Huvudsta den 13 juli 1988

Bäste Arne,

Det roar mig alltid att undersöka, i vilken utsträckning personer från samma trakt har gemensam härstamning. Särskilt gäller detta den egna ev. släktskapen med större eller mindre s. k. "kändisar", av vilka vi ju så småningom får ett rikt galleri i Svenskt biografiskt lexikon. Jag noterade sålunda, att skådespelerskan Ruth Holm, som man ju sedan barndomen ofta sett på bio,och som fortfarande emellanåt dyker upp i TV:s repriser av gamla filmer, var född i Avesta.

Så småningom kunde jag inte motstå frestelsen att undersöka hennes härstamning, och jag har nu funnit, att jag är släkt med henne på två sätt. Eftersom det ena tangerar Din antavla, översänder jag härmed en kopia med Dina förfäder understrukna.

Med vänlig hälsning

Paul Gren

vigde 1790 Per Persson Skräddaren
Caisa Bengtsdotter Hyttan

21/7 1767 Per Olsson [illegible]
30/8 1767 Per Ersson [illegible]

Mats Larsson i Sången, Malingsbo,
dog 1708, 72½ år gammal.
Gift med Ingeborg Larsdotter
från Järån, Skinnskatteberg, 1655-1731

Brita Matsdotter
1683-1741
Gift med Anders
Halvarsson i
Kopparbo,
Söderbärke
1688-1765

Hindrich Matsson
i Sången, Malingsbo
1675-1745
Gift med Kerstin
Olsdotter från
Järsjöbo, Söderbärke
1678-1742

Anders Andersson
i [illegible]dbyn, Söderbärke
1720-1803

Olof Hindersson
i Mårtsbo, Söderbärke
1709-1764
Gift med Karin
Andersdotter från
Mårtsbo, Söderbärke
1717-1767

Anders Olsson i Boslätten, Grytnäs
1689-1755
Gift med Catharina Persdotter
från Backa, Grytnäs, 1694-1760

Anders Andersson
Hedberg 1755-1812

Maja Olsdotter
1741-1810
Gift med Bengt Persson
i Mårtsbo, Söderbärke
född 1736

Anna Andersdotter
född 1722
Gift med Per
Persson i
Kårbo, Grytnäs
född 1727

Per Andersson
i Boslätten,
Grytnäs,
1723-1780

Lisa Andersdotter
1803-1853
Gift med dagkarlen
Lars Engqvist
i Prästhyttan,
Hedemora

Cajsa Bengtsdotter
född 1767
gift med skomakaren
Petter Persson
i Hyttan, Grytnäs,
född 1767

Sara Persdotter
född 1757
gift med unge
Erik Ersson i
Sörnävde, Grytnäs,
född 1761

Per Persson
i Boslätten,
Grytnäs,
1756-1801

Johan Engqvist
1828-1902
smed i Bjurfors,
Avesta

Lundbergs Jan Persson
i Östanbyn, Grytnäs,
född 1793

Anna Ersdotter
född 1800

Kajsa Persdotter 1790-1831
Gift med Erik
Andersson i
Snickarbo,
Grytnäs

Karolina Vilhelmina
Adolfina Engqvist
1869-1940
Gift med byggmästaren Johan Fredrik
Fredriksson i Avesta

Johan Jansson i Östanbyn, Grytnäs
född 1845
Gift med Stina Jansdotter, född
1848 i Rotholm, Garpenberg

Stina Ersdotter
1813-1886
Gift med Jan
Olsson i Snickarbo

Edith Eugenia Kunigunda Fredriksson
1893-1978, gift
med handlanden
Ernst Vilhelm
Eriksson i Sthlm
och mor till Hans
Gillingstam

Johanna Mathilda Johansson, född 1874
Gift med timmermannen Anders Holm,
född 1859 i Ramsberg

Carin Jansdotter
1836-1907, gift
med torparen Fredrik Lindqvist i
Sågtorpet, Avesta
och morfars mor
till Hans Gillingstam

Ruth Ingeborg Holm 1900-1971
skådespelerska

Huvudsta den17 juni 1987

Bäste Arne,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 11 dennes!
Med anledning därav har jag nu gått i närkamp med det kamerala materialet rörande Långshyttan. Det visade sig, att Mats Andersson senast kan beläggas i en längd från 1616 (Älvsborgs lösen 1613, bunt 46: häfte III, f. 133v), och att en tidigare ej belagd Anders Matsson börjar förekomma där 1617 (Älvsborgs lösen 1613, bunt 47: häfte III, f. 130) och även finns i 1618 års längder (Älvsborgs lösen 1613, bunt 48: häfte III, f. 118v, och bunt 49: häfte III, f. 153v). Leif Olofsson har i brev till mig nämnt en domboksnotis från 5 september 1623, enligt vilken det var tvist om ett hemman i Ostbo, som Mats Andersson i Långshyttan pantsatt till sin dotter Karins make, den sedan dess avlidne Jöns Olofsson, och som hennes mor, hustru Karin i Långshyttan, och hennes syskon Anders, Jöran, hustru Margareta och hustru Kerstin nu "ville driva henne ifrån".
I den närmast följande kammararkivlängden för Husby, som härrör från 1629*, har antalet gårdar i Långshyttan ökats från Älvsborgs lösens fyra till sex, och där finner jag för första gången Jöran Matsson, som placerats närmast före Anders Matsson. Jöran Matsson kan jag emellertid inte belägga senare än i mantalslängden 1643, och på hans tidigare plats återfinnes i mantalslängderna 1644 och 1645 en Jon hammarsmed och 1647-1662 en Bengt Matsson. Gårdantalet ökas från 8 år 1643 till 9 år 1644, 10 år 1647 och 12 år 1653, och först sistnämnda år har jag kunnat belägga Erik Jöransson. Jöran Jöransson tillkommer ännu senare, så han kan knappast ha varit Erik Jöranssons far, men tidsavståndet mellan Jöran Matssons försvinnande och Erik Jöranssons uppdykande i mantalslängderna gör, att man ej med kammararkivmaterialet som grund vågar påstå, att Jöran Matsson var far till Erik Jöransson. Möjligen blir bilden en annan, om man går igenom domböckerna, men därtill saknar jag för närvarande tid, eftersom min knappa fritid framför allt måste ägnas åt färdigställandet av tredje häftet av Äldre svenska frälsesläkter för tryckning, så att jag får denna ansträngande uppgift ur världen; riddarhusgenealogen har lyckats mjölka fonderna på tryckningskostnaderna och försöker nu öka möjligheterna att ge mig en anständig betalning, och då anser jag det vara en hederssak att se till att jag utan alltför långt dröjsmål levererar ett både innehållsligt och formellt oangripligt manuskript.
Vad beträffar vår diskussion om antavlekällhänvisningar måste jag fästa Din uppmärksamhet på att jag i mitt brev av den 5 dennes endast framhöll behovet av källhänvisningar "när det gäller anor <u>före kyrkoböckernas tid</u>". Jag känner mig därför ej drabbad, när Du påstår, att min antavla i Släkt och Hävd 1950 "innehåller många anor med endast namn och bostadsort utan angivande av källa", eftersom den nästan uteslutande redovisar resultat av kyrkoboksforskningar, där namn och bostadsort torde vara tillräcklig källhänvisning. När det gäller min fädernestamfar, hänvisar jag (SoH 1950, s. 30) till min utredning i tidskriften Olandsbygden 1947, där jag för anorna på 1600-talet har noggranna hänvisningar till såväl domböcker som kameralt material. När det gäller bönderna i Fragg (s. 31), är det fråga om en namnkombination av personer med namnet Kjellfast i mantalslängderna, ett namn som ju är synnerligen ovanligt; jag har visserligen ej nämnt ordet mantalslängd, men det ansåg jag självklart i sammanhanget.
När det gäller diskussionen om uppgiften om Garphytte-äktenskapet med en halvsysters dotter, har jag kommit att tänka på att

*(Boskapslängder: Dalarna, vol. 1: häfte 2, f. 19)

det vore konstigt, om man inför rätten utan tvingande skäl nämnde ett dylikt äktenskap, om det vore så anstötligt.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

Västerås den 11 juni 1987.

Bäste Hans,

Hjärtligt tack för Ditt brev. Jag hat tyvärr inte möjlighet att nu gå tillbaka till mina noteringar om Husby, en socken som jag nog nu har lyckats glömma det mesta om, det var många år sedan jag gjorde någonting med mina anfäder där. Skulle det inte vara lika intressant att veta källan till påståendet att Jöran Jöransson, död 1644,var far till Erik Jöransson och född i slutet av 1500-talet. Jag har även denna dödsnotis, men tänkte mig att den gällde Erik Jöranssons bror (?) Jöran Jöransson, som var gift med Anna Andersdotter, även hon bördig från Långshyttan. Jag fann dock inget belägg för detta varför jag lämnade frågan öppen. Din tanke om källhänvisningar i antavlorna är säkert god, men det kommer att öka omfånget, det blir då inte längre den summariska sammanställning som för mig var den främsta anledningen att göra den. Vi får kanske betrakta oss som lika goda kålsupare i det avseendet. Din antavla, som Du publicerade i Släkt och Hävd innehåller många anor med endast namn och bostadsort utan angivande av källa.

Hjärtliga hälsningar

Huvudsta den 5 juni 1987

Bäste Arne,

En genealogiskt intresserad student bland mina arkivbekanta har förmedlat bekantskap med en ämneslärare Leif Olofsson i Säter, som 1986 i samarbete med Stora Skedvi hembygdsförening och Kulturnämnden i Säter publicerade en 118-sidig bok om Klingsbo i Stora Skedvi från medeltid till nutid. Då jag nämnde mina Husby-anor via Snickarbo och Stigsbo, sände han mig en 72-sidig översikt av alla byar och gårdar i Husby, som han 1982 publicerat som häfte 7 i Husby sockenbokskommittés skriftserie Husby socken i Dalarna, och som innehåller åtskillig person- och släkthistoria med anledning av hans strävan att leta fram bakgrunden till namnen på de olika gårdarna i byarna där.
Vi har nu kommit i diskussion om mina - och även Dina - anor i Långshyttan, varvid han sänt mig kopia av en forskning som på 1930-talet utfördes av en tjänsteman vid Klosters AB i Långshyttan vid namn A. G. Holmquist. Eftersom jag förmodar den kan intressera Dig, bifogar jag en kopia av Holmquists manuskript, ./. som jag gjort. Som Du ser, uppger han, att Din fmmffmmfff Erik Jöransson i Långshyttan, död 1693 (XI:409 på s. 27 i Din skrift Min antavla), var son till en Jöran Jöransson i Långshyttan, som begravdes 1664, medan Du uppger, att Erik Jöranssons far var en Jöran Matsson i Långshyttan (XII:817 på s. 33), för vilken Du ej meddelar något årtal.
Det vore värdefullt, om Du ville meddela källan för Din filiation i detta fall.
Det nämnda leder mina tankar till ett förslag, att Du - om det är möjligt - skulle öka värdet av skriften "Min antavla" genom att, när det gäller anor före kyrkoböckernas tid, meddela källhänvisningar till t. ex. domböcker och mantalslängder. Innan jag satte mig ned att skriva detta brev, gjorde jag ett försök att orientera mig i Långshytte-problemet genom att undersöka denna by i riksarkivets mantalslängder, men det visade sig, att bönderna där är för många, särskilt som mantalslängderna för olika år tycks ändra deras inbördes ordning. Om Du orkar meddela källhänvisningar för de äldre anorna, slipper Du riskera, att Dina uppgifter blir betvivlade, och att andra måste göra om Dina forskarmödor.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

./. P. S. För den händelse Du inte har men vill köpa Husby-verket, bifogar jag också xeroxkopia av den innehållsöversikt till häftena 1-7 som Olofsson sänt mig. Han har också sänt mig häfte 8, som innehåller artiklar av olika författare om jordbruket i Husby, varvid Olofsson bidragit med artiklar om landbönder och fäbodar. I enlighet med hans anvisning skrev jag till överingenjören Otto Stjernquist, från vilken jag nu köpt de äldre häftena; han har emellertid höjt priserna över den nivå Olofsson anger och tar nu 50 kr. per häfte med undantag för häfte 6, som kostar 65 kr. För komplett serie (häftena 1-8) rabatteras priset till 350 kr.

Huvudsta den 20 maj 1987

Bäste Arne,

Tack för Dina brev av den 10 och 14 dennes och framför allt för Din stora fina bok. Jag hoppas Du även sänder ett exemplar till Genealogiska föreningen, så att den blir recenserad i Släkt och hävd. Jag tycker den är ett efterföljansvärt exempel för alla släktforskare, som forskar i allmogesläkter. Tänk om det kunde bli en sådan bok för varje by med skattebönder i hela Sverige!

Eftersom Du i Ditt brev av 6 april till Birger Eriksson skriver, att Du har"en lucka i längderna" mellan 1640 och 1647, har jag i dag undersökt möjligheterna att fylla ut denna lucka, som tycks ha uppstått genom att Grytnäs liksom hela Näsgårds län under dessa år inte hörde till Kopparbergs län utan till Sala län. Enligt Sala läns verifikationer 1641, f. 296, redovisas Garphyttan enbart under Hans Olofsson, men såväl i Sala läns verifikationer 1642, f. 85, som i Sala läns mantalslängd 1643, f. 201 v, fanns där två bönder, Hans Olofsson och Olof Persson. Stusshyttan representeras 1641 (f. 295v) av Anders Olofsson, hustru Johanna, Per Matsson och Erik Jöransson, 1642 (f. 85) av Lars Persson, Anders Olofsson och Per Matsson och 1643 av Anders Olofsson, Hemming Christophersson, Mats Persson och Lasse Persson. I Norrnävde fanns 1641 (f. 296) bönderna Ingevald Olofsson, gamle Olof Persson, unge Olof Persson och Hans Sigfridsson, 1642 (f. 84v) unge Olof Persson, Hans Seffersson, gamle Olof Persson, Anders Eskilsson, hustru Malin och Ingevald Olofsson och 1643 Ingevald Olofsson, gamle Olof Persson, Lars Olofsson, Hans Seffersson, unge Olof Persson och Anders Eskilsson.

Hjärtliga hälsningar

Hans

P. S. Här om dagen ringde till mig en redaktör Martin Sahlin från Västerås, som håller på med att skriva om dalafogden Jösse Finnsson och ett brev av 1411. Han erinrade mig om att vi för många år sedan träffats på en födelsedagsbjudning hos min nu avlidne morbror Birger Engquist, som var annonsackvisitör för Polistidningen, när Sahlin var redaktör för denna. Det var litet spöklikt, eftersom min morbror varit död i 14 år.
Den 5 maj fick jag guldmedalj för "nit och redlighet i rikets tjänst" och följande dag berättade min chef, att Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitetsakademien valt mig till korresponderande ledamot. I dag är det 44 år sedan jag avlade studentexamen, och i morgon är det 35 år sedan jag försvarade min doktorsavhandling.

Västerås den 14 maj 1987

Bäste Hans

Genom Hembygdsföreningens försorg har nu häftet om Knutsbo tryckts och jag bifogar ett exemplar. Tillsammans med Hembygdsföreningens ordförande och sekreterare besökte jag Avestas kulturchef Lars-Åke Everbrand, och det var nog hans positiva utlåtande om materialet som fick dem att ta risken med en utgivning. Han lovade också att i Kulturnämnden tala för ett bidrag till tryckningskostnaden. Men det är ju ont om pengar till sådana ändamål nu för tiden.
Som Du väl känner till är ju detta ett amatörarbete och får bedömas som ett sådant. Jag har ingen tidigare erfarenhet och det har gjorts med enklaste medel för att få en billig utgivning. Jag hade tankar på ett personregister, men orkade inte med det när resten var färdigt.
De refereradde målen har Knutsbo-bor som agerande, men av vad jag sett i domboken om mina övriga fädernebyar har det kunnat gällt för de flesta av dem. Problemen var desamma i alla byarna, vare sig det gällde arvsskiften, svårigheten att hålla reda på sina skogsskiften, dåliga gärdesgårdareetc. Man kan nog säga att det är en skildring av den problemfyllda delen av bondebefolkningens liv. Det fanns väl även en angenämare del som vi tyvärr inte vet så mycket om, i varje fall inte genom skriftliga källor.
Jag hoppas Du kan finna något av intresse.

Hjärtliga hälsningar

Västerås den 10 maj 1987

Bäste Hans,

Hjärtligt tack för Ditt brev.
Uppgiften att hustru Marit i Garphyttan var gift med Olof Persson i Norrnäfde har jag hämtat från protokollet från den 19 maj 1690 där Jöran Olsson i Strusshyttan kärade till Olof Perssons arvingar i Garphyttan.
... inlade en förening som upprättad var den 3 maj 1647, där uti sal. Olof Persson i Norrnäfde, Jöran Olssons fader, item Hans Seffredsson dess svåger, ibidem boende, och systern hustru Karin Olsdotter i Stusshyttan bekänna hava avträtt till hustru Marit i Garphyttan, svarandens Olof Anderssons i Garphyttan farmoder, som var ovanbemälde Olof Perssons hustru, emot en arvsrätt som hon hade i Norrnäfde, bemälde Mats äng, ...

Detta protokoll måste ses som en primär källa, bl.a. enligt Bengt Hildebrands definiton, eftersom Jöran Olsson och Olof Andersson var närvarande och parter i målet som protokollet gäller. De båda släkttavlorna är enligt samma definition sekundära källor då ättlingar omtalar vad de hört berättas. Man kan kanske säga,omtalar vad de tror sig minnas har berättats för dem. Dock tycker jag att vad en ättling berättar om sin egen släktgren måste ses som mera trolig än vad en ättling från en annan gren berättar om den förstnämndes.
Jöran Olsson i Garphyttan tillhörde inte Olof Perssons arvingar i Garphyttan, han tillhörde Olof Perssons arvingar i Stusshyttan. Dessa sistnämnda klandrade det byte hustru Marit gjorde med sin arvedel i Norrnäfde mot Mats äng i Stusshyttan. I förlikning fick de stångjärn enligt konfirmationen av bytet den 10 april 1657.
Om Lasse Gulichsson i Davidshyttan dömdes till döden för att han missbrukat sin husbondeställning, varför dömdes han då efter Guds lag och Moseboken. De i domen åberopade kapitlen behandlar endast äktenskap med släktingar.

Om mordet i Axelsbo frågade jag förra året Lisa Engvall, född Johansson i Knutsbo nr 4, men hon hade endast ett svagt minne av att ha hört talas om det. Därför tror jag inte är något som det fortfarande tals om bland Knutsbo-borna, men jag skall fråga hennes bröder Gustav och Allan om jag träffar dem.

Hjärtliga hälsningar

Huvudsta den 5 maj 1987

Bäste Arne,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 3 dennes!
Med anledning därav har jag i dag studerat brevet av den 19 maj 1711 på Riksarkivets film nr 60. Det visade sig, att det var Hans Jöransson i Stusshyttan, som utverkat stämning på Anders Matsson i Norrnävde och Erik Andersson i Garphyttan för att få inlösa den jorddel i Garphyttan som Anders Matssons hustru Marina Persdotter ärvt.
Vad beträffar Din fråga, vad jag säger om Ditt tänkta arvskifte efter Olof Persson och hans hustru, varvid en son Jöran skulle ha fått fadersarvet i Stusshyttan och sonen Anders modersarvet i Garphyttan, tycker jag inte det stämmer. I Ditt brev till Birger Eriksson av den 6 dennes refererar Du en domboksnotis av den 19 maj 1690, enligt vilken Jöran Olsson i Stusshyttan och Mats Ersson ibidem kärade till Olof Perssons arvingar i Garphyttan. Om Jöran Olsson i Stusshyttan vore son till Olof Persson, kan han ju inte gärna stämma Olof Perssons arvingar, d. v. s. bl. a. sig själv! Och när man går till den stora släkttavlan av den 10 maj 1683, finner man mycket riktigt, att Olof Persson och Marit endast hade två barn, nämligen Anders Olsson i Garphyttan och Brita, gift med Jöran Persson i Garphyttan, medan Jöran Olsson i Stusshyttan var gift med Marits halvkusin Kerstin, som var dotter till Marits mor Anna Olsdotters i Norrnävde halvbror Hans Olofsson i Garphyttan. Olof Perssons i Norrnävde och Håkans på Stusshyttan förlikning med hustru Marit på Garphyttan, konfirmerad 10 april 1657, tyder snarast på att Olof Persson i Norrnävde inte kan vara identisk med Marits make.
Att Lasse Gulichsson i Davidshyttan 1630 dömdes till döden för att ha belägrat sin legopiga tyder väl snarast på att han ansågs ha missbrukat sin husbonde-ställning.
I frågan om Olof Perssons påstådda äktenskap med sin halvsysters dotter är det väl inte uteslutet, att man räknat annorlunda, när det inte var fråga om helsysters dotter; halvsyskon har ju inte mer gemensamt än kusiner, när det gäller äldre led i antavlan.

Hjärtliga hälsningar

Hans

P. S. I ett av mina brev till Birger Eriksson frågade jag, om mordet i Axelsbo 1878 är något de äldre i Grytnäs ännu talar om, men han har aldrig svarat på det. Jag vore tacksam, om Du ville vid tillfälle fråga Dina bekanta i Knutsbo eller annorstädes i Grytnäs.

Västerås den 3 maj 1987

Bäste Hans,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 24 pto
Mina betänkligheter mot uppgiften att Olof Persson gifte sig med sin systerdotter baserar sig på 1734 års lag där det säges i Giftermålsbalken: I skyldskap å sidone må man ej taga till hustru sin syster, broders eller systers dotter eller deras avfödo, faders eller moders syster, faderfaders syster eller moderfaders syster, fadermoders eller modermoders syster. I Missgärningsbalken stadgas: Sker lägersmål med brodersdotter, systerdotter eller deras avkomma, eller med fadersyster eller modersyster, eller hävdas kvinna av sin broderson eller systerson, faderbroder eller moderbroder sin, vare lag samma. (då hava ock de båda förverkat livet).Jag har förutsatt att lagen inte skärptes i detta avseende, eftersom det i övrigt föreföll att gå i motsatt riktning.
År 1630 dömdes min anfader Lasse Gulichsson på Davidshyttan till döden för att ha belägrat sin legopiga Lisbeth Jöransdotter. De dömdes båda "efter Guds lag, det 18 och 20 Cap i den boken Moses". Domen underställdes Kungl. Hovrättens prövning, som benådade Lasse.
Detta var ju en hård dom för att ha belägrat sin legopiga, det normala straffet var böter. Jag har tänkt att legopigan var en släkting, t. ex. en systerdotter. Mina försök att utreda eventuellt släktskap har dock misslyckats. Det är svårt med hustrurnas namn på den tiden.
Dombrevet av den 19 maj 1711 har jag tydligen missat, jag har dock en del excerpter från det tinget gällande andra byar. Jag har en från den 5 maj 1712 (KLRD, 65, f 997v): Den instämda tvist av Erik Andersson på Garphyttan emot Hans Jöransson på Stusshyttan, Mats Ersson på Born och brodersonen Anders Olofsson på Garphyttan angående någon del av Marina Persdotters arvedel i Garphyttan vart således avgjord, ...
Var det kanske Erik Andersson som var kärande även den 19 maj 1711, och därför förde ordet och angav Olof Persson som anfader till de båda barnkullarna.
När det gäller den senare Olof Perssons fäderne tycker jag det är fullt klart, att han i de påträffade domsluten endast förknippas med Norrnäfde och inte någonstans med Garphyttan. Det är endast i några mantalslängder som hans namn användes för att beteckna jordinnehavet i Garphyttan.
I konfirmationen om Mats äng år 1657 var det Olof Persson i Norrnäfde och Håkan i Stusshyttan som bytte med hustru Marit i Garphyttan. Så uttryckes det trots att Marit är Olof Perssons hustru. Dessutom fick Olof Perssons arvingar i Stusshyttan ersättning.
Då Jöran Olsson i Stusshyttan kärade till Olof Perssons arvingar i Garphyttan åberopades Olof Persson i Norrnäfde.
Vad säger Du om mitt tänkta arvsskifte efter Olof Persson och hans hustru? Jöran fick fadersarvet i Stusshyttan och Anders modersarvet i Garphyttan.
Anledningen till att jag tar upp den här saken är att jag har en hel del excerpter om Garphyttan, som jag skulle vilja bringa litet ordning i för mina efterlevande. Innan jag börjar skulle det vara bra att få litet klarhet i dessa två frågor, de första ägarna till Garphyttan och Olof Perssons fäderne.

Hjärtliga hälsningar

Huvudsta den 24 april 1987

Bäste Arne,
Tack för Ditt brev av den 14 dennes!
Vid förnyad genomgång av mina excerpter om Garphyttan finner jag, att Birger Eriksson bland sina för riksarkivet filmade Garphytte-handlingar i Gisselbo-arkivet har ett dombrev av den 19 maj 1711, enligt vilket Hans Jöransson i Stusshyttan var släkt i tredje led med Anders Matssons i Norrnäfde hustru Marina Persdotter, eftersom deras mödrar varit syskonbarn (=kusiner) genom att Hans Jöranssons mor Kerstin Hansdotters far Hans Olsson var bror till Marina Persdotters mor Elisabet Andersdotters mor Marina Olsdotter, vilka båda enligt detta dombrev var födda av Olof Persson i Garphyttan. Även den yngre kullen har sålunda kommit att uppfatta Olof Persson som sin stamfader, såsom den äldre kullen gjorde 1702.
Med anledning av Dina betänkligheter mot 1683 års uppgift om Olof Perssons äktenskap med sin halvsysters dotter (i brevet till mig av den 14 april skriver Du i hastigheten "brorsdotter") har jag i dag ånyo läst Jan Eric Almquists uppsats i Personhistorisk tidskrift 1931 om blodsskyldskap såsom äktenskapshinder enligt svensk rätt och funnit, att reformationen medförde, att man började ifrågasätta den katolska kyrkans stränga regler. Olavus Petri framhöll sålunda gentemot den katolska kyrkan 3:e Mosebok, kap. 18, där endast äktenskap med mor, syster, sondotter, dotterdotter, faster och moster förbjöds (Almquist, s. 163), och de världsliga myndigheterna "hade svårt att förstå vördnaden för den katolska traditionen" (Almquist, s. 164). Det väsentliga blir sålunda, i vilken utsträckning vi i domböckerna kan belägga, att folk på 1500- och 1600-talen bestraffades för äktenskap med ett halvsyskons barn. I den mån Du ej kan erinra Dig dylika domar från Din domboksläsning, kan det kanske vara klokt att tills vidare lämna frågan öppen och ha uppmärksamheten fäst vid detta problem vid fortsatt domboksläsning.
Att det måste vara fel, när samma person vid olika tillfällen kallas Olof Larsson och Olof Persson, är naturligtvis ovedersägligt, och Din med iakttagelser i det kamerala materialet styrkta uppfattning förefaller därför vara en god lösning.

Med hjärtliga hälsningar
Hans

Västerås den 14 april 1987

Bäste Hans

Tack för Ditt brev. Jag har följt Ditt råd att informera Isheden om mina tankar och jag bifogar en kopia av mitt brev till honom.
Det skulle vara intressant att få höra vad Du anser om min teori om de båda barnkullarna. Ju mera jag ser på det och skriver om det, ju mer övertygad blir jag om att det är rätt.
Det är ju också så att var barnkull för fram sin egen förfader, det är naturligt att de känner honom, och förklarligt att de kan missa den andra namnen. Den underliga historien om Olof Perssons äktenskap med sin brorsdotter framföres också av den yngre barnkullens ättlingar. Den äldre, som bör känna till saken bäst, nämner inte detta.
Excerpten om Olof Larssons köp av Garphyttan har jag också. Det är fullt naturligt att han måste lösa ut intressenterna när han övertar hemmanet. Däremot blir det svårt att utröna i vilket förhållande de stod till Olof Persson. Lasse Björnsson var bonde i Wågebäck i Gustafs socken och tillhör mina anor. Anders Matsson i Knutsbo kan härstamma från Pellebo.

Hjärtliga hälsningar

Huvudsta den 8 april 1987

Käste Arne,

Hjärtligt tack för Ditt senaste brev och för kopian av Ditt brev till Birger Eriksson! Din sammanställning av uppgifterna i domböckerna 1683 och 1702 med de kamerala längderna är ju högst intressant; det är givet, att inte alla släktuppgifter i domböckerna måste vara riktiga, och de motstridiga uppgifterna om Olof Persson resp. Olof Larsson måste naturligtvis ha sin förklaring. Då jag slår upp min dossier om dessa släktförhållanden, finner jag, att jag där placerat två domboksexcerpter, som kan vara av intresse i sammanhanget:
1. A I:4, f. 18v och 40 (9/3 resp. 10/6 1594): Mats Eriksson i Fline hjuder upp en systerdel ibidem, köpt av sin fadersyster hustru Brita på Garphyttan i Grytnäs socken.
2. A I:10, f. 243v (30/4 1617): Hans Olofsson i Garphyttan gav till känna, att hans far Olof Larsson på Garphyttan köpt nämnda Garphyttan och fått dombrev därpå av Jöns Ingemarsson i Ornäs (underhäradshövding i Dalarna 1563-64 och 1569-78 enl. J. E. Almquist, Lagsagor och domsagor i Sverige, 2, 1955, s. 57), men när herr Erik Sparre (lagman i Västmanland och Dalarna 1576-90 och 1594-97 enl. Almquist, 1, s. 131, och 2, s. 123) höll lagmansting, anammade han samma brev och lovade stadfästa det, varigenom det förkom. Många vittnade, att det gått till så. Olof Larsson hade köpt Garphyttan av hustru Brita i Pellebo, Erik i Hiularebo, Knut i Hiularebo, Jöns Nilsson i Västansjö, Anders i Knutsbo, Anders Larsson i Grytnäs by, Erik Larsson i Björnsgården och Lasse Björnsson i ....bäck.

Jag tycker det vore rimligt att Isheden, som 1978 fäste min uppmärksamhet på domboksnotiserna 1683 och 1702, finge kännedom om Dina synpunkter och även om höstens utställning, och detsamma gäller hans barndomskamrat gymnasieläraren Sten Gustafsson på Sollerön, som enligt Ishedens uppgift i sin tur fäst hans uppmärksamhet på dem. Jag vill minnas Du haft någon kontakt med Isheden (Döbelnsgatan 34, 502 40 Borås), och jag skulle tro, att även Gustafsson kunde bli en givande forskarkontakt för Dig, om Ni inte redan känner varandra (dåvarande adress: PL 247, 790 43 Sollerön; tel. 0250:22483), men om Du föredrar att jag skriver till dem om detta, gör jag det givetvis gärna, om jag får besked från Dig, att Du föredrar det alternativet. Isheden har flera gånger hälsat på hos mig, då han forskat i riksarkivet, men Gustafsson har jag nog inte korresponderat med sedan 1979.

Med hjärtliga hälsningar

Hans

P. S. Sedan ovanstående skrevs, fann jag andra excerpter, som kompletterar vad Du skrev om Garphyttan i 1500-talets längder: Jag har funnit Garphyttan redan 1557:7:årliga räntan, f. 93, där en Erik Ersson är bonde. I 1560:8 finns dels en hjälpgärdslängd med enbart förnamnet Erik på Garphyttan (f. 9v), dels en tiondelängd med Erik och Jens i Garphyttan. Olof Persson i Garphyttan har jag funnit redan 1565:13, blyertsfol. 90, och han finns där ännu [illegible] 1572:12: årl. räntan, Olof Larsson finns redan 1573:4: årl. räntan, f. 30.

Västerås den 6 april 1987

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev och för påpekandet om Anders Matsson i Born. Jag kände väl till honom, men missade honom tillsammans med några andra som jag också upptäckt att jag glömt. Mina ansedlar var inte i bästa ordning, men nu kan jag nog förbättra det.
Under ett par år har jag då och då tänkt på Garphyttan, och velat sammanfatta de tvivel jag haft mot den flotta släkttavlan som vi fått via Isheden. Delvis på grund av Knutsbo-arbetet har dock inget blivit gjort. När nu Birger Eriksson omtalar att de skall anordna en utställning i höst över det arbete forskningsgrupperna i norra Grytnäs gjort, gav det mig impuls till att försöka sammanfatta vad jag har kommit till är det riktiga, delvis då emot den nämnda antavlan. Det har skett i ett brev till Birger och jag bifogar en kopia. Jag har ju tidigare till Dig framfört mina allvarliga tvivel på att någon på den tiden kunde gifta sig med sin systerdotter, och nu framför jag ytterligare skäl för att detta troligen inte heller har skett i detta fall. Det skall bli intressant att höra Din åsikt. Jag hoppas det inte stör Dina övriga många arbetsintressen. Ta det vid tillfälle, det är ingen brådska.

Hjärtliga hälsningar

Huvudsta den 14 mars 1987

Bäste Arne,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 11 dennes med de bifogade bygenealogierna! En del visste jag ju förut, men de gav mig åtskilligt nytt, och framför allt uppskattar jag Din tekniska, nästan konstnärliga framställningsform, som ju är mycket klargörande. Beträffande Garphyttan kanske man kunde tillägga, att Born ursprungligen sannolikt är utbrutet ur Garphyttan. Din mmffmmmmf Erik Andersson i Born, som var min både mfmfmfmff och mfffmmmmf(Din mmffmm var syster till min mfffmm), var son till Anders Matsson i Born, som dog tidigast 1666 (han har inte kommit med i Ditt antavlehäfte) och liksom namnet Born ej säkert kunnat återfinnas tidigare än i boskapslängden 1629 samt var gift med Kerstin Olsdotter, som var dotter till Olof Larsson i Garphyttan enligt domboken 1683 men till Olof Persson i Garphyttan enligt domboken 1702; i varje fall var hon syster till Hans Olofsson i Garphyttan. I längden för restuppbörden 1621 (vol. 50 i Älvsborgs lösen 1613) fann jag nämligen en nybyggare Anders Matsson utan ortnamn mellan Garphyttan och Gisselbo. Av kartorna framgår, att Born ligger längst norrut i Grythäs intill Garphyttan. Den rimligaste slutsatsen torde bli att nybyggaren Anders Matsson är samme Anders Matsson ~~som~~ vars nybygge åtta år senare ~~fått sitt nybygge~~ kallas Born, och att hans nybygge låg på svärfaderns mark i Garphyttan.
Dina bysläkttavlor ter sig för mig som en idealisk redovisningsform, särskilt om de förses med noter, och om Du finge tid att utsträcka forskningen till alla byar i socknen, skulle en sådan bok få stort allmänt intresse och kunna locka andra forskare till efterföljd för andra socknar. Med dagens livliga släktforskningsintresse vore det kanske inte helt orealistiskt att så småningom tänka sig liknande verk för hela Sverige! Sådana arbeten bleve ju betydligt överskådligare än de stora kyrkobokspublikationerna för vissa socknar i Hälsingland.
Att finna Erik Erssons död i Statistiska Centralbyråns arkiv är enligt vad jag vet om detta arkiv knappast möjligt. I och med att han infördes i obefintlighetsboken kan han knappast finnas bokförd som död i Statistiska Centralbyråns arkiv, och om så mot förmodan blivit fallet, måste det bli en stor forskningsuppgift att hitta honom där. Antingen har han emigrerat till USA eller har han omkommit utan att kunna identifieras.

Med de bästa hälsningar

Västerås den 11 mars 1987

Bäste Hans,

Hjärtligt tack för Ditt brev med upplysningarna om Erik Erssons hustru. Det förefaller vara svårt att komma längre, den enda möjligheten är väl Statistiska Centralbyråns arkiv och det är ju besvärligt och tidsödande att leta igenom. Antagligen finns väl hans dödsdag där om han varkkkarii Sverige.
Domböckerna är filmade fram till 1858. För Knutsbo var jag några gånger till Uppsala och letade igenom dem fram till 1870. De har böcker till sekelskiftet, men de förvaras i ett arkiv ute i Uppsala, och man måste beställa dem två veckor i förväg. Då gav jag upp.
Medan jag funderar över om jag skall ge mig i kast med någon ny Grytnäsby, har jag försökt att med det material jag har kartlägga några av de andra byarna. Jag bifogar kopior av Gisselbo, Garphyttan och Bengtsbo. Det är möjligt att jag fortsätter med Knallasbenning, Hyttan och några andra som jag också har en del om.

Bästa hälsningar

Huvudsta den 15 februari 1987

Bäste Vän Arne,

Tack för Ditt brev av den 7 dennes och särskilt för domboksutdragen om Snickarbo; särskilt vill jag framhålla, att det tidigare undgått mig, att Jan Olsson köpte Snickarbo av sin svärfar (jag trodde svärfadern, som överlevde svärsonen, hela tiden ägt gården).
Eftersom Du är intresserad av vad jag fått fram om Erik Erssons hustrus släkt, meddelar jag följande antavla:

Jan Göransson i Grytnäs Kyrkby, född 1722 eller 1728 socken- skräddare, nämndeman	gift 26/3 1752 med Elisabet Toutin född 1732 i Malung

Jan Jansson i Grytnäs Kyrkby 1763-1820	gift 29 dec. 1785 med Lena Greta Bäckström född 18 okt. 1763	Carl Larsson i Gränsjö Hedemora född 1753	gift med Stina Persdotter född 20/1 1755

Jan Jansson, dagkarl född 31 dec. 1795 i Grytnäs	gift 1818 med Stina Carlsdotter född 10 febr. 1788 i Hedemora, död 8 aug. 1857 vid Ön i Folkärna

Stina Jansdotter född 11 dec. 1816 i Brunnbäck, Folkärna, död 25 maj 1879 i Snickarbo, Grytnäs gift med Erik Ersson	Greta Bäckström född 16 nov. 1822 vid Ön i Folkärna gift 24 juni 1847 med kopparslagaren C. G. Östberg i Avesta

I fråga om Erik Erssons öden efter frigivningen vet jag endast, att han blev änkling 1879 och överfördes till obefintlighetsboken 18 mars 1886. Det kanske finns anledning att gå igenom dombockerna från hans hemkomst fram till 1886, men renovationerna i riksarkivet är begränsade till vissa mål under andra hälften av 1800-talet, så det måste bli originalen i landsarkivet (jag har ej undersökt, om de är filmade så långt fram).
Jag har sett exempel på att personer införts i obefintlighetsboken för att de inte anmält emigration till USA. I Erik Erssons fall ligger tidpunkten misstänkt nära 24 maj 1887, då hans blott 13-årige sonson Erik Lennart (Leonard) Molin utskrevs från Norberg till "Nordamerika", dit mellanledet Erik Leonard Molin emigrerade 1892 med de övriga barnen, sedan han blivit änkling 1891. Man har svårt att tänka sig en 13-åring emigrera ensam, men jag har inte frågat pastorsämbetet i Norberg, om eventuellt grannar införts i utflyttningsboken samtidigt som han, I min korrespondens med hans systerdotter Verna Edwards har jag frågat, om hennes morfars far Erik Ersson kom till Utah, men det hade hon aldrig hört.
En annan faktor att ta upp i samband med Erik Erssons införande

i obefintlighetsboken är att hans syster Stina Ersdotter, min morfars mormor, dog just 1886 den 7 januari i Snickarbo långt efter det att alla hennes barn gift sig och flyttat. Jag minns inte, om det av husförhörslängderna framgår, om hon var hushållerska åt brodern, sedan han blivit änkling, eller om hans dotter med sina barn då ännu bodde kvar hos honom.
I sammanhanget kanske finns anledning att till Dig vidarebefordra ett par traditionsuppgifter om Stina Ersdotter; 1949 berättade sålunda min mammas kusin Frida Lind, född Westlund, i Hallstahammar (1211), att hennes mormor, Fredrik Lindqvists hustru Karin Jansdotter, berättat om ett olyckstillbud, då Karin rökte fläsk. Modern märkte inte, att Karin var inne med fläsket utan stängde dörren och satte en käpp för densamma, så att den inte skulle gå upp. Karin bultade sina fingrar blodiga på dörren och lyckades till sist komma ut.
Den andra traditionsuppgiften härrör från min äldsta moster, Lydia Tavell, född Fredriksson, som 1956 för mig berättade, att hon i barndomen hört en uppgift av sin mamma (min mormor) Mina Fredriksson, född Engqvist, som inte var riktigt sams med sin svärmor, Fredrik Lindqvists hustru Karin Jansdotter, som ansågs mycket snål. Lydia hörde sin mamma säga till sin make Johan Fredriksson (min morfar), att Fredrik Lindqvist förebrått sin hustru, att hon inte lämnat sin mor Stina Ersdotter någon hjälp, fastän denna var så fattig att hon "måste vända på kjolen, då den blev smutsig".
Då jag för omkr. 40 år sedan för första gången besökte Snickarbo, minns jag, att vår släkting Elna vid samtal med mig om den gemensamma släkten nämnde, att hon hört talas om en gumma som kallades "Snickarmor", och att vi kom fram till att det borde vara Stina Ersdotter (Elnas mormors farmor och min morfars mormor). Hon hade emellertid ingenting att meddela om henne. Jag vill minnas, att det var vid Ditt och mitt och Teresas gemensamma besök hos henne som jag försökte intervjua henne om Erik Ersson, som hon inte heller visste något om eller ens hört talas om.

Med de bästa hälsningar

Hans

P. S. I morgon börjar Anders Winroth en anställning som arvodist på Svenskt biografiskt lexikon, så vi blir kolleger på halvtid. Det har också ledigförklarats en tjänst, som vi hoppas han ska få, så att hans anställning blir permamentad. Han har tidigare anställning i weekendarna på Bergslags-Posten i Lindesberg för att tjäna pengar under studietiden, och om han lämnar den, blir det ju tid för honom att arbeta på lexikonet. Det är en duktig pojke, och en av mina kolleger, som är docent vid Stockholms universitet, anser, att hans kunskaper och orientering ligger vida över nuvarande studenters genomsnittsnivå. Men jag kände mig verkligen gammal, då vi kollade vår inbördes släktskap och han nämnde, att hans mormor är ett halvt år yngre än jag.

Västerås den 7 februari 1987

Bäste Hans

Tack för Ditt brev. Att det blev en del nytt i antavlehäftet beror nog främst på att jag nu försökte vara noggrannare än vid tidigare försök. Man kan nog inte betrakta Erik Anderssons brännvinsbränning som någon avsevärd kriminell belastning. Det kan nog liknas vid det som en del av svenska folket är sysselsatte med en månad framåt i samband med deklarationen. Vid praktiskt taget varje Ting förekom ett eller flera åtal för denna förseelse eller för brännvinsförsäljning. För det sistnämnda var bl.a. Per Abrahamsson och hans hustru i Knutsbo åtalade för. Länsmannen kunde dock inte få några vittnen att bestyrka åtalet trots att han vid två Ting inkallade flera stycken. Ett vittne medgav att han lånat brännvin av dem, men att de sålde hade han aldrig hört talas om. Vittnena levde kanske efter den gamla goda regeln att man skall inte såga av den gren man sitter på.
Några släktingar med bruna ögon har jag inte träffat. De har alla sett normalt svenska ut med blå eller möjligen blågrå ögon.
Det skulle vara intressant att få ta del av Dina forskningar om Erik Erssons hustrus fäderne och möderne. Om materialet är tunt om Snickarbo, kanske man i stället kunde göra någonting om Erik Erssons liv och leverne, släktens svarta får blir kanske en bra titel. Men då måste man ju också veta något om hans liv efter frigivningen. När jag fick Ditt material om fängelsevistelsen tänkte jag börja forska om fortsättningen, men arbetet med Knutsbo-häftet gjorde att jag aldrig verkställde tanken.
Jag bifpogar kopior av det lilla jag har om Snickarbo. En del är bara början på protokollen för att jag skall veta var de finns och eventuellt kunna gå tillbaka till dem.

Bästa hälsningar

Huvudsta den 2 februari 1987

Bäste Vän Arne,

Tack för Ditt senaste brev och särskilt för Ditt antavlehäfte, som ju innehåller åtskilligt nytt utöver den manuskriptversion jag fick för några år sedan och som jag haft stor nytta av som komplettering till mina egna i alltför stor utsträckning konceptartade anteckningar; jag har tyvärr alltför mycket på gång i min forskning, så jag har svårt att hinna renskriva förrän det blir fråga om tryckning. Jag har inte haft kontakt med någon forskare som har så många förfäder gemensamma med mig som Du; det känns ju nästan som om vi vore halvbröder eller åtminstone halvkusiner.
Din Knutsbo-undersökning intresserar mig givetvis högeligen, och jag betalar gärna kostnaden för en kopia, om den ej skulle bli tryckt. Men 12000 kr vore nog ingen större sak för t. ex. Längmanska kulturfonden, som ju gärna beviljar pengar för amatörarbeten. Jag vill minnas att den numera pensionerade överbibliotekarien Wilhelm Odelberg publicerat någon sammanställning i tryck om kulturfonder med uppgifter om ansökningstider och adresser, och den borde finnas på biblioteket i Västerås.
Vad beträffar val av "ny by", skulle jag uppskatta, om Du valde Gisselbo. Där kanske jag kan hjälpa till med en del material, eftersom jag för några år sedan lyckades få till Riksarkivet låna in Grytnäs fastighetsbok och då kopierade dess uppgifter om både Gisselbo och Boslätten; min erfarenhet är att det är bättre att börja en byundersökning med fastighetsböckerna och leta sig bakåt via ~~dess~~ deras lagfartsdata till omkr. 1800 än att börja med det äldsta materialet och gå framåt (det var så jag gjorde med Vad, fastän jag dumt nog underlät att närmare redovisa det i min tryckta uppsats). Dessutom finns ju där gårdsarkiv bevarade, åtminstone hos Birger Erikssons släkt; jag lånade på 1950-talet hans tre gårdsarkiv (hopärvda från Gisselbo, Garphyttan och Abramsbo), fick ordna dem på tjänstetid i Riksarkivet och lät Riksarkivet filma dem, varvid han fick ett exemplar (jag hade nyligen brev från honom om hur han studerar sin film i samband med att han går en kurs i släktforskning).
Det var intressant, att Erik Andersson åtalats för olaga brännvinsbränning, och jag skulle uppskatta, om Du ville sända mig datum, så att jag kan slå upp och läsa. Sonen Erik Ersson är ju den närmaste kriminelle släkting jag funnit, varför ev. belastning för

fadern givetvis intresserar mig. Jag skrev nog en gång och frågade Dig om Dina närmaste släktingars ögonfärg med anledning av fånglisteuppgiften, att Erik Ersson var brunögd, men det fick jag visst aldrig något svar på. Jag vill också minnas, att jag hört Snickarbo omtalas som "tattartillhåll", men jag har aldrig fått klart för mig, om det var Erik Erssons familj som gett upphov till detta rykte, eller om det har annat ursprung. Begreppet "tattare" är ju föremål för forskning av en Bo Lindwall i Södertälje, som här om året införde ett upprop i Släkthistoriskt forum tillsammans med Håkan Skogsjö om material rörande tattarna. De anser, att Adam Heymowski i sin doktorsavhandling 1969 blev missledd av att tattarsläkterna i så stor utsträckning fortplantades via s. k. oäkta led ~~att~~ varför hans slutsats, att tattarna ej var ett genealogiskt utan ett socialt fenomen, inte håller streck. De söker därför äldre utgångspunkter t. ex. i form av kyrkoboks- eller domboksnotiser från 1700-talet. Själv har jag roat mig med att läsa kyrkoboksfilmer rörande Erik Erssons hustrus släkt, men den visade sig sakna dubiösa drag; att både hon själv och hennes dotter föddes före äktenskapet är ju ett ganska vanligt fenomen (hennes fädernesläkt kan i flera generationer beläggas i Grytnäs Kyrkby, och hennes mor var dotter till ett gift par i Gränsjö i Hedemora).

Med de bästa hälsningar

Hans

1868 2/8

Västerås den 31 januari 1987

Bäste Hans

Tack för Dina brev med intressanta bilagor. Jag är imponerad av Din kapacitet att åstadkomma artiklar, recensioner m.m i ett så arbetskrävande område som genealogi.
Själv har jag slutfört undersökningen om Knutsbo. Jag vet inte vad jag skall göra med materialet. Det har kostat mig många tusen kronor att utföra det, en kostnad som jag tycker mig fått full valuta genom det nöje arbetet berett mig. Den billigaste offerten på tryck slutar på omkring 12.000 kronor, och jag tror däremot inte att en tryckning är värd den kostnaden. Det är nog bättre att lägga de pengarna på ett arbete om en annan by, jag har flera påbörjade.
Knutsbo-häftet blev färdigt som julklapp åt mig. Efter helgerna har jag sedan sammanställt min antavla, som Du kan se av bifogade exemplar. Jag hoppas att jag fått med de flesta, men mina papper var inte alls i den goda ordning de borde varit. Den här förteckningen bör vara mig till hjälp att i fortsättningen hålla bättre reda på förfäderna.
Mitt val av en ny by står mellan Gisselbo och Garphyttan där livet tycks varit lika händelserikt som i Knutsbo. Helst skulle jag vilja göra något med Snickarbo, men där har inte hänt något som påfordrat domstolsförhandlingar. Det var ett pår lindriga gränstvister och ett åtal mot Eric Andersson för olaga brännvinsbränning.
Jag har också talat med vårt bibliotek och klagat över att de kompletterande filmningarna av de renoverade domböckerna efter 1700 inte finns tillgängliga. De har beslutat att anskaffa dessa filmer, ett 70-tal. Därmed kan jag ju också gå tillbaka till Norberg, kanske vi skall återuppta vår undersökning av Fragg.

Bästa hälsningar

Västerås den 18 september 1986

Bäste Hans

Jag har nu kommit igång igen med arbetet på Knutsbo-häftet. Det första resultatet är nya "ägaretavlor" som jag bifogar kopior av. Var vänlig makulera de Du förut fått. De var inte kompletta och innehöll även en del felaktiga årtal. De jag nu bifogar hoppas jag är korrekta, i varje att de överensstämmer med böckernas uppgifter.
Det blir ett nu ett nytt avbrott. Vi reser i morgon upp till barnen, jag vet inte hur länge vi blir där, men någon vecka blir det nog.
Sedan är det väl slut med resandet för i år och arbetsveckorna kan börja på allvar.

Hjärtliga hälsningar

Västerås den 24 augusti 1986

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Dina brev och alla intressanta bilagor. Jag skäms för att jag inte kunnat åstadkomma några rader, men allt skrivbordsarbete har legat nere sedan veckan före Påsk. Vi började då sommaren med ett längre besök hos barnen i Norrland, och sedan har vi fortsatt med ganska många resor runt om i landet. Senast har vi hyrt en stuga i Ransäter i Värmland och med den som bas utforskat landskapet. Bland annat har vi följt "Pilgrimsleden" upp till Trysil. Det var en mycket intressant och vacker tur efter Klarälven.
Vi bröt vår tradition att fira midsommarafton i Rättviks gammelgård och besökte i stället Grytnäs hembygdsgård, som ju var våra förfaders hem. Vi träffade där Gustav Johansson i Knutsbo. När vi omtalade för honom att vi på midsommardagen skulle åka till Leksand och fira midsommaren på Holens hembygdsgård och sedan stanna i Siljansbygden några dagar, föreslog han att vi på återresan skulle besöka dem i Knutsbo. När vi kom dit mötte vi hela Johanssons släkten, och vi hade kaffekalas i före detta "Matses" gård. Gustav har köpt detta hemmans jord och lagt det tillsammans med nr 2, som han förut ägde. Husen har alla syskonen köpt tillsammans och har dem som släktgård. En hel del inventarier är från deras föräldrahem och de utflyttade syskonen bor där när de är på besök i Knutsbo. Nu var alla sju kvarvarande syskon där, en syster från Illinois, en bror från Göteborg och en från Stockholm, samt de övriga fyra från socknen. Det var en verkligt trevlig sammankomst.
För övrigt har jag använt sommaren till målning, tapetsering och trädgårdsarbete, och naturligtvis till att sitta och lata mig i trädgården. Det har ju varit en verkligt fin sommar.
Jag skall nu ta itu med Knutsbo-forskningen igen. Det ser ut att bli ett häfte på ungefär 300 tättskrivna sidor, jag hoppas att någon skall finna det intressant. Det innehåller då allt som varit inför tinget under de tre hundra åren. Jag tar inte med något från vårt århundrande. Det kanske finns personer som fortfarande lever och som kan känna sig illa berörda, om det nu har förekommit något känsligt.
Det var intressant att vi härstammar från en präst. Även för mig är det den första prästen jag direkt stammar från, men jag har förut präster på sidogrenar. Min mormor gifte om sig efter morfars död med en Anders Andersson Sander och därav kommer min mors namn Andersson. När det gäller morfars mormor har jag tyvärr ingen förklaring. Samma dag jag fick Ditt brev var jag till biblioteket för att undersöka saken, men de sommarstängde redan klockan 19 varför jag inte hann slutföra det, och sedan kom det annat emellan så det har inte blivit något nytt försök. Jag hann dock se att hon inte gifte sig i Norberg. Det betyder troligen att giftermålet skedde i Västanfors, mannens hemförsamling. Jag har faktiskt inte förut uppmärksammat detta med namnet. Det kan betyda att jag läst fel så det skall vara Abrahamsdotter, eller att jag har kommit alldeles fel så att hon inte är dotter till Abraham. Jag kommer igen.
Den senaste vintern var jag med i en studiecirkel "Författare och lärda i gångna tiders Västerås" där vi också läste om Samuel Columbus och hans Fader Jonas. Jonas var rektor i Västerås och Samuel gjorde sina skolstudier här i staden innan han flyttade.

Hjärtliga hälsningar

Huvudsta den 12 juli 1986

Bäste Arne,

Såsom jag kanske tidigare nämnt, har en motion i Riddarhusets adelsmöte angående färdigställande av tredje häftet av Äldre svenska frälsesläkter, som legat tryckfärdigt i tjugo år sedan förre riddarhusgenealogen Folke Wernstedts död, föranlett mig att offra större delen av min fritid under det senaste året år bearbetningen av detta manuskript; det är ju åtskillig beaktansvärd litteratur som kommit ut under dessa decennier och behöver inarbetas.

Jag har därför inte haft stora möjligheter att göra något åt min egen släkt. Förra söndagen ringde det emellertid på min telefon, och där var en man, vars namn jag tyvärr aldrig kom att uppfatta, som i Västerbergslagens släktforskarförteckning sett, att jag är intresserad av Moren i Söderbärke. Hans utgångspunkt var tydligen framställningen i Ekströms herdaminne om kyrkoherden Henrik Andersson i Söderbärke, död omkr. 1614, som 1596 fick uppbud på Moren och enligt Ekström var far till dess nästföljande ägare Anders Henriksson, som både Du och jag härstammar från. Eftersom i varje fall jag inte tidigare observerat dessa uppgifter i herdaminnet, översänder jag härmed en släkttavla över vår släktskap med dessa personer och vissa av deras släktingar enligt Ekström. Som Du ser, var vår anfader Anders Henriksson i Moren bror till morfadern till den kände skalden Samuel Columbus, som jag läste om, då jag 1943-1944 läste nordiska språk vid Stockholms högskola. Släktskap med präster har jag ju tidigare observerat, men det här är nog det första fall jag sett, där jag i rakt nedstigande led härstammar från en präst. Som fritänkare är jag givetvis inte särskilt svag för prästerskapet, men 1600-talssamhället var ju ett ståndssamhälle med för det mesta mycket skarpa gränser mellan adel, präster, borgare och bönder och med betydligt mindre möjligheter till "ståndscirkulation" än våra dagars samhälle. Jag tycker därför det är ganska intressant med denne präst med vissa ättlingar i prästeståndet och andra i bondeståndet som arvingar till hans jordegendom.

När jag nu ånyo studerar den antavla Du hade vänligheten att sända mig, observerar jag några namnförhållanden, som väcker min undran: Dels är det Din mammas flicknamn Andersson, fastän hon var dotter till Johan Holstensson. Dels är det Din morfars mormors patronymi-

kon Andersdotter, ehuru hon var dotter till Abraham Andersson i Västra Djupkärra. I det förra fallet ser jag, att Din mor endast var ett par år, då fadern dog, varför jag gissar, att hon fått namn efter en fosterfar eller styvfar. Men i Catarina Andersdotters fall överlevde ju fadern modern och dog först, då dottern var 18 år. Eftersom jag bland avlägsna släktingar på min fars sida har ett egendomligt fall, där en Mats Matssons son heter Karl Eriksson, vore det intressant att få Dina kommentarer till ovannämnda förhållanden.

Med vänliga hälsningar

Hans

P. S. Hur har Du det med Dina Grytnäs- och andra domboksforskningar?

Huvudsta den 16 december 1985

Bäste Arne,

Eftersom jag ej kunde finna några rullor från kronoarbetskåren i Karlskrona bland fånglistorna i Justitiekanslersämbetets arkiv i Riksarkivet, skrev jag till Landsarkivet i Lund, och jag har nu därifrån fått fotokopior, som visar, att Erik Ersson efter två år 1864-1866 i Karlskrona förflyttades till Karlsborgs fästning, ./. varifrån han 1868 förpassades till hemmet i Grytnäs. Jag översänder härmed kopior av kopiorna från Lund samt kopior av Karlsborgsrullor 1866 och 1868 i Justitiekanslersämbetets arkiv i Riksarkivet.

I uppgifterna om Erik Erssons utseende fäste jag mig särskilt vid notisen, att han hade "insvängd näsa", vilket även min mamma hade liksom hennes farmor (Erik Erssons systerdotter). Det skulle vara intressant att få veta, om den finns även i Din släktgren.

Mer förvånad blev jag över uppgiften, att Erik Ersson hade bruna ögon, ty alla släktingar min mamma talade om hade enligt henne blå ögon, så att de reagerade, då mammas yngste bror gifte sig med en brunögd kvinna och fick en brunögd och en blåögd dotter. Känner Du till någon brunögdhet i Er släktgren?

Apropos ärftliga släktdrag i utseendet, måste jag också fråga Dig om [illegible]tjocka/klumpiga ben min mamma och hennes systrar hade komplex för, och som påstods härröra från deras fäderne, och som mina tre kvarlevande kvinnliga kusiner på mammas sida ärvt. Jag har inte haft tillfälle att fråga avlägsnare släktingar om den detaljen, så jag vet inte, om dessa ben ärvts från mammas farfars eller farmors sida, varför uppgifter från Dig om Dina släktingar skulle vara av intresse.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

Västerås den 11 november 1985

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev med tipset om Westinska samlingen i Carolina. Jag har varit dit och undersökt de aktuella volymerna, tyvärr dock med negativt resultat. De innehöll ingenting om kriminalmål utan endast ägorättstvister och dylikt. Det mest kriminella som fanns, var ett lägersmål. Det jag fann härrörde nog inte från Svea hovrätts arkiv, utan var hovrättens utsända resolutioner och annan korrespondens till och från hovrätten. Jag fann ingenting som berörde våra förfäder, mest gällde det högre ståndspersoner och industrierna.
Du sökte för några år sedan efter de brott som Erik Ersson i Snickarbo begått och straffats för. Du fann ju ett år 1852 då han dömdes för andra resan stöld. Jag har nu funnit den tredje resan, som påminner om den andra. Även här försnillade han anförtrott gods. Avskrift bifogas.
Vid mitt besök talade vi om Elian Jönssons i Knutsbo hustrus fäderne. Jag har undersökt det vidare, och kommit fram till att Elian Jönssons svärmor hustru Brita bör vara änkan efter gamle Erik Matsson i Björsjö. Det tidigaste jag sett Björsjö i mantalslängderna är år 1637 och då fanns där Erik Matsson. År 1638 tillkommer ytterligare en Erik Matsson, och de benämndes därefter den yngre och den äldre. Av vad jag tidigare sett i domböckerna är den yngre Erik Matsson son till Mats Ersson i Gisselbo och den äldre Erik Matsson är den yngres svåger.
År 1653 fanns unge Erik Matsson med hustru och son, samt "sal.gamle Erik Matssons måg och son", vilka redovisas som 2 söner och 2 döttrar, med anmärkningen "shu" vid dotterkolumnen. På samma rad "änkan hustru Brita" markerad i kolumnen för husarma.
Den änka Brita i Gisselbo, som jag i mitt förra brev antog Hans Eliansson syftade på som "min mormoder hustru Brita Matsdotter", fanns redan år 1652 i Gisselbo som "Skedvi Anders Larssons änka hustru Brita". Det är alltså änkan efter Mats Erssons brorson Anders Larsson, som vi förut påträffat i Yttersätra i Skedvi. Den Anders Larsson Du i Din sammanställning över Gisselbo anger död tidigast 1677 kan alltså inte vara Mats Erssons brorson, utan den andre Anders Larsson, som fanns redan 1640, och som efter 1653 fanns samtidigt med Skedvi Anders Larssons änka. Mats Erssons brorson Anders Larsson kom till Gisselbo först 1651, han levde alltså där endast två år. Det redovsas inga barn för dem, varken under Anders Larssons livstid, eller senareför änkan Brita fram till 1669, då hon försvinner ut mantalslängden.
Detta bör alltså betyda att Hans Elianssons mormor är gamle Erik Matssons i Björsjö änka Brita Matsdotter, som tidigare varit gift med en Hans, och med honom haft åtminstone två döttrar. Var denne Hans har funnits kan väl bara bli gissningar, Rensbo kanske är en godtagbar sådan. Detta med tanke på Elian Jönssons hustrus arv i Rensbo, och att Mats Ersson hade en hustru från denna by.
Enligt Din sammanställning över Gisselbo var Bengt Marcusson gift med en dotter till Mats Ersson, och han var alltså svåger med Elian Jönsson Det är ju en förklaring till att dessa båda gemensamt köpte hemmanet i Gisselbo. Det betyder också att Hans Eliansson och hans hustru var kusiner, vilket fordrade dispens för äktenskapet. Jag har varit i Domkapitlets arkiv för att söka efter denna dispens, men där fanns ingenting, varken om denna eller några andra tillstånd till släktingars äktenskap. Senare har jag i mina excerpter funnit att dessa tillstånd beviljades av Kungl. Maj:t och inte av prästerskapet. Det kanske är möjligt att dessa ansökningar och tillstånd passerade Länsstyrelsen. Vid nästa besök i ULA skall jag forska i dess arkiv om det kan finnas något.
Annars går det sin gilla gång med Knutsbo. För de laga tingen är jag nu framme till 1830, för de urtima gick det snabbare, där finns nu inte mera filmat.

Hjärtliga hälsningar

Huvudsta den 12 september 1985

Bäste Arne,

Tack för besöket i dag och för Din vänlighet att bjuda på lunch! Några minuter efter det att vi skiljts utanför arkivet, kom jag att tänka på att åtskilliga utgallrade handlingar från Svea hovrätts arkiv hamnat i Westinska samlingen i Uppsala universitetsbibliotek. Jag gick därför ned för att nämna detta för Dig men fick av vakthavanden i forskarsalen veta, att Du återlämnat Dina lån och lämnat arkivet.

Jag har nu tittat på riksarkivets kopia av katalogen över Westinska samlingen. Där fann jag, att det finns handlingar om Grytnäs i Westinska samlingen, vol. 1181,och om Norberg i vol. 1184 samt vol. 1521-1523. Dessutom finns handlingar som betecknas såsom angående landskapet Dalarna i vol. 1537-1543.

Då jag själv för länge sedan gjort fynd rörande min uppländska fädernebygd i Westinska samlingen, vill jag rekommendera Dig att vid tillfälle titta på ovan angivna buntar.

Med vänlig hälsning

Hans

Universitetsbibl. 018 - 183900

Västerås den 24 juli 1985

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Dina bägge brev. Jag beklagar djupt den stor sorg, som drabbade er genom Din dotterdotters död. Det är kanske en liten tröst, att Din dotter är så ung att det kan bli flera ättlingar.
Mitt arbete med insamlandet av excerpter om Grytnäsbyarna fortsätter, men det har gått långsamt de senaste månaderna. Det är så mycket annat som lockar den här årstiden, så stunderna vid skrivbordet blir ganska korta, och dessutom ganska fåtaliga.
Bland de intressanta saker jag påträffat, kan jag kort referera vad som hände Mats Leonardsson i Knutsbo nr 5. Han gifte in sig i hemmanet med Olof Olssons dotter, som var enda barnet och alltså ärvde hela hemmanet. När hon dog övergick därför gården i hennes och Mats Leonardssons barns ägo, och Mats stod där utan egendom. Han stämde sonen Olof Matsson inför rätta, och klagade att sonen behandlade honom illa och visade honom sidovördnad. Han begärde också att de hus han byggt och den jord han uppodlat skulle betraktas som avlinge, och att Olof skulle bidraga med hans uppehälle till döddagar. Det slutade med att han flyttade från Knutsbo, och gifte om sig med en änka från Hedemora. Tillsammans köpte de ett hemman i Forsbo, och Mats och änkan betalade hälften var av köpesumman. När Mats sedan dog, stämde Olof Matsson och hans bröder änkan, och begärde att få överta halva Forsbohemmanet. Motiveringen var att fadern Mats Leonardsson hade betalat sin hälft med de pengar han fått för sitt fädernearv i Utsund, och att änkan därför inte hade någon giftorätt i den delen. Bröderna fick rätt och änkan måste lämna ifrån sig halva hemmanet.
Det tycker jag är ett bra exempel på sådant, som man inte kan få reda på med hjälp av "vanlig" släktforskning. Det stora grälet mellan Elian Jönssons barn, som Du tidigare fått en del av, är ju ett annat bra exempel. Det är mycket intressant med denna domboksläsning. Även om mitt resultat bara blir en samling excerpter, anser jag mig ha fått lön för mödan. Men det är möjligt att jag kan åstadkomma en sammanställning.
Jag har också fått upp ett spår till Elian Jönssons hustrus härkomst. Hans Eliansson hade en kontrovers 1708 med sin svåger Anders Bangtsson. I brevet till häradsrätten med stämningen, skriver han bland annat: ... att jag hos mina föräldrar i 28 år tjänt dem till godo, allenast som i förra inlagan betygar, 2 hela och 2 halva år hos min mormoder hustru Brita Matsdotter i Björsjö tjänstgjort, ... Vid den aktuella tiden finns enligt mantalslängderna ingen Brita Matsdotter i Björsjö, däremot finns en hustru Brita i Gisselbo, som man kan förutsätta är änka. Om jag kombinerar detta med vad jag förut sett i domböckerna, anser jag det inte omöjligt, att hustru Brita är dotter till Mats Ersson i Gisselbo, och flyttat till Gisselbo när hon blev änka, men har jord kvar i Bjösjö. När Johan Larsson i Gisselbo gifte sig med Elian Jönssons dotter, fick han av Elian jord i Gisselbo, så att han blev så kallad besutten, när Elians och hans egen ärvda jord lades tillsammans. Det är litet dunkelt i protokollet, men det förefaller som om Elians jord var i Mats Erssons mantal. Det kan alltså vara Elians hustrus arv. På Hedemora-tinget den 17 november 1643 fordrade Margareta Larsdotter i Wikbyn på sitt omyndiga barns vägnar, som hon ägt med Anders Hansson soldat i Wikbyn, legopenningar av hans bönder ... Där emot föregav Mats Hansson i Rensbo, Anders hustrus broder, att hans moder hustru Kerstin nu tog till man

Mats Eriksson i Gisselbo, skall hava blivit så förlikta, ... Därmed skulle även Elian Jönssons hustrus arvejord i Rensbo kunna förklaras.

Jag har fått ett brev från Birger Eriksson, där han tackar för sammanställningen över Knutsbo. Han har sedan fått ett ex av excerpterna om Per Ersson Kart i Kyrkobyn.
Jag har också fått broschyren om Genealogical Research Directory, men inte använt mig av erbjudandet. Jag har ytterligare några tyska förfäder, som jag kanske kunde få hjälp med den vägen. Det är Michael Hilpert i Davidshyttan i Hedemora, som Du redan känner till. Så är det Hindrich Hentzel, som ägde Vikmanshyttan i mitten av 1600-talet, och satte fart på deras hammarsmide med nya metoder, förmodligen hade han lärt sig det i Tyskland. Hans dotter gifte sig med Johan Angerstein, även han bördig från Tyskland. Så är det kopparslagarmästare Hans Jörgen Kistner i Malmö, som lär vara född i Hattingen-Ruhr, son till Heinrich Kistner. Hans Jörgens hustru Anna Mohrbeck skall vara född i Holstein. Detta enligt Genealogiska föreningens Kistner-samling.
Om Gisell tycks det vara svårt att få veta något mera. Vi kanske får nöja oss med antagandet, att han kommer från Tyskland.
Sommaren är nu tyvärr på upphällningen, det är ju redan ganska mörkt när man går och lägger sig, men ännu kan vi väl ha det skönt fem, sex veckor. Sedan måste jag väl återgå till arbetet, och försöka göra något av mitt material om Knutsbo med flera byar i Grytnäs och Hedemora.

Hjärtliga hälsningar

Huvudsta den 2 juli 1985

Bäste Arne,

Genom någon av de genealogiska tidskrifterna fick jag för några månader sedan veta, att man för 80 kr kunde få 15 släktnamn efterlysta i den internationella publikationen Genealogical Research Directory. Jag tyckte det föreföll att vara en chans, så jag nappade. Bland de släktnamn jag meddelade var Gissel, Gissell och Gitzel. Det medförde rätt snart ett anrop från en Johannes Seeländer i Dürrheim i Västtyskland, som ville ha 10 D-mark för att meddela vissa spår. Jag tyckte summan var obetydlig, så jag sände honom den. Då fick jag en lista med källhänvisningar, som jag tack vare bibliotekens accessions-katalog till stor del lyckats följa (6 av 10). Resultatet blev ett allmänt intryck, att namnet inte är ovanligt i Tyskland, men att intet av de av Dig observerade ovanliga förnamnen före-kommer i de genom Seeländer spårade fallen, varför jag inte anser mig kunna dra några slutsatser om vederbörandes tyska förfäder eller ens från vilken trakt av Tyskland de härstammade.
./. Eftersom jag har Dig att tacka för kännedomen om vår härstamning från Gissel-Gissell-Gitzel, översänder jag härmed xeroxkopior av de ovannämnda breven.
Jag kan tillägga, att ett annat av de av mig efterlysta släkt-namnen, Deppe (min farfars morfars mormors morfars efternamn), visade sig vara föremål för intresse från en kvinna i Australien, som härstammade från en tysk sjöman med detta namn, som slog sig ned i Australien på 1800-talet. Eftersom hon endast visste, att han kom från Nord-Tyskland, och två sekler skilde sjömannen och min anfader, gav ej heller detta anrop något.

Jag har fortfarande mycket att göra, eftersom jag måste moderni-sera tryckmanuskriptet till Äldre svenska frälsesläkter, häfte 3, som inte kom ut på 1960-talet med anledning av dåvarande riddar-husgenealogen Folke Wernstedts död, men som nu måste publiceras till följd av en motion på senaste adelsmötet. Därtill har även "Svenska släkter", där jag skulle publicera mina morföräldrars släkter, vaknat till liv och ber mig granska några nytillkomna manuskript. Weekendarna går ju så här års åt till vårt nyförvär-vade sommarställe, där jag börjat ta bort stubbar, medan Teresa odlar grönsaker och blommor.

Med de bästa hälsningar

Hans

Huvudsta den 4 april 1985

Bäste Arne,

Tack för Din släkttavla! Den är ett verkligt konstverk, i sanning en välartad bastard av Dina båda verksamhetsgrenar, genealogens och ingenjörens. Jag har tagit två kopior av den, som jag sänt till ett par av min mammas amerikanska kusiner som information om att de även har andra förfäder än de Lindqvistska. Borde Du inte sända ett exemplar till generalkonsul Kjellberg för publicering i Släkt och Hävd,x möjligen med nothänvisningar till domböcker för de släktled som inte framgår av kyrkoböcker? Tidskriften har ju nu flera tusen prenumeranter, så det borde finnas några av dem med härstamning från de nämnda byarna i Grytnäs. Även själva konstruktionen i Din släkttavla har ju stort intresse.

x/ Det var ju i den tidskriften jag publicerade min antavla 1950 (med korrigeringar och kompletteringar 1952 och 1978), och till denna antavla har ju Din släkttavla fle anknytningar.

Apropos det: Har Birger Eriksson från Gisselbo tagit kontakt med Dig? Jag sände honom ett exemplar av den amerikanska tidskrift där jag publicerade släkten Lindqvist-Lindquist och fick ett tackbrev, där han bl. a. nämnde, att han tänkte ta det med till en byforskningscirkel i norra sockendelen av Grytnäs, som innefattar byarna kring Nävden, bl. a. Gisselbo, Stusshyttan, Knutsbo, Garphyttan och Norrnävde. Jag uppmanade honom då att ta kontakt med Dig, eftersom Du gjort så stora utredningar om just vissa av dessa byar.

Det nya året började inte bra: På årets andra dag var jag på min dotterdotters begravning. Hon var aldrig sjuk, utvecklades normalt och var hela släktkretsens lilla kelgris ända till söndagen den 16 december, då hon som vanligt legat och sovit i sin barnvagn på trappan till den villa hennes föräldrar hyr i Jumkils socken nordväst om Uppsala. När de skulle ta in henne, var hon död. De for in med henne till Akademiska sjukhuset i Uppsala, där hon blev obducerad utan att man fann någon dödsorsak. Enligt läkarna är hon ett av c:a 50 fall per år i vårt land av s. k. plötslig spädbarnsdöd, som man anser bero på att barnet "glömmer bort att andas". Hon var något över 4 månader, då hon dog.

Hon hette Malin Korpe

Sedan nyåret hade jag varit förkyld, och på trettondagsaftonen fick jag 40,5 i feber, så Teresa måste ringa efter jourhavande läkare. Han förbjöd mig att ligga till sängs, så snart febern gått ned, eftersom det kunde bli risk för lunginflammation, så jag satt vid mitt skrivbord en hel vecka utan att få gå till mitt kära jobb. Sedan jag tillfrisknat, var det Teresas tur att insjukna, och hon fick bihåleinflammation, som gjorde så ont, att hon grät, men efter en del medicin och några veckor var det hela över.

Jag har emellertid haft massor av saker på gång, bl. a. har jag sänt in ett manuskript till tidskriften Scandia med anledning av en förfelad uppsats där om identifieringen av skeletten i Magnus "ladulås" grav i Riddarholmskyrkan. Så jag har inte alls hunnit läsa domböcker de senaste månaderna.

Men mitt intresse för våra gemensamma jaktmarker kvarstår, så om Du har något nytt att meddela, är jag Dig mycket tacksam för ev. rapporter.

Med vänlig hälsning

Claus

Västerås den 7 oktober 1984

Bäste Hans,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 30 september, jag har nu kontrollerat de oklara punkterna Du tar upp och kommit till följande resutat. Per Ersson var den första som begravdes 1726, på Domini 1 Epiph. Jag antar att detta betyder att han dog i slutet av december 1725, ingen dödsdag anges i dödboken.
Om hans hustrus patronymikon behöver väl ingen tveksamhet råda. Det anges både i dödboken och vid det mål där arvingarna tvistar efter hennes död. Dessutom har vi excerpter som talar om Per Erssons svärfader Erik Andersson, och om hans svärmoder, sal. Erik Anderssons änka.
Per Erssons son Anders Persson föddes den 9 november 1685, i dödboken anges felaktigt 9 oktober. Den 20 september 1685 föddes Per Anderssons i Kyrkbyn son Per, varken Per Andersson eller sonen Per Persson finns i husförhörslängden AI:1.
Anders Perssons hustrus patronynikon var jag mycket tveksam om. Det förekommer endast på ett ställe, vid Anders Perssons död då det uppges att han gifte sig 1709 med Karin och ett svårläst patronymikon, som jag tyckte närmast såg ut som Ersdotter. Det var min avsikt att förse detta med ett frågetecken och med parentes, Och det var med besvikelse jag efter en tid upptäckte att jag missat detta. När jag nu läser det igen kan jag gå med på Larsdotter. Anders Persson finns dock inte med i Grytnäs vigselbok, varken 1709 eller åren där omkring. 1709 gifter sig Anders Persson i Askön med Anna Larsdotter i Snickarbo, men det är ju en annan historia. Jag antog att hustru Karin var från en annan socken. Jag har inte kunnat finna henne i dödboken och hon försvinner ur husförhörslängderna samtidigt med Anders Persson, vid vilkens död det uppges att hon efterlever.
Det av mig angivna dödsåret för målarens hustru är ett rent s.k. tryckfel. I mina noteringar från dödboken står att hon dog 1736 vid 70 års ålder. Därigenom har jag ju också fått rätt födelseår.
Det var trevligt att få en ny anknytning till Karlfeldts antavla. I den kopia Du sände mig för ett par år sedan fann jag då några gemensamma anfäder. Jan Persson i Mästerbo är en ättling till mina anfäder Erik Andersson i Östanbyn och Erik Larsson i Mästerbo, vilkas förbindelse med Karlfeldts antavla jag fick reda på genom Din kopia. Anders Persson har jag dock inte upptäckt, kanske på grund av den felaktiga uppgiften om hans fader.

Hjärtliga hälsningar

sänt "Släktförbindelse mellan Snickarbo och [illegible]"

den 20 mars 1985

Hovedsta den 30 september 1984

Bäste Arne,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 27 dennes och särskilt för den högintressanta bilagan! Det föll mig in att undersöka, om inte Din stamtavla på något sätt kolliderar med Karlfeldts antavla och så visade sig vara fallet på flera punkter

målaren Anders Ersson i Kyrkbyn 1657-1731
Anders Andersson i Kyrkbyn 1706-74 — Anders Persson i Kyrkbyn 1685-1740
Margareta Andersdtr 1716-1805
g.m. Jacob Ersson i Åkersby, By
Anna Jacobsdtr 1754-96
g.m. Anders Persson i Grytnäs Kyrkby
Greta Andersdtr, född 1780
g.m. nämndeman Lars Andersson i Grytnäs Kyrkby
Sara Andersdotter 1732-1800
g.m. Per Jansson i Mästerbo, Grytnäs
Jan Persson i Mästerbo 1769-1825
Erik Jansson i Jularbo, Folkärna, 1806-69, fjärdingsman g.m. Anna Larsdtr 1809-88,
Erik Ersson i Karlbo, Folkärna, 1838-1889, nämndeman
Erik Axel Karlfeldt

Dock uppges i boken om Karlfeldts antavla, att Anders Persson enligt Grytnäs dödbok var son till en Per ~~Andersson~~ i Kyrkbyn, men att han ej kunnat återfinnas i Grytnäs födelsebok under sitt i dödboken uppgivna födelsedatum 9 oktober 1685. Enligt Dig var ju Anders Persson son till Per Ersson. Därjämte uppges, att Anders Persson 1709 skulle ha gift sig med Lars Matssons i Smedsbo dotter Carin, född 6/3 1684, medan Du uppger, att hans hustru hette Karin Ersdotter. Vidare påstås i boken om Karlfeldts antavla, att målaren Anders Erssons hustru Catharina Andersdotter enligt 1736 års dödbok var 70 år, men Du uppger, att hon dog 1731.

Herdaminnet (s. 189) påstår, att han enligt Grythyttans AI:1, s. 3, var född 1671, och att mårlaren hette Anders Ersson Grytenberg. Om målarens förfäder vet Karlfeldts antavla ingenting.

Vad beträffar Ditt resonemang angående att det skulle vara "dålig affär att låna om man har kapital på banken" tycks Du inte beakta inflationen, som ju gör det lukrativt att skjuta upp en utgift. Vi fick amorteringsfritt de båda första åren och 20 års amorteringstid, vilket måste innebära, att betalningen blir mycket obetydlig med nuvarande inflationstakt; det förefaller ju föga sannolikt att den nuvarande höga inflationen snabbt skulle gå över i deflation.

Vänliga hälsningar!

Hans

P.S. Har Du sett, att Knutsbo finns i ortregistret till Petrus Norbergs bok om Avesta? Du uppger, att Per Ersson i Kyrkbyn levde 1642-1725, men jag har gjort en anteckning om att han skulle ha dött 1726 vid 83 års ålder. Dessutom har jag för länge sedan gjort en anteckning, att hans hustru hette Brita Andersdotter, medan Du skriver Ersdotter. Mina uppgifter om hustruns födelse- och dödsår stämmer dock med Dina.

Västerås den 27 september 1974

Bäste Hans,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 26 augusti med den trevliga skildringen av dina verksamheter under sommaren. Jag gratulerar till Ditt inträde i morfarsståndet. Du kommer säkert att se, att det är lika trevligt med barnbarn som det var med de egna, barnbarnen kan man dessutom skämma bort litet mera utan att man själv direkt drabbas av följderna.
Det nyförvärvade sommarstället verkar trevligt. Jag är litet avundsjuk, för det har varit min önskan i hela mitt vuxna liv att äga ett sådant. Mitt arbete med varierande arbetstider och ständiga resor har dock gjort det omöjligt att förverkliga. I Bergslagen, där jag helst skulle vilja ha det, finns det inte sådana allmänna kommunikationer som Du talar om att ni har. När jag åkte till arbetet om morgnarna visste jag inte var jag skulle hamna på kvällen, och Margit vägrade, att under sådana förhållanden bli lämnad ensam i ett torp på landet utan att veta var jag hade rest. Och jag förstod henne.
Det är svårt att veta vad som är mest ekonomiskt, men jag är personligen övertygad om, att det är en dålig affär att låna pm man har kapital på banken. Man får betala skillnaden mellan inlånings- och utlåningsräntan. Dessutom är avdragsrätten på kapitalkostnaden begränsad, medan kapitalinkomsten läggs ovanpå övrig inkomst och drabbas av hela marginalskatteeffekten. Men för banken är det naturligtvis idealiskt att låna ut pengar till en person som har full säkerhet på ett inlåningskonto. God förtjänst utan risk.
Tack också för bilagorna. Det är ett par sidor i sammanställningen över Snickarbo-ättlingarna jag skulle vilja skriva om, men jag har avvaktat Dina genealogier för Svenska släkter. Jag avvaktar ytterligare en tid, så att det jag sedan gör kan bli slutgiltigt rätt.
Även min sommar har varit ganska innehållsrik, även om den inte innehållit så stora händelser som Din. Vi har rest rätt mycket, och vårt radhus och dess tomt har tagit en del tid. Som jag nämnde i mitt senaste brev, gav de regniga dagarna anledning till en del forskning och färdigställande av Knutsbo-översikten. Sedan jag kom hem från den senaste resan till Norge och till barnen, har jag sammanställt de excerpter jag samlat om vår anfader Per Ersson i Grytnäs Kyrkby och jag bifogar en kopia. Jag har nu beställt nya filmer och är beredd att fortsätta med domböckerna för 1700-talet.

Hjärtliga hälsningar

Huvudsta den 26 augusti 1984

Bäste Arne,

Tack för Dina båda intressanta brev av den 12 juni och den 11 dennes och särskilt för Dina skisser för gårdarna i Knutsbo, av vilka jag vidarebefordrat ett exemplar till Birger Eriksson.

Sommaren har varit full av händelser och verksamheter. Teresa har länge velat få mer utlopp för sina odlingsambitioner, ty balkongens blommor och tomatodlingar har inte varit tillräckligt.x Med sina erfarenheter från Polen anser hon dessutom, att man, om det skulle bli krig, bör ha mark att odla potatis på, för den händelse det blir livsmedelsbrist. Vi har därför i flera år sett oss om efter ett sommarställe; jag fick ärva en del pengar efter min mamma 1976, och Teresa hade redan då vi gifte oss sparat så vi delade på kostnaderna för vår HSB-lägenhet, och mer har hon samlat sedan dess, och i inflationstider behöver man ju placera pengarna i realvärden, om de ej skall förlora sitt värde. I fjol missade vi chansen att köpa ett sommarställe på Svartsjölandet genom att fundera för länge, så en annan spekulant hann före, och därför blev vi i maj särskilt intresserade, då vi svarade på en annons och den visade sig leda till en ännu bättre tomt mitt emot vid samma väg. Detta område är särskilt lämpligt för oss, eftersom jag är för närsynt för att kunna köra bil och Teresa inte kört i Sverige och tycker våra tunnelbane- och bussförbindelser är för goda för att vi ska behöva bil. Genom Skå socken, där dessa tomter ligger, går nämligen inte mindre än fem Svartsjö-bussar från Brommaplan, och de går dit på 20 minuter, så vi hinner hemifrån dit på 50 minuter och kan åka hem, om det blir dåligt väder. Våra kapital i PK-banken är så stora, att vi fick låna till nästan hela priset för detta sommarställe; den nuvarande skattelagstiftningen är ju sådan att man ska ha så stora skulder som möjligt, och dessutom är det ju bra att slippa förmögenhetsskatten. Vår tomt ägdes tidigare av ett äldre par, som haft den i mer än 30 år och odlat upp vad som ursprungligen var en tallbevuxen skogsbacke till en vacker trädgård med blommor, grönsaksland, fruktträd och bärbuskar. En genväg genom skogen gör att man kommer till bussen på 5 minuter. Det är så lugnt och tyst där, att man inte märker, att man är så nära Stockholm och har 5 bussar så nära. Boningshuset är endast på 20 m² men det räcker ju för matlagning och - om man skulle vilja - övernattning, och där finns också en liten gäststuga och en bod, där vi har dass, redskap och cyklar. Jag blev tränad cyklist under 1940-talets släktforskningar hos Upplands pastorsämbeten angående min fädernesläkt och cyklade sedan i Stockholm ända till högertrafikreformen 1968, och jag känner mig bara hälften så gammal, då jag får en cykel mellan benen, och Teresa, som aldrig kom att äga någon cykel i Polen utan använde sin systers, har under sommaren tränat upp sig rätt bra i mitt sällskap.

x/ Själv är jag uppvuxen 4 trappor upp i Stockholms innerstad, så jag duger bara till enklare handräckning i sådana sammanhang.

6 juni - 10 juli besöktes Sverige av min mammas kusin Mildred McKeen (1295 i Din uppställning om Snickarbo-ättlingar) med make. Makens mor var född i Steneby i Dalsland och i samband med hennes föregående besök 1975 lyckades jag från landsarkivet i Göteborg få uppgifter om hennes föräldrar, som jag nu utbyggde genom korrespondens med pastorsämbetet, så att han vid deras besök i Steneby lyckades få kontakt med sysslingar. Min syssling Åke Spennare (12333 i Din uppställning) arrangerade en utflykt med de amerikanska släktingarna av 25 svenska släktingar med ångbåt till Vaxholm och gemensam lunch där, och jag guidade USA-gästerna i Gamla sta'ns sevärdheter och hade dem som gäster både i bostaden och på sommarstället.

Den 4 augusti föddes mitt första barnbarn, en dotterdotter på 3,3 kg, på Uppsala BB, så vi har varit hos Maria några gånger och beskådat underverket. Maria och hennes pojkvän Christer Korpe avlade ju veterinärexamen i december, och Maria fyllde 30 år 14 augusti, så de tyckte det var dags att skaffa barn, innen det blir för sent. De har varit ute på luckrativa vikariat med goda traktamenten hela våren, men i somras, då Maria var för omfångsrik för att kunna fara omkring på landet och dra fram kalvar och fölungar, hade hon vikariat som veterinär på slakteriet i Luleå från slutet av maj till början av juli; hon har ju både sin mormor och en moster med familj i Luleå, så hon bodde ju bra där.

Själv har jag inte hunnit forska så mycket i den egna släkten på länge, eftersom jag lovat Släkthistoriskt forum en antavla för Gustav I i september och Stor-Stockholms genealogiska förening en temakväll om medeltidsforskning 16 oktober och dessutom på sista tiden varit sysselsatt med penninginsamling till f. d. diplomatarieredaktören Jan Liedgrens 75-årsdag 30 augusti, eftersom den nuvarande diplomatarieredaktören anser sig vara ännu mer upptagen än jag.

Jag sänder Dig emellertid en kopia av ett korrektur om släkten Lindqvist, som jag ska publicera i USA i Swedish American Genealogist. Såsom jag nog tidigare nämnt, har jag utarbetat genealogier över min mammas fäderne- och mödernesläkter för Genealogiska föreningens skriftserie Svenska släkter, vars nye redaktör emellertid tycks ha svårt att få detta häfte färdigt; det har länge varit på gång utan att ännu ha blivit tryckt. Då f. d. amerikanske kulturattachén i Stockholm Nils William Olsson, som gett ut stora böcker om de äldsta svenska emigranterna under 1800-talets förra hälft och är gift med en Vad-ättling, besökte mig i fjol, visade jag honom mitt manuskript om Lindqvistarna, och han bad då att få en kopia. I våras sände han mig en engelsk översättning av detta manuskript, som han ville publicera i sin ovannämnda tidskrift, och sedan jag bearbetat denna översättning, kom det korrektur alldeles lagom till Mildreds besök i Sverige, så jag på resan till Vaxholm kunde dela ut kopior av korrekturet till alla släktingarna. ./.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

P. S. Jag bifogar också kopior av mina senaste Dombokexcerpter.

Västerås den 11 augusti 1984

Bäste Hans

När jag började med 1700-talets domböcker för Grytnäs, upptäckte jag snart, att jag inte kunde placera de omnämnda personerna, jag var till och med osäker om personer från Knutsbo gällde Grytnäs eller någon av de andra socknarna i Folkare härad. Jag började därför göra en uppställning av Knutsbo-borna efter kyrkböckerna och jag bifogar ett par kopior av resultatet. Den regniga sommaren har nog största äran av att det redan är färdigt. Jag har utgått från storskiftet och sedan gått bakåt i tiden och därmed kunnat identifiera gårdarna. Vid storskiftet och laga skiftet anges de då nämnda personerna som ägare, i övrigt är det de på gården boende. Om de också varit ensamma ägare till hemmanet får de fortsatta domboksstudierna visa.
Födelseåren är något osäkra, olka källor ger olika uppgifter. För att vara helt säker måste man tydligen gå till dpböckerna och det har jag inte orkat med. För min användning spelar inte något mindre fel någon roll. Jag hoppas att det i övrigt är i huvudsakrätt. Vi får se vad dombäckerna säger, om de bekräftar eller dementerar.
Under min Rättviks-vistelse besökte jag deras nya kulturhus. Jag föreställer mig att Rättvik har ett ganska svagt skatteunderlag, och det är imponerande, att de kunnat åstadkomma detta flotta hus. Jag bifogar en broschyr. Birger Eriksson och hans mörksuggefond har ju bidragit med ett väsentligt bidrag, ett mycket bra konstmuseum. Om Du tror att Birger även är intresserad av Knutsbo kanske Du kan vidarebefordra ett exemplar av släkttavlorna till honom. Jag lägger med ett exemplar ytterligare.
Vi tar nu 2-3 veckors semester. Vi startar med att åka in i Norge genom Värmland och sedan norrut genom landet. Bland annat gör vi en avstickare till Åndalsnäs och Molde och återupplivar minnena från vår förlovning 1939. Sedan vidare till Östersund och Britt-Marie och Örnsköldsvik och Stig. Det blir en dryg resa, men vi tar god tid på oss.

Hjärtliga hälsningar

Västerås den 12 juni 1984

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 21 april och för Personhistorisk Tidskrift. Det är fantastiskt vad Du är produktiv och arbetssam, jag skäms när jag ser, hur litet jag åstadkommer. Att det inte blivit något den senaste tiden beror på, dels ett längre besök hos barnen i Norrland, dels på att det fortfarande är långa leveranstider på filmerna från Falun. De skyller på personproblem.
Av det i mitt förra brev omnämnda mål nr 24 de 16 april 1740 tycker jag det framgår klart, att Lars Olsson då innehade den jord, som förut tillhört hans svärfader Johan Larsson. Hans Elianssons måg Johan Larsson begärde då att få lösa ut Lars Olssons ringa del i Erik Larssons mantal. Mot detta invände Lars Olsson att hans svärfader hade tidigare fått rättens tillstånd att räkna tillsammans denna lilla del med det större innehavet i Mats Erssons mantal till en hel besittning. Detta blev även domen denna gång. Rätten motiverade detta med, att om Lars Olsson miste denna lilla del, så skulle han även kunna begäras utlöst från Mats Erssons mantal, och därmed mista hela sitt hemman i Gisselbo. Olof Larsson kan knappast ha varit tidigare än Lars Olsson, utan är troligen son till honom. Jag hade inte förväxlat de båda Johan Larsson, min excerpt var riktig, men jag hade slarvat vid ~~be~~ överskrivningen.
Jag har sett beskrivningen om de båda byklungorna i Gisselbo, men förstår det inte riktigt. Det förefaller troligt att den södra byklungan skulle vara Mats Erssons mantal och den norra Erik Larssons. Av domböckerna framgår dock klart att Hans Elianssons hemman låg i Erik Larssons mantal, och Johan Hanssons, Elians måg, i Mats Erssons. Men om jag kombinerar ägarförteckningen vid laga skiftet med Din släkttavla över Gisselbo, förefaller det som om båda hemnanen ligger i Mats Erssons mantal. Det kanske har skett något byte efter Hans Elianssons tid.
Jag har skrivit till Louise Wickström i Fagersta, och givit henne det jag hade om Norberg och Söderbärke. Hon har tackat och bett att vid tillfälle att få komma och hälsa på mig.
Tyvärr känner jag inte till Lennart Norrlin, jag har heller aldrig hört talas om honom. Jag har också varit så lyckligt lottad, att jag aldrig behövt besöka lasarettet, och jag har heller inte haft något umgänge med någon, som haft anknytning till det.
Jag nämnde att det är svårt med filmleveranserna. Det har dock lyckats att få låna om den film, i vilken jag inte kunde tyda Jöns Elianssons i Knutsbo hustrus ursprung. Det gäller serie II, volym AI:10, f 432 den 11 november 1643. Protokollet har en mängd överstrykningar, rättelser och tillägg, som gör det svårläst. Den här gången lyckades jag få fram följande:
Mårten Hindrichsson i Knallasbenning byter sin hustrus jord i Gisselbo, en sjundedel i Mats Erikssons hemman, som han haver inlöst av samma Mats Eriksson sin hustrus broder i samma by, till Mats Jönsson i Knutsbo, vilken äger förenämnde Mats Erikssons dotter till hustru, därför Mats Jönsson givit Mårten igen sin moders jord i Knallasbenning, och en tiondedel i Lars Olssons hemman.
Samma jord i Knallasbenning haver Mårten bytt till Olof Knutsson i Nyhyttan i samma by, sin broders dotterman, vilken var Mats Jönssons modersyster, Olofs moders börd (sedan står inom parentes, som sedan överstrukits: ~~ty hon och Mats Jönssons moder voro systrar därför Olof och Mats Jönsson syskonbarn~~) och finge jord och hus igen i Knallasbenning hos Olofs hustrus, sig .... och var tillhanda och i sitt eget hemman.
Om samma jord i Gisselbo, Mårtens hustrus, haver Mats Eriksson och hans broderson därstädes Anders Larsson ifrån Skedvi, blivit förlikta å tinget den 5 juni 1641, att de skall lösa och behålla halvparten var, det de

tillförne hava trätt och Anders föregivit att Mats haver köpt ..... och förgjort köpebrev, varför Anders haver ändock kommit till lösen efter fasta icke är åkommen. Mats där emot nekar samt Mårten, och att han allenast tagit järn av Mats Eriksson, att han skall bruka jorden så länge Mårten brukade ...., om de sedan icke skulle koma till lösen. Men efter Anders icke haver fullföljt sin förlikning, eller den ringaste .... järn, penningar eller penningars värde till lösen utlagt på samma jord, utan Mårten haver själv i mellantiden igenlöst och sedan bortbytt med ...... som förmält är, och ifrån det var ...... till det andra, intill dess han haver fått ..... sig bättre tillhanda och ..... hos sig och för ......, det på det ena bytet allaredan är fasta givet, han nu på det andra bytet, som icke hänger ihop med det förra, ...

Vi har ju förut sett uppbud på ett tunnland åker i Östanfors, som Jöns Elianssons i Knutsbo barn sålt, dock utan specifikation vad det var för jord. Vid fasta beviljande i renoverade volym 28, f 1130v, den 6 juni 1692 är formuleringen så här:
Fastades till Lars Germundsson och Erik Göransson i Östanfors, sal. Jöns Elianssons i Knutsbo och Grytnäs socken jord och fasta egendom i Östanfors, bestående av ett tunnland efter gamla reven. Tredje resan uppbjuden den 6 juni 1689.
Om Erik Matssons i Knutsbo köp av jord i Gisselbo, det som sonen Mats Ersson sedan övertog:
KLHA, III, AI:19, f 99v, 5 nov 1677
Erik Matsson i Knutsbo fick fasta på någon jord ibm, som han av efterföljande köpt haver, nämligen av hustru Elisabeth Ersdotter sal. Mats Matssons i Knutsbo hennes jord i Gisselbo för 55 daler kmt, av Elisabeth Matsdotter henes jord i Gisselbo för 28 daler kmt, av Per Matsson ibm hans jord i Gisselbo för 15 daler kmt.
KLHA, VI, AI:3, opag., 28 april 1713
Den jordedel i Gisselbo, som Erik Matsson i Knutsbo efter dom 1698 fallen, inlöst av Lars Larsson i Mölnarbo, Husby socken, samt den 1 juni 1711 uppskattad blivit till tvåhundratjugofem daler 20 1/4 öre kmt, men han givit 256 daler 26 1/4 öre för.
KLRD, 26, f 991v, 30 sept 1690
Meddeltes Erik Matsson i Knutsbo och Grytnäs socken fastebrev på broderns Anders Matssons i Gisselbo till honom avlåtna och sålda broderspart eller jord, så i Knutsbo som Gisselbo. Vilket köp är tredje resan uppbjudet den 6 juni 1689

På lördag reser vi till Rättvik för vårt vanliga midsommarfirande, det är nu adertonde året vi har samma stuga där. Då blir det en jobbig tid med allehanda idrottsövningar tillsammans med sonsönerna. Sedan får vi se om jag har några krafter kvar för domböckerna.
Hjärtliga hälsningar

Arne

Tureberg/Tövudsta den 21 april 1984

1

Bäste Arne,

Äntligen har helgen berett mig tillfälle att närmare studera och besvara Ditt brev av den 24 mars med alla dess intressanta domboksnotiser.
Jag har haft en månad full av krävande fritidsåtaganden. Med utgången av mars avgick min chef Birgitta Lager-Kromnow (gift med f.d. riksarkivarien Åke Kromnow). Jag har ju en tjänst helt i linje med min läggning och mina intressen och brydde mig därför inte om att anmäla mig till successionen på chefstjänsten, som ju skulle belasta mig med diverse administrativa bekymmer, så att jag inte skulle få tid med forskningen, vartill kommer att jag är fyllda 59 år och löneskillnaden är så liten att skillnaden i kommunalskatt mellan Solna, där jag bor, och Stockholm, där Birgitta bor, åtminstone tidvis gett mig högre nettolön än hon hade. Jag har därför låtit min 16 år yngre kollega Göran Nilzén få chefstjänsten, särskilt som det är en utmärkt ordinarie gill man. Men vid avskedsföreställningen 30 mars måste jag ändå hålla tacktalet till Birgitta, vilket givetvis krävde en del förberedelser. Detsamma gäller det avsnitt av "Sveriges medeltida personnamn" som skulle diskuteras på ett sammanträde i Uppsala 5 april (jag blev i fjol ledamot av kommittén för detta verk), och 6 april skulle jag hålla föredrag i Ludvika vid Västerbergslagens släktforskarförenings årsmöte. De närmaste veckorna därefter

skulle jag granska de kommentarer till 300 gravstenar i Vadstena, som "Sveriges kyrkor" sänt mig, och jag har också granskat en uppsats av ambassadören Bo Johnson Theutenberg om medeltida västgötaspråk för en jubileumsskrift av Societas Heraldica Scandinavica.

Ditt brev avslöjade för mig, att jag vid renskrivningen av släkttavlan över Gisselbo-bönderna feltolkat mitt koncept, så att jag kallat Bengt Marcusson för "Martinsson". Olof Larssons i Gisselbo företrädare Johan Larsson dog enligt Grythäs dödbok redan 1732 vid 67 års ålder av lungsot, varför han ej – såsom Du trodde – kan vara identisk med den Johan Larsson i Gisselbo som uppträdde som kärande 16 april 1740. Snarare är det fråga om Hans Eliassons svåger med samma namn, född 1700 och död 1751. Ej heller kan den 19 oktober 1739 nämnda "förlidna vintern" inträffade drunkningsolyckan åsyfta Elias Jansson, ty av mina kronologiskt noterade excerpter ur Grythäs dödbok framgår, att denne drunknade 20 november 1732 i Näfden tillsammans med sin 22-åriga hustru Anna Olsdotter.

./. Jag bifogar xeroxkopia av korrespondens med en dam i Fagersta och av vissa av henne översända släkttavlor, som kanske kan intressera Dig (jag har inte bifogat uppgifterna om Kopparbo, som Du ju inte haft anhöriga; dock fann jag där en Christina Hansdotter, som i början av 1800-talet var gift med Jan Persson i Fragg).

Som komplettering till Din genealogi över Snickarbo-ätteligar kan jag meddela, att nr 122811 Mats Ottosson gifte sig 1983 med Heidi Pagels och fick sonen Johan Otto 1984, och att

Har Du sett redovisningen i Ericstam, Grythäs socken, 2, s. 284-288, av de båda "byklungorna" i Gisselbo före laga skiftet?

m 122812 Hans Otto Ottosson sammanbor med en Irene och fått döttrarna <u>Nina</u> Gabriella 1982 och Emma <u>Sofia</u> Mikaela 1983.

Eftersom Du så länge bott i Västerås vill jag till sist fråga Dig, om Du upplevt kirurgen Lennart Norlin (1876-1961), som från 1928 var styresman för lasarettet i Västerås. Eller var han kanske redan pensionerad, när Du kom dit? Han var ~~nämligen~~ i sitt första äktenskap gift med en syssling till min mamma på hennes mors sida (släkten på Prästhyttan i Hedemora), och jag har hört uppges, att det var en "färgstark" person, ~~som~~ det berättades historier om.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

P.S. Några formuleringar i Dina domboksutdrag föranledde mig till kontroller:

16 april 1740, mål 24: "Kärandens faster hustru Kerstin Eliansdotter" skall vara: Kärandens <u>hustru</u> faster.....

18 maj 1614 (vol. 1, f. 547): "Lars Peder Matssons moderfader, som och var Lasses fader, Peder Andersson benämnd" skall vara: Lars <u>och</u> Peder Matssons - - . . .

Västerås den 24 mars 1984

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 19 februari med de intressanta bilagorna. Jag har den senaste tiden saknat uppgifter om generationerna efter Mats Eliansson och hans samtida i Knutsbo. Jag har ju kommit en bit in på 1700-talet och möter idel obekanta personer.
Den senaste tiden har jag bytt sysselsättning och blivit snickare och målare. Jag har gjort om vår källarvåning, så vi har fått bättre utrymmen, både för hobby och för samling av gammalt skräp. Det har passat ganska bra, för det förefaller som om det kommit grus i maskineriet i Falun, det har varit långa väntetider för filmerna efter nyår.
När jag inte har så mycket nytt att komme med, kan det passa bra att jag kommenterar Dina uppställningar över Knutsbo och Gisselbo. Det är inte så mycket nytt jag kan komma med, men någon komplettering kan det bli.
I Knutsbo känner vi ju väl till Jöns Elianssons halva mantal omkring år 1700. En niondedel av detta halva mantal överfördes i mitten av 1600-talet till den andra halvan genom byte. Det var troligen Jöns dotter Brita, gift i Norrnäfde, som bytte sin del mot jord i Norrnäfde, som Olof Larssons arvingar ägde. Resten delades mellan Elian Jönsson, Per Jönssons son Jöns Persson och Mats Jönssons efterkommande Erik Matsson och Olof Matsson.
Om den andra hälften vet jag säkert, att Per Elianssons änka Kerstin Matsdotter ägde Mats Olofssons del. Hennes bror Olof Matsson, gift med Elians dotter Kerstin, dog barnlös omkring 1690. Hon hade även tre systrar. En var gift med Lars Gabrielsson i Lilla Dicka i Folkärna, som sålde sin andel 31 maj 1688, och Lars Gabrielsson fick då 112 daler av svågern Olof Matsson i Knutsbo och 30 daler av svågern Per Eliansson ibidem. Troligen gjordes en sådan affär även med den andra systern, gift med Johan Larsson i Mälby, vilken jag dock tycks ha missat. Den 27 september 1695 sålde Johan Larsson i Mälby och Lars Gabrielsson i Lilla Dicka sina hustrurs jordedelar i Knutsbo till svågern Per Eliansson i Knutsbo. Detta var säkerligen arvedelarna efter brodern Olof Matsson. Den tredje systern var gift med Samuel Ersson i Knutsbo i dennes andra äktenskap och hon dog barnlös. Den 10 april 1714 sålde de båda systrarna i Folkärna sina arvedelar efter henne till svågern Mats Matsson, vilket den här gången skulle stått svågermågen. Denna Kerstin Matsdotters del brukades av mågen Mats Matsson, och jag antar efter dennes del av hans efterträdare i äktenskapet Anders Persson.
Erik Olofssons del tror jag ägdes av Olof Ersson i Sörnäfde genom arv och Samuel Ersson i Knutsbo genom köp. Olof Ersson i Södernäfde kallades Knutsbo Olof Ersson för att skilja honom från de övriga i Södernäfde med samma namn. Han ägde också en del i Knutsbo enligt flera tingsprotokoll, och var med när viktigare tvister skulle avgöras. Samuel Ersson testamenterade all sin avlingejord och sina lösören till Olof Erssons son Olof Olofsson. Han fick också låna pengar av Olof Ersson för att lösa sin andra hustrus del i dessa tillgångar efter hennes död. Ersättning för dessa pengar fick Olof Ersson genom en dal av Samuels arvejord i Södernäfde. Detta skulle alltså betyda att Samuel Erssons första hustru var Erik Olofsons dotter och Olof Erssons syster. Samuel Ersson avlöste också Erik Olofssons änka i mantalslängden åren 1653-54.
Lars Olofssons del övertogs av Olof Larsson 1655, jag antar att det var en son, och sedan är det Lars Larsson från 1680. Jag har inte sett något om att de var bröder eller på något annat sätt släkt, men det framgår, att Lats Larsson var besutten, och till och med kunde hjälpa mågen Olof Matsson, Mats Matssons son, med jord. Lars Larsson efterträddes av sonen Anders Larsson. Olof Matsson flyttade til Kyrkobyn.

Om förhållandena på 1700-talet vet jag inte så mycket, jag hoppas att jag kan komma tillbaka till dem senare. Hittills har jag funnit följande Den klammer Du gjort i Din sammanställning för Olof Matsson och Karin Matsdotter, får inte tydas som att de skulle dela på Mats Eliansons jord. Erik Jönsson ägde nog mera jord än Mats Eliansson, eftersom en systerdel förts över från Mats hemman till Jöns Perssons. Man får anta att Karin Matsdotter flyttade över till Jöns Perssons del. Av Din sammanställning och av det jag sett i domböckerna, var det tydligen bara Erik Jönsson som blev kvar i Knutsbo av Jöns Perssons barn.
Mats Matssons, Per Elianssons måg, två söner Erik och Per Matssöner var kvar i Knutsbo 1744, då Erik Johansson i Knutsbo vid tinget den 22 oktober klagade, att de med sin ringa andel i Elian Jönssons mantal gjorde honom mycket förfång med betet, och begärde att få lösa ut dem från mantalet. Överenskommelse träffades, att Erik Johansson skulle hädanefter använda betet i två år och Matssönerna det tredje. Jag vet inte vem Erik Johansson var, men enligt uppbudslängden vid tinget den 1 maj 1745 var hans hustru från Södernäfde och troligen en Persdotter. Detta betyder att Per Elianssons arvingar hade kvar en del i Elian Jönssons hemman, trots att domen vid ett ting 5 maj 1712 var, att de skulle taga lösen av Mats Eliansson.
Erik Matssons son Johan Ersson skulle, enligt ett förordnande ingivet till tinget 18 maj 1711, överta hemmanet i Knutsbo, medan sonen Mats Ersson fick jorden i Gisselbo. Detta föranledde senare mera tvistigheter med deras avlidne son, Erik Erssons änka i Baggebo, Brita Andersdotter.
Vid en förlikning mellan Södernäfde och Knutsbo vid tinget den 21 oktober 1737 undertecknades den av fljande Knutsbo-bor: Olof Olsson (Samuel Erssons arvinge), Johan Ersson (Erik Matssons son), Per Matsson (Mats Matssons son), Anders Ersson (?), Erik Jönsson (Jöns Perssons son), Olof Matsson (Mats Elianssons son). Dessa kan vara de huvudansvariga för de 6 delarna vi förut känner till i Knutsbo, men att nu varje del har mer än en ägare. Detta skulle betyda att förordningen om minimistorleken 1/8-dels hemman satts ur kraft. Här finns t.ex. inte Erik Johansson, som då skulle vara tillsammans med Olof Matsson på Elian Jönssons hemman. Frågetecknet Anders Ersson skulle då ersätta Lars Larsson och hans son Anders Larsson eller vara medägare med den sistnämnde.
Uppbuden finns inte med i domböckerna för den senare hälften av den period då Grytnäs hade egna ting. När de åter får gemensamt ting med Folkärna kom de tillbaka, och därifrån har jag en del anteckningar. Jag misstänker dock att en del gäller Knutsbo i Fplkärna socken.
22 okt 1744. Johan Olofsson i Knutsbo fick andra uppbud på sin avlidne broders Olof Olofssons fasta egendom därstädes.
Samma ting. Per Andersson i Knutsbo fick första uppbud på sina svägerskors Malin och Margareta Andersdöttrars fasta arvedelar i förbemälda by, ...
21 april 1735. Anders Larsson i Knutsbo har försålt sin hustrus Magdalena Holstensdotters arvedel i Knallasbenning.
16 oktober 1740. Anders Matssons efter föräldrarna ärvda fasta egendom i Knutsbo, som brodern Erik Matsson ibm av honom inlöst för 325 daler, varunder dock den förres undfångna lilla jordedel i Gisselbo är inräknad
14 april 1742. Johan Olssons i Knutsbo den 12 hujus inlösta fasta arvedelar därstädes av sin systrar, hustru Anna, Brita och Margareta Olofsdöttrar.
21 okt 1742. Olof Olssons i Knutsbo jordedel, han till brodersonen Per Andersson ibm försålt.
7 april 1714. Den jordedel i hus och jord med alla tillhörigheter i Knutsbo, som Anders Ersson i Bengtsbo i Hedemora hustru efter sina föräldrar ärvvt, den 9 april 1713 sålt till svågern Mats Matsson i Knutsbo
23 okt 1738, mål 9. Uti den instämda sak emellan Erik Johansson i Knutsbo och dess syskonbarn Anders Matsson i Gisselbo, ...

25 okt 1655, renoverade volym 5, f 591v. Anders Nilsson i Mälby, Färnebo socken, talade till Mårten Andersson på Grytnäshyttan om en jordedel i Gisselbo, som honom och hans broder Erik Nilsson skall tillkomma och han nu fordrar igen. Däremot sade Mårten, att hans fader Anders Grelsson hade bytt jord med Erik Nilsson, Anders broder, Erik givit honom 5 spannland i Giselbo och Anders däremot givit Erik jord i Mälby.
Anders Grelsson fanns i Gisselbo några år omkring 1650. Det är möjligt att han var gift med en syster till Mårten Hindersson i Knallasbenning.
25 aug 1705, renoverade volym 51, f 1390v. Framträdde Per Jönssons i Gisselbo hustru Brita Ersdotter, nu boendes i Knutsbo, förfrågades sig huru stor arvedel hon efter lag vore befogad att uppbära efter sonen Anders Persson, som efter faderns frånfälle ogift och barnlös med döden avgick, ... Var uppå henne till svar och rättelse lämnades, att hon kommer att njuta med Anders Perssons syskon, en broder och tvenne systrar, hälften av allt det honom i löst och fast efter fadern till arv fallet var. .... kunnande hon sedan efter åstundat byte med barnen knutsbo-jorden sig tillhanda för Gisselbo-jord, det bästa som de därom sämjas och förenas, ...
16 maj 1606, AI:8, f 77v. Erik Matsson i Gisselbo bjuder upp 3 systerdelar ibid, köpta av Jöran Olofsson i Brunna och hustru Anna Olofsdotter. Anna var Jörans syster enligt tredje uppbudet.
25 sept 1701. Begärde Hans Eliansson i Knutsbo, att honom på dess hustrus vägnar tillåtas måtte få inbörda en tredjedel av den jord, Anders Bengtsson i Gisselbo sig till köp betingat av de andra syskonen, på det å bemälte sin hustrus vägnar må hava sin fulla proportion, så i föräldrarnas arvejord, som i dess avlinge. Anders Bengtsson svarade sig ingen jord köpt hava, utan till sin bättre nytta och commoditet, hava förbytt sin hustrus jord i Garphyttan belägen, mot sin broders Erik Bengtssons, på det all sin jord inom ett mantal bekomma måtte.
28 april 1713. Den jordedel i Gisselbo, som Erik Matsson i Knutsbo efter dom 1698 fallen, inlöst av Lars Larsson i Mölnarbo, Husby socken, ...
18 maj 1614, renoverade volym 1, f 547. Kom Peder Matsson i Stusshyttan och talade till Lasse i Gisselbo om en äng Fälleängen benämnd, vilken är Per Matssons rätta möderne, ty Lars Peder Matssons moderfader, som och var Lasses fader, Peder Andersson benämnd, bortsatte till Sven i Näfde
26 april 1734, mål 74. Förhördes de åtskilliga vice versa instämda mål emellan Johan Larsson och Erik Andersson i Gisselbo, ... Tvist om skog
25 okt 1734, mål 77. Såsom Johan Larson i Gisselbo genom insinuerad skrift sig besvärat, att hans grannar begynt anlägga en hop byvägar över dess bästa slog, ...

Det var intressant det Du skrev om Ditt tilltänkta arbete som pensionär. När mina släktingar och vänner de senaste två åren frågat mig vad jag gör har jag svarat. Jag håller på med något som jag kallar "Mina fäders byar". Försiktigtvis har jag tillagt, jag vet inte vad det blir eller om det blir någoting. Men det är intressant och ger mig sysselsättning, och skiljer sig på ett utmärkt sätt från det jag förut gjort.
Det kanske är ett släktdrag, att våra tankar om vår pensionärstillvaro överensstämmer så väl. Jag har dock inga tankar på en bok, utan endast att kunna överlämna något till barnen, som de förhoppningsvis fortsätter med. Övriga intresserade får givetvis ta del av materialet.
Det var intressanta excerpter om Per Andersson i Grådö och hans släkt. Per Andersons far gamle Anders Olofsson i Grådö var gift två gånger. I det första äktenskapet hade han en son Erik, som var soldat. I det andra hade han förutom sönerna Per Jöran och Hans även Olof, som dog före 1659 efterlämnande barn, jag evt dock inte vilka eller hur många. Jag skall återkomma om jag har några kompletteringar till Dina excerpter. Mina nyare anteckningar har jag ordnat ganska bra, men mina äldre är fortfarande spridda och tidsödande att söka i.
Hjärtliga hälsningar

I Gisselbo har jag mest intresserat mig för Mats Ersson, och för sådant som haft beröring med Knutsbo eller Garphyttan. Några kommentarer till Din sammanställning kan jag dock göra.
Enligt ett mål vid tinget 13 oktober 1703 tillhörde inte Hans Elianssons hemman Mats Erikssons mantal utan Erik Larssons, som var samtida med Mats. Hemmanet köptes från kyrkoherde Moraei arvingar av Elian Jönsson, som betalade 2/3-delar av köpesumman och Bengt Marcusson, som bestod den återstående tredjedelen. De tillämpade tydligen broders- och systerdel med tanke på det planerade äktenskapet. Försäljningen till kyrkoherden har jag inte sett. Bengt Marcusson var soldat i Gisselbo.
Vid samma ting klagade samtliga grannarna i Gisselbo över Erik Matssons i Knutsbo hustrus oroliga leverne och ofred med dem. De samtliga grannarna var Hans Eliansson, Anders Bengtsson, Johan Larsson, Per Erikssons änka och Lars Ersson.
Vid tinget den 21 oktober 1698, renoverade volym 38, f 1095, blev det avsagt mellan Per Erssons änka i Gisselbo, hustru Kerstin Persdotter, tillika med sina grannar Hans Eliansson och Erik Bengtsson å den ena sidan kärande, samt Erik Matsson i Knutsbo å den andra svarande, angående svarandens jorddel uti Mats Erssons mantal i Gisselbo, som kärandena påstå att få lösa, varom tvistas. ....
29 april 1699, renoverade volym 40, f 365v. Framträdde Johan Larsson i Gisselbo, sökandes att få utlösa sin halvbroder Erik Matsson, som i Knutsbo boende är, ägande jordedel i Mats Erssons mantal, efter den skall vara så ringa att därav skattas allenast 2 stigar och en halv korg kolränta, varpå han förordningen likmätigt ej skall kunna bliva besutten.
I fortsättningen hänvisar Erik Matsson till lagmansrättens confirmation, och saken uppskjutes till dess närmare uppgifter erhållits.
13 oktober 1703, renoverade volym 47, f750. Talade Mats Ersson i Gisselbo till gårdbon Lars Ersson om inlösande av en systerdel därstädes, som Lars sih tillhandlat den 24 oktober1698, och därigenom till större delen än Mats fader Erik Matsson i hemmanet kommen är, på det så medelst måtte kunna att besitta halva hemmanet vardera efter härads- och lagmannaresolutioner, ... Såsom Mats Ersson intet inkast i denna handel gjort, medan den ännu under uppbud gick, ... kan Rätten inte tillstå Mats Ersson någon rätt till denna jord.
Erik Matsson hade även jord i Erik Larssons mantal. Kanske en större del eftersom jag inte sett någon diskussion om den.
16 april 1740, mål 24. Efter utverkad stämning anhöll Johan Larsson i Gisselbo, att till undvikande av det stora förfång han under bärgningstiden lida skall, genom den ringa obesuttna del Lars Olsson uti dess hemman under Erik Larssons mantal innehar, hans avlidne svärmoder, kärandens faster hustru Kerstin Eliansdotter av sin fader till skänks bekommit, få honom därifrån utlösa, ...
Denne Lars Olsson bör alltså på Din sammanställning in mellan Jan Larsson och Olof Larsson, den sistnämnde är kanske son till Lars Olsson. Han förefaller att vara från Björsjö "där han skall äga ett vackert hemman".
19 oktober 1739, mål 48. Hustru Kerstin Andersdotter i Renbo, som låtit instämma sin avlidne dotters svärmoder hustru Kerstin Eliansdotter i Gisselbo, tillstod sig efter den förlidna vinterns hända olycka, att dottern med sin man bägge drunknat, ...
Om detta gäller Elias bör dödsåret på Din sammanställning ändras.
14 maj 1741, mål 48. Uppå Erik Perssons i Djäknehyttan och Per Larssons i Gisselbo emot svågern Mats Larsson i Knallasbenning, efter utverkad stämning gjorda påstående, att njuta sin arvsrätt efter brodern artillerikarlen Johan Larsson, ...
18 maj 1723, renoverade volym 80,f 921. Tvist mellan Gisselbo och Björsjö om Skägg-Eriks torp i Erik Larssons mantal.

Huvudsta den 19 febr. 1984

Bäste Arne,

Hjärtligt tack för Dina brev av 19 och 25 januari samt det förras bilager!
Dagen efter mottagandet av det senare (om sista Köpings-filmens uppgifter om Johan Petterssons familj) fick jag lustigt nog äntligen svar från pastorsämbetet i Köping på min förfrågan dit av den 18 november. Det förefaller som om sonen Konrad dött tidigt, ty denne nämndes ej alls av pastorsämbetet, som meddelade, att hustrun Kristina Maria Nilsson dog 7 aug. 1919, att Johan Pettersson utflyttade till Växjö 16 april 1923, och att de hade en dotter Maria, född 21 juni 1892, som utflyttade till Hjulsjö 13 november 1923.
På mina förfrågningar har pastorsämbetet i Växjö meddelat, att Johan Pettersson dog där 15 juli 1923, och pastorsämbetet i Hjulsjö, att Maria Pettersson utflyttade till Kumla i Örebro län 1 april 1924. Pastorsämbetet i Kumla har meddelat, att hon 17 augusti 1924 gifte sig med målaren och snickaren Gustaf Hjalmar Edberg, född 1 juni 1880 och död 8 mars 1951, samt att hon ännu lever och bor på Kumla ägor. Jag skrev i går till tingsrätten i Hallsberg för att få veta, om bouppteckningen efter Edberg nämner några barn.
Vad beträffar bilagorna till brevet av den 19 januari kan jag nämna, att jag xerokopierat nekrologen över August Bjurlings änka i två exemplar, vilka jag sänt till släktingar i USA (Josef Lindqvists båda döttrar),

tillsammans med vilka jag här om året besökte familjen Bjurling i Skutskär och sammanträffade med nämnda änka (August Bjurling var kusin med min mor, men kontakterna med hans familj och hans syskonbarn har varit så sporadiska att jag inte visste något om änkans död, förrän Du sände mig nekrologen).

Främst av allt tackar jag emellertid för utskriften av Knutsbo. Jag tycker den är otroligt klargörande, och jag är mycket tacksam för ev. fortsättning. Jag gjorde för något år sedan en sammanställning av vad jag kunde få ut av husförhörslängderna om längre
x/. släktlinjer i Knutsbo, och jag översänder härmed en renskrift därav. Din sammanställning inspirerade mig att till riksarkivet låna in den äldsta fastighetsboken för Knutsbo på tingsrätten i Hedemora, och jag har nu kopierat vad där fanns om gårdarna i Knutsbo i slutet av 1800-talet, vilket hittills föranlett ett blyertstillägg på min renskrift av Knutsbo. Samma fastighetsbok innehöll även åtskilliga andra byar i Grytnäs, så jag har för framtida behov även kopierat uppgifterna om Bostatten, Born och ~~[illegible]~~ Garpshyttan. Eftersom det var fastighetsböckerna som var min utgångspunkt för utredningen om Vad och även om Snickarbo ligger det mig i hågen att så småningom på detta sätt reda ut mina förfäders situation i alla de byar jag härstammar från. Jag tror det skulle kunna bli mönsterbildande för många släktforskare, om jag

x/ Då jag får tid, skall jag utnyttja hänvisningarna i fastighetsboken till att följa gårdarna bakåt.

kunde få ut en bok med titeln "Mina förfäders byar", men det hinner jag nog inte slutföra förrän jag blir pensionerad om sex år. Norrtälje släktforskarförening stencilerade i hostas som bilaga till sitt mellanblad en utredning som jag gjort om min farmors mormors farmors förfäder i Östebyggeby i Bladåker, där jag lyckats följa hur två gårdar blev åtta. Den äldste anfadern där levde redan på 1490-talet enligt Upplands lagmansdombok, och jag har fortgående släktingar på flera gårdar i denna by. Annars har ju adeln häft en helt annan ställning i Uppland än i Dalarna och norra Västmanland, så de flesta av mina förfäder på fädernet har varit arrendatorer och torpare, så att fastighetsböckerna inte har några uppgifter om deras egendom.

Jag bifogar också en renskrift av en utredning, som jag gjort om Gisselbo, eftersom släktförbindelserna mellan Gisselbo och Knutsbo varit många. Denna utredning är en sammanställning av vad jag hittills fått fram ur kyrkoböcker, den äldsta fastighetsboken och vissa dombiöcker och lagfartsprotokoll, men de senare har jag inte hunnit gå igenom fullständigt, så där återstår ännu åtskilligt, särskilt i fråga om Gisselbo nr 4. Alla kompletteringar och ev. korrigeringar är jag mycket tacksam för. Sigfrid Eriksson i Gisselbo nr 2 var Birger Erikssons far. Det är också en del äldre bönder i Gisselbo som jag ännu ej lyckats kombinera med min släkttavla.

-2-

Enligt den äldsta längden för Alsbergs lösen fanns således i Gisselbo inte bara Mats Eriksson utan även en Erik Larsson och en Olof skinnare, och 1595-1605 fanns där en nämndeman Lasse Persson, så det är sannolikt inte enbart genom delning utan även genom giften och köp som Erik Matssons ättlingar kommit att breda ut sig i Gisselbo.
Vad beträffar Din fråga om förkortningen "H" kan jag svara, att den måste betyda "Herr", om den står framför ett sådant namn som Olof Francisci.
Det är roligt att höra, att det går så bra för Din son.
Maria och hennes pojkvän dra sig tills vidare fram på olika vikariat, och för henne blir det nog snart ett uppehåll, eftersom hon väntar barn i augusti.

Hjärtliga hälsningar!
Hans

P.S. Jag bifogar även xeroxkopior av mina senaste domboksexcerpter.

Västerås den 25 januari 1984

Bäste Hans

I går var jag på biblioteket, och jag lyckades återfinna Johan Pettersson i den sista filmade husförhörslängden, AI:22. Han var gårdsägare, och han hann till och med att byta gård under de fyra år jag kunde följa hans förehavanden. Han hann också med att gifta sig.

f 66:
Gårdsägare Johan Pettersson, född 23/4 1847 i Grytnäs
Piga Anna Carin Bäck, född 14/4 1867 i Sala. Flyttade till Sala 1887
Piga Helena Elisabeth Carlström, född 10/12 1864 i Kumla, Örebro län

Lyst 1887 med pigan Christina Maria Nilsson, f 119.

f 119
Piga Kerstin Maria Nilsson född 24/6 1850 i Ramsberg
Hennes oäkta son
Erik, född 6/9 1873 i Ramsberg

f 402
Gårdsägare Johan Pettersson, född 23/4 1847 i Grytnäs. Gift 29/10 1887
Hustru Christina Maria Nilsson född 24/6 1850 i Ramsberg
Son, hustruns före äktenskapet
Erik Eriksson, född 6/9 1873 i Ramsberg
Son, makarnas
Konrad, född 24/11 1888 i Köping

Det var allt jag kunde få ut av det som fanns filmat. Det fanns ingen hänvisning till var de kunde återfinnas i nästa husförhörsbok. Vi får väl hoppas att pastorsexpeditionen i Köping ändå kan hålla reda på dem.

Hjärtliga hälsningar

Västerås den 19 januari 1984

Bästa Hans

Hjärtligt tack för Dina brev av den 4 december och 5 januari och de intressanta bilagorna. Det var trevligt att höra om Dina barn, och att Maria nu är färdig veterinär. I det yrket är det kanske inte lika svårt att få arbete, som et tycks vara på en del andra områden nu för tiden.
Vi var hos Stig och firade Jul och även Britt-Marie kom dit från Östersund. Sedan var hon och hennes pojkvän hos oss på nyåret. Stig har fått det verkligt bra i Örnsköldsvik. Han var först ekonomichef hos Örnskölds-viks Mekaniska Verkstad, därefter blev han "värvad" till Nordbetong. Nu har en annan mekanisk verkstad, Bröderna Ekberg, köpt Stigs förra arbetsgivare ÖMV, och erbjudit Stig att bli koncernens ekonomichef, som han har accepterat. Varje sådant byte medför givetvis bättre förmåner och bättre lön. Britt-Marie har det svårare. Hon har nu i snart två år haft vikariatet i Östersund, och när hon tillträdde lovade den ordinarie, att han inte skulle komma tillbaka. Han har dock ännu inte sagt upp sig, och det är osökert vad som händer i vår. Hon har sökt andra platser, men det förefaller, som om varje plats är vikt för någon särskild, redan innan de utannonseras.
Det Du skriver om Gisselbo låter intressant och det skulle vara trevligt att se det. Jag hoppas kunna återkomma med något förslag i vår. Genom Margits fars död förra våren, blev det då ganska dåligt med besöken i Bergslagen.
Det var länge sedan jag besökte biblioteket, så jag har inte kunnat söka efter "Johan Pettersson" från Axelsbo i Köpings husförhörslängd. Jag har nu bokat tid vid en läsapparat på tisdag i nästa vecka, och då skall jag se om jag kan finna honom i stadens register.
"Ingift syskonbarn" var min egen konstruktion, varmed jag menade att Mats Olofsson var gift med Per Anderssons syskonbarn, men i domboken ändock benämndes syskonbarn. Det var inte i samband med något arv eller med någon jordaffär, utan endast att han tillkallades, att söka efter Per Andersson. Ett ytterligare belägg ger vigselboken, år 1688 vigdes Mats Eriksson i Knallasbenning och hustru Kerstin Persdotter i Risbyn. Då Mats Olofsson i arvsskiftet efter Kerstin Persdotter betecknas som Mats Erikssons styvmåg, måste han vara gift med Kerstin Persdotters dotter, och hans riktiga svärfar var alltså Kerstin Persdotters förste man, Olof Persson i Bengtsbo, farbror till ovannämnda Per Andersson, Mats Olofssons hustrus syskonbarn. Måste inte detta vara rätt?
Tack för Ditt påpekande om Siv Thorsells antavla. Jag brevväxlar ganska sporadiskt med henne, vi har gemensamma anor i bl.a. Davidshyttan och Djörkhyttan. I mitt senaste brev gav jag henne en ganska utförlig släkttavla för de båda gårdarna i Djörkhyttan, från Jöran Larsson och Gustaf Persson på 1570-talet fram till omkring 1700. Även för Davidshyttan fick hon för våra gemensamma anfäder data tillbaka till omkring 1600.
I domböckerna för slutet av 1600-talet finns mycket om Olai Francisci och hans arvingars affärer med Erik och Johan Fransson, men jag har inte orkat med alltsammans. Får jag i detta sammanhang fråga Dig vad förkortningen "H" framför namnet står för. Jag har tänkt mig "Herr".
Jag har samlat på mig en hel del domboksexcerpter, som jag börjat undra över, vad jag skall göra med dem. Ett sätt jag funderat över, är att med hjälp av dem kunna ge en uppfattning om bybornas kamp om jordebitarna, och även om de övriga svårigheter som mötte dem. Man får en bättre bild av detta, om man läser det samlat, än om man ser ett mål den ena dagen och ett annat nästa dag eller vecka. Det ger givetvis bara en bild av skuggsidan i tillvaron, men de lyckliga stunderna finns det ju ingenting om. Jag har gjort ett försök med "Elian Jönssons arvingar" och jag bifogar några provblad, totalt torde det bli ett 30-tal sidor.

Om jag, och Du, tycker det ser lovande ut, har jag tänkt mig, att fortsätta med andra avsnitt. Ett om den äldre tiden även om materialet är tunt, om de andra familjerna, och kanske även om tiden efter Mats Eliansson om där finns något intressant. Redan nu är jag inne på att ändra avsnitten, så att det nu påbörjade i stället skall vara "Elian Jönsson och hans arvingar och följas av "Mats Jönsson och han arvingar" etc.. Det första av de bifogade bladen skall under alla förhållanden ändras, det är endast ett prov och skall omskrivas för att anpassas till sammanhanget. Jag hoppas att Du inte har allt för mycket emot, att jag moderniserat stavningen. Det skulle bli alltför arbetssamt att återge det bokstavstroget. Jag har sedan en hel del excerpter även om andra byar, det kanske också kan ge en del av intresse.
Som Du ser har min läskunnighet förbättrats. Jag minns inte hur jag kände det förra gången jag lärde mig läsa, det är ju mer än 60 år sedan, men jag kan inte ha varit gladare än vad jag är nu. En ny skrivmaskin ger mig också möjlighet till ett bättre utförande än vad jag hade på "Halvarsbennings-tiden". Jag är tacksam om jag får höra Dina åsikter och eventuella förslag till annat utförande.
Under vårt besök hos Stig i oktober förra året skrev jag av vad som återstod av Axelsbo-målet, men jag har glömt att sända Dig kopia. Den bifogas.
Jag bifogar även en dödsfallsnotis om August Bjurlings i Skutskär änka, Snickarbo-ättling 1235.
Snickarboättling 1235.Hjärtliga hälsningar
Hjärtliga hälsningar

Huvudsta den 5 januari 1984

Kära Släktingar,

Hjärtligt tack för Västmanlands fornminnesförenings årsskrift med bl.a. uppsatsen om Lapphyttan!

Kort före jul fick jag brev från vår släkting Birger Eriksson i Falun, som även sände mig broschyren "Rättviks kulturhus" med en artikel av honom om dalakonstnären Verner Molin och Mörksugge-fanden. Han är ordförande i den stiftelse som förvaltar konstsamlingen i Rättvik. Han meddelar också, att hans bror Karl-Erik (13122 i Din genealogi för Svickarbo-ättlingar)

P.S. På bokauktion har jag lyckats förvärva Västmanlands län i porträtt och bild (tryckt 1930), där jag hittade min morfars svåger fjärdingsman Axel Tornkvist i Ombenning, Västervåla.

nu bebor den gård i Gisselbo som min morfars morfar härstammade från, och som han ägnat ett år åt att renovera. Den andre brodern, Per, skall bosätta sig på deras fädernegård, Jansersgården i Gisselbo, medan Birger själv och hans familj får ett par härbrän vid sjön Närden och ett litet rum i den gamla drängkammaren. Birgers dotter Karin (131211) bor med sambo 500 meter från honom och är lärare i Borlänge, och sonen Jan-Erik har fått jobb i LM-Ericssonföretaget SRA i Falun.

Från min egen familj kan jag berätta, att vi var i Uppsala 22 december, då min dotter Maria och hennes Christer Korpe blev klara med sin veterinärutbildning. Hon har nu ett vikariat på 11 dagar i Katrineholm. Min son Henrik läser nu teknisk fysik på Tekniska högskolan och sammanbor sedan ett år med sjuksköterskan Benedikte Pellinen. De förlovade sig 31 aug.

Med önskan om god fortsättning på nya året från Teresa och Hans

Tuvedsta den 4 december 1983

Bäste Arne,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 18 oktober. Det skulle jag ha besvarat långt tidigare, men jag har haft en mycket jäktad höst med kvällar och veckändor fyllda med granskningsarbete både för uppslagsboken Focus (som ska komma ut med en ny upplaga och vidtalat mig för sina genealogiska artiklar) och för andra häftet av Genealogiska Föreningens Svenska släkter samt besvarandet av förfrågningar från en mängd släktforskare, som från olika håll blivit hänvisade till mig.
Beträffande Johan Petter Forsberg från Aeolsbo skrev jag till pastorsämbetet i Köping, som bekräftade, att han ej kunde återfinnas i inflyttningsboken 1885. Jag skrev då till Grythyttan och frågade om husförhörslängdens uppgift om hans flyttning möjligen korrigerats i utflyttningsboken. Svaret blev, att han i utflyttningsboken bokförts som "Johan Pettersson", vilket ju kan sammanställas med att mördaren själv också lade bort namnet Forsberg och kallade sig Per Erik Persson. Endast lillebror Anders Gustaf fortsatte att heta Forsberg, men så var han ju också så långt borta från mordet som i Stockholm. Jag har ånyo skrivit till Köping med denna nya utgångspunkt men ännu ej fått något svar (det dröjde två månader förra gången).
Beträffande Böril Jönsson i Knutsbo och Knut Jönsson i Fors och deras ättlingar anser jag, att Du framfört goda skäl, men att vi i fortsättningen bör hålla i minnet, vilka dessa skäl är, så att vi vet hur vi ska

reagera för ev. uppdykande nytt material. Min "tveksamhet" består väl mest i att jag alltid vill särskilja vad som (fullt) är säkert och sannolikt.

Din term "ingift syskonbarn" stämmer illa med mina erfarenheter av äldre tiders bestämda skillnad mellan släktskap och ingifte. Dessutom är ju termen "syskonbarn" alltid förvirrande för en nutida läsare, eftersom den numera väl oftast betecknar barn till ens syskon men i äldre tid alltid betydde "kusin", d.v.s. barn till olika syskon.

Jag vet inte, om Du är prenumerant på Genealogisk ungdoms publikationer. Om Du inte är det eller på annat sätt har tillgång till dem, vill jag fästa Din uppmärksamhet på att Siv Thorsell, som jag vill minnas även Du korresponderat med, och som ~~jag~~ härstammar från en syster till Din fmmfmm, nyligen publicerade sin morfars antavla i Genealogisk ungdoms publikation Svenska antavlor 8, där vi alltså kan läsa om Sjulsbo, Gissel och Jöns Fransson i Grådö. Med mig har hon även gemensamma anor på min mormors sida (Prästhyttan och Norrby i Hedemora).

./. Jag bifogar ett par sidor kopior av (nya) dombokexcerpter men har givetvis inga illusioner om att Du inte själv hunnit excerpera ifrågavarande domböcker.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

P.S. Någon Per Andersson förekommer ej bland riksdagsmännen från Dalarna 1650 i Ludvig Mårtensson, Förteckning över bondeståndets ledamöter vid riksdagarna 1600-1697 (1950) men 1655 står där (s. 100) Pär Andersson i "Bergzbo", Grytnäs. Av samma publikation (s.139) framgår att Johan Fransson i Grådö var riksdagsman 1676.

./. Jag bifogar också xeroxkopia av min uppsats i tidskriften Sumlen om vår skalding Jan Erik Lindqvists författarskap till Amerikavisan "Vi sålde våra hemman".

Västerås den 16 oktober 1983

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 24 september och för bilagorna.
I den sista filmade husförhörslängden för Köpings stadsförsamling, som har personregister, försökte jag finna Johan Forsberg från Axelsbo, men det var förgäves. Tiden medgav inte att jag letade igenom landsförsamlingen, där består de inte med register.
Du verkar att vara tveksam om släktskapen mellan Böril Jönsson i Knutsbo och Knut Jönsson i Fors. Jag vill gärna lära mig att undgå att falla i de fällor, som är gillrade för oss forskaramatörer, och jag skulle bli glad och tacksam om Du specificerade Din tveksamhet. För mig förefaller linjen från Knut Jönsson till Jöns Eliansson och hans söner vara helt klar. Att det var Böril Jönsson och inte Anders Matsson som ägde jord i Knutsbo anser jag också att det finns bevis för. Att sedan betrakta de båda Jönssönerna som bröder kan ju endast ske med stöd av den tidens hårda förordningar när det gällde förvärv av jord. Det var ju endast i undantagsfall jord kunde köpas på det för oss normala sättet. Det var ju alltid någon släkting som kom emellan och för det mesta också fick jorden, även om köpet tidigare var klart. Hur Olof Larsson var släkt med Böril är ju svårare att finna ut. Olof kan ju vara måg, men även en annan släkting kan ju tänkas använda sin bördsrätt. Böril hade ju åtminstone en dotter men vi vet ju ingenting om hennes vidare öden efter 1597.
Grytnäs originaldomböcker är förstörda för nästan hela 1700-talets första decennium, och för att fylla denna lucka har jag lånat filmerna över de renoverade böckerna. De gav intressanta upplysningar om Mats Olofsson i Bengtsbo och hans hustru.
I volym 55, f 726 den 4 oktober 1707 förekommer ett mål mellan Mats Ersson i Knallasbenning och hans styvmägar Mats Olofsson i Bengtsbo och Per Andersson i Nyhyttan om arv efter Mats Erssons avlidna hustru Kerstin Persdotter. Mats Ersson får förebråelser över att han inte före äktenskapets ingående låtit avvittringfföregå över vad hennes barn i det föregående äktenskapet borde ha i lösören, varefter beskrives hur delningen nu skall göras.
I volym 57, f 650v den 25 september 1708 begär unge Mats Persson i Risbyn, att emedan han är arvfallen till en brodersdel i Risbyn och den 22 oktober 1698 fått dom till inlösen av sin broders Anders Perssons i Bengtsbo anpart och arvejord i Risbyn (volym 38, f 1097), honom också må tillåtas att få utlösa Mats Olofsson i Bengtsbo, Per Andersson i Nyhyttan och Jöran Jöransson i Pålsbenning ifrån den systerdel i Risbyn de äro arvfallna till. Mats Olofsson i Bengtsbo, Per Andersson i Nyhyttan och Mats Perssons brodersonson Anders Persson i Bengtsbo berättade att Anders Persson gifte sig till Bengtsbo med Olof Perssons syster, vilken Olof var Mats och Anders Perssöners systers gifte man. De ansåg att det var felaktigt att de skulle utlösas från all jord i Risbyn, utan ville att en av dem skulle få tillräckligt för en full besittning och att Risby-hemmanet var tillräckligt stort för detta. Domen blev dock att Mats Persson fick jorden.

Olof Perssons och Anders Perssons hustrus far var utan tvekan Per Anderson. Enligt mantalslängden bestod hans hushåll år 1652 av 3 personer och 1653 redovisas 1 son och 2 döttrar eller sonhustrur. 1660 är det 1 son och 3 döttrar, men 1663 är sonen borta och det är då 2 döttrar och 1 måg. Man kan väl antaga att då dog Olof Persson och änkan gifte om sig i Knallasbenning.
Av mantalslängderna tycker jag mig också kunna utläsa att Mats Olofsson är son till Olof Mårtensson i Bengtsbo. Denne har 1672 1 son och 1 sonhustru och 1673 står Olof Mårtensson och Mats Olofsson på samma rad och i fortsättningen endast Mats Olofsson. Jag har inga noteringar för slutet a av 1670-talet, men jag tycker mig minnas att Mats Olofsson då redovisas utan hustru. Om åldersuppgiften om hans hustru i dödboken är rätt, kan han inte ha gift sig med henne förrän i slutet av 1670-talet, och alltså varit gift två gånger.
Tidigare har jag också sett en del i domböckerna om denna släkt. Vid tinget den 13 maj 1685 stadfästes ett jordebyte emellan direktör Nils Gri-

penmark och Per Andersson i Nyhyttan där Gripenmark ger Per Andersson jord i Nyhyttan och får i stället jord på Askön från sal. Per Anderssons mantal i Bengtsbo, delägare Mats Olofsson och Per Andersson i Bengtsbo samt Per Andersson i Knallasbenning. Den sistnämnde Per Andersson skall förnöja Mats Olofsson när de dela sina övriga jordägor. Målet innan är ett liknande mellan Gripenmark och Mats Persson i Risbyn, som även berör jorden i Bengtsbo i Per Anderssons mantal.
I de renoverade domböckernas volym 36, f 449 v den 27 maj 1697 förekommer ett mål angående en olycka där Per Andersson i Bengtsbo drunknat i älven. Vid detta mål anges Mats Olofsson vara Per Anderssons syskonbarn, vilket fick mig att anta att Olof Mårtensson var gift med en dotter till gamle Per Andersson. Men han var alltså i stället ingift syskonbarn.
För övrigt har jag noterat om denna halva av Bengtsbo, att Per Andersson var nämndeman redan på 1640-talet och förmodligen till sin död i början a av 1660-talet, att han var måg till hustru Marit i Bengtsbo (10 april 1657), att hans del i Bengtsbo var Norrgården och att han hade en bror Eric Andersson i Djäknehyttan (13 maj 1635). Per Andersson var möjligen riksdagsman åren 1649 och 1655. Enligt Agaton Ericstams "Grytnäs socken" var Per Andersson i Bergzbo, Grytnäs, riksdagsman dessa år. Jag har inte sett något Bergzbo i Grytnäs och det kan vara en förvahskning av Bengtsbo, som på den tiden skrevs Bengtzbo eller Bengzbo. Per Anderssons dotter, som var gift med Anders Persson, dog under 1660- eller 1670-talen och Anders Persson gifte om sig med Sara Eliansdotter, kanske en dotter till Elian i Knutsbo. Anders Persson dog omkring 1680 och änkan gifte om sig med Anders Matsson i Bengtsbo. Med den första hustrun hade han sonen Per och med den andra sonen Elian.
Den 21-23 oktober deltar jag i en kurs, "Hembygdsforskning, om hur man går tillväga för att dokumentera sin hembygd, arrangerad av Riksförbundet för hembygdsvård på Sånga-Säby folkhögskola på Mälaröarna utanför Stockholm. Jag var mycket tveksam om jag skulle anmäla mig, men den ansvariga för kursen försäkrade mig att det inte fordrades några förkunskaper utan enda endast intresse för ämnet. Det kanske kan ge mig några kunskaper om detta svåra ämne, jag väntar också att kunna få några idéer genom sammanträffandet med andra med samma intresse. det blir förhoppningsvis en intensivkurs endast med avbrott för sömn. Den avslutas söndag lunch och omfattar alltså drygt två dygn.
Hjärtliga hälsningar

/

Hanaksta den 24 september 1983

Bäste Arne,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 1 dennes med klargörande utredning om skälen för (uppgiften) att Per Persson i Halvarsbenning skulle vara son till Per Hansson i Vad m.m.
Med anledning av Din fråga om vad det 14/9 1700 står före "bröder": Där står inte "tvenne" – som Du gissade – utan "sex". Om därmed skulle åsyftas två brödragrupper om vardera tre bröder, alltså Bjuril Jönssons (i Knutsbo) av Dig antagna dottersöner Lars, Mats och Eric Olssöner och Knut Jönssons i Fors av Dig antagna sonsonssöner Elias^x, Mats och Per Jönssöner, har domboken uttryckt sig litet dunkelt, men alldeles otänkbart är väl detta uttryckssätt inte.
Indelning av Knutsbo uppträder först i längderna för Älvsborgs lösen 1613. I den äldsta av dessa, daterad 3/2 1615, redovisas Knutsbo under Anders Matsson och Jöns Eliasson. Sedan är den senare i nästa längd, daterad 31/5 1615, ensam och så även i den tredje längden, daterad 1616. I längderna 1617 och 1618 är Knutsbo delat mellan Jöns Eliasson och Olof Larsson, vilket torde böra kombineras med mitt påpekande 12/9 1982, att Anders Matsson 12/2 1616 dömdes att mista livet för (sitt) tredje horsbrott. Tydligen har man lämnat öppet, vem som skulle skrivas för (Anders Matssons halva i) gården, så länge rannsakningen med honom pågick, och låtit den av Dig antagne styvmågen Olof Larsson skrivas för hemmansdelen först efter styvsvärfaderns avrättning. Intressant är, att varken tiondelängderna eller

x/ Ur domboken 16-18/? 1702, där Elias Jönsson uppges ha efterlämnat en ¼ (?) hemman i hela Knutsbo till arv åt sina barn

jordeböckerna bokfört delningen av Knutsbo så tidigt som längderna för Älvsborgs lösen. Ännu i tiondelängden i Dalarnas handlingar 1613:2 redovisas Knutsbo enbart under Anders Matsson, och i tiondelängden i Dalarnas handlingar 1618:5 är det enbart Olof Larsson som representerar Knutsbo. Jordeboken i 1618:5 "släpar efter" och bokför ännu Anders Matsson som innehavare av hela Knutsbo. Det är alltså tänkbart, att Knutsbo delats långt före Älvsborgs lösen 1613, ehuru Anders Matsson ensam representerar gården både i jordeboken i Dalarnas handlingar 1598:8 och i tiondelängden i Dalarnas handlingar 1605:5.

./. Jag bifogar kopia av mina senaste excerpter ur Hedemora dombböcker 1697–1698, men dem har Du kanske själv redan excerperat?

Hjärtliga hälsningar!

Hans

P. S. 25/9 Pastorsämbetet i Sala har på min begäran sänt mig uppgifter om Gryttnäs-mördarens systers ättlingar, varav jag bifogar kopia. ./.

Vid studium av Norrnävde i Älvsborgs lösen finner jag, att där i ~~längderna~~ första längden 1615 ~~och 1616~~ finns ~~tre~~ tre bönder: ~~Olof~~ Peder Larsson, Olof Larsson och Lars Eriksson. I andra längden 1615 har Peder Larsson följts av Olof Persson, och Lars Eriksson är borta, och vid Olof Larssons namn har tillagts, att hustrun är blind.

I längderna 1617 och 1618 är Olof Persson ensam i Norrnävde, vilket torde visa, att Olof Larsson är densamme som från 1617 finns i Knutsbo. Lars Michelsson finns i Norrnävde ännu i jordeboken 1598:8 men han i jordeboken 1604:5 ersatts med Per Larsson och Anders Larsson och i tiondelängden 1605:5 har Anders Larsson ersatts med Olof Larsson

Västerås den 1 september 1983

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 19 juli, tiden går fort. Det har inte blivit mycket forskat för mig sedan dess, den tid jag haft tillgänglig har jag mest använt till att konsolidera mina ställningar och sortera och åter gå igenom de anteckningar jag samlat på mig tidigare i år.
Först Din fråga om Per Persson i Halvarsbenning. Jag måste erkänna att jag inte har någon excerpt, som direkt säger att han är son till Per Hansson. Det är dock några saker som fått mig att tveklöst tro att så är fallet. I den första husförhörslängden för Vad finns bland Per Hanssons barn en Per. I Söderbärkes vigselbok för 1686 finns som första par det året Per Persson i Vad och Kerstin Andersdotter från Halvarsbenning. Vid ett ting i Norberg 1690 tvistar Per Persson om arvet efter unge Anders Persson, svärfadern. Han anger därvid att han förutom sin hustrus del har tillbytt sig sin svägerskas Lisbeths, gift med Anders Andersson i Vad, mot sin arvedel i Vad. Jag refererar till detta mål på sidan 8 i mitt häfte.
Det är väl tveksamt om Leonard Persson har setta denna husförhörslängd. Som Du tidigare meddelat anger han att Per Hanssons hustru hette Marit och var från Halvarsbenning. Av husförhörslängden framgår att hon hette Anna, och som jag tidigare omtalat säger dödboken om dottern Sara i Väster Djupkärra att hon hette Anna Persdotter. Det är dock möjligt, kanske troligt, att endast namnet har drabbats av minnesfelet och att hon verkligen var från Halvarsbenning, i så fall säkerligen dotter till Per Östensson. En annan sak som kanske missats i Per Hanssons barnaskara är dottern Annika, som var gift med Anders Jacobsson i Busjön. En syster till Anders Jacobsson var gift med Torsten Holstensson i Vad. Även där kanske förekom ett jordebyte som inte sågs i domböckerna utan kanske endast bekräftades med ett handslag. En brorsdotter till Anders Jacobsson gifte sig sedan med Per Perssons i Halvarsbenning son Anders.
När jag sorterade mina excerpter fann jag en om Knutsbo, som jag förut tydligen inte tänkt igenom ordentligt och fattat betydelsen av, men som kan hjälpa oss in på 1500-talet i vår utforskning av Knutsbo.
Det är de renoverade domböckernas volym 42, f 799v den 14 september 17[illegible]0: Insinuerade Eric Persson samt Mats och Eric Matssöner i Knutsbo en skrift, varigenom tillkännagives, att under det jämkningsrevex förleden måndag och tisdag gick över Knutsbo, som består av ett helt hemman, vilket i förtiden efter enda ägaren fallit .... bröder till arv och i tvenne delar blivit fördelat, så att 3 brodersdelar äro om vardera halvparten, hava de ögonskenligen förmärkt alla brodersdelarna icke vara lika och jämngoda, ...
Rätten ansåg sig dock icke kunna fälla utslag förrän samtliga berörda parter stämts och fått yttra sig.
Jag hoppas Du har tid och tillfälle att i domboken kontrollera vad som sägs om bröderna. Jag vågar mig på gissningen att det saknade ordet är "tvenne", och att bröderna är Byril Jönsson, som enligt landskapshandlingarna 1581:5 fanns i Knutsbo och Knut Jönsson som enligt samma handling fanns i Fors. Byrils del delades senare mellan hans dottersöner (?) Lars, Mats och Eric Olssöner och Knuts mellan hans sonsons söner Elian, Mats och Per Jönssöner. Vid tinget den 19 november 1597 anklagades ju Anders Matsson i Knutsbo för att ha belägrat sin styvdotter Karin Börilsdotter. Av detta kan man med stor säkerhet säga, att Anders Matsson var gift med Byril Jönssons änka. Detta betyder ju att han inte ägde någon jord i Knutsbo, och vi förlorar chansen till släktskap med denne något säregna figur.
Om Olof i Knutsbo har jag funnit följande:
Domböcker serie II, AI:2, f 25 den 22 juni 1632. Olof Larsson i Knutsbo i Grytnäs socken haver bytt jord med Per och Elian Hanssöner i Sonnbo, Folkärna socken och givit dem 4 tunnland jord i Knutsbo och bekommit av dem jord i Sonnbo igen och Olof haver fått 8 skeppund stångjärn emellan.
Det stod faktiskt Knutsbo och Sonnbo som jag återgivit det, men jag tycker det borde varit tvärtom.

Serie II, AI:8, f 302 den 4 juni 1641. Lars Olsson i Knutsbo på sin framlidne faders, sal. Olof Larssons vägnar fordom i Norrnäfde lät uppbjuda Eric Bengtssons i Sonnbo i Folkärna socken en brodersdel i Norrnäfde i Norrgården. Lars Larssons och Nils Olssons i Målby i Färnebo på samma jord.
Enligt AI:9, f 92 den 9 juni 1642 även hustru Carins, Oer Larssons i Sörnäfde.
I Landskapshandling 1581:5 finns en Lars Michelsson i Norrnäfde.
Jag hoppas Du finner hela detta mitt resonemang trovärdigt och möjligt. Din genomgång av mantalslängderna för Knutsbo i Ditt brev av den 4 maj 1982 börjar med år 1645 då Olof Larsson redan är död. Även om hans änka skulle omnämnas åren efter hans död sker detta säkerligen inte med något patronymikon utan på sin höjd med förnamnet. Jag har gått igenom domböckerna för första delen av 1600-talet utan att finna mera om Olof än vad jag ovan relaterat. Det är ju möjligt att det kan komma fram något mera om klagomålet över brodersdelarnas olikhet fullföljes vid ett senare ting. Jag fortsätter med detta senare i höst.

Avbrottet med min forskning fortsätter ytterligare någon tid. Vi reser nu upp till Norrland för att hälsa på barnen. Vi stanner på varje ställe ungefär en vecka, men kommer på uppvägen att göra en omväg för att förnya bekantskapen med Härjedalen och Funäsdalen. Det kan ju också bli någon krokväg på vägen hem, så vi blir nog borta minst tre veckor. Efter att jag sedan haft en del höstarbete i trädgården är jag beredd att starta domboksläsningen igen.
Hjärtliga hälsningar

Tuvedsta den 19 juli 1983

Bäste Arne

Tack för Ditt brev av den 9 dennes och särskilt för kopian av Din sammanfattning av Britt-Maries pärm om Holsten Anderssons i Halvarsbenning ättlingar. Den senare föranleder mig att undra över källbelägg för Din uppgift i Ditt manuskript om Halvarsbenning, att Holsten Anderssons farfar Per Persson i Halvarsbenning var son till Per Hansson i Vad. Per Persson är ej med i min redovisning (Släkt och hävd 1971, s. 237, not 10) av Per Hanssons son Anders Perssons utlösningar av sina syskon, och jag har ej heller kunnat finna honom i Leonard Perssons och Edvard Ehrlings excerpter om familjerna i Vad ur Söderbärke kyrkoböcker.
Det var intressant med Dina dombokexcerpter om släktförbindelserna mellan Knutsbo och Fors. De föranledde mig att i det kamerala materialet söka få fram närmare uppgifter om Ilian i Fors. Egendomligt nog kunde jag inte finna honom i längderna för Älvsborgs lösen, men i 1629 års boskapslängd fann jag Elian Knutsson i Östanfors, vars gård i mantalslängden i Säters läns verifikationer 1633 redovisas under Lars Iliansson och 1634 under denne och Germund Iliansson, som alltså bör ha blivit far till den av Dig i 1688 års dombok påträffade Knutsbo-släktingen Lars Germundsson

i Östanfors. För säkerhets skull tittade jag emellertid även på tidigare längder och fann då länsmannen Ilian Knutsson i Östanfors i jordeböckerna i Dalarnas handlingar 1608:14 och 1612:9. Där redovisas Knutsbo enbart under Anders Matsson, men redan i den äldsta längden för Husbergs tosen, som är daterad 3 februari 1615, förekommer Jöns Eliansson i Knutsbo tillsammans med Anders Matsson. Det förefaller sålunda som om Jöns Eliansson blivit måg hos Anders Matsson. Sonen Mats Jönssons mödernejord i Knallasbenning kan i så fall vara mormödernejord.

Pastorsämbetet i Grytnäs har nu meddelat, att Per Erik Forsbergs f.d. fästekvinna Anna Andersdotter dog 5/11 1910 och hennes make Erik Larsson 8/12 1926, och att hennes dotter med Forsberg, Anna Karin, dog 24/7 1939 efter att 31/10 1910 ha gift sig med Per Andersson Skoglund, född 29/1 1880 i Gagnef och död 26/4 1952. De skildes 1936 och hade sonen Per Folke, född 15/6 1911, som nu har adress Hyttan 4480, 774 00 Avesta. I äktenskapet mellan Erik Larsson och Anna Andersdotter föddes två söner och en dotter 1886 och 1889 resp. 1887, av vilka den yngre sonen har en sonson i Hyttan.

Tingsrätten i Hedemora har ej besvarat min förfrågan om arvingar efter Per Erik Forsberg, men tingsrätten i Nacka meddelade, att Anders Gustaf Forsberg inte efterlämnade några kända arvingar och endast 42 kr och 4 öre i tillgångar och 46 kr och 93 öre i dödsårets obetalda skatter. Brodern Johan Petter Forsberg flyttade från Grytnäs till Köping 29/9 1885.

Hjärtliga hälsningar!
Hans

Västerås den 9 juli 1983

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 3 ds och för bilagorna.
Imitt brev av den 9 maj i år meddelade jag Dig, att vid ett ting den 1 juni 1643 upplystes det att Mårten Hindrichsson i Knallasbenning bytt sin hustrus jord i Gisselbo till Mats Jönsson i Knutsbo, vilken äger Mats Erssons dotter till hustru. Därför Mats Jönsson giver Mårten igen sin moders jord i Knallasbenning, en tiondedel i Lars Olssons hemman.
När jag nu åter ser på detta upptäcker jag en sak jag förut ej observerat. Jag återger några excerpter:
III, AI:12, 28 sept 1668: Jöns Ilianssons arvingar fingo fasta på en del i bemälte hemman med alla dess tillhörigheter i hus och jord, skog och skjul, som bemälde Jöns av sin svåger Mats Ersson i Hyttan köpt haver. Köpebrevet daterat den 16 november 1629.
II, AI:9, 23 jan 1643: Anders Nilssons i Smedsarvet hustrus, hustru Anna Jönsdotters arvejord och hus i Knutsbo, som Anders med hennes samtycke har sålt hennes broder Mats Jönsson i Knutsbo. Än Anders Nilssons hustrus fasta arv och egendom i Fors och Knallasbenning, som han sålt förbemälde hennes broder.
I, AI:10, 30 april 1617: Arvsskifte efter Eric Persson i Hyttan, som jag nämnde i mitt förra brev. De uppräknade arvingarna var sönerna Peder, Anders, Mats, Jeroninus och Thomas samt mågarna Ilian i Fors och Anders Jacobsson.
Frånsett att Jöns Iliansson och Mats Ersson anges vara svågrar skulle detta vara ganska bra indicier på att Jöns var från Fors. Det borde i stället ha stått "sin fars svåger Mats Ersson". Sedan återstår att finna ut hur han kunnat förvärva hemmanet i Knutsbo om han själv är från Fors och hustrun från Knallasbenning. Men ett nytt äktenskap kan ju lösa den knuten. Det är som att lägga pussel, bara med den extra besvärligheten, att man inte vet direkt om en funnen bit passar eller ej. Man får lägga den åtsidan inom synhåll och vänta på att man hittar ytterligare en.
I detta sammanhang hittar jag ytterligare en excerpt, som jag nog inte meddelat Dig tidigare. Det är från renoverade domböckernas volym 24, f 1189. den 31 maj 1688: Lars Germundsson och Eric Ericsson i Östanfors och Folkärna socken hava sig tillhandlat ett tunnland åker med tillydande lägenheter av deras skyllefolk, nämligen Elian Jönsson i Knutsbo och Grytnäs socken bekommit 100 daler, Per Jönsson ibm likaså 100 daler, hustru Brita Jönsdotter i Norrnäfde 50 daler, och hustru Malin Jönsdotter i Fänsjö i Garpenbergs socken 50 daler. Efter detta är det väl ingen tvekan om att Elian och Per Jönssöner var bröder.
Tack för Ditt tips om "Sveriges medeltida personnamn" men jag tror jag avvaktar. Vilket svar jag än får så krävs mera bevis för att säkerställa släktskapen.
I ovannämnda svågerskap kan det gissetvis vara så, att även Mats Ersson hade en hustru från Knallasbenning, en syster till Jöns hustru. E n syster till Mårten Hindrichsson var också gift i Hyttan med en Anders.
Det var intressanta uppgifter Du hade om Axelsbo-familjen. Jag är ju ett sladdbarn och mina farföräldrar och deras släktingar i samma generation var döda långt innan jag föddes. Min syster Gunhild, som var 16 år när farmor dog, har dock berättat en del. Hon och hennes kusin Frida Nyqvist, som bodde i farmors gård, tyckte mycket om farmor och hon var mycket snäll mot dem. I detta är såväl Gunhild som Frida eniga och de tyckte mycket om farmor. När jag i dag frågade Gunhild per telefon om farmor hade ett häftigt humör svarade hon med ett direkt nej. Hon blev dock arg när karlarna i hennes närhet tog sig ett glas, men detta berodde nog mest på, att hon var djupt religiös och medlem i missionsförsamlingen.
Mina fastrar, Johanna i Norberg och Emma i Sala träffade jag ibland som barn, dock inte så ofta på grund av de dåtida besvärliga kommunikationerna. Sedan jag flyttat till Västerås hälsade jag dock på faster Emma då och då, vilket var ganska besvärligt på grund av hennes dåliga hörsel. Hon hade en stor lur som hon satte för örat och som man sedan skulle skrika i. Jag minns dock båda som två snälla tanter, hur de var när de inte hade besök känner jag dock inte till.

Två kusiner till pappa bodde i Sandviken. Selma Boman, ättling 227, kände jag jag väl då mina föräldrar och de hade ett livligt umgänge och jag var tillsammans med deras barn. Jag har inte träffat henne efter 1938 då jag lämnade Sandviken och jag minns även henne som en normal och snäll tant.
Den andra kusinen Carl Widén, ättling 222, har jag aldrig träffat och varken mina föräldrar eller Nybloms umgicks med honom. Det har berättats att han behandlade sin hustru så illa att hon begick självmord genom att dränka sig i Kanalen i Sandviken. Jag kan inte svara för sanningshalten i detta, men är det riktigt liknar det ju mycket fallet i Axelsbo. En detalj i likheten är att Carl Widén i likhet med Per Erik Forsberg var stenhuggare.
Med undantag av Carl Widén har jag inte hört talas om någon i vår släkt som haft ett häftigt sinnelag, varken som nyktra eller onyktra. Men som jag sade inledningsvis är min kännedom om släkten mycket liten.
Britt-Marie lade ned mycket arbete på utforskningen av Holsten Anderssons ättlingar. Hon använde mina anblad och har ett blad för varje familj med noteringar om hur de flyttat och övriga omständigheter hon träffat på. Det fyller en pärm. Jag har tänkt mig att fortsätta genom att besöka pastorsexpeditionerna i Bergslagen där de flesta finns. Det har ännu inte blivit av, men jag har gjort en mera lättöverskådlig sammanfattning, som jag skulle ha till hjälp, och jag bifogar en kopia av denna som Du alltså kan behålla. På hennes blad har hon även antecknat volymnummer och fol för nästa bok dit familjen skulle föras så det kommer ju att underlätta väsentligt för mig om jag fortsätter in på detta århundrade. Hon tillskrev även församlingar dit ättlingar hade flyttat utanför Bergslagen, så han har en del uppgifter som inte finns med i min sammanställning. Är det någon familj Du blir intresserad av får Du gärna låna originalbladen.

Hjärtliga hälsningar

Thorsåsta den 3 juli 1983

Bäste Arne,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 30 juni, och särskilt för uppgifterna om Holsten Perssons i Vad hustrus ursprung! Där får vi förklaringen till att en av Holsten Perssons söner fick namnet Torsten.
När Du skriver, att det "inte är omöjligt" att kaplanen Lars i Möklinta var farbror även till Jöns Eliassons hustru i Knutsbo, fylls jag av undran, varifrån Du får den tanken. Jag minns inte, att vi tidigare diskuterat Jöns Eliassons hustrus släkt.
Frågan om Jeronimus och Germund kan ha uppfattats som samma namn, törs jag inte besvara i avsaknad av egna iakttagelser. Jag tittade på Germund i "Sveriges medeltida personnamn", men där står ingenting om Jeronimus, och verket har inte hunnit längre än till bokstaven G. Ehuru de personer Du frågar om levde efter medeltidens slut, är det nog inte uteslutet, att ifrågavarande verks redaktion kan uttala sig om Jeronimus, om Du presenterar Ditt källmaterial om Jeronimus och Eric Germundsson. Adressen dit är Sturegatan 1, 752 23 Uppsala, och telefonnumret 018-131160.
I mormonfilmen för Gysinge har jag slagit upp mördaren Per Erik Forsbergs fästekvinna Anna Andersdotter i Hyttan, som han ju enligt domboken försatt i grossess och därför givit skuldsedeln på sin andel i Åkelsbo. Jag lyckades identifiera

hemma med hemmansägaren Erkers Anders Anderssons i Slyttan dotter Anna, född 22 februari 1855 (precis på dagen 70 år före mig), vilken mitt under rättegångsförhandlingarna om mordet i Axelsbo födde dottern Anna Carin, 5 juli 1878. Anna Andersdotter gifte sig 29 augusti 1885 med en Erik Larsson, född 9 december 1848 i Gnysnäs, som fick övertaga gården i Slyttan efter svärfadern och med sin familj var kvar där ännu 1894, då filmerna slutar. Jag har skrivit till pastorsämbetet i Gnysnäs och bett om upplysning angående Anna Andersdotters och Anna Carins senare öde. Tidigare har detta pastorsämbete meddelat mig, att mördaren - nåhända av hänsyn till familjen - ändrade namnet Forsberg till Persson och levde ända till 1 september 1934. Han blev alltså 85 år och överlevde således mordet i 56 år. Jag har nu skrivit till tingsrätten i Hedemora och begärt utdrag ur bouppteckningen, så vi får veta, om han satt på sinnessjukhus ända till sin död, och vilka som ärvde honom. Brodern Anders Gustaf, som 1882 flyttade till Svea artilleriregemente i Stockholm, har jag följt i Stockholms stadsarkiv. Han gifte sig aldrig och kallas efter några år som artillerist förrådsarbetare och stadsbud. 1932 flyttade han från Stockholm till Danvikshemmet i Nacka, där han dog 28 augusti 1940 vid 80 års ålder.

Det är med ett visst personligt intresse jag fördjupar mig i Axelsbo-familjen, eftersom jag sedan barndomen har många minnen av min mammas och hennes syskons lättirritabla lynne och häftiga humör. Min mormor var visserligen inom familjen mycket omtalad för sitt besvärliga humör, men

även min morfar hade "kort stubin", och jag minns från min barndom ett slagsmål mellan ett par av mina morbröder, men det berodde nog på att den ena av dem var berusad. Mordet i Axelsbo förorsakades ju tydligen till största delen av den i vår släkt ingifte fadern Forsbergs sätt att behandla sin familj, men jag har väl tidigare meddelat Dig en anteckning i Gysträsk husförhörslängd, att Per Erik Forsbergs mormors syster Stina Andersdotter på Snickarbo dotterson Johan Larsson i Forsbo (~~som~~ vid filmernas slut 1894 var arbetare i Rembo i Gysträsk) straffats med straffarbete 13/9 - 14/12 1872 för "bruk av livsfarligt vapen". ~~Annars~~ ger ju Snickarbo-släkten vid ytlig kontakt ett lugnt och hyggligt intryck, och min morfars mor, ~~som~~ kom därifrån, är i släkten mest ihågkommen för sin snålhet (~~som~~ väl har sin bakgrund i hennes fars tidiga död, ~~som~~ ju förorsakade, att modern måste sälja större delen av gården). Att hon lär ha haft svårt att samsas med min mormor kan ju ha berott på den senare. Vad har Du att ~~meddela~~ om temperament in i denna vår gemensamma släkt med Din utgångspunkt i en annan släktgren?

Jag har gått igenom kopiorna av Axelsbo-protokollen och fyllt i ~~kanske~~ tolkning av åtminstone en del av de ställen Du markerat med punkter på Dina kopior. Jag bifogar kopior av de sidor jag på detta sätt kompletterat. Eftersom domboken återsänts till Landsarkivet, har jag dock ej kunnat komplettera högerkanten i fängelseprästens brev.

Jag bifogar också kopior av mina senaste dombokexcerpter.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

V.g. vänd!

P.S. Du nämnde för länge sedan, att Din Dotter gjort en utredning om samtliga ättlingar till någon av Edra förfäder. Det föll mig häromdagen in, att jag borde fråga Dig, om det även gäller gemensamma släktingar till oss båda, i vilket fall jag vill be Dig fråga henne, om jag kan få låna denna utredning för kopiering.

Västerås den 30 juni 1983

Bäste Hans

Hjärtligt tack för ditt brev av den 24 maj och de intressanta kopiorna från domboken. Jag fann målet så intressant att jag skrivit av protokollet för att göra det mera lättillgängligt för studium. Kopia bifogas. Förutom faderns uppförande, var det tydligen hans inbillning att han var utsatt för förtal, som var en väsentlig orsak till den hemska händelsen. Det är nog inte helt ovanligt att människor får sådana tankar, lyckligtvis leder det inte alltid till mord. Vi får se om jag så småningom orkar med att skriva av även hovrättens handlingar.

Jag har faktiskt träffat på två av mina förfäder som blivit dömda till döden. Min ffmmffmf dömdes till döden den 22 dec 1687 för att han "haft olovlig sammangång" med en båtsmanshustru i Lassbo, Hedemora. Det undersöktes om hustruns man fortfarande var i livet i Karlskrona och när så var fallet blev brottsrubriceringen dubbelt hor och dödsstraff för båda. Det är ett mycket utförligt rannsakningsprotokoll, som också visar en del om den tidens tänkesätt och rättsbegrepp. Hans Michelsson Pyk benådades tydligen av hovrätten ty 1695 får han åter barn med sin rätta hustru, han är även med i soldatrullan 1702 och dog i Polen i början av 1700-talet. Han var med i samma kompani som Olof Proviantmästare och Per Lurant. I protokollet omnämns bl.a. att länsmannen förordnat 4 ärliga grannhustrur att undersöka förhållandet, litet längre västerut hade de väl fått titels vicesheriffer.
Den andre är min fffmmffmff Lars Gulichsson på Davidshyttan som 10 nov 1630 dömdes till döden för att han "hade gått ifrån sin äkta säng och belägrat sin legopiga Elisabeth Jöransdotter". Protokollet är mycket kortfattat, men det omtalar att hustrun bad för sin man, men nämnden ansåg sig icke kunna fria deras liv. Även här friade tydligen hovrätten, ty han fortsatte att leva på Davidshyttan.
De här båda var ju lindrigare brott, åtminstone sedda med nutida ögon. Jag tror inte heller de här båda fallen har påverkat arvsmassan, i varja fall har inte jag haft någon lust, varken till mina legopigor eller till andras hustrur.

Vi har varit på vår sedvanliga midsommarsemester i Rättvik. På vägen upp gjorde jag det lika vanliga besöket på Faluns bibliotek och fann där en ny bok om Hedemora socken, som vid ett första påsecnde föreföll mycket bra. Den utgavs förra året av Hedemora kommun.
Kopiorna om föräldramordet i Axelsbo var svårlästa på några ställen som jag markerat med punkter. I brevet från fängelseprästen om dennes samtal med fången saknas någon cm i högra kanten på ett par av kopiorna. Jag har försökt tänka mig vad det stod där och placerat dessa antaganden inom parentes. I avskriften av det brevet har jag gjort samma radindelning som prästen.
Dagarna innan vi reste till Rättvik hade jag den film från 1610-35, som jag så länge hade väntat på, men den gav inte så mycket nytt.
I AI;10, f 50v, den 27 april 1615 omtalas att Olof Persson i Knallasbenning bjuder upp nu andra resan en brodersdel ibidem, köpt av sinom broder Herr Lars i Möklinta.
AI:10, f 234v, 10 april 1617: Olof Hermansson i Häste (min mfffmmfmff) bjuder upp andra resan en brodersdel i förenämnda Häste, köpt av sinom faderbroder Herr Lars Capellan i Möklinta socken.
Det är inte omöjligt att Herr Lars är farbror även till Jöns Eliansons hustru i Knutsbo. I så fall blir det ytterligare en förbindelse mellan min fars och min mors förfäder. I Älvsborgs lösen 1571 fanns en Per Hermansson i Knallasbenning.
De hade inte något vackert språk om sina gamla på den tiden. I AI:10, f 281v, skrivs det den 13 okt 1617: Kom en gammal utlevad och döv kvinna, hustru Barbro benämnd, i Rensbo begärande att hon måtte få giva sig till sytning till sinom broderson Johan Matsson i Rensbo . . . . .
Den äldsta förfader jag känner till på Hyttan i Grytnäs hette Eric Germundsson. I den senaste filmen träffade jag på ett arvsskifte efter Erik Persson på Hyttan och det är en del i det arvsskiftet som stämmer överens med vad jag sett om

Eric Germundsson och hans son Anders Ericsson, bl. a. deras innehav av jord i Domarvet. Eric Persson hade en son Jeroninus. Tror Du att detta underliga namn

kan ändras så att sonens patronymikon blir Germundsson?
För komplettering av svårlästa saker i originaldomboken lånade jag den renoverade volym 25 och läste som hastigast igenom även protokollen från Söderbärke. Då fann jag på f 923 Holsten Perssons i Vad hustrus ursprung. Det var i en tvist om jorden i Tunkarlsbo som det omtalas att Olof Nilsson i Tunkarlsbo haft Herman Joenssons i Sörbo, som Tunkarlsbo ägde, dotterdotter, nämligen Holsten Perssons i Vad dotter till hustru. Om vi kombinerar detta med de två släkttavlorna i målet om Hans Olofssons i Tolvsbo lägersmål med Holstens dotter Kerstin i I, AI:8, f 222, får vi följande. Holstens hustru var Karin Hermansdotter. Hennes föräldrar Herman Joensson och Brita Torstensdotter, hennes farfar Jon Jönsson, farfars far Jöns Olofsson, farfars farfar Olof Siurdsson, och till sist Siurd, som enligt en släkttavla längst bak i AI:4 ägde Sörbo. Karins morfar var alltså den Torsten som var far till Olof Torstensson, men som jag inte kan finna i några skattelängder.
Läsningen av domböckerna har gett mig mycket både nöje och lärdom, jag tror dock att jag får gå tillbaka till böckerna från slutet av 1600-talet. Jag läste dem ganska slarvigt och jag ser nu att de ger mera än de tidigare böckerna. De är mera detaljerade och lämnar ganska goda inblickar i hur de på den tiden såg på livet, tyvärr kanske mest på dess avigsidor. Jag blir glad när jag finner något mera om mina förfäder än födelse- och dödsår, även om det inte är några berömliga gärningar jag upptäcker.De enda goda gärningar som förekommer är ju att de har skjutit en björn eller skött om sin gamla mor. Annat gott kommer inte för tinget. Jag har nu beställt filmen över de äldsta böckerna med hopp om att kunna lösa frågan om Djörkhyttan i slutet av 1500-talet. Tyvärr saknas dock 1570-90, då sannolikt det mesta skedde med Jöran Larssons tillträde till gården.

Hjärtliga hälsningar

Tranåstaden 24 maj 1983

Bäste Arne,

Tack för Ditt brev av den 9 dennes med alla intressanta notiser!
Päder Tönnisson (i Hedemora 1615) måste vara en helt annan person än Per Tyrielsson, ty Tönne och Tyriels (Tyrgils eller Tyrgil) är två olika namn.
I övrigt fäster jag mig mest vid domboksuppgiften 1645, att Bengt Hindrichsson i Dullbo var son till Hindrich Bengtsson i Gåsjö. Jag har länge varit skeptisk på Wikhammars äldsta uppgifter om Dullbo, ty närmast före Bengt, som tidigast förekommer där i mantalslängden 1638, uppträder 1636 en Simon finne, som enligt jordeboken i Dalarnas landskapshandlingar 1630:13 hette Simon Nilsson, och före denne finns i Dullbo en Erik i boskapslängden i Västmanlands landskapshandlingar 1625:16, vilken i längden för Älvsbergs tiden kallas Erik Persson.
Det är tydligt, att Wikhammars "Hindrik Persson" endast är ett försök att konstruera ett mellanled mellan Bengt Hindrichsson och den Peder Jönsson i "Tullebo" som nämnes i Gustaf I:s registratur 1552.
Ännu enligt den ovannämnda boskapslängden 1625 anges bönderna i Gåsjö heta Nils Larsson, Henrik Bengtsson, Olof Andersson, Joseph Jansson och Bengt Persson, men 1634 nämnes i mantalslängden Esbjörn, Olof Ersson, Mats Hindersson, Olof Andersson, Joseph och Bengt.

Lustigt nog härstammar jag från Bengt Hindricksson via
Gäsjö genom att hans sonson Erik Matsson, som blivit
måg vid Moren i Söderbärke fick en son Anders Ersson
(1720-1786), som blev måg vid Gäsjö och far till min
morfars farmors far Jan Andersson i Myrsjö, vars kökssoffa av ek
jag lyckades få tag på i Korsbergen i Folkärna på 1950-talet
och låtit rusta upp till en presentabel möbel (hans dotterson
Fredrik Lindqvist, min morfars far, som inte själv var
skrivkunnig men dikterade både memoarer och dikter för
sina barnbarn (se min uppsats i Dalarnas hembygdsbok 1950*;
dikterade även en skildring av hur det gick till då
morfadern blev sjuk under skogsarbete 1839 och dottersonen,
ehuru endast 7-årig, fick springa hem och skaffa hjälp
men kom för sent, så att gubben dog). Anders Erssons
svärfar Hans Olsson (1692-1759) var emellertid född i Tolvsbo
i Söderbärke och ~~hans~~ svärmodern Margareta Hansdotter
(1702-1773) kom från Sörbo i Söderbärke.
Jag har nu koncentrerat mina domboksgenomgångar på
Hedemora i förhoppning att finna ytterligare stoff för
Prästhyttesläkten, innan min redovisning av dess ättlingar
med namnet Engqvist (min mormors flicknamn) kommer
i tryck i Genealogiska föreningens serie Svenska släkter. Jag
har emellertid inte hunnit mer än årgångarna 1686-1688 på
./. sista tiden och bifogar kopia av resultatet.
./. Jag kan emellertid också bifoga kopior av några kopior av
handlingar i olika instanser om den veterligen ende släkting vi
haft som blivit dömd till döden (ehuru domen ej blev exekverad),
nämligen Erik Anderssons i Snickarbo systerdotterson Per Erik Forsberg

i Atelsbo i Grytnäs, som 7 juni 1878 med en yxa mördade sina föräldrar. Jag stötte på uppgift om denna makabra gärning i husförhörslängden, och tack vare Falu länsfängelses fånglistor i Justitiekanslersämbetets arkiv fick jag hänvisning till data för domarna över honom i Svea hovrätt och Högsta domstolen. Själva den stora akten med alla handlingarna i olika instanser tycks ha kommit bort i byråkratins irrgångar, men jag letade mig tillbaka till Folkare härads protokoll vid urtima ting 2 och 22 juli samt 12 augusti 1878, som jag fick låna till riksarkivet från landsarkivet^x och kopierade på lexikonets kopieringsapparat. Som Du ser, är det en gripande och kulturhistoriskt intressant förhistoria till mordet, men det hela ger inte så mycket för avslöjande av ev. kriminella tendenser i vår gemensamma arvsmassa, eftersom protokollen tyder på att det var Per Erik Forsbergs far (gift med Erik Anderssons i Snickarbo systerdotter) som genom sin behandling av familjen blev orsaken till den hemska gärningen. Jag har ännu ej fått tid att i Stockholms stadsarkiv söka få fram hur länge Per Erik Forsberg efter 1879 satt på Stockholms hospital och hur länge han levde, men i 1885 års stencilerade mantalsregister för Stockholms stad, av vilket riksarkivet har en kopia, finns han ej. Hans yngre bror, Anders Gustaf Forsberg, född 29/3 1860 i Grytnäs och utflyttad till Svea artilleriförsamling i Stockholm 1882, fann jag senast i Stockholms mantalsregister 1931 som f. d. förrådsarbetare, bosatt Luntmakargatan 77.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

x/ 1800-talets renovationer ger i fråga om sådana mål endast kortfattade listor.

V. g. vänd!

P. S. 25/5: I dag kom från Kungliga Biblioteket den mikrofilm av tidningen Fäderneslandet 1877, som jag rekvirerat till Riksarkivet för att undersöka Folkare tingsprotokolls uppgifter om nämndemans påstående, att tidningen där i nr 11 och 12 skulle ha publicerat uppgifter om honom, men trots noggrann genomgång av båda numren fann jag intet.

Västerås den 9 maj 1983

Bäste Hans

Tack för Ditt brev av den 7 mars med bilagor. Det var intressant att få veta, att det finns renovationer av Gamla Norbergs häradsrätts protokoll från 1700talet. De finns inre med i förteckningen över filmer så de måste tydligen läsas i RA. De flesta åren saknas i originalböckerna.
Det har varit dåligt med mitt studium av domböcker den senaste tiden. Dels blev det ett nytt stopp i filmleveranserna i början av februari, dels har vi varit på ett tre veckors besök hos barnen i Norrland. När vi kom hem hade jag en avi om en film som jag beställde den 2 februari, men den hade redan returnerats då jag inte hämtat ut den inom de stipulerade tio dagarna. Jag har nu beställt om den och hoppas att kön har minskat så här i vårens tid.
Jag har sett Hedemoras husförhörslängd AI:1 hos Trotzig och han har även med Älvsborgs lösen. I början av den sistnämnda finns det en Per med ett patronymikon som något liknar Tyrielsson och som är måg till en Anders Hansson. Från kyrkoräkenskaperna har jag noterat, att Tyres Månssons hustru i Staden dog 1647, Per Tyrielsson 1659 i maj, hans hustru 1657, Truls Andersson 1682 i februari och hans hustru 1681. Olof Trulsson var måg till Per Nilsson i Spjutsbo i Norberg så där finns en tidig brygga mellan mina anor på fars och mors sida. Detsamma gäller
Anders Olofsson i Boda var gift två gånger. Vid ett mål i II, AI:11, f 584v den 8 november 1645 beviljades att Anders Olofsson i Boda och hans hustru Margareta Larsdotter måtte testamentera varandra var sin jordedel uti Boda med det villkor, att den längst lever skall behålla den andres jordelott uti sin livstid. Deras barn och arvingar voro härmed nöjda. Hustru Margareta dog 1652 enligt kyrkoräkenskaperna. I de renoverade böckernas volym 4, f 989v den 16 maj 1653 fick Anders Olofsson i Boda fasta på ägor i Boda, som han köpt av sina styvdöttrar Kerstin och Margareta Andersdöttrar, och av Mats Jönsson köpt del av husen, och av sin broder Daniel i Lassbo hans del i Örängarna. Anders Matsson gifte om sig med Sara och det förefaller som om han med henne endast hade sönerna Olof, min anfader, och Eric som var soldat. Sara dog 1693. Anders Olofsson hade bröderna Daniel och Eric Olofssöner i Lassbo samt brodern Johan och systern Margareta med för mig okänd boendeort.
Sedan jag nu sett hur tidigt på 1600-talet Hans Andersson var gift i Jälkarbyn, håller jag helt med Dig om att hans hustru inte kan vara dotter till Mats Johansson, en syster passar i så fall bättre. Det är väl ingen tvekan om att hon härstammar från Rensbo.
Om Knallasbenning har jag sett ett mål den 8 maj 1637 i II, AI:5, f 139v, där det omtalas att det fanns två män i Knallasbenning, Hindrich Olofsson och Olof Persson vid namn, som sålt till Olof Clementssons i Backa svärfader Olof Persson i Moren i Hedemora det ställe där Backa nu påbyggt är, och att Hindrich söner Olof och Mårten nu vill förmena Olof Clementsson utägorna och fångeskogen. I målet efter detta, f 141v, är det samma sak med Snickarbo. Upphovet till dessa mål finns i vilym AI:3, f 87v den 2 maj 1636 där Klinteboborna, Christopher kopparslagare i Snickarbo samt flera på Knallasbennings skog boendes uti Grytnäs socken beviljades 6-manna utsocknes syn på utägor, som de förmena sig tillkomma med Olof Hindrichsson på Nyhyttan och Mårten Hindrichsson i Knallasbenning. Den Olof Hindersson Du funnit i Nyhyttan som eventuell fader till Eric Olsson var alltså bror till Mårten i Knallasbenning.
I P. Norbergs "Avesta under kopparbrukets tid", del 2, sida 1088, refereras ett mål vid Avesta kämnärsrätt den 29 augusti 1669. Mats Ericssons i Knallasbenning hustru hade gått över Samuel smeds tomt när hon skulle gå ner till ån efter vatten, ocg Samuel skulle då ha hotat henne med en yxhammare, skjutit ned henne i ån och åtskilliga resor kallat henne hora, hon hade då givit igen genom att ropa mandråpare till honom. Samuel smeds son Samuel hämnades sedan genom att med hugg och slag överfalla Mats Ericsson. När hustru Margareta vid förhöret tillfrågades av vilken orsak hon beskyllde Samuel för mandråp berättade hon, att han slagit hennes svärfader Eric Matsson i Hedemora med en yxhammare. Trots att han senare blivit bättre och kunnat gå upp, hade han inte förmått leva längre än från valborgsmässan 1652 till Tomasmässan nästa år. Hustru Margareta ålades att skaffa bevis ich vittnen till nästa ting.

I samma bok, sidan 1088, redogöres för ett annat mål den 25 september 1652:
Då rannsakedes det fall och hastiga dödsmål, en av socknens sexmän, Mass Jönsson i Knutsbo benämnd, den 18 september nästförende skett är vid Avestafors. Och på framkallan berättade gårmakaren Pompe-Otto, hos vilken han hade varit senast inne således.
Detta kan knappast gälla "vår" Mats Jönsson i Knutsbo utan gäller troligen Knutsbo i Folkärna. Vid tinget den 8 oktober 1646 bjuder Mats Jönsson i Knutsbo i Gytnäs upp Anders Nilssons i Smedsarvet hustrus jordedel både i Knutsbo, Knallasbenning och Fors i Folkärna, som han haver köpt. Den 1 juni 1648 får Mats Jönssons änka i Knutsbo fasta på samma jårdedelar. Han dog alltså omkring 1647.
Mera om Mårten i Knallasbenning och Mats Jönsson i Knutsbo finns i II, AI:10, f 432 den 1 juni 1643. Mårten Hindrichsson i Knallasbenning byter sin hustrus jord i Gisselbo, en fjärdedel i Mats Erssons hemman, som han har inlöst av Mats Ersson sin hustrus broder i samma by, till Mats Jönsson i Knutsbo, vilken äger förbemälde Mats Erssons dotter till hustru, Därför Mats Jönsson givit Mårten igen sin moders jord i Knallasbenning, en tiondedel i Lars Olssons hemman. Samma jord i Knallasbenning har Mårten bytt till Olof Knutsson i Nyhyttan i samma by, sin broder .... moders börd, som och var Mats Jönssons modersyster, och får jord av honom igen i Knallasbenning, ... Det var mycket svårläst och där tog min ork slut. I fortsättningen handlar det mera om Olof Knutsson och även Anders Larsson i Yttersätra nämns. På nästa sida finns en renskriven men avsevärt förkortad version, möjligen avsedd för renovationen.
För identifiering av Mårtens släktingar kan jag ge följande. II, AI:9, 6 december 1641. Mats Persson på Stusshyttan fick fasta på ett torpställe utanför Knallasbenning åt Storälven, som Eric Olsson i Knallasbenning haver köpt av sin faderbroder Mårten Hindrichsson i samma by ....
II, AI:3, f 88v den 2 maj 1636. Olof Olofsson i Knallasbenning uppbjöd andra gången sin faderbroders Mårdet Hinderssons ibidem torpställe.
Renoverade domböcker, volym 23, f 998v den 30 maj 1687. Lars Olsson och Mats Persson i Knallasbenning talade till Lars Andersson skräddare i Avesta om en vret kallad Litzlegärdet liggande i Knallasbenning, vartill kärandena ville utvisa sig bördsfallna vara efter ett gammalt pergamentsbrev daterat anno 1459. Svarandena inlade häradsfasta av den första juni 1648 på samma vret, som en man Erik Andersson benämnd fått, ty vreten är honom pantsatt bliven av Lasses morbroder Mårten Hindersson i Knallasbenning, ifrån vilken Lars Andersson åter sedermera som bördsman har delen återlöst efter Mårten Hindrichsson varit dess morbroder.
III, AI:5, f 65 den 25 juni 1661. Uppbjöds andra gången en teg belägen bredvid Malin Mårtensdotters i Knallasbenning ....teg, och Malin haver sålt till Lars Andersson skräddare i Avestafors. Noch en åttondedel i Knallasbenning, som Lars köpt haver av sin moder hustru Margareta Hindrichdotter i Grytnäshyttan.
(I Grytnäshyttan fanns vid samma tid en Mårten Andersson, son till Anders Grelsson)
II, AI:9, f 348 den 23 januari 1643. Olof Knutsson i Nyhyttan i Grytnäs socken gjort jordebyte med efterskrimna som följer. Med Mårten Hindrichsson i Knallasbenning givit honom en tiondedel i hans eget hemman beläget, och därföre i recompens och vederlag bekommit en tiondedel uti Lars Olssons hemman i Knallasbenning. Skrift Skriften daterad 13 mars 1642 under Herr Olof pastoris egen hand och signat jämte Mårtens och 5 gode mäns bomärken. Sedan med Per Larsson i Knallasbenning upplåtit och inrymt honom och hans syskon en femtedel i deras faders Lars Olssons hemman i samma by. Skriften daterad 8 maj samma år.
II, AI:3 den 5 maj 1636. Anders Andersson i Nås uppbjöd första gången sina svågrars jord som är Olof och Mårten Hindrichsöners i Knallasbenning samt Per Ericssons på Stusshyttan i Grytnäs socken och Jacob Svenssöns i .... vid Kopparberget hemman i bemälte Nås.
Det är bra domböcker i Hedemora. Tidigare har de rättat prästens i Norberg felskrivning av Anders Perssons i Halvarsbenning hustrus patronymikon, nu redogör de också för Bengt Hinderssons i Dullbo härkomst. Tyvärr bekräftar det våra tidigare misstankar att Conrad Wikhammars uppgifter är felaktiga. Hindrich Bengtsson eller hans söner förefaller att ha något gemensamt med Wincenssons i Gräntse varför jag sammanfört på ett gemensamt blad och jag bifogar en kopia. Hindrich Bengtsson finns i Gäsjö i skattelängden för år 1600 och under hela perioder för Älvsborgs lösen finns han där tillsammans med två söner. I rpteringslängden 1631 finns Mats

Hindersson och brodern Bengt. Längden säger ju ingenting om familjerna, den upptar endast krigsdugliga män, men den skrivningen kanske i alla fall kan tydas så att Bengt är ogift och inte har eget hushåll. Det återstår nu att finna ut hur han kommit i besittning av Dullbo. Det naturliga för den tiden vore ju att han gift sig tilldet, men det finns ju också andra möjligheter. Om han gift in sig är det ju möjligt att vi längre tillbaka kan komma in på Wikhammars ägarelängd, hans hustrus farfar eller morfar kan då vara Hindrik Pedersson. Du kanske kan se i mantalslängderna hur länge han finns kvar i Gäsjö och om han gifter sig där.
Tack också för Dina uppgifter om Eric Anderssons i Snickarbo systrar. Vi får se om jag får energi tillräckligt för att göra en liknande uppställning som den över Eric Anderssons ättlingar. Det är ett stort arbete Du utfört och det borde sammanställas i en överskådlig form.
Jag inväntar nu filmen för åren 1610-35 och jag hoppas att jag där skall kunna finna svaret på en del frågor om Djörkhyttan. Jag har fått reda på att Jöran Larsson är född i Våbäck i Gustafs och att han gifte in sig på Djörkhyttan på 1670-talet, men hans svärföräldrar och hans dotters man Mats vet jag ingenting om. Jag gissar att det fanns två gårdar på Djörkhyttan och att Jöran gifte sig till Södergården och att hans dotter senare gifte sig till Norrgården. Allt detta skedde tydligen i största sämja utan bråk på tinget. En bit in på 1600-talet löste Mats Jöransson, som då har Södergården, och hans systers barn på Norrgården in sina syskons delar och det är från detta jag har detta antagande.
Jag återkommer när jag fått filmen.

Hjärtliga hälsningar

I Tunsta den 7 mars 1983

Bäste Arne,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 12 december!
Det har kört ihop sig för mig med engagemang av olika slag. En veckas influensa i slutet av januari bragte oreda i min korrespondens, och först nu har ~~det~~ jag börjat komma ifatt igen.
Har Du sett, att Trotzig i Hedemora historia publicerat den av Dig citerade husförhörslängden med Trils Andersson och hans familj högst upp på s. 219? I mantalslängderna finns han senast 1680 och han 1681 ersätts med Olof Trilsson med moder. Några rader längre ned står Johan Trilsson, som tidigast dyker upp där i mantalslängden 1672.
Trils Andersson fann jag tidigast i mantalslängden 1638. 1635-1637 står på samma ställe Per Tyrielsson, tydligen den i 1659 års dombboksnotis nämnde svärfadern. Dessförinnan fann jag ingen mantalslängd för Hedemora stad efter Älvsborgs lösen, där Per Tyrielsson ej kunde återfinnas.
Erik Hansson i Vargbo finner jag ej i mantalslängderna senare än 1663, ~~som~~ och därefter avlöses han av Erik Ersson. Sannolikt var han då för gammal för att stå i mantalslängden men ej för gammal för att vara nämndeman. Han finns i Vargbo redan 1655, då det första gången nämnes i mantalslängderna. Dessförinnan redovisas han i Grådö, där han finns redan i 1629

års boskapslängd, men längderna för Älvsbergs löses nämner honom ej. Olof Ersson finns i Grådö tidigast 1663, och 1662 står på hans plats en Mats Olofsson, kanske svärfar.
Den notis ~~av~~ av 10/5 1692 som Du citerar efter original-Dombdken AI:1, återfann jag i Kopparbergs läns renov. Dombok vol. 4, f. 728. Där lyckades jag läsa ortnamnet med ängsteganne, som Du markerat med punkter. Där står "Biörhålet"
Notisen 1675 om att Anders Ersson i Nyhyttan hade en faster vid namn Anna Olsdotter väckte hos mig lusten att möta fadern Erik Olsson, som mycket riktigt återfanns senast i mantalslängden 1658; 1659 avlöst av Anders Ersson, som bokföres där ännu 1675 men avlöses av änkan 1676. Olof Ersson finns redan 1643 i Nyhyttan tillsammans med en Olof Knutsson, som levde där ännu på 1670-talet och kan misstänkas vara gift med en syster till honom. 1641 är Olof Knutsson ensam i Nyhyttan, där 1640 endast finns en Olof Hindersson, kanske far till Erik Olsson och svärfar till Olof Knutsson. I Älvsbergs lösens längder finns inte Nyhyttan, som då tydligen redovisas som en gård i byn Knallasbenning, representerad av Olof Hindersson, vilken jag påträffat tidigast i 1608 års jordebok som nybyggare. (Kopparbergs läns renov. Domböcker vol. 12, 334v, [333])
Det av Dig nämnda fastebrevet 11 (ej 10) okt. 1673 fann jag bakgrund till 15/5 1672 (Kopparbergs läns renov. Domböcker, vol. 11, f. 315 v). Där står, att Mats Jönsson i

Boda å sina barns vägnar klandrade på den avejord med hus som hans hustru ärvt efter sin mor men han jämte hustruns samsyskon sålt till deras styvfar Anders Olsson i Boda. Klandret avslogs emellertid, eftersom Mats Jönsson i köpedokumentet skrivit namn och bomärke och hans klander strider mot häradstingets resolution 20/7 1647, att ett hemman ej skall delas till ringare bärkraft än att 6 stigar kol kan utgöras i utlagor.

Det av Dig tydligen med datum 11/5 1698 åsyftade målet tror jag mig ha återfunnit under 13/5 1698 i Kopparbergs läns renov. domböcker, vol. 38, f. 512 v - 513 v, där det står, att Anders Joensson i Brunna och Bengt Matsson i Rensbo tillika med framledne Olof Matssons på Ivarshyttan efterlämnade barn och avingar [?] stämt Johan Matsson i Rensbo angående arv efter deras avlidne svåger, broder och halvbroder Erik Matsson. Samsyskonen skulle få 3/4 och halvsyskonen 1/4. De skulle även dela arvet efter systern Karin Matsdotter, "vilket Anders Joensson i Brunna med sig innehaver". Anders Joensson i Brunna nämnes även i en annan notis 1698 (vol. 38, f. 507) som svåger till en Johan Andersson i Rensbo, då denne stämde honom angående utlösning ur Johan Matssons hemman i Rensbo. Det förefaller alltså som om det funnits flera systrar i denna syskonskara. Ordalydelsen 13/5 torde ej bevisa, att Anders Joensson i Brunna varit gift med Karin Matsdotter, och Din slutsats, att hon tidigare varit gift

med den i notisen 12/10 1672 nämnde Hans Andersson i Jälkarbyn, måste jag nog också ställa mig frågande inför.
Jag har också undersökt vol. 2, p. 53, och funnit, att där står hustru Brita Mårten Erikssons i Knallasbenning, men längre ned på samma sida nämnes uppbud av Mårten Henrikssons tält i Knallasbenning.
I mantalslängden finns ingen Mårten Eriksson i Knallasbenning, varför jag tror Du har rätt, då Du misstänker, att Eriksson är felskrivning för Henriksson.
Då jag i mantalslängderna undersökte den av Dig efterfrågade filiationen Samuel Matsson - Mats Samuelsson i Knallasbenning, fann jag den senare tidigast 1686. 1677-1685 står på samma plats i mantalslängderna Samuel smeds änka, och Samuel smed fann jag 1653-1676. Mårten Henriksson, som jag fann redan i 1629 års boskapslängd, finns ännu i mantalslängden 1654 men då närmast före Samuel smed, vilket jämte Din dombokenotis 25/5 1668 torde visa, att denne var gift med Mårten Henrikssons dotter och identisk med Samuel Matsson.
Vad jag i mitt föregående brev redovisade om Erik Anderssons i Snickarbo syskons giften har jag nu fortsatt att studera de följande husförhörslängdsspillen: Stina Andersdotter, född 15/4 1788, dog 27/2 1845. I äktenskap med fjärdingsmannen Jan Persson i Bostället, född 24/1 1789 i Rembo, hade hon sonen Petter, född 23/10 1819 och död 7/3 1842, som gifte sig 1838 med Stina Persdotter, född 4/10 1810 i

Gagnesberg, vilken jämte deras son Johan, född 16/1 1839 i Bostället, återflyttade till Gagnesberg 1843. Petters syster Lisa Jansdotter, född 11/3 1810, ~~gifte sig 1832~~ och död 21/2 1874, gifte sig 1832 med Lars Andersson i Forsbo, Grythyttan, född 17/12 1804 i Hedemora och död 7/2 1866. Deras son Anders, född 5/12 1833, gifte sig 29/6 1871 med Carin Larsdtr, född 23/5 1840 i Söråsfäde. Hans syster Stina Larsdotter, född 22/1 1838, flyttade 1873 till Norrnäsfäde. Deras bror Johan Larsson, född 29/12 1843 fick 1872 två månaders straffarbete för bruk av livsfarligt vapen.
Erik Anderssons i Snickarbo syster Greta Andersdotter, född 1/1 1790 och död 14/1 1864, gifte sig 2/12 1816 med Stålbergs Anders Larsson i Grythyttan kyrkby, född 26/10 1792 därstädes, som blev straffad för stöld och 29/8 1865 avhände sig livet "medelst skärning i halsen". Deras enda barn, dottern Stina, född 19/10 1817, dog sedan 1828.
Erik Anderssons i Snickarbo syster Anna Andersdotter, född 12/3 1793, var gift med sockenskräddaren Anders Andersson i Söråsfäde, född 6/12 1788 därstädes, med vilken hon flyttade till Hedemora 1835. De hade barnen Anna, född 6/9 1814 och död 1829, Lisa, född 10/9 1816 och skuben före 1835, Stina, född 11/10 1819, Cajsa, född 17/12 1821, Anders, född 5/1 1824, Greta, född 9/1 1826, Johan, född 24/12 1826 och död 1827, Brita, född 18/7 1828 och död 1829, Eric, född 20/8 1830 och död 1830, Anna, född 10/12 1831, och Johannes, född 11/8 1835.
Erik Anderssons i Snickarbo syster Lisa Andersdtr, född 8/1 1795, gifte sig 9/1 1815 med Jan Jansson i Atelsbo, Grythyttan,

född därstädes 17/1 1790. Deras enda barn var dottern Anna, född 18/5 1819 och gift 1841 med Petter Forsberg, född 26/8 1821 i Norberg, som bosatte sig hos svärföräldrarna i Atelsbo. De hade barnen Johan, född 24/6 1842 och död 29/6 1842, Anna Stina, född 24/2 1844, Johan Petter, född 23/4 1847, Per Erik, född 19/5 1849, och Anders Gustaf, född 29/3 1860. Anna Stina gifte sig 19/6 1866 med mjölnaren Petter Bäck i Hyttan, Grytnäs, född 24/7 1837 i Västervåla, med vilken hon fick barnen Anna Carin, Carl Petter och Anders Johan, födda 14/4 1867 resp. 2/7 1869 och 4/12 1872.

Erik Anderssons i Smickarbo yngsta syster, Brita Andersdotter, född 14/1 1803 och död 30/3 1872, gifte sig 1824 med avskedade soldaten Johan Nyström i Klintbo, Grytnäs, född 11/1 1797 i Backa och död 25/6 1871. Deras dotter Anna, född 16/11 1834, gifte sig 7/1 1858 med Carl Ersson Qvist, född 1/1 1826 i Stora Skedvi, med vilken hon fick barnen Anna Carin, född 17/12 1858 och död 25/6 1865, Johan, född 17/5 1862 och död 21/2 1864, och Anders, född 18/4 1867. Hennes bror Anders Nyström, född 25/5 1828, gifte sig 17/1 1857 med Anna Persdotter, född 26/5 1835 i Söränge, med vilken han fick sonen Johan, född 14/2 1866.

Anders Nyström finner Du på den släkttavla jag för några år sedan sände Dig rörande vår släkts gårdar i Smickarbo, enligt vilken han 1872 av min morfars kusin Anna Stina Andersdotters ~~förmyndare~~ (senare gift med Fredrik Sohlström i Sjulsbo) förmyndare köpte hennes del i Smickarbo.

Enligt Svenska gods och gårdar, 20 (Södra Dalarna), s. 305, bodde 1939 f.d. byggmästaren sonen Johan Nyström, född 1866, på 11 har Snickarbo 3-4, varav 2,5 har åker och 8,5 skog. Han var sedan 1895 gift med Anna Lovisa Gustafsson, död 1932, och hade med henne döttrarna Klara och Ida, gifta med J. Nyström i Avesta resp. Ivar Mattsson i Högbo. Gården var 1939 utarrenderad till Axel Brunnan.

Det av Dig med föregående brev översända utdraget ur Gamla Norbergs häradsrätts arkiv 1711 om Frugg, som avbrytes till följd av skada i originaldomboken, har jag nu kompletterat med hjälp av renovationen i riksarkivet, såsom framgår av bifogade kopia. -/.

Jag bifogar också kopior av excerpter ur ett par -/. från landsarkivet lånade domböcker, men dem har Du kanske redan själv excerperat.

Anders Winroth pryade i riksarkivet en vecka i januari, så vi åt lunch tillsammans ett par dagar, men sedan blev jag sängliggande i influensa, min första sjukledighet på två år.

Hjärtliga hälsningar

Hans

Västerås den 12 december 1982

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av 27 november och för de många excerpterna från Hedemora, Grytnäs och Norberg. Vi har nu mötts på vår vandring genom domboksprotokollen, Du på väg framåt och jag bakåt i tiden. Jag hade en stor del av dem att meddela Dig, men kan nu nöja mig med ett par kompletteringar. När jag såg tvisten den 13 okt 1685 mellan Per Anderssons i Grådö hustru samt hennes syster i Brunna mot deras bröder, var det tid för mig att leta fram en gammal notering jag hade från husförhörslängd AI:1: På Kyrkogatan i Hedemora stad bodde Trulz Andersson med hustru Ingri, sonen Johan, dotter Brita samt sönerna Anders, Pelle och Olle. Det är väl inget tvivel om att detta är Per Anderssons svärföräldrar. Anna och Per gifte sig tydligen före 1660. Vid tinget 11 nov 1659 förekom detta om samma Truls: Truls Andersson i Staden bekom fasta på dessa lagståndna jordedelar, som hans svärfader Per Tyresson pantsatta äro, nämligen Per Andersson Modigs tre kiäflingar .... Vid denna tid förekom flera uppbud för Truls Andersson, vilka dock endast föreföll att vara transaktioner i hans roll som affärsman, och det förekom ingenting som gav någon vägledning om hans ursprung. Den 6 juni 1678 uppbjöds första gången Elisabeth Ersdotters arvejord efter hennes föräldrar i Vargbo. I senare uppbud ändrades ordalydelsen till att det gällde hennes arv efter hennes moder. Hennes arv i Grådö benämndes alltid hennes fädernes arvejord. Vid ett mål den 28 juni 1679, då Eric Ersson i Vargbo och Olof Ersson i Grådö begär att få inlösa ängar, anges deras fader vara Eric Hansson. I Vargbo fanns vid denna tid en nämndeman Eric Hansson, som vid ett ting angavs vara från Grådö. Vid nästa ting var han dock tillbaka i Vargbo. Förmodligen är denna fadern.
Det var intressant med ditt fynd av "Cärder och hjälper 1535", men samtidigt underligt att den så väsentligt avviker från längden över hyttegäld fyra år senare. Peder 1535, är väl identisk med Per Larsson 1539, och med hjälp av denna nya längd kan vi bestämma Hermans till-träde till Östra gården till mellan 1535 och 1539. Det kunde ju inte heller vara så mycket tidigare eftersom han levde till slutet av 1590-talet. I Fragg hade 1539 den ensamme Lars Jonsson ersatts av Lasse Persson, Lasse Ericsson och Nils. 1552 var det i Fragg Anders Svensson, Hans Larsson och Olof Larsson. Det är väl vad som nu för tiden kallas snabba ryck.
Det var tråkigt att inte utredningen om de danska Gissel kunde skapa någon förbindelse med vår släkt. Jag har varit ytterligare en gång i Stockholms stadsarkiv för att forska efter min Lindbom, Samtidigt sökte jag då i alla befintliga register efter någon Gissel och Gitzell, men det var förgäves.
Jag har gått igenom protokollen från Gamla Norbergs häradsrätt för åren 1700-1750, tyvärr finns inte så mycket bevarat. Det lilla jag fann bifogas. Om delningen av Lars Perssons arv fanns ingen specifikation, endast en upplysning om att den verkställts. Uppbud om köp av jord förekom endast i de första volymerna, sedan har de tydligen överförts till småpttokollen. En liten lön för mödan fick jag dock, då jag fann en del andra saker om mina övriga förfäder i Norberg och Västanfors. Bland annat lyckades jag få reda på, att Per Anderssons i Halvarsbenning hustru Karin var född i Aspbenning. I ett tidigare brev skrev jag till Dig, att jag trodde hon möjligen var från Davidshyttan i Hedemora. Jag skrev då, att den enda tänkbara hustru Karin var Per Anderssons, jag ansåg då att unge Anders Perssons hustru Karin var otänkbar då det i vigselboken 1655 anges att hon hette Karin Vincensdotter och var från Gräntse. Nu visar det sig, att Karin Hindersdotter, som i domboken säges vara gift i Halvarsbenning, var dotter till Hindrich Vincensson, Davidshyttan, som härstammar från och har arvedel i Gräntse. Karin kan inte krobologiskt var syster till Hindrich, men passar exakt som hans dotter. Hindrich son Anders bodde i Gräntse, och han gjorde 22 maj 1683 ett jordebyte med sin syster Anna på Davidshyttan, Så att Anna fick Anders arv efter sin fader på Davidshyttan och Anders fick Annas arv efter fadern i Gräntse. Din excerpt från 12 okt 1669 om Per Olofssons i Gräntse köp av en femtedel i Henrich Vincenssons hemman i Gräntse från Gulich Ersson får härmed även sin förklaring. Gulich Erssons hustru Sara var dotter till Henrich Vincensson, som hade en son och tre döttrar. Det förefaller som om

prästen i Norberg har gjort ett misstag när det gäller brudens namn i vigselboken, det är i så fall inte det första jag funnit, men det torde bli svårt att bevisa, Hindrich Vincensson var död långt före Karins vigsel 1655, och det är ju möjligt att hon före vigseln vistats i Gräntse hos släkten. Det är också möjligt att Karin är dotter till en Vincens i Gräntse, som är broder till Hindrich. I så fall förefaller domboksuppgiften om giftermålet i Halvarsbenning felaktig.
Jag har även i övrigt kommit ganska långt i Davidshyttan. I ett tidigare brev uttryckte jag mina farhågor för att all de Hanssöner och Hansdöttrar, som jag härstammar från, skulle vara barn till Michel Hilperts svärfar Hans Larsson, och att Hans Larsson skulle vara son till Lars Gulichsson. Det sistnämnda har nu besannats. En Hansson har jag lyckats avföra från Hans Larssons barnaskara, men det var inte mycket glädje med det, han var i stället gift med en dotter till Lars Gulichsson, och alltså svåger till Hans Larsson.
Djörkhyttan är ju ett annat av mina intressen i Hedemora. Där saknar jag nu endast namnet på Mats Jöranssons hustru och patronymikon för hans svåger. Sedan har jag byns innevånare komplett tillbaka till 1600.
Jag har även en del excerpter om våra gemensamma förfäder. De i Husby gör inte mycket väsen av sig men jag har funnit några:
AI:20, 13 juni 1678. Anders Olofsson i Backogården beviljades fasta på 1/2 .....jord i .... Kälsbyåkern med tillhörigt äng och skog, som han den 19 maj 1676 köpt av sin syster, hustru Margareta, sal. Jöran Olofssons i Smedby.
AI:14, 6 okt 1671. Hans Andersson och Hans Persson i Koberga fingo fasta på .....jord, som Anders Hansson i Avestabyn, Grytnäs socken, hade ärvt efter sin moder, sal. hustru Margareta Andersdotter, sal Hans Perssons, och bemälde Anders till dem sålt haver för 200 daler kmt.
AI:15, 22 okt 1672. Per Jonsson i Stigsbo haver testamenterat sin son Hans Persson en vret (upp den gatan ?) i sal. Torbjörns hemman utan allr byte .... att njuta, vilket efter 9 Cap. Jorde B blev confirmerat, emedan härå intet klander spordes, men bevittnades av befallningsman och alla arvingarna haver givit därtill deras samtycke.
AI:17. Eric Jöransoon Långshyttan var nämndeman vid ett extraordinarie ting den 29 april 1675. Återkom ej vid senare ting.
AI:17, 17 juni 1675. Hans Persson i Stigsbo beviljades fasta på all sin svågers Per Olssons på .....hyttan hustrus arvedel i Stigsbo.
AI:9, 9 juni 1665. Anders Olsson i Backogården fick fasta på ett fjärdingsland jord ibm, köpt av Hans Andersson i Diusa. Noch sin systers, Anna Olsdotters ängedel, samt hennes del på Kvarnbacken. Deras systers, hustru Malin, sal. Mats Jöranssons vid Klostret, arvejord i Backogården.
AI:6, 15 sept 1662. Confirmerades det jordebyte som Anders Olsson i Backogården med Eric Olsson i Åkre och med Michel Andersson i Koberga gjort haver, nämligen Anders haver givit sin hustrus jord i Koberga, 3 fjärdingsland i ......åker samlade tillhöriga utägor till sin broder Eric Olsson i Åkre och bekommit hans faders jord i Backogården, 3 fjärdingsland i vardera åker och dess utägor. Eric Olsson åter bortbytt sin jord i Koberga och bekommit av sin svåger Michel Andersson hans hustrus jord i Diusa.
AI:1, 10 maj 1652. Uppbjöds tredje gången 4 stycken ängstegar vid ...., som Jöran Gustavsson i Smedby av Johan Andersson i Flina köpt.
Och en del om våra övriga anor:
AI:17, 15 okt 1675. Hustru Karin Ersdotter, sal. Anders Erssons i Nyhyttan, kärade att få njuta sin salige mans farsysters, sal. hustru Anna Olsdotters i Nyhyttan, egendom efter det testamente, som bemälde hustru Anna till bemälde sin brorderson gjorde, ...
AI:15, 17 maj 1672. Anna Olsdotter i Backa, en sjuklig piga, haver den 12 mars 1664, då hon av Capellanen i Grytnäs, Christopher Jestadie uti sin sjukdom med Herrens välsignade nattvard ...., testamenterat sin broder Anders Olsson all sin jordedel mot den trogna skötsel han med sin hustru och barn henne i många år beviljat hade, ...
AI:16, 10 okt 1673. Anders Olsson i Boda beviljades fasta på all Mats Jönssons ibm samt Johan Ericssons i Skultuna hustrus, Kerstin Andersdotters på Vikmanshyttansoch Sara Andersdotters arvejord och hus med dess tillhörigheter, som han av dem köpt haver för 30 daler kmt till dem vardera.
AI:15, 12 okt 1672. Hans Andersson i Jälkarbyn haver bytt jord med Johan

Matsson och hustru Margareta Matsdotter i Rensbo sålunda, att Hans givit Johan och hustru Margareta sin hustrus hus och jord i Rensbo uti Mats Johanssons hemman, som är en niondedel, med alla dess tillhöriga lägenheter, och bekommit av dem igen en tolftedel i Kuushemmanet på Norrhyttan med fulla dess tillhörigheter. Och all den stund Johans samt hustru Margaretas hemman var större, haver Hans givit dem till 150 D kmt, och för hammarsmedjan 12 ..... stångjärn, vilket jordebyte blev confirmerat.
Det skall förmodligen vara hustru Margareta Andersdotter, d.v.s. Johans hustru, och delen i Kuushemmanet hennes arvedel. Enligt ett mål 11 maj 1698, VII, AI:2, hade Mats Johansson sönerna Johan, Bengt, Eric och Olov samt dottern Karin, vilket alltså blir ovannämnda niondedel för Karin. Vid det sistnämnda målet var Karin gift med Anders Jonsson i Brunna, hon hade tydligen gift om sig efter Hans Anderssons död.
AI:12, 25 maj 1668. Uppbjöds första gången efterföljande jord, som Samuel Matsson i Knallasbenning sig tillhandlat haver. Av sin svägerska Anna Mårtensdotter hennes jord i gamla hemmanet, av Kerstin Mårtensdotter hennes jord i nya vreten, av Lars Andersson Skräddare i Avestafors hans teg i Lisslagärde, av Mats Persson i Skogbo hans teg därsammastädes.
Samuel Matsson tycker jag låter som en lämplig fader åt Mats Samuelsson och hans syster Kerstin Samuelsdotter, hustru till Olof Andersson i Boslätten. Har Du möjlighet att se i mantalslängderna om detta ser riktigt ut? Jag vet inte när Samuel dog men Mats och Kerstin gifte sig samtidigt den 21 okt 1668. Samuel var troligen måg till Mårten Hindrichsson, som i Din excerpt från renov. volym 2, f 53, benämnes Mårten Eriksson.
AI:21, 19 juni 1679. Eric Matsson i Knutsbo beviljades fasta på all sin broders, Per Matsson i Biskopskulla socken, arvejord och hus uti Mats Jönssons hemman i bemälte Knutsbo, med alla dess tillhörande lägenheter, som han den 19 juni 1676 av honom för 130 daler kmt köpt haver.
AI:9, 2 juni 1665. Anders Olsson i Nibble fick fasta på efterskrivna egendom, som han sig tillhandlat haver, nämligen Jöran Olssons i Stusshyttan och Grytnäs socken hustrus tillfallna arv i hus och jord etc. efter sin morfader uti Nibble. Mats Elianssons i Garphyttan och Grytnäs socken hustrus ärftliga egendom efter hennes morfader. Margareta Hansdotters i Garphyttan hus och jord med dess tillhöriga ägor, som hon ärvt haver uti Nibble efter sin morfader. Och av Mats Hansson i Rensbo ett änge nedanför .....byn vid sjön beläget.
AI:9, 2 juni 1665. Anders Ersson i Rensbo kärade till sina svågrar Jöran och Per Andersson i Grådö, om sina barna jord, de efter deras mormor hava ärvt, och nu tagit till sig och bruka utan någon avrad till barnens nytta. Avsades att förbemälda omyndiga barna jord skall avrevas och barnens fader, Anders Ericsson, den om händer taga med ett skäligt avrad, emedan han haver barnen hos sig. För vilken jord och dess avrad han årligen skall göra .... , till dess barnen komma till sin mognade ålder. Ocj för innevarande år skall den ge avrad som jorden nyttjar.
AI:8, 19 okt 1664. Näfdöborna besvärade sig över Knutsboborna aktade intet vilja unna dem någon skogs.... stig på andra sidan om sjön, begärandes en ...... därför, och att all skogen däremellan måtte delas efter utlagorna, helst emedan bemälde Näfdebor förmente att Knutsbo var avgärdat av Näfde. Knutsboborna framlade ett gammalt bytesbrev på pergament skrivet, daterat anno 1460, tredjedag Jul, vilket ock var förnyat av Albrekt Hansson anno 1593 den 15 oktober, vilket det därmed bevist Knutsbo vara en (ock...by), sagt därför att samma by därutinnan nämndes.
I fortsättningen mera om skogen och att ägaren av Knutsbo hette Knut och att han även ägde Näfde.
AI:4, 26 okt 1660. Uppbjöds andra gången en fjärdedel uti sal. Eric Perssons i Gräntse, som sal. Eric Erssons efterleverska, hustru Margareta Hansdotter till Thomas Jedeus under Norns bruk sålt haver för 300 daler kmt. Uti vilken fjärdedel är inräknat den pantjprd, som ovannämnda änka till sin moder, hustru Barbro Andersdotter för 2 skeppund grant hammarjärn fasta haver.
Jämför excerptet om Per Olofssons hustru,Margareta Hansdotter, innehav av sin moders jord. Det är givetvis möjligt att det finns två Margareta Hansdotter med sådant innehav i Gräntse, men vi kan ha ovanstående i minnet.

AI:3, 24 april 1655. Efter det 22 CAP. Köpe B. fick Lars Persson i Staden fasta på Per Olofssons i Gräntse hustrus hemmansdel i Nås, honom pantsatt för 3 skeppund stångjärn.
AI:1, 14 maj 1652. Eric Hansson på Björshyttan uppbjöd första gången ....delar uti Holmbo, Finsta Fjärding, han köpt haver, nämligen Anna Olofsdotters i Laggarbo en brodersdel för 14 skeppund stångjärn, unge Eric Hansson Jälkarbyn en systerdel för 7 skeppund stångjärn, hustru Britas i Bya en systerdel för 7 skeppund, Eric Hansson i Jälkarbyn, Anders Olofsson i Bya och Anna Olofsdotter i Laggarbo en systerdel för 7 skeppund, och Anders Matsson i Holmbo, hans brodersdel för 14 skeppund stångjärn.
AI:4, 14 maj 1652. Uppbjöds tredje gången hus och jord i Grådö, som Frans Larsson ibid av efterföljande köpt haver. Av sina syskonbarn Eric och Daniel Larssöner i Pellebo, Folkärna socken, av Johan Johansson i Boda torp, Vingåkers socken och Södermanland.
AI:5, 28 juni 1661. Uppbjöds första gången 1/2 spannland åker .....åkern benämnd belägen i Södra åkern i Rensbo, som Per Matsson Bruus haver sålt till Hans Pålsson i Hälla för 20 daler kmt. Samma åker haver Hans bortbytt med sin svåger Bengt Johansson och bekommit av honom igen en tredjepart i .... Klandrades av Pers broder Hans Matsson i Rensbo.
AI:5, 25 juni 1661. Uppbjöds andra gången en teg belägen bredvid Malin Mårtensdotters i Knallasbenning ....teg, och Malin haver sålt till Lars Anders Skräddare i Avestafors för 20 D kmt. Noch en åttondedel i Knallasbenning, som Lars köpt haver av sin moder, hustru Margareta Henrichdotter i Grytnäshyttan.
AI:5, 25 juni 1661. Eric Andersson i Djäknehyttan fick fasta på en vret i Knallasbenning, köpt av hustru Brita, sal. Mårten Henrichssons ibm
AI:3, 11 nov 1659. Jöran Andersson i Grådö, målsman för Olof Anderssons, sin broder, barn, skall låta värdera de hus och lösören, som barnet tillkommer, ...
AI:1, 15 okt 1651. Uppbjöds andra gången en jordedel i Gisselbo som Mats Ericsson ibid av Mats Mårtensson i Yttersätra, Skedvi socken, för stångjärn 7 skeppund köpt haver och var hans hustrus jord.
AI:1, 15 okt 1651. Uppbjöds andra gången dess jordedelar i Gisselbo som Mats Ericsson ibid där köpt haver av sin systerman Mårten Hindrichsson i Knallasbenning, hans hustrus jord, för stångjärn 7 skeppund. Av Lars Ericsson i Stussahyttan en systerdel i hus och jord för stångjärn 6 skeppund, av Jöran Olofsson i Brunna, Hedemora socken, hans del för 18 daler och 16 öre kmt och två skrindor hö.
AI:1, 15 okt 1651. Hustru Kerstin Ericsdotter i Södernäfde med sina söner Olof, Nils och Mats Hanssöner kommo för Rätten och anklagade Daniel Larsson vid Bron, för det han haver slagit ihjäl hennes man och deras fader, Hans Karlsson
AI:1, 13 okt 1651. Hans Ericsson i Hedemora stad och Johan Matsson i Rensbo gjorde sinsemellan detta jordeskifte, Hans gav Johan ett tunnland uti Hvaråkern och därtill äng i Håken, hans hustrus jord. Där emot gav Johan Hans ett tunnland, ... åker och därtill äng uti Kyrkbyn, Skedvi socken, Anders Mårtenssons hemman, som och var Johans hustrus jord.

Det var vad jag hade den här gången om våra gemensamma anor.
När jag i början skrev om Halvarsbenning, glömde jag att tala om, att det 1462 fanns en tolvman Anders i Halvarsbenning och 1496 två tolvmän Halvard och Laurens. Om vi antar att Laurens var far till Per Larsson, skulle detta placera Halvard i Östra gården. Namnet Halvard passar ju väl in i Vad-släkten, och det är väl möjligt att det är han som är Hermans verkliga föregångare i gården, och att Anders Matsson är en främmande länk i generationsväxlingen.
Vi önskar er en riktigt God Jul och Ett Gott Nytt År. Om ungefär en vecka åker vi till Örnsköldsvik för att fira julen och Britt-Marie kommer också dit. Vi har funnit att det är bäst och lugnast om småpojkarna får vara där de känner sig hemma.

Hjärtliga hälsningar

P.S. om Anders Olsson i Nibble, AI:9, 2 juni 1665 ovan
Enligt en artikel i Dalarnas hembygdsförbunds tidsktift, årgång 1925, häfte 1, förefaller det troligt, att de nämnda hustrurnas moder, Anna Olofsdotter, var född i Kyrkvärdsgården i Nibble. Enligt samma källa var kyrkvärden och nämndemannen Anders Olsson född 1614 och dog 1691.

Huddinge den 27 november 1982

Bäste Arne

Tack för Ditt brev av den 20 oktober! Och för bilagorna om Fragg!
Under en forskning i tjänsten nyligen kom jag att erinra mig en källa, som ej tycks ha blivit observerad i den annars så förnämliga boken "Norberg genom 600 år", nämligen bandet "Gärder och hjälper 1535" i riksarkivets kammararkivsektion, som omfattar ~~flera landskap~~ stora delar av i svealandskapen och Norrland. Där har endast bokförts en bergsman i Fragg. Han hette Lasse Jonsson och betalade 6 öre osmundjärn. I Halvarsbenning nämnes Anders Matsson, som betalade en halv mark osmundjärn, och Peder, som betalade 6 öre.
Jag beklagar min felaktiga uppgift 17/6 1640, som Du undrade över. Det skall, såsom jag vid kontroll konstaterade, inte vara "sin" hustrus jord i Ytterstäter som Anders Larsson bytte till sig utan "hans", d.v.s. bytespartnern Mats Eriksson, hustrus jord där. Med dåtida lunga "s" och "h" läser man ju lätt fel i hastigheten.
Du skall ha särskilt tack för domboksnotisen 1733 om Prästhyttan. Den hänvisade till en dom 12/5 1702 (renov. dombok vol. 46, f. 97) mellan Olof Andersson i Prästhyttan och hans svåger Lars Jönsson, i vilken nämnes,

att Olof Andersson föregående höst dömts att ta tosen för sin jord i Gridö. Den domen (9-12 oktober 1701) finns i vol. 44, f. 971v - 972. Enligt den hade Erik Andersson i Gridö tilltalat sin svåger Olof Andersson i Prästhyttan, som på sin hustrus vägnar ägde en liten del i Gridö inom samma mantal som Erik Andersson. Olof Andersson invände, att svågern Per Andersson i Svedbo också hade en lott där, och att han själv satt på en osäker lott i Prästhyttan. Även en Per Danielsson var med Olof Andersson inbrukare i hemmanet. Jag har lämnat stamtabeller över mina morföräldrars släkter Lindqvist och Engqvist till Genealogiska föreningen för publicering i dess publikation "Svenska släkter", och eftersom Prästhytte-släkten är Engqvistarnas förfäder på fädernet är jag särskilt tacksam för alla notiser som kan bidraga till ingressen av den.

På allhelgonadagen åkte jag tåg till Hedemora och taxi därifrån till Hummelbo i Garpenberg för att se på det gårdsarkiv som enligt Villehm Johanssons bok finns på Backåkersgården i Hummelbo. Det var intressant att se. Det äldsta brevet, visserligen endast bevarat i avskrift, är från 1530 och det äldsta originalbrevet från 1597. En av handlingarna där har föranlett undersökning i lagfartsprotokoll omkr. 1820, varvid jag råkade finna fastebrev 14/10 1820 (Samfprotokoll, vol. 317, f. 1388) angående vår gemensamme anfader Erik Anderssons i Smedsbo utlösning av sina syskon, om vilka jag tidigare endast haft ofullständiga uppgifter. Det visade sig, att

systern Catharina (född 1784) var gift med Jan Jansson i Stutbo, systern Christina (född 1788) med Jan Persson i Rembo, systern Greta (född 1790) med Stålbergs Anders Larsson i Grytnäs by, systern Anna (född 1793) med sockenskräddaren Anders Andersson i Sörnäfde och systern Lisa (född 1795) med Jan Jansson i Heilsbo. Den yngsta systern, Brita (född 1803), nämnes ej vid detta tillfälle, och jag har tidigare efter husförhörslängden antecknat, att hon först 1823 flyttade från Snickarbo, och att jag i husförhörslängden 1845-1854 (uppslag 160) funnit henne gift med avskedade soldaten Johan Nyström i Klintbo, född 1797 i Backa. Det är sannolikt, att vi har många släktingar på olika håll i Grytnäs socken, om vi skulle orka forska fram dem.
Nu har jag äntligen avslutat utredningen om de danska Gissel. Då jag med hjälp av genealogen Ingemann i Vallø ej kom längre tillbaka än till Rasmus Sørensen Gissel, som vid sin död 1795 uppgivs vara 62 år, skrev jag ånyo till den tidigare så kallsinnige Svend Gissel på Det Kongelige Bibliotek. Han sände över mitt brev till sin dotter i England, som forskat i deras släkt. Hon meddelade, att hon lyckats nå ytterligare två generationer bakåt till en Christen Gissel i Hedegård, Glæsborg sogn, som dog 1703. Av henne fick jag också veta, att hon stött på flera andra danska släkter Gissel, en Jens Jensen Gissel änkl. 1810, en släkt som härstammar från en Lauritz Olufsen i mitten av 1700-talet, som dock ej själv använde namnet, som ättlingarna stavade "Gidsel", en stor släkt som härstammar från en

Rasmus Gissel Frantzen i Stenvad, Glæsborg sogn, vilken han ej lyckats bevisa släktskap med, och även enstaka namnbärare på 1700-talet i Ørsted. Det är tydligt, att ingen Gissel i Danmark har något av de särpräglade förnamn vi funnit hos namnbärarna i Norberg, så den vägen går det tydligen inte att komma längre bakåt. I mitt tackbrev till Svend Gissels dotter bad jag henne underrätta mig, om hon skulle råka stöta på släktnamnet Gissel i Tyskland, åt vilket håll ju förnamnen i Norberg närmast pekar. Genom att hon själv bär namnet, borde hon ju reagera, om det dyker upp.

En äldre dam, som arbetat som assistent vid Svenskt biografiskt lexikon lika länge som jag, nämnde i somras, att hon på sin semester skulle till släktmöte i Avesta-trakten, och då jag reagerade för detta, visade hon mig en släkttavla, som släktingarna försett henne med. Då jag studerade den närmare och gjorde litet kompletterande undersökningar, fann jag, att hon härstammar på en syster till min anmoder på Val. Då jag i detta sammanhang ånyo studerade mina excerpter om Val, fann jag, att Val-förskaren Lennart Persson far var på Hedvarsbenning, vilket jag inte tidigare fäst mig vid.

-/. Som vanligt bifogar jag kopior av mina senaste anteckningar om 1600-talsdomböckerna, av vilka en del dock gäller personer som jag men inte Du härstammar ifrån.

Min son har börjat på Tekniska högskolan, men jag ser honom inte ofta, och min dotter, som bor ett par mil nordöst om Uppsala, är så upptagen av veterinärstudierna m.m., att vi endast ser varandra några gånger om året.

Hjärtliga hälsningar! Hans

Västerås den 20 oktober 1962

Bäste Hans

Tack för Ditt brev av den 12 september. Äntligen har jag nu lyckats få till en sammanställning över en del av det vi vet om Fragg. Det är Södra gården för den tid Kielwast Holstensson och hans ättlingar hade den, samt den halva, som övertogs av Eric Ersson, som jag följt till försäljningen till ASEA. Det var ju den lätta delen, eftersom det hela tiden gäller arv far - son. Den andra halvan är svårare, Lars Perssons ättlingar ägde både Norrgården och halva Sörgården, och det är svårt att placera excerpterna i rätt gård. Jag skall beställa filmerna över domböckerna från 1700 och se om de innehåller något mera än småprotokollen. Dessa filmer finns här i Västerås, men de har komplicerat låneförfarandet, så det är inte bättre än filmer från andra bibliotek. Jag bifogar kopia av det jag hittills åstadkommit.
Det var intressanta uppgifter Du hade funnit om våra anor i Grytnäs. Jag hoppas vi är "släkt" med den trevlige Anders Matsson i Knutsbo. Hans Jönsson, som lägrade Anders styvdotter har vi ju förut sett som svåger till Johan Franssons i Grådö svärmor Anna Eriksdotter. Uppgiften från 17/6 1640, att Anders Larsson bytt bort sin jord i Gisselbo mot sin hustrus jord i Yttersäter, förstår jag inte. Behöver han byta till sig sin hustrus jord? Skall det möjligen vara Mats Erikssons hustrus jord i Yttersätra?
Målet den 30/4 1617 om Garphyttans första tid, måste väl tillmätas den största betydelsen av de olika beskrivningar vi hittills sett. Det ligger ju betydligt närmare händelsen i tid, och Olof Larssons son bör väl veta det rätta förhållandet. Jag har nu sett släkttavlan från 1683, och den text som åtföljer den gjorde mig inte klokare. Det är Lars Hansson i Garphyttan, som besvärar sig över sin svåger och halvsysters man, Jöran Olofsson i Systuhyttan, som har pantjord i hemmanet utan att betala utlagor för den. Det sägs vidare att detta hemman Garphyttan fordom har ägts av Olof Larsson, "vilken var gift med förra hustrun, som fick en son med sin förra man, Olof Persson benämnd, som sen fick sin halvsysters dotter till hustru ...)". Som en variant på den ritade släkttavlan anger texten att Jöran Olssons hustru var av Hans Olssons andra barnkull, och som bekräftelse på detta sägs också Jöran Olssons svärmoder var hustru Elisabeth, född i Ingevallsbenning. Om arvsskiftet sägs "att Olof Larssons sons, Olof Olssons del skall först avrevas, efter han falla alla de andra Olof Larssons barn av bägge kullarna till arvs, sedan avdelas en treding av hemmanet till Olof Larssons .... Olof Perssons arvingar, efter han löst en treding i hemmanet, förbenämnda Olof Olssons del undantagen " . Vi får anta att den Olof Persson, som Du sett i Garphyttan före Olof Larsson, inte ägde jorden utan endast brukade den åt hustru Brita i Fellebo. Men den Per Matsson i Garphyttan, som anges i den ritade släkttavlan, finns tydligen inte i de gamla längderna.
Jag har även några andra noteringar från domböckerna.
Tinget i Folkärna 8 oktober 1683
Olof Ersson i Stusshyttan beviljades fasta på någon jord i Skäggarbo, som han den 4april 1663 av Anders Matsson i Born köpt för 200 daler kmt
Ting i Hedemora 11 maj 1685
Uppbjöds första gången den jord som Elian Jönsson i Knuysbo uti Grytnäs socken den 5 juni 1677 sig tillhandlat, nämligen av sin svåger Per Olofsson i Gräntse hans hustrus arvejord i Rensbo uti ......åkern med därtill höriga äng, för 54 da,er kmt, en vret, Hagen benämnd, för 20 daler kmt, ett stycke åker med dess tillhörande äng uti Mats Johanssons i Rensbo hemman, som bemälte Per efter sin svärmoder ärvde, för 33 daler, ... hustomt i bemälte Rensbo uti Hans Hanssons hemman för 5 daler kmt.
Nästa uppbud gäller Anders Hansson i Rensbo, som köper jord av hustru Elisabeth Andersdotter, sal. Per Matssons

Det var väl trevligt att vi kan väva samman Rensbo, Gräntse och Knutdbo, det ger nya anförluster och minskar pappersmängden i pärmarna, om man skall försöka se litet positivt på det.
Vid höstinget i Folkärna 1686, tyvärr har jag missat datum
Elian Jöns on i Knutsbo fick fasta på all sin systers, hustru Malin Jönsdotters, i Mänsjö i Garpenbergs socken, hus och jord i Knutsbo, som han den 2 september 1681 av henne för 345 daler kmt köpt haver.
Mål nr 77 vid Hedemora vårting 4 maj 1733 kan nog hjälpa Dig att finna Din rätta anmoder i Prästhyttan. Det är om en jordedel i Olof Måns mantal i Prästhyttan, som Per Larsson och Anders Larssons änka, hustru Sara Ersdotter innehar, men som deras moders och svärmoders broder, Johan Andersson tillika med sin broders måg Mats Larsson, vill köpa. Längre fram i målet nämnes Lars Jönsson och hans svåger Olof Andersson. Med hjälp av Anders och Olof bör det vara möjligt att identifiera Din Andersdotters föräldrar.
Det har varit drygt en månads uppehåll i leveranserna av domboksfilmer, det är tydligen flera som är intresserade av dem. Det har egentkigen passat mig ganska bra, då jag haft en del släkt- och familjeangelägenheter att sköta.
Min bror Henning dog den 8 september efter att någon månad ha varit intagen på lasarettet. Han har ju flera år varit dålig i benen och endast med svårighet kunnat förflytta sig inom lägenheten och korta stycken i husets närhet.
Margits far har efter mycken övertalning gått med på att utbjuda sin villa till försäljning, men det är svårt att finna någon köpare. Det är en stor villa och en stor tomt, och det är praktiskt taget inga lån på den. Köparna har därför svårt att skaffa fram pengarna, lånemöjligheterna är ju ganska begränsade just nu. Dessa båda saker har ju medfört ganska många resor till Sandviken och Storvik de senaste båda månaderna.
Britt-Marie har fått ett nytt arbete i Östersund, det är en anställning som 1:ste bibliotekarie, som ger henne både högre lön och ett mera självständigt arbete än vad hon hade i Kalmar. Vi var ner till Kalmar och hätade hem hennes saker i slutet av augusti. Hon har nu för första gången skaffat sig en omöblerad lägenhet, varför vi fick arrangera ett flyttlass till Östersund med alla hennes möbler och andra saker hon skaffat och lagrat här hos oss. Nu har vi god plats för våra saker. Vi var hos henne en vecka i slutet av september och därefter fortsatte vi till Stig i Örnsköldsvik och var där en vecka. Det är ju långt till båda barnen, men nu är de i alla fall åt samma håll i Sverige. Du har det bra, som har Dina inom några mils avstånd.

Hjärtliga hälsningar

Västerås den 1 augusti 1982

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 5-7 juli med bilagor samt för se kopiorna av våra U.S.A.- mormoners familjer.
Vädret inbjuder ju inte till någon forskning eller till något skrivarbete, men något har jag lyckats åstadkomma sedan vi kom tillbaka från midsommarfirandet i Rättvik, och jag bifogar kopior av det som kan intressera Dig. Från Grytnäs kyrkböcker har jag plockat ut de dop, vigslar och dödsfall som är av intresse, eller ~~som~~ ajg kan tror kan komma att bli av intresse för mig, jag tror det täcker även en stor del av Din intressesfär i Grytnäs. Per Andersson i Gräntse var i delo med länsman, som Du kan se av bifogade avskrift. Jag lyckades tyvärr inte klara ut vad deb andra anklagelsepunkten gällde. Per Andersson hade tydligen vad som kallas kort stubin, vid tinget den 11 maj 1721 fälls han återigen för att ha brukat fula ord mot länsman, denna gång vid en sockenstämma. böterna angavs inte i domslutet och saköreslängden saknades för detta ting, så jag vet inte om han hade cjans att byta till sig ytterligare sittning i stocken. Fadern Anders Persson och hans bror Per Persson förekom med tvister vid praktiskt taget varje ting i början på 1700-talet. Då samtidigt mina förfäder i Davidshyttan och Djörkhyttan var mycket aktiva på tinget, hade jag dock inte tid att intressera mig för Perssönernas problem. Jag hoppas att jag i vinter skall kunna gå tillbaka till dem.
Min anfader Salomon Michelsson Hilpert fick ett flott erbjudande från Caplanen i Hedemora, att om Salomon gifte sig med hans piga, så var hennes fader villig att ge Salomon sitt hemman. Efter många förvecklingar i den affären stämde Salomon och han svåger blivande prästen med krav på skadestånd. Detta mål tycker jag kan vara intressant även om man inte härstammar från Salomon, och jag bifogar en kopia av min utskrift av de första 7 sidorna av det 26-sidiga protokollet, det är vad jag hittills orkat med. Målet ger en god uppfattning om reglerna för dåtida frieri och äktenskap. Det som frapperar mig mest är, att den tillämnade bruden tydligen inte hade något att säga till om, av det här målet framgår inte att hon över huvud taget tillfrågas. Förutom vid detta ting var saken uppe inför Västerås domkapitel, och jag har i dess arkiv funnit protokoll från två sammanträden då saken diskuterades. Salomon och hans svåger och rådgivare, Johan Hedin, var då kallade till Västerås för förhör. Protokollen är dock mycket svårforcerade, och jag har hittills endast förmått tyda några meningar.
Om ni på Svenskt Biografiskt Lexikon kompletterar era noteringar om redan behandlade personer, kan Du tillägga att Michel Hilperts hustru hette Karin Hansdotter och att hans svärfar var Hans Larsson på Davidshyttan, död 1682. Karin Hansdotter var mor till samtliga tre barnen, som levde 1700. Detta enligt ett mål vid tinget 19 okt 1703 då Anders Andersson på Davidshyttan begär att få köpa barnens modersarv.
Jag härstammar från två Hanssöner och två Hansdöttrar på Davidshyttan och jag hoppas, att inte allesammans är barn till Hans Larsson. Om så är fallet och dessutom Hnas Larsson är son till Lars Gulichsson, och denne bror till Gulich Erssons trolige fader Eric Gulichsson, får jag fem anlinjer till den möjliga fadern Gulich Larsson. Det är ju en konstruktion, som ser bra ut men jag hoppas den är felaktig. Jag har tillräckligt med anförluster förut. Samtliga har dock sina hemman inom vad som i slutet av 1600-talet kallas Gulich Erssons mantal. Gulich Larsson och de två Gulishsönerna har jag endast sett skymta i samband med omnämnandet av tidigare markaffärer i Davidshyttan.
Tack för hjälpen med Zachris i Djörkhyttan efternamn. Han omnämndes i min senaste domboksfilm och där gick det att läsa Hensel. Det var hans sondotter, som skulle gifta sig med Salomon Hilpert, och ett av problemen, som uppstod när prästen hindrade lysningen, var att brudens släkt i Stockholm redan fått brev med inbjudan till bröllopet. Detta betyder kanske att jag får ytterligare en stockholmare att söka efter. Den Gulich Matsson, som du i mantalslängden för 1658 fann i Djörkhyttan, var nog ingen utlänning utan troligen son till

Mats Jöransson, som i sin tur förefaller att vara son till Jöran Larsson, nämndeman på Djörkhyttan i slutet av 1500-talet och som levde en bit in på 1600-talet. Mats Jöranssons syster var mormor till Mats Larsson, till vilken jag har två anlinjer genom två av hans söner, och Mats Jöranssons ena dotter var gift med Zachris Hensel, vilket alltså ger mig tre anlinjer till Jöran Larsson. Gulich Matssons förnamn inger mig även farhågor för att hans mor skall visa sig vara dotter till Gulich Larsson på Davidshyttan.
Ännu en gång hjärtligt tack för Ditt tips om min hittills enda stockholmare, Johan Georg Lindbom. Jag besökte Stadsarkivet en dag och lyckades ganska bra, men det var jobbigt. Bouppteckningen gav inga upplysningar om den döde eller arvingarna utöver namnen. Ingenting om adress eller församling. Jag började därför söka i de registersom fanns, vilka inte alls är kompletta. Först fann jag att han vgdes i Klara år 1747, men han fanns inte i något annat register för Klara. Nästa fynd var i taxeringslängden för Kungsbacken och Sanden år 1755 och 1760 då han var rustkammardräng och bodde i kvarteret Väderkvarnen. Han hade 1 son och 4 döttrar. Han fanns dock inte i den del av husförhörslängde 1758, som fahns bevarad. Jag gick därefter till dopböckerna, som blev extra besvärligt då församlingsindelningen hade ändrats omkring 1750. Efter mycket bläddrande fann jag i Adolf Fredrik den 5 juni 1753 Johan Georg, Johan GeorgsLindboms, rustkammarbetjänt, och hustruns Anna Maria Kistners barn. Sedan var besökstiden slut, men jag hann se, att det i Klara fanns en gelbgjutare Kistner. Jag hoppas att det var Johan Georgs svärfar, och att det var genom att flytta till svärfadern han också blev gelbgjutare. Det blir den vägen jag får pröva vid nästa besök.
Tack för Dina upplysningar om Gisselbo och Knutsbo, jag skall ha dem i åtanke när jag återgår till Grytnäs domböcker. Jag väntar på ytterligare en film från Hedemora på 1730-talet. Därefter skall jag återgå till 1680-talet, och jag får då böcker från hela Näsgårds län.
Den Olof Ersson i Grådö som avled 1696 är knappast identisk med min ana XII:891, som är Frans Larssons svärfar. Det var ett missteg av mig att sammankoppla dessa båda. Orsaken till målet vid tinget var, att den avlidne Olof Ersson hade i sitt testamente givit brorsonen Olof Ersson förmåner, mot vilka syskonen ny protesterade. Denne brorson kan vara den Olof Ersson Du nämner som son till Elisabeth Olofsdotter, och kan även vara den Olof Ersson som senare blev nämndeman.
Jag kan inte följa Din tankegång när Du accepterar Erik Andersson på Born som far till Mats Ersson och Eric Andersson som son till Anders Matsson, men samtidigt refuserar Mats Ersson som ättling till Anders Matsson. Olof Persson (Larsson) på Garphyttan var fmf till Mats Ersson, och att samme Olof var mff till Hans Jöransson kan väl inte ändra förstnämnda faktum. Din släkttavla över Anderssönerna i Born bekräftas till 2/3 genom ett mål vid tinget i Hedemora den 17 oktober 1721: Inställde sig vid detta ting nämndemannen i Grytnäs, Anders Andersson på Born, med sin broderson Mats Ersson och några flera utav grannarna .... Målet avhandlade gränstvister mellan socknarna och byarna.
Det ser svårt ut med forskningen efter Gissel i Danmark. Det finns visserligen en fortsättning in på 1700-talet i Ane Cathrine Rasmusdatter, men det är väl troligt att man måste tillbaka till tidigt 1600-tal för att få en eventuell koppling till Hans Gissel.
För några år sedan försökte jag finna någon förbindelse mellan Gilius Nilsson i Riddarhyttan och Karin Giliusdotter, men jag kunde inte komma någonstans med detta. Jag minns inte vad jag kom till i Blomdal, men det var ingenting som gav någon förbindelse till Skinnskatteberg.
Som jag skrev ovan, tog mina förfäders i Davidshyttan och Djörkhyttan problem nästan all den tid jag hade till förfogande för de senaste filmerna. Ett par saker har jag dock noterat om våra gemensamma bekanta.
Den 14 maj 1710: Nils Perssons änkas och sonens Olof Nilssons egendom i Dräckie, som anno 1699 i sept efter .... ordres är utmätna, upprövade och skattade vorden sal. Rådman Johan Persson Ambrosius i betalning för deb fordran på 268 D 16 kmt.
Den 20 maj 1713: Uti den instämda tvistiga sak mellan Erik och Johan Erikssöner här i Grådö på den ena och Per Persson samt (styvmågen?) Olof Jöransson på den andra sidan, angående utlösen ifrån den del de innehava och ärvt samt löst är från Johan Franssons ....

Den 26 april 1714: Beklagade sig Hans Matsson i Holmbo, att å förlidne tredjedag Påsk, middagstiden vid pass, är av gnistor utur skorstenen på taket nedfallna, elden i Holmbo lös komma, medan han var till Säters stad gången, där gudstjänsten att bevista, varav åtskilliga hans egna och dess grannes hus i aska lades, dem till stor skada och avsaknad. Vilken nämndemännen ..... av rätten den 24 hujus dit förordnade, således skatta och värderat. Nämligen för Hans Mattsson uppbrunnit en stuga med kammare och förstuga, skattad till 60 D kmt, ett stall med port och portlider, 35 D, en korn- eller sädeslada med tvenne golv, 60 D, ett fähus, 15 D, ett foderlider 20 D, som gör tillsammans etthundrade nittio D kmt. Hos svågern Lars Ersson ....
För ett par år sedan fann jag genom studium av vigselbok och kyrkoräkenskaper, att Hans Matsson var från Jälkarbyn, men Du kunde inte då se något spår efter honom i mantalslängderna. En ny indikation på detta finns i domboken den 15 maj 1707 då Per Matsson i Jälkarbyn samt Hans Matsson och Lars Ersson i Holmbo säljer en byggning i Holmbo. Vid ett tidigare ting utfärdade de tre en gemensam obligation. Hans Matsson och Lars Ersson var svågrar och det är väl mycket möjligt att Hans och Per var bröder. I D II:1, 1688, är Per Matsson husbonde för en familj, som förutom hans hustru Malin består av modern, hustru Brita samt brodern Mats och hans hustru Karin. Hans Matsson vigdes 29 sept 1679.
Den 18 oktober 1714: Hustru Sara Persdotter på Norrhyttan och Jöns Matssons arvingar i Boda, Per Jönsson ibm och Olof Persson i Matsbo tilltalade, efter utverkad stämning, sin broder och morbroder Anders Persson i Gräntse om arv både efter fadern och modern, eller moderfadern och modermodern, så löst som fast ...... uti bemälte Gräntse, ...
17 oktober 1716: Förekom Mats Ersson i Grådö, som å sin hustrus vägnar inkalla låtit Mats Johanssons änka, nu Anders Perssons i Dräckie hustru, Karin Persdotter, och Mats Johanssons barns förmyndare Anders Jöransson i Grådö, berättandes hurusom samtliga Per Anderssons arvingar, Karin, Ingri och Brita Persdöttrar, hava haft en broder, Anders Persson vid namn, som reste ..... till Stockholm, och sedermera till Karlskrona .... , men fadern blivit död, varandes och sonen Anders Persson eller dess barn en lott tillfallen av 300 D kmt värde vid pass, i löst och fast som hustru Karin Persdotter med sin man Anders Persson om händer haver, ...
Den 16 maj 1717, mål nr 38: Saken mellan Hans Eliassons änka i Knutsbo, Anna Bengtsdotter, Per Eliansons arvingar hustru Malin och hustru Anna Persdöttrar, Jöns Eliansson i Envik och Mats Eliansson i Knutsbo, sal. Anders Matssons i Bengtsbo barn och arvingar å den ena sidan kärande, och avlidne nämndemannens Anders Hanssons änka i Rensbo, hustru Anna Eliansdotter och arvingarna Johan och Erik Anderssöner å den andra, svarande, angående först 12 D kopparmynts överskott, som efter byteslängden av den 26-27 juni 1702, borde utgivas till Per Elianssons arvingar på Rensbo-jorden, för det andra två Caroliner hustru Anna Eliansdotter tagit av Hans Elianssons arvingar, för det tredje 4 .... hustru Anna Andersdotter till bärgning tager och ännu obetalda stående. Blev parterna emellan uti vänlighet sluten på detta sättet att Johan och Eric Anderssöner till svars i saken, lovade betala ovannämnda, ännu hos dem innestående och fordrade summa till vederbörande, ...
Anna Eliansdotter var gift innan äktenskapet med Anders Hansson och hade i första giftet sonen Anders Johansson Stryker. Detta framgår av ett mål den 17 oktober 1721 samt mål nr 48 den 6 maj 1723.
Från Grytnäs domböcker har jag ett par noteringar, som jag förut inte visste var intressanta för Dig.
Den 25 maj 1695: Tvistade Erik Bengtsson i Stusshyttan på sin hustrus vägnar, Anna Jöransdotter, med sin hustrus halvbroder Hans Jöransson ibid och hans systrar om arvsdelningen efter hustru Annas halvbroder Olof Jöransson i Stusshyttan där ifrån halvsystrarna skola vilja styvsyskonen utesluta.
Den 23 oktober 1697: Hans Jöransson i Stusshyttan och dess svåger Matts Ersson på Born haver den 21 september ingått ett jordebyte således att Hans Jöransson avträder till Mats Ersson sin ..... mödernes jord i Garphyttan undantagandes den lilla Bäck....., varemot Mats Ersson till honom avträder

sin ärftliga fädernes och mödernes jord i Stusshyttan
Den 14 maj 1696: Eric Stephansson i Normäfde tilltalte Erik Andersson i Garphyttan förmälandes att dess svärfader Ingvald Olsson hade för lång tid sedan sålt till sin broder Olof Persson på Garphyttan sin jord i Garphyttan men undantagit .... både hytta och smedja.
Det var allt från domboksfronten denna gång.
Under en regnvädersdag i Rättvik påbörjade jag sorteringen av Dina excerpter från Fragg, men sedan har det inte blivit något mera regnväder så de har blivit liggande igen. Det kanske blir bättre när det blir snö och kallt. Vi väntar nu på något svalare väder så vi kan åka och hälsa på Britt-Marie i Kalmar. Man bör helst undvika bilen i det här vädret. För någon vecka seden var det litet svalare en dag, och då passade vi på och var till Skinnskatteberg och återsåg de vackra platserna, Kopparbruket med Rostvändartorp, Haraldsjön och Holmsjön.m. fl.

Hjärtliga hälsningar

Stuvsta den 12 september 1982

Bäste Arne,

Tack för Ditt innehållsrika brev av den 1 augusti med alla bilagor! Äntligen tycks jag få tillfälle att sända Dig vad jag sedan dess fått fram av intresse för oss båda. Jag har haft det ovanligt fullspäckat i programmet de senaste veckorna. Redaktören för Släkt och hävd bad mig på försommaren om ett manuskript för den jubileumsskrift, som Genealogiska föreningen nästa år publicerar till sitt 50-årsjubileum, och som därför måste föreligga i manus redan i början av september i år. Ämnet fick jag bestämma själv, och eftersom jag tror mig ha mest att komma med, om jag ger mig på äldre genealogi, har jag i sommar skrivit ihop en uppsats om framlidne professor Jan Eric Almquists banbrytande insats för kartläggningen av den svenska överklassens släktförhållanden under 1500-talet. Han kom ju länge (1953-1975) med minst en uppsats i varje årgång av Släkt och hävd, så jag tyckte han varit en så märkbar figur i föreningens historia att han behövde sättas in i sitt sammanhang och få sina alster kommenterade i ljuset av den forskning som hunnit komma till efter dessa alster. Dessutom har två forskare bett mig om intyg om manuskript, för vilka anslag skall begäras från Kungafonden före 15 september, dels en stor uppsats om de båda äldsta värmländska breven (av år 1268), dels en liten bok om ättlingar till den under Karl XII:s krig utdöda adliga ätten Sabelsköld. Men nu har jag klarat av både dessa åligganden

och den sedvanliga genomgången av senaste manus för "Sveriges medeltida personnamn".
Av Ditt senaste brev framgår, att jag uttryckt mig oklart i fråga om Mats Erssons i Born uppträdande 1702 vid uppgörelsen om andelarna i Gaphyttan. Jag menade nämligen, att hans äktenskap med Barbro Göransdotter från Skesshyttan, som ju bevisligen härstammade från Gaphyttan, är en tillräcklig förklaring till hans uppträdande 1702, varför detta uppträdande ej utgör något bevis för att han själv härstammade från Gaphyttan. Ditt fynd av notisen 17/10 1711 om Mats Ersson som brorson till Anders Andersson i Born ger emellertid detta bevis eller åtminstone ett bevis för att han var sonson till Anders Mattsson, som ju veterligen ej var gift mer än en gång.
Vad beträffar Gissel-forskningen i Danmark har jag nu fått veta mer: Ane Cathrine Gissel, född 13/10 1786, var dotter till gårdmannen Rasmus Sørensen Gissel, som vid folkräkningen 1787 bodde i Glesborgs socken och uppgavs vara 53 år samt dog 25/3 1795 i en uppgiven ålder av 62 år. Han bör alltså ha varit född 1733. Men längre tycks inte den förträfflige Ingemann kunna hjälpa mig bakåt. För säkerhets skull skall jag kanske skriva en gång till och fråga den avige förste bibliotekarien, om hans dotter i sin släktforskning eventuellt lyckats komma längre bakåt, och om han har någon kunskap om att det finns fler Gissel-släkter i Danmark.
Då jag i fjol i samband med det amerikanska besöket
[illegible] Huston och Granlund [illegible]

släktingarna där att nämna, att det finns litteratur om byn Hummelbo i Garpenberg, där min mormors mormor var född. Jag erinrade mig då, att jag för några trettio år sedan på Stockholms stadsbibliotek sett vad han åsyftade. Nu har jag lyckats få fram den boken igen, nämligen Vilhelm Johansson, Från Södra Dalarnes finnbygd (1933), och jag har även lyckats utreda, att Vilhelm Johansson var syssling till min mormor och även skrivit en rad andra böcker, de flesta uppräknade i Svenskt författarlexikon 1900-1940, bl.a. memoarboken Ur en hantverkares liv (1938); han skrev alla sina böcker vid sidan av ett yrkesliv som snickare. Genom sammanställning av hans och Sam Rönnegårds (boken Grytnäs socken, 1957) uppgifter med vad jag fått fram ur kyrkoböcker och fastighetsböcker lyckades jag upprätta stamträd för hur Hummelbo-gårdarna uppkommit genom delning av en enda gård kort före 1600-talets mitt, och det inspirerade mig att titta på de äldsta domböckerna.

Där fann jag även notiser om våra gemensamma förfäder och släktingar i Grytnäs, framför allt 31/10 1639 (Kopparbergs läns renov. domböcker, vol. 2, f. 158v): Erik Matsson i Gisselbo

Mats Eriksson i Gisselbo — Lars Eriksson i Yttersätra, "sidst i Gisslebo" — Carin Eriksdotter i Nornefäde, barn (ej namngivna) — Brita Eriksdotter i Knallasbenning, barn (ej namngivna) — Marit Eriksdotter i Yttersätra g.m. Mats Härtegen

Anders Larsson i Yttersätra — Marit Larsdotter i Kuntsbo — Malin Larsdotter i Stubbetechtan.

Anders Larsson i Yttersätra i Skedvi socken talade till sin farbror

Mats Eriksson i Gisselbo, att denne löst sina systrar Carins och Britas mödernejord i samma by, som Anders på sina och sina systrars vägnar velat lösa. Anders, som förut varit omyndig, var nu 34 år gammal. Brita var gift med Mårten i Knallasberning. Marit hade av sin far köpt sin mors jord i Yttersätra.
17/6 1640 (f. 53 i samma volym) får vi veta, att Britas make i Knallasberning hette Mårten Eriksson, och att Marit var gift med Mats Mårtensson i Yttersätra, samt att Anders Larsson bytt bort all sin jord i Gisselbo till Mats Eriksson mot hans hustrus jord i Yttersätra.
18/8 1605 (Dalarnas domböcker AI:8, f. 38, Landsarkivet): Erik Matsson i Gisselbo bjöd upp 3 systerdelar där, köpta på Jöran Olofsson i Brunna och hustru Anna Olofsdotter.
28/1 1607 (AI:8, f. 232v-233): Mats Larssons i Wäffla hustru Malin gav till känna, att Jöns Andersson pantsatt en äng till Erik i Gisselbo, som nu sålt samma äng till Anders i Knutsbo.
En färgstark person bland de äldre bönderna i Knutsbo var Anders Matsson, som 18/11 1597 (AI:5, f. 122) friades för en anklagelse att ha lägrat sin styvdotter Karin Brorielsdotter, som i stället lägrats av Hans Jönsson i Smedsarvet.
5/8 1607 (AI:8, f. 266v) får vi veta, att han 1606 i Livland stuckit hovmannen Mats Andersson i Västerby i armen med en kniv, så att denne dött. 12/2 1616 (AI:10, f. 123) dömdes han att mista huvudet för att han för 10 år sedan gjort hor för tredje gången, nu med en lös piga Anna Olofsdotter

vid Salberget.

8/7 1633 (AI:2, f.76) uppbjöd Anders Mattsson på Born i Gryhtnäs andra gången 1/6 i Påfvelsbenning, som han löst till sig av Hans Philip (Lybecker) och första gången ytterligare 1/6 där av samme man.

15/10 1616 (AI:9, f.181) uppbjöd Jon Hansson i Stigsbo en systerdel där, köpt från Tomas finne på Ivarshyttan.

10/6 1594 (AI:4, f.18v): Mats Eriksson i Fline uppbjöd en systerdel där, köpt från hans faster hustru Brita på Gaphyttan i Grytnäs socken.

30/4 1617 (AI:10, f.243v): Hans Olofsson på Gaphyttan tillkännagav, att hans far Olof Larsson på Gaphyttan köpt nämnda Gaphyttan och fått dombrev därpå av Jöns Ingemarsson (Domhavande i Dalarna 1563-64 och 1569-78 enl. J. E. Almquist) i Ornäs. När herr Erik Sparre (enligt J. E. Almquist lagman 1576-1590 och 1594-1597) höll lagmansting, anammade han detta brev och lovade stadfästa det, varigenom det förkom. Många vittnade nu, att Olof Larsson köpt Gaphyttan av hustru Brita i Pellebo, Erik i Hinlarebo, Knut i Hinlarebo, Jöns Nilsson i Västansjö, Anders i Knutsbo, Anders Larsson i Grytnäs by, Erik Larsson i Björnsgården och Lasse Björnsson i [illegible] (det sista oläsligt, varför jag ritat av skriften).

Jag bifogar xeroxkopia av mina senaste dombokexcerpter från Naberg (och Hedemora) (1675).

Anders Winroth har varit i riksarkivet för att studera Rasmus Ludvigssons släktböcker. Han nämnde, att han hälsat på hos Dig. Jag tycker det är en energisk och lovande gosse.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

P.S. Min son Henrik har kommit in på Tekniska högskolan (väg och vatten)

Hurudsta den 5/7 juli 1982.

Bäste Arne

Äntligen börjar jag få tid att svara på Ditt innehållsrika brev av den 6 juni.
För Gisselbo kopierade jag här om året fastighetsböckernas uppgifter, och jag har sedan gått bakåt i lagfartsprotokollen, kyrkoböckerna, jordeböckerna och mantalslängderna för att identifiera gårdarna och följa ägarestakterna. Mats Jönsson i Knutsbo som Anders Matsson (död 1686) i Gisselbo var ffff till den Jan Olsson (1805-1847) från Gisselbo som blev svärson till Erik Andersson i Snickarbo och morfar till min morfar, men Jan Olssons farfar Anders Persson (1731-1781) i Gisselbo hade blivit fosterson på en annan gård i Gisselbo, medan hans bror Mats Persson (1735-1801) ärvde den gård Anders Matsson haft. Denne Mats Persson var mmffff till Birger Eriksson, vars mödernegård alltså var Anders Matssons, medan hans fädernegård var Hans Iliansson, ty Hans Iliansson var Birger Erikssons ffffffmmf, och till denna gård blev alltså Jan Olssons dotter Stina (min morfars moster) gift, hon som var Birger Erikssons farfars mor. Jag kan tillägga – om jag ej nämnt det förut –, att Birger Erikssons farmor var från Garphyttan, och att hennes mffffff var Din fmffmmfff Anders Olsson i Garphyttan.
Av de av Dig ~~nämnda~~ tidigare bönderna i Gisselbo har jag kunnat följa Mats Ersson från Alsborgs tösen t.o.m. 1653 och Erik Larsson från Alsborgs tösen t.o.m. 1632

Då jag slog upp de av Dig anförda dombboksnotiserna, fann jag 6 juni 1689 (Kopparbergs läns renov. domb. vol. 25, f. 1069v), att Elias Jönssons i Knutsbo piga Britta Hindersdotter, som var född i Björsjö, blivit "mökränkt" av nu avlidne drängen Erik Eliasson, Elias Jönssons son, 22 eller 23 år gammal, som för sin mor ej fått gifta sig med nämnda piga.

Med anledning av Din iakttagelse, att Mats Matssons i Knutsbo änka Elisabet Ersdotter 1697 nämnes som syster till en 1696 avliden barnlös[x] Olof Ersson i Grådö, som var gift med en Elisabet Olofsdotter, död 1697, kan jag nämna, att min mm ffffff Lars Jönsson i Prästhyttan i Hedemora bruken, som också hette Elisabet Olsdotter men dog först 1723, enligt 1717 års lagfartsprotokoll var mor till en då levande Olof Ersson i Grådö. Min uppgift i Släkt och hävd 1950, s. 32, att denna Elisabet Olsdotter var min anmoder, torde vara riktig: ty enligt Hedemora landsförsamlings äldsta kommunionlängd var Lars Jönsson i Prästhyttan ännu i början av 1690-talet gift med en Anna. Vigselboken, som ej nämner brudarnas namn, uppger, att Lars Jönsson i Prästhyttan gift sig 25/10 1696. Sannolikt var det först då han gifte sig med Elisabet Olsdotter, som alltså tidigare varit gift i Grådö. 1691 och 1692 nämnes Lars Jönsson i Prästhyttan som måg till Anders Gunnarssons i Prästhyttan änka Sara Olsdotter, och därmed stämmer, att Lars Jönsson tidigast i 1676 års mantalslängd förekommer i Prästhyttan och då närmast efter Anders Gunnarssons änka. Ännu 1675 står där Anders Gunnarsson.

Jag är Dig särskilt tacksam för 1715 års dombboksnotis om Erik Anderssons i Born faderskap till Mats Ersson i Born. Din

x) Han finns emellertid i Din antavla (XII : 891)!

slutsats av Mats Erssons i Born uppgivande 1702 vid uppgörelsen om andelarna i Gaphyttan, att han var ättling till Anders Matsson i Born, är dock icke bärkraftig, eftersom han där nämnes närmast efter Hans Jöransson i Stusshyttan och enligt ett dombrev av den 19 maj 1711 i Birger Erikssons fädernes arkiv i Gisselbo (av mig filmat för riksarkivet, där denna films nummer är 60) var gift med denne Hans Jöranssons syster Barbro. I brevet 1711 uppges Hans Jöranssons mor Kerstin Hansdotters far Hans Olsson ha varit son till Olof Persson i Gaphyttan, men i den stora släkttavlan 1683 uppges Jöran Olssons i Stusshyttan svärfar Hans Olofsson i Gaphyttan ha varit son till Olof Larsson i Gaphyttan (1711 års brev stämmer alltså med domboken 1702).

Vid studium av mantalslängderna finner jag emellertid, att filiationen Anders Matsson - Erik Andersson ~~Mats Ersson~~ förefaller så gott som säker, eftersom namnen på bönderna i Born ger följande släkttavla (levnadsdata efter husförhörslängderna som börjar 1723):

Anders Matsson i Born, nämnd 1621-1666

- Mats Andersson i Born nämnd 1664-1681
  - Germund Matsson i Born nämnd 1682-1698 (änkan nämnes från 1699 och levde 1651-1735)
    - Mats Germundsson i Born nämnd från 1715 och levde 1679-1756
  - Olof Matsson i Born nämnd från 1684 och levde 1658-1730
- Erik Andersson i Born nämnd 1663-1702
  - Mats Ersson i Born nämnd från 1701 och levde 1661-1724
  - Lars Eriksson i Born nämnd 1702-1711
- Anders Andersson i Born nämnd 1663-1716
  - Mats Andersson skräddare i Born nämnd från 1717 och levde 1666-1740

Petrus Enwall i)
(Agaton Ericstam, Grythyttans socken, 1 (1941), s. 348, uppger, att detta Born skulle vara omnämnt första gången 1531, då en Per Larsson i Born "var god man vid ett fastighetsköp". Han hänvisar för denna uppgift till Diplomatarium Dalekarlicum "1, s. 40," men där finns intet brev på 1531. Born finns även i By, Husby, Rättvik och Malung, och det förefaller inte sannolikt, att Per Larsson i Born 1531 bodde i Born i Grythyttan, eftersom det inte alls finns i 1500-talets jordeböcker och inte ens i längderna för Älvsborgs lösen 1613. Jag har funnit det först i boskapslängden 1629, då Anders Matsson bodde där. Tack vare numera riksarkivarien Sven Lundkvists uppsats Rörlighet och social struktur i 1610-talets Sverige (Historisk tidskrift 1974) kom jag emellertid att undersöka längden för restuppbörden 1621 (vol. 50 i Älvsborgs lösen 1613), som ej är med i riksarkivets sockenregister till Älvsborgs lösen, och där fann jag en nybyggare Anders Matsson utan ortnamn mellan Gaphyttan och Gisselbo. Av kartorna framgår, att Born ligger längst norrut i Grythyttan intill Gaphyttan, och det är därför frestande att kombinera hans uppdykande som nybyggare invid Gaphyttan med att hans hustru Kerstin Olsdotter var därifrån, enligt 1683 års dombok dotter till Olof Larsson i Gaphyttan men enligt 1702 års dombok till Olof Persson i Gaphyttan. I varje fall var hon syster till Hans Olofsson i Gaphyttan, som förekommer i längderna 1617-1651.

Jag har också funnit en Jöns Hiansson i Knutsbo, som tidigast förekommer i tiondelängden i Dalarna 1614:9 och levde ännu enligt Säters läns verifikationers mantalslängd 1631. Det originella namnet i hans patronymikon tyder på att

6

han var far till Ilian (Elian) Jönsson i Knutsbo och dennes bror Mats Jönsson i Knutsbo. Den senare fann jag redan i mantalslängden 1637 tillsammans med en Lars Olofsson, som bör ha varit son till den Olof Larsson i Knutsbo som förekommer tillsammans med Jöns Iliansson 1617-1629 och ännu i mantalslängderna i Sätkers läns verifikationer 1633-1634, där han är ensam; annars bokförs två bönder i Knutsbo i den tidens längder.

Beträffande Djörkhyttan kan jag meddela, att Mats och Anders Zachrissöner tidigast finns i mantalslängden 1676 och före dem 1658-1675 Zachris Hendzsell, även skriven som Hensel och Hänsel. Han var inte den ende utlänningen i Djörkhyttan, ty tillsammans med honom finner jag 1658 en Gulich Matsson.

Ericstams bok om Grythyttas har i del 1 ett stycke av en Gunnar Dahlberg, som på s. 279 citerar ett "än i dag bevarat" pergamentsbrev av den 15 oktober 1593, enligt vilket Anders Matsson i Knutsbo då fick förnyelse av rätten i Grythyttas, Folkärna och By på ett brev om Knutsbo av den 6 juli 1460 (Dipl. Dalek. 2, nr 301), och "en gammal handling" av 2 sept. 1697 "i en gård i Knutsbo" angående fru Helena Gripenmarcks tvist med Lars Larsson och Erik Matsson i Knutsbo om en äng. Karl Trotzig har i Ericstam, del 1, s. 228, publicerat utdrag ur Mats Ersson i Born dotter Catarina Matsdotters i Gripehyttan (änka efter min anfader Anders Olsson) bouppteckning 1769, som citeras på s. 218.

Jag studerar ibland den kopia av Din antavla, som

2.

Du känner mig. Där nagelar jag för att Du har en Erik Danielsson (X: 451) i Gieesebo i Söderbärke. I den byn fann jag i vinteras min mmfmfmf Nils Olofsson, född 1681 och död 1718, vars far hette Olof Nilsson, sannolikt son till Nils Olofsson i samma by, som dog 1687.

Jag finner också, att Du härstammar från en Gilius Nilsson (IX: 235) i Riddarhyttan, Skinnskatteberg, varför jag vill nämna, att min mffmmfm hette Karin Giliusdotter (1712-1773) i Finnbo i Norberg, vars far omväxlande kallas Aegidius och Gilius Larsson i Blomdal, Karbenning; hans mor hette Karin Aegidiidotter.

Så kan jag nämna, att jag på Stockholms bokauktionskammare lyckats ropa in "Norberg genom 600 år" för 120 kr.

./. Jag bifogar xeroxkopior av mina senaste dombokserpter från Norberg och Hedemora, av brev från mrs Verna Edwards i Californien och av utredning om den danska släkten Gissel, som en genealog där gjort åt mig.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

Västerås den 6 juni 1982

Käste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av 4 maj och för bilagorna med excerpterna från Norberg och Hedemora.
Tack också för de kompletterande upplysningarna från Knutsbo i Grytnäs. Sedan jag sänt mitt förra brev till Dig, upptäckte jag i d t mål 13 okt 1703 där Eric Mattsson i Knutsbo talar till Hans Eliansson i Gisselbo, att Eric Matsson nämner sin morfar Mats Ersson. Mats Ersson hade på sin tid en tvist med Eric Larsson, som bodde på det andra mantalet i Gisselbo, vilket Hans Eliansson nu bebor.
Även om det inte säges var Mats Ersson hör hemma torde det av texten var klart att han, och därmed Mats Jönssons hustru, var från Gisselbo. Detta styrker ju även Din åsikt att Elian Jönsson var Eric Matssons köttsliga farbror.
Jag har även haft en tidigare film för studium. Den 6 juni 1689 har hustru Elisabeth Ersdotter, salig Mats Matssons änka i Knutsbo, en tvist om lösningsrätten med sina barns farbroder, Eric Matsson i Knutsbo. Det gäller den del som skall lösas från brodern Anders Matsson i Gisselbo. Därefter tog hustru Elisabeth även upp frågan om rätten till barnens fasters, hustru Elisabeth Matsdotters i Folkärna del. Eric Matsson beviljade att brorsbarnen skulle få lösa så att de hade halvparten i hemmanet. Mats Jönsson hade alltså sönerna Mats Eric och Anders samt dottern Elisabeth.
Från en tvist vid Hedemora ting den 4 juni 1697 framgår att Elisabeth Ersdotter är syster med en Olof Ersson i Grådö, död 1696, gift med Elisabeth Olofsdotter, död 1697. Att döma av tvisten var de barnlösa.
Mitt antagande att Elian Jönsson och Per Jönsson var bröder, baserade jag inte på jordebytet mellan Knutsbo och Bengtsbo, utan på namnlikheten och på att de hade andelar i samma hemman. Jag återgår till målet 16-18 sept 1702 med mina anmärkningar inom parentes: Å ena sidan Eric Matsson (Mats Jönssons son), Jöns Persson (Per Jönssons son) och Mats Eliansson (Elian Jönssons son), å den andra Olof Ersson och Mats Matsson, de båda senare inneha 1/9 av det halva hemman kärandena åbo. Jag tycker det skulle vara underligt om inte de tre Jönssönerna vore bröder. Men det är naturligtvis inte helt otroligt att det kommit in en främmande Jönsson och det bör naturligtvis kontrolleras när jag kommit längre tillbaka i domböckerna. Elian Jönsson efterlämnade en sjättedel ab Knutsbo till sina barn. Om de båda andra Jönssönerna även hade en sjättedel så blir det det halva hemman de har tillsammans.
Om det vid den aktuella tiden fanns bara en Eric Andersson och en Mats Ersson i Born, kan Du vara säker på att Mats och Sara är syskon. Vid tinget 26 april 1715 förekom en tvist om ett viktigt husgeråd: Hustru Karin Jönsdotter i Vikhyttan och Garpenberg socken hade låtit stämma sin svåger Mats Ersson på Born angående en brännvinspanna som hennes avlidne man Anders Ersson sig förskaffat hade .... sålde till fadern Eric Andersson på Born, med förord att efter hans frånfälle densamma återlösa, men .... att Mats Ersson låtit systern i Persbo den få, påståendes hustru Karin samma brännvinspanna tilllatt .... bekomma.
Vid uppgörelsen 1702 om andelarna i Garphyttan var Mats Ersson i Born inkallad, vilket torde betyda att han är en ättling till Anders Matsson i Born. Jag tror mig även ha sett i domböckerna att han har haft diskussioner med någon i Knallasbenning om jordedelar. Tyvärr kände jag inte till att Du härstammade från honom, inte heller kände jag då till att han var son till Eric Andersson, som är min anfader. Det är möjligt att det gällde hans hustrus eller moders arvedel.
Det är besvärligt när man finner två, sinsemellan olika släkttavlor om samma släkt. Dina forskningar i landskapshandlingarna visar ju i alla fall att tavlan från 1702 är rätt i det avseendet, att den förste i Garphyttan hette Olof Persson.

Du nämner inte den i släkttavlan från 1683 omnämnda Per Matsson. Finns han inte i längderna? Enligt Din sammanställning från landskapshandlingarna förefaller det inte osannolikt att Olof Larsson gifte om sig med Olof Perssons änka. Olof Persson förekommer endast kort tid i längderna, men man vet ju inte hur gammal han var när han kom till Garphyttan.
I ett tidigare brev skrev Du att det fanns två Olof Ersson i Sörnäfde. Med hjälp av ett mål vid tinget den 26 april 1715 kan vi nu ur släktforskarsynpunkt eliminera den ena: Uti den instämda tvistiga arvssak mellan Hans Ersson i Sörnäfde och dess avlidne broders, soldaten Olof Erssons efterlåtna änka hustru Margareta Ersdotter. .medan avlidne soldaten Olof Ersson dock uti ett barnlöst hjonelag med sin hustru Margareta Ersdotter .... Därmed hoppas jag att det endast återstår länsmannen Olof Ersson, som var måg till vår anfader Eric Matsson i Sörnäfde. Olof Ersson hade också en son Olof Olofsson, vilken skulle få vissa förmåner enligt testamentet efter Eric Matssons son, Samuel Ersson i Knutsbo.
Från min senaste film med Hedemora tingslags domböcker har jag ett par noteringar om våra gemensamma anor. Vid tinget den 23-27 sept klagar Johan Franssons i Grådö söner över att hemmanet är för litet för alla barnen: Berättade Eric och Johan Franssöner i Grådö att dersa fader, framlidne Johan Fransson, lämnat efter sig åtta barn, 3 söner och 5 döttrar, och dessa till arv ett hemman som inte högre årligen räntar än 11 stigar, 3 3/6 korg kol i kolskatten. I fortsättningen säger de att om hemmanet delas mellan barnen skulle dels hemmanet fördärvas och inget av barnen skulle få så stor del att de kunde försörja sig. Det hela omfattar fyra sidor och jag hade inte tid och energi tillräckligt för att skriva av alltsammans, jag hoppas att Du kan finna det i de renoverade böckerna.
Vid tinget den 19-21 okt sker förlikning mellan Johan Franssons söner och mågar om hemmanets delning.
Vid samma ting och vid tinget 10 maj 1704 förekommer en tvist mellan Eric Johansson och hans svåger Anders Nilsson om en jordbit.
Tinget 11-14 maj 1698: Emellan Anders Jonsson i Brunna och Bengt Mattsson i Rensbo tillika med framlidne Olof Matssons på Ivarshyttan efterlämnade barn och arvingar å den ena, kärande, samt Johan Matsson i Rensbo å den andra sidan, svarande, angående arv efter deras framlidne svåger, broder och halvbroder Eric Matsson avsades att länsman Olof Ivansson Lundblad tillika med Lars Andersson i Nibble vid påfordran må skifta dessa arvingars Eric Matssons efterlåtenskap emellan, både i jord och lösören så att samsyskonen taga tredelen och halvsyskonen i fjärding av alltsammans efter 9 Cap ...... L.L. sedan all den dödas gäld först är betalt vorden över han kan finnas något skyldig vara .....
För rätt länge sedan skrev jag till Dig att jag i Hedemora kyrkoböcker funnit föräldrarna till Ingel Andersson i Brunna, född i Nåås. Detta bekräftas vid tinget 10-12 maj 1704 med första uppbud på jordbyte : Den jord i Brunna med tillhöriga lägenheter, så och en brodersdel i Nåås, som Per Hansson i Nåås och styvsonen Ingel Andersson i Brunna på var annan transporterat och i bytesöverlåtit med allenast en mellangift 12 D kmt som Ingel uttagit för differencen och jordens i Nåås mindre värde än i Brunna. Skriften häröver är av detta dato.
Den 2 juni 1705: Den andel i Brunna som Ingel Andersson i byte anammat, d:o vad han däremot avstått till styvfadern Per Hansson i Nåås befordrades till lagfartens fullbordande.
Den 15 maj 1707 presenterades ett testamente där Ingel Anderssons moder, Kerstin Ingelsdotter, gav sin yngsta son, Hans Persson, förmåner för det han henne i ålderdomen tillhanda gått. Det var hennes enda barn med Per Hansson.
Jag minns att jag förut fann något som kunde tyda på att hemmanet i Nåås var Kerstin Ingelsdotters fädernehem och att hennes man Anders alltså var ingift, men jag minns inte vad det var, som fick mig att tro detta. På denna film fanns även ett mål med en hustru Anna Ingelsdotter i Nåås och där nämndes hennes fader Ingel Gregersson. Det är en mycket lös gissning att de kan vara systrar, men det kan vara en hjälp att ha detta i minnet vid den fortsatta forskningen.
Av de bifogade excerpterna fäste jag mig särskilt vid de två, som gällde Lars och Per Jönssöners andelar i Esbjörn Halvardssons hemman i Fragg, vilka var nya för mig. (Volym 10, f 420 och 436). Den på f 420 är underlig. Lars Jönsson Capt. överlåtna köpebrev till Esbjörns barn i Fragg på sin arvsrätt efter fadern Halvard ibidem. Kan en son till Halvard heta Jönsson?

Det andra är också besvärligt, Lars Perssons i Fragg köp av en del från Per Jönsson ibidem. Jag har ju förut klagat till Dig om svårigheterna med namnen Joen, Jon och Jöns i Fragg. Det fanns en Per Joensson i Fragg, son till Joen Ericsson och han hustru Kerstin, och jag har tyckt mig märka att han i olika sammanhang kallas Joensson, Jonsson ekler Jönsson. Om affären med Lars Persson gäller honom och om Lars Jönsson var hans broder kan förklaringen vara en felskrivning av faderns namn, beroende på att det är Halvards hemman det gäller. Joen Ericsson kan ha ägt en del i Norrgården utöver den halvpart han hade i Mellangården. Om det inte förhåller sig så måste det ha funnits en Per Jönsson i Fragg. Jag har sett namnet i mantalslängderna, men jag kan inte erinra mig att jag sett Per Joensson och Per Jönsson samtidigt i något sammanhang. Det har varit den ena eller den andra.
Uppbudet i volym 9, f 496v är också förvånande. Matts Jönsson i Gäsjö bjuder här upp Per Mattssons i Simonsbo hustrus, Sara Joensdotters, halva systerdel samt Per Joenssons brodersdel. Detta betyder 2/3 eftersom dessa båda är de enda arvingarna efter Joen Ericsson. Trots detta har Per Joenssons son Eric Persson kvar 1/4 hemman när han 1708 löser in Sara Joensdotters andra halva systerdel och sina syskons delar i hemmanet. Se i början av den sammanställning över Mellangården, som jag tidigare sänt Dig.
En annan intressant excerpt är den från volym 9, f 331v om Per Olssons i Gräntse köp av 1/5 i Henich Wincenssons hemman från Gulich Ersson i Davidshyttan. Både Per Olsson och Gulich Ersson är mina förfäder och jag har även en anlinje från Halvarsbenning till Wincens Wincensson i Gräntse. I de flesta sådana här affärer brukar det ju vara släktförbindelser med i spelet och det skall bli intressant att se om det är fallet även nu. Per Olssons hustru kan man ju inte utan vidare placera in i Wincens släkt, Hansdotter passar ju inte bra. Gulich Erssons hustru hette Sara Hindersdotter och hennes far ägde Nygårdshemmanet i Davidshytten, så inte heller där får man någon lätt väg till Wincens. Det är en annan intressant sak med familjen i Nygårdshemmanet, De hade en dotter Karin, gift i Halvarsbennimg, Norbergs socken, som det så ordentligt stod i domboken. Den [enda] jag kan tänka mig är hustrun till Per Östenssons sonson, nämndeman Per Andersson. Hon hette Karin, men det finns inte ett patronymika någonstans i kyrkböckerna under hennes livstid. Jag har t.o.m. sökt igenom alla dopvittnen. Hon dog 1719 och när en av hennes döttrar dog 30 år senare angavs hon heta Karin Mattsdotter. Det är ju inte helt ovanligt att mödrarna får fel patronymika i sina barns dödsnotiser och i detta fall är jag också helt säker på att Karin inte är från Norberg, vilket gör en felaktighet troligare. En annan dotter gifte sig med en Erik Jönsson och de övertog hemmanet. Erik Jönsson löste Gulich Erssons hustrus del och fick fasta år 1665. Han köpte sedan även svågerns, Anders Hinderssons och svägerskan Karin Hindersdotters delar, men fullfäljde inte dessa köp i tinget med uppbud, och han fick således inte fasta på köpen. Tyvärr medför ju även detta att man inte kan få något definitivt besked om med vilken hon var gift i Halvarsbenning.
När jag skrev till Anders Winroth i Ludvika om Halvard Hermansson i Persbo, beklagade jag samtidigt att jag visste så litet om Grangärde. Jag berättade att den enda allvarliga forskning jag gjort där, var att jag försökt finna den Östen, som enligt domböckerna var son till Hennika i Vad. Det enda jag fann var ju Östen och Lasse Östensson i Sunnansjö, som i likhet med Per Östensson i Halvarsbenning var nämndeman. Någon förbindelse mellan Lasse och Per eller mellan Sunnansjö och Vad kunde jag dock inte upptäcka. Anders Winroth försöker tydligen lösa alla problem han hör talas om. Han omtalar i ett brev att närmast under Östen i skattelängden för Sunnansjö finns en Sven, som avlöses av Halvard Svensson. Den sistnämnda och Lasse Östenssonn sålde enligt I AI:1 f 253v var sin del i ett torp Östensbo till Bengt Nilsson i Persbo, vilket kan betyda att de är släkt. Varken Östen eller Sven ges något patronymukon i skatte-längderna, men Sven är nämndemann 1547-1550 och år 1549 kan tydligt läsas Sven Henriksson medan övriga år är svara att tyda. Henriksson är ju en inte ovanlig felskrivning för Henniksson. Bengt Henniksson på Nordasjö i Norberg benämnes Henriksson i "Norberg genom 600 år" och samma öde har även vederfarits Lasse Henniksson i Fagersta i någon skrift. Jag minns även att Du hade sett Holsten Henniksson i Väster Djupkärra benämnd Henriksson

i något sammanhang. Anders Winroth menar alltså att det är möjligt att Östen och Sven är bröder och söner till Hennika i Vad. Det återstår dock att finna något mera som visar detta.
Om Sörgovik säger Anders att han inte längre tror på att Halvar Persson är son till Per Nilsson. Det är för stor tidsskillnad mellan dem och i årliga räntan är det två personer mellan Per Nilsson och Halvar Persson. Han undrar om Halvar Persson i stället är son till Per Henniksson i Vad, något som jag alltid har hållit för troligt utan att närmare grubbla över det.
Får jag till sist be Dig om hjälp med namn på en anfader. Min fffmmfmf Mats Zachrisson i Björkhyttan dog 1693. Enligt kyrkoräkenskaperna dog 1673 Zacharias .... i Björkhyttan, säkerligen Mats fader. Efternamnet, troligen ej ett patronymikon, är mycket kladdigt skrivet och jag kunde inte tyda det. Jag hoppas Du får tid att vid tillfälle se i mantalslängderna vad det kan vara för namn.
Jag börjar nu få en ganska stor mängd excerpter om Fragg och Halvarsbenning, som jag inte gått igenom i detalj och försökt sortera. Den senaste tiden har det varit många andra saker, som konkurrerat med släktforskningen om min tid och mitt intresse. Trots att det blir VM i fotboll med ibland två matcher per dag hoppas att jag skall kunna få någonting gjort inom den närmaste tiden. Britt-Marie är nu färdig med sin examen och vi var i Borås förra veckan för att fira detta. Hon flyttar nu till Kalmar där hon fått ett vikariat.

Hjärtliga hälsningar

Hanebo Sundsta den 4 ~~april~~ maj 1982

Bäste Arne

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 4 april med alla värdefulla bilagor!
Särskilt är jag tacksam för uppgifterna om våra förfäder och släktingar i Knutsbo. De har föranlett mig att gå igenom mantalslängderna.
En Mats Jönsson finns där 1645 tillsammans med en Lars Olofsson, en Mats Olofsson och en Erik Olofsson. Mats Jönsson finns där ännu 1653, Mats Olofsson ännu 1668 och Erik Olofsson ännu 1652, då Lars Olofsson nämnes som avliden. Ilian (eller Elian) Jönsson fann jag 1653 - 1694, Per Iliansson 1693 - 1696 (hans änka 1697) och Mats Iliansson från 1696. En Samuel Eriksson finns 1655 och ännu 1700, en Lars Persson 1655 - 1658, en Per Jönsson 1665 - 1672 (hans änka 1686). 1672 finns i Knutsbo 8 hushåll: Per Jönsson, Mats Olsson, Samuel Eriksson, Olof Larsson, Elian Jönsson, Mats Matsson, Erik Matsson och hustru Mariet. 1700 är antalet 9: Jöns Persson (finns redan 1693), Olof Matssons änka (finns redan 1693; Olof Matsson finns 1686), Samuel Eriksson, Erik Persson ~~..~~ (finns redan 1686), Per Ilianssons änka, Olof Matsson (finns redan 1693), Lars Larsson (blind; ej tidigare), Mats Iliansson och Erik Matsson (finns alla år sedan 1672).
Din förmodan, att Elian Jönsson och Per Jönsson var bröder, har jag ej kunnat verifiera (att Elian Jönssons svärson Anders Matsson i Bengtsbo 1703 bytte bort sin hustrus arvslott i Knutsbo till sin syster Kerstins make Jöns Persson ger knappast

x) Samma transaktion åsyftas i Din notis 16-18 sept. 1702, där Du felaktigt läst att Anders Matsson i Bengtsbo är i begrepp att bortbyta sin hustrus del med sin svågers Jöns Elianssons (där står tydligt Jöns Persson)

grund för denna slutsats). I ett av Dig nämnt mål 16-18 sept. 1702 mellan å ena sidan Eric Matsson, Jöns Persson och Mats Eliasson, å den andra Olof Ersson och Mats Matsson uppges de båda senare inneha 1/4 av det halva hemman käranderna åbo, ~~varför jag snarare tror, att Jöns Persson~~ Det torde utan genomgång av tidigare domböcker vara möjligt att avgöra, om Jöns Persson ärvt sin del i detta halva hemman från fädernet eller mödernet.
Vad beträffar Din tveksamhet beträffande köttslig och ingift farbror i fråga om Elias Jönsson i förhållande till Eric Matsson är det min erfarenhet att "farbror" i domböckerna alltid åsyftar köttslig farbror, aldrig ingift, varför vi kan vara säkra på att Elias Jönsson var köttslig farbror till Eric Matsson. Om inte den senares far var halvbror till Elias Jönsson - vilket återstår att bevisa - bör han ha hetat Mats Jönsson, och såsom jag nämnt finns det en sådan i mantalslängderna.
Din hänvisning till målet 16-18 sept. 1702 är missvisande eftersom jag vid kontroll i den renoverade domboken i riksarkivet fann, att där står "bevilljade Mats Matsson sin hustrus faderbroder Mats Eliasson" (Du har tydligen hoppat över "hustrus").
I målet 16-18 sept. 1702 har Du hoppat över att Elias Jönsson uppges ha efterlämnat sina barn till arv <u>en sjättedel i hela Knutsbo</u>, vilket ju är en viktig upplysning.
Jag har också slagit upp vissa hänvisningar i de av Dig nämnda målen. 10 juni 1678 (vol. 17, f. 284) fick Ilias Jönsson

11

i Knutsbo sålunda fasta på Erik och Anders Matssöners därsammastädes, hustru Elisabet Eriksdotters, salig Mats Matssons änka därsammastädes, och de andra deras medarvingars ängstegar i Hyttesveden, köpta 25/4 1675, och 3/10 1690 (vol. 36, f. 991 v) fick Erik Matsson i Knutsbo fasta på sin bror Anders Matssons i Gisselbo jord i Knutsbo och Gisselbo, uppbjuden 6/6 1689

En annan by i Grythyttan, som jag har på flera ställen i min antavla, är Born. Min mfmfmff Anders Olsson d.y. (1690-1759) i Gaphyttan var gift med en dotter till Mats Ersson (1661-1724) i Born, som var svärson till Jöran Olsson i Stusshyttan och Hans Olssons i Gaphyttan dotter Kerstin. Min mfffmmmm Sara Ersdotters (1664-1744) far hette Erik Andersson i Born och dog 1706, 82 år gammal, men jag har inte haft tillfälle att undersöka, om Mats Ersson och Sara Ersdotter var syskon. Den stora släkttavlan 1683 nämner en Anders Matsson i Born som gift med Olof Larssons i Gaphyttan dotter Kerstin, men enligt den av Dig nämnda ~~släkt~~ släkttavlan 1702 (på vilken Ischeden fäste min uppmärksamhet redan 1978) hette ju Kerstins far Olof Persson (i landskapshandlingarna har jag funnit Olof Persson i Gaphyttan 1565, 1569 och 1572, Olof Larsson i Gaphyttan 1575, 1580, 1591, 1601, 1608, 1615 och 1616, följd av Hans Olsson 1617, 1618, 1629, 1638, 1645 och 1650 ~~1640~~, Olof Persson 1641, 1645, 1647 och 1648 samt Anders Olsson 1652-1680 och dennes änka 1681-1690).

Jag bifogar kopior av mina senaste dombokssexcerpter.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

Västerås den 4 april 1982

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av de 19 pto och de trevliga bilagorna. Tacka Birger Eriksson när Du får kontakt med honom.
Det som gör mig betänksam när det gäller Kielwast Holstensson är, att vi inte sett någonting om inlösen av Hennika och Holsten Perssöners andelar i Fragg. Förutom sin egen del hade Holsten även köpt delar från sin syster Agnes och sin kusin Hans Effriksson, det var alltså tillsammans en avsevärd del av hemmanet. Dessutom var det de nära kontakter Kielwast och hans efterkommande hade med Halvarsbenning, men med Östra gården, inte med hans eventuella fädernegård, vilket jag tycker skulle vara naturligare. Men kontakter skapas och förloras ju lätt och det troliga är väl att Kielwast i Fragg är son till Holsten i Halvars-benning.
Även jag härstammar från Anders Andersson i Backa, död 1716, han är minmmffmmff. Anders och Per levde tydligen lugnt och bekymmersfritt i Backa, det finns ingenting om dem i dombok VI AI:1.
Jag har nu haft nyssnämnda dombok i nytt lån. Förra gången hann jag fram till det mål mellan Matts Eliansson och hans bröder och svågrar, som jag tidigare sänt Dig kopior av. Därefter följde många mål mellan Elians arvingar och andra släktingar och jag bifogar en köpia av mina noteringar. Som Du känner till är det litet jobbigt för mig med läsningen, och jag har här endast försökt tyda och notera sådant som klargör släktförhållandena, och lämnat de affärsmässiga detaljerna åtsido. Det förefaller som om hela Knutsbo är släkt, härstammande från Elians far Jöns. Han hade tydligen två söner Elian och Per samt ytterligare en son Matts eller en dotter gift med en Matts. Att döma av de båda målen 26-27 april 1701 hade den sistnämnde Matts tre söner, Matts, Anders och Eric. I det första målet omnämnes Elian Jönsson som Eric Mattssons farbror, men det är nog möjligt att han är en ingift sådan. I ett mål den 16-18 sept 1702 säges det om Per Elianssons måg Matts Mattsson "beviljade Matts Mattsson sin faderbroder Matts Eliansson....". Det var ju i verkligheten hans hustrus farbror, och detta kan väl även vara fallet med Eric Mattsson och Elian. I ett mål den 27 maj 1703 avges ett vittnesmål om hur ett vittne tidigare hade hjälpt Matts Olsson i Knutsbo. Han kan passa in som far till Mattssönerna. Troligen dog denne Matts ganska ung och änkan gifte om sig med en Lars, eftersom Eric Mattsson i ett mål 13 okt 1703 anges ha en halvbroder Johan Larsson. Kanske den Lars Larsson, som då och då förekommer är en annan halvbror.
Jag härstammar från fyra av familjerna och Knutsbo påminner mycket om Halvarsbenning, så snart de blivit fyrmänningar gifter de sig med varandra inom byn. Det var nog ett bra sätt att slå vakt om jordbitarna. Någonting som talar mot att Mattssönerna och Lars Larsson skulle vara halvbröder är ju att Matts Mattssons son Olof och Lars Larssons dotter Karin gifte sig. De är ju i så fall "halvkusiner". En dotter till Elian Jönsson var gift med Anders Mattsson i Bengtsbo och en syster till Anders Kerstin Mattsdotter var gift med Jöns Persson. En son till de sistnämnda, Eric Jönsson gifte sig med Matts Elianssons dotter Karin och deras dotter Sara gifte sig med Eric Ersson, sonson till Olof Mattsson.

I domboken förekom också en variant på den redogörelse över släktförhållandena i Garphyttan vi tidiagre fått från Björn Isheden. Den låter för mig mera acceptabel än den förra gjorde, jag har aldrig riktigt kunna tro på att Olof Persson gifte sig med sin systerdotter. Jag har ju också en gång bett Dig om bekräftelse på att det verkligen stod så i protokollet. Jag slog upp det i 1734 års lagbok och enligt denna skulle ett sådant äktenskap starffas med att han steglades och hon brändes på bål. Prästen skulle mista ämbetet. I den nya varianten undvikes sådana olyckor genom att barnkullarna är skiftade, genom detta finns inga blodsband mellan Olof Persson och Anna Olofsdotter. Målet förekommer 16-18 september 1702. Förekommo Erik Andersson, Olof och Anders Jöransson på Garphyttan som låtit instämma sina grannar Lars Hansson, Olof Mattsson och hustru Sara Hansdotter, item Hans Jöransson i Stusshyttan och Matts Ersson på Born påståendes att få i hemmanet Garphyttan utbryta sina arvsrätter ....

Den första som ägde hela Garphytte-hemmaret hette Olof Persson Garp, med första hustrun ägde 5 barn, 2 söner och 3 döttrar, av sönerna blev den ena kallad Anders bofast i Åhränge och den andra Matts boende i Stusshyttan, barnlös död, döttrarnas namn angives vara Anna boende i Norrnäfde, hustru Karin i Hällegården och Sörnäfde samt Rikemor i Garphyttan, med andra hustrun 3 söner 2 döttrar. Sönerna var Ingevald i Norrnäfde, Hans i Garphyttan och Olof, barnlös död. Döttrarna var Marina, Anders Larssons i Gisselbo och Kerstin, Anders Mattssons på Born. Av alla dessa barn blev bara Hans Olofsson av yngre kullen och hustru Annas arvingar av äldre kullen fst i Garphyttan och utlöste sina sam- och halvsyskon så att Hans Olofsson inlöst tvåendelen av det som till salu gick och Annas dotter och hennes man Olof Persson tillhandlade sig tredingen. Varefter kärandena ännu påstodo att få lösa sig in uti det som av den så kallade Olofs-delen........ befunnits vara olöst.
Det fanns ganska mycket i den här boken om Gisselbo, Stusshyttan och Sörnäfde, vilka tycks ha många släktband och många problem. Jag orkade dock inte med att även intressera mig för dem utan ägnade mig år Knutsbo och en del jag fann om mina förfäder i Kyrkbyn. Om jag kommer litet längre med anorna i Grytnäs är det möjligt att jag lånar den ännu en gång, det förefaller ju finnas tidigare förbindelser mellan Knutsbo, Gisselbo och Sörnäfde.
Jag har skrivit om en del blad i Erik Anderssons ättlingslängd och bifogar nya kopior av dem.
Det blir nu en ganska lång paus i mitt forskande. Vi har varit på en veckas besök hos Stig i Örnsköldsvik och på återvägen därifrån hämtade vi Margits 94-åriga far i Storvik och han kommer att vara hos oss i två veckor. Vi blir då bundna vid att vara här hemma då han är ganska klen. Därefter reser Margit och jag till Provence ett par veckor. Det är en gammal idè jag har, att vi skall tillbringa vintrarna där och slippa snön, men Margit tror inte att vi kan trivas med att gå där sysslolösa. Hon kanske har rätt, men jag skall i alla fall presentera naturen och folket för henne får vi se om hon ändrar sig. Vi är tillbaka i början av maj och då blir det trädgårdsskötsel får vi hoppas, perennerna har redan börjat komma upp.

Hjärtliga hälsningar

Hunedsta den 19 mars 1982

Bäste Arne

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 1 dennes! Och för bilagorna!
Jag har nu letat efter första uppbud på den brödersdel i Halvarsbenning, som Per Holstensson fick andra uppbud på 13/5 1646, men de ennevarande domböckerna tycks vara för glest bevarade för att möjliggöra finnande av något sådant.
Min antavla har två anlinjer till Backa i Grytnäs, dels den med Dig gemensamma till min mfmmmffmf Per Andersson (1645-1717), dels en till min mfffmmff Anders Andersson (+1716, 70 år gammal), vars son också hette Per Andersson. Då jag slog upp dem i mantalslängden, stod de på samma rad, så jag trodde de var bröder, men då jag gick bakåt i tiden, visade det sig, att vår Per Andersson 1677 avlöste en Anders Olofsson, som fanns i Backa 1676 (1675 och tidigare fanns där en Anders Västgöte, som kanske är samme person), medan min Anders Andersson 1688 avlöste en 1687 i Backa boende Anders Knutsson. När jag får tid, ska jag gå igenom Grytnäs domböcker, så kanske både dessa och andra anlinjer får bättre belysning.
Den danska Gissel-forskningen avancerar långsamt men ger intressanta inblickar i forskningsförhållandena där. Jag minns inte, om jag nämnt för Dig, att Danmark liksom de kontinentala länderna saknar de husförhörslängder som i så hög grad underlättar forskningen i Sverige och Finland.

Kordegnen i Vor Frue Kirke i Assens kunde således endast bestyrka, att förste bibliotekarien Svend Gissel är född i Assens 4/1 1921 och son till Overlærer Theodor Marius Rasmussen Gissel, men ej meddela något om den senares födelse. Då jag såg mig om i litteraturen, fann jag ett stort verk om Dansk Skole-Stat, som jag rekvirerade från Kungliga Biblioteket. Där fick jag veta, att Overlærer Theodor Marius Rasmussen Gissel var född 5/11 1886 i Grenaa och son till Købmand S. R. Gissel. Kordegnen på Kirkekontoret i Grenaa meddelade först, att vem som helst inte kan få upplysningar ur danska kyrkoböcker, men då jag redogjorde för avsikten med min forskning, meddelade han, att Theodor Marius Rasmussen Gissels far hette Severin Rasmussen Gissel. Nästa steg blev att skriva till Rigsarkivet i København för att ur Folketællingslisten 1890 (sådana finns endast vart tionde år) få uppgift om den senares födelsetid och födelseort. Rigsarkivet svarade, att man där ej har tid med släktforskning, men hänvisade till fyra upptecknade privatpersoner, som brukar komma forska mot betalning. Jag har nu skrivit till en av dessa, en pensionerad registrator.

Häromdagen fick jag brev från vår frände Birger Eriksson.

-/. Eftersom även Du ju är relativt nära befryndad med honom, bifogar jag xerokopia av detta med bilagor. Några kopior han sände mig

-/. har jag fått exemplar av förut, så därför vidarebefordrar jag det ena exemplaret till Dig.

-/. Jag bifogar också några ytterligare dombokexcerpter från Norberg och Hedemora.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

P. S. Jag ser att jag måste dela min försändelse på två kuvert för att kunna utnyttja rabattfrimärkena, som ju gäller upp till 100 gr.

Sturvösta den 26 januari 1982.

Bäste Arne

Hjärtligt tack för Dina båda brev av 7 och 23 dennes med bilagor!

Vad beträffar Västmanlands läns renoverade domböcker vol. 3 a, f. 250 v (ej 249 som Du skrev), ~~som~~ varav mina excerpter blivit för oläsliga för Dig, kan jag på Din begäran meddela, att där står, att "Källwast i Fragg blev efterlåtit taga några av nämnden och reva ut en brodersdel nämligen en tredjepart i Rosendal".

Du skriver, att Per Knutsson dog 1632 och efterträddes i mantalslängden av änkan, ett par år benämnd hustru Karin, fram till 1640 då Hans Persson avlöste henne. Jag finner emellertid inte Per Knutsson senare än i boskapslängden i Västmanlands landskapshandlingar 1625:16, f. 105. Sedan finns det, så vitt jag kunde finna, ingen längd förrän 1631 (Boskapslängder vol. 7:5, f. 16), och ~~då~~ sedan har Per Knutsson (som alltså ej dog 1632) avlösts av "hustru Anna änka". Hon namngives även i Västmanlands mantalslängd 1637 f. 211, men i mantalslängden 1638 (f. 217) och 1639 (verifikationsbandet) står det bara "änkan" utan namn. I Dina häften om Halvarsbrunning kallar Du henne Anna, så "Karin" var väl bara felskrivning i brevet?

Som komplettering till mitt föregående brevs uppgifter om Persbo kan jag nämna, att jag vid närmare undersökning fått fram, varför jag i de äldsta längderna ej kunde finna Persbo bland byarna i Grangärde: Det redovisas under Norrbärke sist bland denna sockens byar. I årliga räntelängden i Dalarnas landskaps-

handlingar 1552:8, p. 28, står Persbo under rubriken "Thenne epterschreffne liggie till Grenge och göre hyttegellett till Norbärcke". Både där och i årliga räntelängden i Dalarnas landskapshandlingar 1555:11 redovisas Persbo under dels en Bengt (utan patronymikon), dels Halward Larsson, båda kända på Winroths släkttavla.

Det var intressanta bilagor till Ditt senaste brev, och i enlighet med Din önskan återgår de härmed efter kopiering. Särskilt intresserade mig dombokskopian om Grängshyttan, men även 1702 års mål intresserar mig givetvis, eftersom jag härstammar från en annan gård i Knutsbo och Hans Eliasson i Gisselbo är en bekant till mig, sedan jag gjorde en genomgång av jordeböcker och kyrkoböcker om denna by, som min morfars morfar kom från (till Snickarbo). Det är Hans Eliassons efterlämnade gård i Gisselbo som är Birger Erikssons fädernegård, till vilken min morfars moster blev gift, och Birger Eriksson härstammar i rakt nedstigande led från Hans Eliasson, om vilken jag vill minnas något papper handlar i hans gårdsarkiv, som jag låtit mikrofilma för riksarkivet för mer än 20 år sedan.

Eftersom 1702 års mål handlar om Anders Hanssons i Rensbo hustru och hennes syskon, måste den av Dig efterfrågade modern på sidan 7 vara Anders Hanssons svärmor.

Någon tvekan föreligger heller inte om att Jöns Eliasson är en av målsägarna (kärandena). Hans Eliasson (Aliasson) förekommer på flera ställen i Karlfeldts antavla.

När jag ånyo i detta sammanhang ser på Din antavla finner jag en gammal bekant, nämligen Michael "Hyllpert" (se Svenskt biografiskt lexikon 19, s. 539).

Beträffande Gissel har jag nu tack vare en tryckt dansk Läraranatrikel funnit, att förste bibliotekarien Svend Gissels far var född i Grenaa på Jylland, till vars pastorsämbete jag nu skrivit.

Kopior av mina senaste dombokexcerpter bifogas.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

Västerås den 1 mars 1982

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 23 februari.
Jag har nu infört Dina sebaste excerpter om Halvarsbenning på sina gårdar och bifogar nya kopior. Vid ett besök i ULA den senaste veckan försökte jag finna originalet till den kortfattade uppgiften Du fabn i Örebro renoverade dombok, volym 13, f 146v, att "Uppbud: En brodersdel i Halvarsbenning 2 gången till Per Holstensson". Det är ju möjligt att detta gäller den del han köpt från sin bror Kielwast Holstensson, vilket brev ju tyvärr inte angav någon hemort för denne broder. Visserligen tyder Kielweats i Fragg innehav av jord i Rosendal på, att han är denne broder, men ett par andra saker gör mig fortfarande betänksam. Det skulle vara bra att finna något mera bevis på släktskapen, men jag kunde inte finna något originalprotokoll. Även om man finner det är det väl osäkert om det är utförligare. Möjligen om det första uppbudet kan vara det. Jag är ganska säker på att det inte fanns någon meda Kielwast Holstensson i Norberg, men det finns ju andra socknar dit han kunnat flytta.
Min undran över Michel Hillperts dödsår grundade sig inte på något tvivel om riktigheten, utan endast på nyfikenhet om det möjligen finns andra källor än kyrkoräkenskaperna. Han dog under husförhörslängd AI:2 löptid, 1698-1704. Han finns inte med i räkenskaperna 1698, 1699, 1703 eller 1704, varför det återstår 1700-02. Detsamma gäller ju Isak. Däremot undrar jag om Helmer Lagergren har rätt i att Hillpert var gift tre gånger. Det är risk för att han givit Hillpert skulden även för min anfaders Michel Hansson Gropps äktenskap. Vigseln 4 juni 1677 "Michel Hansson Stålsmed från Davidshyttan" tror jag gäller Gropp och inte Hillpert. Det är besvärligt med två Michel Hansson på Davidshyttan vid samma tid. Jagtror dock Hillpert hette så "från början" medan den andre Michel lade till "Gropp" först i början av 1680-talet. Det skulle betyda att äktenskapet 1677 gällde Gropp liksom det "Michel Hansson Stålsmeds barn på Davidshyttan", som kristanades den 18 maj 1679 skulle vara Gropps son Hans, vilket även bekräftas av dödboken när Hans dog 1749, 70 år gammal.
Karl Trotzig ger i "Hedemora stads historia" ett referat från rådhusrättens protokoll den 27 april 1668, som visar att det gick ganska hett till bland smederna. "Mikael Hilpert stålsmed angav Erik Mattsson på Davidshyttan för att han av honom överfallits när han åkt med Nårens postbonde, därvid Erik Mattsson ställt sig på medarna av släden och kastat omkull denna. Då Mikael Hilpert tagit gossen i försvar, hade Mattsson givit honom en örfil. Då de därvid kommit i slagsmål, hade Erik bitit av Mikael ett finger och givit honom nio knytnävsslag, varemot Mikael bitit näsan av Erik samt en del av ett finger.
Erik pliktade för 6 sår à 12 öre 3dlr smt, Mikael för näsan 20 öre, för lytet 9 öre och för 4 sår à 6 öre". Det är ju snudd på kannibalism bland dessa vilda smeder.
Brodern Salomon Hilpert var nästa år den 11 okt instämd för bråk med en Olof Persson i staden, eller kanske rättare, hans hustrus bråk med Olof, vilkens hus hon skällde för hor- och tjuvhus.
Salomon gifte sig 1666 och angavs då vara från Davidshyttan.
Av min gode vän Torsten Pettersson i Karbenning fick jag en uppgift om att Orsa husförhörslängd innehåller längd för några byar i Norberg. Jag lånade filmen och bifogar de uppgifter som intresserar oss gemensamt. Därmed får vi en åtminstone ungefärlig uppfattning om sönernas födelseår. Tyvärr sträckte sig inte längden till Gruvtorpen så Matts var inte med.
Den senaste veckan har jag ägnar ett par förmiddagar åt Nobergs lilla personaliebok, som endast omfattar 1699-1702 och inte ens för de åren är komplett. Jag fann att Lars Andersson i Norbergsby benämnes gruvfogde och dog den 25 jan 1700, 55 år gammal, och hans hustru hette Malin Joons- eller Joensdotter från Jälkarbyn i Hedemora. De hade levt tillsammans i 32 år och haft 5 söner och 3 döttrar av vilka 2 söner och 1 dotter var döda. Per Anderssons i Karsbo änka Brita Mattsdotter begravdes Annunciato Marie 1701, ingen dödsdag angiven. Hennes föräldrar var Matts Larsson och Margareta Hermansdotter. Det fanns några Hermansson den tiden i de trakterna, dock ingen i Karsbo.

Jag har varit till biblioteket och sett på Abraham Hülphers anteckningsbok. Den upptar endast Johan Hillperts ättlingar och har ingenting om Hans Hillperts övriga söner. Hülphers genealogiska samling har en stamtavla över Jannich Hilpers ättlinga, men ingen över Hans.

Jag glömde ovan att ge exempel på min tro att "Gropp" användes först på 1680-talet. 1668 dog"Hans Stålsmeds hustru på Davidshyttan", troligen Michel Gropps moder. 1673 dog "Michel Hillpertz hustru från Davidshyttan". 1680 dog"Michel Hanssons hustru på Davidshyttan", troligen Michel Gropps.

"Norbergsboken" visades för mig av en god vän i"Släktforskarklubben" när boken var helt nyutkommen, och jag kunde ju direkt se att ägarelängden för Backgården var felaktig. Jag minns att min dotter Britt-Marie var mäkta förgrymmad över att de gav felaktiga uppgifter om "vårt Halvarsbenning", och hon krävde av mig att jag skulle kontakta författaren. Jag nöjde mig med att informera Folke Andersson i Halvarsbenning, som senare fått mitt häfte och avskrifter av domstolsprotokoll som berör Backgården.

Hjärtliga hälsningar

KOMMUNIONSLÄNGD FÖR LINDESBERGS FÖRSAMLING

Volym D II:2
f 114, år 1705
Mäster Reinholdt Hülphert
Hustrun
son Johan
Hustrun
Gossen Nils

f 291, år 1710
Mäster Reinholdt Hölpert
Hustrun
Dottern Anna
Gossen Johan

Hans Reinholdtsson
Hustrun
Sonen Bengt

Johan Reinholdtsson
Hustrun
Gossen Johan

f 410, år 1715
Mäster Reinholdt Hülpert
Hustrun

Hans Reinholdtsson
Hustrun
Dotter Kerstin

Johan Reinholdtsson
Hustrun
Dräng Johan

(Från 1735 är det en lucka i längderna fram till 1780. De är sedan uppställda på ett annat sätt upptagande nattvardsgästerna för varje söndag och med församlingen uppdelad i flera områden.
Födda, vigda, döda finns från omkring 1670. Kopior på Västerås Bibliotek)

Volym D II:3
f 75, år 1720
Mäster Reinholdt Hülpert
Hustrun
Dotter Kerstin

Hans Reinholdtssons änka
Dotter Kerstin

Johan Reinholdtsson
Hustrun
Son Johan

f 185, år 1725
Mäster Reinholdt Hülphert
Hustru Kerstin Månsdotter

Johan Reinholdtsson
Hustru Sara Andersdotter
Son Johan
Dotter Kerstin
Son Isak

f 321, år 1730
Johan Reinholdtsson
Hustru Anna Claesdotter
Son Johan
Hustrun
Son Isac
Dotter Stina
Dotter Maria
Son Reinholdt
Sondotter Greta

f 488, år 1735
Johan Reinholdtsson
Hustru Anna Claesdotter
Son Reinholdt
Dotter Greta
Dotter Johanna

Isac Hölpert
Hustrun

Johan Hilpert
Hustru Maddalena Mörck
~~Anna Claesdotter~~

Jacob Hilpert
Dotter Sofia

Smedsta den 23 februari 1982.

Bäste Arne,

Tack för Ditt brev av den 17 dennes med bilagor, vilka i -
-/. enlighet med Din önskan härmed återgår efter kopiering.
Din tolkning (och läsning) stämmer helt med det intryck
jag fick vid genomläsningen av kopiorna. Farfadern Mats
(Lissönnävle) Svensson lyckades jag finna senast i mantalslängden 1637,
då han var en av de sex bönderna i byn. 1638 hade han
avlösts av Erik Matsson och Jöran Matsson; den senare bör
ha varit bror till Erik Matsson.
Beträffande tolkningen av den i Dina båda senaste brev
diskuterade notisen om Källwast i Fragg kan jag inte tänka
mig någon annan tolkning än att han skulle anmoda några
av nämndens ledamöter att mäta ut hans del.
Vad jag råkade skriva om min härstamning från en annan
gård i Knutsbo berodde på att jag först sent kommit underfund
med min härstamning från Mats Eliasson. Däremot hade
jag sedan länge noterat härstamning från Erik Matsson i
Knutsbo, vars son Mats Ersson (1673-1738) i Knutsbo
blev morfar till Anders Persson (1731-1781) i Gisselbo, gift med
Mats Eliassons sondotter Anna Olsdotter (1729-1812).
Med anledning av Din undran över uppgiften i Svenskt
biografiskt lexikon, att Michel Hillpert dog 1700, plockade jag
fram mina förarbeten till släktartikeln Hülphers, där jag
kunde konstatera, att dödsåret 1700 härrör från postmästare
Helmer Lagergrens samling i Stadsbiblioteket i Falun. Jag

1. bifogar xeroxkopia av Lagergrens släkttavla liksom även av min korrespondens om släkten Hülphers med lexikonets dåvarande excerpist i Landsarkivet i Uppsala. Möjligen har Lagergren sett några av mig obeaktade anteckningar av Abraham Abrahamsson Hülphers, vars samlingar Du ju har på nära håll på biblioteket i Västerås.
Då jag i förra veckan i helt annat ärende besökte Stockholms stadsbibliotek, kom jag att observera Norbergs kommuns 1974 tryckta sockenbeskrivning "Norbergsboken", där jag bl. a. kom att studera den senare för mig genom mitt fädernesorgan Norrtelje-Tidning bekanta museiföreståndaren i Norrtälje Christina Karmans ägarelängd för Backgården i Halvarsbenning, som vid jämförelse med Ditt manuskript om Halvarsbenning tycks vila på sammanblandning av Östra och Västra gårdarna i Halvarsbenning.
Men den boken är väl välbekant för Dig?

Hjärtliga hälsningar!
Hans

P.S. 24/2: Risken för det av Dig befarade kusingiftet Gaphyttan – Sörnävde visade sig vid en blick i 1672 års mantalslängd vara minimal, ty av de 18 bönderna i Sörnävde var det inte mindre än 5 Ollar, av vilka 2 Olof Ersson (den ene länsman), en Olof Hansson, en Olof Larsson och en Olof Jonssons hustru!

Västerås den 17 februari 1982

Bäste Hans

Tack för Ditt brev av den 26 jan och för excerpterna, som jag ber att få återkomma till.
Excerpten om Fällwast i Fragg kunde jag läsa, men jag förstod inte meningen med vad jag läste, varför jag blev osäker på om jag läste rätt. Menas det att Fällwast skall anmoda några av nämndens ledamöter att mäta ut hans del. Jag tänkte mig att de i stället skulle anmoda Fällwast att låta sig utlösas från delen. Det har jag sett de gjort till andra som lämnat fädernegården.
För Per Knutsson fann jag någon indikation på att han levde 1631, men jag kan inte återfinna den bland mina papper. Jordeboklängden från 1631 har jag dock inte sett. Han är med i den husförhörslängd, som upprättades vid biskpsvisitationen 1628. Försiktigtvis skrev jag"omkring 1632" i mitt häfte. Som Du säger så var "Karin" en ren felskrivning.
Jag meddelade Anders Winroth Dina noteringar från skattelängderna och han är ganska olycklig över alla nya personer som kommer fram, och som han förut inte känt till. Han undrar hur det skall med hans studier, om han skall gå och fundera över Persbo. Jag har tröstat honom med att det inte är någon brådska. och att det nog löser sig en vacker dag.
Du skriver att målet mellan Matts Eliansson och hans syskon intresserade Dig därför att Du härstammade från en annan gård i Knutsbo, men enligt Ditt brev av den 11 oktober förra året är Matts Eliassons son Olof Din mfmffmf.
Hjärtligt tack för Ditt tips om Hans Hillpert i Svenskt biografiskt lexikon. Det var många intressanta personer jag fick gemensam anfader med. Det fick mig att även studera Trotzigs "Hedemora stads historia" och enligt den hade Hans Hillpert sönerna Johan, Salomon, Isak och Michel. Michel Hillpert hade sönerna Johan och Salomon. Min anfader Salomon var med i tåget till Stockholm 1743, "Stora daldansen". Den enda av Hans söner jag sett i kyrkoräkenskaperna är Johan, som dog 1682. Kyrkoräkenskaperna tog en paus åren 1700-1702. Lexikonet anger att Michel dog 1700 och Trotzig att Isak dog 1701 så de måste ha haft tillgång till andra källor.
Förra veckan hade jag ytterligare en film över Grytnäs domböcker. Det börjar bli svårt med platserna vid läsapparaterna även på morgnarna, men jag fick några timmar per dag måndag till torsdag. Fredagen var helt fullbokad från klockan 9 till 20.
Jag fann yterligare ett par mål som rörde våra anor i Garphyttan och Sörnäfde, kopior bifogas som jag ber Dig returnera. Som vanligt har jag svårt med läsningen, men jag tycker mig se följande om familjeförhållandena. Margareta Ersdotters i Garphyttan far var Eric Matsson i Sörnäfde och hennes farfar Mats Svensson i Sörnäfde. Hennes syskon var Mats, Samuel, Malin samt en syster gift med Olof Ersson i Sörnäfde, förmodligen identisk med den länsman vi förut känner till. Var vänlig rätta mig om jag har misstagit mig, speciellt när det gäller farfaderns patronymikon, som jag först fick till Simonsson.
Från VI Al:1, 14 aug 1695 har jag noterat ingressen till ett ärende där Mats Ersson i Sörnäfde, salige Bengt Matssons fader, Olof Bengtsson och Anders Matsson talade till Olof Ersson i Sörnäfde förmälande huru Mats Ersson har löst ut sal Anders Jöransson ....
Det skulle betyda att Mats Ersson hade sönerna Bengt, Anders och Olof. Jag härstammar även från Olof, vilket betyder att jag råkar ut för ännu en anförlust.
I de här protokollen träffar jag för första gången på namnet Holstensson i Grytnäs. Min anafader Eric Holstensson i Davidshyttan, hedemora och hans bror Per kommer enligt kyrkoböckerna från Grytnäs. De är båda smeder och Knallasbenning är väl en av de få byar i Grytnäs som kan tänkas producera sådana. Men att få något bestämt bevis om detta blir svårt. Smederna hade ju i allmänhet ingen jord att efterlämna till barnen att bråka om.

Enligt den släkttavla Du tidigare fått från Isheden var Anders Olsson i Garphyttan och Olof Ersson i Sörnäfde tremänningar och de var alltså gifta med var sin syster till Mats Ersson i Sörnäfde. Senare gifte sig också Mats Erssons sondotters son med Anders Olssons sonsons dotter. Enligt dödboken var Erik Anderssons i Garphyttan hustru Carin Olofsdotter född 1672 i Sörnäfde och hon passar bra som dotter till Olof Ersson. Eftersom det skulle betyda att de var kusiner är väl detta mindre troligt, men kanske inte omöjligt i den släkten.
Filmen fortsatte med domböcker från Hedemora, serie VII i häradsrättsarkivet.

Våra förfäder i Grådö var inte alltid de bästa vänner. I VII AI:1,.18-19 maj 1691 klagade Johan Fransson och hans son Eric Johansson att de hava lidit nog försmädelse genom skällsord av Per Andersson i Grådö och ....inpå honom därför. Pers hustru Anna Trulsdotter ....
Det fanns även ett par notiser om köp av jord mellan Johan Fransson och kaplanen i Västanfors, vilka inte gav något nytt.
Jag har inte kunnat utröna något om min ffmfmfmf, Hans Carlssons på Davidshyttan ursprung. Carl var på den tiden ett mycket sällsynt namn i Hedemora, och i kyrkoräkenskaperna har jag funnit en Carl Andersson på Davidshyttan som dog 1674. Hans hustru dog samma år. Jag har inte vågat koppla ihop Carl Andersson och Hans Carlsson, men i domboken 1687 finns vad jag tycker är tillräckligt bevis. Hans Carlsson på Davidshyttan androg att Mats Matsson ibm, hans moders systers man, haft Hans Carlssons arv i fast och löst under Hans omyndiga år, och att han misskött agvedomen så att den är i dåligt skick när Hans skall återta den. Tinget uppdrar åt gode män att undersöka.
Därmed går det ihop kronologiskt, vilket jag hade svårt att se förut.
Vid nästa ting, 26-27 sept 1687 tvistar ett par syskonbarn till sal. häradshövdingen i Ångermanland, Johan Andersson Hambreus, om vem som skall få lösa ut dennes arvejord. I detta sammanhang nämnes att Carl Andersson i Davidshyttan är häradshövdingens broder. Jag tänkte att han också skulle varit värd ett omnämnande i Biografiskt lexikon, men så var inte fallet. Det enda stället jag fann honom var i en förteckning över ämbetsmän, men det gav inga utförliga uppgifter. Jag antar att han härstammar från Hamre, dels med tanke på hans tagna namn, dels därför att de tvistande syskonbarnen var från Hamre.
I mitt förra brev undrade jag, om de tingsprotokoll jag bifogade kunde visa om Matts Eliassons svåger Anders Hansson härstammade från Hensbo. Domboken från 1689 ger besked, då Anders Hansson löser in två systrars arvejord i Hensbo. Den ena systern gift med Mats Jonsson i Tillberga, den andra, Kerstin Hansdotter, med Matts Larsson i Stusshyttan, Grytnäs.
Jag hann inte med mera än ungefär hälften av dessa båda filmer varför jag skall beställa om dem. Det är dock bäst jag väntar någon vecka. Vi släktforskare är inte väl sedda av bibliotekspersonalen, vilka anser att vi bara är till besvär med våra filmbeställningar. Det hindrar dem tydligen i deras mera värdefulla arbete med böcker.

Hjärtliga hälsningar

Västerås den 23 januari 1982

Bäste Hans

De senaste dagarna har jag studerat Grytnäs domböcker, serie VI, och funnit ett par saker om våra gemensamma anfäder.
Ett mål 1702 mellan Matts Eliansson (Iliansson ?) i Knutsbo och hans syskon ger namnet på hans föräldrar och dessutom den för mig intressanta upplysningen att min fffmfmff Anders Hansson i Rensbo, Hedemora, är svåger till Matts. Tyvärr ger det dock ingenting om Anders Hanssons ursprung. Det framgår att Elian hjälpt Anders Hansson att lösa delar av hans hemman i Rensbo. På mitten av sidan 7 säger sig Anders Hansson ha betalt avrad till modern. Vad tror Du om detta? Är det Anders Hanssons moder eller svärmoder som avses. Det har ju sin betydelse när det gäller att placera Anders Hanssons föräldrar i Rensbo eller någon annansplats.
I vigselboken har jag funnit att Hans Eliansson vigdes vid Anna Bengtsdotter, Gisselbo, den 1 okt 1682 och Kerstin Eliansdotter vid Olof Mattsson, Knutsbo, den 25 okt 1685. Anders Hansson i Rensbo vigdes 15 okt 1675 och denna vigsel ägde tydligen rum i Hedemora. Matts Eliansons vigsel har jag sökt efter både i Grytnäs och i grannsocknarna, men jag har inte lyckats finna den.
Står det inte i ingressen att Hans och Jöns Eliansöner talar till Matts? Jöns har jag inte tidigare påträffat och jag kan inte heller se att han nämns i fortsättningen av protokollet.
Det andra protokollet handlar om Anders Olssons i Garphyttan arvingar. Det är ett förskräckligt bollande med jordedelar, men tycks vara det bevis Du efterlyste att Margareta Ersdotter är mor till Olof och Erik Anderssöner. Det säger i protokollet att deras moder fortfarande besitter en treding, vilket väl betyder att hon fortfarande lever. Enligt dödboken dog "hustru Margareta i Garphyttan, 70 år" år 1709.
Jag bifoger de kopior som jag på biblioteket tog från filmen. Eftersom jag nu förlorat min bekväma kopierings~~metod~~-möjlighet är jag tacksam om Du returnerar dem efter genomläsning.
Jag har också i Skinnskattebergs böcker sökt efter Matts Larssons i Malingsbo hustru Ingeborg Larsdotter. I vigselboken kan jag inte finna dem mellan 1670 och 1698. Vissa sidor är svårlästa antingen genom svag skrift eller genom dålig kopiering, så jag kan inte garantera att de inte finns där. I mantalslängden AI:1, upprättad 1663, finns en sida som var avsedd för Jerån, vilket dock var överstruket och ersatt med Norrbyn. I texten på sidan är sedan angivet Jerån, Fagersta och Fremshyttan, vilka är grannbyar i norra Skinnskattebergs. I slutet, vilket alltså möjligen skulle betyda Fremshyttan, finns en Lars Olsson med hustru Ingeborg, hustruns namn låter ju lovande. Inga barn finns angivna, vilket också är naturligt. De infördes inte förrän de var förhörsmogna. I AI:2, upprättad 1697, finns inte Lars Olsson medtagen.
För att återgå till Matts Eliansson så dog hans hustru 1728, 61 år gammal, vilket ger födelseåret 1667. Det först barnet jag har påträffat är dottern Margareta, döpt 11 febr 1694. Vittnena var från Axelsbo, som jag tidigare inte sett omnämnt i Grytnäs kyrkoböcker.

Hjärtliga hälsningar

Västerås den 7 januari 1982

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Dina brev av den 19 december och 3 januari med bilagor. Excerpterna från domböckerna hade jag förut sett med undantag för den om Kälwast från Örebro läns domböcker, vilka jag aldrig studerat. Under mina forskningar om Halvarsbenning gjorde jag ingen sammanställning över vad jag sett om Västra gården, jag tyckte att förhållandena omkring den var så klara att jag nöjde mig med mina anteckningar. Dessa var inte heller alltid en ordagrann avskrivning av domböckerna utan ofta endast en sammanfattning av innehållet.
Jag bifogar en sammanställning

Det var ett intressant fynd Du gjorde om Kälwast Holstensson. Jag har inte lyckats identifiera en av Holsten Perssons i Halvarsbenning söner, vilket jag omtalar för Dig i mina första brev till Dig 1976, och jag framkastar samtidigt tanken att sonen kan vara Kälwast i Fragg. Jag övergav dock den idén när jag fick se att gården hade varit Holsten Perssons i Vad, *med gården* och att Kälwast löste ut Holstens syskon. En liten indikation på att Holsten Perssons son Kälwast är identisk med Kälwast i Fragg finns i volym 3a, f 249, där den sistnämnde uppmanas att klara upp förhållandena med sin brodersdel i Rosendal. Jag kan inte förstå vad det står mellan "olev efterlåtit taga" och "en brodersdel nämligen". Denna notis missade jag vid min genomgång av domböckerna.

Av det jag sett i domböcker och mantalslängder är det helt klart att Hans och Jöns Perssöner inte är bröder, de tillhör inte ens samma generation. Jöns farmoder var Malin Michelsdotter från Rosendal. Hans mor var från Västra Djupkärra och jag har vågat mig på den gissningen att hon var dotter till Jöns Larsson. Jag har sett hennes föräldrars släkttavla i domboken och ingenting pekar mot Hästbäck. När Per Knutsson dog 1632 efterträddes han i mantalslängden av änkan, ett par år benämnd hustru Karin, fram till 1640 då Hans Persson avlöste henne. Två döttrar, den äldsta född 1643, överlevde barnaåren och under deras uppväxttid innehades Backgården av Erik Andersson från Nickebo, nära Hästbäck, gift med en hustru Marit, som jag gissat ~~var~~ dotter till Per Knutsson. Erik och Marit var det ena paret i ett tredubbelt bröllop där de övriga pareb innehöll en son resp. en dotter till Per Holstensson. När döttrarna till Hans Persson blev vuxna gifte de sig och löste ut Erik Anderssons del. Den ena dottern gifte sig med Johan Werniksson från Klingbo, även det i närheten av Hästbäck. Jag tycker det är ganska klart att Per Knutsson är son till Karin Jönsdotter och bror till Olof Knutsson. Det är väl möjligt att Backgården var större än vad som motsvarade en systerdel och att Jöns Persson och hans två systrar fick en del i Hästbäck som kompensation. Olof Knutsson finns i Älvsborgs lösen 1615-19 och hans moder i längden över de som inte betalar skatt för den första terminen, möjligen var det de första två terminerna. Jag har ju ingen förbindelse till Per Knutsson så jag har inte undersökt det närmare.

Tack för Dina upplysningar om Persbo. Den kompletta texten i Dalarnas domböcker I AI:7, f 39v tycker jag ger ett gott belägg för att kärande i målet den 16 februari 1615 är Halvard Hermansson och att den andra Halvard,"som fortfarande lever", är Halvard Ericsson i Fragg: "Kom Halvard Hermansson i Pedersbo, Grängie, samt Halvard Erics on i Fragg på Gambla Norberg och gav tillkänna huru de hade gjort ett vänligt jordabyte sigh emellan i så måtto att Halvard Ericsson gafv Halvard Hermansson 2 brodersdelar i pbo med hus och jordh där emot gafv Halvard Hermansson honom igen all den del han åtte i Fragg. Vittfares emellan dem i Pedersbo att hvilken som först är orsak till någon träta dem emellan synnerligh om dhen gambla .... som de sigh emellan hafva medh Bengt .... skall böta 40 d."
Man kan väl också förutsätta att den Halvard Ericsson, som fanns i Persbo 1585 är densamma som kom till Fragg 1590 och skattade för Norrgården. Han skattade även 1591, men sedan är det Herman Henniksson till sin död, varefter Halvard kommer tillbaka i skattelängderna. I Älvsborgs lösen 1615 är han på längden över de gamla varför han torde vara född före 1555. Jag är helt övertygad om att Herman och Eric gjorde ett lika vänligt barnabyte som deras söner sedan gjorde jordabytet.

Jag skall se igenom Esther Hemmings imponerande samling data om släkten Lindquist, antagligen finns väl där kompletterande uppgifter för "Erik Anderssons ättlingar".
Vi har här på biblioteket en komplett samling filmer över Skinnskattebergs kyrkoböcker, jag skall försöka om jag kan finna något om Ingeborg Larsdotter i Järån. Det är mycket som fattas i Skinnskattebergs födelseböcker från mitten av 1600-talet. Jag antar att de döpte barnen, men det fanns nog brister i bokföringen.
Det är nu ganska länge sedan jag besökte bibliotekets släktforskarrum. En av de senaste gångerna gjorde jag ett fynd, som jag glömt att berätta om. Min fmfffm, Margareta Larsdotter, gift med Lars Ersson i Folkärna, dog i Krommetsbo 1781. I dödboken finns födelse- och vigseltider angivna, men inte platserna. Jag har under årens lopp då och då sökt i närliggande socknar, Grytnäs, Möklinta m.fl. men utan resultat. När jag nu sökte i Norbergs vigselbok efter en annan uppgift, fann jag plötsligt deras vigselnotis. I födelseboken visade det sig sedan att hon var dotter till Per Lars Persson i Karsbo. Därmed härstammar min farmor, morfar och mormor från Karsbo och har en gemensam anfader i Matts Larsson.
Mesten av den här veckan skall vi ägna åt släktbesök i Sandviken och Storvik. Nästa vecka skall jag försöka gå till släktforskarrummet och se hur stor trängseln är nu för tiden vid läsapparaterna. Jag får ju nu möjlighet att använda morgnarna, och då brukar det inte vara så fullbokat.

Hjärtliga hälsningar

[illegible] den 3 januari 1981

Bäste Arne,

Tack för ditt brev av den 20 december, som inte kom i min brevlåda förrän den 29 (samtidigt hade någon slarvig brevbärare stängt in det hos några grannar, som var borta över julen och vänligt befordrade det vid hemkomsten, sådant har hänt förr).
Jag gratulerar till din nygamla titel och till Norberg-genealogin, som jag har tillgång till både på landsarkivet och i stadsbibliotekets bibliotek, men som jag väl vid tillfälle skall söka skaffa mig på bokhandelns kommission (det var bra att få veta, att antikvariatet i Västerås [illegible] ca. 375 kronor, så att jag har en föreställning om vad jag bör betala).
~~Först i dag har jag fått tillfälle att analysera bönderna~~ i Norberg, medan Teresa var i Västerås. Det tycks vara svårt att finna landsbygdsgenealogiens personer i de bevarade längderna, såsom framgår av de tjugotvå kända [illegible] exempel jag gjort på bönderna av det efter köpingen återgående bondeskattemantalet. Halvard Hemmingsson kan jag se honom i årliga räntan 1586, men de äldre i Norberg ~~var det svårt att~~ kunde jag ej återfinna, ty ännu på 1550-talet tycks byn inte finnas i några längder. Stamfadern Nils Jonsson skall ju ha levat generationen före Henrik Bengtsson i Vad, och för den tiden finns ju överhuvud taget inga längder bevarade. Före Halvard Hemmingsson betalar hans gård under en Per Larsson 1577, och i de äldsta längderna jag funnit – så sent som 1561 – redovisas Norberg i tiondelängden endast under en hemman, vilken årligen [illegible] jämte honom kommer ett par kreatur. Johan Larsson och Lars Persson i Norberg kommer däremot [illegible] [illegible]

belagt i byn. Vid sidan av Halvard Hemmingsson finns således Halvard Eriksson i tiondelängden 1585, och i tiondelängden 1615 förekommer en Halvard Olofsson.

Vad beträffar Britas, domboken 1615 nämnde som Halvards identitet, trodde jag först, att Anders Winroth hade rätt, men vid förnyad genomläsning finner jag, att texten faktiskt ej uttryckligen uppger att Britas man Halvard är identisk med Karins make med samma namn, som ju måste identifieras med kärnden. Därtill kommer ju nu, att 1615 års tiondelängd också känner en Halvard Olofsson i [illegible], varför ej heller kärndens identitet är bevisbar.

Denne Anders Winroth är en märklig yngling. Då jag bad honom om närmare uppgift om sin härstamning från Spelbo Persson, visade det sig att han är född 7/8 1965, alltså endast 16 år gammal, och att hans mormor är ett halvt år yngre än jag. Jag började visserligen forska i högstadiet, men först [illegible]. Då jag var 12 år och i läroverket. Då jag var 13, men tidskriftsredaktör har jag ännu ej vågat mig på att bli, så Anders Winroth är verkligen tidigt ute.

Gott Nytt År!

Hans

Västerås den 20 december 1981

Bäste Hans

Nu är det över, allt avslutningsarbete och allt avskedstagande och -festande. Det sista var nästan det värsta, men den slutliga avskedsfesten, en stor middag i torsdags bjöd på en trevlig överraskning. Mina arbetskamrater hade antikvariskt lyckats anskaffa ett exemplar av "Norberg genom 600 år", som de presenterade mig som avskedsgåva. Ännu så länge har jag den bara i form av ett presentkort medan boken är på väg till Västerås per post. Jag tycker att den boken är den mest vederhäftiga och det bästa, som skrivits om någon bergslagssocken. Antikvariatet här i Västerås hade ett exemplar i våras, men jag tyckte den gången att 375 kronor var en onödig investering när den finns på biblioteket. Mina arbetskamrater kontaktade Margit och hon mindes mitt intresse och tipsade dem. Nu har jag julhelgen på mig att återvinna jämvikten och sedan skall jag väl på nyåret kunna leva upp till rollen som en glad och lycklig pensionär.

Vi reser till Örnsköldsvik på tisdag och blir där över julen. Britt-Marie kommer också dit,men från andra hållet. Hon är sedan i slutet av november i Kalix för att göra sitt examensarbete. Kalix kommun skall nästa år inrätta ett gymnasiebibliotek och hon skall, tillsammans med en kamrat,upprätta ett förslag till bokbestånd.

Vår vän och frände, Emil Boman i Grytnäs, avled den 15 december och begravs på tisdag i Grytnäs kyrka.

Jag anmälde mig som medlem i Västerbergslagens Släktforskare och bifogade samtidigt mitthäfte om Halvarsbenning samt avskrifter ur tingsprotokollen, som visar att Halvard Hermansson är son till Herman Henniksson. Som svar sände han mig bifogade tingsprotokoll från I:AI;10, som han ansåg bevisade att Halvard var son till Per Jonssons i Persbo dotter Brita. Jag har redan skrivit ytterligare en gång till honom och beklagat att jag inte kan hålla med honom om detta släktskap. Jag tycker inte att "Brjta ätte en son Haluard dene lefuer" är en trolig beskrivning av Halvard Hermansson, som var med vid tinget och förde talan i det aktuella målet. Hade de avsett honom borde de ha uttryckt det på annat sätt. Däremot borde det vara en god beskrivning av Halvard Ericsson, som hade haft de till Halvard Hermansson sålda två brodersdelarna i gården, fortfarande levde, men i Fragg långt från Persbo. Jag hoppas jag kan få höra Din åsikt om detta. För att sporra Anders Winroth till fortsatt forskning uttryckte jag också den förmodan att man möjligen i skattelängderna kunde utröna vem som efterträdde Per Jonsson iPersbo och att han troligen var måg till Per Jonsson och gift med Brita.

Vi önskar er en GOD JUL och ETT GOTT NYTT ÅR

Hjärtliga hälsningar

Hunnebostrand den 19 December 1981

Bäste Arne

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 27 november med bilaga!
Svend Gissel har inte svarat mig. Jag har därför nu skrivit till sognepræsteembedet i Assens på Fyen, där han föddes 1921 (enl. senaste - nyutkomna - upplagan av Dansk Biografisk leksikon) och bett om upplysning om födelseförsamling för hans 1886-1975 levande fader, overlærer Theodor Marius Rasmussen Gissel. Det ska bli intressant att se om det går att följa släkten bakåt. Jag har inte släktforskat i Danmark sedan jag för c:a 20 år sedan under arbetet med boken om släkten Svennonius skrev till sognepræsteembedet i Marstal på ~~på~~ Ærö och fick svar från en fotograf där, som upprättat ett kartotek över invånarna där genom tiderna (det var min f.d. hustrus farbrors andra hustru som var född där).
Som svar på Din fråga om hur många fjärdedelar Anders Persson i Fragg 1755 köpte av Per Larsson i Fragg enl. vol. 64, f. 388v. kan jag svara att det var en fjärdedel.
Jag gratulerar Dig till att ha överlevat 16 december och nått fram till pensionsålderns lockande sagoland, som jag har en del år kvar till, men som för mig snarare ter sig som något okänt och nästan skrämmande, eftersom jag trivs så bra i selen, även om det är jobbigt att samtidigt hinna med den egna

forskningen.
Du har väl sett, att Emil Bormans dödsannons stod i Svenska Dagbladet i går och en intressant nekrolog i dag. Jag fick i slutet av oktober från honom ett par foton från 78-årsdagen 18 juli och guldbröllopsdagen 9 augusti. Han skrev då, att han legat på lasarettet i fyra månader och nu vårdades i hemmet, men jag blev ändå överraskad av dödsnotisen. Jag har nu sänt Edit Borman ett kondolerande julkort och tack för fotona.
Mina manuskript om mina morföräldrars släkter, Lindquist (Lindqvist) från Myrsjö vid Avesta och Engqvist (Engquist) från Prästhyttan vid Hedemora har nu enligt telefonmeddelande från redaktören, Carl-Gerhard Schönbeck, godkänts för tryckning i det häfte av Svenska släkter som kommer ut före sommaren 1982. Jag bifogar kopia av den kompletterande information jag lyckats få från min mammas kusin Esther Henning, född Lindquist, i Portland, Oregon, som jag låter stå som min medförfattare, när det gäller de talrika amerikanska grenarna av släkten Lindquist.
Jag vet inte, hur långt fram Du gått igenom domböckerna för Norberg, men för säkerhets skull bifogar jag kopior av mina senare excerpter därur. I Ditt manuskript saknar jag emellertid uppgifterna 1/12 1646, att Jöns Persson i Halvarsbenning far Peder Holstensson 1644 köpt en avslott av sin bror Kälvast Holstensson (i Fragg?), och 26/4 1648, att Hans och Jöns Perssöners i Halvarsbenning farmor hette Karin Jönsdotter (varifrån har Du uppgiften, att Hans Persson var son till Per Knutsson?).
Eftersom Du har så mycket förfäder i Skinnskatteberg, vill jag till sist nämna, att min mormors farmors farfars mormor Ingeborg Larsdotter, gift med Måts Larsson i Sången i Malingsbo, enligt Söderbärke dödboksfilm 1731 var född i "Järn i Skylattaberg" 1655. Jag vill gärna identifiera med Järnän i Skinnskatteberg, men hon finns inte i Skinnskattebergs födelsebokfilm 1655, ej heller någon Lars i Järnän i mantalslängden. God jul och gott nytt år! Hans

Huvudsta den 31 oktober 1981

Bäste Arne,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 24 dennes med bilagor! Vad beträffar Din fråga, om jag har någon speciell anledning att tro, att Anders Olsson i Gruphyttan var gift flera gånger, måste jag ge ett nekande svar men samtidigt påpeka, att det enda jag vet är att hans hustru Margareta, Mats Erssons i Söder-Näfde syster, nämns 1682. Av mina medeltidsgenealogiska forskningar har jag lärt mig, att man, när det gäller tiden före kyrkoböckernas början, aldrig skall ta för ~~gif~~ givet, att faderns hustru är sonens mor ~~utan att~~ om ej hon kunnat beläggas som gift med fadern både före och efter den sannolika tidpunkten för sonens födelse. Ibland tillkommer givetvis, att man kan belägga arv på hennes sida, och då blir ju saken säker.
Det frekventa barnafödandet (och dåtidens bristfälliga läkarkonst) gjorde ju att hustrur i äldre tid förbrukades oftare genom dödsfall än i nutiden genom skilsmässor.
Det var lustigt, att Du skulle stöta på Hedemora kommunionbok DII:1 just som jag under den gångna veckan kom att studera den på film och hade tänkt skriva till Dig om den. Min främsta behållning av den blev att min anfader Lars Jönsson i där uppges vara gift med en Anna och alltså inte med sin genom husförhörslängden kända och samma år som han själv avlidna hustru Elisabet Olsdotter, vilket ju illustrerar mitt påpekande ovan. Vad beträffar Dina påpekanden om gemensamma

förfäder i denna kommunionlängd blev jag litet undrande inför Ditt omnämnande av Johan Larssons i Norshyttan änka, som jag inte hittar i vare sig Din eller min antavla.
Vad beträffar kopian av Söderbärke dödbok 1708 läser jag, att Jacob Olofsson i Busjön var född i "Narcki", sannolikt landskapet Närke.
Då jag här om dagen besökte Stockholms stadsarkiv, erinrade jag mig Din anfader Johan Georg Lindbom, som var född 1751 i Stockholm, och slog på hans namn i nämnda stadsarkivs främsta klenod, dess bouppteckningsregister, som i äldre tid bokför både avlåtare och arvingar. Där fann jag en person med just detta namn, en gelbgjutare, som var gift med Anna Maria Kistner och nämnes som broder i bouppteckningen efter juveleraren Carl Lindbom, som dog 1772 enligt bouppteckning 1776/1:320. Kombinationen av samma förnamn och efternamn tyder på släktskap.
I tjänsten har jag varit i korrespondens med handskriftsavdelningen i Det kongelige Bibliotek i Köpenhamn, vars chef visade sig heta Svend Gissel, Dr phil. och född 1921 samt biograferad i den nyutkomna tredje upplagan av Dansk biografisk leksikon. Jag har nu skrivit ett privatbrev till honom med förfrågan om hans släktnamns ursprung, och om han kan tänkas tillhöra samma släkt som våra förfäder i Norberg, där ju sådana om invandring [illegible] skvallrande utländska förnamn som Wantzid och Casper förekommer.
Här om dagen fick jag brev från Emil Boman, som tackade för de foton från vårt besök som jag sänt honom för länge sedan. Han meddelade, att han legat på lasarett i flera månader

(men nämnde inte sjukdomens art) och sände foton från sin 78-årsdag 18 juli och deras guldbröllopsdag 9 augusti.

Jag har anmält mig som medlem i Föreningen för datorhjälp i släktforskningen (adress: c/o P.O. Bergman, Hjortronvägen 89, 59054 Sturefors) och tack vare en notis i dess stencilerade meddelandeserie SLÄKT-FORSKAR-NYTT fick jag veta, att Västerbergslagens släktforskare i år gett ut första numret av en stencilerad tidskrift Släktforskaren. Eftersom jag har så många förfäder i Söderbärke och Grangärde, anmälde jag mig som medlem även av denna förening. Jag bifogar xeroxkopia av mitt exemplar av första numret av Släktforskaren samt av min korrespondens med dess redaktör Anders Winroth, eftersom jag med anledning av hans artikel om Persbo där för honom nämnt Dina forskningsresultat.

Jag bifogar också xeroxkopia av Dansk biografisk leksikons artikel om Svend Gissel och av mina senaste excerpter ur sinnesprotokoll samt ur Kopparbergs läns äldsta renoverade dombok (men dessa senare notiser känner Du väl från originaldomboken i landsarkivet).

Hjärtliga hälsningar!

Hans

Västerås den 24 oktober 1981

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 11 ds med de intressanta bilagorna. Jag blir mer och mer imponerad av Din kännedom om forna kunga- och adelsätter och deras invecklade släktförbindelserna.
Att inte Johan Johanssons i Grådö födelse- och dödsår inte kommit med i antavlan beror endast på rent slarv vid utskrivningen, om deras riktighet råder ingen tvekan.
Innan jag fann Matts Iliansson i dödboken hade jag hans födelseår 1660 från Husförhörslängden. Jag fann ingen anledning att senare ändra detta, eftersom han var 76 år på dödsdagen om han var född under senare hälften av 1660.
Det var en intressant upplysning om Anders Olssons i Garphyttan hustru. Har Du någon speciell anledning att tro att Anders Olsson var omgift? Sonen Eric Anderssons hustru var också från Sörnäfde.
I Husbys husförhörslängd AI:2 fann jag en notering om Anders Olofssosn hustru Anna att hon var från Anders Olssons i Backogården. När jag senare kontaktade Erik Westlund i Uppsala om Eric Jöranssons i Långshyttan anfader Björn i Hinshyttan, kom även denna Anders Olssons på tal. Han påstod då att Anders Olofsson i Kälsbyn och Anders Olsson i Backogården är samma person och att noteringen i husförhörslängden inte hänför sig till hennes fader utan till hennes avlidne make. Det är också mycket som överensstämmer i mina noteringar om de båda. Anders Olofsson i Kälsbyn dog 1663, Ander Olofsson i Backogården före 1670. Bådas hustrur hette Anna.och levde efter 1690. Skilnaden ligger i de barnkullar jag noterat från AI:1 och jag är inte säker på att Westlund har rätt. Jag tog dock bort Backogården från min antavla, men har den kvar i min arbetsbok förffr framtida kontroll. Detsamma gäller Björn i Hinshyttan där jag tyckte Westlund var litet svävande på målet.
Jag skall ta mig en ny omgång med Erik Anderssons ättlingar och försöka få den mera komplett.
Dina excerpter har jag försökt inordna i sina rätta fallor och jag hoppas det är rätt. Det var trevligt att att få kännedom om Per Perssons på Stora Höjen åtkomst av Per Carlssons i Fragg hemman. Per Persson var Per Carlssons systerson och förutom ovannämnda son Per hade han sönerna Olof och Eric samt dottern Maria. Olof bortflyttade till för mig okänd ort, Maria blev gift i Dullbo och Eric övertog hemmanet, 1/8 mantal, halva det ursprungliga Per Nilssons hemmen. Per Persson hade dessutom en oäkta dotter,Anna Persdotter, med Anna Mattsdotter i Halvarsbenning. Anna var gift med Matts Larsson i Fragg, som tydligen brukade den 1/8 i Södra gården, som tidigare tillhört Johan Mattsson. Eric Persson hade en son Per Ersson, gift med Sara Andersdotter från Kallmora. Han dog barnlös och efter några äktenskap mellan änklingar och änkor, som jag redogjorde för i ett tidigare brev, tillföll hemmanet Brita Persdotter, änka efter den sista av våra tre Per Perssöner på Stora Höjen..
Det var intressant att läsa om Dina besvär med Din förfader Anders Andersson Hedberg. Det påminner mig om mina besvär med min mmmmm, som huförhörslängden angav vara från Söderbärke. Under ett par,tre år läste jag då och då födelse- och vigdeböcker i min jakt efter henne, men utan resultat. När jag till sist upptäckte att det fanns en inflyttningslängd i Ramsberg för den aktuella tiden gick jag till den, och där angavs att hon kom från Norrbärke. Sedan var det lätt. Jag har sedan en tid besvär med min ffmffmf David Hansson i Nyhyttan i Hedemora. Där anger husförhörslängden "från Söderbärke", men jag kan inte hitta honom. Jag har varit inne på tanken att det skulle kunna vara Malingsbo, men på den tiden, 1684, var det gemensam bok för Söderbärke och Malingsbo. Det kanske är Norrbärke igen, som är den rätta födelsesocknen

Den senaste tiden har jag varit i Uppsala ett par gånger för att försöka komma längre med mina Hedemora-förfäder. Det andra besöket föranleddes av att jag i slutet på det första besöket tog in kommunionlängd D II:1, som jag tidigare under min mångåriga kamp med Hedemoras böcker bedömt som ointressant. Tvärt emot visade den sig vara mycket bra. Den upptar inte nattvardsgästerna var för sig utan den är ordnad i byar och i familjer inom byarna. För den del av mina anor som hat jord upptar den föräldrar, förhörsmogna barn samt mågar och sonhustrur. Den var till mycket god hjälp och bland våra gemensamma anor kan jag nämna följande upptäckter:
Johan Mattsson i Hensbo gav inga nyheter. 1688 bestod familjen av honom själv, hustrun Margareta och sonen Mattias.
Johan Larssons änka i Korshyttan hade sonen Olle med hustru Anna samt Lars Johansson med hustru Sara. Från mina noteringar från kyrkoräkenskaperna har jag att Johan Larssons änka dog 1691 och Johan Larssons svärmor dog 1656. Man kan kanske våga sig på gissningen att Johan Larsson var ingift i Korshyttan.
Johan Fransson i Grådö hade hustru Kerstin, sonen Erik med hustru Brita och sonen Frans med hustru Margareta.
Olof Larsson i Grådö hade hustru Elisabeth och inga barn.
Per Andersson i Grådö hade hustru Anna samt sonen Olof med hustru Brita.
Per Olsson i Gräntse hade hustru Margareta, en son där jag av någon anledning inte har något namn samt sonen Anders med hustru Kerstin.
Änkan hustru Karin i Holmbo har mågen Hans Mattsson med hustru Margareta, dottern Susanna samt sönerna Anders och Petter. Det är enda familjen i Holmbo.
Per Larsson i Brunna har hustru Brita samt dotter Kerstin och mågen soldat Erik Olsson.
Nils Perssons änka i Dräckie har sönerna Pelle och Olof samt dottern Kerstin.
När jag sökte efter föräldrar til min ffmffm Anna Olsdotter i Boda hjälpte mig kommunionslängden även att finna Ingeł Anderssons i(Näs) Brunna föräldrar. Anna Olsdotters far var Olof Anderssonsi Nåås och han visade sig ha två äldre bröder Ingel Andersson och Matts Andersson. Deras far Anders (?) dog före 1668 och modern, Kerstin Ingelsdotter, gifte om sig med Per Hansson. De fick sonen Hans Persson 1691. Detta är anledningen till att Du inte kunde finna Ingeł när Du förut sökte i mantalslängderna. Det är alltså Per Hansson som skall ha tre söner 1690-91, vilket minskar till två 1691-92. Ingel Andersson gifte sig 1 nov 1691 och flyttade till Brunna. Jag fick en känsla av att Ingel var den äldsta sonen, dock inga bevis, vilket skulle kunna tyda på att det är Kerstin Ingelsdotters föräldrahem de brukar. Enligt kyrkoräkenskaperna dog Anders Mattsson i Nåås 1676. Detta förorsakar mig min andra anförlust i Hedemora, jag har förut en i Björkhyttan
På hemmaplan har jag studerat Harbenning och kommit tillbaka till tidigt 1600-tal. Jag får nog avsluta det avsnittet nu, kyrkböckerna har ju tagit slut och jag vågar inte stödja på mig mantalslängderna eftersom de flesta tycks heta Matts. Det lysnade undantaget är Werniksson, men någon Wernik har jag inte lyckats finna varken i Harbenning, Väster Färnebo, Väster Våla eller Norberg. Det är nog en främmande fågel, som har kommit fel. Skall jag komma längre får det bli domböckerna.

Hjärtliga hälsningar

P.S. Jag bifogar en kopia av en sida i Söderbärke dödbok. Jag skulle vara mycket tacksam om Du, som "kan läsa i bok", ville hjälpa mig att uttyda var Jacob Olofsson i Busjön, nederst på sidan, är född. Jag har försökt få det till Vad eller Nor, men i båda fallen tycker jag der fattas en vokal och i Nor är det ju ett d för mycket.

Hnvordsta den 11 (-12) oktober 1981

Bäste Arne

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 4 dennes med alla bilagor! Det var verkligt värdefullt att få alla Dina anor. Borde Du inte publicera dem i Genealogisk Ungdoms antavleserie? Jag har fått stor nytta av min publicering av antavlan i Släkt och hävd 1950, även om många nya kontakter med läsare kommit först på de senaste åren.

För nr VI: 31: Johan Johansson i Gröda har jag årtalen 1730-1771, som ej kommit med i denna antavleredaktion. Jag minns inte att Du tidigare uttryckt tvivel angående riktigheten av dessa årtal.

En nyhet för mig var att Du härstammar från VIII: 47: Matts Iliansson i Knutsbo, som även var far till min mfmffmf Olof Matsson (SoH 1950, s. 27; jag har sedan dess fått fram, att han var född 1701 eller 1702 och dog 1766). Matts Iliansson var också bror till en av Karlfeldts förfäder. I boken om dem (2, s. 177) uppges han vid sin död 8/6 1737 ha varit 76 år vilket ger födelseåret 1661 i stället för Ditt 1660. Att hans hustru hette Olsdotter visste jag ej förut. Jag hade bara hennes förnamn.

IX: 117 och 118: Matts Olofsson i Bengtsbo och hans hustru Brita Olofsdotter dog enl. mina anteckningar (båda) 1716 men Du har 1715.

I fråga om X: 154: Anders Olssons i Garphyttan anonyma hustru har jag noterat en dombokssnotis 17/5 1682 (Kopparbergs läns häradsrättsarkiv III: A I: 24, f. 43v), enligt vilken han

hette Margreta Eriksdotter och var syster till Matts Ersson i Sörnäde i Grytnäs. Jag har emellertid ej undersökt, om det går att bevisa, att hon var mor till Anders Olssons son Erik Andersson och till dennes bror Olof Andersson i Garpkyttan min mfmfmfff (SoH 1950, s. 29).
I generation XI har Du i tidigare partiell antavlerедaktion som nr 399 (fmmfffmmmf) en Anders Olsson i Backogården i Husby. Har Du nu förbisett honom, eller har Du börjat tvivla på härstamningen från honom?

Välkomna var även Dina kompletteringsblad angående Snickarbo-ättlingarna. Det är emellertid svårt att få en dylik uppställning både komplett och korrekt. Jag har denna gång noterat följande:
12331: "Bror Spermare" skall vara Bror Erik Valdemar Bjurling. Han var Hanna Bjurlings tvååsbarn, född långt före äktenskapet med Ernst Spermare och enligt min äldsta mosters uppgift på fädernet av grevlig börd. Han växte upp hos morföräldrarna och utgavs för att vara deras yngste son, så hans halvsyskon blev mycket förvånade i fjol, då de fick kopia av Din genealogi, men den gav dem förklaringen till att Bror ej begravdes i morföräldrarnas utan i föräldrarnas grav.
1411: Edit Sofia Skultin hade ~~förutom~~ dottern Aina Inga Elisabet, ~~som~~ död 1977 och var gift (barnlöst) med Oskar Helmer Jansson, död 1969 i Längbro, Örebro, ~~även~~ och sonen Nils-Erik Wilhelm Jansson, verkstadsarbetare i Örebro
1412: Margreta Viktoria Skultin och hennes make Sten Gottfrid Hane bor nu i Smedjebacken

1222211: Patrik Petrin bör väl noteras som född utom äktenskap i en förbindelse med Ingrid Wallin (nu också bosatt i Vancouver), eftersom han bara är 13 år yngre än sin fars hustru.
1222212 Wallas Daniel, som alltså bör understrykas
1222222 -"- Mattias, -"- -"- -"- -"-.
122231: Carina Fredriksson gifte sig i somras med sin Per-Göran, som numera inte heter Andersson utan Skog och är född 1948
123611: Rune Jonsson är skogsarbetare och har fallskärmshoppning som hobby
123612: Hans Jonsson är numera hemmansägare efter sina farföräldrar
"onkel" kan strykas vid föddoåren för 1234211 Jan Hegg och 123622 Lars Bjurling

Med intresse har jag också läst Dina kopior av Lokaltidningsuppgifterna om den gamla hyttan i Norberg, som sedan dess även nått tidningarna i Stockholm, ehuru mer kortfattat.

Jag bifogar några blad kopior av mina senaste excerpter ur smidesprotokollen samt ett exemplar av min senaste uppsats.

Till sist måste jag berätta, att äntligen funnit material att täppa till den närmaste irriterande luckan i min antavla: Min mmfmf Anders Andersson Hedberg uppges i husförhörslängderna ha varit född 1755 i Söderbärke, men jag återfann honom ej i födelseboken där. Nu senast kom jag emellertid att på film läsa en otydlig adress för honom i Hedemora vigselboks notis om hans första vigsel 1774. Vid förfrågan hos landsarkivet

lyckades de där läsa "Söderbärke Hedbyn" (vilket ju ger bakgrunden till hans senare namn Hedberg). Där fanns i husförhörslängden två Anders Andersson i Hedbyn med samma födelseår 1755, men den ene fick andra öden, varför jag äntligen kunde få min anfaders ursprung fixerat. Hans födelseby ligger så nära gränsen till Malingsbo, att han döptes där, vilket förklarar att jag ej fann honom i Söderbärke födelsebok. I Hedbyn var han född därför att modern som änka efter en bonde där gift sig med fadern, som var från Kopparbo i Söderbärke. Själv var han från Järsjöbo. Anders Andersson Hedbergs far Anders Anderssons i Hedbyn förfäder hette i fyra generationer omväxlande Anders Halvardsson och Halvard Andersson i Kopparbo. Kopparbo bröts i 1642 års jordebok ut ur Järsjöbo, där jag tidigast påträffat den äldre Halvard Andersson 1631. Hans sonhustru Anna Larsdotter (+ 1712, 88 år gammal) uppges i dödboken vara född i Malingsbo, där ju även Du har förfäder (X : 455).

Hjärtliga hälsningar!

Hans

Västerås den 4 oktober 1981

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 5 september med nya uppgifter om Fragg och Halvarsbenning. De ger dock endast bekräftelse på vad vi förut känner till och jag har heller inte gjort några nya rön sedan mitt förra brev.
Den senaste tiden hat jag roat mig med att göra en sammanställning över de anor jag hittills funnit och jag bifogar en kopia. Du kanske kan finna flera för oss gemensamma förfäder än vad jag gjort med hjälp av Din antavla.
Jag bifogar även några kompletterade blad till Erik Anderssons ättlingslängd. Därmed hoppas att alla släktingar vi nu känner till är införda. På bladen för den senaste generationen har jag fuskat och klämt in ett par ättlingar utan att skriva om bladet. Jag räknar med att det snart nog blir flera nytillkomna och då kan jag göra det bättre.
I Norberg har de upptäckt en hytta, som tydligen är från ett tidigare skede än de hittills funna. Jag bifogar en kopia av en artikel i Västmanlands läns tidning. Förmodligen kommer det en mera vetenskaplig artikel i Fornminnesföreningens årsskrift så småningom, men till dess kan det ju vara trevligt att läsa dagspressen. Jag har inte sett någon uppgift om var i Norberg hyttan är belägen. I början sades det att det skulle vara hemligt för att undvika invasion, det kanske gäller fortfarande.
Efter nära ett års väntan har jag nu fått filmen över Grytnäs äldsta dop- vigsel- och begravningsböcker. Jag fann där bl.a. att Anders Andersson i Backa dog i Klintbo 1716, 70 år gammal. Änkan bodde kvar i Klintbo 1723 då hon finns med i den första husförhöeslängden och flyttar vid inte angiven tidpunkt till Koren. Det första av Anders Anderssons barn jag kunde finna var sonen Anders, döpt 30 mars 1688, men jag kunde inte finna hans vigsel.
Per Andersson i Backa dog 1717., 72 år gammal.
Matts Olsson i Bengtsbo dog 1716, 72 år gammal, hans hustru samma år, 56 år.
Erik Andersson i Born dog 1706, 82 år gammal.
Jag har varit på biblioteket ett par kvällar och försökt att öka mina kunskaper om mina anot i Karbenning och lyckats ganska bra, det har kommit till några familjer som inte finns med i förteckningen. Jag har där en krets bergsmän i Hökmora, Klingbo och Mattsbo, som gifter ihop sina barn så att jag råkar ut för nya anförluster. Det slutar hos en i generation XI dit jag har fyra linjer. Ungefär som i Norberg.
Filmen över Hedemoras kyrkoräkenskaper har jag också haft för ett förnyat studium. Det jag fann om våra förfäder finns infört i min sammanställning över anorna. Utöver detta fann jag följande.
Mats Olofsson vid Forsen (kallas även Vreten) dog 1645. Är det möjligen Johan Mattssons far.
Hans Larssons hustru i Grådö.dog 1645. Jag kontrollerade noggrant Hans.
1650 dog Anders Gunnarssons barn på Prästhyttan.
1657 dog Olof Mattsson i Prästhyttan
1665 dog Olof Mattssons änka på Prästhyttan
1677 dog Olof Erssons svärmoder i Grådö
1679 dog Joen Carlsson o Grådö
1684 dog Anders Joensson i Grådö
1690 dog Eric Frans on i Grådö
1690 dog Joen Carlssons änka i Grådö
1691 dog Johan Larssons änka på Norshyttan
1696 dog Eric Franssons änka i Grådö

Hjärtliga hälsningar

Hurudsta den 5 september 1981.

Bäste Arne

Tack för Dina brev av 31 juli, 12 augusti och 21 augusti med bifogade sammanställningar om Halvarsbenning och Flagg!
Jag har inte fått så mycket tid över för dessa byar den senaste tiden, eftersom jag färdigställt en uppsats på engelska för The Swedish Pioneer Historical Quarterly om min morfars farbror Jan Erik Lindqvists författarskap till amerikavisan "Vi sålde våra hemman", vari jag försvarar mig mot bibliotekarien Allan Ranius' på missförstånd grundade kritik i Från bergslag och bondebygd 1965 mot min uppsats i Dalarnas hembygdsbok 1950. Dessutom har jag nästan fullbordat en uppsats på tyska för Ostdeutsche Familienkunde om problem i den tysk-baltiska ätten Lodes genealogi, som jag behandlat i tjänsten för lexikonets aktuella häfte.
Dessutom har vi varit ute på Tynningö vid Vaxholm hos min kusinson Bosse Tavell (122121), som förutom dottern Mette, född 1980, visade sig ha hunnit få en dotter Lykke, född 1978. Han är ~~på sommaren~~ sedan ett par år tillbaka försedd med fritidshus på Tynningö, fastän han annars är verksam i Lund. Jag har också kompletterat mina anteckningar om min morfars fädernesläkt Lindqvist och min mormors släkt Engquist och redigerat ut dessa släkter för Schönbecks bilageserie

till Släkt och hävd "Svenska släkter", men jag har inte lämnat in dessa sammanställningar ännu, eftersom jag i båda fallen måste avvakta begärda kompletteringar från USA.

Henrik har kommit hem välbehållen från Indien och verkar ha mognat en del. För närvarande har vi sedan en vecka besök av Teresas systerson från Polen med fru. Han blev färdig civilingenjör i fjol och gifte sig då, men de måste på försommaren lämna den lägenhet de hyrt i andra hand i Warszawa och har under sommaren bott i hans föräldrars ännu ej färdigbyggda villa utanför staden.

Jag har emellertid klarat av ytterligare ett par årgångar av smideprotokollen och översänder härmed kopior av mina anteckningar därur.

I dag har jag varit på Norrtälje släktforskarförenings sensommarträff i Sjuhundra hembygdsgård i Rimbo och träffat folk som tangerar mina intressen på de uppländska fälderne.

För länge sedan beställda mikrofilmer[x] har äntligen anlänt vid flera tillfällen i sommar. Bl. a. har jag gjort en del excerpter ur husförhörslängderna om Halvarsbenning och Fragg för att bättre kunna sätta mig in i de invecklade förhållandena där, men den definitiva bearbetningen uppskjuter jag tills min genomgång av smideprotokollen är klar.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

P. S. Jag var med min dotter i Storlien sommaren 1966 och studerade fjällvärlden och konstaterade, att jag i riksarkivets trappor fått den idealiska fjällkonditionen. Vi gjorde då också en avstickare till Dovren i Trondheim.

x/ Hedemora vigselnotis 1774 för min mormors farmors far Henrik ~~Andersson~~ Andersson, även kallad Anders Andersson Hedberg, tycks äntligen ge lösningen på hans ursprung (den närmaste luckan i min antavla), eftersom han där uppges komma från Hedbyn i Söderbärke. Jag ska nu beställa film av den dåtida husförhörslängden för Söderbärke.

Duved 21 aug 1981

Bäste Hans

Vi har haft en skön vecka här i Duved med utflykter till olika delar av fjällvärlden, det har inte blivit några fjällvandringar, endast mindre promenader, men vi har insupit luften och den har gjort oss behagligt trötta till kvällarna. I programmet har också ingått ett besök i Wikings-hemmen i Trondheim. Vår stuga är rymlig, relativt nybyggd och har alla bekvämligheter.

I måndags hade vi regn och vi utnyttjade dagen till vila här i stugan. Då tillkom det mesta av bifogat förslag till lösning av gåtan om Trangs Mellangårds öden under 1700-talet. Det finns inga bekräftelser på mina antaganden i de domstols- och [illegible] Du funnit, men jag kan inte se någon annan lösning, som överensstämmer med den facit vi har i kopiorna av fastighetsboken.

Mina antaganden finns noterade för varje hemman. Jag har inte allt underlag med mig, bl.a. inte kopiorna av fastighetsböckerna, så jag reservera mig för att jag kan behöva ändra mig på någon punkt när jag kommer hem och får studera det för(?) en

vi mera spänstiga) –
ta det i stort och ha önskande
med fel och ~~[illegible]~~ luckor i [illegible]
uppgifterna.

I morgon fortsätter vi till
Örnsköldsvik för en vecka hos Ing-
Folkam får vi se om vi hittar på
något annat trevligt här uppe
eller om vi återvänder hem.

Hjärtliga hälsningar –

Arne –

Västerås den 12 augusti 1981

Bäste Hans

Med hjälp av mina gamla anteckningar har jag åstadkommit bifogade sammanställning över gårdarna i Fragg. Jag borde ha utnyttjat den förmodligen låga beläggningen i sommar vid bibliotekets läsapparater för kompletterande studier, men våra övriga aktiviteter har inte lämnat någon tid eller energi för forskning.
Södra och Norra gården hade jag gott grepp om, men Mellangården är svårare. Där tycks det ha varit så oroligt, som det ofta är i centrala delen av en storstad. Av ättlingarna till 1600-talets ägare är det endast Eric Perssons som kan hålla verksamheten igång till slutet av 1800-talet. Försäljningen av Joen Perssons 1/8 och Per Carlssons 1/4 är höljd i dunkel.
Matts Andersson från Halvarsbenning inropade på auktion 1783 Lars Larssons 9/8 hemman och enligt skiftet 1793 tillhörde detta Mellangården., och jag tror det var f.d. Joen Perssons hemman, men Lars Larssons åtkomst finns inte belagd. Matts Anderssons son Hans Mattsson, född 1790-09-11, sålde 1838 till Olof Carlsson, född 1804-11-04, som samtidigt sålde sitt hemman i Spjutsbo. Olof Carlsson är sonsons sonson till Carl Perssons i Spjutsbo dotter Anna Carlsdotter, gift i Spjutsbo med Johan Nilsson från Tackhärad. Olof Carlsson var gift med Stina Persdotter från Söderbärke.
Enligt mina noteringar bör den förste Per Persson på Stora Höjen i Norbergsby vara en sonson till Carl Perssons i Spjutsbo dotter Carin Carlsdotter, gift i Spjutsbo med Eric Mattsson, en kusin till henne och troligen från Fliken. Per Persson är född 1729-01-27. Han hade bröderna Eric, född 1715-11-21, Olof, 1721-11-22 och systern Maria.
Den andre Per Persson, kyrkvärden, är född 1753-08-24, död 1796-05-20, gift med Anna Andersdotter, född 1759-03-08 och dotter till Anders Göransson i Kallmora.
Den tredje Per Persson är född 1789-11-29, död 1819-05-19. Han var gift med Brita Persdotter, född 1792-04-15, som omnämns i Dina excerpter om Fragg 1?. Hon är dotter till Per Persson i Södra gården i Fragg, sidan 9. Hon gifte om sig med Lars Persson i Spjutsbo, som tidigare varit gift med Sara Andersdotter, född 1755-10-30 i Kallmora och syster till Brita Persdotters förre svärmor i Stora Höjen. Hon var i sin tur änka efter Per Ersson, son till brodern Eric till den förste Per Persson i Stora Höjen. Lars Persson va född 1768-06-08 i Söderbärke och hennes tredje man Hans Larss on var född i Ingolsbenning 1796-04-21.
Ovanstående uppgifter har jag från en tidiagere undersökning om Spjutsbo och det var ju trevligt att de kunde användas även för Fragg.
Axel Axfeldt i Södra gården är så sentida att han inte finns med i de filmade kyrkoböckerna. Jag har dock en gång varit i kontakt med en Margareta Axfeldt i Norberg, troligen en svärdotter till Axel. Genom henne skall jag försöka skaffa uppgifter om honom.
Vi reser på fredag för två, eventuellt tre veckors semester i Norrland. Sedan för jag fortsätta med förhoppningsvis friska krafter.

Hjärtliga hälsningar

Västerås den 31 juli 1981

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Dina brev av den 3 och 12 ds med alla uppgifter om Fliken, Gräntse och Grådö, samt för det bifogade materialet om Fragg. Det senare ser ganska besvärligt ut och jag måste be om extra lång betänketid. Jag har en del strödda noteringar om en del av de omnämnda transaktionerna,omknpgjagomåste, men jag måste kontrollera och komplettera dem, och det kan bli ganska tidsödande. Den del sam Lars Perssonstestamenterade till Gustaf Andersson har jag praktiskt taget klar tillbaka till Kielwast Holstensson. Det återstår renskrivning samt klarläggandet av förhållandet mellan Lars Persson och Gustaf Andersson. Jag har en aning om att Gustaf är brorson till Lars Persson, men aningar är jy inte tillräckliga.
När jag försökte finna Vincens i Gräntse fick jag den uppfattningen att 1641 var den tidigaste mantalslängd, som fanns tillgänglig. Jag är glad och tacksam för att Du visste bättre. Före 1588 finns Gräntses bergsmän i bl.a. 1539:4 och 1552:8 tillsammans med bergsmännen i Söderbärke och Norberg. Det var då fyra bergsmän i Gräntse.
Tack för Ditt klargörande av Simonssons i Fliken. Jag gjorde det felet att jag sökte den felande länken tiden före Hans Simonsson d.ä. Jag har nu fortsatt sökandet och funnit att den äldre Hans Simonsson fortfarande levde 1619 då han finns på längden över dem som är för gamla att betala skatt. Det är troligen han som finns i boskapslängden 1620, som troligen inte har några åldersgränser. Simon Hansson levde 1628 då han finns i husförhörslägd AI:1. Han är inte med i roteringslängden 1631, vilket torde betyda att han var död. I motsats till Söderbärkes roteringslängd upptar Norbergs längd alltid familjeöverhuvudet oavsett stridsduglighet och kön.
Den jag känner till som nämndeman är den äldre Hans, vilket inte hindrar att även den yngre kunde vara det. Dennes son Olof var också nämndeman och det verkar som om den befattningen hade en viss benägenhet att gå i arv på den tiden.
Du har tidigare informerat mig om Edit Sofia Skultins barn, och jag har noterat det för införande i ättlingslängden.
Tack för kopiorna av Birger Erikssons teckningar, vi har tydligen en god konstnär i släkten.
I ett tidigare brev nämnde jag, att jag inte kunde återfinna Bengt Perssons i Gäsjö hustru i husförhörslängden. I mina noteringar från dödboken har jag nu funnit att hon begravdes den 14 mars 1736 och att hon då var bosatt i Karsbo.
Jag bifogar nya kopior av sammanställningen över Halvarsbenningsgårdarna kompletterade med Dina senaste exceroter från småprotokollen.
Det är tur att inte Henrik är vår son, det var tillräckligt oroligt för oss när Britt-Marie berättade att hon skulle till England för tågluffning. Det gick i alla fall bra och det var bara vädret som var dåligt. I början av månaden var Stig med familj här och besökte oss en vecka. Därefter var de till Skåne för en dryg veckas besök hos hans svärföräldrar, varefter de återkom till oss för ytterligare några dagar. Trevligt och jobbigt.
Den senaste månaden har jag varit sysselsatt med att renovera en gammal skänk från Margits morföräldrar. Det var ett trevligt jobb men svårt att utföra så man blir tillfredsställd. I slutet av månade besöker vi Stig och jag skall då ta hand om en gammal kökssoffa från samma möblemang. Stig har fått soffan och Britt-Marie skänken. Innan dess tar vi en veckas semester i Duved med början den 15 aug.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 12 juli 1981.

Bäste Arne,

Nu har amerikanerna rest (efter ett mycket stimulerande släktmöte i Dala-Husby med bilutflykt till min mormors mors rotställen i Garpenberg), och jag har lyckats åstadkomma en renskrift om Fragg, i vilken jag följer gårdarna bakåt genom lagfarts- (som bifogas, och) protokollen med utgångspunkt i fastighetsböckernas hänvisningar. I förbifarten fann jag ytterligare några lagfartsnotiser, som jag inte direkt lyckades kombinera med de andra, och som jag därför meddelar separat:

Sinpprot. vol. 317 f. 719: 7/4 1820: Bergsmannen Per Hansson i Fragg hade 4/4 1820 av sin syster Greta Hansdotter och hennes make Olof Olsson i Nohr med modern Maria Ersdotters samtycke köpt hennes efter fadern bergsman Hans Ersson ärvda 1/7 i 1/8 mantal skatte bergsmanshemman i Fragg, d.v.s. 1/56 mantal. Vid nästa uppbud 23/10 1820 (f. 781) skyltes återkomsten med hänvisning till lagfartsprot. 4/4 1815 § 20.

Sinpprot. vol. 258, f. 775v-776: 31/3 1812: Cajsa Landerstedt som förmyndare för sina barn Eric Ersson samt Johannes och Catharina Ersdöttrar och myndige Per Ersson sålde med bifall från sistlidne höstting 1/12 hemman i Fragg till bergsmannen Eric Jacobsson i Fragg 9/12 1811. Återkomsten skyltes 13/10 1812 (f. 863v-864) med bouppteckning efter hennes make Eric Persson 19/7 1810

Smäprot. vol. 282, f. 566v: 4/4 1815: Bergsmannen Per Hansson i Fragg hade av sina systrar Brita Hansdtr och hennes make Johan Nilsson i Altuna och Anna Hansdtr och hennes make Hindrik Henningsson i Fragg köpt deras fädernesärvda 2/7 i 1/8 hemman i Fragg 2/1 1815. Hemmanet skyldtes med fastebrev 16/3 1772 för fadern Hans Ersson å 7/72 hemman i Fragg. Nämndeman Hans Persson och bergsman Jan Persson där intygade, att Hans Ersson ~~[illegible]~~ själv ärvt 2/72 och efterlämnat en son och 5 döttrar.

~~Smäprot. vol. 154, f. 833v: 20/11 1790: Bergsmannen~~

Smäprot. vol. 151, f. 854v: 23/11 1789: Hans Ersson i Fragg hade köpt 7/7 i 1/8 skatte bergsmanshemman i Fragg eller 7/72 av Erik Ersson och Anders Ersson i Norbergs by, Erik Andersson och hans hustru Margareta Ersdotter samt Jan Persson och hans hustru Anna Ersdotter i Stallberget.

Hälsningar!

Hans

P.S. Jag fick inte tillfälle att kolla renskriften före avsändandet. Om Du finner något konstigt, hör av Dig, så kan jag kontrollera.

Solna den 3 juli 1981.

Bäste Arne,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 1 dennes!
Vid min undersökning av förhållandena i Gränsjö visade det sig, att Wincens Wincensson tidigast kunde återfinnas i årliga räntelängden i Dalarnas handlingar 1599:5 och finns ännu i mantalslängden i Kopparbergs läns verifikationer 1640. Nästa mantalslängd, som finns i Sala läns verifikationer 1641, har i stället en Hendrik Wincensson, tydligen en son. Från början av 1650-talet förekommer i mantalslängderna bredvid denne en Hans Wincensson, som kvarstår även sedan Hendrik Wincensson p.o.m. 1655 avlösts av en Anders Hindriksson, tydligen hans son.
Vår anfader Per Olofsson förekommer tidigast i mantalslängden 1657 tillsammans med en Jöns Olofsson, som även finns 1656, då antalet bönder i Gränsjö är färre, så att Per Olofsson ej har någon föregångare. Sannolikt är båda söner till en Olof Hansson, som senast 1655 förekommer på samma plats som sedan Jöns Olofsson.
Denne Olof Hansson finns sedan i årliga räntelängden i Dalarnas handlingar 1600:10, där hans namn tillskrivits i stället för den överstrukne Hans skräddare, sannolikt hans far som jag tidigast påträffat i årliga räntelängden i Dalarnas handlingar 1588:11. Tidigare har jag ej funnit Gränsjö, men sedan då fanns där tre bönder.

Olof Ersson i Gränsjö fann jag tidigast i Älvsborgs lösen vol. 47: fascikel III, f. 118 v (1617) och senast i Boskapslängder: Dalarna: bunt 1: häfte 2, f. 37 (1629). På hans plats finns både dessförinnan (1616 i Älvsborgs lösen, vol. 46: fascikel III, f. 168 v) och därefter (Säters läns landsbokverifikationer 1634) en Erik Persson, som finns redan i årliga räntelängden i Dalarnas handlingar 1592:10 och ännu på 1640-talet i mantalslängderna (om det nu är samme person). I mantalslängden 1651 finns på hans plats en Per Matsson. Det är alltså tydligt, att vår anfader Per Olofsson inte var son till Olof Er(ik)sson utan till Olof Hansson.
I det kamerala materialet har jag också undersökt det enligt Ditt brev av den 9 juni litet för stora spränget i Fliken mellan Simon Persson dalekarl 1539–1571 och den 1650 begravne nämndemannen Hans Simonsson, vår gemensamme anfader. Det visar sig, att det finns två Hans Simonsson, av vilka den äldre ej finns senare än i tiondelängden 1613. I Älvsborgs lösen, vol. 45A: häfte IV a, f. 47, är han 1614 ersatt med sin ej namngivna hustru och en ej namngiven son, tydligen den Simon Hansson som 1615 i Älvsborgs lösen, vol. 45B, förekommer tillsammans med Hans' hustru i Fliken men senast uppträder 1619 i Älvsborgs lösen vol. 49: häfte III f. 111, och 1620 i Boskapslängder: Västmanland, bunt 2: häfte 6, ersatts med en Hans, tydligen den 1650 begravne nämndemannen Hans Simonsson.
Bengt Persson i Gåsjö finns tidigast i kopparskattslängden 1610 och levde ännu ("Bengt i Gåsjö") enligt mantalslängden 1642. Fr.o.m. 1643 finns i stället Per Bengtsson i Gåsjö.

Jag förmodar, att jag i tidigare brev kommit ihåg att nämna att jag via bouppteckningar m. m. funnit två barn till nr 1411 i Din släktkatalog (Edit Sofia Skultin). Om icke, skriv i nästa brev, så skall jag sända uppgifter om dem.
Gjådö har dykt upp för mig på ytterligare ett håll i antavlan genom fyndet av ett par ämnesprotokollsnotiser 1717. Enligt den ena hade hustru Elisabet Olofsdotter i Prästhyttan sålt ett brygghus, en stuga och ett lider vid Gjådö till sin son Olof Eriksson i Gjådö, och enligt den andra hade hon till denne sålt den jord i Rensbo hon ärvt efter sina barn. Hon borde vara identisk med min mormors stamfar Lars Jönssons i Prästhyttan, Hedemora, hustru med detta namn, som dog 1723. Lars Jönsson kallas i Hedemora dombok 1691 och 1692 mig till Anders Gunnarssons i Prästhyttan änka Sara Olofsdotter, så det är ju möjligt, att Elisabet Olofsdotter ej var Lars Jönssons första hustru och mor till min anfader Per Larsson i Prästhyttan. Men Sara Olofsdotter kan ju ha varit gift med en Olof innan hon gifte sig med Anders Gunnarsson.
I dag fick jag åter telefonpåringning från nr 3131 i Din släktkatalog, som nu kallade sig "Manne" Samuelsson. Han hade tydligen ~~[illegible]~~ glömt, att han redan för länge sedan besvarat mitt brev, som han tydligen hittat på nytt och trodde, att han fått idag. Jag fick också veta, att han var nästan blind, så att han måst anlita hjälp för att taga mitt brev där på ålderdomshemmet i Fors i Folkärna.
Nu är jag klar med följandet bakåt i ämnesprotokollen av gårdarna i Frugg från fastighetsboken, men jag har ej hunnit renskriva dessa notiser ännu, och det hinner jag

inte i veckändan, eftersom jag fått besök av den släkt-
forskande och svenskättade chefen till min mormoderne-
släkting i Iowa i USA. Han och hans fru kom till mig
på arkivet förra fredagen och var hos oss förra lördagen,
och i morgon förmiddag åker Teresa och jag tåg till Hedemora
för att möta denne amerikanare, som jag skall guida
bland släktingar på min mormoders sida i Dala-Husby.
Han har nämligen lovat min släkting att ta en del
foton för hennes räkning.
Du ska som sagt få dessa Fragg-notiser så snart jag
hunnit renskriva dem.
./. Nu bifogar jag dels xeroxkopior av tidningstrycken av
vår frände Birger Erikssons Karlfeldts-teckningar,
./. dels xeroxkopior av den senaste skörden av
lagfartsnotiser från 1734-1735. Beträffande Birger Erikssons
släktskap med Karlfeldt kan jag meddela, att den enligt
vad jag hittills funnit går genom att de båda
härstammar från dels Hans Iliansson i Gisselbo
(1649-1713), dels Olof Matsson i ~~[illegible]~~ Björsjö
(1662-1728).
I förrgår kväll fick vi besök av nr 123622 i Din
släktkatalog: Lars Bjurling från Tornby i By, född
1962, som sedan i maj går på polisutbildning här
i Stockholm.
Jag minns inte, om jag nämnt, att Maria till 10 juli
praktiserar på slakteri i Eslöv. Henrik har sänt oss
hälsningar från Calcutta, Nepal, Benares, Delhi och
nu senast Shrinagar i Kashmir.
Hjärtliga hälsningar!
Hans

Västerås den 1 juli 1981

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 20 juni och för bilagorna till detta. Jag känner inte till Fraggs befolkning så långt fram i tiden, så jag kan därför inte samordna dem med mina tidigare gissningar. Jag tror dock att den del, som betecknas 14, 1/4 mantal i Södergården är densamma, som Eric Ersson fick av svärfadern Per Nilsson i Spjutsbo på 1660-talet. Av en tillfällighet känner jag till att Eric Erssons sonsons sonsons sonson, Jan Persson 1815-1892, lämnade Fragg för att flytta till Ingolsbenning och kvar i Fragg blev hans bror Lars Persson, 1818-1878. Lars Persson dog ogift 1878, vilket ju kan stämma med fastighetsboken uppgift om bouppteckning 13 mars detta år. Jag känner inte till förhållandet mellan Lars Persson och Gustaf Andersson. Lars Persson hade också 1/32 mantal i Norra gården, vilket möjligen kan vara Eric Erssons hustrus arv efter fadern Per Nilsson. Jag har försökt sortera upp Dina senaste excerpter på, vad jag tror, sina rätta gårdar och kopior av detta bifogas. Under min registerflik "Allmänt om Fragg", fann jag för några dagar sedan bifogade uppgifter om laga skifte 1880, där vi också kan se hur många ref, stänger och fot varje del omfattade.
Sammanställningar av Dina fynd om våra förfäder i Grådö och Gräntse bifogas även, det kan vara bra att ha dem samlade. Beträffande Per Olofsson i Gräntse har det av en tillfällighet yppat sig en möjlighet för oss att komma ett steg längre tillbaka på den anlinjen. Jag har varit i kontakt med avdelningschefen i Socialdepartementet, Siv Thorsell i Spånga, som för ett par år sedan skrev till Dig om Johan Fransson. Jag hjälpte henne att reda upp hennes anlinjer i Norberg, där hon i ett par fall kommit på villospår. I sitt tackbrev omtalade hon att hon forskat rätt mycket i Hedemora, och genom den tidigare korrespondensen med Dig, kände hon till att jag hade anor till den socknen. Hon bad att få detaljer om dessa i förhoppning om att kunna göra mig en gentjänst. För en tid sedan skrev hon, att hon i ett domstolsärende från 21 maj 1669 sett min fffmffmfm Karin Bengtsdotter, hustru till Matts Larsson i Djörkhyttan, omnämnd. Hennes föräldrar var Bengt Andersson och Sara Nilsdotter i Backnilsbo, Hedemora. Sara Nilsdotter var tidigare gift med Olof Eriksson i Gräntse och de hade barnen Erik Olsson och Karin Olsdotter samt ytterligare en son som ej namngavs. Sara Nilsdotter var gift även en tredje gång med Håkan Larsson i Backnilsbo och hon dog 1669.
Sonen utan namn kan ju vara Per Olofsson, och det skulle vara intressant om Du har tid och tillfälle att se i t.ex. Älvsborgs lösen hur många Olof det fanns i Gräntse 1615, som ju enligt kyrkoherden i Hedemora skulle vara Pers födelseår. Kyrkoherden besökte honom 9/1 1696 på hans 80:e ålders år.

Om Du slår upp Gräntse i Älvsborgs lösen skulle jag vara tacksam om Du samtidigt ser efter om där finns någon Vincent. Min mffffmm gifte sig 1655 med unge Anders Persson i Halvarsbenning och enligt vigselboken var hon från Gräntse. För några år sedan hade jag tillfälle att se mantalslängderna från 1640-talet, men fann endast Vincenssöner, förmodligen bröder till min Karin.

De tidningskopior Du sände mig om gården i Gisselbo innehöll fotografier av gården och bröderna, men inga teckningar. Det är väl inte händelsevis så, att Birger Erikssons anknytningar till Karlfeldts antavla sammanfaller med mina.
Det måsta vara en "ny" Matts Gissel Du funnit i Grytnäs-filmen. År 1705 när husförhörslängd AI 2 upprättades levde fortfarande "vår" Matts Gissel i Gruvtorpen i Norberg. Det kan ju möjligen vara en brorson.
Dina excerpter om Halvarsbenning har jag under arbete ocj jag återkommer till dem.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 20 juni 1981

Bäste Arne,

Tack för Dina tre brev av 21 maj samt 9 och 11 juni! Jag tackar Dig särskilt för att Du hade besväret att i pingsthelgen leta reda på mina förfäder i Gåsjö och Ingelsbenning och våra gemensamma förfäder i Fliken. Så är Du alltså även släkt med min mormor, även om Din släktskap med min morfars båda föräldrar är betydligt bredare.
Landsarkivet i Uppsala har äntligen sänt mig den avskrift ur fastighetsboken om Fragg som jag för länge sedan beställde, eftersom min beställning av xeroxkopia avvisats med motiveringen, att handskriften var alltför nött för att kunna kopieras.
Avskriften kom emellertid att omfatta endast Fragg nr 1, eftersom man ansåg sig sakna arbetskraft för avskrivning av nr 2, 3 och 4. Nu rekommenderade man mig att hos Uppsala universitetsbibliotek beställa kopia av dessa sidor.
Eftersom den föreslagna åtgärden innebar, att den nötta handskriften i alla fall kunde lånas ut, tog jag mig för att i stället genom riksarkivet begära inlån av den till läsesalen.
Det gick bra, och det visade sig icke vara någon svårighet att på läsesalens kopieringsmaskin göra de önskade kopiorna.
Jag har nu även tagit extra kopior för Dig av både xeroxkopiorna och avskrifterna rörande Fragg nr 1, vilka härmed översändes. Jag hade hoppats hinna (i lagfartsprotokollen) slå upp och excerpera (jämte uppteckningen bakåt) de lagfarter fastighetsböckerna hänvisar till, men då jag ej hann (nu) med allt och helst vill sända Dig det hela på en gång nöjer jag

mig alltså med att sända Dig fastighetsböckernas uppgifter och återkommer så småningom med lagfarterna. Jag tror, att man måste gå den här vägen för att få grepp om de äldre lagfarter och ägareuppgifter Du sammanställt.
Jag har också lånat in Folkare häradsdombok för att studera domen över Erik Erssons i Snickarbo (? styv-)dotters dödfödda dotter, men det visade sig, att nämnda dombok ej innehåller något om henne på det datum (1/8 1876) som uppges både i Grytnäs husförhörslängd och i uppgifterna om henne i fångrullorna från Falun, som jag studerat i Justitiekanslersämbetets arkiv i riksarkivet. I de sistnämnda står det uttryckligen, att det är Folkare häradsrätt som dömt, så jag tycker det hela är ett mysterium, och inte heller den renoverade domboken i riksarkivet, som jag först letade i, känner detta mål.
Vår frände Birger Eriksson (från Gisselbo) i Falun har skrivit till mig om Karlfeldts antavla och sina anknytningar till den, och då jag sände honom närmare uppgifter därom och om släktskap både mellan hans föräldrar och mellan hans farföräldrar (farfadern gifte sig in i Nämndemannasläkten i Gargnyttan), fick jag exemplar av hans teckningar av Karlfeldts miljö. Jag försökte kopiera dem för Dig på lexikonets kopieringsmaskin, men färgen var så stark, att det inte gick. Jag hoppas, om jag minns rätt, då jag tror, att jag sänt Dig kopior av samma teckningar i de tidningskopior jag fick från honom.
Under studiet av Grytnäs-filmerna för Gisselbo fann jag i följande en notis i vigselboken 1699, att Matts Gissels änka från Torsta Ingrid Andersdotter gifte om sig med smältaren Anders Ersson. Eftersom Du tidigare funnit att vår anfader Matts Gissels änka hette Kerstin Larsdotter, måste det ha funnits flera samtidiga Matts Gissel.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

Västerås den 11 juni 1981

Bäste Hans

Jag fick tillfälle till ett nytt studium av Norbergs dopbok 1643-60 och fann att fadern till Bengt Perssons i Gäsjö hustru måste vara Anders Larsson i Ingolsbenning. Hans hustru heter Kerstin enligt en dopvittnesnotis.
Anders Larssons barn döptes enligt följande:
27 maj 1647 Eric
22 maj 1649 Per
April 1652 Lars
24 juni 1653 Brita
2 decempber 1655 Anders
9 januari 1658 Sara

Den 24 augusti 1645 vigdes Anders Larsson i Kallmora och Kerstin Simonsdotter ibidem, vilka troligen är identiska med föräldrarna till ovannämnda barn. Jag kan inte påminna mig, att jag vid genomgången av dopboken såg någon Anders Larsson i Kallmora, vilket jag borde ha gjort om det förekommit.
I mitt senaste brev glömde jag att omtala för Dig, att ett av vittnena vid dopet av Bengt Perssons tvillingar 1689 var en Anders Persson i Nås, Hedemora. Det kan möjligen vara Bengts bror, född 1654, och är kanske av intresse för Dig i samband med att även Kerstin Bengtsdotter var gift i Hedemora.

Hjärtliga hälsningar

Västerås den 9 juni 1981

Bäste Hans

Under pingsthelgen tog jag tillfället i akt och lånade en nyckel till biblioteket, så att jag i lugn och ro kunde utforska Dina förfäder i Gäsjö. Resultatet bifogas på separat blad.
Så möts vi då igen, denna gång hos min mffmfmmfff, nämndeman Hans Simonsson i Fliken, begraven 16 juni 1650, som utan tvekan är far till Per Bengtssons hustru Anna Hansdotter. Jag kände förut till sönerna Olof, min anfader, och Simon samt dottern Elin, gift i Olsbenning. Jag har inte lyckats identifiera Hans Simonssons hustru. Det är möjligt att hon är från Kallmora, där Hans Simonsson var bosatt i slutet av 1500-talet, då hans broder Olof hade gården i Fliken. Efter Olofs död flyttade tydligen Hans tillbaka till Fliken och delade sedermera gården med Olofs son Jöran. Denne Jöran var gift med den Anna Holstensdotter vi tidigare påträffat som arvinge till halva Mellangården i Fragg.
I längderna 1539 Och 1571 finns en Simon Persson Dalekarl i Fliken. Jag tycker att språnget mellan Simon Dalekarl och Olof och Hans är litet för stort, varför jag sökt efter ett led mellan dem, men detta utan framgång. Det är möjligt att Olof och Hans endast är halvbröder och att Simon Persson fick Hans på ålderns höst med en ny och ung hustru. I ett tingsprotokoll talar en släkting till ändese till Olof och Hans Simonsson och nämner då en Brita Torbjörnsdotter som moder till Olof Simonsson. Om hon varit moder till båda skulle han väl inte särskilt nämnt Olof.
Ingolsbenning känner jag inte till nämnvärt, så jag kan inte för dagen ge Dig någon uppgift om Brita Andersdotters ursprung. Vittnet vid det första barnets dop, Eric Andersson, kan kanske vara till hjälp. Man kan ju gissa att det är hennes bror.
På lördag åker vi till Rättvik för det sedvanliga midsommarfirandet. Stig har fortfarande stugan intill oss, så hans familj får vi träffa. Däremot blir det första midsommaren utan Britt-Marie. Hon reste i fredags till England för en månads tågluffning, vilket kommer att inkludera ett stort antal besök i museer, bibliotek o.dyl.

Hjärtliga hälsningar

Noteringar om Per Bengtsson och Bengt Persson, Gäsjö.

Ur vigselböcker:
2 oktober 1635 vigdes Per Bengtsson, Gäsjö, och Anna Hansdotter, Fliken.
24 juni 1678 vigdes Bengt Persson, Gäsjö, och Brita Andersdotter, Ingolsbenning

Ur dopböcker:
19 jan 1645 döptes Per Bengtssons barn i Gäsjö Bengt
Vittne bl,a. Olof Hansson, Fliken
11 jan 1646 döptes Per Bengtssons barn i Gäsjö Elisabeth
22 juli 1650 döptes Per Bengtssons barn i Gäsjö Hans
9 april 1654 döptes Per Bengtssons barn i Gäsjö Anders
2 mars 1656 döptes Per Bengtssons barn i Gäsjö Matts

26 sept 1680 döptes Bengt Perssons barn i Gäsjö Kerstin
Vittne bl.a. Erik Andersson, Ingolsbenning
10 nov 1683 döptes Bengt Perssons barn i Gäsjö Per
10 okt 1686 döptes Bengt Perssons barn i Gäsjö Johannes
24 aug 1689 döptes Bengt Perssons 2 barn i Gäsjö Anna och Brita
14 april 1692 döptes Bengt Perssons barn i Gäsjö Brita
11 april 1694 döptes Bengt Perssons barn i Gäsjö Kerstin
13 juni 1697 döptes Bengt Perssons barn i Gäsjö Johan

Ur husförhörslängder:
AI:1 (Ofullständig längd från biskopsvisitationen 1628)
Gäsjö: Bengt Persson

AI:2a Gäsjö
Bengt Persson
hu Brita
son Anders
Per död
Olof
Johan
dot Brita bortgift
Kerstin bortgift

Anders Bengtsson
hu Brita Larsdotter (dotter till Lars Persson, Karsbo)

Olof Bengtsson
hu Margareta Larsdotter (troligen ej syster till Brita Larsdotter)

AI:2b Gäsjö
Bengt Persson
hu Brita
son Johan
} Flyttat till Karsbo

AI:2b Karsbo
Bengt Persson Död 1720
hu Brita
son Johan Död 1720

AI:3 Karsbo
Anders Bengtsson Död 1737
Hu Brita Omgift till Livsdal

(Bengt Perssons hustru Brita finns ej upptagen i längden)

Västerås den 21 maj 1981

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 25 april och för bilagorna.
Gäsjö är tyvärr en av de byar i Norberg som jag inte för anteckningar om och som jag inte har några förbindelser till. Jag känner dock till att det omkring 1700 fanns en Bengt Persson i Gäsjö och han är säkerligen far till Kerstin Bengtsdotter eftersom jag är ganska säker på att han var ensam om namnet Bengt i byn. Omkring 1650 fanns där en Per Bengtsson, vilken nog med samma säkerhet kan sägas vara far till Bengt. Jag har sökt efter Bengt Perssons vigsel i noteringarna från "mina" byar, men jag kan inte finna honom. Jag skulle tro att han sökt sig en brud utanför norra Norberg. Den 1 oktober 1674 vigdes Nils Olofsson i Gäsjö och Margareta Ericsdotter i Karsbo. Om och hur detta kan ha något samband med Kerstin Bengtsdotter andel i Karsbo känner jag dock inte till. När jag kommer intill en läsapparat på biblioteket skall jag undersöka detta närmare och återkomma. Under den senaste månaden har jag givit upp kampen om dessa platser på grund av att jag varit ganska jäktad, både privat och i arbetet, där jag arbetat full tid. Vi har också haft släktbesök under ett par veckor och själva gjort släktbesoök i Örnsköldsvik, Sandviken och Storvik. Det är jobbigt för farmor och farfar att under en vecka vara tillsammans med tre sonsöner 2-10 år. Men tänk så trevligt.
Hjärtligt tack för kopian av Karlfeldts antavla, den gav mig flera med honom gemensamma anfäder. Men alla långt tillbaka i tiden.
Karlfeldts ana VII:7_-8 Erik Larsson i Mästerbo är min FMFFMMMFF genom sonen Per Ersson, 1680-1748. Per Ersson var gift med Brita Ersdotter, 1673-1733, enligt dödboken född i Österbyn. Det är möjligt att hon är dotter till Erik Andersson i Österbyn, Karlfeldts ana VII:5-6. Erik Anderssons son Anders Ersson, 1633-1720, var gift med Per Erssons syster Karin, 1678-1749.
VIII:85-86 Ilian i Knutsbo är troligen min FMFMMMFF genom den eventuella sonen Matts Eliasson, 1660- , gift med Karin Olofsdotter, 1667-1728.
VIII:245-246 Ilian i Sonnbo är min FMFFFFFFF genom sonen Johan Illiansson, -1674.
VIII:149-150 Germund Jönsson, -1664, i Västanfors är min FMFFFFMFF genom sonen Knut Germundsson, 1645-1702.
VIII:95-96 Matts Hansson i Sörnäfde är möjligen min FMFFFMFMFF. Förutsättningen är att han hade en son Olof Mattsson, 1659-1738, gift med Elisabeth Persdotter från Skräddarbyn Jag har inget annat belägg för detta än namnet och att födelsetiden passar.
En sak har jag lyckats åstadkomma den senaste månaden. Det är en sammanställning av Dina fynd i domböcker och småprotokoll kompletterade med ett par jag gjorde i samband med forskningen om Halvarsbenning. I dombokens volym 33, fol 616 finns Casper Gissells patronymikon och där har vi nog svaret på Din tidigare fråga hur jag kunde utnämna Casper till son till Hans Gissell.
Det var trevligt att Ingvar Rörs benägenhet för vredesyttringar tycks ha avtagit. Vi får hoppas att det blir bestående, trots att han även som pensionär tycks vara välförsedd med arbete.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 25 april 1981

Bäste Arne,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 19 dennes!
Det var intressant att läsa om mellanleden mellan Dig och Nyhyttan och om hur Halvarsbenning ständigt återkommer i Din antavlas olika förgreningar.
Per Simonsson i Fröbbenbenning och Kerstin Andersdotter var Karlfeldts farmors farfars farfars föräldrar. Jag bifogar xeroxkopior ur utredningen om Karlfeldts antavla, av vilka framgår, att Din anmoder Margareta Persdotter, född 1667, ej är med i denna utredning utan blott de äldre barnen Malin, Kerstin och Simon, födda 1658 resp. 1660 och 1665. Men Per Simonssons sonson med samma namn gifte sig med en dotter till en Anders Olofsson i Hyttan.
Som vanligt bifogar jag också de senaste resultaten av min genomgång av småprotokollen för Norberg (1721-32), bl. a. att min mormors farfars farmors farmor Kerstin Bengtsdotter var syster till en Anders Bengtsson i Karsbo och med Olof Larssons i Lifsdal hustru Brita Bengtsdotter, och 1729 blev utlöst ur Karsbo, ehuru han enligt Hedemora husförhörslängd var född 1696 i Gysjö i Norberg. Är den familjen till Dina bekanta?
I övrigt kan jag nämna, att jag kompletterat Din katalog över Snickarbo-ättlingar genom att från Sala skaffa kopior av bouppteckningarna efter Hulda Matilda Skultin (141)

och Johanna Karlsson, född Hedlund (16). Fru Skultins dotter Elit Sofia Jansson var ~~[struck]~~ död (1939) men hade barnen Aina Inga Elisabet Jansson, boende Olaigatan 11 i Örebro (enligt mantalslängden, där jag slog upp henne, var hon född 25/8 1916 i Norberg), och ~~[struck]~~ Erik Vilhelm Jansson, vars adress ej uppges. I Johanna Karlssons bouppteckning, som förrättades först 1938 nämnes egendomligt nog ej dottern Emma Kristina, ehuru hon levde ända till 1951. Sonen Karl Leonard Karlsson uppges bo i Täkten, Norberg medan dottern Maria Eriksson har den för oss tidigare kända adressen Junggruvan, Norberg.

Och så har jag ätit lunch ett par gånger under den senaste veckan med vår frände avdelningsdirektören Ingvar Rörs, som förefaller att vilja prata med mig och vill se mig som gäst i Rörshyttan i Husby, där han har sommarnöje. Hans förr flera gånger kända benägenhet för vredesutbrott har jag inte sett några spår av nu, men så är han ju nu pensionerad och får ägna sig åt sina intressen. Han fortsätter tydligen sina studier och håller på med en uppsats i Rikssantikvarieämbetets forskarserie i idrottshistoria och ~~[struck]~~ har nyligen varit på idrottshistorisk kongress i Lissabon men talar också om att han tänker skaffa sin ~~[struck]~~ brorson, som är bonde i Rörshyttan, släktgårdsdiplom, och när han får tid ska han läsa korrektur på sin edition av Husby äldsta domböcker och skattelängder. Vredesutbrotten är kanske ~~[struck]~~ följder av en "arbetsnarkomans" överansträngning?

Hjärtliga hälsningar!

Hans

P.S. Fru Skultins bouppteckning visar ~~[struck]~~ 142 kr 85 öre i tillgångar och en skuld till Norbergs kommun på 592 kr 29 öre för erhållen fattigvård, medan fru Karlssons tillgångar uppgick till 95 kr och hennes skuld till Norbergs kommun för 10 års fattigvård till 2500 kr.

Västerås den 19 april 1981

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 9 ds med bilagor.
När jag genom Dina excerpter fick veta att Matts Andersson i Ingolsbenning var från Flängan, kunde jag i mina noteringar om denna by återfinna hans vigsel med Karin Persdotter. Den ägde rum 1695, 9:e efter Trefaldighet. Matts är döpt 24 juli 1667 och son till min anfader Anders Persson, vilken vi tidigare diskuterat i samband med Anders Berglunds antavla.
Den i småprotokollens volym 60, f 76v-77 omnämnde Eric Ersson i Karsbo är svåger med Matts Andersson genom giftermål med dennes syster Karin Andersdotter. Eric Ersson är även på mödernet kusin till Matts Anderssons hustru Karin Persdotter.
Den i volym 71, f 178, omnämnde svärfadern till Klockare Frantzelius, Anders Ersson, är son till Eric Olsson och Karin Mattsdotter i Ingolsbenning.
Att Du och jag inte är mer lika kan bero på att vår närmaste släktskap är på min fars sida, medan våra gemensamma anor på min mors sida ligger längre tillbaka i tiden. De släktingar och bekanta som uttalat sig om mitt och mina syskons utseende har alla sagt att jag och min yngste bror Henning är lik mamma medan mina äldre syskon Gunhild och Gunnar är lik pappa. Huruvida Du är lik Gunhild och Gunnar vill jag inte yttra mig om, jag är dålig på att särskilja gemensamma drag.
Min mmffmm är Per Anderssons dotter Margareta, född 1730. Hon gifte sig 1750 med soldat Per Andersson Ekebom, född 10 dec 1719. Han är son till Anders Jansson, född 1687 i Halvarsbenning, och sonson till Din anfader Johan Bengtsson. Anders Jansson var gift med Anna Persdotter, dotter till Per Larsson i Fragg. Per Ekebom dog 13 juni 1794 och Margareta Persdotter 18 juni 1808.
De hade barnen Brita, född 20 okt 1751, Anders,aug 1753 , Anna, 31 juli 1757 och Petter, 21 nov 1771.
Dottern Anna är min anmoder och hon gifte sig med masmästare Jan Boholm i Bogärdet, född 25 maj 1756, sonsons son till Johan Bengtsson och alltså tremänning med Anna Persdotter. Jan Boholm dog 22 febr 1808 och Anna Persdotter den 7 maj 1825. Tre av deras söner dogo som barn och den enda som blev vuxen var Per, född 4 nov 1780.
Per Boholm gifte sig med Anna Greta Lindbom, född 7 juli i Bjurfors bruk, dotter till Johan Georg Lindbom, bruksskomakare och född i Stockholm 1751. Jag har tidigare nämnt honom för Dig och jag har nu accepterat att hans föregående skall få förbli en vit fläck i min antavla. Anna Gretas mor är Anna Stina Rahm, som på fädernet härstammar från Gräsbeda och på mödernet från Gräntse i Hedemora. Per och Anna Greta hade många barn, Stina född 1801, Jan 1803, Anna 1805, Anders 1808, Petter 1811, Gustav 1814 och Anna Greta född 1819. Per Boholm dog den 3 dec 1780 och Anna Greta Lindbom 23 dec 1837.

Gustav Boholm, född 12 juni 1814 är min mormors far. Han gifte sig med Maja Jacobsdotter, född den 9 juli 1814 i Haraldsjön, Skinnskatteberg, och det är hon som för in finnblodet i det förut ganska rena bergslagsblodet. Hennes föräldrar var Jacob Jacobsson, född 1784 i Haraldsjön, och Anna Persdotter, föd 1791 i Sandtjern i Ramsberg. Båda dessa byar är finnbyar och jag har följt bådas förfäder tillbaka till finska invandrare på 1600-talet.
Gustav och Maja hade barnen Maria Lovisa född 1840 före äktenskapet, Per gustav 1843, Anders 1844, Jan Erik 1848, min mormor Anna Stina 15 sept 1850, Johanna Charlotta 1855, Anders August 1858. Av dessa känner jad endast till Johanna Charlotta, som gifte sig med en August Holstensson från Folkärna. Deras son Axel, ägaren till Luxor, känner jag genom att mina föräldrar föreslog att jag skulle söka arbete hos honom när jag gick ut skolan, samt genom att han var med på min mors begravning. Jag skall dock fösöka få veta litet mera även om de övriga.
Min mormor Anna Stina gifte sig med Johan Holstensson i Halvarsbenning och om henne tror jag att jag tidigare sänt Dig ett blad. I det första giftet föddes mamma och hennes syster Anna, som emigrerade till Amerika. I det andra giftet ytterligare fyra döttrar av vilka tre följede min styvmorfar till Amerika och den fjärde gifte sig i Norberg.

När det i småprotokollen talas om hemman förefaller det som om det handskas litet ovarsamt med storlekarna. I det av Dig åberopade, volym 13, f 631v-632 anges Hans Mattssons hemman -Backgården till 1/8. I volym 1, f 564b anges det till 3/8. Iprotokollet över köpet anges det till 1/4. Det enda jag riktigt tror på är arvsskiftet där det tillsammans med Per Olssons hemman speceficeras till 2/5 av Västra gårdens 3/4 mantal, vilket skulle bli 12/40 mantal och ganska väl överensstämma med 2xx 1/8. Fördelningen mellan de två hemmana överlämnades till arvtagarna själva att avgöra. Per Olssons hemman var en brorsdel och Backgården en systerdel och dessutom ingick ytterligare en systerdel, som skulle delas mellan dem. Anders Johansson är son till Johan Bengtsson och det arv denna fick tillsammans med brodern Hans Bengtsson var 1/4 mantal så även här förefaller 1/8 att stämma. Erik Andersson var gift med Anders Perssons änka och hemmanet övertogs av Anders Perssons son Anders Anderssons. Anders Perssonsärvde tillsammans med brodern Per Persson 1/4 mantal, men här tillkommer att fadern Per Andersson köpte tillbaka mark från Bengt Henniksons arvingar. Erik Anderssons (senare Anders Anderssons) del är därför säkerligen större än 1/8, man kanske inte så stor att den kan kallas för 1/4.
Jag har även förut i småprotokollen sett flera olika storleksangivelser på samma hemman. Det rör sig i allmänhet om inlösen av arvedelar där parterna själva bestämmer priset, varför jag tänkt mig att rätten inte tar så allvarligt på hemmanets storlek.
Du säger att det var många jordägare i byn. Det var åtta jordägare bosatta i Halvarsbenning plus den i Hinsebo bosatta Erik Andersson, vars son Anders Ersson sedermera blev Halvarsbenningsbo.
Med hjälp av de kompletteringar som fanns i Släkt och Hävds senaste nummer till Dan Anderssons släkttavla kom jag i kontakt med den. Dan Anderssons fmfmmfmf Olof Nilsson i Bjursjön, Skinnskatteberg är min mmmfmmfmf. Han var nämndeman och masmästare. Dan Anderssons fmfmmmfmf Lars Eriksson i Darsbo är min mmmffmmmf.
Vid mitt senaste besök i Uppsala landsarkiv fann jag också en chans att komma i kontakt med Karlfeldts antavla. Du skrev i ett tidigare brev att han hade anor till Fröbbenbenning i Norberg. Johan Andersson i Hyttan, Grytnäs, var gift med Margareta Persdotter, född i Fröbbenbenning 1667, dotter till Per Simonsson och Kerstin Andersdotter från Kallmora. På den tiden var det enda familjen i Fröbbenbenning, men Karlfeldts anor är kanske av senare datum, då byn utökats med flera innevånare.
Jag hoppas att jag i vår och sommar kan besöka ULA några gånger för att komma litet längre i Grytnäs och Hedemora. Att beställa filmer lönar sig tydligen inte. Är det något jag kan se på när det gäller Erik Erssons i Snickarbo bravader ber jag Dig ge mig detaljer om detta.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 9 april 1981.

Bäste Arne,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 4 dennes!
Som Du själv skriver, är det knappast sannolikt att Du är åtminstone nära släkt med Sten Carlsson. Hans far, min gamle välgörare medeltidsforskaren professor Gottfrid Carlsson i Lund, var av genuint småländsk härstamning, och modern, (Lizzie) som på äldre dagar publicerade flera rättshistoriska avhandlingar och blev hedersdoktor, var dotter till en borgmästare (i Varberg?) E. Swensson. Men hennes flicknamn var Steffenburg, och jag har för mig, att den släkten har anknytning till Bergslagen; då jag för att orientera mig slår i Ornbergs ättartals register, finner jag en kommissionslantmätare Jacob Steffenburg (1797-1874) på Löfnäs i Sundborn (8, s. 202) och en bergsman Jacob Steffenburg på Carlbom i Sundborn, som fick en dotter 1765 (9, s. 432, not 4).
Jag tackar Dig för Dina nöden med familjerna i Karsbo och Ingolfsbenning. En uppgift i 1718 års smideprotokoll om ett likvidationsinstrument 23/9 1717 mellan Per Larsson i Karsbo och Matts Andersson i Ingolfsbenning "samt flere arftagare uti Ingolfsbenning" föranledde mig att leta i 1717 års dombok, och en hänvisning där till en tingsrättsresolution 28/8 1714 ledde till ytterligare dombokstudier, som för säkerhets skull utsträcktes till tidigare i smideprotokollen åberopade ~~å~~händelsers år

-/. och gav vissa resultat, såsom framgår av bifogade kopior.
Det var ju intressant, att Du härstammar även från min anfader Per Andersson i Nyhyttan. Egentligen borde Du och jag vara

P.S. För länge sedan beställde jag från landsarkivet i Uppsala en avskrift av i uppgifter å en flagg i den skadade äldsta fastighetsboken för Norberg, som ej kan xeroxkopieras, men denna avskrift har ännu ej kommit.

mycket mer lika än vi är, men alla beröringspunkter i våra antavlor tycks gå via min morfar; mitt fädernet är ju nästan helt uppländskt, och med min mormors förfäder i Hedemora och Gaupenberg tycks Du inte vara släkt.

När jag tar fram de excerpter jag i början av 1940-talet gjorde om Per Anderssons i Nyhyttan familj, finner jag, att min anmoder Sara, hans dotter, som fönster enligt husförhörslängden "absolverades för tjuvnad" jämte sin dotter Sara, hade tre systrar, Anna, född 1721 eller 1723, Brita, född 1724, och Margareta, född 1730, av vilka den förstnämnda strykes utan motivering omkr. 1747 och den sistnämnda flyttade till Norberg 1750, medan Brita kunde följas till sin död 1810 och blev gift med en Hans Olofsson och svärmor till en soldat Jan Carlsson Svala i Nyhyttan. Det vore intressant att få veta, från vilken av dem Du härstammar, och jag vore tacksam, om Du kunde sända mig uppgifter om mellanleden fram till ~~Dig~~ Din mor och ev. utförligare uppgifter om denna släktkrets.

Beträffande Per Anderssons i Nyhyttan föräldrar har jag i mina ursprungliga anteckningar endast modern Anna Mattsdotter. Den i mitt tryck i Släkt och Hävd 1950 ~~[illegible]~~ uppgivna fadern Anders Andersson i Backa, Gryhttäs, har jag tydligen ansett mig kunna fastställa under kompletteringsarbetet i samband med tryckningen. Jag skall vid tillfälle se efter, om min källa är Gryhttäs dopbok 1699.

Häromdagen fick jag in en för länge sedan beställd Gryhttäs-film, där jag om Erik Erssons i Smickarbo (? styv-)dotter Greta Stina Ersdotter fann anteckningen "Framfödde 1875 i slutet af Nov. ett flickebarn (dödfött) och ladet å lön. Dömdes derför 1876 1/8 att undergå sex månaders straffarbete till d. 17 Jan. 1877". Eftersom renovationerna endast omfattar vissa mål vid denna tid (och ej detta) har jag beställt in originalantboken från Hedemora i hopp om att den skall innehålla ytterligare uppgifter om släktingarna vid Smickarbo.

P.S. I den senaste smörjeshkattelängdsexcerpten om Halvarsbenning 1720 lägger jag särskilt märke till att fyra bönder där, Per Olsson, Anders Johansson, Erik Andersson och Hans Mattsson påskattats vardera 1/8 hemmansdel. Om det var allt de ägde, var ju indelningen då betydligt enklare än senare. Men av min tabell framgår ju, att detta blott var några av de utsockne jordägarna i byn.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

Västerås den 4 april 1981

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 25 mars och för bilagorna, det var trevligt att få foton av Dig och av Bomans i Grytnäs. Ditt påpekande av att jag är till utseendet lik professor Sten Carlsson i Uppsala påminner mig ännu en gång om hur litet jag känner mina släktingar och fränder på min mors sida. Här i Sverige har jag endast två "halvkusiner", alltså döttrar till en av min mors halvsystrar, övriga hel- och halvkusiner har jag i Amerika. Mina svenska kusiner träffar jag ibland, de i Amerika känner jag endast till namnet. Både min morfar och min mormor hade flera syskon, vilket troligen resulterat i en mängd kusiner till ~~Henne~~ min mor. Av dessa känner jag dock endast Axel Holstensson i Motala, grundaren till TV- och radioföretaget Luxor. I nästa led känner jag endast Hernfrid Bark i Skinnskatteberg och jag har hört talas om en son till Axel Holstensson. Jag har länge tänkt att jag skulle göra något åt denna min okunnighet, men det är ibland mycket långt avstånd mellan tanke och handling. Detta sagt utan tanke på att jag skulle vara släkt med professor Sten Carlsson.
Förra veckan gjorde jag min semesterresa till Uppsala, men med klent resultat vad gäller Johan Ericsson. De specificerade kyrkoräkenskaperna börjar i den volymen i slutet av 1670-talet, så det finns även där en lucka som omfattar just det aktuella året 1670.
Dödboken för Väster Våla 1741 anger i sammandrag: Anders Jansson, bergsman från Ombenning, född i Karsbo, Norbergs socken, 1674 den 25 januari. Fader Johan Ersson, moder Margareta Andersdotter. Moderns patronymikon enligt mina noteringar, jag märkte inte felaktigheten när jag gjorde noteringen, varför jag inte kan säga om det är prästen eller jag som skrivit fel.
Därmed tror jag Du har samtliga Johan Ericssons barn, Per född andra halvåret 1670, Eric född 7 jan 1672 och Anders född 25 jan 1674.
Jag kan inte nu återfinna källan till min vetskap om att Casper Gissel var son till Hans Gissel. Möjligen finns hans patronymikon i någon av noteringarna om hans många barns födelse eller dödsfall. För någon tid sedan såg jag i dödboken att masmästare Gabriel Gissel dog 1697, 55 år gammal. Det skulle betyda födelseår 1642, han kan alltså vara född i Norberg där födelseboken börjar 1643. Casper Gissels svärmor dog 1696, 76 år gammal.
Filmen från Grytnäs har ännu inte kommit så jag ägnade dagen i Uppsala åt den socknen och upptäckte en ny kollision mellan oss. När jag efter hemkomsten renskrev mina noteringar om min nyfunne mmffmmf, skomakare Per Andersson i Nyhyttan, tyckte jag mig känna igen honom. När jag studerade Din antavla fann jag honom som Din mfffmmf. Från min upptäckt av Per Andersson till arkivets stängning återstod endast tjugo minuter, men med hjälp av död- och vigselböcker kom jag till samma resultat som Du med undantag av Per Anderssons fader, där jag tydligen kom på fel väg. År 1699 vigdes Anders Ersson vid Avesta och Anna Matsdotter, Mats Michelssons dotter. Jag antog att detta var föräldrarna, men tydligen fanns det flera Anna Matsdotter i församlingen. x/
Jag fann även Erik Anderssons i Garphyttan, 1658-1724, hustru, Carin Olofsdotter. Enligt dödboken är hon född 1672 i Sörnäfde. Det är tänkbart att hon är dotter till länsman Olof Ericsson, som finns med på den släkttavla Du tidigare sänt till mig. Det skulle i så fall innebära att Erik Anderssons farmors mor och Carin Olofsdotters farfars mor varsystrar och Erik Anderssons farfar halvbror till dessa systrar. Men Sörnäfde var ganska stort så det finns ju även andra möjligheter.
Anders Erssons i Garphyttan, 1704-1762, svärföräldrar var Per Ersson, född 1680 i Mästarbo, och Brita Ersdotter, född 1673 i Österbyn.
Min gode vän Torsten Pettersson i Karbenning omtalar vid ett telefonsamtal, att Kielwast Johanssons hustru Brita Andersdotter avled 10 okt 1731 hos sin son Mats Kielwastsson i Rotfallet, Karbenning.
Jag återkommer till bilagorna, både det senaste och det förra brevets.

Hjärtliga hälsningar

x/ När Per Andersson vigdes 1720 var han dräng i Snickarbo

Solna den 25 mars 1981.

Bäste Arne,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 14 dennes med bilaga! Problemet vem Matts Andersson i Tugdsbenning var gift med löses av 1696 års mantalslängd där det står: "Per Ers Enckja gifft med Matts Andersson" (vilket ju stämmer med Din iakttagelse att Matts Anderssons hustru hette Karin och att Per Ersson var gift med Karin Persdotter från Karsbo). 1695 nämnes Per Ersson i Tugdsbenning som död. Han står som gårdens innehavare 1681-1694. Mantalslängden 1680 saknas, men 1657-1679 redovisas gården under Erik Israelsson, som tydligen fått den genom äktenskap med dottern till sin företrädare Per Hansson, vilket förklarar Per Erssons förnamn. Det är alldeles tydligt, att Du hade rätt, då Du i Ditt brev av den 19 december 1980 argumenterade för att Erik Israelsson var far till Johan Eriksson, enligt Ditt brev av den 27 februari död 1674 i Karsbo. Att Matts Anderssons antecessor matrimonii Per Ersson i Tugdsbenning var bror till denne Johan framgår också av en nyfunnen notis i 1715 års tingsprotokoll, som jag medsänder jämte andra kopior, och enligt vilken Matts Andersson i Tugdsbenning instämdes av Anders Johansson i Ombenning om arv efter dennes fader Johan Ersson i Tugdsbenning.

Av de övriga kopiornas innehåll vill jag särskilt understryka notisen 25/8 1714, att Caspar Gissel hette Hansson, men att döma av de släkttabeller Du sände mig 1976 framgår det även av kyrkoböckerna, att Caspar var son till malmletaren Hans Gissell, ehuru Du ej preciserat från vilket källställe denna Din kunskap härrör.

./. Jag bifogar också kopior av tre foton från vår resa till Gryttrås 20 september, som råkade hamna i en filmrulle som Teresa först nu kommit lämna till framkallning.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

P.S. När jag ser Dig på fotona, (den bild Dig [illegible]) tycker jag Ditt utseende påminner om Uppsalahistorikern professor Sten Carlsson, vilket jag konstigt nog ej tänkt på vid våra sammanträffanden.

Västerås den 14 mars 1981

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 8 ds och de många bilagorna med så många intressanta nyheter. Jag fastnade först och främst för småprotokollens volym 1, f 619-620, som ger litet ljus i det hittills så kompakta mörkret kring Mellangården i Fragg. De ger besked om att den Per Joensson som gifte sig med Kerstin Andersdotter 3 septmber 1654 är identisk med den Per Jonsson som tillsammans med hustrun Brita fick sonen Eric den 6 september 1665. De säger också att han är son till Joen Ericsson, som begravdes den 16 april 1628 efterlämnande änkan Kerstin. Eftersom dotterdotterns, Anna Persdotter i Skinnskatteberg, halva systerdel utgör en sjättedel av hemmanet är tydligen JoenJoensson och Sara Joensdotter de enda arvingarna till Joen Ericsson. Jag känner till sonen Eric, som var förhörsmogen vid biskopsvisitationen 1628, men tydligen dog han barnlös. En Eric Joensson begravdes 10 febr 1667. Tyvärr framgår det inte om denne per Jonsson är identisk med den Per Jönsson, som finns i mantalslängderna i slutet av 1630-talet. Det är inte otroligt eftersom arvet efter Per Jonsson anges bestå av 15 systerdelar. Så många barn tror jag inte han hade i de två ovannämnda äktenskapen.
Joen Ericsson och senare sonen Per Joensson ägde tydligen halva Mellangården och Anna Holstensdotters i Fliken föräldrar den andra halvan. I detta hade tydligen Oskar Andersson i Kallmora rätt, man kan ju säga att det fanns två Mellangårdar 1613. Skattelängderna tyder dock på att Joen Ericsson skattade för och brukade båda hälfterna. Per Joenssons sonsons son, Per Jansson ägde dock endast en fjärdedel av gården så det måste ha hänt något under 1700-talet.
Med stor tvekan har jag hittills antagit att Joen Persson, död 1722, var son till Per Joensson. Min tvekan har berott på att hans placering i husförhörslängderna inte antytt någon släktskap med Per Joenssons änka Brita eller med hans son Eric. När det nu visar sig att det finns en son Johan i Grådö blir ju tveksamheten ännu större. Det är väl inte troligt att han ger två av sina söner namnet Johan. Inte ens om de tillhöt olika barnkullar. Ingenting tyder heller på att Joen Persson eller hans eftrekommande äger någon jord.
Jag bifogar en kopia av den stamtavla Du tidigare fått med ändringarna införda.

I går fick jag en tid vid läsapparaten i biblioteket och fortsatte att se på Johan Ericsson från Ingolsbenning. Det börjar bli svårt att studera mikrofilm här i Västerås. Det pågår en ganska intensiv verksamhet för att omskola alla västeråsare till släktforskare och ingenting göres tydligen för att utöka antalet apparater. Man måste reservera tid några dagar i förväg och det kan ju vara svårt.
Min minnesbild av födelseboken var riktig och det är en lucka från mars 1670 till jan 1671. Det är ju den aktuella tiden för en eventuell födelse av Johan Ericssons första barn, Både med hänsyn till vigseln och till hans andra sons födelse 1672. De specificerade kyrkoräkenskaperna slutar 1666 och finns sedan, som jag tidigare nämnt, endast i Uppsala. Jag skall se på dem vid nästa besök i ULA. Jag har en veckas semester kvar sedan förra året och jag måste ta ut före april. Jag får väl arrangera en semesterresa till Uppsala.
För Matts Andersson ser det ut så här i AI;1a:
Matts Andersson
hustru Karin
Styvdotter Lisbeth
Olof Andersson
Lisbeth Persdotter
Per Persson
Kerstin Ersdotter

Hustru Karin dör i AI:1a. I 1b är Matts Andersson omgift och han lämnar då Ingolsbenning och flyttar till Stutbo.
Jag studerade därefter vigselboken för att få reda på vem hustru Karin var änka efter vid giftermålet med Matts Andersson, men jag kunde inte finna dem. Jag övergick då till Karbennings vigselbok för den händelse att Matts kommit från Stutbo och vigseln skett där, men även det gav negativt resultat. Jag fann dock en intressant sak i vigselboken. Den 27 juli 1675 vigdes Per Ersson i Ingolsbenning och Karin Persdotter i Karsbo. Det är det tredje äktenskapet mellan Ingolsbenning och Per Anderssons i Karsbo familj. Det är kanske lättare att se i mantalslängderna vem Matts Andersson efterträder.
När jag hade filmen med födelseboken i apparaten passade jag tillfället att söka efter Din anfader Jacob Olsson Nyman, som enligt vad Du sett i mönstringsrullan var 22 år 1715 och alltså född omkring 1693. Någon Olofs son Jacob kunde jag inte återfinna, endast Jacob Getings son Jacob född döpt 21 juli 1694.
I AI;1a är Jacob Geting död, där finns hans änka Lisbeth Mattsdotter, sönerna Per, Anders, Jacob och Johan samt dottern Lisbeth. I AI:1b är namnen för Anders och Jacob understrukna. För Anders noteras "död" men för Jacob ges ingen förklaring.
I Västanfors dödbok ges inga personalia för Olof Gradelius, det anges endast att han är född 1640. Dina upptäckter i domboken ger ju full klarhet om föräldrarna.
Alnefelt hälsar och tackar för upplysningarna och han skall försöka med Genealogiska föreningens släktnamnsregister. Han har påträffat 15 av ättens medlemmar som officerare eller underofficerare i Västergötland och lyckats klara ut ungefär hälften av dem. Den resterande hälften ger honom dålig nattsömn.
De i volym 1 p 568b omnämnda Lars och Per Larssöner är inte svågrar till borgare Olof Trulsson utan söner till hans svåger Lars Persson. Denna notis samt volym 4, p 600 om Brita Persdotter visar att det inte var enbart av egen kraft som Lars Persson kunde lösa ut Esbjörns barnaskara. Även där bidrog Per Nilsson i Spjutsbo med sin rikedom.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 8 mars 1981

Bäste Arne

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 27 februari med bilagor! Vid fortsatta funderingar om gårdarna i Halvarsbenning har jag kommit fram till att ytterligare studier i äldre lagfartsprotokoll är nödvändiga för att kunna förklara mantalsbråkens olikheter mellan de olika ägarna, liksom även att så många bönder har jord i flera gårdar. Jag har därför satt i gång med en genomgång av 1700-talets första hälft och hittills medhunnit dess första decennium. Resultaten meddelar jag i bifogade xeroxkopior av mina anteckningar, som jag hoppas är läsbara (fråga gärna, om något är svårtolkat!). Under detta arbete fann jag en notis 26 februari 1708 (Smi.prot. vol. 1, p. 624): "I lika måtto intecknades det qvittents som Per Johansson i Nabbgården 1/6 1703 givit på 9 skeppund tackjärn som Mats Andersson uti Ingolfsbenning levererat honom på dess arv dersammastädes". Ehuru jag ännu ej hunnit orientera mig om Mats Anderssons levnadsdata och släktförhållanden, tycker jag denna notis tyda på att min anfader Per Johansson ej var son till Johan Nebb utan till (dennes antecessor matrimonii) Johan Eriksson i Ingolfsbenning.

Beträffande Ahnefelts fråga om ätten von Sneidern måste jag tyvärr meddela, att jag aldrig tidigare hört talas om den. Enstaka medlemmar finner jag i personregistret i nionde delen av Elgenstiernas ättartavlor och i registret till samtliga band av Örnbergs ättartal, men dem känner han väl förut. Bäst vore väl att söka dem i Genealogiska Föreningens släktnamnsregister, som ju ger hänvisningar

till både litteratur och handskrifter, och i Genealogiska föreningens alfabetiska register till Post- och inrikes tidningar under 1700-talets sista decennier och 1800-talets första hälft. Om det är tysk adel, bör släkten finnas i E. H. Kneschke, Deutsches Adelslexicon.

Förutom de ovannämnda notiserna ur Norbergs lagfartsprotokoll ./. 1701-1709 bifogar jag även xeroxkopior av de notiser om gemensamma släktingar, som jag hittat under en påbörjad genomgång av Hedemora dombäcker och småprotokoll (för min mormors fars förfäder i Prästhyttan), xeroxkopia av ett nyligen mottaget brev från Snickarbo-ättlingen Verna Edwards i USA och särtryck av min senaste lilla uppsats i Personhistorisk tidskrift, som har en del anknytning till Västerås.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

P.S. Vid telefonsamtal nyligen med min kusins änka Sif Tavell i Lund fick jag veta, att hennes son Bo Tavell (122121) efter sonen Filip (1221212) fått två döttrar, av vilka den äldre heter Lykke och den yngre är född 1980, samt att hans syster Lena (122122) förutom sonen Johan (1221221) numera också har en son Jesper, född under 19[illegible]8.

Västerås den 27 februari 1981

Bäste Hans

Hjärtligt tack förDDitt brev av den 21 januari med uppgifterna om Johan Frahsson och hans släkt. Jag har nog inte meddelat Dig att det i husförhörslängd AI:2 finns en notering att Johan Fransson dog 1703. Förutom döttrarna Kerstin och Sara hade han även dottern Margareta, som gifte sig i Nås underhusförhörslängdens löptid 1698-1704. Dessutom dottern Elisabeth, fortfarande hemmadotter år 1704. Jag hade reserverat sex timmar vid en av våra läsapparater till fredagen den 13 febr för att bl.a undersöka om Västanfors dödbok hade någon uppgift om Olof Gradelius föräldrar. När den dagen kom låg jag i stället i sängen med 40 graders feber, det är en influensa som grasserar rätt hårt hät i Västerås. Jag började arbeta i måndags men har varit helt slut när jag kommit hem på kvällarna och inte dugt till något annat än att ligga. Det börjar nu att kännas bättre. I dag är jag ledig och skall försöka få iväg detnhär brevet, som jag hade planerat att kunna skriva på lördagen för två veckor sedan. Men det kanske också har varit bra att jag inte stört Dig i Ditt umgänge med Erik läspe och haltes syster. Den uppgiften verkar att kräva sin man helt och fullt.
I början av månaden var jag på biblioteket och försökte att komma litet längre med ett par av Dina problem. Jag kom en liten bit, men även med dem var det meningen att jag skulle fortsätta ovannämnda fredag. Det här är de resultat jag har nu.
Johan Ericsson från Ingolsbenning var bosatt i Karsbo efter äktenskappet med Margareta Persdotter och han dog där 1674 och begravdes den 12 april. Det enda barn jag funnit i födelseboken är sonen Eric, döpt 7 januari 1672.
Du har ju funnit att Johan Nebbs första son införes i mantalslängden 1686. För att få en idé om när införingen sker har jag gjort en sammanställning över några från Halvarsbenning, där jag säkert känner såväl födelseår som det år de införes i mantalslängden.
Olof Påhlssons son Johan, född 1671, i mantalslängden 1686.
Hans Mattssons son Matts, född 1689, i mantalslängden 1705
Per Perssons son Anders, född 1686, i mantalslängden 1702
Per Perssons son Per, född 1688, i mantalslängden 1704
Per Anderssons son Anders, född 1667, i mantalslängden 1684
Per Anderssons son Matts, född 1670, i mantalslängden 1686
Jag saknar mantalslängd för 1683. Per Anderssons son Anders kan därför vara införd redan 1683 i st, f, 1684 som jag angivit.
Med ledning av detta kan vi ju definitivt anse att Johan Nebbs första son i mantalslängden inte är född i hans äktenskap i Norrbärke. Med stor säkerhet kan vi säga att sonen är född 1670 eller 1671 och att det alltså inte är Johan Ericssons son Eric. Det måste alltså vara antingen en son till Johan Ericsson, född före sonen Eric som av någon anledning inte kommit med i dopboken eller en son till Johan Nebb i ett tidigare äktenskap. Eftersom Johan Ericsson är bosatt i Karsbo är ju Per det normala namnet för hans första son och Eric för hans andra. Jag har en känsla av att kyrkoböckerna för Norberg inte är riktigt kompletta för tiden 1669-1671, och det var min avsikt att kontrollera detta innan jag meddelade Dig några resultat. Det är just i skarven mellan C:1 och C:2, som jag tycker mig minnas att jag tidigare sett något underligt. Jag återkommer till detta. Möjligen kan kyrkoräkenskaperna lämna några kompletterande upplysningar. Även här är det så att omkring 1670 övergår man från en specificerad inkomstredovisning till att endast ange summorna för året. Kladden till detta är inte filmad utan finns endast i ULA.
Jag har en bekant forskare i Norberg, som är svårt rörelsehindrad genom en, som han själv påstår felaktigt utförd operation av eb tumör i grovtarmen. Han har skaffat sig en läsapparat för mikrifilm och arrangerat en sittplats så att han kan sitta några minuter i taget. Norbergs bibliotek har en uppsättning av filmerna över Norbergs kyrkoböcker, som de välvilligt deponerat hos honom och kommer och hämtar dem när någon annan vill se dem.

Våra kontakter består nästan enbart i att vi ringer upp varandra när lusten kommer på och pratar bort en stund. Han känner till mitt intresse för Kielwast och vid ett telefonsamtal omtalade han att han sett en Matts Kielwastsson i Rotfallet i Karbenning. Jag tänkte mig att det kunde vara Kielwast Johanssons i Fragg son, som spårlöst försvinner mellan AI:2a och 2b, och detta visade sig också vara riktigt. Han dog 1762.
Jag hoppades att även kunna finna den försvunne Johan Kielwastsson varför jag sökte genom hela Karbenning, men förgäves. I Bennebo fann jag en Anders Kielwastsson, men han visade sig vara född i Ombenning på 1670-talet och kan möjligen föras tillbaka till Lasse Henniksons sonson Kielwast Olsson i Hedkärra omkring 1600.
Under tiden jag väntar på Grytnäs- filmerna har jag renskrivit utdragen från småprotokollen om Fragg. Jag har även försökt mig på att sammanställa vad vi vet om Sörgården under 1600-talet och det var inte mycket jag kunde skriva utan att tillfoga frågetecken eller annat förbehåll. Jag är tacksam för Dina kompletteringar och anmärkningar, såväl när det gäller data som de korta notiserna om åtkomst och föesäljning.
Onsdagen den 7 januari fanns det i Fagersta-posten en artikel "År 1613 fanns fyra gårdar i gamla bergslagsbyn Fragg" . I artikeln sägs att det fanns en Sörgård, en Norrgård och två Mellangårdar, och att det på tre av dessa gårdar bodde söner till Holsten Andersson i Kallmora. En annan uppgift att Karin Esbjörnsdotter i Norrgården gifte sig med en Lars Larsson från Ingelsbo är direkt felaktig enligt vigselboken och senare uppgifter i Kyrkböckerna. Det var Lars Persson från Spjutsbo som gifte in sig i Norrgården. Resten av artikeln är endast allmänt prat om 1800-talet utan exakta tidsangivelser och även utan ordning bland namnen.
Via tidningen skrev jag till signaturen, påpekade felaktigheterna och oklarheterna och bad att få en uppgift om källan. Jag fick svar från en gammal dam i Fliken, som omtalade att honsjälv aldrig forskat, men att Oskar Andersson i Kallmora för många år sedan berättat det hon nu skrivit. Det är samma Oskar Andersson som Torsten Jöhnemark i Motatla refererade till när det gällde Spjutsbo. Du har fått prov på hans forskningsresultat.i Spjutsbo.
Holsten Andersson kan vara far till Kielwast Holstensson och Holsten Anderssons syster kan vara mor till Holsten Persson i Vad,,men vi har ju inte sett någonting om någon förbindelse mellan Kallmora och Vad. Anna Holstensdotter i Fliken, som sålde halva Mellangården till Carl Persson i Spjutsbo, kan vara dotter till Anders Holstensson i Kallmora. Där finns det troligen tidigare förbindelser mellan byarna. Det förefaller som om Anna Holstenssons mans farbror Hans Simonsson var gift i Kallmora och bosatt där tills brodern, ev. halvbrodern, Olof Simonsson dog.
Vi har en forskare här i Västerås, Rolf Alnefelt, som för någon tid sedan bad mig fråga Dig om Du känner till någon bok eller tidskrift där ätten von Sneidern finns omnämnd. Han har själv söktpå alla för honom kända och tänkbara ställen. Rolf Alnefelt ägnar praktiskt taget hela sin tid att forska om militära släkter från Västergötland.
Det är nu fem månader sedan jag beställde filmen från Grytnäs. Jag tänkte mig att min beställning kommit på avvägar, varför jag för en tid sedan beställde den på nytt. Till svar fick jag ett ilsket brev där jag blev underrättad om hur mycket extra arbete och besvär dubbelbeställningar orsakar. Det är bara att vänta tyst och stilla.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 21 januari 1981

Bäste Arne

Hjärtligt tack för Ditt brev av gårdagen med alla bilagor om Halvarsbenning! Fjolårets fynd av fastighetstaxeringslängdernas uppgifter om ägarnamn och jordlottsstorlekar i början av 1800-talet föranledde mig att tills vidare avbryta genomgången av sn.stämmoprotokollen i avvaktan på att jag skall få tillfälle att sätta mig ned och bearbeta det hittills insamlade materialet, så att jag sedan vet var "stötarna" skall sättas in för att lösa problemen. Hittills har emellertid detta tillfälle ej infunnit sig, eftersom Personhistorisk tidskrifts redaktör återsänt min recension av den polska uppsatsen av Erik Läspe och Haltes i Pommern gifta systrar och bett mig sammanställa denna uppsats med andra nya rön om de äldsta svenska dynastiska förbindelserna utanför Norden, så att det blir en längre framställning; utrymme har beretts mig i ett häfte som snart skall gå till sättning, så jag kämpar för fullt med dessa problem, som ju kräver en viss nyansering i formuleringarna. För tillfället väntar jag emellertid på några böcker som inte finns i Sverige utan måste lånas utomlands och helst bör vara med för att göra undersökningen fullständig. I morse använde jag därför min forskningshalvtimme före tjänstens början till att gå igenom några domböcker från 1670-talet för att närmare belysa hur min mormors fars stamfar kom i besittning av den gård i Prästhyttan i Hedemora

som denna släkt hade kvar tills den gick på exekutiv auktion 1838 på grund av skuld. Såsom ofta sker, fann jag inte vad jag sökte – i varje fall inte just nu – men i stället ett par andra notiser av intresse för både Dig och mig:

30 juni 1679 (Kopparbergs läns renoverade Domböcker, vol. 18, f. 304v–305) fick Johan Fransson i Grådö fasta på
dels köp 12/3 samma år från sin systers man Anders Olsson i Södernäfde av systerns fasta egendom i Grådö,
dels köp 24/2 1666 från sin bror (hel-) Olof Gradelius av dennes arv efter farbrodern salig Mats Olsson i Grådö,
dels köp 24/2 1666 från nämnde Anders Olsson av systerns arv efter morbrodern Mats Olsson i Grådö
dels köp (vid ej angiven tidpunkt) från Anders Olsson av systerns nödemeau
17 maj 1680 (Västmanlands läns renoverade domböcker, vol. 28, f. 806) nämnes, att Erik Fransson i Grådö 19/4 1674 till sin bror Johan Fransson pantsatt uppgrävade åkrar och en tunt.

Som Du ser är uppgifterna om släktskapen med Mats Olsson motstridiga. Om det inte är fråga om en halvbror till Franssönernas far, bör emellertid morbrorsversionen vara den sannolikare, eftersom Ekströms herdaminne II:1, s. ~~713~~ 7127, not 3, vid behandlingen av kaplanen i Västanfors Olof Gradelius (född 1636 och död 1681) uppger att fadern hette Frans Larsson i Grådö och hänvisar till en domboksnotis av 26 maj 1678, enligt vilken Erik Fransson i Grådö fått 219 daler kopparmynt av sin bror kaplanen i Västanfors Olof Gradelius

för att inlösa några från hans hemman i Grådö pantsatta jordägor och därför till honom pantsatt 1 3/4 sytterdel i sitt nämnda hemman och i dag av samme Olof Gradelius fått ytterligare 120 daler kopparmynt på en sytterdel.

A propos Dina finska härstamningar kan jag nämna, att min morfars morfars mormor i Gruphyttan i Grythyttan var sondotterdotter till en Johan Jacobsson finne i Björkberget, Söderbärke, som dog 1699 vid 80 års ålder, varvid i begravningsboken uttryckligen uppges, att han var född i Finland. Det är den enda finnhärstamning jag vet om för egen del, men båda mina morföräldrar hade de "kindkotor" som anses typiska för finnarna, och min morfars farfars far var född i Grangärde och avlägset befryndad med Dan Andersson, ehuru på dennes raka fädernet som Hellerström anser vara svenskt.

Jag hoppas så småningom kunna återkomma till Halvarsbenning-problemen.

Hjärtliga hälsningar

Hans

P.S. 22/1: Vid fortsatt domboksgenomgång fann jag i Kopparbergs läns renoverade domböcker, vol. 30 f. 796 (18-19 maj 1694), att rådmannen Anders Hedenberg krävde Johan Fransson i Grådö å egna och hans salige broder Erik Franssons vägnar angående en skuld från 1669. Johan Fransson påstod, att han betalat, och hänvisade beträffande broderns till dennes sterbhus.
I samma volym, f. 1187 (6 oktober 1694), finner vi salig Erik Franssons mågar Anders Nilsson och Johan Danielsson i Grådö angående sin svärfars åtskillige creditorer.

V.g. vänd!

Frans Larsson finns i Spikö senast i mantalslängden 1654 och efterträdes på gården av Erik Fransson p.o.m. 1655. Tidigast har jag funnit Frans Larsson 1615 i första uppbörden av Älvsborgs lösen, men i jordeböckerna finns han inte förrän 1631. Närmast föregående jordebok (årlig ränta) 1620 redovisar gårdarna i annan ordning och med så annorlunda siffror, att jag ej kan anse det säkert, att han var son till den ~~Erik~~ ~~Lars~~ Lars Eriksson som då finns där, även om ett jämförande studium av siffrorna talar för att så var fallet. Lars Eriksson finns inte i Älvsborgslösen och utgör alltså ett exempel på den bekanta "eftersläpningen" i jordeböckerna av inaktuella uppgifter.

Västerås den 20 januari 1980

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 10 januari och för biografien över Filip Liljeholm. Jag har även en annan biografi över honom och den uppskattar jag minst lika mycket. Det är utdrag ur Dina brev av det som Du berättat om honom och det ger även en uppfattning om människan Filip Liljeholm, vilken intersserar mig lika mycket som forskaren och vetenskapsmannen. När jag gjorde den sammanställningen beklagade jag att jag inte hade en bandupptagning av Dina muntliga berättelser om edra sammanträffanden.
Tack för hjälpen med Anders Jöransson i Jälkarbyn. Vigselboken kan kanske ge mig något tips om hans ursprung, men det är svårt att med någon säkerhet komma längre än till 1700 i Hedemora. Sedan får det baseras på delvis gissningar.
Det var tråkigt att det är så besvärligt med Johan Ericsson i Ingolsbenning. Den Per Ersson, som efterträder Eric Israelsson är väl med stor säkerhet bror till den Johan jag såg i födelseboken 1645, men om den sistnämnde är identisk med "Din" Johan Ericsson är ju inte säkert även om det måste betraktas som troligt. Det var i alla fall den enda Johan Ericsson som föddes under 1640-talet.
Jag har lånat Erik Hellerströms bok om Dan Anddrssons förfäder. Den verkar vara bra och ger en hel del om livet i finnskogarna. Jag hat kommit till samma slutsats som Du, att jag inte kan föra upp släktskap med Dan Andersson på min meritlista, i varje fall inte på den manliga sidan. Hustrurna är som vanligt litet mera anonyma, men jag har inte heller på den sidan sett något som kan ge förbindelse till mina förfäder.
Jag har fortsatt att forska i mitt finska föregående. Av den litteratur jag läst verkar det som alla finska invandrare på 1600-talet bosatte sig i pörten långt inne i skogen och uteslutande ägnade sig åt svedjning. Bland mina förfäder har jag dock funnit två nämndemän, vilket väl torde betyda att de var erkända medborgare i samhället. Den ena är min mmmmmmmf Johan Göransson, som är son till Invandraren Göran Tomasson, som var första uppodlare av Norra Lövfallet i Ljusnarsberg. Johan Göranssons dotterdotter var gift med min mmmmmf nämndeman Nils Stephansson i Abborrtjärn, Norrbärke. Den äldsta jag känner till av hans förfäder är Matts Mattsson, hans farfar, gift på 1660-talet. Jag har inte sett någonting om att han var invandrare eller född i Finland och det är möjligt att det finns ett tidigare led i Sverige. Det finns mer än en Matts i den trakten, men på mycket lösa grunder har jag intresserat mig för en Matts Nilsson i Avlången. Matts Mattsson gav sin äldste son namnet Nils, men denne son dog som barn. Sonen Stephan gav också sin förste son namnet Nils och jag tycker detta tyder på att namnet Nils av någon anledning är viktigt för familjen. Samtidigt förefaller inte namnet vara speciellt populärt bland finnarna i Nottbärke och Ljusnarsberg, Matts Nilsson är den ende jag sett. I en bok läste jag om att det i en tidigare generation fanns en Nils Finne i Finnbo, Norrbärke. Tyvärr har jag dock inte sett någonting som förbinder Matts Mattsson med Matts Nilsson och jag lär väl knappast finna någon förfader till Matts Mattsson. Han finns inte i Norrbärkes vigselbok och i Ljusnarsbergs är det en lucka de aktuella åren. Han är gift med Lisbeth Påhlsdotter, vilket ju också låter tämligen finskt.

Jag har nu äntligen fått energi tillräcklig för att ordna upp de intressanta Halvarsbenningsnotiser Du tidigare sänt mig och jag bifogar kopior. Några från 1800-talet har jag tyvätt misslyckats med att kunna placera. Det gäller t.ex. Abraham Larsson, volym 303, f 436 och 310, f 346.
Medan jag väntar på filmerna från Grytnäs skall jag också försöka ordna upp notiserna om Fragg. Där har jag så få bekanta så det blir kanske ännu svårare. Jag skall göra mitt bästa.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 10 januari 1981

Bäste Arne

Tack för Ditt brev av den 15 december!
I går kom äntligen från tryckeriet till lexikonet de överblivna arken rentryck av häfte III, varav jag härmed sänder Dig sidorna 22-23 med (f.d.) diplomatarieredaktören Jan Liedgrens biografi över Din släkting Filip Liljeholm med ett mycket lyckat foto, som visar både lärdomen och en antydan till hans karakteristiska skämtlynne.
Med de av Dig nu givna nya utgångspunkterna för Anders Göransson i Jälkarbyn har jag nu ånyo tittat i mantalslängderna och funnit, att Du har alldeles rätt i att han blivit ingift i byn. I mantalslängden 1698 finns där unge Hans Eriksson med dotter och måg, och i mantalslängden 1699 har vid Hans Erikssons namn tillagts "död" och "Anders Göransson", under vilken gården redovisas i de följande årgångarna.
Jag har också tittat på Jugdsbenning och funnit, att Eric Israelsson nämnes som bonde där 1657-1679. Före honom redovisas gården under en Per Hinsesson, som redan i mitten av 1640-talet har son, dotter, måg och sonhustru, och som nämnes ännu 1653 med samma familjemedlemmar. 1655 står där bara Per men med samma familjemedlemmar, och eftersom de är med även 1656, bör det vara en felskrivning, då bonden där kallas Per Hansson. 1681 och senare redovisas gården under en Per Ersson.
Det var intressant med Ditt fynd i Norbärke dopbok 1688, som föranledde mig att leta i dombökerna. Där fanns också

mycket viktigt extra tingsprotokoll från bl.a. 30 april och 7 maj 1688 om Brita Haraldsdotters eskapader. Vid det första tillfället meddelades om Anders Nebb, att han "för någon tijdh är bortrest", men vid det senare tillfället erkände han, att han legat med henne en gång "i sahl. Johan Krabbes gård", varför han dömdes att böta 40 mark silvermynt. Jag har letat efter denne Johan Krabbe i Norrbärke mantalslängder både 1680 och 1685 men lyckades ej finna honom.

När jag läste Ditt brevs uppgifter om Din härstamning från finnbygderna i Norrbärke och Ljusnarsberg, erinrade jag mig, att Erik Hellerströms bok om Dan Anderssons härstamning (Dan Andersson-Sällskapets skrifter nr 2; Uddevalla 1964; tryckt på Bohusläningens AB men av Zindermans förlag; finns kanske på biblioteket i Västerås) innehåller åtskilligt om hans förfäder i båda dessa finnbygder. Vid genomgång fann jag ej någon av de av Dig nämnda orterna omtalad av Hellerström, men om Du inte redan sett den boken, vill jag ändå rekommendera den. Hellerström har ju under årens lopp i Släkt och hävd publicerat uppsatser om åtskilliga stora författares anor, och dessa har sammanförts med Dan Anderssons i sammandrag i hans bok Diktares arv (Uddevalla 1969; samma tryckeri och förlag).
Vi hoppas Ni haft angenäma helger och önskar Er känned en god fortsättning på det nya året.

Hans

Västerås den 19 december 1990

Bäste Hans

Tack för Ditt brev av den 6 december. Det skall bli trevligt att se artikeln om Filip Liljeholm. Du har ju berättat en hel del men det kanske finns ännu mera som kommer fram i artikeln.
Tack för Din hjälp med Anders Jöransson i Jälkarbyn. Det enda jag vet om honom är att han dog 1705 och hans hustru Kerstin Hansdotter dog 1743, 74 år gammal, alltså född omkring 1669. Han hade sönerna Lars, född 1698, Jöran, född 1703, samt Hans och Per. Eftersom det inte fanns någon lämplig Jöran som fader och sonen Jöran inte är den äldsta sonen kan man kanske gissa att han i mantalslängden för 1699 döljer sig som måg till någon Hans i byn. Jag kan nog lösa det genom vigselboken.
Jag är rädd att jag vilselett Dig när det gäller föräldrar till Johan Ericsson från Ingolsbenning. När jag för några dagar sedan letade i Norbergs födelsebok för 1640-talet såg jag att en Eric Israelsson i Ingolsbenning fick en son Johan 1645. Detta föranledde mig att flytta över mitt intresse till Ingolsbenning och under hela 1640-talet förekommer inte Eric Olsson utan endast Eric Israelsson. Eftersom Johan Ericsson gifte sig 1669 bör han ju vara född på 1640-talet. Min anfader Lars Persson i Karsbo gifte sig med Anna Ericsdotter 1683 så hon är förmodligen född betydligt senare. Johan och Anna är troligen inte syskon, de utgör ett undantag från vad som förefaller vara en regel i Norberg på den tiden. Ursäkta mig.
Jag har funnit ytterligare en sak om Nebbs söner i Norrbärke kyrkoböcker. I födelsebok C2, som börjar 1688 finns på första sidan, innan de vanliga dopnoteringarna, omnämnt att en kona i Norrbärke, Brita Haraldsdotter, fött ett oäkta barn som hon sedan mördat. Fadern var en västgöte, men hon bekände också att hon haft lägersmål med flera andra män. Bland de uppräknade älskarna fanns Anders Andersson Näbb. Det anges inte att han var från Norberg, vilket möjligen kan betyda att han var välkänd i Norrbärke.
Anledningen till att jag börjat forska i Norrbärke är att jag åter försökt finna mina anor i Ramsberg i Närke. Min mormorsmormor är född i Sandtjern i Ramsberg och det uppges i kyrkböckerna att hennes mor härstammar från Söderbärke. När jag vid ett försök för några år sedan inte kunde återfinna hennes födelse i Söderbärke lade jag ner hela Ramsbergs-projektet. Vid mitt senaste besök på ULA upptäckte jag att det finns en inflyttningslängd för Ramsberg för den aktuella tiden och i den angavs att hon var från Abborrtjärn i Norrbärke. Sedan var det ju lätt. Jag hamnade i Norrbärkes finnbygder, Abborrtjärn, Jobarbo och Klittingsberget. Via min mmmmmm kom jag sedan till finnbyn Norra Lövfallet i Ljusnarsberg. På min mormors mormors sida har jag kunnat följa hennes anor tillbaka till fem invandrare från Finland. Dessutom är det två bosatta i vad som betecknas som finnbyar, men där jag inte kunnat komma tillräckligt långt tillbaka för att få bekräftat att de var födda i Finland. Detta gäller endast männen, som vanligt är hustrurna mera anonyma, bland dem förekommer dock Matts-dotter och Påhlsdotter.
Även på min mormors morfars sida förekommer finnar. Jag har där tre säkra, en "nästan säker" och två möjliga invandrare.
Jag får betrakta mig som åttondels finne, resten är rumpmasar med ett och annat inslag av finnar och västgötar samt en stockholmare.
För övrigt har det gått väldigt trögt med forskningen i höst, jag har gjort mina ansatser utan att det blivit något resultat. Jag skall nu försöka med Grytnäs som jag har försummat i flera år. Hoppas det går bättre. Även Snickarbo ättlingslängd skall få en make up. För ett par veckor sedan var jag på Krigsarkivet för att fortsätta studiet av roteringslängderna. Det visade sig dock att det inte fanns några bevarade senare än 1631, vilken jag tidigare har meddelat Dig innehållet i. Det finns endast för Västmanland exkl. Bergslagen. De för 1628-31 gav inget nytt.
Vi reser på söndag till Örnsköldsvik för julfirande. Vi önskar er en trevlig och angenäm Jul och ett Gott Nytt År.

Hjärtliga hälsningar

Henric Sollbe

Solna den 6 december 1980

Bäste Arne.

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 16 november, som jag inte tidigare fått tid att besvara, dels på grund av arbete med ett par brådskande recensioner för Personhistorisk tidskrift (en polsk uppsats om en i Pommern gift tidigare okänd syster till Erik Läspe och halte på 1200-talet och en finländsk bok om släkten Kreuger), dels på grund av ett flera dagar långt besök av en norsk släkting på min mormors sida.
Ditt brev föranledde mig att söka Anders Göransson i Jälkarbyn i mantalslängden 1699 men utan resultat.
Jag har nu fått in filmen av Norrbärke födelsebok, men där fanns inga barn till Johan Nebb. Däremot fann jag i vigselboken, att hans hustru Anna Persdotter hade tillnamnet "Mur", men då jag tittade på Norrbärke kyrkby i mantalslängderna, fann jag ingen med detta tillnamn.
Jag har också undersökt Ingolsbenning i mantalslängderna och funnit, att Eric Olsson från 1657 efter en Olof Hinderson innehade en av de tre gårdarna där. De blev redan några år senare fyra. Erik Olsson levde ännu enligt mantalslängden 1667, men inga barn har då markerats. 1668 uppges han vara död, och från 1669 redovisas gården under en Johan Persson. Mantalslängderna nämner ej Johan Ericsson, som alltså sannolikt flyttat från Ingolsbenning och Norberg i samband med sitt giftermål, eftersom inga barn till honom bokförts i Norbergs födelsebok.

Tack också för Din tabell över jordägarna i Halvarsbenning, som ju på ett förträffligt sätt kompletterar Ditt häfte!
I Senatsprotokoll, vol. 401, f. 357v (26/4 1832), fann jag, att Jan Holstensson 25/2 1832 till Stockenström sålde sina 5/24 mantal i Halvarsbenning jämte 2/15 i hyttan där.
I samband med forskningar i Tjänsten kan jag att observera en i serien Landshövdingars skrivelser till Kungl. Maj:t ingående rad buntar om förmögenhetsuppskattningen 1800–1803.
I vol. 50 finns Västmanlands län, och där finns följande redovisning av ägarförhållandena i Halvarsbenning:
Jan Holstensson: 1/6 mantal i m 1 + 1/24 mantal i m 2 + 1/16 mantal i m 3 + 30 lod silver
Erik Jansson: 1/6 mantal i m 1 + 1/24 mantal i m 2
Anders Persson: 1/6 mantal i m 1 + 1/24 mantal i m 2 + 70 lod silver
Hans Andersson: 1/16 mantal i m 1 + 1/8 mantal i m 2 + 27 lod silver
Anders Hansson: 1/16 mantal i m 1 + 1/16 mantal i m 2
Anders Ersson: 1/32 mantal i m 1 + 1/16 mantal i m 2
Per Persson: 3/32 mantal i m 1
Olof Olsson: 1/8 mantal i m 2 + 52 lod silver
Erik Erssons änka: 3/16 mantal i m 3
Som Du ser, är det exakt samma siffror och personer i mantalslängden 1800, om man bortser från angivandet av hur mycket de olika bönderna ägde i silver.
Till sist några smärre ~~kompletteringar~~ rättelser till Snidarbo-genealogien:
121111 Ove Lind bor i Västerås, ~~[illegible]~~ och hans f.d. hustru och dotter (1211111 och 1211112) har flyttat från Västervik till Kisa.
Vad beträffar Din fråga om Sund kan jag meddela, att det enligt de geografiska uppslagsböckerna ~~känner~~ finns en gård med detta namn i Möklinta.
Hjärtliga hälsningar
Hans

P.S. Lexikonets häfte 110 har nu utkommit med artikeln om Filip Liljeholm men vi har ej fått rentrycken av förra bladet än. Jag hoppas snart kunna sända ett ex. till Dig.

Västerås den 16 november

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 10 dennes.
Det var tråkigt att inte mantalslängderna kunde ge ännu en bekräftelse på Hans Mattssons i Holmbo härkomst. Vi får nöja oss med att han är måg till Anders Persson. Tack för upplysningarna om mina övriga anor till Jälkarby. Anders Jöransson är möjligen litet senare än Hans Hansson, hans son Lars Andersson, min anfader, föddes 1698. Jag känner inte heller till om han eller om det är hans hustru Kerstin Hansdotter som är födda i Jälkarby. Hustrun är född 1669 och han är kanske syster till Hans Hansson.
Jag visste inte, eller hade glömt, att Du kände till en Johan Nebbs son född före hans äktenskap med Margta Persdotter. Ditt antagande om att sonen Per är son till Johan Ericsson låter troligt, men mellan februari 1676 och september 1678 finns plats för ytterligare en son. Namnet Johan är ju enligt dåtida sed inte ett normalt namn för första sonen till en Johan Andersson, namnet Per passar ju bättre om han föds i Norbärke hos svärfadern. En alternativ spekulation, vi får se vad husförhörslängden och födelseboken ger. Om Per Johansson är son till Johan Ericsson kan jag ge Dig ett tips om den sistnämndes föräldrar. Min anfader, Lars Perssonsi Karsbo första hustru hette Anna Ericsdotter, född i Ingolsbenning 1651. Lars Pers-son är bror till Johan Ericssons och Johan Nebbs hustru Margta Persdotter och det är nog ganska säkert att även Johan Ericsson och Anna Ericsdotter är syskon. Deras föräldrar var bergsman Eric Olsson och Karin Mattsdotter enligt Anna Ericsdotters dödbok. Kanske kan det ur mantalslängden utläsas om de fick en sonhustru 1669 eller 1670 och därmed fastställa om paret bodde i Ingolsbenning eller inte.
På grund av besök av två ingenjörer från Monaco, vilka krävde nästan dygnet runt-service, har jag först nu kunnat se på Dina Halvarsbennings-nyheter. Jag tänkte först göra en sammanställning av utdragen av jordeböckerna, men som Du också sade i Ditt brev visar de inte ägandet utan endast vem som brukar de olika delarna. I stället gjorde jag en sammanställning över ägarna år 1672, som var kända genom de båda arvsskiftena i gårdarna, och vad deras ättlingar ägde i början av 1800-talet innan försäljningarna till Fagersta. Denna genomgång får mig att ännu en gång ändra min gissning om sambandet mellan de gamla och nya beteckningarna på delarna. Nr 1 är tydligen den gamla beteckningen Västra gården. Nr 2 gamle Anders Perssons och Bengt Hanssons del av Östra gården. Nr 3 Bengt Hennikssons arvingars del av Östra gården, vilken avstyckades 1672. Jordeboken av 1680, som Du refererar till i Ditt brev av den 28 oktober ger denna klara bild. 3/4 mantal ägs av unge Anders Persson, Olof Påhlsson (ej Persson) och Nils O. Unge Anders Persson äger 2/5 genom utlösen av två systrar. Olof Påhlsson äger tillsammans med Jöns Perssons systers omyndiga somdöttrar 2/5. Nils Olofsson äger 1/5. Detta är alltså västra gården.
1/2 mantal under gamle Anders Persson och Bengt Hansson är en del av Östra gården. 1/4 mantal Erik Andersson är den avstyckade delen av Östra gården och Erik Andersson är med all säkerhet Anders Erssons i Hinsebo son. Enligt mantals- och husförhörslängder bodde aldrig Erik Andersson i Halvarsbenning utan i Hinsebo där han ägde 1/4 mantal. Anders Ersson är bror till den Eric Ersson, som gifte sig med Per Nilssons i Spjutsbo dotter Barbro och övertog den halvpart i Södra gården i Fragg, som Per Nilsson köpte av Kielwast Holstenssons måg Germund Olsson.
Johan Bengtssons son Anders Johansson var den siste av den grenen i Halvarsbenning och han var dagkarl under den senare delen av sitt liv. Min mmf kom visserligen tillbaka till Halvarsbenning som dagkarl, men endast under en kort tid, huvuddelen av sitt liv tillbringade han i Västra Djupkärra.

I småprotokoll, volym 211, f 1024v, måste skrivaren ha blandat ihop namn och gärdar. Anders Andersson i Backgården var då endast 14 år och den hustru han så småningom skaffade sig hette Sara Persdotter. Enligt Dina avskrifter ur mantalslängderna sålde Anders Ersson 1/16 i Nr 2 mellan 1800 och 1807 och denna del förefaller att ha övertagits av Hans Andersson, vars innehav i Nr 2 därmed ökas till 3/16och av vilka han själv tycks äga 3/5. För innehavet av 1/16 i Nr 1 bokförs han redan 1794.
De ägare, som har sin huvudsakliga jord i Västra gården år 1800, Per Persson. Jan Andersson, Jan Holstensson och Per Anderssons, har tillsammans 3/4 mtl minus 1/16 mtl, som tydligen är Hans Anderssons. I Östra gården saknas dock 1/8 i min sammanställning, vilket möjligen kan vara den del som Svedberg i Gasjö, häradshövding Törneros m.fl. gör affärer i. Anders Erssons 1/32-del i Nr 1 skulle betyda att 3/4 mtl inte räcker till alla ägare.
I min sammanställning nämner jag att gamle Anders Perssons son Per köpte tillbaka jord från Bengt Henrikssons arvingar. Följande från Västmanlands läns renoverade domböcker, volym 30, f 966 är ett exempel på ett par av dessa transaktioner.
Dito beviljades Per Andersson i Halvarsbenning fasta på 1/7 Hinsebo-täkten och Kylsbotorp efter köp d 25 juni 1677 med hustru Anna Andersdotter i Rosendal om 9 skålpund tackjärn. Item en systerdel i Halvarsbenning som Per, Anders, Hans och Johan Henrikssöner så och hustru Kerstin i Sund, av den 28 juni 1680, allt deras arv efter deras moder förfallit har till Per Andersson i Halvarsbenning för 400 ..
Arvingarnas lotter var sjundedelar, sönerna Anders och Bengt samt döttrarna Karin, Ingeborg och Anna. Den sistnämnda möjligen Per Holstenssons andra hustru.
Känner Du möjligen till detta Sund? Det fanns en präst i Söderbärke, död 1680, Johannes Petri Nordemontus, dopnamn Hans Persson, som skall vara född i Sund 1626. Ett par forskare har tagit detta som Sundbo i Västanfors och bett mig om hjälp. Tillgängliga längder redovisar dock ingen Per, som är möjlig som fader till honom och det kanske finns en by med detta namn i Bergslagen. Saken berör ju inte mig direkt så jag har inte gjort några allvarliga efterforskningar. Jag kom ihåg det nu när jag åter hade med Sund att göra.
Tack för släkttavlorna för Garphyttan och Grådö. De ändrar ju inte det konstiga förhållandet att Olof Persson gifte sig med sin halvsysters dotter.
På min önskelista står att jag skall studera domböckerna för åren efter Hans Gissels död för att se om där finns något arvsskifte mellan sönerna, som samtidigt kan ge något om Gissells bakgrund. Risken är dock att han inte ägde någon jord eller större förmögenhet och därmed inte heller orsakade någon tingssak.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 10 november 1980.

Bäste Arne,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 1 dennes!
Jälkarby-problemen var inte lätta att klara med hjälp av mantalslängderna, eftersom det är fråga om en mycket stor by med inemot ett 20-tal bönder. Om Hans Mattsson i Holmbo kom från Jälkarbyn och inte bara varit dräng där, kan man på 1670-talet välja mellan Erik Mattsson, unge Erik Mattsson och Johan Mattsson som ev. bröder, alla på spridda ställen i uppräkningen av byns bönder och med flera andra bönder mellan sig. Unge Erik Mattsson dog redan före 1680, då hans änka nämnes, och i den andre Erik Mattssons ställe står då en Hans Pijck, medan Johan Mattsson efterträtts av en Johan Gjödh. Hans Hansson redovisas p.o.m. 1683 tillsammans med en Johan Hansson (broder?) som innehavare av den först nämnda gården i Jälkarbyn, vilken 1682 innehades av Anders, Johan och Hans Anderssöner och 1680 och tidigare av Hans Andersson enbart, sannolikt far till Johan och Hans Hanssöner. Anders Jöransson fann jag ej men på 1670-talet och ännu 1683 en Jöran Eskilsson, som 1684 avlöses av en Per Andersson.
Jag tackar Dig hjärtligt för upplysningen om Johan Andersson Nebbs vigsel 1676 i Norrbärke, och jag har rekvirerat mikrofilmer av Norrbärke husförhörslängder och födelseböcker. Denna vigselnotis förklarar, att Johan Nebbs son Johan döptes i Norberg 22/9 1678, ehuru Johan Nebbs vigsel där med Margta Persdotter ägde rum först 25 september 1681. Margta Persdotters patronymikon talar emellertid

för att min anfader Per Johansson i Norbergs by var son till henne, och hans avsaknad av tillnamnet Nebb tyder väl närmast på att han var född i hennes föregående, redan 6/8 1669 ingångna äktenskap med Johan Ericsson från Ingolsbenning, särskilt som han gifte sig redan 21/10 1705 och Norbergs dopbok noterat dop av Johan Webbs och Margta Persdotters barn Brita, Sara, Margta och Anna 19/8 1684 resp. 10/10 1686, 7/7 1689 och 9/2 1692 men ej av någon son Per. Johan Ericsson och Margta Persdotter har kanske inte bott i Norbergs församling. Jag hoppas så småningom få tillfälle att gå igenom Norbergs domböcker för dessa decennier.
Till vad jag nämnde i mitt förra brev kan jag foga, att Sara Carparsdotter i en faddernotis i Norberg 24/6 1723 nämnes som hustru till gästgivaren Jöns Ramström, vilken enligt en faddernotis 24/10 1725 bodde i Norbergs by.
Mitt fortsatta studium av taxeringslängderna ledde till konstaterandet, att Stockenström ännu 1818 ej hade någon jord i Halvarsbenning men 1819 19/96 i nr 1 och 5/48 i nr 2. Av de i taxeringslängden 1818 nämnda bönderna i Halvarsbenning saknas 1819 Abraham Larsson, som 1818 hade 1/32 i nr 1 och 1/16 i nr 2, och Jan Andersson, som 1818 hade 1/6 i nr 1 och 1/24 i nr 2, så det är tydligt att det är deras, vad Stockenström förvärvat. Av bifogade kopia av mina excerpter ur smedpartsboken framgår, att denna källserie bestyrker, att Stockenström förvärvat Abraham Larssons 3/32 men de 1818 under Jan Andersson redovisade 5/24 endast delvis (25/144) från honom och resten (5/144) från hans syster Christina Andersdotter.
Enligt 1821 års taxeringslängd hade ju Stockenström 11/48 i nr 1 och 1/6 i nr 2, och förklaringen till denna ökning fann jag i en notis i Smedpartsboken

vol. 317, f. 715 v, 15/4 1820, enligt vilken Eric Ersson och Christina Abrahamsdotter 15/1 1820 till Stockenström sålt 3/32 i Halvarsbenning, för vilka hans åtkomst styrktes med fastebrev 5/11 1807. Förhistorien till detta fastebrev fann jag i Smöjprot. vol. 211, f. 1031 (2/4 1806), enligt vilket Anders Andersson i Hemshyttan, Matts Andersson i Fragg, Per Andersson i Hemshyttan, Johan Persson i Skogbyn, Anders Abrahamsson i Vad (denne såsom förmyndare för syskonen) och Abraham Isacsson i Vad till sin broders och morbroders fosterson Eric Ersson sålt 4/16 i Halvarsbenning, som de 6/3 fått av sin bror Hans Hansson i Halvarsbenning och Hans Andersson enligt fastebrev 30/11 1779 fått genom arv 1/5 och inlösen (i Backgården i Halvarsbenning) från syskon 4/5 i 3/16. Den återstående 1/16 hade Hans Andersson köpt av Anders Andersson och dennes hustru Christina Danielsdotter enligt 3:e uppbud 26/3 1806 (Smöjprot. vol. 211, f. 1024 v).
Om Anders Abrahamssons i Vad förmyndarskap fann jag en notis i Smöjprot. vol. 218, f. 657 (2/11 1807), enligt vilket ~~...~~ ur domboksutdrag 18/3 1807 framställdes, att Abraham Janssons i Trehörningen omyndiga barns 3/128 i Halvarsbenning skulle få försäljas av deras förmyndare Olof Hansson och Anders Abrahamsson.
Under letandet efter ovanstående fann jag en notis i Smöjprot. vol. 211, f. 1025 (26/3 1806), om 3:e uppbud för Anders Persson i Halvarsbenning å 11/448 där, som han köpt av sin halvsyster Sara Persdotter och hennes make Per Jansson och fått 1:a uppbud på redan 2/3 1800.
Ett studium av de senare taxeringslängderna visade, att Jan Holstenssons försäljning till Stockenström torde ha ägt rum 1832, men jag har ännu ej haft tid att söka denna transaktion i smöjprotokollen.

Med hjärtliga hälsningar

Hans

Västerås den 1 november 1980

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 28 oktober med många bilagor.
Uppgifterna i jordeböckerna är förbryllande. 1707 har t.ex. Per Andersson 1/4 mtl vilket helt överensstämmer med tingets domslut vid delningen 1672 av Östra gården. Bengt Hansson fick också 1/4 mantal, men enligt jordeboken har sonsonen Anders Hansson 3/16 i nr 1 och sonen Johan Bengtsson 1/8 i nr 3. And rs Hansson har givetvis kunnat köpt 1/16 men varför har Johan Bengtsson placerats i nr 2? Efter Per Andersson kom Anders Persson, som har 1/6 i nr 1, och Per Persson, som har 1/8 i nr 3. Det förefaller som om Anders Nilsson och Per Persson hade bytt. Jordeboken anger ju inte ägaren och de byter kanske jord ibland för att få litet omväxling i livet. Det kanske klarnar vid närmare studium av papperet.
Jag lyckades krångla till förhållandet kring våra förfäder i Holmbo i mitt senaste brev. Det var förhoppningsvis bara en tillfällig sinnesförvirring, som jag ber Dig glömma. Vid ett besök i ULA i onsdags konstaterade jag att den Petter Hansson Du sett i mantalslängden inte är son till Hans Mattsson. Han finns i AI:2 samtidigt med Hans Mattssons som Per. Den sistnämnde är borta i AI:3. Genom parallellt studium av vigselboken, där inte bruden fick vara med, och kyrkoräkenskaperna försökte jag finna Hans Mattssons vigsel. Lyckligtvis var Hans Matts en ovanlig namnkombination. Jag började 1685, året innan sonen Matts födelse, och gick tillbaka i tiden. Jag fann den första Hans Mattsson 1681, men det året fanns ingenting om bröllop i Holmbo varför jag fortsatte. Nästa var den 29 sept 1679 då Hans Mattsson från Gielkarbyn vigdes. (Många alternativa stavningar finns, bl.a. Jällkarbyn) Samma år, dock utan datumangivelse, lämnades en föräring till kyrkan från bröllopet i Holmbo. Jag fortsatte sökandet resten av 1679 samt 1678 utan att finna någon mer Hans Mattsson. Tillsammans med mantalslängdens uppgift om en måg 1690 tycker jag detta är en fullständig bevisföring och vi kan införa Anders Persson bland våra förfäder. Petter Hanssons i Holmbo hustru heter Hansdotter. I AI:2 finns en Matts Mattsson i Gielkarbyn, men av barnen att döma är han mera trolig som broder än som fader. Om Du undersöker i mantalslängderna är jag tacksam om Du samtidigt ser på fäder till mina övriga anor i Gielkarbyn: Hans Hansson och Anders Jöransson, båda ungefär samtida med Hans Mattsson.
I fredags fann jag på Borgmästargården en film över Norrbärkes vigselböcker. När jag sökte efter en av mina förfäder snubblade jag över en notering att den 6 febr 1676 vigdes Johan Andersson Nebb i Norbergby och Anna Persdotter i Norrbärke kyrkoby. Det var väl en intressant nyhet som öppnar nya möjligheter att klara ut Din anfader Johan Johanssons härkomst. Det är ju möjligt att Johan Nebb bodde en tid i Norrbärke och att Du därför inte kan finna sonens födelse i Norberg. Jag hade inte tillgång till husförhörslängden varför jag inte kunde kontrollera detta.
I Ditt brev av den 30 maj skrev Du om de uppgifter Du funnit om Per Hanssons i Vad hustru Marit Persdotter. Dessa uppgifter stämde väl med de uppgifter jag funnit i kyrkoböckerna, med det enda undantaget att jag sett förnamnet Anna i två skilda sammanhang. Om Leonard Persson har rätt i huvudsak finns det bara den möjligheten att hon var Per Östenssons dotter. Jag har nu kommit att tänka på att Per Östenssons son, Anders Persson, hade en hustru Marit vars ursprung jag förgäves sökt utforska. Det var ju ganska vanligt att bergsmännen bytte döttrar på den tiden, då kärleken ännu inte var uppfunnen. Tror Du det kan vara möjligt även här så att Anders Perssons hustru är en syster till Per Hansson och att Leonard Persson förväxlat namnen. Detta kan också vara förklaringen till att jag inte sett något om köp av arvslotter. En lika antaglig förklaring är förstås att jag förbisett saken.

Hjärtliga hälsningar

I

Solna den 28 oktober 1980.

Bäste Arne,

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 11 oktober jämte intressanta och klarläggande bilagor! De inspirerade mig till att gå igenom jordeböckernas uppgifter om Halvarsbenning, som visade sig innehålla exakta mantalsbråk för de olika delägarna fr.o.m. 1707 fram till 1794, då jordeboksserien i riksarkivet slutar (enstaka jordeböcker från 1800-talet finns i kammarkollegiets arkiv på Riddarholmen, men det har jag ej haft tillfälle att besöka på länge). Jordeböckerna är bevarade för praktiskt taget varje år, men jag har i bifogade tabell presenterat uppgifterna med vissa intervaller och fortsatt med uppgifterna i mantalslängderna 1800 och 1807 samt taxeringslängderna 1821, 1830 och 1840. De sistnämnda är ju av speciellt intresse för oss, eftersom de ju i motsats till jordeböckerna ej ~~[illegible]~~ redovisar gårdarnas invånare utan deras ägare. Tack vare dem kan vi alltså utläsa, att Stockenström 1821 ägde 11/48 mantal i Halvarsbenning nr 1 och 1/6 mantal i Halvarsbenning nr 2, att han mellan 1821 och 1830 förvärvade 1/8 mantal i Halvarsbenning nr 2 (och 1/16 mantal i Halvarsbenning nr 3) från Per Persson Dunder samt 3/16 mantal i Halvarsbenning nr 3 från Anders Persson, och att Fagersta bruk mellan 1830 och 1840 kompletterade sitt innehav av jord i Halvarsbenning med Jan Holstenssons 1/6 mantal i Halvarsbenning nr 1 och 1/24 mantal i Halvarsbenning nr 2.

De av mig tidigare i kopia översända uppgifterna i

lagfartsprotokollet 3 november 1825 med hänvisning till bergskollegiets utslag 5 december 1798 föranledde mig att
1. studera detta, varvid uppgifter bifogas jämte där åberopade tidigare notiser i bergskollegiets arkiv. Det är tydligt, att Dinders hustrus föregående make Olof Olsson på Västra Djupkärra 1798 bytt till sig från Lars von Stockenström på Fagersta hälften ~~av~~ (3/16 mantal) av de 3/8 mantal som ~~Anders Barchaeus på Fagersta 1756 förvärvat~~ conducteuren Svedberg på Gåsjö några decennier tidigare på auktion förvärvat från de på obestånd-komna svågrarna Erik Andersson och Anders Persson. Mina excerpter ur lagfartsprotokollen visar, att Svedberg, innan han sålde dessa 3/16 mantal till Barchaeus, sålt ~~de~~ övriga 3/16 mantal till häradshövding Carl Törneros 1771. De sistnämndas senare öde har jag svårt att utskilja, ty de 19/48 (11/48 i nr 1 och 1/6 i nr 2), som Stockenström hade 1821, måste vara de gårdar han enligt det av Dig åberopade besiktningsinstrumentet 1851 förvärvat från Jan Andersson (5/24) och Eric Ersson (3/16). – Tydligen har Törneros' förvärv på något sätt återgått till bönder.

Före 1707 specificerar jordeböckerna ej mantalsbråken på varje bonde, utan ~~redovisar~~ uppräknar endast bönderna för varje gård. Jordeboken 1704 redovisar sålunda Halvarsberning nr 1 under Per Olsson, Per Persson, Johan Bengtsson, Per Andersson, Hans Mattsson och Anders Hansson, nr 2 under Matts Persson och Anders Nilsson samt nr 3 under Hans Mattsson och Anders Hansson (numren dyker upp först i 1725 års jordebok men jag identifierar gårdarna med hjälp av mantalsbråken). och 1680 års jordebok har under

Pån...

3/4 mantal unge Anders Persson, Olof Persson och "Nils O",
under 1/2 mantal gamle Anders Persson och Bengt Hansson
och under 1/4 mantal Erik Andersson.

Beträffande Ditt nya blad om Anders Erssons ättlingar
kan jag i min tabell ur jordeböckerna tillfoga, att han
~~för hu~~ tydligen mellan 1770 och 1794 fått sin jord efter Erik
Andersson i Hinsebo (hans far?) som förstnämnda år ägde den 1/32 i
nr 1 och den 1/16 i nr 2 som sistnämnda år redovisas under
Anders Ersson. Redan 1760 hade denne Erik Andersson 57/960 mtl
i nr 1, men jag har ännu ej lyckats få fram hur han
fått vare sig denna jord eller den han senare har.

Jag har nu fått in Hedemora-filmen och konstaterat,
att Andreas Hansson i Holmbo var "scholaris Hedmorensis",
d.v.s. gick i skola i Hedemora, så Din förmodan, att
det gällde studier, stämmer ju bra.

Vad beträffar Garphyttan och Grådö översänder jag
xeroxkopior av Ischedens avritningar av dombokssläkttavlorna

Mitt brev till Samuelssons syster i Uppsala har hittills
ej lett till något svar, men brevet till Samuelsson
föranledde två telefonpåringningar från denne tydligen
vitale 80-åring med en dags mellanrum. Första gången
visste han intet, men andra gången hänvisade han till en
fröken Cissy Eriksson i Krylbo, som tydligen känt hans
farmor på ålderdomshemmet och svarade med ett intressant
brev, av vilket xeroxkopia bifogas.

Jag sände för några veckor sedan ett tackbrev till Emil
Boman och bifogade en släkttavla över våra släktförbindelser

via Snickarbo och Garphyttan. I går kväll ringde han mig och berättade, att han och hans fru var i Stockholm med anledning av en svägerskas födelsedag, och undrade, om jag ville visa riksarkivet. I dag gick jag runt med dem i bergsmagasinen, men de skulle sedan på middag hos sin dotter och åka hem till Avesta med ett tåg, som skulle gå 18.30. Bomans har tydligen många bekanta, ty en flygkapten Malmsten, som åtskilliga gånger ringt mig från Luleå för sina släktforskningar, berättade vid besök i Stockholm här om dagen, att han är släkt med en (pensionerad) prästfamilj (i Stockholm) från Ramsberg eller Ramnäs, som av Bomans hört om vårt besök och talat därom. Så Malmsten nämnde mig.

En film av Norbergs födelse-, vigsel- och dödböcker på 1700-talet, som jag beställt för länge sedan, kom här om dagen, och där fann jag, att annandag påsk 1742 begrovs salig gruvfogden Jöns Rhamströms änka Sara Caspersdotter Gissel, som vid 58 års ålder dött av huvudvärk och håll.

Lexikonhäftet med Filip Liljeholm är nu utkommet, men vi har inte fått särtryck och lösa blad ännu, så att jag kan sända Dig artikeln om honom. Jag kan också nämna, att en T. Liljeholm publicerat flera uppsatser i den av Algot Larsson redigerade, 1958 publicerade hembygdskrönikan Grängesberg - Grangärde. Namnet Liljeholm är ju inte så vanligt, så det kanske också är en släkting till Dig?

För Din släktkatalog kan jag meddela att 123321 Fred Söderström är född 1940 och 123322 Lars-Åke Söderström 1955. 12333 Åke Spenners hustru stavar Carin (med "C")

Ytterligare notiser om Haloarsbenning [illegible] i lagfartsprotokoll bifogas. Hjärtliga hälsn.
Hans

Krylbo d. 9.10.80

Fil. dr. Hans Gillingstam

Stockholm

Som svar å Ert brev kan jag inte ge några upplysningar.
Har talat vid ett par personer i Grytnäs. de föreslog att Ni borde vända Er till pastorsämbetet i Grytnäs.
Mins så väl Mor Greta som barn. Hon flyttade nog först till Ovanåker en liten by, 1/2 km. från Nordanö gick först som hjälp vid storbak ö sådana sysslor. sedan blev hon intagen på hemmet ö var förlamad i 10 år innan hon dog. Jag bäddade hennes sista säng (kistan) här i höst. Tyckte mycket om henne

Lissy Eriksson

P.S. Om det intresser så dog en av hennes söner Albin Silvermark i L.b.c. på Ålderdomshemmet där även mor Greta dog. D.S.

avs: L.E. Solvändan 9 A
77500 Krylbo

ILA: 1685 sid 236 = Kopparbergs läns renov. Domböcker, vol. 21, f. 72''v - 72 Jv, RA

Jöns

Hans Jönsson
Johan Hansson i Smedz arfwe
Anna Erichzdotter
Knut Jönsson i Smedz arfwe

Jöns Hansson i Wästan siö.
Mahlin Johansdotter
Anna
Johan Frantzs. i Gröde
Chirstin Johansdotter
Hans Johanss.
Anders Illianss. i Knailas böning
Margreta
dotter
dotter

(Enligt protokollet hade Hans Johansson en son Johan Hansson på Grytnäs hyttan.)

Västerås den 11 oktober 1980

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 27 sept. Tack också för trevlig samvaro under vårt besök i Avesta. Jag hoppas vi kan göra om det men det är väl trevligast att vänta till dess vårsolen kommer.
Veckan efter vårt Avesta-besök var vi i Torsåker och städade sommarstugan för att göra den färdig för försäljning och förra veckan var Stig med familj på besök. Jag har därför inte haft tillfälle att sudera de många intressanta uppgifterna i Dina senaste två brev, men jag har i alla fall lyckats fullfölja en sedan länge närd önskan att sammanställa uppgifter om ägandeförhållandena i Halvarsbenning under 1800-talet och att följa bergsmansfamiljerna längre fram i tiden än vad jag gör i mitt häfte. Kopior av detta bifogas.
Min tidigare gissning att Fagerstas del 2 var det tidigare hyttområdet var tydligen felaktig. Enligt utdrag ur lagfartsbok I, som Du saände mig kopia av, är det istället 1/4 mantal, som av någon anledning frånskilts Västra gården = No 2.
Per Forslings far är Lars Persson, bergsman i Bråfors, född i Fragg 1815 och gift med Anna Carin Andersdotter, född 1821 i Bråfors.
Hans farfar är Per Hansson, bergsman i Fragg, född i Fragg 1789 och gift med Greta Larsdotter, född 1789 i Söderbärke. Per Hanssons far, Hans Ersson, ägde 1793 en fjärdedel av Sörgården och var gift med dansondotters dotter till nämndeman Lars Larsson, som köpte Kielwast Johanssons del i Sörgården.
Per Forsling är född 1872 i Bråfors och gift med Vilhelmina Sophia Flytström, född 1841 i Väster Våla.
Jag hoppas att dessa uppgifter kan underlätta förståelsen av småprotokollen.

Det förefaller som om den år 1690 ej namngivna mågen till Anders Perssons änka skulle vara Hans Mattson. Vid nästa besök i ULA skall jag se om detta på något sätt kan bekräftas. I husförhör AI:2 har inte Hans Mattsson någon son Per, vilket i och för sig är riktigt om han gifte sig 1692. Den äldste i husförhöret upptagne är sonen Matts, soldat i Polen, född 1686, och den yngste dottern Brita, född 1698. Per Hansson bör ju senast vara född i början av 1670-talet ocg det är ju inte helt omöjligt att han är en son till Hans Mattsson, ev. kan han ha varit gift tidigare med en annan hustru. Det är tio år mellan den yngste dottern Brita och den näst yngste Karin.
Det var trevligt att vi har gemensamma rötter även i Garphyttan och att det även finns en koppling till Johan Fransson i Grådö. Den äldre delen av släkttavlan var litet komplicerad. Jag antar att Anna Olofsdotter inte är dotter till Per Mattssons änka Anna utan att hon är en frukt av ett Olov Larssons tidigare äktenskap. Olof Persson kunde väl knappast gifta sig med sin systerdotter, egentligen halvsysterdotter.
Jag har stött på liknande fall vid två tillfällen i Norberg. Dels Vad-ättlingen Matts Persson i Halvarsbenning och hans hustru Margareta Johansdotter, vilka medförde var sitt barn till boet som sedan gifte sig med varandra. Detsamma gäller Jöns Larsson i Västra Djupkärra, som gifte sig med sin styvmors dotter i ett tidigare äktenskap.
Om Johan Franssons i Grådö hustru har Du tidigare meddelat mig att hennes föråldrar är Johan Hansson och Anna Ericsdotter i Smedsarvet. Finna det möjligen flera tidigare led i domboken.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 27 september 1980

Bäste Arne.

Hjärtligt tack för all vänlighet i samband med vårt besök i Västerås förra lördagen och för återresan till Grytnäs! Det var bra, att vi inte tog oss tid att söka Samuelsson i Avesta. Jag beslöt att försöka få fram uppgifter om Erik Erssons öde genom att skriva till både ~~[illegible]~~ Samuelsson och hans syster i Uppsala samt de äldre av deras kusiner, och därför ~~tog~~ vände jag ~~kontakt med~~ mig till länsstyrelserna i Falun, Uppsala och Stockholm, där de ju numera på datasektionen kan ge aktuella uppgifter om adresser ur ~~sitt~~ sina efter födelsedata ordnade längder på länsinvånarna. Det visade sig, att Samuelsson ej bor kvar i Avesta utan flyttat till Framnäs, postadress 770 66 Fors, d.v.s. Folkärna församling, och när jag tittade i Telefonkatalogen fann jag där en montör Karl Samuelsson, som ju inte behöver vara identisk med honom utan kan vara en son (pastorsämbetet nämnde ingenting om att Karl Emanuel Samuelsson hade barn, endast att han var änkling). Kusinen Sigfrid Axel Birger Samuelsson dog 3/12 1977 och dennes syster Signe Vilhelmina Berggren ~~[illegible]~~ 11/5 1979. Jag har nu skrivit till både Samuelsson och hans syster i Uppsala, meddelat mina telefonnummer och bifogat frankerade svarskuvert.

Tack också för kartan över Halvarsbenning och för de kompletterande bladen till släktkatalogen! Det tycks vara

svårt att få dem definitiva:
1231 Johan Arvid kallade sig i USA Lind liksom brodern 1232
1221111 och 1221112 Bruno och Filip Tavell skall vara 1221211 och 1221212, eftersom faderns nummer ändrats, och de har i år fått en syster, vars namn jag ej känner ännu
12332 Gunilla Speman har dottern Terese, född 1979
1234211 J(oh)an Hegg (Hans) är enligt nykommet brev från farmodern född 1973, så "okänd" kan strykas
123521 Mikael Bjurling är född omkr. 1965
1232323-4 Susan och Timothy skall strykas, då de beror på sammanblandning med 123233-4.
123: Johan Bjurlings gårds namn kan preciseras till Granliden, Bjurfors, Norsjö
1232: Gertruds flicknamn var Larsson
1312: Sigfrid Erikssons änka är på Grytnäshemmet
I enlighet med Din önskan har jag slagit upp Holmbo i mantalslängderna. Annu 1690 redovisas där en Anders Perssons änka med ej namngiven dotter och ej namngiven måg, men 1691 nämnes där Hans Matsson och Anders Perssons änka och 1692 Hans Matsson och Petter Hansson med hustrur. Den förre förekommer sedan t.o.m. 1711 men ej senare (inga barn markerade) och den senare t.o.m. 1717, då han torde ha dött, eftersom änkan finns där 1718. Per Lurant finns i Vikmanshyttan senast 1705, 1706 avlöst av sin änka. 1718 och 1719 finns där "Lurantens dotter".
Jag har nu konstaterat, att den där häradsdomaren Erik Andersson i Gaphyttan, vars bouppteckning av år 1793 Du sett, var son till min morfars morfars mors farfar Anders Olsson i Gaphyttan (1690-1759) och farbror till Olof Anderssons i Gisselbo hustru Kajsa

Jansdotter (1768-1815), vars son Jan Olsson (1805-47) gifte sig med Erik Anderssons i Snickarbo dotter Stina, Din farmors moster. Erik Anderssons i Garphyttan sonsons dotter blev svärmor till Jan Erik Eriksson (nr 131 i Din släktkatalog), farfadern till Birger Eriksson i Falun, som jag nyligen fick brev från.

Soldaten Anders Bomans mormors farfar Erik Andersson i Garphyttan (1658-1724) var farbror till min ovannämnde anfader Anders Olsson i Garphyttan. Släkttavlan blir följande:

Olof Larsson (nämnd 1573-1608) i Garphyttan, gift med Anna, änka efter Per Matsson i Garphyttan

Anders Larsson (levde 1604) i Norrtävde gift med Anna Olofsdotter — Olof Persson i Garphyttan + tidigast 1648

Marit Andersdotter — Anders Olsson i Garphyttan + omkr. 1680

Olof Andersson i Garphyttan +1692 gift med Sara Johansdotter (dotter till vår anfader Johan Fransson i Grådö, Hedemora, och syster till Lars Janssons i Sjulsbo svärmor) — Erik Andersson i Garphyttan 1658-1724

Anders Olsson i Garphyttan 1690-1757 gift med Catharina Matsdotter från Born (vars mormor var dotter till Hans Olsson i Garphyttan, halvbror till Anders Larssons i Norrtävde ovannämnda hustru Anna Olofsdotter) — Anders Ersson i Garphyttan född 1704

Erik Andersson i Garphyttan 1721-1793 häradsdomare — Jan Andersson i Garphyttan 1726-1799 — Anna Andersdotter 1734-92 gift med hyttvaktaren Anders Andersson i Hyttan 1735-1810

Kajsa Jansdotter 1768-1815 gift med Olof Andersson i Gisselbo 1767-1810 — Cajsa Andersdotter född 1765 gift med Lars Larsson i Hyttan 1759-1813

Anders Ersson i Garphyttan, Erik Andersson i Garphyttan dotter gift med nämndeman Jan Andersson i Garphyttan — Jan Olsson i Snickarbo 1805-1847 gift med Stina Ersdotter 1813-1886 — Anders Boman 1785-1832 soldat i Grythyttans kyrkby

Stina Jansdotter 1839-1922 gift med Erik Jansson i Gisselbo 1837-1903 — Anders Boman i Snickarbo 1812-1895 gift med Cajsa Ersdotter 1816-66

Greta Johansson 1856-1943 gift med Jan Erik Eriksson i Garphyttan 1861-1922

Sigfrid Eriksson i Gisselbo 1896-1974

Birger Eriksson i Falun född 1921 — Per Eriksson i Gisselbo född 1938

Kännedomen om de invecklade släktförhållandena i äldsta tid i Garpluttan härrör från domboken 10 maj 1683 (Kopparbergs läns häradsrättsarkiv III: AI:25, f. 73, Landsarkivet i Uppsala), som Björn Ischeden i Borås fäst min uppmärksamhet på.

Jag minns inte, om jag för Dig nämnt, att det finns en liknande utredning om Johan Franssons i Grådö hustrus släkt i domboken 9 oktober 1685 (Kopparbergs läns renoverade domböcker, vol. 21, f. 724v-725v, riksarkivet). Båda dessa utredningar hade Ischeden fått hänvisning till av en ämneslärare Sten Gustafsson på Sollerön. Johan Fransson var nog son till Frans Larsson i Grådö och bror till kaplanen Olaus Francisci Gradelius i Västanfors, vars ättlingar redovisats i Ekströms herdaminne II:1 (1971), s. 712-713.

Framför till Din hustru hälsningar från Teresa och

Hans

Västerås den 14 deptember 1980

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av 18 pto med alla intressanta nyheter om släkten och om Halvarsbenning. Du har tydligen inte unnat Dig någon lång sommarledighet från forskningen. Jag skall studera det och hoppas kunna återkomma inom kort med kommentarer och nya blad till Erik Anderssons ättlingslängd.
Fredagen innan vår senaste semester var vi i Uppsala för att städa Britt-Maries rum innan hon lämnade det, d.v.s. flickorna städade och jag var på landsarkivet och kämpade med Hedemoras kyrkoböcker. Med ledning av Din åldersuppgift för Hans Hansson Hjort fann jag lätt en familj, som med all säkerhet är hans föräldrar. Sedan återgick det till den vanliga situationen och det var helt stopp, till dess jag efter lunchen lyckades lösa två problem, vilka plågat mig de senaste åren och vållat mig många timmars fruktlöst arbete på arkivet. Det kan i varje fall ibland löna sig att inte ge upp även om det ser omöjligt ut att komma någonstans.
Den enda Hans Hansson som är född 1694-1698 är "Hans Mattssons son Hans från Holmbo" döpt den 7 juni 1696 och född den 4 juni. Om generalmönstringen 1721 skedde i början av året var han då 24 år. I AI:2 f 87 och AI:3 f 270 finns följande uppgifter:
Hans Mattsson (Död under AI:3 alltså före 1719)
Hustru Margaretha. Död 1704
son Andreas. (För mig oläsligt, men troligen något om studier)
Per
Matts. Född 1686. Soldat i Polen
Erik. Född 1692
Hans. Född 1696
Karin. Född 1688
Brita. Född 1698

Holmbo bestod endast av denna familj och kan möjligen i andra sammanhang tillhöra Vikmanshyttan. Det är en lucka i Hedemoras husförhörslängder mellan AI:3, 1705-1719, och AI:5, 1728-1743, varför jag inte kunde få något definitivt bevis att det är Hans Hansson från Holmbo som blir Hans Hansson Hjort i Mälby. Jag tycker dock att det funna är tillräckligt.
När vi för ganska länge sedan diskuterade Johan Bengtssons i Halvarsbenning tre hustrur, skrev jag att det i alla barns dödsrunor angavs Brita Carlsdotter som moder. Jag har dock nu i mina anteckningar funnit avskrift ur dödboken om sonen Anders Jansson, 1687-1760, där modern anges till Elisabeth Hansdotter. Förnamnet är visserligen fel, men detta tyd-er på att Anders efterlevande kände till de tidigare hustrurna och att det inte var Brita Carlsdotter som var mor till honom. En orsak till detta kan vara att Anders stannade i Halvarsbenning och dog där medan övriga barn flyttade bort i samband med giftermålet.

Om Du reser till Grytnäs för att tala med Emil Boman är jag mycket intresserad av att höra vad han har att berätta och jag skulle vara tacksam om jag får följa Dig på den resan. Med hjälp av min bil går det också väsentligt lättare att ta sig till honom, Grytnäs har nu blivit rätt isolerat när det gäller allmänna kommunikationer.

Hjärtliga hälsningar

-19)
Solna den 18/augusti 1980

Bäste Arne.

Tack för Ditt brev av den 17 dennes!
Söndagen den 10 augusti tog vi vid Arlanda avsked av min mammas kusiner Bob Lindquist (1291) och Esther Henning (1292), som varit här ända sedan 22 juni men gjort utflykter till Norge, Oskarshamn och Skottland. Redan på eftermiddagen återvände vi dit för att ta emot min sysslingdotter Linda Waldenström (123211) med make, dotter och svärföräldrar. De sistnämnda hade emigrerat till USA för 50 år sedan men såg lika österbottniska ut som deras svenska var finländsk, och Sverige-besöket var ett kort mellanspel i ett besök i Österbotten. Med oss var vid Arlanda mina sysslingar Åke, Britta och Lars-Erik Spennare (12333-12335) som ju är kusiner till Linda Waldenströms mamma och liksom övriga svenska kusiner inte haft kontakt med denna släktgren sedan deras morbror Albin Lind (1232) dog 1943, eftersom de ej kan engelska och morbroderns änka Gertrud (född Larsson) visserligen var född i Sverige men emigrerat redan som barn med sina föräldrar, så att hon ej lärt sig någon svenska. Åke Spennare och hans fru skjutsade de amerikanska gästerna och mig i sin och broderns bilar till Avesta och ringde runt till släktingarna, så att det blev ett kafferep med hans syster Rut (12332) och deras kusin Lennart Bjurling (12362) med hustru, dotter och måg, innan vi följande dag återvände till Stockholm och visade de amerikanska

gästerna runt där, innan de på måndagskvällen avreste med båt till Åbo. Din släktkatalog har nu kopierats i ytterligare exemplar av Lennart Bjurlings familj, som tidigare fått ett exemplar av mig, och själv har jag nu gett Linda Waldenström ett exemplar och samt ett till min syssling Birgit Hegg (12342), som uttalat sitt intresse.

Den senaste släktträffen medförde följande kompletteringar till Din släktkatalog:

12321: Helen Gertrude Lind, född 26/8 1918, 167 Casterton Ave, Akron, Ohio 44303, USA. Gift med truckdriver Alfred Russel Clemens, född 27/8 (år ej känt) och död 1970

123211: Linda Mae Clemens, född 16/6 1947 med f. d. baptistpastor Roger Walfred Waldenstrom, född 20/5 1944, 571 Tioga st., Sunnyvale, Calif., USA.

1232111: Leanne Michele Waldenstrom, född 10/10 1972

1232112: Lara Beth Waldenstrom, född 16/3 1976

123212: Brenda Lee Clemens, född 14/8 1950

123213: Robert (Bob) Russel Clemens, född 20/1 1957

12322: Edna (el. Elna) Mae Lind, född omkr. 1919. Gift med Andrew Jackson Thomas, timmerman, 47 Hawthorne Ave, Akron, Ohio 44303, USA. Död juni 1980.

123221: Marilyn Jean Thomas, gift med Fred Burkey i Achland, Ohio, doctor of philosophy (education), seminarielärare

1232211: Brian Burkey

1232212: Lynne Burkey

123222: Kenneth (Kenny) Thomas, äger reparationsverkstad för bilar i Bradenton, Florida. Gift med Jedney Zener

4

1232221: Kenneth Thomas
1232222: Jeff Thomas
1232223: Janet Thomas
12323: Eleanor Lind, gift med Bert Fagerström, Leeman Dr., Akron, Ohio 44319, USA, som arbetar på fabrik som lagar bilringar.
123231: Jeanne Fagerstrom, gift med fysikläraren Tom Archer
1232311: Joshua Archer
1232312: Emilie Archer
1232313: Sara Lind Archer
123232: David Fagerstrom, arbetar på samma fabrik som fadern
Gift med Vickie
1232321: Kimberly Fagerstrom
1232322: Christopher Fagerstrom
1232323: Susan Fagerstrom
1232324: Timothy (Timmy) Fagerstrom
12324: Richard A. Lind, truckdriver, ogift, Akron, Ohio, USA
12331: Bror Erik Valdemar Bjurling (ej Spennare), född 29/3 1908 i Norberg, död
12332: Ruth Elisabet Spennare, född 1918, gift med arbetaren Fritz Söderström, Flackebo
123321: Fred Söderström
1233211: Elisabet Söderström, född omkr. 1970.
123322: Lars-Åke Söderström
1233221: Dotter
12333: Åke Emanuel Spennare, född 1920. F.d. handlande, Norberg, Granzäde. Gift 2) [48] med Karin Vania ...., tidigare gift Englund, född 27/8 1934

123331: Solveig Spennare med make Christer Dahlberg numera bosatt i Salem
1233311: Kristina Dahlberg, född okt. 1976
1233312: Mattias Dahlberg, född okt. 1977.
123332: Gunilla Spennare numera också bosatt i Salem
1233321: Terese, född 1979 (fader: grek)
12335: Lars-Erik Spennare bosatt i Saltsjö-Boo
gift 2) med Ulla-Britt Backman, född 1943
123351: Anna Marie Elisabet Spennare, född 1960, Solna
123352: Anders Spennare, född 1962, Charlottenberg, Värmland
12341: Gösta Karlssons hustru heter Adele
123411: Leif Karlsson, Tåbacx i Bålsta
123421: Christer Hegg, polisbefäl i Huddinge
bosatt i Vårsta, Grödinge. Gift med Gunilla.
1234211: Jan Hegg, född okt. 1973.
1236: Adolf Bjurlings änka Mia dog i januari 1979
123621: Birgit Bjurling, sjuksköterska, född 1956, gift med inköpstjänsteman Berndt Dahlgren, född 1952, Grytnäs
1236211: Niklas Dahlgren, född 1980.
1312: Sigfrid Eriksons änka Märta är nu på Grytnäshemmet
1295: Mildred med make har flyttat till Wenatchee, Washington
122123: Dotter född 1980
122: Johan Fredrikssons hustru hette Karolina Villhelmina Adolfina.

Som jag kanske nämnt, skrev jag till landsarkivet om att jag ej fått fastighetsboksuppgifterna om Halvarsbenning nr 2, bara nr 1. Jag fick svaret, att volymen är i sådant skick, att den ej kan kopieras, varför jag beställde avskrift.
1. Den har nu kommit, och jag bifogar kopia. ~~Jag har emellertid~~ ej haft tid att ~~utnyttja dess hänvisningar~~ ännu. Nr P. S.

✓. Jag bifogar också ytterligare kopior av excerpter om Halvarsbenning och Fagg ur småprotokollen samt av ett
✓. brev från 13121 = Birger Eriksson jämte kopia av ett av honom översänt klipp om Gisselbo i Grytnäs ur Avesta Tidning.

Eftersom det ej blev tillfälle att under utflykten med mammas amerikanska kusiner hälsa på hos Elna från Snickarbo i hennes nuvarande lägenhet i Avesta, skrev jag till henne en förfrågan om Erik Erssons försvinnande från Snickarbo på 1880-talet inte blivit ihågkommet i byn, särskilt som det ju var en släkting även till henne. Jag ville få klarhet i om han misstänktes ha blivit mördad eller rymt, eller om han rest till USA såsom senare sonen. Jag fick ett mycket vänligt brev till svar med fin handstil. Hon svarade (25 juli), att hon översänt mitt brev till sin kusin Emil Boman, som "påstod han hade det (alltså uppgift om Erik Ersson) i sina papper". Jag hoppas nu denne svarar mig, såsom han lovat Elna. Du fick bestämt tjata en del på honom, innan Du fick släktuppgifter av honom, och även han börjar ju åldras. Jag kanske måste fara och intervjua honom?

Nu har vi äntligen fått ombrutet korrektur på det lexikonhäfte där artikeln om Filip Liljeholm ingår. Jag ska försöka komma i håg att sända Dig ett exemplar av denna artikel, då den blir tryckt.

Hjärtliga hälsningar

Hans

v.g. vänd!

P.S. 20 augusti: Innan detta brev hann avgå, fick jag tillfälle att följa hänvisningarna (bakåt) i fastighetsböckernas uppgifta om Halvarsbenning nr 2.
Då jag med fastebrevet 28/11 1863 som utgångspunkt sökte upp första uppbudet 25/9 1862 (Smigprot. vol. 696, f. 747v-748), fann jag, att Petter Persson 26/3 1862 med sin hustru Anna Persdotters samtycke sålt 1/8 skattebergsmanshemman i Halvarsbenning till bergsmannen Lars Persson i Bråfors och dennes hustru Anna Catharina Andersdotter. Därvid företeddes bouppteckning 11-12 september 1826 efter bergsmannen Petter Persson i Halvarsbenning, enligt vilken denne efterlämnat änkan Christina Jansdotter, sonen Petter Persson, dottern Sara, gift med bergsmannen Anders Andersson i Halvarsbenning; dottern Brita, gift med nämndemannen Anders Bäckman i Norra Bäcken, omyndiga sönerna Anders och Eric samt omyndiga döttrarna Anna och Christina. Vidare företeddes vid 1862 års uppbud utdrag ur Norbergs bevillningstaxeringslängd 1861, enligt vilket Per Persson ägde 5/48 mantal nr 1 och 1/48 mantal nr 2 i Halvarsbenning, samt två fastebrev, det ena 31/5 1828 för Per Persson i Halvarsbenning å 2/10 av 1/8 skattebergsmanshemman där, som han 17/4 1827 köpt av sina systrar Brita och Sara med makar, det andra 29/12 1838 å 3/320 mtl i Halvarsbenning, som Petter Persson 2/10 1837 köpt av brodern Anders Persson och hans hustru Catharina Persdotter i Resmora, Söderbärke, brodern Eric Persson i Halvarsbenning, systern Christina Persdotter och hennes make Eric Ersson i Klingbo, Karbenning, systern Anna Persdotter och hennes make Per Ersson i Vibberbo, Söderbärke.
Vid företeende 30/10 1838 (Smigprot. vol. 443, f. 386v) av åtkomsthandling inför det senare fastebrevet åberopades endast nämnda bouppteckning 1826, men inför fastan 1828 åberopades 15/4 1828 (Smigprot. vol. 373, f. 721v-722) fastebrev 6/4 1813 och 16/4 1817 för avlidne Per Persson.
Av första uppbudet 31/3 1812 (Smigprot. vol. 258, vol. 777v-778) inför 1813

års fasta framgick, att Per Andersson 25/1 1811 till sitt syskonbarn Per Persson i Halvarsbenning sålt 1/3 i 1/8 mantal där, vilken tredjedel han ärvt efter sin avlidne fader, bergsmannen Anders Andersson i Fragg. Vid andra uppbudet 16/10 1812 (samma vol., f. 879) företeddes som åtkomsthandling bouppteckningen efter säljarens moder Anna Persdotter 13/10 1791, enligt vilken hon ägt 1/8 mantal i Halvarsbenning och ärvts av en son, en sonson och två döttrar. Infor 1817 års fasta hade första uppbud ägt rum 5/4 1816 (smioprotokoll ~~Stu 18~~ vol. 289, f. 627v–628), enligt vilket Eric Persson i Dullbo och Anders Persson i Hemshyttan 8/1 1816 till sin bror Petter Persson i Halvarsbenning sålt 2/3 i 1/12 mantal, d.v.s. 1/18 mantal, i Halvarsbenning jämte hytteandel, varvid säljarnas åtkomst styrkts med bouppteckning 6/7 1793 efter föräldrarna Per Andersson och Brita Ersdotter.

Det i fastighetsboken åberopade fastebrevet 1873 föregicks av uppbud 7/3 1872 (Svea hovrätts arkiv E XII b : 887, f. 700v), enligt vilket A. G. Gräning med sin hustru Anna Persdotters samtycke 25/1 1872 sålt 5/48 mantal i Halvarsbenning nr 1 och 2 till bergsmannen Lars Persson i Brifors och hans hustru Anna Catharina Andersdotter. Därvid åberopades avskrift 18/1 1862 efter Anna Brita Persdotters far, bergsmannen Per Andersson, vid vilket hon fått 5/216 mantal i Halvarsbenning. Vidare företeddes fastebrev för Gräning 20/4 1864 å dels 25/432 mantal i Halvarsbenning, som 18/1 1862 köpts på Anna Brita Persdotters mor Anna Andersdotter, dels 5/216 mantal därstädes, ~~som~~ samma dag köpts på Anna Brita Persdotters bror Anders Persson.
Av uppbud 30/3 1863 (Smioprot. vol. 714, f. 579v–580) före fastan 1864 framgår, att Per Andersson dött 17/4 1852, efterlämnande änkan Anna Andersdotter, sönerna Anders och Petter samt döttrarna Anna Brita, Johanna och Helena, av vilka den sistnämnda senare dött. Då fastigheten i ~~Halvars~~ Halvarsbenning bestod av 5/24 mantal, hade änkan fått 1/3 eller 5/72 mantal som arv- och

10/216 mantal som giftorätt och barnen vardera 5/216 mantal. Samtidigt uppbjöds 30/3 1863 (Smågrot. vol. 714, f. 580v - 581) för Petter Persson i Halvarsbenning och hans hustru Brita Catharina Bolin 5/432 mantal i Halvarsbenning, som köpts 18/11 1862 från Petters mor Anna Andersdotter, och 5/216 mantal i Halvarsbenning nr 1 och 2, som köpts från förmyndaren för hans omyndiga syster, gamle Petter Persson i Halvarsbenning.

Det i fastighetsboken åberopade fastebrevet 1870 hade föregåtts av uppbud 11/3 1869 (Svea hovrätts arkiv E XII b:828, f. 882v - 883), enligt vilket Anna Christina Jansdotter, hennes ~~son~~ måg Per Andersson och ~~dennes~~ hennes dotter hustru Anna Christina Andersdotter 6/2 1869 till sin son, svåger och bror, bergsmanssonen unge Anders Andersson sålt två andelar på vardera 5/96 mantal i Halvarsbenning nr 1 och 2. Därvid åberopades bouppteckning 28 - 29 april 1857 efter bergsmannen unge Anders Andersson i Halvarsbenning, enligt vilken denne ägt 5/32 mantal där, av vilka änkan Anna Christina Jansdotter fått 5/96 mantal och sonen Anders och dottern Anna Christina vardera lika mycket.

Under letandet efter ovan redovisade uppbud fann jag, att Anders Andersson i Örbäck, Isac Larsson i Lifsdal och dennes hustru Catharina Andersdotter 23/3 1816 enligt uppbud 2/4 1816 (Smågrot. vol. 289, f. 620v - 621) sålt 3/6 i 5/24 mantal skattebergsmanshemman i Halvarsbenning till sin broder och svåger Johan Andersson därstädes, att Johan Holstensson 16/10 1815 enligt uppbud 4/4 1816 (Smågrot., vol. 289, f. 626v) köpt 15/96 mantal bergsmanshemman i Halvarsbenning av Anders och Per Holstenssöner samt Anders Jacobsson i Tolvsbo och dennes hustru Maria Holstensdotter, varvid nämnes, att Johan Holstenssons mor hette Anna Jansdotter, samt att Jan Andersson 8/4 1828 enligt uppbud 10/4 1828 (Smågrot., vol. 373, f. 705v - 706) till sin bror Anders Andersson och dennes hustru Sara Persdotter sålde sin ärvda fjärdedel i 5/32 mantal skattebergsmanshemman i Halvarsbenning.

hittat socken-, by- eller sjönamn som inledning och därefter en underrubrik, t. ex. Altuna. Tors fiskafänge. Artikeln i fråga återfinns på s. 111—117 och markeras med spöksymbolen. Först refereras en del sägner, en som har att göra med kyrkans uppförande, en som handlar om en av dess klockor och en tredje med anknytning till Revelsta gård och trollen. Revelsta gård får också en kort beskrivning. Slutligen behandlas några runstenar, först då Altunastenen med den rika bildframställning som givit uppsatsen dess namn, sedan Göksbostenen med sin bekanta gestaltning av Sigurd Fafnesbane. Uppsatsen är underhållande att läsa och jag tror att många skulle vilja veta mera om källmaterialet. För den som är mycket välorienterad går det att få fram det mesta av detta genom att studera den sammanfattande litteraturförteckningen på sid. 279 ff. men besvärligt är det — för den obevandrade stört när omöjligt. Så enkelt det hade varit att i slutet av varje artikel ange de behövliga referenserna — någon notapparat hade inte alls behövts. Till pluskontot hör att det i boken utöver litteraturförteckningen finns en avdelning för svåra ord att förklara och hänvisningsartikel om grundläggande översiktsarbeten och mera allmänna periodica. Bland de senare förvånas man över att *Fornvännen* inte finns omnämnd. Till boken hör ett ganska omfattande person- och ortnamnsregister.

Sällsamheter i Sverige är en bokserie som säkert kommer att bli mycket uppskattad, böckerna är underhållande och allmänbildande. De belyser på det lokala planet detaljer som ofta på ett oväntat sätt avspeglar de stora historiska skeendena. Ur *Fornvännens* och dess kollegors synvinkel är det i och för sig hedrande att i så hög grad ha fått leverera fakta men samtidigt ett memento att dessa fakta är ett också ekonomiskt värdefullt stoff. Tidskrifternas och årsböckernas artiklar som ju förekommer i helt disparata sammanhang skulle kunna struktureras efter ämne och geografi och delvis nyutges i smakfulla band lämpade som presentböcker.

Jan Peder Lamm

Till Arne Sohlström
med hälsning från rec.

Magnus Collmar, *Strängnäs stifts herdaminne. Del 1. Medeltiden.* Nyköping 1977. 742 s. ISBN 91-85066-03-6.

Herdaminnena är ett slag av uppslagsverk som nästan enbart förekommer i de nordiska länderna och ingenstädes i sådan utsträckning som här i Sverige (jfr *Personhist. tidskr.* 1943, s. 83). I detta sekulariserade land har under det senaste halvseklet moderna herdaminnen fullbordats för Härnösands, Växjö, Kalmar och Karlstads stift samt för Stockholms stad. Under samma tid har också flera band utkommit av ännu mer imponerande motsvarigheter för Västerås, Lunds och Strängnäs stift. Av Strängnäs stifts nya herdaminne utkom 1964 del 2, som omfattar den äldre Vasatiden. Den blev i *Fornvännen* 1966, s. 259, föremål för en kort recension av Åke Nisbeth, som bl. a. innehåller karakteristiker av de båda äldre herdaminnena för detta stift, vilka utkom 1785—1817 resp. 1896—1901.

Nu föreligger alltså även första delen av detta nya stora herdaminne. Kyrkoherden, sedermera prosten Magnus Collmar, som författade andra delen, står också för denna del som utgivare. Hans roll är emellertid nu

en annan. Fil. dr Sven Ljung, som på uppdrag av samtliga herdaminneskommittéer utarbetat ett på genomgång av hela det svenska medeltidsmaterialet grundat kortregister över medeltida svenska präster (nu i Riksarkivet), skrev också det ursprungliga manuskriptet till föreliggande verk. Det befanns emellertid vara för omfattande för att kunna tryckas i befintligt skick och skars efter Ljungs död 1968 ned av f. d. provinsialläkaren Per Hansson, varefter herdaminneskommittén 1973 uppdrog åt Collmar att rätta och komplettera notapparaten. Under arbetet härmed befanns texten på många punkter vara ofullständig, så att Collmar måste skriva om den.

Efter herdaminneskommitténs förord, en uppräkning av den 1936 tillsatta herdaminneskommitténs ledamöter och Collmars förord inledes boken med en tio sidor lång framställning av Ljung om det medeltida Strängnässtiftets organisation och indelning. Av denna framgår bl. a., att den äldsta samlade redogörelsen för stiftets omfattning och organisation finnes i en uppbördslista för den första påvliga sexårsgränsen, som tidigare daterats till omkr. 1314 men av Ljung i en uppsats i *Namn och Bygd* 1965 (s. 21, not 4, står felaktigt 1975) omdaterats till 1279—82.

Ett viktigt avsnitt är de därpå följande nästan hundra sidorna om biskoparna, bl. a. Thomas Simonis, Kort Rogge och Matthias Gregersson (Lillie). Efter dem behandlas domprostar, ärkedjäknar, bl. a. Laurentius Andreae, dekaner, bl. a. sedermera ärkebiskopen Nicolaus Ragvaldi, kaniker, prostar, notarier sakristaner, domkyrkosysslomän, prebendater och korpräster, alla ordnade kronologiskt utom kaniker och prebendater, som ordnats alfabetiskt, samt prostar, som redovisas efter prosteri med prosterierna i alfabetisk följd. Avsnittet om prostarna hade kanske bort placeras tillsammans med domprostarna och hör också nära samman med Ljungs inledning om stiftets organisation och indelning, varför det nog bättre kommit till sin rätt, om det infogats i detta, eller om Ljungs inledning jämte detta avsnitt placerats närmast före avsnittet om sockenprästerna. Det dokumenterar nämligen, hur de fyra ursprungliga prosterierna Strängnäs, Tören, Nyköping och Närke från 1300-talet delades i mindre, av vilka Oppunda, Rekarne och Vingåker ur Strängnäs', Hölebo och Öknebo ur Törens samt Daga och Jönåker ur Nyköpings prosteri.

Tyngdpunkten i boken är de nästan 300 sidor som behandlar sockenprästerna med pastoraten ordnade i alfabetisk följd. Detta avsnitt torde vara det som kommer att mest intressera *Fornvännens* läsekrets, eftersom varje pastorat har en inledning, i vilken korta uppgifter meddelas om kyrkorna. Under varje pastoratsrubrik hänvisas därjäm ej blott till sidnummer i äldre herdaminnen och i Collmars andra del utan även till uppgifter om kyrkorna i Sveriges kyrkor och Sörmländska kyrkor. 1300-talet är tydligen det sekel under vilket de flesta pastorate. präster börjar kunna beläggas. För många pastorat är emellertid prästerna kända först på 1400-talet, och endast i några få fall är sockenpräster kända redan från slutet av 1200-talet. Endast i Julita är initialen känd för en präst från slutet av 1100-talet. För de flesta pastorat är blott enstaka präster kända från medeltiden, och för Hidinge, Tveta och Ödeby (jfr nedan) saknas alla uppgifter om sådana. För några pastorat är mer än tio medeltida präster kända, för Sorunda ej mindre än sexton.

Efter avsnittet om sockenprästerna följer ett avsnitt om klostren, Eskilstuna johannitkloster, Julita cistercienskloster. Mariefreds kartusiankloster, Nyköpings franciskankloster Ramundeboda antonitkloster, Riseberga ci tercienskloster, Strängnäs dominikankloster, Vårfruberga cistercienskloster och Örebro karmelitkloster. Före redovisningarna av dessa klosters personal meddelas för varje kloster allmänna uppgifter. Dylika ges även o Tyska ordens komtur i Österhaninge.

Boken avslutas med uppgifter om övriga präster, förkortningar och signa, tryckta källor och litteratur, ort- och personregister samt innehållsförteckning.

Det är givet, att enstaka fel måste förekomma i ett arbete av denna omfattning och med så många fakta. I behandlingen av Ödeby pastorat (s. 556, jfr även s. 678) uppges

sålunda "en icke namngiven kyrkoherde" ha beseglat ett brev av den 14 oktober 1437. Det åsyftade brevet, nr 638 i Svenska medeltidsregister 1434—1441, visar sig emellertid vid undersökning vara beseglat av prosten herr Tord i "Øøbo", d. v. s. Tordo Olaui i Öja (s. 559). I Ljungs ovannämnda inledning (s. 14) uppges en 1276 uppträdande Wighloghus Nicolai ha varit riksråd, men som sådant nämnes han varken i det åsyftade brevet (DS, nr 615) eller i de tre brev från 1279 och 1282 (DS, nr 659,660 och 748), i vilka han i övrigt återfinnes; som bekant fanns ännu 1280 intet riksråd, och först 1285 kan riksråd beläggas (K. G. Westman, *Svenska rådets historia till år 1306,* 1904, s. 114—117; jfr min framställning i *Kulturhist. lex. 14,* sp. 230 f.). Domprosten Erik Kagge kallas (s. 143) "Erik Mattsson Kagge" såsom i Elgenstiernas ättartavlor, ehuru han ej kan beläggas ha använt patronymikon (*Sveriges medeltida personnamn, 1,* 1967—76, sp. 745). Detsamma gäller hans far, som på samma sida kallats "Matts Erlandsson Kagge"; jfr min framställning i *Sv. biogr. lex. 20,* s. 561. Biskop Matthias Gregerssons far kallas "Greger Matsson" och en brorson "Greger Folkesson" (s. 104), ehuru ifrågavarande personer alltid i samtida handlingar kallas "Gregers" (jfr den folkliga formen "Grels"). På samma sida nämns fru Birgitta på Åkerö som biskopens "styvsyster", vilket givetvis skall vara halvsyster (jfr *Elgenstiernas ättartavlor,* 4, sp. 664 a). I avsnittet om prostarna (s. 249) förekommer liksom i personregistret (s. 715) namnkombinationen "Cecilia Brunkow" i stället för Cecilia Wernersdotter (Brunkow); kvinnor använde under medeltiden aldrig släktnamn (se min avhandling *Ätterna Oxenstiernas och Vasa under medeltiden,* 1952, s. 229, not 384, och B. Hildebrand, *Handbok i släkt- och personforskning, 1,* 1961, s. 215 f. och 359). Personregistrets (s. 715) sannolikt på *Elgenstiernas ättartavlor, 4,* sp. 81 b, återgående uppgift, att Karin Axelsdotter på Rossvik förde en båt i vapnet, är sannolikt oriktigt, eftersom hon var dotter till Axel Pedersson, som förde tre strömmar i vapnet (perg.-brev 10 febr. 1485 i Uppsala universitetsbibliotek) och tillhörde den skånska släkten Hegle (L.-O. Larsson, *Det medeltida Värend,* 1964, s. 431, not 31; *Sveriges medeltida personnamn, 1,* sp. 208; *Biskop Hans Brasks släktbok,* 1970, s. 56, 95 och 143). I personregistret skiljes mellan Kristian I:s gemål Dorotea och Kristoffers gemål med samma namn (s. 715), ehuru Kristoffer och Kristian efter varandra var gifta med samma Dorotea (se t. ex. *Sv. biogr. lex. 11,* 1945, s. 355). Å andra sidan har litteraturförteckningen (s. 693) under "H. Schück" redovisat arbeten både av professor Herman Schück och hans farfar professor Henrik Schück. I uppräkningen av herdaminneskommitténs ledamöter (s. 8) har såväl lektor Gustav Löw som hans son, numera förste arkivarien i riksarkivet Bengt Löw, fått sitt släktnamn stavat "Lööw". — Sedan det ursprungliga manuskriptet till denna recension redan lämnats till sättning, har jag för *Svenskt biografiskt lexikon* utarbetat en artikel om Strängnäsbiskopen Matthias Gregersson (Lillie). Resultatet av min grundliga kontroll av herdaminnets uppgifter om denne visar, att det nya herdaminnets första del innehåller fler fel än jag väntat mig. Jag konstaterade sålunda, att datum för det brev från år 1480, i vilket denne tidigast förekommer, ej skall vara 22 *augusti,* såsom herdaminnet (s. 104) uppger, utan 22 *juni,* och att det var 27 september 1487 som han blev baccalaureus in artibus vid Greifswalds universitet, ej *17* september, såsom herdaminnet uppger. Att biskop Matthias' kansler 1511 skrev riksrådets inlagor mot riksföreståndaren Svante Nilsson torde ej innebära, att dessa speglar biskopens åsikter (s. 107), utan vittnar nog endast om dennes från sin företrädare övertagna formellt administrativa funktion som rikets kansler, som "inte givit honom något politiskt inflytande inom rådet" (Herman Schück, *Rikets brev och register,* 1976, s. 447). Det nya herdaminnets uppgifter (s. 109) om Matthias' funktion i målen mellan ägarinnan av Fågelvik och Hemming Gadh 1512 och mellan Hans Brask och Sten Sture d. ä:s arvingar 1513 döljer, att han ej i någotdera fallet agerade ensam utan 1512 tillsammans med Västeråsbiskopen och Hans Brask och 1513 tillsammans med ärkebisko-

pen och Skarabiskopen. En vidlyftig kommentar kräver uppgiften (s. 105), att brodern Bengt Gregersson skulle ha varit Matthias Gregerssons fogde i Hållnäs socken i Uppland under dennes vistelse i Rom. Den måste vara oriktig, eftersom den herr Bengt (efternamn ej utsatt), som i källan, en klagoskrivelse från skattebönderna i Hållnäs av den 12 april 1501 i riksarkivets pappersbrevsserie, uppges ha hållit räfst där vid midfastotiden samma år, ej kan vara identisk med Bengt Gregersson, vars hustru nämnes som änka redan 11 maj 1499 i Stockholms tänkebok. Herrtiteln visar, att den nämnde Bengt i stället måste vara identisk med riddaren Bengt Ryning. Att denne skulle ha varit Matthias Gregerssons fogde i Hållnäs framgår emellertid ej av brevet, och det är ej från andra källor känt, att Matthias Gregersson haft med Hållnäs att göra. Det enda som tyder på att brevets onämnde adressat skulle kunna vara han är att adressatens avlidne far i detsamma uppges ha hållit brevutfärdarna lag och rätt, ty av Upplands lagmansdombok framgår, att Matthias Gregerssons far Gregers Mattsson hållit lagmansting med allmogen av Lövsta och Hållnäs 1492.

Till sist vill jag bidraga med några tillägg, som f. d. diplomatarieredaktören teol. dr Jan Liedgren meddelat mig ur en efter bokens tryckning företagen genomgång av serien *Liber causarum* i Svea hovrätts arkiv i riksarkivet. I *Liber causarum* (Svea hovrätts arkiv E VI a 2 aa) *59,* akt 4, finns sålunda en avskrift av ett brev från 1412, i vilket kyrkoprästen Laurens i Floda (s. 332) förekommer. I *Liber causarum 101:5* (Svea hovrätts arkiv E VI a 2 aa: 135.), akt 1, f. 11, uppges en Sven Nicolai ha blivit kyrkoherde i Vårdinge 1510. I *Liber causarum 113:6* (Svea hovrätts arkiv E VI a 2 aa: 196), akt 10, f. 23, och *114:8* (E VI a 2 aa: 205), akt 6, f. 5, finns avskrifter av ett brev från 1380, i vilket kyrkoprästen Hans guldsmed (Johannes Hermanni) i Husby-Oppunda förekommer ett år före det tidigare kända äldsta belägget för honom (s. 372).

Hans Gillingstam

Gösta Selling, *Säterier och gamla gårdar i Stockholmstrakten.* Ny, omarbetad och väsentligt utvidgad upplaga. Stockholm 1977. 270 s. Ill. ISBN 91-0-039434-3.
Pris ca 195:—.

När Gösta Selling år 1928 publicerade boken *Säterier och gamla gårdar i Stockholmstrakten* hade ännu inte hyreshusbebyggelsen trängt utanför stadens gränser annat än inom begränsade områden, t. ex. i Sundbyberg. I flera av grannkommunerna hade däremot villasamhällen vuxit upp. När han fyrtionio år senare ger ut en reviderad och utvidgad upplaga av denna bok har landskapet kring Stockholm våldsamt förändrats. Många av de herrgårdsbyggnader som på 1920-talet omgavs av åkrar och ängar och således låg i sin ursprungliga miljö är nu inringade av hyreshus och villor. Den yttre ramen kring gårdarna har i åtskilliga fall förändrats totalt — däremot har bebyggelsen förvånansvärt ofta fått stå kvar om också med förändrade funktioner. Sellings bok från 1977 redovisar således åtskilliga byggnader som förlorat sin funktion som bostad och nu istället gör tjänst som t. ex. ungdomsgårdar och föreningslokaler, som används för kommunal representation, som iordningställts som museer eller på annat sätt gjorts tillgängliga för allmänheten och särskilt då för invånarna i de nya samhällen som vuxit upp på respektive gårds

80 07 24

Fil dr Hans Gillingstam
Parmmätargatan 13
11224 Stockholm

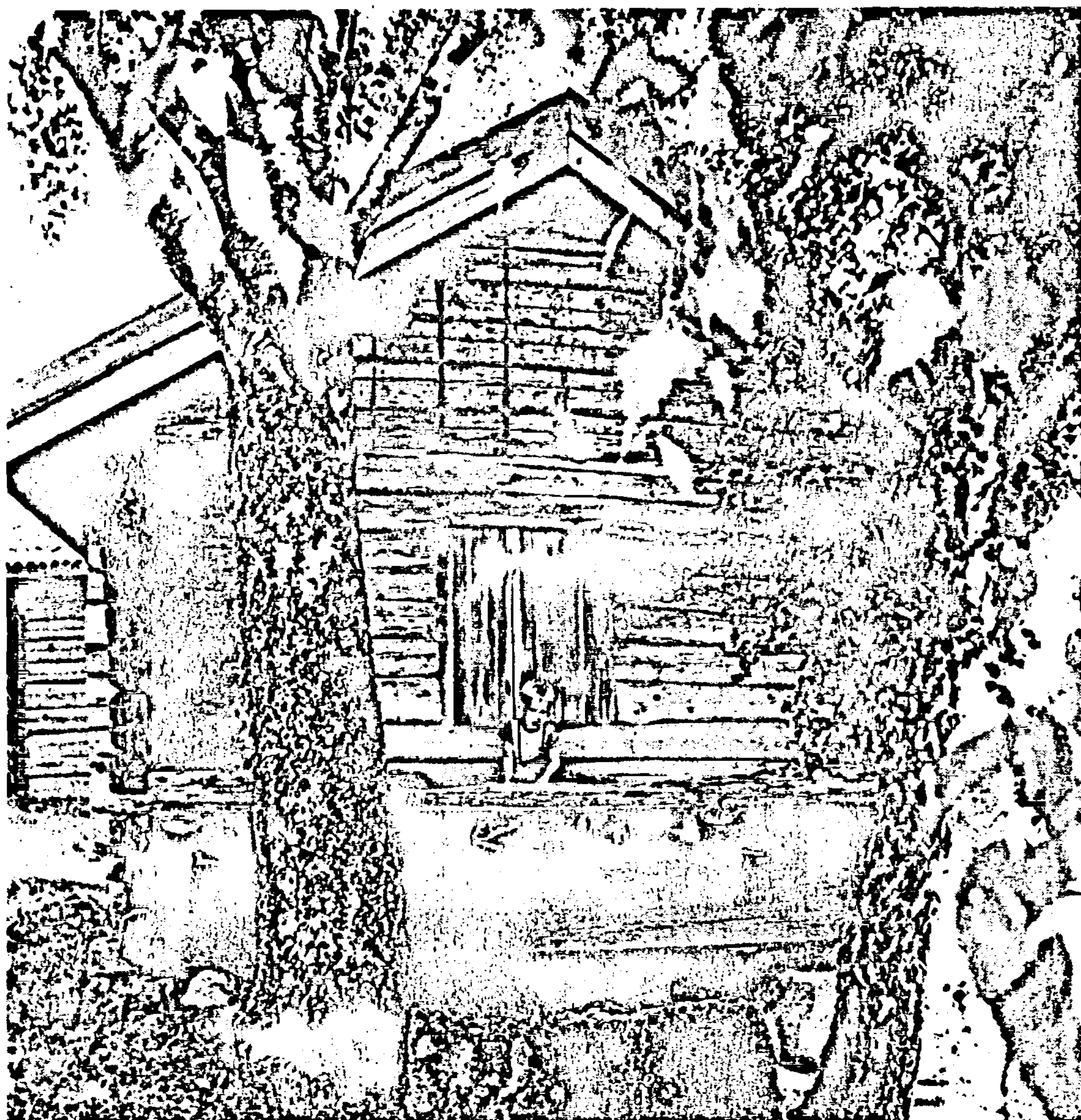
BB.

- Det här skulle nog intressera Hans Gillingstam, sa min gamla mor när jag här om dagen besökte henne på Grytnäshemmet. Hon menade en artikel i Avesta Tidning, som i ett av sina sommarreportage gjort besök på Janersgården.
Kanske det. Framför allt ger det mej anledning att upprätthålla en trivsam kontakt, så jag villfar gärna hennes önskan. Kopia av materialet bilägges. Tyvärr hade jag inte läst på tillräckligt innan vi träffade den trevliga journalisten (som för övrigt är intressarad av släktforskning, är med i cirklar och så). Det gäller bynamnet. I Grytnäsboken fann jag nämligen efteråt att det tydligen finns ett gammalt egennamn, Gisle, som förmodligen också gett namn åt byn.
Denne byns förste inbyggare skulle man ju ha velat leta fram! Men en bit på vägen skulle jag gärna vilja vandra, i och med att jag nästa år får delpension, förhoppningsvis, och då, också förhoppningsvis, får mer tid att ägna åt att söka efter rötterna, inte minst i det mikrofilmade material, som du hade vänligheten att förse mej med!
Då har jag också en fundering på att tillbringa någon dag i Stockholm och Uppsala och eventuellt titta in på Riksarkivet. Men jag är fullt klar över att det krävs vissa förberedande övningar i att bland annat läsa gammal skrift när man söker sig bakåt i hävderna.
Annars bör släkten kunna vara av intresse genom att den fungerat i bergslagsbygden, just på gränsen mellan bonde- och bruksbygd. En del kontroverser i detta hänseende skymtar i hembygdsboken och min farmor berättade om hur forbönderna brukade ha nattkvarter i mitt födelsehem i Garphyttan. I Janersgårdens samlingar finns för övrigt rester av en liten kanon...

Hjärtlig sommarhälsning

Birger Eriksson

Birger Eriksson, Torsvägen 6, 79144 Falun

Fredrik, ur den yngsta generationen vid Janersgården, har här placerat sig vid entrén till gårdens härbre.

Objekt för kulturarvet

☐ — Jag har hos länsstyrelsen begärt skyddsföreskrifter som innebär byggnadsminnesförklaring av Janersgården i Gisselbo. Det är ju en sällsynt intakt jordbruksgård med välbevarade ålderdomliga byggnader, värda att bevara för framtiden.

☐ Det säger länsantikvarie Bengt Åkerlund, Falun, som ingående studerat en del av de objekt i Folkarebygden som omfattas av den förvaltning av kulturarvet som kan anses berättigad. Inventeringar har företagits och redovisats genom åren. Senast av Dalarnas Museum.

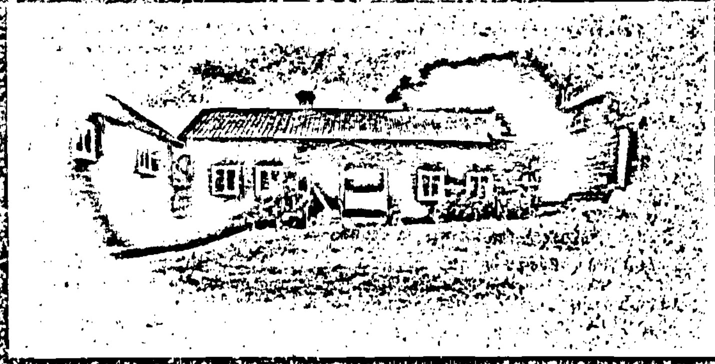
☐ — Inventeringarna har emellertid varit mest inriktade på separata objekt, mera sällan på miljöer som ger själva helhetsbilden, säger Akerlund.

☐ Det finns ett antal exempel i bygden av det slag som länsantikvarien åsyftar. Ett av dessa är Bäsinge Koppargruva, ett annat Östanhede bygata. I det förra fallet erinrar Åkerlund om, att det i lag är förbjudet att flytta varp vid gamla gruvor eller göra andra ingrepp i gruvmiljön.

☐ Janersgården är väl för den stora allmänheten mest känd som upphovsplatsen för dalasouveniren Mörksuggan. Gården är, som sagt, nu också föremål för länsantikvariens intresse och dessutom en släktgård med anor från mitten av 1600-talet, kanske ännu längre bort i tiden.

Se sid. 9

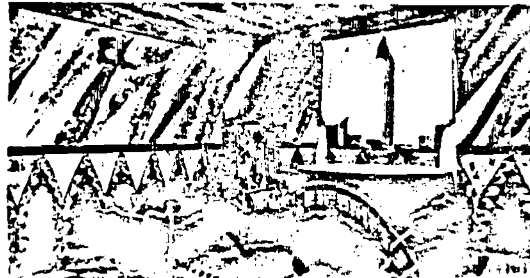

Janersgården kan utan tvekan betraktas som en av de förnämligaste klenoderna i Folkarebygdens kulturarv.

Brödratrion och ägarna av Janersgården: Per, Birger och Karl-Erik Eriksson.

Utmed Folkarevägar

Länsantikvarien stöder helt bevarandet av Janersgården

☐ Släktgård med dokumenterade anor från mitten av 1600-talet, sällsynt välbevarade byggnader och nu aktualiserat av myndigheterna att förklaras som byggnadsminne. Det är Janersgården i Gisselbo
☐ Den ägs av trenne bröder med familjer. Väl medvetna om att länsantikvariens åtgärder medför fler skyldigheter än

fader, Tolvmans Sigfrid, lade ner stort arbete på att förvalta det arv från gången kulturepok som gårdsbyggnaderna och hela miljön utgör idag.
☐ [illegible]rifrån eller [illegible] för byn Gisselbo har fått sitt namn är [illegible]te utrett. Tidigt benämndes den Gisslarbo.
☐ — Kanske därför att det var obygd här,

journalist åt att forska i det förflutnas historia.
☐ De två andra bröderna, Karl-Erik och Per har gjort sin fädernegård känd genom att arbeta fram Dala[illegible]veniren Mo[illegible]suggan. Nu är det den [illegible]stnämnde som svarar för den hanteringen, medan Per driver gården som lantbruk med tillägg av

…ågärder medför fler skyldigheter än …gheter. Men också glada för att före…nde generationer, framförallt deras

☐ — Kanske därför att det var obygd här, säger en av bröderna, Birger Eriksson, som ägnat en del av sin livsgärning som

driver gården som lantbruk med tillägg av arrende på omgivande ägor.

…tt stiga in på Janers…ens tun är att stiga rakt …historien. Den historia …r lika med Folkarebyg…ns. Och den handlar som …kant om forning av kol, …m och livsförnödenhe… men givetvis också om …ärdsnära slitet för bröd…n, om helgernas fest …gemenskap. Och om de …ädier som alltid ger relief …tyckostunderna.

Gisselbo var före 1590 …n enda gård.

— Vilken den gården var …ar jag föresatt mig att ta reda på den dag då jag blir deltidspensionär och det dröjer inte så länge säger Birger.

Han började sin livsgärning som journalist på Avesta tidning, fortsatte sedermera på Dala-demokraten och är nu reklamkonsulent i bankbranschen.

Gårdens handlingar och dokument av alla de slag är omsorgsfullt arkiverade, registrerade och microfotograferade. En avlägsen släkting på riksantikvarieämbetet har ombesörjt de åtgärderna.

Återstår för Birger att "lusläsa" och tyda skrifterna samt tolka dem för framtida generationer. Ett ansvarsfullt men också mycket inspirerande arbete, som ger inblick inte bara i gårdens historia utan även hela byns och bygdens.

I dokumenten finns noterat, att 1590 fanns det två gårdar, vilka ett drygt halvsekel senare förmerat sig till fem. Därmed var Gisselbo by färdigbilad, antalet är detsamma idag vad gäller hemman.

Före laga skiftet i mitten av förra århundradet var bebyggelsen fördelad på två klungor, varav i den ena Janersgården utgjorde centrum. Den betraktades också av forskare i ämnet som den äldsta i byn.

Att gården i dag är i det närmaste intakt är ett verk som förts vidare genom generationerna. I tjugotalet år höll brödernas far, Tolvmans Sigfrid på med restaureringsarbete. I det arbete fanns många moment, men Sigfrid var en händig snickarkarl med varsamma händer och stark känsla för förmedlandet av vad släktena byggt och uträttat.

Den känslan lämnade han också i arv till sina tre söner, som var och en gör en insats för att hålla byggnader och miljö i bästa skick. Just nu ser man till grunderna på några av byggnaderna. Dessa äro i dag till antalet nio. I Grytnäs hembygdsbok anges antalet "tak" till 15; men då har man i en del fall separat noterat lokaler som rymdes under samma takås.

Antalet vittnar om att Janersgården och Olersgården var byns största. Den senare centrum i norra byklungan. Härav skulle man kunna dra slutsatsen att dessa båda gårdar är de som kan räkna sitt ursprung till tidigare nämnda årtal, 1590, vilket dock inte hittills har kunnat bekräftas dokumentärt.

"Obygden" som Birger Eriksson nämner som en tänkbar förklaring till bynamnet Gisselbo är sedan länge en av folkarebygdens vackraste utsiktspunkter. Nävden glittrar i solljuset, horisonten vågskulpteras av Kyrkberget och Åsarna bort mot Garpenbergsmassiven, fält och ängar i skiftande nyanser ger idyllen rymd. En kulturyta förenad med naturen till skönhet och fägring stor.

Bröderna berättar att det i deras barndom fanns som mest sju kor i ladugården och två hästar i stallet. Husbehovsgrisar höll man sig med liksom en get — som var gammal redan när den föddes, enligt trion…

Per driver nu gården som kreaturslöst jordbruk, odlar spannm… på de sju hektaren öp… jord som gården omfa… plus arrende av grann… Skogsarealen på Jane… …en omfattar ca 80 ha.

Karl-Erik var den som startade produktionen av mörksuggan, vilken även Per ägnade sig åt ett tiotal år. Numera är det Karl-Erik som ensam svarar för denna, medan Per på ledig tid slöjdar andra souvernirer.

Bröderna ser positivt på att länsantikvarie Bengt Åkerlund konkret visat sitt intresse för gården. Han har hos länsstyrelsen begärt att den skall förklaras som byggnadsminne.

En sådan åtgärd innebär för vederbörande ägare åtskilliga förpliktelser, vilka dock de nuvarande säger sig vilja acceptera.

— Har man känslan för vad det förgångnas historia betyder i nuet och för framtiden så är det bara att konstatera att Åkerlunds initiativ är väl motiverat, säger Per med instämmande av Karl-Erik och Birger.

Text:
Kjell-Åke Nilsson
Foto:
Peter Waldén

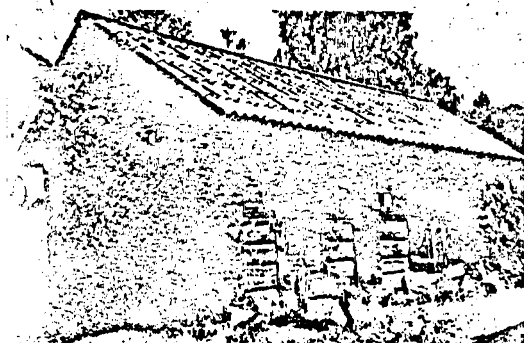

Överst i stallbyggnaden återfinns detta rum med väggar bemålade någon gång anno dazumal.

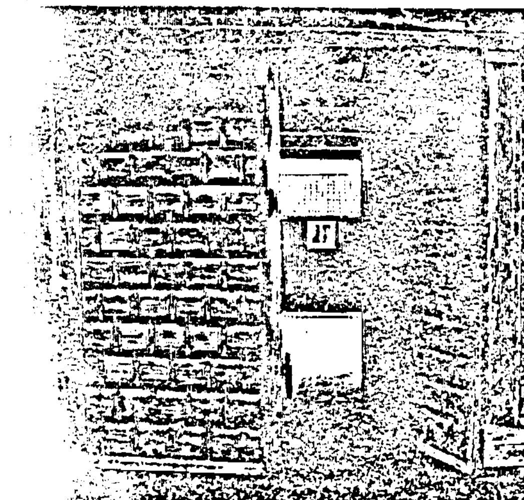
Päron- och apelträd skuggar "engelsk" gräsmatta.

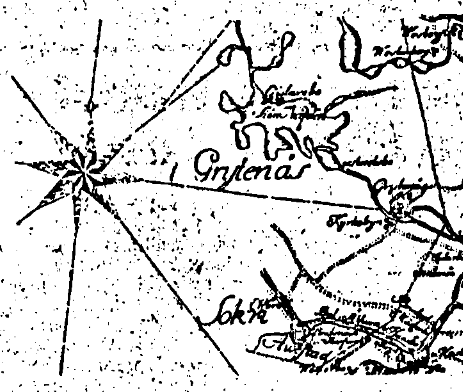
Förrådsbod med välvd stenkällare.

Får- och svinhus här vaktat av boxern Rendy.

…ortlidret i förrådsbyggnaden med omsorgsfullt mönstrade dörrar.

Efter en "Charta Afmätt År 1652 Af Landtmätaren Jonas Arfwidsson"

Gisselbo med tre gårdar markerade 1652.

Ladugården med utedasset som tillbyggnad, en bild ur det förgångna, men välbevarade.

Västerås den 17 augusti 1980

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev avden 23 juli och för kopian av Din recension av Strängnäs stifts herdaminne. Din sommar ha tydligen varit välfylld med släktbesök och guiding runt mellansverige. När de efter hemkomsten berättar om allt detta blir det kanske flera besök en annan sommar.
Vi har också varit mycket borta i sommar, hos Stig i Örnsköldsvik, hos våra släktingar i Sandviken och Storvik samt även en del besök i Bergslagen såväl i släktbyar som i andra trakter. För någon tid sedan anordnade Norbergs församling en friluftsgudstjänst hos Folke Andersson i Halvarsbenning, som vi besökte. Efteråt bjöd Helmi på kaffe så vi fick en trevlig pratstund. En annan tur gick mot Skinnskatteberg och vi hälsade på en tremänning till min mor, Hernfrid Bark, f.d. folkskollärare, riksdagsman och kommunalpamp. Dessutom en känd hembygdsforskare, som givit ut en omfattande bok om Skinnskatteberg. Han är nu 85 år och börjar få litet svårt med namn och årtal, men kan fortfarande berätta om äldre tider i Skinnskatteberg.
Det enda jag gjort åt forskningen är, att jag med hjälp av filmen över Hedemoras kyrkoräkenskaper försökt finna ut varifrån de hustrur kommer, som inte är omnämnda i vigselboken före 1725. Jag hade hoppats att jag med hjälp av de föräringar deras fäder gav till kyrkan skulle kunna klara ut detta, men så lätt var det inte. Namnet är inte angivet utan det står endast t. ex. "Från bröllopet i Grådö" . Det enda jag fann av intresse var att Johan Mattsson i Rensbo dog 1646. (Min numrering XII:961)
Tack för Dina nya uppgifter om släktingarna och om Halvarsbenning. Jag får vänta med att ägna mig åt dem till dess det blir litet mörkare på kvällarna.

Britt-Marie kom in på Bibliotekshögskolan och hon reser nästa söndag. Vi kör sedan ned med hennes saker veckan efter och fortsätter sedan till västkusten där vi tar en eller ett par veckors semester.
Stig fullgör för närvarande en repitionsövning i det militära. De första två veckorna var han i Stockholm men fick sedan förflyttning till Sollefteå för att med en dags ledighet i veckan även kunna hjälpligt sköta sitt civila arbete. Han var här för två veckor sedan under lördag-söndag. Det var rätt trevligt att återigen ha de två barnen ensamma hos sig. Det var tolv år sedan det senast hände.
Vi önskar Er en god fortsättning på sommaren, Ni har väl ännu en del semester kvar.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 23 juli 1980

Bäste Arne

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 4 juli med alla bilagor om Halvarsbenning! Jag har haft fullt sjå med att guida amerikanska släktingar, först fädernesysslingbarn på min fars sida i Uppland och sedan min mammas kusin Esther Henning och Bob Lindquist med fru i södra Dalarna. Min syssling Åke Spennare har villa i Norrbo i Gagnsjärde och två bilar, så det blev ett fullmatat program med besök både hos hans kusin Birgit Hegg på hennes sommarställe vid Krigelsberg och hos hans kusiner Lars Bjurling och Ulla Ersson i Skutskär. Jag lotsade dem till min morfars fars Sågtorpet i Bjurfors mellan Avesta och Norberg och till Snickarbo. På sistnämnda ställe är det nu sonen Anders Magnusson som är bonde och presenterade oss för sin lilla dotter Anna, född 15/7 1979, medan föräldrarna flyttat till Vasagatan 12 B i Avesta. I övrigt kan jag meddela följande kompletteringar till Ditt häfte om Snickarbo-ättlingarna:

Min morfars bror Josef Lindquist (129) hade en liten dotter Nelly, född 1916 och död efter 6 månader.

1244: Karin Ljungqvist blev änka omkr. 1979.

1236: Adolf Bjurlings änka Mia dog omkr. 1978

1246: John Ljungqvist har dött

123211: Linda Clemens är gift med en präst Rodger Waldenstrom, 571 Tioga st., Sunnyvale, Calif. (De kommer med ett par barn till Arlanda på lördag i samband med att han ska viga ett par på Åland).

123351 och 123352 bor i Charlottenberg i Värmland med sin mor
12341 Göste Karlssons hustru heter Adele
12352 Lars Bjurlings hustru heter Ann-Marie, och de har 3 barn: Mikael (född aug. 1965), Maria och Anna
12353: Ulla arbetar på Skurtskärs kommunalkontor (De har flyttat från Märsta). Makens tilltalsnamn är Ingemar
123331: Solveig och Christer har flyttat till Salem. De har barnen Kristina, född aug. 1976, och Mattias, född aug. 1979.
123332: Gunilla Spennare bor också i Salem och har med en grek dottern Terese, född 1/1 1979
123421 Christer Hegg (ej Hägg) är polisbefäl i Huddinge och bosatt i Vårsta, Grödinge, samt gift med Gunilla. De har sonen Jan, född aug. 1973.
Esther och Bob har fått Din hälsning och hälsar tillbaka. De har nu rest till Oskarshamn för att hälsa på Esthers avlidne makes syskon och gör sedan en tur till Skottland, innan de hälsar på hos oss i början av augusti.
Jag ser, att Du på ett par ställen ej lyckats tolka mina krikfötter. Den i Din uppställning utelämnade årtalssiffran för Svedbergs lån enligt protokollet 26/3 1768 (vol. 92, f. 433v) skall vara en fyra (alltså 1764) och fru Cederbergs första förnamn skall vara "fru Metta". Svedberg hade Gåsjö bruk
/. Ytterligare ett par blad excerpter om Halvarsbenning bifogas.
Hjärtliga hälsningar
Hans

Västerås den 4 juli 1980

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 15 juni.
När mina sonsöner hade somnat i Rättvik bytte jag fotbollen, badmintonspelet och liknande saker mot mina anteckningar från Halvarsbenning och försökte att sammanföra Dina fynd i småprotokollen till rätta hemman. Resultatet bifogas och som Du ser har jag korrigerat mina tidigare gissningar på ett par punkter. Nu tror jag det är riktigt. En del av excerpterna kan jag inte klara med mina befintliga noteringar utan de kräver mera studium. Det är de som gäller gamle Anders Persson i t.ex. volym 338, f 1016v. Den som i husförhören för början av 1800-talet benämns gamle Anders Persson bör enligt födelsedatum vara sonson till Anders Jonsson nederst på sidan 4 i mitt häfte. Jag kan dock inte se vilket hemman ärendet gäller och inte heller hur hans styvbarn kan ha arvsrätt i Halvarsbenning. Efter Anders Jonssons son Per Anderssons övertogs hemmanet av Per Anderssons äldste son Per Persson, alltså en bror till ovannämnda gamle Anders Persson. Mitt tidigare antagande när det gäller Olof Olsson i volym 345, f 371 och volym 352, f 411v-412 var troligen felaktigt. Hans placering i mina anteckningar samt hans födelsetid tydde på detta, men uppgiften att han bytte till sig hemmanet mot ett hemman i Väster Djupkärra motsäger ju att så är fallet. Jag hoppas kunna återkomma till dessa båda oklarheter.

Det var intressant att Du fortfarande hittar spår efter Johan Felwastsson. I Ditt brev av den 19 nov förra året säger Du att Du funnit honom i Bondgruvan och Klackberget, varifrån han avflyttade till sina barn på landet. Detta var ju enligt husförhörslängden, som kanske inte alltid stämmer överens med mantalslängden.
När jag sökte efter Anna Ersdotter i kyrkoböckerna kunde jag inte heller finna Körartorpet, men det var ofa så att dop- och begravningsböcker hade benämningar som inte kunde återfinnas i husförhören. Benämningar på torp och gårdar var tydligen allmänt kända och brukade, men i officiella sammanhang var de inordnade under bynamn.
Med delningen av Östra gården i Halvarsbenning avsåg jag den delning, som jag omnämner på sida 12 i mitt häfte och som vi tidigare diskuterat. Det var enligt den "gamla lagmansdom", som fastställde att Anders Persson, Bengt Hansson och Bengt Hennikssons arvingar skulle ha var sin tredjedel av Östra gården. Jag har ännu inte givit upp hoppet att finna denna dom. Inte enbart för att kunna fastställa Bengt Hanssons härkomst. Betydligt viktigare är att jag tror att denna dom kan ge en uppfattning om denna släkts innehav av jord i Norberg och Söderbärke och om de släktförbindelser som finns. Den går förhoppningsvis tillbaka till Hennikas tid och kanske längre tillbaka.
Jag har inte gjort några försök att närmare utreda Per Jönssons i Flängan hustrus härkomst. Det är för mig tillräckligt att hon "tillhör släkten". Man stöter här också på de problem jag beskrev i förra brevet beträffande Anders Västgötes hustru.
Jag har fyra veckor kvar på min semester. En vecka skall vi vara i Örnsköldsvik i slutet av denna månad och en vecka har vi reserverat för att köra med Britt-Marie till Borås i slutet av augusti om hon kommer in på Bibliotekshögskolan i höst. Hon har skaffat sig 55 akademiska poäng den senaste vintern så nu kanske det ordnar sig .

Hjärtliga hälsningar

Solna den 15 juni 1980.

Bäste Arne

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 8 dennes!
Du skriver, att Per Jönssons i Flängan hustrus arvedel diskuterades vid delningen av Östra gården i Halvarsbenning. Jag har därför letat i Dina tidigare brev och i Ditt häfte om Halvarsbenning, men jag finner ingenstädes några uppgifter om denna delning, när den ägde rum och om den är känd genom dombok i Stockholm eller Uppsala. Jag har, såsom Du förstår, litet svårt att sätta mig in i saken utan att ha tillgång till ordalydelsen.

Dina uppgifter om Spännartorpet ur Norberg AI:2 tyder ju på att Anna Ersdotters adress där kan innebära, att hon var dotter till "Eric Sp..." Jag har därför sökt detta torp i mantalslängder och jordeböcker, men varken detta eller Körartorpet, dit hon flyttade med Jacob Nyman, tycks förekomma i dessa källor. I stället hittade jag emellertid vår Jan Kelwastsson, som jag i mantalslängderna lyckades följa från 1726, då han bokförts sist i Halvarsbenning ~~med~~ marginalanteckningen "lösdrifware". 1727-28 står han som gruvdräng vid Skifwarbacken, men 1729 har där vid hans namn anmärkts "skifwen på Fischers lista", och efter bokhållaren Isak Fischer vid Nyhyttan har han bokförts som gruvdräng. Där finns han sedan med samma yrkestitel tills han 1738 fått anteckningen "skrifs

"wid Östmåsa". Vid Östanmåsa har han detta år bokförts som grufdräng, men i de följande årens mantalslängder har jag ej kunnat finna honom. Det är ju rätt intressant att få ett sådant exempel på hur en bonde kommer på obestånd och blir industriarbetare efter ett mellanspel som lösdrivare.

Teresa har varit i Polen en vecka och kom hem i går. Jag har haft ett stort korrektur att arbeta med i tjänsten, och det var så försenat av strejken i maj att jag måste stanna hemma och arbeta med det. På vägen från hennes avresa från Arlanda förra lördagen gick jag in på krigsarkivet. Där sökte jag Anna Eriksdotters förste make, soldaten Åhman, med vilken hon skall ha gift sig 1708 enligt 1763 års begravningsbok, och jag fann i Västmanlands regementes bergslagskompani ingen soldat med detta namn i Norberg men däremot i Norrbärke. I 1712 års rulla (Generalmönsterrullor, vol. 62) har som nr 18 i detta kompani bokförts en Jacob Larsson Åhman, som "wid förra gen:mönstringen warit i Riga och wid dess öfwergång 1710 förkommit." Jag har nu rekvirerat mormonfilmer för Norrbärke för att tillvarataga möjligheterna att få Anna Eriksdotter belyst.

I krigsarkivet fann jag också, att hennes senare make Jacob Olofsson Nyman, nr 97 på samma kompani, enligt 1715 års rulla (Generalmönsterrullor, vol. 63) var 22 år gammal och bamnfödd i Norbergs socken. Av Rullor IV i Västmanlands regementes arkiv fann jag, att han 1725 fick 6 par spö "för åtskillige fel" och avskedades i september 1736 på grund av "fallande sjukan" (epilepsi).

P.S. 16/6: I dag kom filmer av Norrbärke födelse- och vigselböcker, men jag fann ingen vigsel för soldat Åhman och Anna Eriksdotter 1708, ej heller några barn till dem de närmast följande åren. Husförhörslängd saknas för denna tid.

Jag undersökte (vid ett senare besök) i Krigsarkivet även våra förfäder i Hedemora. "Profviantmästare" var tydligen ett – för ovanlighetens skull långt – soldatnamn, som bars av alla på varandra följande soldater i roten (alltså ej någon yrkestitel). Av Västmanlands regementes rulla 1694 (Generalmönsterrullor, vol. 61) framgår, att nr 27 av överstelöjtnantens kompani Olof Larsson Profviantmästare lejts till soldat redan 1689, och av 1710 års rulla (i samma bunt) får man veta, att en Anders Andersson Profviantmästare lejdes till soldat 1709. De mellanliggande rullorna försvann tydligen med det svenska fältkansliets handlingar i samband med Poltava- och Perevolotjna-katastroferna. Så vad det blev av Olof Larsson fick jag ej veta. Av 1721 års rulla (Generalmönsterrullor, vol. 64) framgår, att Hans Hansson Hiorth (nr 3 på överstelöjtnantens kompani) då var 24 år och hade 7 tjänsteår samt var dalkarl. Generalmönsterrulla, vol. 66:3, meddelade, att han dog i Finland 24 januari 1742.

Kopia av ytterligare sockenprotokollsexcerpter om Halvarsbenning och Fragg bifogas.

Våra amerikanska släktingar kommer enligt senaste meddelande först den 22 juni på kvällen till Arlanda, så det blev ingen midsommar i Granjärde, men de ska stanna i Europa i två månader, så det blir väl senare utflykter med dem i stället.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

Västerås den 8 juni 1980

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av 30 maj.
Att Per Jönssons i Flängan hustru kommer från Halvarsbenning har jag från delningen av Östra gården då hennes arvsdel diskuterades. Om hon har arvsrätt i Östra gården finns bara Per Östensson och Per Hermansson att välja mellan, såvida hon inte är en ättling till Bengt Henniksson i Nordansjö.
Eftersom vi har filmer från Västmanland tillgängliga på vårt bibliotek tänkte jag att jag skulle hjälpa Dig med Anna Ersdotter. Tyvärr blev dock resultatet tämligen klent och det förefaller att bli en svår nöt att knäcka. Jag kunde inte heller finna henne i Norbergs vigselbok Och lika negativt resultat blev det i vigselböckerna för Söderbärke, Västanfors, Karbenning och Väster Färnebo. Tyvärr glömde jag Väster Våla.
I husförhör AI 2, första upplägget finns i Spännartorpet:
Eric Sp......
hustru Kiersten
son Matts
dot Malin
    Margta
    Kiersten
    Anna

I andra upplägget är barnen borta och föräldrarna dör.

Första upplägget omfattar åren 1705-15 och det andra 1716-28. Lägget är opaginerat. Spännartorpet är ganska långt bak efter den nordöstra delen av Norberg, Andersbenning, Nordansjö, Kylsbo, Gruvtorpen men före Norbergs by.

I AI 3, fol 66 finns
Soldat Jacob Nyman
hustru Anna
son Eric
son Jacob

Jag är ledsen att jag inte kunde bjuda på ett bättre resultat. Födelseboken xar för 1725 var upptagen av en annan forskare och han var så djupt försjunken i den att jag inte vågade störa. Du har ju också rekvirerat den.

Om ett par gifte sig i Norberg före 1643 då vigselboken började föras är det nästan omöjligt att finna hennes patronymikon. Hon lever och dör som hustru Carin eller Anders Västgötes hustru. Har man sådan tur att ett av deras barn gifter sig till Västanfors och lever till efter år 1700 kan man dock i Västanfors utförliga dödbok få uppgift om födelseår och -plats samt föräldrarnas namn. Det var så jag fann Anders Västgötes hustrs namn och jag har även tidigare lyckats med den omvägen. Anders Västgöte har ännu inte fått äran att vara med på min antavla, men efter Dina senaste upplysningar är det nog på tiden att föra in honom.
Jag tycker även att sambandet mellan Jöns Larsson och Eric Mattsson förefaller säkert, men jag skulle gärna vilja ha något mera påtagligt indicie. Den Hans Larrsson, som finns i landskapshandlingarna 1607 är säkerligen Hemming Hanssons i Hemshyttan far. Enligt en akt i de "Strödda domboks- och rättegångshandlinga" ägde Lars Hemmingssons söner såväl den här gården i Djupkärra som den i Hemshyttan.år 1567. Hans och Jöns Larsson var då i Djupkärra medan bodern Nils skötte affärerna i Hemshyttan. I Älvsborga lösen är dock Jöns Larsson ensam i Djupkärra. Enligt samma aktsamling gjorde Hans Larssons ättlingar och Jöns Larsson ett vänligt jordebyte på 1590-talet så att Jöns Larsson blev ensam ägare till Djupkärra och Hans Larssons ättlingar ägare till Hemshyttan. Hans Larsson levde fortfarande och deltog i förhandlingarna, men det var barnen som formellt stod för bytet. Det är ju inte otroligt att Hans Larsson efter Jöns Larssons död hjälpte "småpojkarna" i Djupkärra.

Storleken av gårdarna har jag från kartor i Lantmäteristyrelsens arkiv i Gävle. Den tidigaste har nummer 45[1], tyvärr har jag inget årtal.
Östra gården 7/8 bergslagshem
Västra gården 5/8 bergslagshem
Djupkärretorpet 1/4

Nästa karta har nummer 45[2] från 1726
Nedergården 5/8 hemman
2 åbor
Per Nilsson 1/4
Per Holstensson 3/8

45[3]. Delningsinstrument i Nedere gården i Västra Djupkärra 1745.
Närvarande var bergsmännen och skattejordägarna Olof Persson och Erik Persson. Den förre ägare till 1/4-del hemman och den senare av hälften uti 3/8 och avlidne Holsten Perssons änka Brita Ersdotter och omyndiga son inneha den andra delen.

Leonard Perssons uppgift att Per Hanssons i Vad hustru var född i Halvarsbenning. Det överensstämmer ju väl med vad som tycktes vara den släktens system, att helst gifta sig med släktingar. Om uppgiften ät riktig ligger det närmast till hands att hon var dotter till Per Östensson. Förnamnet tror jag dock inte på, enligt husförhör AI1 hette hon Anna och enligt Sara Persdotters dödsnotis hette hon Anna Persdotter. I husförhöret, upprättat 1673, finns noteringen "död", men jag har inte kunnat återfinna henne i dödboken, som påbörjades 1675. Jag har därför antagit att hon dog 1673-75, men dödboken är kanske inte så helt tillförlitlig i början.
Jag har gjort ett nytt besök i Uppsala, denna gång dock utan nämnvärda framgångar.
Proviantmästaren Olof Larsson vigdes den 18 november 1694, men det anges inte varifrån han kommer. I HF AI2 finns en längd över soldater och den anger att han tillhör Västmanlands regemente och tydligen samma kompani som min anfader på Liljeholms i Vikmanshyttan sida, Per Andersson Luranth, far till Tälgkniv. För Luranth anges i Hf att han är i Polen och det förefaller som om han inte kommer tillbaka därifrån. Detsamma gäller kanske Olof Larsson om de tillhör samma kompani. Du får fråga Teresa vad hennes förfäder egentligen gjorde med våra förfäder.
Ingel Anderssons i Brunna hustru, Kerstin Persdotter, dog 7 mars 1746, 73 år gammal. Till vår kollektion av Ingel kan vi tillfoga, dels Eric Ingelsson i Nås, som fick en dotter 1691, dels Ingel Andersson i Sjulsbo, som fick en son 1694. Vid det sistmämnda dopet fanns vittnen från Julmakarbo så det är nog samma Ingel Andersson jag fann i vigselboken.
Hans Hansson Hjort kunde jag inte finna i dödboken 1741. Hans änka var med i HF AI8, som upplades 1759, men var struken i AI9 utan angivande av dödsår. Hans Hjort gifte sig troligen efter 1715 då vigselbok saknas. För våra soldater återstår nog endast Krigsarkivet om vi skall komma längre.
Tack också för uppgifterna från småprotokollen. Jag ber att få vänta med att studera dem till efter vår Rättvikssemester, som vi börjar på lördag.
Det var trevligt att våra släktingar i Amerika inte har glömt Sverige och jag hoppas Ni får det trevligt i Grangärde med dans kring midsommarstången och andra trevliga saker som hör den helgen till. Jag ber Dig framföra mina hjärtligaste hälsningar både till släktingarna från Amerika och till Åke Spennare.

Hjärtliga hälsningar

1

Solna den 30 maj 1980

Bäste Arne.

Hjärtligt tack för Ditt långa brev av den 25 maj!
Att Per Jönsson i Flängan var far till Anders Persson och Hans Persson förefaller klart, men varifrån har Du övertygelsen, att den förres hustru var från Halvarsbenning? Du vet inte, vad hon hette i förnamn, men Du har tydligen blivit övertygad om att hennes far hette Per, ehuru hans identifiering är oviss.
Kort efter det att jag avsänt mitt föregående brev till Dig, kom jag att läsa om tidigare brev från Dig, av vilka framgår, att Du sysslat med Eric Andersson i Västra Djupkärra. Det vore ju intressant, om vi vore besläktade även på den sidan, och om även min anmoder Anna Ersdotter vore en Vad-ättling, men så länge grunden för denna kombination endast är hennes dödboksnotis 1763 med uppgiften, att hon var född 1684 i Norberg (där kallas hon ju till på köpet "Jansdotter"), tycker jag, att jag måste förhålla mig tveksam och önska bevis eller åtminstone fler indicier, eftersom jag tycker mig skönja, att det föreligger en social skillnad mellan de besuttna bönderna i Väster Djupkärra, Halvarsbenning och Vad å ena sidan och Anna Ersdotters länge egendomslösa ättlingar. Om Du stöter på notiser om uppgörelser mellan Eric Anderssons i Västra Djupkärra barn om arvslotterna där, vore jag alltså tacksam för meddelande. Själv har jag nu rekvirerat födelseboksfilmen för Norberg för år 1725 i förhoppning att fadderuppgifterna vid Anna Ersdotters

sedermera gruvarbetaren i Stripåsen)
son Jacob Jacobsson Påfågels dop skall kunna ge några indicier beträffande hennes härkomst. Enligt dödboksnotisen 1763 hade hon före äktenskapet med soldaten Jacob (Olsson) Nyman (som jag senast spårat i Korartorpet i Norberg 1738) och som enligt sonens dopnotis "besovit henne under äktenskapslöfte och äkta vill") gift sig 1708 med en soldat Åhman, med vilken hon fått två söner och en dotter, av vilka en son dött före henne (den andre hette Anders och bodde med henne och Nyman i Korartorpet utan att jag sedan lyckats följa honom). Jag vill nämna, att jag förgäves sökt vigseln med Åhman i Norbergs vigselbok 1708, så jag skall vid tillfälle söka hennes adress via krigsarkivets rullor. Än så länge vet jag om hennes adress före Korartorpet endast, att sonen Jacob föddes 14 mars 1725 i Spännartorpet i Norberg, varifrån hon kom enligt vigselnotisen 11 juli samma år.
I Ditt brev av den 17 oktober 1978 var Du tveksam, om Eric Anderssons far Anders Westgöte blivit måg hos Henrika Hansson eller Eric Mattsson i Västra Djupkärra, men nu har Du tydligen funnit en uppgift, att Anders (Arvidsson) Westgötes hustru hette Carin Ericsdotter. Jag har tittat litet på Västra Djupkärra i det kamerala materialet och funnit Eric Andersson tidigast i 1672 års mantalslängd. I årgång 1671 står det "Död" vid Anders Westgötes namn, och 1667 uppges denne ha "fått slag" och vara "sjuklig". Han finns tidigast i mantalslängden 1640, före vilket år endast Henrika Hansson och Eric Mattsson representerar Västra Djupkärra. Av jordeböckerna framgår, att Anders Westgötes gård blivit skattlagd först 1645, då den uppges till 1/4 mantal, medan Eric Mattssons var 1/2 och Henrika Hanssons 3/4 mantal. Denna skillnad tycks dock ej ha uppstått genom att Anders Westgötes

gård avsöndrats från Eric Mattssons, ty den finns redan i Dalarnas landskapshandlingar 1620:2, f. 79 v.
Varifrån har Du uppgiften, att Eric Mattsson hade 7/8 mantal och Blenninge-Hansgården 5/8?
Vad beträffar tidpunkten för växlingen mellan Jöns Larsson och Eric Mattsson i Västra Djupkärra finner jag den förre senast i mantalslängden i Dalarnas landskapshandlingar 1605:6 och den senare tidigast i motsvarande längd i 1606:5, men i Dalarnas landskapshandlingar 1607:14 redovisar mantalslängden i stället en Hans Larsson och jordeboken ("årliga räntan") en Anders Jönsson. För 1608 och 1609 har jag ej funnit några längder, men i Dalarnas landskapshandlingar 1610:11 finns i hjonelagslängden en Eric, som i samma års jordebok kallas Eric Mattsson.
Till sist vill jag fråga Dig om en uppgift, som jag häromdagen (samma, då jag) gick igenom mina kopior av Leonard Perssons i Vad och hans morbror stationsmästaren Edward Ehrlings (jfr Släkt och hävd 1971, s. 231) anteckningar. Båda påstår, att Per Hanssons i Vad hustru hette Marit Persdotter, dog 1676 och var född i Halvarsbenning. Jag har förgäves sökt henne i Ditt häfte om Halvarsbenning och undrar nu, om Du sett något som tyder på att detta är riktigt, eller om vi skall tro att det endast är ett försök att förklara, att Per Hanssons son Matts Persson kom till Halvarsbenning, i ovetskap om Ditt rön, att denne gifte sig med änkan efter Hans Bengtsson i Halvarsbenning. Ehrling och Leonard Persson har ju inte alltid visat sig pålitliga (jfr Släkt och hävd 1971, s. 239, not 3).
Som vanligt bifogar jag några kopior av domprotokollsexcerpter om Halvarsbenning och Fagg i förhoppning att få Dina sakkunniga genealogiska kommentarer.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

V. g. vänd!

P. S. 12333, vår släkting (min syssling) Åke Spennare
ringde här om dagen om att min mammas kusiner
1291 Bob Lindquist och 1292 Esther Hemming, född Lindquist,
kommer till Sverige strax före midsommar. Med anledning
därav har jag gjort några extra kopior av Ditt häfte om
Snickarbo-ättlingarna, av vilka jag sänt en till Åke
Spennare. Han planerar att bjuda Teresa och mig tillsamm̄ med
amerikasläktingarna och sina syskon till sitt sommarställe
i Grangärde i midsommar. I samband med kopieringen
har jag gjort några smärre kompletteringar och
korrigeringar:

1291 Bob Lindquist har gift om sig med Marie O'Rear,
som också är med till Sverige
1292:s make Eric Hemming dog 1979
12223: Mildred dog våren 1980
12333: Åke skall strykas under
12334 kallas inte Britt utan Britta.
125 Sofia Matilda Lindquist bör ej ha adressen Bjurfors,
eftersom hon dog 1875 och hennes föräldrar först 1878
flyttade till Bjurfors (Sågtorpet).
12362: Lennart Bjurling bor i Fornby, ej Fornborg
122231 Carina Fröjdsten har fått sonen Fredrik år 1979 (1222312)
122312 Henrik Gillingstam har lämnat Göteborg och bor åter i Stockholm

Västerås den 25 maj 1980

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt intressanta och innehållsrika brev av den 10 maj. Det var många nyheter Du kom med.
Vigselboken för de sista trettio åren på 1600-talet var tydligen för tunt statistikunderlag för att konstatera att Ingel var ett relativt sällsynt namn i Hedemora. Nu finner Du ytterligare en Matts Ingelsson i Brunna där vi förut har Ingel Mattson, Anders Ingelsson, Matts Ingelsson och Ingel Anderssson i slutet av detta sekel. Gamle Anders Ersson i Nås är väl förmodligen far till den Eric Andersson, som gifte sig samtidigt med Ingel Andersson, därmed sonhustrun 1692. Anders Ersson var också vittne vid dopet av Anders Ingelssons första barn. Att Ingel Andersson gifte in sig i en gård där det föregående generation funnits en Matts Ingelsson får vi väl betrakta som en tillfällighet.
Det står tydligt och klart "Provian-tmästare Olof Larsson i husförhörslängden, men det ligger ju nära till hands att han i det militära får namnet Proviant.
Hans Mattssons fader (endast mitt antagande) Matts Knutsson fanns inte i husförhörslängden, endast "Matts Knuts änka" överst på sidan. Efter hennes och Hans Mattssons död flyttades den sistnämndes änka upp och prästen ändrade till "Hans Matts änka" på det smarta sättet att han skrev till "Hans" och strök över "Knuts". Det är möjligt att Matts Knutsson dog före 1675.
Det var intressant att Du träffat på Matts Gissell i Karbenning. Jag har en gammal notering att jag skall söka i Väster Färnebo vigselbok efter hans vigsel för att få veta varifrån hustrun kommer. Jag har glömt anledningen till att jag noterat detta, men antagligen har jag sett någonting, någonstans som givit honom anknytning till Karbenning. Han tycks ha flyttat ofta mellan Norberg och Karbenning. Åren 1678 och 1680 föddes barn till honom i Gruvtorpet, som enligt placeringen i husförhörslängden såg ut att ligga i eller invid Norbergs by. I husförhörslängden 1705 finns han även där. Wentzells barn Matts föddes i Nyhyttan 1677 och från 1685 finns han i Norbergs by. Tack för Dina utdrag ur småprotokollen och jag skall försöka identifiera de nämnda personerna.
Volym 355,f 621 och 625-626:
Jag kan inte förstå annat än att Anders Persson måste vara Holsten Anderssons brorson, född 1751-12-16. Se sidan 10 i mitt häfte. Det förvånande är dock att Holsten Andersson enligt volym 80, f 428 v, Ditt brev av 25 mars, löste ut sina syskon inklusive brorssönerna Holsten och Anders Perssöner. De inlösta delarna stämmer dock inte med antalet syskon, detborde varit 8/10 av hemmanet, varför man kanske kan anta att protokollet är ofullständigt. Iett skiftesprotokoll från 1791 anges att Holsten Andersson och Anders Persson har var sin 1/6 i Västra gården. I en enhet som jag inte kunde tyda, men som jag gissade var tunnland hade de 89 åker och 959 skog tillsammans. Holsten Perssons farfar ärvde 1/5 av Västra gårdens 3/4 mantal och detta arv är ju ungefär detsamma som 1/6, Vilket sedan på något sätt tycks ha fördubblats. Per Andersson, som enligt samma skiftesprotokoll har 1/8 i Västra gården har 32 (tunnland) åker och 284 skog. Detta bekräfta ju att Holsten Andersson och Anders Persson verkligen hade 1/6 vardera. I Ditt brev av den 25 mars meddelar Du från volym 338, f 1002-1003, att von Stockenström fick inteckning i Jan Holstenssons 5/24 hemman. Det är Holstens Anderssons andel, som här ändrat storlek igen.
Volym 345, f 669 och 352, f 369.
Gamle Anders Persson är troligen son till Per Hansson, sida 9 i mitt häfte, vilket skulle betyda att jag har angivit fel namn på Anders Perssons första hustru. Det skulle också betyda att hennes barn i hennes första äktenskap i Hemshyttan ärvde henne i Halvarsbenning.

Volym 345, f 669 v och volym 352, f 406 v-407
Olof Olsson, gift med Sara Mattsdotter, är son till Olof Olsson nederst på sidan 7 i mitt häfte. Han är född 6 juli 1775. Jag har endast noterat barnen Olof, född 25 dec 1794, och Anna, född 16 juni 1798. Det hemman, som den äldre Olof Olsson innehade var från början även det 1/5 av Västra gården. Förmodligen hände det en del ändringar när Olof Olssons änke gifte om sig med Matts Andersson i Halvarsbenning.
Volym 352, f 406-407
Maria Hansdotter är dotter till Hans Ersson, född 1750, i Sörgården. Hemmanet är den fjärdedel av Sörgården, som Lars Larsson köpte av Kielwast Johansson i början av 1700-talet.
De övriga i Fragg kan jag inte exakt identifiera, men det tycks i samtliga fall röra sig om Norrgården.
Jag har glömt påpeka för Dig att det födelseår jag först uppgav för Catarina Hansdotter i Grådö var felaktigt. I husförhöret för Grådö läste jag det felaktigt till 1722, vilket berodde på att det tillsammans med namnet var överstruket med anledning av hennes död. Vigsel- och dödbok angav det till 1728 och husförhöret för hennes föräldrar kompletterade det med datum 13 sept.

Jag förstår inte riktigt Anders Berglund, jag har aldrig varit tveksam om släktskapen mellan Per Jönsson och Anders Persson, som är min anfader i Flängan. Jag hade tidigare omtalat för honom att Per Jönssons hustru var dotter till Per Östensson och jag hade detta med i mitt material för mitt häfte om Halvarsbenning, som Anders sett och diskuterat med mig. Jag blev dock i sista stund tveksam om det var Per Östenssons eller Per Hermanssons dotter, vilket resulterade i att jag strök henne ur materialet. När Anders fick ett exemplar påpekade han att denne dotter saknades samt att även Per Perssons dotter Annika var bortglömd. Jag omtalade mina misstankar och lovade återkomma när det klarnat. Förutom Norberg och ~~Skinnskatteberg~~ har Hedekärke Anders och jag gemensamma intressen även i Skinnskatteberg och det är mycket trevligt att diskutera problemen med honom. Han har utfört ett jättearbete när det gäller Skinnskatteberg genom att försöka tyda och därefter skriva av en mycket kladdigt förd bok över döpta, vigda och döda från 1623 och fram till slutet av seklet, Därefter har den förts på ett bättre sätt så att den är relativt lätt läsbar.
Det var trevligt att möta Dig även i Västra Djupkärra. Jag härstammar nämligen från Eric Andersson, dels genom hans dotter Catharina, gift med nämndeman Hans Ersson i Lilla Bråfors och mor till Carl Hansson i Backgården i Halvarsbenning, dels genom dottern Kerstin, gift med Anders Hansson, 1667-1710, i Östra gården i Halvarsbenning.
Eric Andersson var gift med Sara Persdotter, dotter till Per Hansson och Anna Persdotter i Vad, en ny anförlust för Dig. Inlösen av hennes systerlott i Vad omnämner Du på sidan 237 i Din artikel om Vad.
Eric Andersson är en rätt svårfångad person. Han föddes troligen just innan födelseboken i Norberg började föras 1643, han passade på att gifta sig de år på 1660-talet då vigselbok saknas och han dog någon månad innan en ganska utförlig personaliebok började föras 1698. Det framgår av domstolsprotokoll att han har syskon i Västra Djupkärra och detta tyder på att han är född där. Den enda tänkbara fadern är då Anders Arwidsson,Västgöte, som var den enda Anders och som dessutom fick barn under 1640-talet. Anders Arwidsson var gift med Carin Ericsdotter, dotter till Eric Mattsson i Oppgården.
Eric och Sara hade totalt 2 söner och 7 döttrar och av dessa dog 4 döttrar som barn. Före Din anmoder Anna hade de ytterligare två döttrar med detta namn så de var tydligen angelägna om att ha en dotter med Saras moders namn. Sara Persdotter dog 1699 och i personalieboken anges att hon är född 1646. Anders Arwidssons svärfar Eric Mattson är troligen sonson till Jöns Larsson, som levde de första åren av 1600-talet. Därefter har jag en lucka fram till Älvsborgs lösen 1615 då Eric Mattsson skattar för gården. 1618 tillkommer Hemming Mattsson parallellt med Eric. 1625 och senare äer Eric Mattsson ensam till dess han på 1650-talet avlöses av sonen Matts Ersson.

Denna lucka har jag tänkt mig att med hjälp av Dalarnas landskapshandlingar fylla ut med en Matts Jönsson. Eric Mattssons moder dog i Västra Djupkärra år 1629, vilket stärker min tilltro till att det finns en Matts Jönsson. Jöns Larsson måste ha varit gammal när han dog. Han är son till Lars Hemmingsson i Hemshyttan, som att döma av skattelängderna dog före 1539. Jöns Larsson var nämndeman vid ett ting i Norberg 1567. Luckan har aldrig blivit utfylld därför att varje gång jag varit i närheten av landskapshandlingarna har andra intressen och andra volymer mera pockat på mitt intresse.
Om dessa mina två antaganden går ihop är Eric Andersson alltså en ättling från Hemshyttan vilket gör det lättare att förstå att han har en hustru från Vad. Det för Hemshyttan typiska namnet Hemming på Eric Mattssons bror stärker ju också antagandet.
Det fanns två gårdar i Västra Djupkärra på 1600-talet. Oppgården eller Östra gården på 7/8 mantal var Jöns Larssons och Eric Mattssons.
Nedergården eller Västra gården på 5/8 mantal var den gård som Hans Persson från Vad gifte in sig i och övertog efter svärfadern Torbjörn Persson. Efter Hennika Hanssons död delades gården mellan sonen Holsten Henniksson som fick 3/8 och mågen Nils Bengtsson som fick 2/8. De sålde tidigt till Fagersta, redan 1775 ägde Barcheus en stor del av gården.
Dessutom fanns Djupkärretorpet på 1/4 mantal beläget invid gränsen till Dalarna och jag antar att det var där Anders Västgöte hade sitt hemvist.
Anders Berglund gav mig ett tips om att det på Krigsarkivet fanns roterings- och utskrivningslängder, som upptog alla manliga innevånare i Söderbärke och Norberg som hade fyllt 15 år och var dugliga till militärtjänst.år 1631.
Jag ringde Krigsarkivet och träffade en vänlig tjänsteman som lovade att leta fram dem och sända mig kopior.
Från för oss intressanta byar kan jag nämna:
I Moren finns Anders Hindersson men ingen son.
I Dullbo endast Simon.
I Sörbo Torsten Halvardsson. Halvard levde men var tydligen för gammal.
I Hemshyttan var Hemming Hansson överårig, men sonen Nils var "fit for fight" liksom mågen Per Nilsson. Jag har länge sökt efter bevis för att Per Nilsson i Spjutsbo var måg till Hemming Hansson och anser mig nu har funnit detta. Per Nilsson är visserligen inget unikt namn men när han dessutom har en hustru Hemmingsdotter bör det vara klart. En kontroll i Norbergs samtidiga längd visar att han ännu inte kommit till Spjutsbo.
I Vad finns Hans Holstensson, mågen Hans Hemmingsson, sonen Per Hansson och drängen Torsten Nilsson. Även Torsten Holstensson med mågen Nils Persson och drängen Per Västgöte.
I Tolvsbo finns Carl Ericsson

I Norbergs längd finns husbonden med, tydligen oavsett om han ät krigsduglig eller inte.
I Fragg finns följande:
Kielwast
Esbjörn
Enkian (Joen Ericssons)
Dräng N
Olof Andersson
Sönerna Matts och Erik
Jost..
Bengt
Olof Eriksson
Matts ......
Broder Bengt
De tre förstnämnda är ju de gårdsägare vi förut känner till, men resten är för mig okända storheter. Mantalslängden för 1635 upptar Per Jönsson, Kielwast Per Andersson och Skomakaren. 1637 finns Kielwast, Per Jönsson, Store Per och Per .... 1641 finns Kielwast, Per Jönsson, Esbjörn och Per .... Ingen av de okända i roteringslängden finns med i mantalslängden.
Om jag gör några ytterligare upptäckter i dessa längder skall jag återkomma.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 10 maj 1980.

Bäste Arne.

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 27 april med alla nya förfäder! Det föranledde mig att i kammararkivmaterialet fortsätta Dina undersökningar: Petter Ericsson i Brunna, som i mantalslängderna kallas Per, fann jag tidigast 1670 och med hustru från 1672. Åren 1680-1681 är han i mantalslängderna hopkopplad med en Anders ("Per och Anders Ericssöner"), vilket kan tyda på att en broder temporärt hemkommit. Före honom redovisas gården under en hustru "Maria", som har en son 1669 och två söner 1668. Sannolikt är detta felskrivning för Marina, som förekommer på samma gård med två söner 1663-1667, med en son 1660-1661 och utan son 1653. 1654-1659 redovisas gården under en Matts Ingelsson, som hela tiden har hustru och 1658-1659 en (?styv-) son. Att Marina har gården både 1653 och 1660-1667 förefaller mig tala för att hon efter sin förste makes död gift om sig med Matts Ingelsson, som egendomligt nog ej betalar mantalspengar för sig själv (men för hustrun) 1656-1659. Han har kanske varit överårig (eller knekt?). Per Ericssons far, Marinas förste make, bör ha varit den Eric Andersson under vilken nämnda gård redovisas 1635-1652. Ett indicium härför är sannolikt den ovannämnda förekomsten av en Anders Ericsson på gården 1680-1681. I mantalslängden 1635 finns namn på elva bönder i Brunna men 1634 (båda i Säters läns verifikationer) endast tio, och den 1635 sist införde Eric Andersson har ej införts i anknytning till någon

Anders, varför endast ev. domboksgenomgång torde kunna lösa ~~gåt~~ gåtan, hur han fick sin gård.
Eftersom Du ej fått fram dödsnotis för Hans Hansson Hjorts änka, kan jag nämna, att hon bodde i Målby enligt mantalslängderna 1742-1751. 1752 står på hennes plats Anders Hansson (tydligen den av Dig nämnde sonen) med marginalnotis "mod(er)n g(amma)l och bräckl(ig)", men 1753 finns ingen sådan marginalnotis vid Anders Hanssons namn.
"Hans Hiort S." nämnes i mantalslängderna i Målby tidigast 1723 och då närmast efter svärfadern, som både då och tidigare kallas "Olof Proviant S.", så man kan tro, att han haft "Proviant" som soldatnamn (står det verkligen uttryckligen i husförhörslängden, att han var proviantmästare?).
Svärfadern är ej med i mantalslängden 1724.
Olof Larssons svärfar Hans Mattsson fann jag i mantalslängderna senast 1698, 1699-1701 följd av änkan. Tidigast förekommer han i Målby 1691 och då med uppgiften "ifrån Tuhrboo". Vid "Turbo hamrar" finns han samma år med hänvisning till Målby och tidigare ända sedan 1675. Hans av Dig nämnde fader Matts Knutsson fann jag varken i Turbo eller i Målby.
Vad beträffar Näs-problemet visade det sig, att 1691 års mantalslängd nämner inte mindre än ~~tolv~~ elva personer i Näs med ~~...~~ namnet Anders. Gamle Anders Hansson, unge Anders Hansson, Anders Persson, gamle Anders Mattsson, mjölnaren Anders Bengtsson, unge Anders Mattsson, den med sin bror Matts sammanboende Anders Eriksson och ytterligare en Anders Eriksson hade inga söner men Anders Andersson, Anders Gabrielsson och gamle Anders Eriksson var sin son, men alla dessa tre söner var kvar i Näs både 1692 och 1693. Endast gamle Anders Eriksson

har 1692 och 1693 även en sonhustru, men det kan knappast vara Pe(tte)r Ericssons i Brunna dotter, eftersom hos den sistnämnde både 1692 och 1693 (men ej 1691) bokförts dotter och måg. Jag kan ej tänka mig någon annan lösning än att Ingel Andersson vid sin vigsel 1691 varit dräng i Nås och haft sina föräldrar annorstädes.

Jag kan också "hälsa på" vår anfader Matts Gissell. Under ~~sitt~~ letandet i Norbergs dödbok efter Johan Kjellfastsson stötte jag nämligen på en notis om min morfars farmors morfars morfar Ægidius (även kallad "Gilius") Larsson i Rosendal död 1749, i vilken nämnes namnen på hans föräldrar i Blomdal i Karbenning (tidigare (Väster-)Fernebo fjärding), som i mantalslängderna visade sig ha varit knutna till Högfors bruk i samma socken. Vid detta bruk återfann jag i mantalslängderna ~~åren~~ 1687 – 1689 Matts Gissell, Johan Gissell och Gabriel Gissell, 1685 Matts och Johan Gissell och 1679 Wentzell Gissell tillsammans med Matts och Johan. 1678 års mantalslängds notis om Matts Gissell har nämnts av P. Norberg, Ur Högfors bruks historia (1937), s. 69

./. Jag bifogar (kopior av) ytterligare några smidesprotokollsexcerpter om Halvarsbenning och Fragg samt av brev och stamtavla från en trevlig pojke Anders Berglund från Västerås, som jag träffade i Torsten Ekströms sällskap, då jag 25 april var på Genealogiska föreningens vårmöte för att mottaga papper på att jag blivit hedersledamot (den nye ordföranden Erik Thorsell vill tydligen undanröja de ideologiska meningsskiljaktigheter som varit mellan mig och vissa prominenta föreningsmedlemmar.

jåsom jag förstod av vad han sade, då han tidigare besökte mig på mitt rum). Berglund nämnde i ett senare brev, att han talat med Dig om avsaknaden av bevis för att Hans Persson i Flaugan (+1715) verkligen var son till Per Jönsson och för att Per Jönssons hustru var dotter till Per Pehrsson i Halvarsbenning, och kompletterade Ditt Halvarsbenning-häfte med Per Perssons i Halvarsbenning 22/8 1691 döpta dotter Annicka, sedermera gift med Hans Persson d.y. i Flaugan. I fråga om det förstnämnda problemet gjorde jag en undersökning i mantalslängderna, där jag hittade Per Jönsson i Flaugan 1648-1673. 1674-1690 fann jag där Anders och Hans Perssöner, och eftersom Per Jönsson 1673 hade två söner och två sonhustrur, synes det mig så gott som säkert, att Du och Anders Berglund inte behöver betvivla att Hans Persson var son till Per Jönsson. Jag har underrättat Berglund därom. Eftersom Du forskat så mycket om Norberg vill jag passa på att fråga, om Du stött på något om en släktkrets där, som jag härstammar från: Min morfars farfars mofar, gruvarbetaren Jacob Jacobsson Påfågel vid Stripåsens koppargruva uppges både i födelseboken 1725 och dödboken 1773 vara son till soldaten Jacob Nyman och Anna Ersdotter. Då jag letade efter Johan Kettilfastsson, fann jag en dödboksnotis 1763 för soldaten Jacob Nymans änka Anna Jansdotter vid Grufriset, enligt vilken hon var född 1684 i Norberg och före äktenskapet med Nyman blivit gift 1708 med en soldat Åhman. Jag har svårt att tro annat än att hennes patronymikon blivit fel i dödboken. Då jag sökte finna hennes födelse, fann jag endast en Anna Ersdotter i Norberg 1684, nämligen Erik Anderssons i Västra Djupkärra 3/8 döpta dotter Anna. De nämnda soldaterna har Du väl ej stött på, så min fråga gäller närmast, om Du vet något om Erik Anderssons i Västra Djupkärra familj.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

Anders Berglund
Sandhamnsg. 2/414
115 40 STOCKHOLM

Stockholm
28/4 1980

Bäste Hans Gillingstam.

Jag skickar här en sammanställning över hur jag härstammar från vår gemensamma Vad-släkt, enligt vad jag lovade Dig på Geneal. fören:s möte i fredags kväll.

Jag har varit sparsam med data för överskådlighetens skull, men kan naturligtvis bli utförligare om Du så önskar. Jag tror nog inte att Du får några problem att hitta rätt i schemat ändå. Byarna som är angivna är bostadsorter, inte födelse-, och ligger nästan alla i Söderbärke-Norberg-Västanfors. (förutom Lilla Långtallbo i Surahammar och Schilån i Skinnsk. berg).

Varma hälsningar

Anders Berglund

.800427

Hennika Bengtsson i WAD

Peder Henniksson i WAD | /Östen Henniksson/ | Herman Henniksson i HALVBENNING

Per Hermansson i H.-BENNING

Holsten Persson i WAD | Per Östensson i H-BENNING, gm Karin Persdtr

Torsten Holstensson | Hans Holstensson | Marit Persdtr, gm Bengt H. i H.-BENNING | ♀, gm Per Jönsson i FLÄNGAN

Holsten Torstensson | Brita?, gm Hans Hemmingsson | Per Hansson i WAD | Hans Persson i FLÄNGAN, +1715

Torsten Holst. +1724, 76 år | Hemm. Hansson +1710, 80 år, gm Anna Bengtsdtr +1728, 98(!) år | Per Persson i WAD, +1719 | Per Hansson i FLÄNGAN, +1717

Jacob Torstensson i WAD, 1680-1733 | Hans Hemmingsson i WAD, 1664-1733 | Anna Persdtr, 1691-1762, gm Hans Perss. i FLSAN 1693-1735

Anders Jacobsson i WAD, 1707-1758 | Per Hansson i WAD, 1705-1759 | Anna Hansdtr, 1731(!)-1803, gm Anders E. i ONSJÖ, 1730-80

Anna Andersdtr, f. 1733 gm Anders A. i DANSKBO, f. 1736 | Erik Persson i BJÖRSBO, 1736-96 | Anders Andersson i ONSJÖ & MOREN, 1760-1842

Per Andersson i HEDK. & HÖGBYN, 1763-1832 | Erik Ersson i WIK & BREDSJÖN, 1774-1846 | Malena Andersdtr, 1783-1821, gm Erich Jacobss. Loo i SCHILÅN, 1775-1858

Anna Persdtr, 1802-87 gm Jan A. i L.LÅNGTALLBO, 1799-1863 | Lars Eric Ersson i BREDSJ. & MOREN, 1809-1851, gm Johanna Ersdtr Loo 1815-1901

Johanna Gustava J:dtr, 1847-1920 gm Jan Olof Lundin, 1833-1887 STATARE i IRSTA (U) & BRED & ENKÖPIS-NÄS (C) | Anna Stina Larsdotter, 1834-1914 gm Anders Morberg i MOREN, 1827-83

Carl Lundin, VÄSTERÅS 1873-1947 | Johanna Morberg, 1856-1947 gm Per Eric Larsson i LINDBO & BILLSJÖN, 1852-1923

Harry Lundin, 1900-1973, gm Elin Larsson, 1898-1968

Ingeborg Lundin, f. 1930 gm Nils Berglund, f. 1920

PROB. = Anders Berglund, f. 1957

Västerås den 27 april 1980

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 9 april med kompletteringarna till våra Hensbo-anor. Det ser ju helt riktigt ut och är troligen också riktigt, men en liten påminnelse om att försiktighet är av nöden får vi nedan när det gäller Ingel Andersson.
Jag besökte ULA i torsdags och gjorde nya framsteg som Du kan se av bifogade ansedlar. Du skall ha tack för den impuls Du gav mig att vända på min lista över forskningsobjekt i Hedemora. Det gick betydligt bättre i den"bortre änden" och min aversion mot Hedemoras kyrkböcker har avtagit så pass att jag nog med nytt mod kan ge mig på min farfars förfäder igen.
Ingel Andersson i Brunna var måg till Petter Ericsson och därför litet svårfunnen. Det var först efter det att jag i dopboken funnit hans senare barn, även de födda i Brunna, som jag gjorde den noggranna genomgång av HF, som avslöjade hans hemvist. Ingelssönerna i Brunna förekom inte vid något tillfälle som dopvittne, däremot var det varje gång en Anders eller Andersson från Nås. Detta fick mig att söka reda på hans vigsel och där stod mycket riktigt att Ingel Andersson från Nåås vigdes. Samtidigt vigdes även Eric Andersson från Nås, möjligen en broder. Jag sökte efter denne Eric i HF för Nås men kunde inte med säkerhet identifiera honom, i vigselboken ges inte brudens namn vilket annars hade kunnat vara till hjälp. Som en ren gissning vill jag framföra Anders Ersson i Nås som fader till Ingel.Om han i mantalslängden år 1691 eller 1692 förlorat en son och vinner en sonhustru anser jag det vara ett fullt bevis.
Detta var väl ett gott bevis på vilka fällor som lurar i kyrkböckerna. Att så ovanligt namn som Ingel är representerat i samma by genom en äldre Anders Ingelsson och en yngre Ingel Andersson och dessa är inte släkt. Jag roade mig med att med hjälp av vigselboken kontrollera hur vanligt namnet Ingel var i Hedemora. 1673 vigdes Matts Ingelsson i Brunna, 1675 Ingel Andersson från Juhlmakarbo, 1681 Anders Ingelsson i Brunna och 1691 Ingel Andersson i Nås. Dessa kan givetvis vara släkt i ett tidigare led och kanske ett par led tillbaka komma från samma Ingel.
Sökandet efter Catharina Hansdotter i Grådö startade jag i inflyttningslängden och när hon inte fanns där återgick jag till vigselboken där de fanns år 1754. Så långt tillbaka gick jag inte förra gången, det brukade ju inte ta så lång tid för första barnet som fem år. Soldaten Hans Hjorts och Proviantmästare Olof Larssons härkomst hann jag inte med, det får bli nästa gång jag besöker Uppsala.
Det var intressanta nyheter om soldat Eric Jöransson i Långshyttan, det enda jag kände till var soldatyrket.
Dina bilagda avskrifter från småprotokoll, volym 324 f 297 och f 302 gäller Jan Persson, född 4 dec 1760, och hans hustru Stina Hansdotter född 16 jan 1762 i Söderbärke. Hemmanet är den halvpart av Södra gården som Per Nilsson i Spjutsbo omkring år 1660 köpte av Kielwast Holstenssons måg Germund Olsson.

Per Hansson och Lars Persson på f 303 v kan jag inte med säkerhet identifiera. Troligen är Per Hansson son till Hans Ersson, född 24 nov 1750, som har 1/8 mantal i Södra gården. Hans Erssons son Per är född 22 aug 1784. Lars Persson är möjligen son till Per Larsson, född 15 nov 1744, i Norra gården. Per Larssons son Lars är född 2 dec 1783. Per Larsson ägde inte någon del i gården år 1793, men övertog kanske broderns, Lars Larssons del. Lars Larsson var troligen barnlös.
Vid mitt besök i ULA fann jag också att Matts Johansson i Grådö dog 1714 och änkan Karin Persdotter gifte om sig 1715 med en Anders Persson.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 9 april 1980.

Bäste Arne.

Hjärtligt tack för Dina båda brev av den 30 mars!
Det var länge sedan jag fick så många "nya" förfäder på en gång.
Av mantalslängderna framgår, att Johan Mattsson i Rensbo börjar förekomma 1681 och då tillsammans med en Bengt Mattsson, som bör vara en bror, eftersom gården 1680 redovisas under en Matts Johansson, som då uppges ha två söner och två sonhustrur. Matts Johansson börjar förekomma 1646, och 1645 redovisas gården under en Johan Mattsson, som förekommer redan i tiondelängden 1607 (Dalarnas landskapshandlingar 1607:13). Före honom finns där en Matts Nilsson i Dalarnas landskapshandlingar 1605:5, och denne har jag tidigast funnit i hjälpgärdslängden 1580 (Dalarnas landskapshandlingar 1580:6). 1579 redovisas samma gård under en Nils Andersson, som finns redan i Dalarnas landskapshandlingar 1539:4. Det ska bli intressant att vid tillfälle gå igenom Hedemora domböcker och se efter, om det går att bevisa, att det hela tiden är fråga om far och son. Byn har på 1500-talet fyra gårdar och på 1600-talet fem, men jag har noga kontrollerat grannarnas namn vid ägarskiftena, så jag tror nog ovanstående ägarlängd håller.
Beträffande Din undran över Anders Ingelsson och Matts Ingelsson i Brunna fann jag i mantalslängderna, att den förre finns där 1679-1711 och 1712 avlöses av en "unge" Anders Andersson, medan Matts Ingelsson finns där 1670-1712 och 1713 avlöses av en Ingel Mattsson. Sistnämnde namn möter även 1662 och tidigare, då det

sannolikt barn av Anders' och Matts' far, som torde ha dött, ty 1663-67 redovisas samma gård under en hustru Margreta, som sannolikt gifte om sig med en Lars Eriksson, under vilken gården redovisas 1668-69. (Det kan hypotetiskt vara en mäg) Någon Ingel Andersson finner jag ej i mantalslängderna, och Anders Ingelsson har ingen hemmavarande son vid den aktuella tidpunkten 1695-96.

En uppgift i Husby husförhörslängd, att vår anfader Erik Jöransson i Långshyttan var soldat i Skedvi med namnet "Späckt", föranledde mig att leta efter honom i Stora Skedvi begravnings- och personalie-bok 1730 (det år han dog enligt Husby husförhörslängd, ehuru han ej finns i Husby dödbok). Och mycket riktigt: "Dominica Laetare" (8 mars) begrovs sal. "Erik Jörsson Späckt" (soldatnamnet av någon anledning överstruket) ifrån Uplo, född i Husby, och man får också veta, att han med sin första hustru fick 9 barn, varav 1 son och 5 döttrar ännu levde. Efter att ha varit änkling i 2 år gifte han om sig och levde i 9 år med sin andra hustru, nu änka, och fick med henne 1 son och 2 döttrar, alla levande. Han hade "begott sig väl med sina grannar och nagrannar". Sjuk av häll och styng, hade han vid 50 års ålder avlidit "sistlidne torsdag 8 dagar sedan", d.v.s. 26 februari.

Jag har också hunnit en bit till med Halvarsbenning (och Fragg) i 1821 års smiprotokoll och bifogar xerokopia av mina excerpter därur. ./.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

Solna den 25 mars 1980

Bäste Arne

Tack för Ditt brev av den 23 dennes med alla intressanta uppgifter!

Det är alldeles riktigt, att det står "modren" i vad Du kallar bouppteckningen eller vad jag vid närmare undersökning vill kalla arvskiftesbrevet. Tyvärr är ju dokumentet i fråga skadat just därefter, så att meningen blir något oklar, men ordalydelsen tyder ju snarast på att det är fråga om Bengt Hinderssons arvingars mor, ej hans egen. Men att hon ej är med i husförhörslängden är ju i så fall mystiskt.

Emellertid har jag i dag undersökt längderna för Älvsborgs lösen 1613 (1615–1619) och konstaterat, att Dullbo där redovisas under en Erik Persson, som bör vara identisk med den Erik i Dullbo som finns i boskapslängderna 1620 och 1625. I boskapslängderna 1631–1636 redovisas Dullbo under en Simon finne, och först 1637 börjar Bengt förekomma i Dullbo, ~~tydligen~~ sannolikt Bengt Hindersson. Conrad Wikhammars uppgift, att Bengt Hinderssons far skulle ha hetat Hindrik Pedersson i Dullbo, förefaller således dubiös.

I enlighet med Din önskan har jag också undersökt Moren, Tolsbo och Sörbo i längderna för Älvsborgs lösen.

Två gårdar i Moren redovisas hela tiden 1615–1619 under Anders Hindriksson (förmodligen Hindrik Anderssons far) och Hans Andersson. Den tredje gården bebos i mars 1615 av Olof "Sillwastsson" med en ~~son~~ gift son och en ogift son, 14 september 1615 av Olof "Säjlwastsson" med en son, 1616 av Olof "Sålversson" med "utgammal" och "utlevad" hustru samt en "Sålvedh" Olsson, tydligen sonen, under vilken gården

sedan redovisas 1617-1619 utan faderns omnämnande.
I Tolvsbo redovisas en gård hela tiden 1615-1619 under en Olof Persson. En annan bebos 1615 av en änka Anna och i de senare längderna av en Carl Ersson. Av de båda övriga gårdarna bebos den ena i mars 1615 av en Olof Torstensson med två gifta söner och den andra av en Hans Pedersson. I de senare längderna förekommer i stället en Lasse Olsson och en Hans Olsson, av vilka den senare 1616 uppges vara änkling.

Den Brita Halvardsdotter, som enligt dödboken var född 1609 i Sörbo, var sannolikt dotter till en Halvard Hermansson, som bodde där 1615-1619. En annan gård där tillhörde samtidigt en Hans Hermansson. Den tredje gården redovisas i mars 1615 under en Lasse Hermansson med gift son och måg men 14 september 1615 under änkan Karin med en son, som förmodligen är identisk med en Per Larsson som bor där 1616-1619.

Jag har också fortsatt letandet i lagfartsprotokollen efter Halvarsbennings övergång från bondejord till bruksjord. Såsom jag tidigare nämnt, uppger ju Örnulf Tigerstedt i Fagersta historia, att Anders Barchæus 1758 inropade 1/16 hemman i Halvarsbenning 1758 och fick fastebrev före sin död 1775, och jag har tidigare också konstaterat, att denne brukspatron Barchæus genom bergskollegiets utslag 19 juli 1758 (som hänvisar till Norbergs bergstingsrätts protokoll 23 maj 1757) fått tillstånd att för Erik Anderssons och Anders Perssons i Halvarsbenning förlagsskulder få på auktion försälja deras fasta egendom, vilken 12 december 1758 inropades av conducteuren Gustaf Swedberg. Vid den fortsatta genomgången av lagfartsprotokollen har jag ej funnit mer om dessa transaktioner men desto mer om andra. På höstetinget 1762 (Småprotokoll, vol. 78, f. 433v) fick sålunda bergsmannen Anders Jansson i Halvarsbenning

11

första uppbud på fjärdedelen av 1/8 hemman i Halvarsbenning som han 9 oktober s.å. köpt av Erik Olofsson i Fliken och dennes hustru Kajsa Persdotter.
På vintertinget 1763 (Smråprotokoll, vol. 80, f. 339v) fick bergsmannen Anders Jönsson (!) första uppbud på fjärdedelen av 1/8 hemman i Halvarsbenning, som han 7 mars s.å. köpt av sin svåger Erik Andersson och dennes hustru Brita Persdotter
På hösttinget 1763 (Smråprotokoll, vol. 80, f. 428) fick bergsmannen Per Hansson i Halvarsbenning första uppbud på 7/8 av 139/762 hemman i Halvarsbenning, som han 7 juli samma år köpt av sina syskon Matts Hansson, Hans Hansson, Anders Hansson, Johan Hansson, Olof Hansson och Holsten Hansson, Brita Hansdotter och hennes make Anders Andersson samt förmyndare för omyndiga pigan Kerstin Hansdotter
På samma ting (samma volym, f. 428v) fick Holsten Andersson i Halvarsbenning första uppbud på 5/7 i 7/32 hemman i Halvarsbenning, som han 26 oktober 1763 i enlighet med en avsöndring 9 juni 1761 köpt av sina syskon, specificerade såsom Holsten Anderssons i Ingolsbenning hustru Kerstin Andersdotter, Hans Olofssons i Kladeån hustru Anna Andersdotter, Lars Andersson, Johan Perssons i Grytnäs kyrkby hustru Sara Andersdotter och Anders Erssons i Sörnäfde hustru Katarina Andersdotter samt förmyndare för omyndiga Halsten och Anders Perssöner
Eftersom Du planerar en utredning om Fragg, noterade jag även, att Margareta Persdotter i Fragg på vintertinget 1763 (Smråprotokoll vol. 80, f. 351v) fick första uppbud på 2/7 i 1/8 hemman i Fragg, som hon köpt 24 februari 1763 av sin avlidne makes bror Per Ersson i Flanga.
Denna genomgång av 1760-talsprotokoll avbröt jag tills vidare. Då

jag i veckändan fann notiser om Halvarsbenning i Hembygdsvännen. Där uppges på s. 61, att Hans Andersson i Halvarsbenning fosterdotter Stinas make Eric Ersson från Dullbo "någon gång mellan åren 1818 och 1821" sålde dess tidigare av Hans Andersson ägda gården i Halvarsbenning till Salomon von Stockenström, och på s. 78, att Anders Persson i Halvarsbenning 1823 bytte bort sin egendom där till Salomon von Stockenström mot Kornettgården i Norbergs by. Jag har därför börjat gå igenom lagfartsprotokollet 1823 ~~[illegible]~~ (Smiprotokoll, vol. 338). Hittills har jag där konstaterat, att handelsmannen Eric Öberg i Västerås 3 april (f. 991v) fick inteckning i J. Holstenssons 5/24 bergsmanshemman i Halvarsbenning enligt skuldebrev 5 februari 1823, och att samme handelsman 8 april (f. 1001-1002) konstaterades 7 mars ha fått Norbergs härads tingsrättsbevis om förnyelse av hans fader framlidne commerceridet Eric Öbergs 29 mars 1813 beviljade inteckningar i bergsmännen Jan Holstenssons och Anders Hanssons fastigheter i Halvarsbenning.

Vid genomgången av lagfartsprotokollet för hösttinget 1763 (Smiprotokoll vol. 80, f. 427) fann jag också, att bergsmannen Hans Andersson i Aspbenning fick andra uppbud på 5/54 i 7/48 hemman i Aspbenning, som han 7 mars 1763 köpt av sin bror Jacob Andersson, sedan fadern rådmannen och bergsmannen Anders Hanssons sterbhus låtit Hans Andersson få besitta de från farbrodern kyrkoherde Petter Hollstenius och avlidne farbrodern Holsten Hanssons barn i Afwestebo inbördade 4/9 i detta 7/48 hemman (jfr Hembygdsvännen, s. 102 och 110, Släkt och hävd 1971, s. 226, och Svenskt biografiskt lexikon 19, s. 326).

Hjärtliga hälsningar!

Hans

P.S. 26/3 1980: Före tjänstens början denna morgon fortsatte jag genomgången av Smiprotokoll vol. 338, vilket gav rikt resultat:

23/5 1823 (f. 1002v–1003) fick brukspatron Salomon von Stockenström inteckning i J. Holstenssons 5/24 bergsmanshemman i Halvarsbenning enligt skuldebrev 1/11 1821

4/4 1823 (f. 1016v) fick gamle Anders Persson tredje uppbud å 5/144 skatte bergsmanshemman i Halvarsbenning som han köpt av sin styvson unge Anders Andersson i Hemshyttan.

7/4 1823 (f. 1025) fick hustru Sara Mattsdotter i Halvarsbenning andra uppbud på 3/32 hemmansdel som hon tillbytt sig av sin son Olof Olsson mot 1/8 hemman i Lifsbol

3/10 1823 (f. 1042) förnyades bankointeckning (enligt skuldebrev 14/1 1796 av framlidne brukspatron Lars von Stockenström) i bl.a. 3/16 kronoskatte-hemman i Halvarsbenning

5/4 1823 (f. 1018) fick bergsmannen Per Hansson i Fragg första uppbud på 1/7 i 1/8 skatte bergsmanshemman i Fragg d.v.s. 1/56, som han 5/4 1823 köpt av sin svåger Sam. Hedman och dennes hustru Christina Hansdotter, som ärvt den efter sin far Hans Ersson i Fragg

6/10 1823 (f. 1061) fick Hans Mattsson andra uppbud dels på 19/756 skatte bergsmanshemman i Fragg, som han köpt av Lisa Mattsdotter och hennes make Per Larsson i Vad (hennes arvsrätt styrktes med bouppteckning 14/7 1818 efter bergsmannen Matts Andersson i Fragg), dels på 1/36 hemman i Fragg, som Hans Mattsson köpt av Anders Mattsson och Anna Mattsdotter (vilkas arvsrätt styrktes med bouppteckning 10/7 1822 efter deras mor Anna Henriksdotter i Fragg, änka efter Matts Andersson)

Västerås den 23 mars 1980

Bästa Hans

Tack för Ditt brev av den 14 dennes med uppgifterna från mantalslängderna om vår problemfamilj i Dullbo. Även dessa ger ju alternativa lösningar, men är det inte underligt om mantalslängden skulle ha födelseåret 1605 för Barbro medan dödboken säger 1592. De har väl båda samma källa för uppgifterna.
Jag har undersökt Älvsborgs lösen för 1615 och där finns i Andersbenning Matts Fremmundsson med hustru. År 1617 överförs han till längden över de, som är för gamla att betala skatt. Om Barbro Mattsdotter är född 1592 skulle de alltså vara möjliga föräldrar till henne. Men även här finns alternativ. Där finns även en Matts Olsson med hustru och utan barn. De finns med vid samtliga uppbörder. Om de är så unga att barnen inte uppnått mantalsskrivningsåldern är de möjliga föräldrar till Barbro om hon är född 1605.
Det vore intressant att se vad Älvsborgs lösen hade om Dullbo, det är ju den tidigaste mantalslängden där barnen redovisas. Jag har litet svårt att få tag på den och jag hoppas att Du vid något tillfälle får tid att se på den. Man kanske kan få någon antydan om när Bengt Hinderssons gifte sig, om han har mantalsskrivna barn 1615 eller ej. Om Du får tillfälle till detta vore jag tacksam om Du samtidigt noterade vad som finns om våra gemensamma förfäder i Moren och Tolvsbo samt i Sörbo där hustrun till Hans Carlsson i Tolvsbo, Brita Halwardsdotter, är född 1609 enligt dödboken.
När jag med hjälp av dödboksuppgifterna försökt finna födelseåren till Bengt Hinderssonskbarn kunde jag inte Olofa Olof Bengtsson, han bara försvann från Dullbo. Tack för Din uppgift att han tycks ha flyttat till Vik, vid nästa tillfälle jag får skall jag undersöka om jag även kan få fatt på hans födelseår.
Det är nog möjligt att mantalslängden är rätt förd när det gäller söner och döttrar. I Moren fanns en Hindrich Persson gift med Kerstin Bengtsdotter, vilken jag misstänkte vara dotter till Bengt Hindersson. Enligt mantalslängden dog hon 1709, men jag kunde inte återfinna henne i dödboken. Hon kan alltså vara den dotter Du såg i uppgiften för 1660. 1666 tillkommer antagligen Olof och 1670 Hindrich.
Vid ett besök i ULA förra veckan rekvirerade jag in några Hedemora-böcker för att se på Johan Jansson och Anna Jansdotter i Grådö. Jag fann dem i Hensbo där Johan var sockenskomakare. Han är son till soldaten Johan Robig i Gräntse. De fick barnen Anna 1761, Brigitta 1763 och Johan 1766 varefter Anna dog 1773. En lustig detalj är att båda tycks ha prutat två år på sin ålder vid vigseln, enligt husförhörslängden är Johan född 1733 och Anna 1726.
När jag efter hemkomsten studerade mina anteckningar fann jag dock att jag troligen genom hustruns namn låtit förleda mig att satsa på fel häst. Det förekom samtidigt en Johan Jansson med hustru Karin Jansdotter. En liten reservation för minnesfel, men det var inte Anna Jansdotter. De fick sonen Eric 1762 i Nibbleåsen och 1766 dottern Anna i Grådö. Tyvärr kan jag inte finna någon källa för mina uppgifter om denna familj, men jag föreställer mig att dottern Annas födelseår och -plats kommer från dödboken i Grytnäs, och i så fall är det mera sannolikt att dess uppgifter är rätta än att moderns namn är det.
Jag sökte efter den sistnämnda familjen i AI 9, men kunde inte finna dem varken i Nibbleåsen eller i Grådö, vilket inte är så förvånande när det gäller Hedemoras böcker. De är säkert riktiga och fullständiga det år de upprättas, men jag har fått den uppfattningen att de sköts mycket dåligt med kompletteringar under löptiden. Mina förfäder i Hedemora var inte bundna till mark och fast egendom på samma sätt som mina förfäder på mors sida. Den enda vägen som jag har funnit för att följa dem är genom födelseböckerna, en arbetsam och tidsödande metod, som dessutom kräver en god portion tur.

Under senare hälften av 1700-talet finns både barnets och båda föräldrarnas namn, i början av seklet var endast fadern värd ett omnämnande. Jag har lyckats följa de flesta av mina förfäder till de som är födda i början av 1700-talet, sedan försvinner de i klottret.
Vid nästa besök i Uppsala skall jag försöka ta reda på familjen Johan Jansson-Karin Jansdotter så kanske det hela klaras upp. Anna Jansdotters giftermål med Per Persson finns kanske noterat i husförhörslängden så jag kan förvissa mig om att det är rätt familj.
När det gäller Dullbo säger Du ingenting om bouppteckningen efter Bengt Hindersson. Det står väl "modren" på åttonde raden på första sidan eller tyder jag det fel. Även om inte änkan ärvde borde det väl ha ordnats med något undantag för henne under hennes resterande livstid.
Jag har under den senaste tiden ägnat mig mest åt min mormors mors förfäder i Skinnskatteberg. Mantalslängderna där är väl inte så mycket bättre än Hedemoras, men det kompenseras av en väl förd dödbok där det redan i slutet av 1600-talet anges födelseort och födelseår. Alla är också födda av ärliga föräldrar men tyvärr anges inte deras namn.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 14 mars 1980.

Bäste Arne

Tack för Ditt brev av den 12 dennes!
Det gjorde på mig ett nästan spöklikt intryck, när Du meddelade Din rättelse efter Husby äldsta ministerialbok av Mattsdotter till Mårtensdotter, ty jag hade nyligen efter lång väntan fått in filmen av Husby äldsta husförhörslängder, där jag i Husby AI: 2, p. 87, och AI: 3, p. 101, konstaterat, att Jöran Erikssons 1726 avlidna änka hette Kerstin Mårtensdotter och var från Bengtsbo och född 1660 (ett liknande spöklikt sammanträffande av information om samma sak från olika håll vid exakt samma tidpunkt har jag skildrat i nedersta stycket på s. 294 i Släkt och hävd 1975). Men att hennes far hette Mårten Andersson enligt vigselboken var nytt för mig, och jag tackar Dig därför.
Din sammanställning av kyrkoboksuppgifterna om Dullbo-familjen inspirerade mig att undersöka mantalslängderna, där jag fann, att Bengt Hindersson bokförts med hustru 1667 men utan hustru (och senare 1668). Ovisst är emellertid, om detta skall innebära, att han blivit änkling (för vilket alternativ ju talar att hustrun ej är upptagen i husförhörslängden) eller att hon fyllt 63 år (se G. Lext, Mantalsskrivningen i Sverige före 1680, 1967, omtryckt 1979, s. 45, om riksdagsbeslut 1652), för vilket alternativ ju dödboks-notisen 1695 talar, vilken då skulle överdriva hennes höga ålder, såsom Du misstänker.
Din fråga, om änkan inte på den tiden var arvsberättigad, föranledde mig att plocka fram min gamle vän Jan Eric Almquists bok Den svenska familjerättens historia (2 uppl. 1946), där jag på s. 94 fick mina intryck

bekräftade, nämligen att efterlevande make inte fick arvsrätt förrän genom en lag av den 11 juni 1920!
Det är sålunda omöjligt att säkert fastställa "wie es eigentlich gewesen ist." Sekt påpekar emellertid, att mantalskommissarie-instruktionerna 1673 och 1693 ej nämner någon övre åldersgräns för skyldigheten att betala mantalspenningar, så vi får väl i fortsättningen ha uppmärksamheten inriktad på hur 1660-talets mantalslängder bokförde äldre personer. I vissa fall måste man med hjälp av kyrkböckerna kunna klarlägga, hur gamla de bokförda var, och om de före sin död utelämnats i mantalslängderna. En möjlighet är ju, att Barbro Mattsdotter inte var mor till Bengt Hindersson's barn utan att dessa var födda i ett tidigare äktenskap.
Jag minns inte, om jag delgivit Dig några anteckningar om Dullbo-familjen som jag gjorde då jag gick igenom dombockerna för utredningen om Vad: 9/2 1659 nämnes, att Matts Bengtsson i Dullbo mökränkt Karin Hansdotter av fattiga föräldrar, och 26-27 juni 1682 uppbjöds för Olof Bengtsson från Dullbo en gård i Vik i Söderbärke, som han köpt av Jöen Embjörsson.
Vid stickproven i mantalslängderna, innan jag lyckades fastställa, när hustrun upphör att förekomma där, fann jag, att Bengt Hindersson förutom två hemmavarande söner 1660 även uppges ha en dotter, men 1665 hade han två söner och en sonhustru, så det är väl inte omöjligt, att det 1660 är den sistnämnda som hamnat i fel kolumn. 1666-1668 bokförs 3 söner men 1670 fyra.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

Västerås den 12 mars 1980

Bäste Hans

Tack för Ditt brev av den 26 februari och den med detta bifogade kopian av brevet från Lennart Westlund. Visserligen gör ju inte tingsprotokollen någon åtskillnad mellan gammal och ung, men nr II klargör ju förhållandena genom dateringen. Det visar ju också att Dittntidigare antagande om Jon Hansson som unge Per Jonssons fader är riktigt.
Vid mitt senaste besök i ULA lånade jag in den äldsta kombinerade vigsel- födelse- och dödboken för Husby, närmast för att komma ifrån Hedemora-böckerna. Jag hade inte så mycket tid kvar, men jag hann i alla fall konstatera att jag tydligen gjort ett stort misstag när det gäller Jöran Ericssons hustru, det är alltså X:203-204 i min numrering. Kerstin Mattsdotter är fel och skall vara Kerstin Mårtensdotter, född 1660 i Bengtsbo, Husby. Fadern är Mårten Andersson. Jag förstår inte hur felet har uppkommit, men boken är litet besvärlig att handskas med. Originalboken har tydligen varje uppslag uppdelat i tre kolumner, födda till vänster, döda till höger och vigda i mitten fördelad på båda sidor om vikningen. Den bok man får låna på ULA är xerox-kopierad med två kopior per uppslag. Vigselkolumnen är alltså uppdelad på två blad med ibland otydlig kopiering i närheten av vikningen. Det var alltså ett litet försök till ursäkt i stil med vad fansen brukar prestera när deras lag förlorat matchen.
För någon tid sedan påträffade vi ju något underliga uppgifter om Bengt Hindersson i Dullbo och hans familj. Jag har sammanfört de uppgifter jag har om döds- och födelseår, men de ger mig ingen ledning. Jag bifogar bladet och hoppas få höra Dina åsikter.
Det jag undrar över är följande:
Kan hustru Barbro föda sonen Hindrich vid 58 ård ålder.
Varför är hon inte upptagen i husförhörslängden.
Varför omnämnes hon inte i bouppteckningen efter Bengt.
Genom att Hindrich råkade födas i Norberg kan vi kontrollera åldern, vilket inte prästen i Söderbärke kunde, och konstatera att den är fel angiven i dödboken. Detta trots att t.ex. hans äldre broder förtfarande levde och borde vetat hur gammal han var. Man kan väl av detta dra den slutsatsen att det var ännu större risker att hustru Barbros ålder är felaktig, hon var mycket äldre, född långt från Dullbo och troligen var ingen av hennes generation i livet. Om hennes ålder i stället var 93 år skulle hon ha varit 48 år vid Hindrich födelse. Jag framkastade i ett tidigare brev att hon i stället var Bengts moder, det skulle i så fall vara en ren felskrivning av prästen, de barn som fortfarande var i livet måste givetvis känna det rätta förhållandet.
Att hon inte är medtagen i husförhörslängden är också underligt om hon är hustru till Bengt. Är hon däremot moder till Bengt, änka och 80 år gammal kanske prästen utelämnade henne som ointressant ur husförhörssynpunkt. I sin bok "Dalarnas befolkning på 1600-talet" anmärker Nils Friberg på att denna längd upptar endast förhörsmogna.
I bouppteckningen omnämnes modern på den första sidan, men med detta kan kanske bouppteckningsmannen mena barnens moder d.v.s. Bengts hustru. Var inte änkan arvsberättigad vid den tiden? Längre fram på 1700-talet ärvde de väl en del även av den fasta egendomen, vilket väl underlättade deras omgifte.
Det ovan relaterade ger för mig flera tolkningsmöjligheter, det skall bli intressant att höra vad Du anser.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 26 februari 1980

Bäste Arne.

Mottag mitt hjärtligaste tack för den oväntade födelsedagspresenten och för Ditt brev av den 20 dennes! Den där kartan hade jag nog inte sett förut, och jag är glad att med dess hjälp kunna föreställa mig hur "landet låg", innan järnvägar och andra moderna kommunikationer definitivt ändrade förhållandena.
Beträffande släkttavlan förefaller Din uppfattning riktig ~~mycket sannolik~~. Det var givetvis lätt att rita ett streck för mycket, och den av Dig åberopade domboken ger ju klart besked.
Det är heller ingen tvekan, att det står "ffinne" efter "Henrick" på skattelängdskopian. Det var ju mycket vanligt på 1500-talet att "pryda" ett ord genom att dubblera en konsonant (stavningen "Dalekarll" längre ned på sidan är ju illustrerande), och strecket över ordet är ett s.k. nasalstreck, d.v.s. ett förkortningstecken för någon av de nasala konsonanterna "n" eller "m", i detta fall "n". Dylika förkortningar markeras i Svenskt Diplomatarium med kursivering, i nutida ~~manuskript~~ med understrykning.
-/. Jag bifogar xeroxkopia av ett nyligen bekommet brev från Lennart Westlund, som ju klargör Stigsbo-problemet och ger vissa kompletteringar till vad vi visste förut.
-/. Dina kopior återgår samtidigt.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

Fil. dr Hans Gillingstam
Solna

Härmed de efterfrågade ortsuppgifterna:
Aug. Westlund köpte och bodde på Bergs-gården i Långbyn, Husby,
Jonas Hansson, Johan Jonsson, Johan Persson, Johan Johansson och Peter Johansson bodde alla i Stigsbo,
Erik Westman bebodde en gammal släktgård Daniels i Västerby.

Någon släktskap med Johan Olof Westlund född i Grytnäs har jag inte, så vitt jag vet.

Jag måste bekänna, att det är jag som är "syndaren" angående Per Jonssönerna i Stigsbo.
Jag visste inte att det fanns två Per Jonsson samtidigt i Stigsbo, något som jag givetvis borde ha kontrollerat. Efter ny genomgång av mina uppgifter tror jag mig nu kunna säga följande:

I Gamle Per Jonsson i Stigsbo var broder till Ingevald Jonsson i Rörje enl. dombok Husby 1641. (s. 355): "Nämnden erkände emellan Ingevald Jonsson i Rörje och Per Jonsson i Stigsbo på den ena sidan och dess halfbroder Israel Jonsson i Hune --- på den andra ---"
Dombok Skedvi 1644 [illegible] (s. 100): "Per Jonsson i Stigsbo, Husby socken 3 ängesteger i Guldsmedsbo

-- men anlangande de 40 daler som Daniel på Per Jonssons broder Ingevald Jonssons del i samma Guldsmedsbo ---"

Ent. Husby dödbok dog gl. Per Jonsson 1665

II Vår gemensamme anfader är Per Jonsson i Stigsbo som fader till Hans Persson ent. Husby dombok 1672 (s. 125): "Per Jonsson i Stigsbo testamenterade sin son Hans Persson en wret nedan gatan i sal. Tortäms hemman utan all bygte ogwal att niuta --"

Ent. Husby dödbok dog han 1673 och han har tydligen ingenting att göra med Guldsmedsbo-släkten.

Jag känner mig ytterst generad över min lapsus men tackar ändå för påpekandet, som ju lett till att förhållandena klarats upp.

Med vänlig hälsning
Lennart Westlund

Västerås den 20 februari 1980

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 13 februari med bilagor. Först av allt vill jag framföra mina hjärtligaste gratulationer och lyckönskningar på Din födelsedag. Separat sänder jag en karta över "the places next to the North Pole" d.v.s. de trakter där Dina förfäder en gång slog ned sina bopålar.

Jag skulle vilja komma tillbaka till Ditt fynd av släkttavlan från Rosendal. Det av mig åberopade domstolsprotokollet om Per Anderssons och Per Holstenssons dispyt är ju hämtat från de renoverade domböckerna i Riksarkivet. Jag har en notering om att originalprotokollet är svårt skadat och därmed oläsligt, men jag bad ändock Britt-Marie gå till ULA och undersöka om det var möjligt att kontrollera att inte patronymika för Anders och Michel blivit felskrivna vid renoveringen. Hon kunde inte klara detta, det återstår endast fragment av protokollet, varför hon i stället lånade in AI:2 för att försöka återfinna det eventuella ärende, som var anledning till att släkttavlan uppgjordes. Inte heller detta lyckades, men hon tyckte att släkttavlan visade att Anders och Michel var bröder och beställde en kopia, av vilken jag bifogar en kopia för ytterligare granskning av Dig. Det finns visserligen ett streck mellan Anders och Michel, men även ett mellan Kerstin och Michel. Cirklarnas placering tycker jag tyder på att Anders och Michel tillhör samma generation och att båda är söner till Kerstin, som därmed skulle vara hustru till Henrick. Jag är tacksam att få Din åsikt om detta. Jag ber också om Din hjälp att tyda det ord som står mellan"Henrick" och "göt" på bifogade skattelängdskopia från 1539 för Rosendal. Det liknar "finne", men jag är inte helt tillfredsställd med den tydningen.
Beträffande Erik Jöransson i Husby har jag endast dödsåret utan datum noterat, vilket tyder på att jag har uppgiften från husförhörslängden. Tyvärr har jag inte noterat källan.
Jag hade en uppgift om att Johan Jansson och Anna Jansdotter gifte sig 1760. I vigselboken för det året är brudpar nummer 30 Jan Jansson från Gräntse och Anna Jansdotter från Rensbo. Jan är 25 år och Anna 32 år gammal. Även vid denna vigsel var brudens giftoman en Jan Andersson, vilket jag antog var hennes far. Det fanns då i Rensbo en Johan Andersson med hustru Sara Persdotter, men jag minns att jag fann något som diskvalificerade dem som ev. föräldrar till Anna. Det var med glädje jag i Ditt brev läste "Hedemora klottriga kyrkoböcker för 1700-talet". Jag har haft mörka stunder då jag lämnat ULA och lovat mig själv att aldrig mera ta dem i min hand. Men lyckligtvis är jag inte långsint så det går över. Varje gång jag besöker ULA har jag med mig en lista på saker jag skall undersöka. Den börjar med min farfars förfäder och därefter kommer min farmors, men till hennes hinner jag aldrig. Jag blir sittande hela dagen med Nyhyttan, Vikmanshyttan, Davidshyttan etc. utan att komma någonstans. Jag skall vända på listan nästa gång och börja med min farmors mors anor får vi se om det blir bättre.
När jag läser bilagorna till Ditt brev börjar jag misstänka att den forskare i Uppsala, Erik Westlund, som för några år sedan kontaktade mig om Erik Jöransson och hans anfader Björn är broder till kantor Lennart Westlund, vars fru kontaktat Dig om våra förfäder. Det enda jag vet om Erik Westlund är att han är pensionerad stiftssekreterare, att han härstammar från Hans Persson i Stigsbo och från Olof Guldsmad samt att hans "huvudort" i Husby är Västerby. Allt detta överenstämmer så väl med Lennarts Westlund att det skulle vara underligt om de inte vore bröder, i varje fall kusiner.
Det skulle ju vara ett märkligt sammanträffande om de två personer som var för sig kontaktat oss om våra förfäder skulle vara så nära släkt. Till skillnad från sin eventuella svägerska är dock inte Erik West-lund säker på att gamle Per Jonsson är far till Han Persson. Vid vårt telefonsamtal i höstas vågade han inte yttra sig i den frågan.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 13 februari 1980

Bäste Arne.

Tack för Dina båda innehållsrika brev av 24 och 30 januari! De ger mig åtskilligt, som jag kan utnyttja, då jag åter får tid att ta itu med Halvarsbenning. Här har det kommit filmer, som jag beställt för länge sedan, och som måste avverkas, innan de måste gå tillbaka, och min heltidstjänst på lexikonet gör ju att jag inte har mer tid till min disposition än en knapp timme, innan jag börjar min tjänst på vardagarna kl. 8.30, samt ett par timmar på söndagsförmiddagarna, medan Teresa är i mässan.
Vad beträffar våra gemensamma förfäder har jag gått igenom Husby äldsta begravningsbok och konstaterat, att Anders Hansson i Koberga ej finns 1729 och Erik Göransson i Långshyttan ej 1730. Den förstnämnda uppgiften har jag redan i Stålet och Kåvd 1950, men den senare har jag nog fått från Dig. Finns dessa dödsår i husförhörslängderna? Det händer ju att begravningsböcker är ofullständiga.
Jag har också försökt gå igenom Hedemora klotttriga kyrkoböcker för 1700-talet både för förfäder som ej tangerar Dina och för våra gemensamma förfäder på Per Perssons i Boslätten hustrus sida. Varifrån fick Du uppgifterna, att Johan Jansson i Grådö var född 1735 i Gräntse och hans hustru Anna Jansdotter 1728 i Rensbo? Det tycks vara svårt att finna dem i husförhörslängderna. Ett spår är givetvis, att deras dotter Anna vid sin vigsel 3/10 1790 som giftoman hade "brodern Jan Andersson i Grådö." Det tyder på att modern varit gift

två gånger, vilket i sin tur stämmer med Din uppgift, att modern var sju år äldre än fadern (jag förutsätter då, att giftomannen var född i moderns första äktenskap).

-1. Jag bifogar xeroxkopia av släkttavlor, som jag fått från kantorskan Anna Westlund i Falun, som jag väl nämnde i mitt föregående brev. Vissa av dem gäller ju även Dina förfäder, men jag kopierade alltsammans, eftersom det finns inbördes hänvisningar. Som Du ser, tror hon att Hans Perssons i Stigsbo fader Per Jonsson är identisk med Per Jonsson, som härstammade från Guldsmedsbo i Stora Skedvi, vilket vi ju tidigare ansett oss kunna konstatera gäller grannen gamle Per Jonsson. Hennes hänvisning till 1643 års dombok för Stora Skedvi visade sig leda till ett par släkttavlor i Dalarnas häradsrätters arkiv, serie II : A I : 10. f. 166 v - 167, som jag i morse studerade på film. Där uppges emellertid den från Guldsmedsbo härstammande Per Jonsson bo i Fline i Husby, ej i Stigsbo, där båda Per Jonsson fanns redan enligt boskapslängden 1629. Jag har just skrivit till fru Westlund och frågat om hon fått identifieringen från Ingvar Rörs stora uppsats. I så fall är det kanske fråga om en förkastad identifiering av denne.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

Falun 25 jan - 80

Hans Gillingstam!

Tack för brev! Huvudsaken var väl att vi fick kontakt till sist. Det är besvärligt med flyttningar, vi råkade ut för samma malörer vid vår flytt förra året. Omställningen från vår förutvarande adress hit till Falun gick bra men när vi efter några månader ställde om adr. till sommarstugan gick det på tok. Post kom bort en del gick hit till stan, en del till gamla adr och en del till sommarstugan.

Ja, vi tycks vara släkt på flera håll. Jag hoppas Du kan räkna ut sambanden är det oklart får Du väl återkomma. Det hade ju varit roligt om vi kunnat hitta ett direkt samband till Knut Pedersson men det är väl kanske för mycket begärt. Vi kanske törs lita på domboken som påstår att avkomlingar besitta Pålsbenning 1619.

Lasse Ingelsson löste ju ut sin svärfaders Olo Erik Olofssons syskon ur Pålsbenning (D.b 1644). Vilket ju tyder på att E.O. fader (el. moder?) ägt det före honom och då kan vi ju spåra släkten där säkert till 1500 talet.

Jag tänker söka grundligt igenom dombökerna (de första) på Hedemora och Skedvi så fort jag får tid.

Med hälsningar

Min mans släkt

Angående Erik Jöransson, Långbyttan, g. m Karin Andersdott., så kan han ev. vara bror till min Jon Jöransson Hammarsmed, Långbyttan, c:1608 –1691, [illegible] som finns i Husby äldsta husförhörslängd. [illegible] finns i mant. längd 1672, 1664, 1655. I mant. längder år 1640, 1637, 1633 finns på Långbyttan en Jöran Matsson. I ÅL. 1621 ingen Göran, men Mats Persson och Mats Andersson, även 1615 och 1610.

Lennart Ulfsflund

Angående Erik Hansson, Stigsbo :

A

Olof guldsmed Guldsmedsbo, levde vid sekelskiftet 1400/1500. H. Husbi sn. (meddelat av Inger Rääs, Stockholm)

↓

Ingevald Olufsson Guldsmedsbo (se Kopparbergs läns Häradsrätts arkiv, Serie II, AI:10. 1643)

Knut — Lars — Anders — Malin — X:162 Brita Ingevaldsdott. gift + Flinc: Husby sn. med en Jöran

IX:81 Ingevald Jonsson — XI 737 Per Jonsson

se blad A

se blad B

Min mans släkt

Blad. A

IX: 81 Ingevald Jonsson. Österby. Husby sn. Bergsman, Bergsnämndeman —1655

VIII: 68 Brita Ingevaldsdotter 1635 – 1724. Österby.

VII: 34 Cherstin Persdotter 1671 – 1737 Vesterby

Anders Johansson 1702 – 1776 Bergsman Vesterby
Jan Andersson 1729 – 1813 Vesterby
Johansson g. med → V:6 ... – 1835 Husby

VII: 24 Karin Johansdotter 1707 – 1779. Kallbäck
g. m. VII: 23 blad C

VI: 12 Cherstin Olsdotter 1732 – 1779 Kallbäck
VI: 11 Anders Jansson

V: 6 Chersten Andersdotter 1753 – 1831 Vesterby

VI: 25 Jan Andersson 1753 – 1812 Vesterby. Bergsman

IV: 3 Jan Jansson 1789 – 1849 Vesterby
g. m. IV: 4 blad D

V: 13 Anders Jansson 1782 – 1837 Kallbäck. Fjärdingsman

III: 2 Mathilda Jansdotter 1838 –
g. m. III: 1 blad C

IV: 7 Anders Andersson 1820 – 1862 Vesterby. Nämndeman gift med → IV: 8

II: 1 August Westlund 1883 – 1966 g. med → I: 2

III: 4 Albertina Andersdotter 1852 – 1902

I: 2 Anna Westman 1886 –

Lennart Westlund f. 1909

Lennart Westlund

VII: 125 Per Johansson 1711 – 1801 Bergsman. Kallbäck

VI: 63 Jan Persson 1742 – 1797 Vesterby
g. m. VI: 64 blad C

V: 32 Stina Jansdotter 1766 – 1847 Vesterby
g. m. V: 31 bl. B

V: 16 Greta Andersdotter 1798 – 1869 Vesterby

IV: 8 Ann-Stina Andersdotter 1823 – 1897 Vesterby

VIII: 41 Jan Ingevaldsson c:1639 – 1697 Österby Husby sn

VII: 21 Johan Jonsson 1685 – 1749 Österby. Bergsman. Uppsyningsman

VI: 11 Anders Jansson 1724 – 1756 Kallbäck
g. m. VI: 12

VI: 43 Erik Jansson 1713 – 1772 Österby

V: 24 Margareta Ersdotter 1757 – 1841 Vesterby

V: 11 Erik Andersson 1782 – 1838 Nämndeman Vesterby
g. m. V: 12, blad B

X: 465 Lars Ingevaldsson ? – 1682 Vesterby

IX: 233 Anders Larsson 1656 – 1738 Vesterby

VII: 117 Lars Andersson 1715 – 1756 Vesterby

VII: 59 Anders Larsson 1746 – 1822 Vesterby

VI: 30 Anna Andersdotter 1774 – 1858 Vesterby

V: 15 Anders Ersson 1800 – 1856 Vesterby

IV: 8 Ann-Stina Andersdotter Vesterby 1823 – 1897
g. m. IV: 7

Min mans släkt

Blad. B.

XI: 737 Per Jonsson Stigsbo. Härby m. ? – 1665.

X: 369 Hans Persson Stigsbo. Nämndeman 1632 – 1699

IX: 191 Erik Hansson c:1670 – 1707 Stigsbo

IX: 185 Per Hansson. 1659 – 1730 Nämndeman. Stigsbo

IX: 245 Jonas Hansson

VIII: 96 Brita Ersdotter 1703 – 1784 Stigsbo

VIII: 93 Johan Persson. 1689 – 1748

VIII: 123 Johan Jonsson

VII: 48 Anna 1734. g. m

VII: 47 Johan Johansson. 1725 – 1754

VII: 61 Peter Johansson. 1728 – 1791 g. m

VII: 62 Anna

VI: 24 Brita 1760 – 1821

VI: 31 Anders Persson 1769 – 1826 Vesterby gift m. VI: 32

se blad A

V: 12 Stina Jansdotter 1792 – 1864 gift m V: 11 Blad A

IV: 6 Anna 1825 – 1896

III: 3 Erik Westman 1853 – 1922

II: 2 Anna Westman g. m. II: se blad A

Lennart Westlund

min mans släkt

IX: 25 Olof Andersson, gift 1655. †1675
Kallbäck

VIII: 13 Erik Olsson, 1663 – 1712
Kallbäck

Margta Olsdott
1672 – 1736

VII: 7 Erik Ersson 1697 – 1744.
Nämndeman. Kallbäck

VI: 4 Margreta 1732 – 1803
Vesterby

V: 2 Anna Andersdott 1767 – 1848

IV: 1 Anders Jansson, 1807 – 1880
g. m. IV: 2. Blad D

III: 1 Anders Andersson Westlund
1838 – 1897
g. m. III: 2
se blad A

VII: 23 Olof Ersson 1702 – 1765
g. m. VII: 24
se blad A

VIII: 128 Margta Ersdott, 1705 – 1779

VII: 64 Margreta Ersdott 1741 – 1818
Vesterby
g. m. VII: 63 se blad A

VI: 32 Stina Jansdott 1766 – 1847
g. m. VI: 31
se blad B

Gemensam härstamning — Blad D

Erik Larsson. Humblebo, fjärdingsman; domboken 1610, 1618

↓

Hans Eriksson H-o. fjärdingsman; domboken 1639

IX:109 Erik Hansson, Humblebo
VIII:55 Pål Ersson c 1651–1718, Längsbyn
VII:28 Chirstin Persdotter 1684–1740
VI:14 Chirstin Jönsdotter 1722–1811, Längsbyn
V:7 Anders Nilsson, Längsbyn 1751–1820
IV:4 Anna And. dotter 1793–1860
g. m. IV:3

se blad A

IX:114 Karin Hansdotter c 1668–1698, Erik Harsby
VIII:57 Per Nilsson 1664–1754, Bensäsen Garpenb. sn.
VII:29 Nils Persson 1688–1755, Bensåsen
VI:15 Anders Nilsson 1722–1790, ~~Bens~~ Erat.
V:8 Margareta Andersdotter, Erat 1763–1842
V:4 Greta Andersdotter 1797–1862, Vesterby
IV:2 Greta-Stina Ersdotter, Vesterby 1816–1890
g. m. IV:1 blad C

se blad C

IX:375 Anders Hansson 1638–1697
VIII:188 Magdalena Andersdotter 1680–1740, Lerhyttan Harsby sn.
VII:94 Karin Ersdotter, Lerhyttan 1703–1774
VI:47 Per Persson 1767–1828, Sinderkåkten
V:24 Anna Persdotter 1774–1845, Sinderkåkten
IV:12 Anna And. dotter, Jönsbo 1805–1852
g. m. IV:11 blad E
III:6 Sofia Lundell 1843–
g. m. III:5 blad E
II:3 Johan Svartberg f. 1871

Anna Westlund 1908–
f. Svartberg

Min släkt

IX:259 Erik Eriksson 1655-1703
Fälten Gorpberg sn.

VIII:130 Barbro Ersdott. 1686-1743

VII:65 Jan Ersson 1712-1790

VI:33 Erik Jansson 1745-1794

V:17 Mats Ersson 1789-1861

IV:9 Erik Matsson 1818-
Lerbyttan

III:5 Jan Erik Ersson Svartberg
Lerbyttan Kupral

g. m. III:6

se blad D

XII Olof i Pålsbenning. ÅL 1571

XI Erik Olofsson. ÅL 1615. 1619

X:680 Kherstin Ersdott. ?-1689 → g. m. Lars Ingelsson. D.B 1644 (I:679)
Pålsbenning Nämndeman

IX:340 Karin Larsdott. c:1626-1706 g. m IX:339 Anders Tyrsson 1630-1694
Karbol [illegible]

VIII:170 Kherstin Andersdott. c 1659-1729

VIII:171 Erik Jöransson 1675-1757

VII:85 Anders Larsson 1693-1767 gift m. VII:86 Margreta Ersd. 1705-1771

VII:88 Anna Ersdott 1718-1786

VI:43 Lars Andersson 1735-1809 gift på konungens givna tillstånd med sin Kusin och [illegible] fästekvinna → VII:44 Stina Olsdott f. 1741

V:22 Anna Larsdotter 1768-1828

IV:11 Lars Andersson 1798-1856

gift m. IV:12 se blad D

Västerås den 30 januari 1980

Bäste Hans

När jag skrev mitt senaste brev kunde jag inte finna min förteckning över Folke Anderssons i Backgården förfäder. Jag har nu hittat den bland mina övriga noteringar om Hans Mattsson, en fullt riktig placering tycker jag nu sedan jag funnit den.
Så här ser den ut:

Folke Andersson, född 1917 i Halvarsbenning.
Gift med Helmie Andersson.
De har tre barn av vilka en son är kvar i Halvarsbenning.

Johan Hjalmar Andersson, född 1884-10-23. Död 1965.
Gift med Anna Leontina Fast. Född 1883. Död 1964 . Från Väster Färnebo.
Barn: Ragnhild, född 1913, Folke 1917 och Evy 1922

Anders Andersson, född 1842-12-16. Död 1910.
Gift med Sara Erika Nordström, född 1853-12-27 i Västanfors.
Barn: Mina född 1881, Johan 1884, Alfred 1887 och Greta 1898.

unge Anders Andersson, född 1816-11-21.
Gift med Anna Stina Jansdotter, född 1814-10-21 i Västanfors
Barn: Anna Stina född 1841, Anders 1842

Anders Andersson, född 1792-09-26. Död 1833
Gift med Sara Persdotter, född 1798-10-19 i Halvarsbenning
Barn: Anders född 1816

Anders Hansson, född 1770-10-19.
Gift med Stina Andersdotter, född 1771-04-15 i Livsdal. Död 1826 19/4
Anders född 1792, Per 1801, Johan 1806
Därefter enligt sida 6 i man sammanställning

Jag har också funnit en notering som visar att Per Edvard Forsling, född 1865, var en mycket betrodd man i Norberg. Han var nämndeman, kyrkvärd, ledamot av kyrkorådet, ledamot av pensionsnämnden och ledamot av styrelsen för Upplands Enskilda bank.

Dessa kompletteringar kan kanske underlätta identifieringen av personerna nämnda i de senare tingsakterna.

Hjärtliga hälsningar

Västerås den 24 januari 1980

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Dina brev. Den senaste tiden har jag varit sysselsatt med att köpa en ny bil och det har undanträngt alla mina övriga fritidssysselsättningar. Det är nu klart och jag kan nu, hop as jag, gå tillbaka till den normala tillvaron och inte bara tänka på bilpriseroch -ekonomi.
Det var träkigt att Du inte kunde finna Johan Kielwastsson i dödboken. Jag har inte studerat dödböckerna för den tiden lika ingående som de tidigare, När jag en gång sökte efter en person, som enligt husförhörslängden skulle dött ett visst år i mitten av 1750-talet, fann jag honom inte, men jag upptäckte att det saknades några månader det året, d.v.s. uppgifter om döda under några månader. Det kanske fanns sådana luckor även andra år. Kyrkoräkenskaperna finns inte filmade för den tiden, men böckerna finns i ULA. Jag vet dock inre vad de innehåller, om testamentena är specifierade eller endast angivna som årliga summor.
Om inte Jöran Björnsson är alltför gammal 1544 när han övertar jorden i Hienshyttan kan givetvis den angivna förbindelsen till Eric Jöransson i Långshyttan vara riktig. Eric Jöranssons mor, Anna Tyrisdotter, är enligt uppgift född 1597. Jöran Mattsson kan ju vara född åtskilligt tidigare. Det är ju också, som Du säger i Ditt brev, en fråga om var ifrån uppgifterna kommer. Det måste väl rimligen finnas en släkttavla någonstans, det gäller bara att finna den.
Det var en intressant släkttavla om Holsten i Halvarsbenning du fann i domboken. Tyvärr tror jag dockatt den placerat Mikel fel. Den av mig anförda dombokshandligen säger:att Per Holstensson i Halvarsbenning talade till Per Andersson i Rosendal om en halv part i en äng i Rosendal, som han ansåg tillhörde hans morfar Mickel Hindriksson. Mot detta invände Per Andersson att han både ärvt och köpt de ängen. Först ärvde han den efter sin fader Anders Hindriksson........
I landskapshandlingarna 1539 finns i Rosendal Olof Hansson, Lasse H.... , Henrick och Jöns
I landskapshandlingarna 1552 finns i Rosendal Michel Hemmichsson, Anders Michelsson, Lasse H... och Olof Hansson.
Älvsborgs lösen 1571 anger Per Olsson, Per Andersson samt ett namn jag ej kunnat tyda, dock ej Michel eller Hindrik.
Förra året hade jag tillfälle att bläddra igenom en 3-betygsuppsats om Rosendal. Även där fanns Michel Hindriksson och källan till detta var längden över innehavare av hyttandelar.
Det är alltså fyra källor, som anger Michel Hindriksson med variationer i stavningen och endast en som har Andersson och jag tror att jag böjer mig för majoriteten. Om man i den av Dig påträffade släkttavlan flyttar upp Mikel ett steg så att han blir broder till Anders och son till Kirsten överensstämmer den med vad som sägs i tvisten om ängen. "och Per Andersson i Rosendal", som står till höger om Malin på släkttavlan, kan det möjligen betyda att han ät gift med Elin. Vad är Din åsikt om detta.
Det är besvärligt om man inte kan lita på de släkttavlor i domböckerna man har tur att finna. Trovärdigheten är naturligtvis beroende av vem som tillhandahåller uppgifterna, men man får väl också tänka sig att det fanns någon form av kontroll. Jag har ibland undrat över hur Ni historiker eliminerar den mänskliga faktorn när Ni diskuterar ett datum eller en annan detalj om en historisk person. Jag föreställer mig att det inte finns så många olika källor att lösa ur utan ett enstaka papper får vara utslagsgivande.
I detta fall kunde man kanske få mera upplysningar om man hittar det ärende, som var anledning till släkttavlan. Det bör väl ha funnits någon anledning till att den ritades.

Det var ett stort arbete Du lagt ned på Halvarsbenning och jag är mycket tacksam för informationerna. Det är ju för mig glädjande att de, i den mån de berör min sammanställning tycks bekräfta denna. Som jag säger i inledningen till min sammanställning har jag inte gått längre än till mitten av 1700-talet. Detta gäller ju byn som helhet, jag har givetvis undersökt mina förfäder och i samband därmed noterat vad jag tyckt vara intressant för de övriga. Jag skall försöka identifiera en del av de i Ditt senaste brev nämnda personerena, men jag kan inte klara alla.
Jag har noteringar från ett skifte 1853 och det är d t tidigaste skifte jag sett där begreppen Östra och Västra gåreden ersatts av de fortfarande gällande reg.nr. Det förefaller som om Nr 1 är den forna Östra gården och Nr 2 den Västra. Utan att undersöka det har jag förutsatt att Fagerstas del 3^1 är det gamla hyttområdet, som ju inte tillhörde någon av gårdarna.
Ägarna 1853 angavs vara de följande:
A Brukspatron T Aspelin 47/48 hemman Reg.nr 1^2, 2^2, 3^1

B Bergsman Pehr Anderssons arvingar 5/24 hemman. Reg.nr 1^3, 2^3

C Bergsman unge Anders Andersson 5/32 hemman. Reg.nr 1^4, 2^4

D Bergsman Pehr Pehrsson 1/8 hemman. Reg.nr 1^5, 2^5

E Hemmansägare gamle Anders Andersson 1/32 hemman. Reg.nr 1^6

Av dessa kan jag endast identifiera unge Anders Andersson som farfars far till nuvarande ägaren av Backgården, Folke Andersson, och sonson till Anders Hansson nederst på sidan 6 i min sammanställning.
Det är alltså nummer 11 och 12 på de av Dig översända kopiorna av fastighetsuppgifterna. Johan Hjalmar Andersson är Folke Anderssons far, Anders Andersson hans farfar och unge Anders Andersson således hans farfars far. Därefter ytterligare en Anders Andersson som hans farfars farfar innan vi kommer till Anders Hansson nederts på min sida 6. Därefter kan släkten följas till Hans Mattsson och Anna Hansdotter samt vidare till Matts Persson i Östra gården och till Per Hansson i Vad. Anna Hansdotter är sondotter till Bengt Hansson i Östra gården och Du känner ju till min övertygelse om att även den linjen fortsätter till Vad. I Din avskrift av Anders Hanssons lösen av sin farbrors, Carl Carlsson, del i Backgårdshemmanet, Småprotokoll volym 175, f 1031-32, anges hemmanets storlek till 3/32 mantal. Jag har ju härlett hemmanet tillbaka till Per Knutsson och hans hustru Anna i början av 1600-talet. Om mitt antagande är rätt, att Anna är dotter till Per Holstensson, ärvde hon 1/4 av 2/5 av 3/4 mantal. Efter 50 års användning av decimalsystemet har jag åter prövat att finna minsta gemensamma nämnare och jag kommer då till att hon ärvde 3/40 mantal. Hennes syster Marit lämnade dock Halvarsbenning och om Anna och brodern Jöns delade Marits lott enligt sedvanliga regler skulle Anna få ytterligare 1/40 och 4/40 är kanske acceptabelt nära 3/32. Det kan alltså var så att hemmanet har behållits oförändrat under dessa 200 år. Därefter har det tydligen utökats så att det tillkommit 1/32 i Nr 2 och 1/32 i Nr 1, troligen i samband med den stora omvälvningen i början av 1800-talet. Om jag förstått Folke Andersson är han för närvarande den enda privata markägaren i Halvarsbenning, i varje fall är han ensam om att bruka jord och bo i Halvarsbenning.

De i småprotokollens volym 71 f 301-302 omnämnda Erik Andersson och Anders Persson är mågar till Per Persson på sida 15 i min sammanställning. Deras innehav är säkerligen större än 1/16 hemman, minst 1/8, men det är möjligt att inte hela innehavet såldes. För detta talar att såväl Anders Persson som Eric Anderssons måg Per Andersson fanns kvar i Halvarsbenning till slutet av 1700-talet. Enligt vad jag sett i böckerna ingick inte någon hyttandel i köpet utan endast mark.

Om Per Forsling i volym 2133 f 139 och volym 1667 f 27 vet jag endast att d. ä. är född i Bråfors 1842 och sonsons son till den Hans Ersson, som 1793 ägde 1/4 av Sörgården i Fragg, samt att han dog i Halvarsbenning 1903. Sonen Per Edvard Forsling är född 1865 i Västanfors. De kom till Halvarsbenning i slutet av 1800-talet.

Volym 71 f 295 v. Den enda Matts Andersson jag känner till och som finns i böckerna vid den tiden är Anders Hanssons då 4-åriga son på sidan 17. Även om han med tiden blev den största markägaren i byn är det underligt om han började så tidigt.

Volym 163 f 1025. Utlösningen av Anders Perssons (1753-) syskon i 5/32 mantal visar att detta hemman är oförändrat från arvsskiftet efter Anders Persson (-1675) på sida 8. Han hade 2/5 av 3/4 mantal, vilket sedan delades lika mellan sonen unge Per Andersson och mågen Per Persson på sida 10.

Volym 166 f 1010. Anders Olofsson är troligen son till OlofOlsson (1730-1777) på sidan 7 och född 1777. Om hans farbror Johan Olofsson har jag endast noteringen att han är gift till pag 38 i AI 5a.

Volym 166 f 1012. Per Andersson (1751-1793) är son till Anders Jonsson (1716-1777) nederst på sidan 4 i min sammanställning. Per el Petrus Jacobsson och Eric Andersson är mågar till Anddrs Jonsson. Eric Andersson är från Karbenning, men bodde i Halvarsbenning några år kring 1790.
Det är en något förvånande transaktion eftersom både Per Andersson och hans hustru dog 1793 efterlämnande tre söner av vilka den äldata, Per, endast var 15 år.

Volym 169 f 1055 v. Anders Persson är son till Per Andersson (1732-1781) på sidan 14, född 1779. Han har också systern Catarina, född 1769, och systern Stina, född 1766, den sistnämnde tyvärr inte med i min uppställning över barnen.

Volym 169 f 1031 v. Anna och Sara Persdöttrar tillhör samma barnkull som Catarina och Stinaai det närmast föregående stycket. Varför är de fortfarande omyndiga och varför har de dubbelt så stor del som Catarina och Stina. Var ogifta kvinnor omyndiga hela livet? Per Anderssons hemman var sannolikt hälften av Anders Perssons (-1694) 1/4 mantal, vilket dock möjligen senare utökades genom att Per Andersson (1643-1706) köpte tillbaka en del mark från Bengt Henniksons arvingar.

Volym 1633 f 265v-266. Jag har en idé angående den gamle Anders Andersson, som omnämns dels i detta ärende dels i förteckningen över markägare 1853, men jag har inte haft energi nog att undersöka den. På 1780-talet kom en Anders Ersson från Hinsebo till Halvarsbenning och jag har en notering att han är en ättling till Bengt Henniksson. Anders Ersson hade en son Anders, född 1789. Familjen flyttade till Västerås 1792, men det ät ju möjligt att sonen senare återvänt till Halvarsbenning. Åldern och namnet passar ju bra och dessutom har han enddst mark ö Östra gården och benämnes hemmansägre till skillnad mot de övriga bergsmännen. Bengt Henniksons arvingar hade ingen del i hyttan. Men det är naturligtvis även lika troligt att Anders Ersson har sålt sin mark till någon annan Anders Andersson.

När Britt-Marie över axeln på mig läser vad jag skrivit, omtalar hon att de ogifta kvinnorna verkligen var omyndiga och att hon tror att detta gällde även under 1800-talet. Det var ett snabbt svar jag fick.
Det är nog allt vad jag har om de av Dig omnämnda personerna. Jag skulle kanske våga den gissningen att bergsman Pehr Pehrsson, 1/8 hemman, bland ägarna 1853 är son till den i volym 166 f 1012 omnämnda Per Andersson. Den återstående,Per Anderssons arvingar,vågar jag mig inte på utan att anlita kyrkoböckerna.

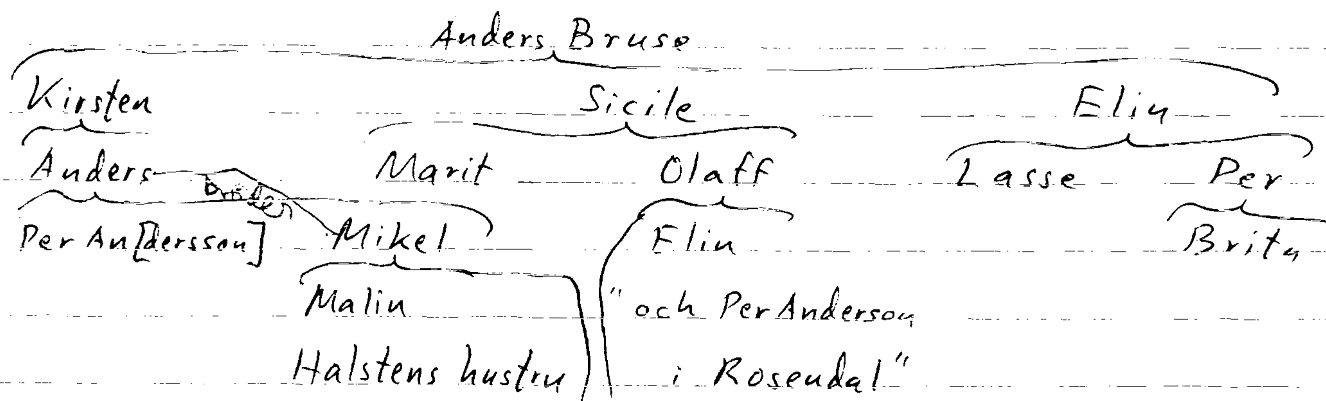
Hjärtliga hälsningar

Solna den 20 januari 1980

Bäste Arne.

För några veckor sedan kom till mitt rum i riksarkivet en Anna Westlund från Falun (adress: Linnévägen 26 C), som var där för forskning tillsammans med sin make och meddelade, att både hon och han har anor gemensamma med mig i södra Dalarna, bl. a. de även med Dig gemensamma anorna i Fångshyttan. Sen nämnde, att de nyligen "flyttat till sta'n", vilket gör, att jag anser mig kunna identifiera maken med kantor Lennart Westlund, Pl 8240, Aspeboda, 791 00 Falun, i Genealogiska föreningens senast tryckta medlemsförteckning (1/1 1979).

De skulle återkomma, men jag fick några kopior av anteckningar om förfäder på min morfars morfars sida, som föranledde mig att låna in några Dombokfilmer. I Dalarnas Domböcker A I:2 (1591-93), f. 84, snubblade jag över en alldeles fiskende (maskin- något svårläst) släkttavla "vm Hålsten i Halvardsbäning", som jag ej funnit citerad i Din sammanställning om Dina förfäders by:

På s. 3 i Din sammanställning om Halvarsbenning uppges Holsten Persson ha varit gift med en dotter till Michel Hindriksson i Rosendal. Släkttavlan uppger alltså, att hon hette Malin, och att hennes fars namn visserligen var Michel men ej Hindriksson utan Andersson. Jag har ej jämfört med KLRD och med landskapshandlingarna utan sänder Dig ovanstående i förhoppning att Du genast kan säga, om Du tror på släkttavlan.

Fastighetsbokens utgångspunkter gav inte så mycket som jag hoppades, eftersom lagfartsprotokollen på Norberg ej såsom de uppländska lagfartsprotokoll, som jag tidigare arbetat med, i äldre tid ger ~~utgångspunkter~~ åtkomstuppgifter.

Hänvisningen till Fagersta bruks lagfartsansökan 6/3 1874 slog jag upp i Svea hovrätts renoverade småprotokoll, vol. 930, f. 845-847, där jag fick veta, att Thomas Aspelin och Jeanne Louise Aspelin 1/12 1873 till Fagersta bruks ab sålt Fagersta med underlydande, bl.a. Halvarsbenning nr 1, 2 och 3, 47/48 mantal skatte. Som åtkomsthandling företeddes fastebrev 29/3 1854 för grosshandlare Thomas Aspelin efter köpebrev 28/2 1853 från borgenärer i avlidne brukspatron Salomon von Stockenströms avträdda bo. Då jag slog upp första uppbud å sistnämnda transaktion i småprotokoll, vol. 580, f. 1230-1231 (14/3 1853), fann jag endast en summarisk uppgift, att handlingar företeddes "som ådagalade afledne brukspatronen Salomon von Stockenströms concursmassas eganderätt till försålda fastigheterna" bl.a. 47/48 mantal skatte i Halvarsbenning. I Örnulf Tigerstedts bok Kavalkad (Fagerstabrukens historia, 4, 1957), s. 59, fann jag emellertid, att kuratorerna i Anders Barchæus d.y:s gäldbundna bo

29/9 1796 sålt Fagersta järnbruk till Lars von Stockenström, och då jag sökte denna transaktion i småprotokollen, fann jag i vol. 172, f. 981 (14/11 1796) första uppbud för direktör Lars von Stockenström på Fagersta bruk med bl.a. 3/16 mantal i Halvarsbenning, som han 20/1 (ej 29/9) 1796 köpt av framlidne brukspatronen Anders Barchæi arvingar.

Tigerstedts bok har också en uppgift, att Anders Barchæus d.ä. 1758 skulle ha inropat 1/16 hemman i Halvarsbenning för skuld och hann få fastebrev före sin död 1775. Då jag sökte uppgift härom i småprotokollen, fann jag i vol. 71, f. 301v–302 (23/2 1759), att brukspatron Anders Barchæus genom bergskollegiets utslag 19/7 1758 fått tillstånd att genom auktion utom bergsmansståndet få försälja Erik Anderssons och Anders Perssons i Halvarsbenning fasta egendom för deras åsamkade förlagsskulder vilken conducteuren Gustaf Swedberg vid auktion inropat 12/12 1758.

Bergskollegiets arkiv B II: 105, f. ~~[illegible]~~ 25–27 (koncept 19 juli 1758) från [illegible] till [illegible] bergstingsrätts protokoll 2 maj 1757

Fastighetsbokens hänvisning till lagfartsansökan 8/5 1912 slog jag upp i småprotokoll, vol. 2133, f. 139v, där jag fick veta, att då beviljades gemensam lagfart för hemmansägaren Anders Erik Andersson och hans barn Axel Emil, född 7/10 1882, Gustaf, född 7/5 1885, Erik, född 10/10 1887, August, född 30/5 1891, Anna, född 21/1 1892 och Henrik Laurentius, född 10/8 1896, på 1/32 mtl kronoskatte nr 1 i Halvarsbenning enligt bouppteckning 11/4 1911 efter hustrun Maria Erika Andersson, född Hellberg. Anders Erik Andersson hade 11/3 1902 fått lagfartsbevis å denna egendom efter köp från Per Forsling.

Småprotokoll, vol. 1667, f. 27 (11/3 1902) upplyser, att P. Forsling

i Hammarhyttan 26/3 1901 sålt 1/32 mantal i Halvarsbenning till dagakarlen Anders Erik Andersson i Bråfors, varvid företeddes lagfartsbevis 3/9 1901 § 59 för bergsman P. Forsling å nämnda egendom. ~~Småprotokoll~~ Småprotokoll vol. 1633, f. 265v-266 (3/9 1901), uppger, att det sedan ~~vintertinget~~ hösttinget 1894 vilande ärendet (§ 64) ang. Per Forslings förvärv 17/5 1894 av 1/32 mantal i Halvarsbenning från Anders Anderssons och Anders Gustaf Anderssons sterbhusdelar där fullföljdes.

Fastighetsbokens hänvisning till lagfartsansökan 7/5 1906 ledde till småprotokoll, vol. 1805, f. 89v-90, där man får veta, att Anders Andersson till sin son Johan Hjalmar Andersson 12/4 1906 sålt 1/32 mantal nr 1 och 1/8 mantal nr 2 i Halvarsbenning, ~~som han fått~~ Säljaren hade 21/5 1870 fått fastebrev på 5/48 mantal skatte bergsmanshemman nr 1 och 2 i Halvarsbenning, som han köpt av änkan Anna Christina Jansdotter, hennes dotter Anna Christina och måga Per Andersson. 6/2 1869 hade arvsutredning förrättats å fastigheten efter 3/4 1857 avlidne bergsmannen unge Anders Andersson i Halvarsbenning mellan hans änka Anna Christina Jansdotter, sonen Anders och dottern Anna Christina, gift med bergsmannen Per Andersson i Sifsdal enligt bouppteckning 28-29 april 1857, varvid änkan fått 1/3 av 5/96 mantal och vardera barnet lika mycket. Av småprotokoll, vol. ~~8~~ 828, f. 882v-883 (11/3 1869) framgår, att Anders Andersson i Halvarsbenning 6/2 1869 köpt 5/96 mantal Halvarsbenning nr 1 och 2 av Anna Christina Jansdotter och lika mycket av Per Andersson och hans hustru Anna Christina Andersdotter.

Under letandet efter ovanstående fann jag åtskilliga andra notiser om Halvarsberning:

Småprotokoll vol. 71, f. 295v (22/2 1759): Matts Andersson i Halvarsberning hade 27/8 1757 köpt 1/30 i 3/16 hemman där av Jan Larsson i Häggebäcken

vol. 163, f. 1025 (14/3 1793): Bröderna Petter Persson i Överlebo och Hans Persson i Halvarsberning, Matts Olsson i Kalmora och hans hustru Cajsa Persdotter och Anders Mattsson i Onsjö och hans hustru Anna Persdotter hade 12/1 1786 till sin bror och svåger Anders Persson sålt sina 3/4 i 5/32 mantal skatte bergsmanshemman i Halvarsberning.

Nr Din sammanfattning s. 9

vol. 166, f. 1010v (13/3 1794): Anders Olofsson i Halvarsberning hade 21/10 1793 till sin farbror Johan Olofsson i Bråfors sålt 5/108 mantal skatte bergsmanshemman i Halvarsberning.

vol. 166, f. 1012 (13/3 1794): Per Anderssons i Halvarsberning arvingar hade 29/1 1793 köpt 1/3 i 1/8 mantal i Halvarsberning med 1/3 i 2/23 i hyttan där av Erik Andersson och hans hustru Brita Andersdotter i Halvarsberning samt Per Jacobsson i Sund och hans hustru Christina Andersdotter

vol. ~~166~~ 169, f. 1055v (16/11 1795): Anders Persson i Halvarsberning hade 25/6 1793 av sin svåger Hans Danielsson och syster Catharina Persdotter, inlöst deras ärvda fastighet 11/448 mantal bergsmanshemman i Halvarsberning. 30/3 1793 hade Anders Persson i Halvarsberning, företrädd av förmyndare, köpt 11/448 mantal skatte bergsmanshemman i

Halvarsbenning av sin svåger Carl Forsgren och dennes
hustru Christina Persdotter i Avesta.
Saköresprotokoll vol. 169, f. 1031v (13/3 1795): Per Anderssons
i Halvarsbenning omyndiga barn Anna och Sara
Persdotter hade 15/11 1794 till sin halvbror Anders
Persson sålt ~~sitt~~ sina ärvda 11/224 mantal skatte bergsmans-
hemman i Halvarsbenning, varvid åberopades rättens
utslag 20/11 1793.
vol. 175, f. 1031v–1032
~~vol. 172, f. 981 (14/11 1796)~~ (mars 1797):
Hans Persson i Flängan, änkan Anna Andersdotter och
Brita Andersdotters förmyndare hade 13/2 1797 till
sitt syskonbarn bergsmannen Anders Hansson i
Halvarsbenning sålt sin avlidne far bergsmannen
Anders Carlssons i Flängan efter sin far Carl Carlsson
i Halvarsbenning ärvda 2/7 i 3/32 mantal skatte
bergsmanshemman Backgårdshemmanet i
Halvarsbenning

För Din Sammanställning s. 6

vol. 1633, f. 265v–266 (3/9 1901): Fullföljes
det sedan vintertinget 1895 § 10 vilande lagfartsärendet
ang. 1/32 mantal kronoskatte i Halvarsbenning nr 1,
som avlidne gruvarbetaren Anders Gustaf Anderssons
(född 1842) sterbhusdelägare fått vid arvskifte 17/5 1894.
Vid arvskifte 8/7 1883 efter avlidne gamle Anders Andersson
hade änkan Maria Olsdotter fått 1/64 mantal, ~~[illegible]~~ medan
1/768 mantal tillfallit vart och ett av barnen Anna Brita
Andersson (gift med Anders Gustaf Wiberg), Augusta Elisabeth Andersson,
(gift med Carl Fredrik Nyberg), Johanna Andersson (gift med John Nordlund),
Anders Gustaf Andersson, Reinhold Andersson, Alfred Andersson, Axel
Andersson, Adolf Andersson, Viktor Andersson, Alma Maria Andersson
och Anna Mathilda Andersson.

Hjärtliga hälsningar!
Hans

P.S. 21/1: Det vore intressant att från Dig få uppgift om [illegible] eller dem [illegible] och från dit vänner i Din sammanställning, innan jag fortsätter undersökningarna.

Solna den 26 dec. 1979

Bäste Arne.

Tack för Ditt brev av den 12 dennes! Jämte bilagor.
1222212 heter inte David utan "Daniel Kjell Petrin", och 1222222 heter inte Mattias Petrin utan "Mattias Pierre Wase" (det är hans mamma som är född Petrin). Beträffande Carina Fredrikssons söners namn får jag återkomma vid ett senare tillfälle. Det numera på microfish föreliggande ~~stencilerade~~ alfabetiska s.k. Allmänna registret för Stockholms län upptar visserligen numera även minderåriga, men har ej utkommit senare än 1978, så den yngre finns inte där, och den äldre måtte ha något annat namn före Andreas, eftersom jag ej finner honom under vare sig Andersson eller Fredriksson, som ju är alltför vanliga namn för att kunna helt bläddras igenom. Deras mamma Carina flyttade med sin mor till dennas föräldrahem i Ore i Dalarna efter faderns död 1948 och återkom först 1964 till Stockholm. Eftersom vi på detta sätt ej kom att träffa henne under uppväxtåren, tappade vi kontakten med henne och har efter hennes återkomst endast träffat henne vid enstaka tillfällen, nu senast vid hennes farmors begravning i oktober. Jag var emellertid skolkamrat i folkskolan med hennes far, som jag tyckte mycket bra om, och i den mån Teresa trots sitt krävande yrkesarbete orkar hade jag tänkt bjuda hem hela familjen vid tillfälle.

Nyligen fick jag äntligen låna filmerna av Norbergs dödböcker, som jag nu gått igenom ända fram till början av 1800-talet utan att finna vare sig Johan Kielwatsson eller hans sons änka Anna Olsdotter. Jag har en anteckning om att Johan Kielwatsson hade 3 söner och 3 döttrar, sannolikt ur dödboksnotisen om hans hustru 1749. Av dessa finns

P.S. Mattias' syster heter "Jessica Therese".

döttrarna Kerstin och Brita samt sönerna Johan och Anders i Norbergs födelsebok 6/8 1712 resp. 4/9 1714, 8/3 1716 och 22/3 1718 men de övriga varken där eller i Stora Skedvi, dit familjen ju enligt en sannolikt oriktig uppgift i Norbergs husförhörslängd skall ha flyttat.

I dag fick jag en stunds tillfälle till arkivbesök medan Teresa var i katolska kyrkan. Det förefaller som om det inte skulle föreligga några kronologiska hinder för att Jöran Mattsson i Längshyttan ~~skulle~~ kunna vara son till Mats Andersson i Längshyttan i äktenskap med Jöran Björnssons dotter Karin (var nu skribenten i "Husby socken" har för källa till det äktenskapet). Jöran Björnsson fann jag i Dalarnas landskapshandlingar 1556:6 och Mats Andersson redan i Dalarnas landskapshandlingar 1569:8 och ännu i längden för Älvsborgs lösen 1614 (Älvsborgs lösen 1613, vol. 45 A: häfte II, f. 15). I Älvsborgs lösen 1618 (vol. 49; häfte III, f. 153v) har han avlösts av en Anders Mattsson, och på boskapslängden 1629 ~~[illegible] 1635~~ finns Jöran Mattsson. Generationsskillnaderna är ju dock långa ~~och jag skall vid tillfälle titta på boskapslängderna för intervallen mellan Anders Mattsson och Jöran Mattsson~~.

Nu har jag äntligen fått den i september beställda xeroxkopian av fastighetsboksuppgifterna för Halvarsbenning, som faktiskt fanns i landsarkivet i Uppsala. De äldsta (1875) var emellertid i för dåligt skick för att kopieras, så jag fick först de näst äldsta. Jag skall nu undersöka, om jag i dem har en tillräcklig utgångspunkt, och återkommer, så snart jag hinner, men sänder redan nu en kopia av vad jag fått.

Vi har haft en fridfull jul. Maria och hennes hund tittade på oss på julaftonen, innan hon följde sin mor till sin mormor i Falun. Henrik är åter i Indien sedan slutet av oktober, och i flera brev har han skildrat sina upplevelser på Himalayas sluttningar och i Rajastan. Nu ska han via Bombay fara till Goa.

Med de hjärtligaste nyårshälsningar till Er alla
från Teresa och Hans

Västerås 12 decenber 1979

Bäste Hans

Tack för Ditt brev och för upplysningen om Karlfeldts antavla. Jag skall låna den på biblioteket och se om även jag kan spåra något avlägset samband. I Mö-klinta, Garpenberg eller Fröbbenbenning har jag inte påträffat några anor utan jag får inrikta mig på Folkärna och Grytnäs.
Det var länge sedan jag gjorde något åt Erik Anderssons ättlingar, men nu kan jag bifoga några nya blad, vilket innebär att allting vi nu känner är infört med undantag av några svenska nytillkomna. Dessa skulle vara:
1222212 David Petrin, 1976-
1222222 Mattias Petrin, 1977-
1222312 Fredrik, 1979- .För Carina Fredriksson tillfogas: Sammanbor med Per-Göran Andersson. Ingenjör
213413 Arne Martin Sohlström, 1979-
Känner Du möjligen efternamnet på Carina Frdrikssons pojkar. För den första har jag skrivit Fredriksson, men jag kan inte nu finna att jag haft något be-lägg för denna namngivning. Det är ju bättre att utelämna än att skriva fel.

Under min semester var jag i tillfälle att bläddra igenom Kröningssvärds samling av äldre handlingar om Dalarna. Den innehöll mest kungliga brev om krig, skatter och annat elände, men insprängt fanns "Uppgifter på mantal m.m.", mest från socknar i övre Dalarna, men även bifogade som visar att Stigsbo varit i andra händer än våra förfäders före 1539. Den bifogade kopian gäller för år 1539.
För en tid sedan var jag i tillfälle att se på filmerna över Norbergs kyrko-böcker och jag såg då på Johan Kelwastsson i de av Dig angivna byarna. Inte i något av husförhören fanns något barn upptaget, vilket jag tyckeer tyda på att alla barnen utom Johan var döda 1729 när AI:3 uppgjordes. Jag tycker mig ha iakttagit att ~~nyfödda barn~~ längderna kompletterades inte med nyfödda barn, men vid upprättande av en ny längd togs de med även om de inte var fullt mogna för förhör. I AI:2b finns en Jan Jansson tillskriven under Per Persson och detta är väl troligen sonen Johan, kanske tillskriven när Johan Kielwastsson flyttade. I AI:3a finns Jan Jansson med hustru Anna under Olof Jansson. Det är väl möjligt att han flyttade till Fragg 1749, men att de inte heller kompletterade redan uppgjorda längder med pensionärer. Om så är fallet skölle han ha dött före 1762 då AI:5 uppgjordes. Jag skall försöka hjälpa Dig att se igenom dödboken, men tyvärr kan det inte bli före nyår.
Jag har nu fått bekräftelse på att Eric Jöransson i Långshyttan är ättling till Björn Olofsson i Hienshyttan enligt mitt antagande i brev av den 8 juli. Ätt-lingskapet var helt klart, men förbindelsen mellan dem kan inte garanteras. Den är dock troligen denna: Björn Olofsson - Jöran Björnsson - Karin Jöransdotter, gift med bergsman Matts Andersson, Långshyttan - Jöran Mattsson - Eric Jöransson. Enligt artikeln i Husby-häftet köpte Jöran Björnsson sin broder Pers andel år 1544.och enligt kyrkoböckerna gifte sig Eric Jöransson år 1653. Jag tycker det verkar som man skulle behöva flera led för att fylla ut de drygt hundra åren mellan dessa händelser. De skulle i så fall placeras in mellan Matts Andersson och Jöran Mattsson. Den sistnämnde var gift med en Tyrisdotter, död 1684.
Vi bilar upp till Örnsköldsvik i slutet av nästa vecka och stannar där över julen, men troligen inte över nyår. Margit och jag önskar Teresa och Dig en God Jul och Ett Gott Nytt År.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 27 november 1979.

Bäste Arne.

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 25 dennes och särskilt för det nya exemplaret av Din skrift om Halvarsbenning med tillagda släkttavlor!

För något år sedan fick jag kännedom om att Avesta kulturnämnd börjat ge ut tidskriften Folkarebygden, på vilken jag anmälde mig som prenumerant, och har just fått femte årgången (1979). Där fann jag i en översikt över nyutkommen Folkarelitteratur, att den nyligen avlidne genealogbyråinnehavaren i Uppsala Ludolf Häusler och hans dotter och medhjälpare Mirjam Häusler, vilka jag iakttog redan under min tjänstgöring i landsarkivet i Uppsala sommaren 1953, i år som nr 2 i serien "Skrifter utgivna av Avesta kulturnämnd" publicerat det 225-sidiga arbetet "Karlfeldts antavla", som jag nu för 90 kr köpt från Avesta kulturnämnd (adress: Kungsgatan 32, 77400 Avesta; telefon: 0226/55000, ankn. 171 eller 177).

Det visade sig vara ett noggrannt och bra arbete, även om författarna tydligen inte ansett sig ha tid att studera domböcker och lagfartsprotokoll. Det redovisar E. A. Karlfeldts förfäder i 8 led, mest från Folkärna och ganska många från Grytnäs, en hel del från By, några från Möklinta och Norberg (Fröbbenbenning) och en från Garpenberg. Det förefaller som om jag på min morfars morfars sida skulle ha litet släktskap på 1600-talet med Karlfeldt, och jag observerade också, att han hade förfäder på 1600-talet i Smedsarbo långt före våra förfäder där.

Med hjärtliga hälsningar

Hans

Västerås den 25 november 1979

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 19 november.
Alltsedan vår diskussion om min undersökning av Halvarsbenning har jag intagit en vacklande hållning, som politikerna brukar beskylla varandra för. Jag har vägt Dina skäl för en fortsättning på arbetet mot mina skäl för att det är tillräckligt, och under tiden har papperen bara legat. Nu har i alla fall lättjan segrat och jag har häftat ihop några exemplar av vilka ett bifogas.
När jag började detta arbete var målet att utreda familjernas sammansättning under 1600-talet och detta anser jag mig ha uppnått. Jag var då i samma situation i Halvarsbenning beträffande Persson och Andersson som jag nu är i i Fragg beträffande Jonsson och Mattsson. Det var kanske ännu litet värre i Halvarsbenning där det samtidigt fanns Per Östensson, Per Holstensson och Per Knutsson, vilka åstadkom Perssöner och Persdöttrar före kyrkoböckernas tillkomst.
Det var besvärligt att inte Joen och Jöns var samma namn och skilt från de övriga Jon-varianterna. Det betyder alltså att en Johan eller Jon kan vara far till både Joensson, Jonsson och Jansson. Jag nämnde i mitt förra brev Matts Jonsson, gift 1647, och Matts Jönsson, död 1663. Jag har svårt att tänka mig att inte dessa båda är samma person och det skulle i så fall betyda att skrivaren inte heller var så noga att skilja på Jon och Jöns. I detta fall har jag i mina noteringar anmärkt att det inte är felläsning. Kyrkoböckernas uppgifter bör väl rimligen vara renskrifter efter prästens minneslappar eller dylikt. Han kunde väl knappast ha kyrkoböckerna med sig på sina förrättningar. Som jag tidigare omtalat har jag också påträffat många fel i böckerna, de mest grava är väl fel namn på barn och brudfolk, det var ganska länge sedan kyrkoböckerna slutade att vara gudsord för mig. Det är nog som Du säger, den enda metoden är den som jag använde för Halvarsbenning, men ack så arbetssam den är.
Den Norra gården vållar inte några problem, för den stämmer min första översikt "Per Nilssons i Spjutsbo arvingar, bosatta i Fragg" i varje detalj. Jag har bara mitt lilla problem vem Per Larssons, 1654-1718, hustru Margareta Jansdotter var. Enligt vigselboken är hon från Fragg.
Av Södra gården erbjuder inte Per Nilssons halva del några svårigheter, även där stämmer min översikt. Den andra halvan är svårare. Matts Johansson, som kommer efter Johan Mattsson, låter ju som en son till den sistnämnde. Jag har inte sett honom i kyrkoböckerna förrän 1677, men hans efterträdare på gården Johan Mattsson är född 1670. Matts Johansson kan dock givetvis ha varit gift på annan ort och flyttat tillbaka till Fragg. Med den senaste Johan Mattsson tror jag det är slut med Johan Mattssons ägande ättlingars av Södra gården. De i jordeboken omnämnda Olof Johansson, Olof Nilsson, Erik Persson och Anders Mattsson tror jag endast är arrendatorer.
Mellangården ser för mig ut att vara det verkliga problemet, kanske därför att jag inte tidigare har varit i beröring med den och därför har så knapphändiga noteringar om den. Det är ju också där Jon-varianterna flest förekommer och kanske mer än en Per Jonsson.
Jag är rädd att det blir svårt att få reda på vart "på landet" Johan Kielwastsson har flyttat. I mantalslängd AI2, 1705-28, finns inget av hans barn upptagna. I del a finns Kielwast Jansson med hustru och barn samt under honom sonen Per med hustru, brodern Johan samt systerdöttrarna Elisabeth och Anna. Per Kielwastsson med hustru är strukna och i stället har tillskrivits Johan med hustru Karin. I 2b är Kielwast struken, död 1726, och under honom finns Johan och hustru Karin med noten om avflyttningen till Stora Skedvi, men även här utan barn. Eftersom inga flyttningslängder finns återstår endast vigselboken, som kanske kan ge någon idé om vart de hamnat som gifta.

Hjärtliga hälsningar

Solna den ~~20~~ 19 nov. 1979

Bäste Arne.

Tack för Ditt brev av den 18 dennes jämte klargörande bilagor! Jag hade just erinrat mig det tredje brevet i M 37:3 a och ånyo lånat in bunten med anledning av Din undersökning om Fragg. Det var ovekligen många turer i detta drama: Först Källwast Johanssons caution för kronobefallningsman Anders Granqvist, som slottsfogden Arvid Järnstedt i Västerås betalat, sedan bergsfogden Johan Lutths inlösen från Järnstedt och slutligen Johan Lutths försäljning till Lars Larsson, som uppbjudits redan 1718-1719. Jag inspirerades av nämnda brev att se på 1718 års smideprotokoll, som för denna sak ej visade sig ge mer än fastebrevet. I följande fann jag i Smideprotokoll vol. 11, f. 481 (10/3 1718), en notis om en rev- och delningsförrättning mellan nämndeman Lars Larsson i Fragg och hans bror Per Larsson därsammastädes, vilken ägt rum 1-4 okt. 1717.

Beträffande de av Dig diskuterade svenska namnformerna av Johannes har jag från mina medeltidsforskningar intrycket, att man nog i allmänhet betraktade Jöns som ett särskilt namn, medan Johan (Jahan), Jan, (Hans) Joen och Jon lättare kunde användas om en och samma person, även om Joen och Jon nog uppfattades som ett namn liksom Johan (Jahan) och Jan. Men sedan tillkommer frågan om felskrivningarnas och felläsningarnas frekvens och i vilken utsträckning de till vår tid bevarade (mantalslängderna, rekolängderna) dop-, vigsel och begravningsböckerna är koncept eller renskrifter. Enda säkra metoden att särskilja personerna är nog att gå igenom dombäckerna och efter 1700 smideprotokollen, så att jordförsäljningar och utlösningar av syskon uppspåras.

Jag gjorde ett försök att få fasta utgångspunkter bakåt genom att undersöka var Norbergs fastighetsböcker finns. Numera lyder ju Norberg under tingsrätten i Sala, men där hänvisade man till tingsrätten i Västerås, dit Norberg tidigare hört, och Västerås hänvisade till landsarkivet i Uppsala. Dit skrev jag, men fick inget svar, ehuru jag fick svar på en senare förfrågan om vissa fastighetsböcker rörande gårdar som tillhört mina förfäder i Uppland. Nyligen träffade jag landsarkivarien Berg, då han var på genomresa i Stockholm, och frågade om nutidsboo om Norbergs fastighetsböcker ej kommit fram. Jo, det hade det. Han skulle undersöka saken, och sedan dess har mer än en vecka gått.

Med anledning av Ditt fynd av Johan Kiellvastssons hustrus dödsnotis har jag nu bladat igenom Norbergs husförhörslängdsfilen för den tiden. I Norberg AI:3, uppslag 87, ~~som gäller~~ till finns jag under Gällberg Johan Kelfvastsson med hustru Karin 1729-1737. I Norberg AI:4a, uppslag 161, bokfördes g(am)le gruvdrängen Johan Kiellvadsson ensam under Kallmora kopparberg: Bondgruvan, och i Norberg AI4b, uppslag 132, bokfördes Johan Kielvastsson, född 25 febr. 1683, under Bondgruvan, vilket namn överstrukits och ersatts med "Klackberget". Där har noterats, att han 1749 affl(yttat) "till sina barn på landet." Då han ej finns hos sonen avlidne Johans efterlämnade familj i Fragg, har jag nu begärt inlån av föregående film i förhoppning att kunna finna Johan Kiellvastsson 1718-1729 och ev. få fram vart övriga barn tog vägen, men den filmen är tydligen för närvarande utlånad.

Hans sonhustru Anna Olsdotter visade sig vara struken i Fragg under 1778.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

Västerås den 18 november 1979

Bäste Hans

Tack för Ditt brev av den 28 okt och Dina uppgifter från jordeböckerna om Fragg. Tyvärr har jag inte haft tid att se något mera på detta, jag har endast kompletterat Dina uppgifter med vad jag vet eller tror mig veta om de i jordeböckerna omnämnda personerna och resultatet bifogas.
Utan arbetsinsats har jag dock fått en intressant upplysning. I mars omtalade Du att Du i Kungliga Bibliotekets handskrift M 37 funnit tre brev om Fragg och Du redogjorde för vad som i dessa brev intresserade oss båda. För ett par, tre månader sedan fick jag den tanken att det kanske fanns mera som intresserade mig utan att Du var medvetan om detta, var-för jag från KB rekvirerade kopior av breven. De hade lång leveranstid, men nu har det kommit och det tredje brevet är inte mindre intressant än de övriga. Det är ett fastebrev från 1721 att nämndeman Lars Larsson i Fragg 1718 av bergsfogden har köpt Kielwast Johanssons 1/8 hemman i Södra Gården i Fragg.
Detta bekräftar mina misstankar när jag såg uppgifterna i Ditt brev, att jordeboken inte anger ägaren utan brukaren av gården. Trots att köpet ägde rum 1718 förekommer inte köparen i jordeboken förrän efter 1728, möjligen i samband med nämndemannens död då den äldste sonen Per Larsson övertar den inköpta delen i Södra gården medan de yngre sonen Lars Larsson stannar i Norra gården. Vid köpet 1718 var sönerna 18 resp. 11 år och knappast färdiga att starta eget.
Det är svårt med alla dessa Johansson, Jonsson, Jansson, Joensson, Jönsson etc. Jag antar att skrivaren av kyrkoböcker och längder inte frågade personen hur han stavade sitt namn utan han skrev efter eget gottfinnande. Jag har dock antagit att det fanns regler även på den tiden och jag har förutsatt följanda: Johan = Jan = Jon = John och att Joen = Jöns. Däremot är inte Joen lika med Jon eller Johan. Har jag rätt i detta och är det troligt att skrivarna följde detta?
Jag kan ta ett par exempel på dessa namn:
Matts Jonsson gifte sig 24 okt 1647 med Margareta Esbjörnsdotter. Matts Jönsson begravdes i maj 1663. Matts Johanssons dotter Kerstin döptes i sept 1677. Observera att Johan Mattsson, i jordeboken 1728, är född 1670 enligt begravningsboken. Matts Johansson dog 1719. Hustru Malin. På 1640- och 1650- talen fanns i Fragg Johan Mattsson, Johan Ericsson och Johan Esbjörnsson, den sistnämnde dock barnlös.
Per Jönsson har 1645 hustru, två söner och en dotter, vilka borde vara över 17 år för att vara upptagna i mantalslängden. 1647 är hustrun borta. 1654 vigdes Per Joensson och Kerstin Andersdotter. 1655 döptes Per Jonssons barn Sara och 1656 Per Jonssons barn Kerstin. 1659 begravdes Per Jönssons hustru och även 1664 begravdes Per Jönssons hustru. 1665 döptes Per Joenssons son Eric och 1668 Per Joenssons dotter Karin. Per Joensson dog 1688 och hans hustru Brita 1722
Dessa exempel tyder på att det valfritt kunde skrivas Joen eller Jon och om så är fallet är det mycket svårt att kunna få någon ordning på familjerna.
Det är också tveksamt om Eric Persson, -1732, och Joen Persson, -1722, är Bröder. I husförhör AI2 är John Persson, som han kallas här, placerad överst på sidan och underhonom brodern Per, sedermera gift i Hedemora. Längre ned på sidan finns sal, Per Joenssons hustru Brita och i anslutning till henne Eric Persson med hustru Margareta Persdotter. Jag har tidigare tänkt mig att anledningen var att Eric och Joen tillhörde olika barnkullar, men det kanske förekom mer än en Per Jonsson i Fragg vid den tiden.
För att reda ut förhållandena i Fragg på 1600-talet erfordras nog att man har tur och finner ett domstolsprotokoll med släkttavla eller i varje fall upplysningar om föregående släktled. Namnlikheterna gör det mycket svårt att genom kyrkoböckerna skaffa riktiga uppgifter.

Hjärtliga hälsningar

Arne

Solna den 28 oktober 1979

Bäste Arne

Tack för Ditt brev av den 19 dennes med innehållsrika bilagor!
Med anledning av dem har jag tittat på jordeböckernas uppgifter om Fragg, som där uppges ha fyra gårdar, alla skattehemman, av vilka tre halva (fr.o.m. 1735 numrerade 1-3) och ett åttondels (fr.o.m. 1735 kallat nr 4).
Några väderstrecksbenämningar förekommer ej i jordeböckerna i fråga om gårdarna i ~~Fragg~~, ehuru jag minns sådana från det småländska jordebocksmaterial jag arbetade med för min sedan av Holger Wichman fortsatta edition av Johan Axel Almquists ofullbordade men av oss kompletterade fjärde del av "Frälsegodsen i Sverige under storhetstiden".
Vad som blev Fragg nr 1 redovisas 1680 under Johan Mattsson och Erik Ersson, 1690 under Kielfwast och Matts Johanssöner samt Erik Ersson, 1704 under Kiällwast och Matts Johanssöner samt Per Ersson. 1715 får man veta, att Johan Kiälfwastsson hade 1/8 mantal, Matts Johansson 1/8 och Per Ersson 1/4, och 1728 hade Johan Mattsson 1/8, Per Ersson 1/4 och Olof Johansson 1/8. 1735 redovisas 1/4 mantal i nr 1 under Anders Persson, 1/8 under Olof Nilsson och 1/8 under Per Larsson, och 1755 innehade Anders Persson fortfarande 1/4, Erik Perssons änka 1/8 och Hans Anderssons änka 1/8. 1770 innehades 1/4 mantal i nr 1 av Per Andersson och 1/4 av Anders Mattsson, och i den sista till riksarkivet levererade jordeboken 1794 redovisas 1/4 mantal i nr 1 under gamle Jan Persson och 1/4 under Anders Hansson.
Det som från 1735 blev Fragg nr 2 bokfördes 1680 under Per Jönsson och Per Nilsson, 1690 under Jöns och Erik Perssöner samt Carl Perssons änka, 1704 under Erik och Jöns Perssöner samt Per Carlsson. 1715 får vi veta, att Erik Persson hade 1/8 mantal och Jöns Persson 1/8 samt Per Andersson 1/4, och 1728, att Erik Persson hade 1/8 mantal, hustru Kerstin 1/8 och Per Andersson 1/4. 1735 redovisas i Fragg

nr 2 1/8 mantal under Johan Ersson, 1/8 under Per Jöransson och 1/4 under Per Andersson; 1755 1/8 mantal under gamle Per Larsson, 1/4 under Jan Erssons änka och 1/8 under Jan Jansson, 1770 1/8 mantal under gamle Anders Andersson, 1/16 under Per Andersson, 1/16 under unge Anders Andersson, 1/8 under Per Persson och 1/8 under Per Jansson, 1794 1/8 mantal under Hans Ersson, 1/8 under Anders Andersson, 1/8 under Jan Persson och 1/8 under Erik Jakobsson.

Vad som 1735 blev Fragg nr 3 redovisas 1680 under Lars Persson och Anders Esbjörnsson, 1690 under Lars Persson, 1704 under Per Larsson, 1715 under Per Larsson och Lars Larsson 1728 uppges Lars Larsson innehar 1/4 mantal där och Lars Persson 1/4. 1735 innehade Lars Persson 1/4 mantal i Fragg nr 3 och Per och Lars Larssöner tillsammans 1/4, 1755 gamle Per Larsson 1/8 mantal, Lars Persson 1/8 och Lars Larsson 1/4, 1770 Anders Andersson och Per Andersson tillsammans 3/32 mantal och Olof Andersson 5/32 samt Lars Larsson 1/4 och 1794 Anders Andersson 3/32 mantal, Hans Nilsson 5/32 och Lars Ersson 1/4.

Vad som 1735 blev Fragg nr 4 var tydligen hela tiden ett slags bihang till Fragg nr 3 och redovisas således 1690 under Lars Persson (1680 utan uppgift om ägare), 1704 under Per Larsson, 1715 under Per och Lars Larssöner, 1728 under Lars Larsson och Lars Persson, vilka då vardera innehade 1/16 mantal där. 1735 innehade Lars Persson 1/16 mantal i Fragg nr 4 och Per och Lars Larssöner tillsammans 1/16. 1755 redovisas där 1/32 mantal under Per Larsson, 1/32 mantal under Lars Persson och 1/16 mantal under Lars Larsson, men 1770 (och 1794) ägde Lars Larsson hela Fragg nr 4.

Om Du vill, kan jag meddela mer ur jordeböckerna, som under senare delen av 1700-talet finns för praktiskt taget varje år, men jag har ansett dessa stickprov vara av intresse för de stamtavlor Du sände mig. Jag har redan förut meddelat Dig vissa uppgifter ur jordeböckerna före 1680. För tiden efter 1794 finns jordeböcker i kammarkollegiets arkiv på Riddarholmen, jag vill minnas endast för åren 1815, 1825

och 1875, men avsaknaden av jordeböcker ersätts av att mantalslängderna rätt väl meddelar uppgifter om såväl nummer som mantalsbråk, och för senare tid finns i riksarkivet även fastighetstaxeringslängder.

För någon tid sedan hade jag besök på mitt rum i riksarkivet av personalchefen på Dagens Nyheter David Wiklund, som tidigare hjälpte mig en del med utredningen om Vad, varifrån även han härstammar. Han nämnde mig bl.a. hur han forskat på vissa personer, som suttit i fängelse, vilket kom mig att nämna mina bekymmer med den på Långholmen obefintlige Erik Ersson från Snickarbo. Han var förvånad över att denne uppgivits ha suttit på Långholmen, eftersom länsfängelset i Falun var den vanliga placeringen för bestraffningar i Kopparbergs län. Detta inspirerade mig att än en gång se på fångrullorna i Justitiekanslersämbetets arkiv i riksarkivet, där de bildar serie E III cc. Nu fann jag i band nr 1277 Kopparbergs läns fånglistor för december 1852, där det uppgavs, att arbetskarlen Erik Ersson från Westanbäck i By socken (där bodde han enligt födelseboken 21 sept. 1851, då sonen Erik Leonard Molin föddes) inkommit till Falu läns cellfängelse 25/11 1852, avsänts till ting 27/11 och återkommit 29/11 efter att 28/11 ha dömts för "andra resan stöld af till forsling anförtrodt gods i värde af 42 Rdr 44 sk att böta dess femdubbla belopp med 214 Rdr 2 sk. banco men vid bristande tillgång dertill i stället straffas med 28 dagars fängelse vid vatten och bröd så ock derefter å en söndag undergå uppenbar kyrkoplikt i den församling straffet verkställes". Det visade sig, att riksarkivets domboksrenovationer för denna tid ej innehåller protokoll i dylika mål, varför jag från Falun rekvirerade mormonfilmen

av originaldomboken. Där fann jag målet på uppgivet datum och fick veta, att Erik Ersson i oktober vid Hamdals bruk mottagit en angiven kvantitet stångjärn för forsling, och att han därav sålt en del till en Erik Hedin i Övra Hede i By socken, som dömdes till 4 dagars fängelse vid vatten och bröd, eftersom ej heller han hade råd att böta. Jag lyckades emellertid ej i Justitiekanslersämbetets fångrullor från Falun finna något om Erik Erssons senaste fängelsevistelse 1868, och Dombokfilmen 1852 visade sig vara så oupplitande och svårforcerad, att jag tills vidare uppskjutit utforskandet av 1868 års händelser.

Jag har också läst mormonfilmer av delar av Husby och Stora Skedvi kyrkoarkiv och konstaterat, att vår anfader Nils Andersson i Smedby i flera husförhörslängder kallas "spögubbe", vilket enligt Nordisk familjeboks andra upplaga var en skämtsam benämning på kyrkvaktarens uppgift att med en lång stav ge de under gudstjänst insomnade lätta slag för att väcka dem. I Stora Skedvi födelsebok konstaterade jag, att Johan Kjellvastssons flyttning till Stora Skedvi nog ej blivit av, ty där fick han inga barn. Enligt den av Dig funna notisen om hans hustrus död i Norberg 1749 hade de 3 söner och 3 döttrar, av vilka 2 söner och 2 döttrar påträffats i Norbergs födelsebok 1712, 1714, 1716 och 1718 men ej senare där. Jag hoppas så småningom få in Norbergs husförhörslängdsfilm, så jag ev. finner makarnas senare öden och ev. anteckning om varpå de återflyttade till Norberg. Din uppgift om Anders Håkanssons i Koberga härkomst från Forsa i Stora Skedvi, som även Ingvar Röös nämnde, då han var hos mig, tycks återgå på Husby husförhörslängd, men jag lyckades ej finna den uppgivne fadern Håkan Andersson i vare sig mantalslängderna eller som förälder i födelseboken, där inga spår heller påträffades av Anders Håkanssons tidigaste verksamhet.

På begäran i onsdags av min äldste morbrors änka Maria Fredriksson (1222) fick jag veta, att hennes sondotter Carina (122231) med sin "sambo" ingenjör Per-Göran Andersson i [illegible] fick sonen Fredrik i april 1979. 1222212 heter Daniel och 1222222 Mattias. Hans

Västerås den 19 oktober 1979

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 27 sept. Vi var i Örnsköldsvik förra veckan, och detta plus en del andra göromål har medfört att det inte har blivit något nämnvärt forskat den senaste tiden.
Jag har i alla fall sett igenom husförhörslängden för 1790-talet och återfunnit de namn jag såg på skifteshandlingen för Fragg i Lantmäteriverkets arkiv. Jag har sammanställt dem med mina tidigare noteringar om Fragg och erhåller bifogade, delvis förvånande resultat. Det enda jag förut trodde mig veta om gårdsinnehavet i Fragg var att Kielwast Holstensson ägde Mellangården, men den här undersökningen pekar i stället på Sörgården. Jan Perssons innehav av halva Sörgården bör ju rimligtvis komma från Per Ersson, 1668-1737, och enligt husförhörslängdens uppställning fanns Kielwast Johansson och Johan Kielwastsson på samma gård. Detta skulle betyda att det i stället var Joen Ericsson som ägde mellangården, vilket kanske också bekräftas av att hans enda kvarvarande ättling, Per Jansson, äger en fjärdedel av gården. Perssönerna i Norbergsby missade jag tyvärr att söka reda på, jag skall reparera det vid nästa tillfälle. Någon förklaring till Matts Anderssons innehav kan jag inte se just nu. Därmed återstår Norrgården för Halvard Ericsson Dalecarl, Per Nilssons i Spjutsbo son Lars Persson gifte ju in sig i den gården och de övriga i Esbjörn Halvardssons barnkull dog eller flyttade från Fragg.
Som Du ser av uppställningen har Per Nilssons i Spjutsbo arvingar lgt under sig både Norr- och Sörgården. Man kan kanske inte kalla Matts Larsson för arvinge eller ättling, närstående kanske passar bättre. Han och hans broder Anders Larsson är brorssöner till Johan Nebbs hustru.
Tack för Din rättelse av förnamnet på Hindrich Anderssons i Moren hustru. Bokstäverna v och r kan jag inte skilja på utan det är endast sammanhanget de står som får avgöra vad jag väljer. Jag vet inte vad som kom mig att välja v den här gången, jag kanske tyckte det skulle vara trevligt med ett v, som ju var en ganska sällsynt bokstav på den tiden.
Det var intressant att Bengt Hinderssons änka Barbro Mattsdotter var från Andersbenning. Jag tror att Din anfader Johan Mattsson i Fragg också var från Andersbenning och att Du här riskerar en ny anförlust. Ett par av mina noteringar gör dock uppgiften litet svårförståeligt. Jag har noterat att hustrun inte finns med i husförhörslängd AI,1 och därav dragit den slutsatsen att hon dog före 1675. Den andra är att deras son Hindrich döptes i Norberg, troligen Fragg, i februari 1650. Hon skulle då alltså ha varit 58 år. Därtill kommer att i den kopia av Bengts bouppteckning Du sände mig omnämnes inte änkan, vilket väl borde ha skett om hon fortfarande levat. Däremot omnämnes modern i ingressen. Kan det vara så att även Tryckfelsnisse har förfäder och att en av dessa ändrat "moder" till "änka". Om så är fallet kan vi kanske även beskylla honom för att han givit Anders Bengtsson faderns födelseår. Två anledningar till att Hindrich föddes i Fragg kan jag lätt konstruera fram. Hustrun var från Fragg och hälsade på Mamma för att få hjälp med födseln. Eller att hustrun följde med Bengt till Fragg under en blåsningsperiod, Bengt var ju delägare i Fraggs hytta.Vittnen vid dopet var Klockaren samt Johan Mattssons hustru Kiersten.
Tack också för Dina upplysningar om Stockholms kyrkobokföring, vilka jag tycker bekräfta att det var riktigt av mig att aldrig försöka. Jag vet inte vilken församling, jag vet inte om föräldrarna hette Lindbom och jag har sett två olika uppgifer om födelseår. Om jag någon gång blir helt sysslolös kan jag kanske ge mig i kast med uppgiften. Till dess inskränker jag mig till att önska min brylling lycka till.

Hjärtliga hälsningar

Kort. 79-10-21

Tyvärr glömde jag att på de uppställningar över Frags jag sände Dig i ~~fr~~ sedags skriva der reservationer jag hade ämnat göra.
Det materail jag har tillgängligt är inte resultat av en målmedveten forskning, utan endast noteringar om saker jag påträffat i samband med ~~vid~~ annan forskning.
Jag ber Dig därför betrakta uppställningarna som ungefärliga och huvudsakligen att betrakta som underlag för fortsatt forskning och kontroll

H. L.

Solna den 27 september 1979.

Bäste Arne

Tack för Ditt brev av den 23 dennes med uppgiften om Johan Kielvastssons hustrus död! Jag har nu rekvirerat Norbergs husförhörslängdsfilen för åren omkr. 1749, men den har ej kommit än. Det ska bli intressant att se, om mina tidigare föreställningar om honom och hans son som gårdsägare är förhastade, och jag emotser med spänning Dina utredningar om de äldre bönderna i Fragg.

Själv har jag, inspirerad av Ditt föregående brev, tittat på filmen av Söderbärke begravningsbok ~~~~ i slutet av 1600-talet och konstaterat, att vår anmoder från Leksand inte hette "Ingvi" (såsom Du skrev) utan Ingri, och att "salig Bengt Hinderssons änkia i Dullbo hustru Barbro Matsdotter född i Andersbenning och Norberg, en gudfruktig och saktmodig hustru" bokförts under 10 februari 1695 med åldern 103 år. Om hon var född redan 1592, är det av Wikhammar uppgivna födelseåret 1628 för sonen Anders Bengtsson knappast för tidigt, om vi bara kan finna hans källa. I fortsatten fann jag också 22 augusti 1697 31 oktober 1697 Olof Hinderssons dotter i Moren 1 3/4 år gammal, Hindrik Bengtssons lilla son i Dullbo 2 år och 20 veckor gammal samt 20 november 1697 Anders Bengtssons dotter i Dullbo 8 1/2 år gammal. Jag har också i dombökerna kontrollerat min anteckning om Hindrik Andersson i Moren som nämndeman och funnit, att de av mig tidigare uppgivna åren nog bara innebär, att jag påträffat honom med nämndemanstitel i en husförhörslängd med dessa gränsår. I domboken fann jag honom som nämndeman tidigast 25 februari 1674

och senast 10 februari 1685, och begravningsboken innehåller en uppgift om hans begravning sistnämnda år (utan datum).

Jag minns inte, om jag underrättat Dig om resultatet av min kontroll i Norbergs räkenskapsbok, där jag konstaterade, att min uppgift om namnet Dordi på Anders Nebs änka nog beror på felläsning av något helt annat. Ditt påpekande, att dopboken 18 mars 1669 nämner "hustru Elisabeth, salig Nebbs efterleverska," är riktigt, men Nebbs förnamn är dock ej utsatt (det finns väl inte fler att välja på). I faddernotisen 29 september 1671 för Kelfast Olofsson i Rosendal dotter Anna är hennes förnamn ej utsatt; där står bara "gl. Anders Nebbs enka".

Till sist några ord ~~med~~ anledning av Dina bekymmer med Din stockholmsana Johan Georg Lindborn: Stockholms kyrkobokföring är betydligt sämre än bondsocknarnas, ty husförhörslängderna är där endast namnlängder utan persondata och flyttningsuppgifter, så att Stockholm kyrkboksmässigt står (före 1878) på samma nivå som församlingarna i Tyskland och längre söderut, d.v.s. det väsentliga är längderna re dop, vigslar och begravningar, som ofta går rätt långt tillbaka i tiden. Släktforskarnas viktigaste utgångspunkt är det i modern tid upprättade (alfabetiska) bouppteckningsregistret i Stockholms stadsarkiv, som för äldre århundraden ej blott registrerar de avlidna utan även deras arvingar. Till forskarnas tjänst har arkivet på senare år också låtit arkivarbetare upprätta (alfabetiska) personregister till de olika församlingarnas flyttningslängder under 1800-talets första hälft, men i nivå med bondsocknarnas kyrkobokföring kom Stockholm först 1878, då den civila folkbokföringens s.k. rotemansarkiv (numera levererat till stadsarkivet) börjar.

Med hjärtliga hälsningar
Hans Gillingstam

Wiboms väg 6
171 60 Solna

Västerås den 23 september 1979

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev och för den intressanta bilagda kopian av Amerika-brevet. Om Vi fortsätter på det sättet kan vi få många intressanta upplysningar om våra fäder.
Även jag har en del främmande element i bergslagssläkterna. En ganska sentida är en bruksskomakare Johan Georg Lindbom i Bjurfors bruk i Avesta som är född i Stockholm 1751 och dog 1821. Med bara Stockholm som födelseort verkar det så svårt att jag hittills inte gjort något försök att finna hans föräldrar. Jag har kontakt med en brylling i Enköping, ung kvinnlig studerande, och jag har lyckats intressera henne och hon försöker nu att finna henne. Jag fick en förvarning för ett par månader sedan att hon skulle komma med intressanta saker.
Min mmmffffff är född 1604 i Tavastland, Finland. Han kom tillsammans med en annan invandrare från Finland till Skinnskatteberg i början av 1640-talet och dessa båda gifte sig 1644 med var sin dotter till en tidigare finsk invandrare. En annan av mina anor i Skinnskatteberg är född i Krkefalla, vilket skulle vara det nuvarande Tibro om jag fattat rätt. På min farfars sida har jag en ana från Skänninge och jag får väl inte heller glömma Per Nilsson Västgöte i Spjutsbo. Men det mesta är rumpmasar.

Det var intressant det Du skriver om Ingvar Körs. Vid ett av mina första besök på landsarkivet var det en forskare som vid en rökpaus utanför arkivet började tala illa om en av de kvinnliga tjänstemännen och önskade henne till platser, som låg långt fraån arkivet. Jag deltog inte med något större intresse i samtalet och lade inga detaljer på minnet, men det var ett djupt missnöje han vädrade ut. Sedan dess har jag undvikit honom och försökt demonstrera ett djupt intresse av mina studier om han någon gång kommit i närheten av min plats på arkivet. Om det är samma tjänsteman det handlar om är det kanske möjligt att skulden till kontroverserna inte enbart ligger hos forskarna, men jag håller helt och fullt med Dig om att vi inte behöver direkt odla bekantskapen med Körs. Den tjänsteman det gällde i det av mig relaterade fallet har alltid behandlat mig fullt korrekt och villigt hjälpt mig i de fall jag behövt hjälp.
När jag för ett par dagar sedan sökte i mina anteckningar från Norbergs begravningsböcker stötte jag på en notering att den 29 jan 1749 begravdes gruvdrängen Johan Kielvastssons hustru Karin Jansdotter. Tyvärr har prästen glömt att ange vistelseort. Om sedvanlig nomenklatur följts betyder "hustru" att Johan fortfarande levde. Det betyder alltså att han kommit tillbaka från Stora Skedvi och eftersom han är gruvdräng finns han troligen i någon av byarna omkring Norbergsby, t.ex. Kallmorberget, Kolningberget, Mossgruvan etc. Karin Jansdotters moder anges vara Brita Carlsdotter, men det skall man inte ta alltför allvarligt på. Samtliga Johan Bengtssons barn som levde till slutet av 1740-talet, då föräldrarna började anges i dödbooken, har henne till moder. Enligt en annan forskare är detta fallet även för den första dottern Brita, som var gift i Västanfors. Den enda i husförhören omnämnda hustrun är just Brita Carlsdotter och födelseböckerna ger endast Johan Bengtssons namn.
Jag är osäker på vilken ställning Johan Kielvastssons son Johan hade i Fragg, men jag tror att han, och även hans svärfar Olov Jansson, var dräng hos bergsman Per Ersson, dotterson till Per Nilsson i Spjutsbo. Som jag skrev i ett tidigare brev förefaller det som om Johan Mattsson inte kunde klara upp sina skulder till Per Nilsson. Ännu osäkrare är jag när det gäller Kielvast Jansson, men det är inte omöjligt att Per Ersson var herre på gården redan under hans tid. Per Ersson dog 1737 och efterträddes av sonen Anders Persson. Johan Johansson begravdes 31 maj 1747,-därefter bodde änkan Anna Olofsdotter kvar i Fragg tillsammans med sin moder Brita Jonsdotter, som dog 1764. Anna Olofsdotter levde 1774 när AI 5 slutar.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 13 september 1979

Bäste Arne

Tack för Ditt intressanta brev av den 2 dennes!
Särskilt var det ju värdefullt att få fram Leksands-anan.
Det är ju lustigt att se, hur man kan få förfäder på oanade håll, om man går tillräckligt långt tillbaka i tiden.
På mitt fäderne har jag en tysk ana i slutet av 1600-talet bland alla roslagsbönderna, och såsom jag angav i Släkt och hävd 1978, s. 98, har jag vid samma tid en finsk ana på min morfars morfars sida. Tack vare Björn Ischedens intensiva genomarbetning av Grangärde kyrkoböcker vet jag sedan i vintras, att jag på min morfars farfars sida har en ana från Stängnäs, och sedan tidigare visste jag, att jag på den sidan även hade en härstamning från Sätila socken i Marks härad i Västergötland. Men det är naturligtvis enda möjligheten att förklara det matematiska problemet att vi får dubbelt fler förfäder för varje generation bakåt samtidigt som antalet individer (i landet) ju är allt färre och färre ju längre tillbaka man kommer. Allt kan ju inte förklaras med s.k. "anförluster".
Intressant var också att erfara Rückerstöldarnas härstamning från Kallmora. Vad beträffar Stigsbo torde gården ha delats, så att vår anfader bytte bort sin andel, då han flyttade till Snickarbo, medan den i släkten kvarvarande delen härrör från en bror till hans farfar. Jag skall vid tillfälle undersöka saken närmare.
Från Ingvar Rörs har jag inte hört något mer, och det kanske är lika bra det. Jag hörde just, att riksarkivet från landsarkivarien i Uppsala

fått kopia av ett brev därifrån till Röös med anmodan att be om ursäkt för att Röös slagit en kvinnlig tjänsteman i landsarkivets forskarsal, då de kommit i ordväxling och han skulle till att ringa på lokaltelefonen till landsarkivarien om detta. Själv har jag för många år sedan åhört hur han i riksarkivet hotade en av mina kolleger med att han skulle se till att riksarkivet fick anslag indragna m.m., och min närmaste kollega i lexikonet berättade, då han sett Röös hos mig, att denne var en skräck för alla som tjänstgjorde i arkivets expedition. Allt detta är naturligtvis baksidan av en ambitiös och duktig persons arbetsiver, men det är ju ändå inte så roligt att samarbeta med en person som då och då exploderar på detta sätt.

✓. Jag bifogar kopior av Verna Edwards' senaste brev med bilagor. Det var ju en värdefull kontakt vi fick med henne. Jag kan också nämna, att landsarkivarien i Uppsala i förra veckan ringde mig om att hennes⊗ morfars far Erik Ersson från Snickarbo trots energiskt letande ej kunnat återfinnas i Långholmens fångrullor (jag hade begärt att få register till Linnarsdahlana till riksarkivet, men de hänger ihop med yngre material på sådant sätt att de ej är tillgängliga för allmänheten, varför landsarkivet i stället gjorde arbetet åt mig). Vid tillfälle skall jag se efter i Dombökerna vad det står om domarna över hans stölder. Landsarkivarien kunde inte tänka sig andra möjligheter än att han trots bykböckernas uppgifter suttit på annat fängelse än Långholmen eller att han lyckats bli bokförd på Långholmen under falskt namn!!!

Med hjärtliga hälsningar

Hans Gillingstam

⊗ Verna Edwards

Västerås 2 september 1979

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 19 augusti och de intressanta bilagorna om Dullbo. Jag tycker det är speciellt trevligt när man kan följa en ana ända till byns uppkomst. Det har förut hänt mig endast i Spjutsbo, Norberg.
Jag har dock avvikande uppgifter om Anders Bengtsson och hans familj. Han gifte sig 1676-10-18 och Brita är döpt 1677-04-30, Hindrick 1680, Annika 1682, Matts 1683, Olof 1685 och Karin 1688. Hans födelseår 1628 förefaller underligt med hänsyn till året för hans äktenskap, men jag har ingen uppgift om födelsen. Bengt Hindersson begravdes 1678-05-09, hans hustru troligen före 1675.
Om Hindrich Andersson har jag endast den noteringen att han inte finns med i husförhörslängden AI 2, som enligt Nils Friberg i "Dalarnas befolkning på 1600-talet" är upprättad april-maj 1689, samt att han möjligen dog 1675. Jag har kompletterat med Din uppgift att han var nämndeman 1675-92 och skall vid tillfälle kontrollera. Hans hustru Ingvi Olofsdotter var född i Leksand och begravdes 1698-11-27, 90 år gammal. Jag var lycklig den dagen, när jag upptäckte att jag hade anor även till det "riktiga" Dalarna.
Tack för Ditt erbjudande om hjälp med utredningen om hyttans i Halvarsbenning försäljning till Fagersta, men jag ber att få avstå. Inte endast på grund av bilresorna till Riksarkivet, utan mera på grund av bristande intresse. Jag har förloppet i stort klart för mig och tycker inte att detaljerna i det har så stort intresse att det motiverar arbetet. Redan i slutet av 1700-talet ägde Fagersta en del av Östra gården, vilket dock inte gav dem någon del i hyttan. Den första gårdsandelen, som samtidigt gav dem andel i hyttan förvärvade de omkring 1820, det var möjligen min morfars farfar som då gav upp. 10 år senare ägde de halva hyttan och omkring 1850 nedlades den. Köpare var Salomon von Stockenström, som gjorde konkurs omkring 1850 och jag antar att detta ytterligare försvårar en ev. utredning. Du frågar vad som binder mig vid Västerås. Ni är välkomna att se vårt radhus här i utkanten av staden. Det byter jag inte bort, varken mot Riksarkivet eller Landsarkivet. Detta sagt med all respekt för d ssa värdefulla institutioner. Jag talade med Britt-Marie om att komma och bo hos henne i Uppsala varje vecka från onsdag middag till fredag kväll men hon verkade inte så vidare entusiastisk så jag får väl avstå.
Jag var på Landsarkivet i Uppsala i förra veckan i samband med Britt-Maries flyttning och fann då en volym Norberg LI,2 där gåvorna till kyrkan under senare hälften av 1600-talet var specificerade. Där fanns Johan Bengtssons första hustrus begravning och hans andra bröllop, men ingenting om hans andra hustrus begravning eller hans tredje bröllop. I den första husförhörslängden, uppgjord 1705 finns endast Brita Carlsdotter. Jag har givetvis gått igenom husförhörslängderna, men han är försedd med hustru alla år. Hans första hustru dog i februari 1681 och han gifte om sig i juni samma år. Jag skall se i dopboken om jag kan finna någon senare notering om Catarina Hansdotter som dopvittne. Det är ju de enda tillfällen när hustrurna omnämns vid namn.
När Du rättar advokatfiskalens namn till Rückersköld påminner jag mig att jag tidigare påträffat hans fader som ättling till Kallmora i Norberg. Advokatfiskalens farfader var borgare i Hedemora och gift med en dotter till en av prästerna Holstenius, jag tror det var Jonas i Husby.
Det var trevligt att Du träffat Ingvar Rörs, han kan kanske ge oss tips om hur en fortsättning på Erik Anderssons antavla lättast kan utforskas. Hur kan gården i Stigsbo fortfarande vara i släktens ägo, byttes den inte bort mot gården i Stigsbo.
Det har varit litet besvärligt på mitt arbete den senarste tiden och jag har arbetat full tid sedan jag kom hem från Örnsköldsvik. Nu har det lättat och på onsdag tar jag 1 1/2 veckas semester, som vi tillbringar i Flitterbyn utanför Ängelholm. Det blir vår första semester utan barn, men det måste ju också gå. Det blir väl det vanligaste härefter.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 19 augusti 1979.

Bäste Arne.

Tack för Ditt brev av den 15 dennes! Och för dess bilagor! Den översända stamtavlan (ej "antavla", som Du skriver; om skillnaden mellan "antavla" och "stamtavla" se J. Wretman, Släktvetenskapen, 1924, s. 100 ff. och 128 ff., och Ella Heckscher, Ser kapitel om släktforskning, 1939, s. 18 ff. och 27 f.) tycker jag är bra, men den är ju som en oavslutad följetong, eftersom Du varken fullföljer den till gårdarnas försäljning till Fagersta eller medtager Dina olika härstamningar från de behandlade familjerna. Jag har full förståelse för Dina kämpiga bilresor till arkiven (kunde Du inte flytta till Uppsala eller Stockholm, då Du blir helpensionerad, eller är det något som sedan binder Dig vid Västerås?), men jag tycker det ur allmän synpunkt är så viktigt, att Din stora undersökning blir fullständig, att jag, som ju sålunda genom Johan Bengtssons dotter också är en Halvarsbenning-ättling, skall åtminstone påbörja "baklängesforskningen" i lagfartsprotokollen, om Du ger mig utgångspunkter i form av data för Fagersta-köpen enligt 1875 års fastighetsbok (jfr Åke Rolf, Något om fastighetsböckernas betydelse för ekonomisk historisk forskning och för släktforskning, Historisk tidskrift 1957, s. 266-268). Då jag slår i J. E. Almquist, Lagsagor och domsagor, och i de senaste statskalendrarna, förefaller det som om Norberg skulle höra till den tingsrätt som har sitt kansli i Västerås, så det borde väl vara möjligt för Dig att någon dag sticka emellan med ett besök där.

Vad beträffar Johan Bengtssons i Halvarsbenning giften har jag i dag gått igenom mantalslängderna för hela 1680-talet och sedan vart femte år ända till 1715 för att med hjälp av siffrorna i hustru-kolumnen få fram, när Catarina Hansdotter dog, och när äktenskapet med Brita Carlsdotter ingicks, men jag finner hela tiden markeringar som anger, att han var gift. Av Din redovisning förefaller det som om det skulle vara husförhörslängder som är Din källa för uppgifterna om Johan Bengtssons båda senare äktenskap, och innan jag gör någon tidsödande genomgång av samtliga mantalslängdsårgångar, vill jag fråga, om hans båda nämnda hustrur Catarina Hansdotter och Brita Carlsdotter står i samma husförhörslängd eller två olika. Preliminärt anser jag det sannolikt, att jag härstammar från Catarina Hansdotter, men jag har sett så många exempel på att karlar gift om sig redan samma år som föregående hustru dött (1686 års kyrkolag stadgade ju ½ års "sorgetid" för änkling men 1 år för änka) att jag tycker saken måste utredas ordentligt.

Det var intressant, att även Du härstammar från Dullbo och Moren, och att vi därigenom är befryndade på ytterligare två sätt (efter publiceringen av min antavla 1950 har jag konstaterat, att Hindrich Andersson i Moren, som tycks ha kommit till Moren mellan 1635 och 1647 och var nämndeman åtminstone 1675-1692, var far till Olof Hindersson, som ej dog 1727 utan 1729 vid 87 års ålder). I samband med mina besök i Vad 1970 fick jag veta, att det finns ett gårdsarkiv bevarat vid Dullbo, bestående av dels gårdshandlingar ända sedan 1679, dels den från Dullbo och Vad härstammande museiassistenten Conrad Wikhammars i Falun anteckningar om Dullbo ur

offentliga arkiv, och jag åkte taxi (till Dullbo och fick låna alltsammans, på vad) som delvis filmades för riksarkivet (jfr Släkt och hävd 1971, s. 230, not 3). Själv xeroxkopierade jag Wikhammars anteckningar och ./. den äldsta handlingen 1679, och kopior av mina kopior bifogas.

Beträffande mina med förra brevet översända anteckningar ur lagfartsprotokollet om bytet Stigsbo - Snickarbo 1764 kan jag nu rätta min felläsning "Mückerschöld" till Rückerskiöld. Jag har nämligen nu av avdelningsdirektören Ingvar Rörs fått köpa fjärde häftet av "Husby socken i Dalarna", och där fann jag vår anfader Erik Anderssons byteepartner 1764 advokatfiskalen Reinhold Rückerskiöld nämnd som ägare av Stjärnsunds bruk i Husby. Enligt Elgenstiernas adliga ättartavlor levde han 1726-1787 och var dotterson till ingen mindre än Christoffer Polhem.

Rörs ringde med anledning av mitt brev och kom personligen upp till mitt rum med nämnda häfte av "Husby socken i Dalarna". Han meddelade, att det i domboken finns uppgift om att "gamle Per Jansson" köpt sin del i Rörshyttan, och att han tack vare kontakt med professor Anners i Uppsala lyckats få anslag för avskrivning och publicering av Husby äldre domböcker, varav avskrivningsmomentet är nästan klart. Nämndeman Hans Persson dog 1693 (enligt vad Rörs vid vårt samtal tyckte sig minnas) och hade förutom sonen Erik Hansson i Stigsbo en son Per Hansson i Västerby och en son Jonas Hansson i Stigsbo, efter vilken Jonasgården i Stigsbo uppkallats, vilken Rörs trodde fortfarande var i släkten. Den innehades i hans ungdom av en "Jonas' Gösta", som var morbror till den nuvarande ägaren. Jag lämnade Rörs en kopia av den kopia Du givit mig av antavlan för Erik Andersson i Snickarbo och hans hustru, och

han lovade återkomma, då han tittat närmare på anteckningar han har på ett studentrum i Uppsala, som han har kvar för övernattning i samband med forskningar i Landsarkivet.

Beträffande Johan Kjellfastsson i Fragg har jag nu konstaterat, att han försvinner därifrån i mantalslängderna 1718, då han enligt husförhörslängden med sin hustru och sina barn flyttade till Stora Skedvi, och att min anfader, hans son Johan Johansson i Fragg, återkom till Fragg genom att gifta sig till en annan gård där. Av mormonfilmen av Stora Skedvi husförhörslängd 1718 finns för ovanlighetens skull en läskopia i duplett i riksarkivet, men varken där eller i mantalslängderna kan jag egendomligt nog finna Johan Kjellfastsson, och i lagfartsprotokollet fann jag ingenting om att han skulle ha sålt sin gård i Fragg 1718. Hans affärer var emellertid tydligen inte bra, ty i inteckningsprotokollet finns 12/3 1718 (Småprot. vol. 11, f. 485 v) en anteckning, att han var skyldig nämndemannen Lars Larsson i Fragg tackjärn, som han enligt revers 25/1 1718 lovat avbetala med en viss angiven kvantitet årligen.

Eftersom Du så småningom funnit allt fler genealogiska samband i våra antavlor, hoppas jag Du ej förbisett den rättelse till 1950 års antavla som jag publicerat i Släkt och hävd 1952, s. 103. Det gäller min mormors mormors fäderne från olika orter i Garpenberg (mest Hummelbo) och från Överbo i Folkärna. Men därifrån har Du kanske inga förfäder?

Vi har sedan några veckor hos oss en 26-årig polsk syssleson till Teresa. Han reser hem i början av september.

[illegible] påm...

Med hjärtliga hälsningar

Hans

Västerås den 15 aug 1979

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev och för Din vänlighet att granska mitt manus om Halvarsbenning. Jag inser det berättigade i Dina anmärkningar och jag skall försöka tillämpa dem så mycket det är mig möjligt. Jag inser även att det skulle vara värdefullt att utreda gårdarnas byten av ägare och den slutliga försäljningen till Fagersta, men jag klarar inte detta. Dels på grund av mina dåliga kunskaper om lagarna och dels därför att det skulle krävas flera besök på Riksarkivet än vad jag orkar med. Varje besök betyder en bilresa på 23 mil och om jag sedan skall söka reda på de erforderliga böckerna och vänta på att få dem blir det sedan inte så mycket tid över för själva studiet.
Under skrivningen av dexmånga familjernasoch deras släktskapsförhållanden har jag ett par gånger försökt göra sådana antavlor som Du anbefaller och jag har just haft Vadartikeln som förebild. Jag har dock inte blivit nöjd med resultatet utan de har hamnat i papperskorgen. Jag har nu gjort ett nytt försök och bifogar en kopia. Tror Du denna skulle underlätta förståelsen? De övriga bladen skulle jag då behålla i stort sett oförändrade, endast kompletterade med flera källhänvisningar.
Jag trodde faktiskt att jag meddelat Dig äktenskapet mellan Johan Fjellfastsson och Johan Bengtssons dotter, men det ahr tydligen stannat endast vid tanken. Tyvärr har jag inte funnit Catarina Hansdotters dödsdag och heller inte dagen för hans tredje bröllop. Det finns begravningsbok fram till 1706 varefter det är ett uppehåll till 1728. Catarina Hansdotter finns inte med i begravningsboken, men den är inte särskilt bra förd utan det finns luckor på månader. Catarina levde i mars 1683 då hon var vittne vid ett dop i Halvarsbenning, det är tyvärr det enda jag vet.
Johan Bengtsson härstammar på två sätt från Vad, dels genom sin morfar Per Östensson och dels genom sin mormor Karin Persdotter. Om Bengt Hansson äs son till Hans Holstensson får Du en tredje linje och om Catarina Hansdotter är mor till Karin Jansdotter kan Du kanske finna en fjärde linje i Tolvsbo. Hans Carlssons i Tolvsbo hustru var Brita Halvardsdotter, född omkring 1609 i Sörbo, död 1696.
Enligt Helge Forsells "Berkebygden" fanns i Tolvsbo två hyttor av vilka den ena kallades Hans Carls. Det är möjligt att det är Johan Bengtssons svärfar som är namngivare och därmed kanske också huvudägare.
För en tid sedan fann jag ytterligare en korsning av våra anlinjer, vilken jag inte tidigare uppmärksammat. Det är kanske till och med en dubbel korsning. Det är Din mffmfffff Bengt Hindersson i Dullbo, som även är min mfmmfmmff. Jag kunde inte läsa hans patronymikon i husförhörslängden, varför jag skrivit "Hindrichsson ?" och motiverat detta med att han hade en son Hindrich. Det är kanske olika skrivningar av samma namn. Hans son Anders, som alltså är min mfmmfmmf, var gift med Karin Hindrichdotter från Moren, dotter till Hindrich Andersson. Är hon möjligen syster till Din mffmffmf Olof Hindersson i Moren? Karin hade brödern Anders och Olof. I detta fall har jag inte noterat någon tveksamhet när det gäller Karins patronymikon.
Anders Bengtssons dotter Brita blev gift med sonen till Per Nilssons i Spjutsbo måg, Eric Ersson, bosatt i Fragg troligen i Esbjörns gård. Eric Ersson är född i Hinsebo 1644 och är säkerligen ett barnbarns barn till Bengt Henriksson på Nordansjö. Hinsebo är ett litet hemman, som tillhör Nordansjö och Bengt hade det tydligen som "extraknäck" när han var landbo på Nordansjö och det övertogs senare av Anders Bengtsson. På en karta från 1761 finns anmärkningen: Till Hinsebo finns ingen utmark utan förtjänar ägaren sitt uppehälle genom malmbrytning och kolleveranser till Nordanby. Det var väl till dessa kolleveranser de använde den skog de ärvde i Halvarsbenning.

I de "strödda rättegångshandlingarna" gjorde jag ett intressant fynd i ett tingsprotokoll från 1598 eller 1599. Tyvärr noterade jag datum endast på den lapp jag lade in i volymen för att beställa kopior ochnförsummade att göra någon notering i mina egna papper. Kopia av protokollet bifogas.
Holsten Persson återtar alltså sin moders arvejord i Fragg som Hans Efriksson under åren före har brukat och skattat för. Därefter skattar Hennika Persson för gården ett år varefter Kjellfast Holstensson förefaller att ta över det hela genom att lösa ut Holstens syskon.
År 1602 återfinns Hans Efriksson i Elsjöbo, som han köpte av Lars Finnes hustru Brita. År 1607 köper hans son Åffrik Hansson också jord i Elsjöbo av Jon Persson i Dalvik. Kopparbergs ren. domböcker, f 51 resp. 347.
Enligt tingsprotokollet framlade Holsten Persson det fastebrev av 19 dec 1586, som Du omnämner i Din artikel om Vad, och det ger mig anledning att återkomma till Halvarsbenning. Det är väl mycket troligt att när Efrikas barn överlät sin arvedel i Vad till Per Henniksson så medföljde även deras arvedel i Halvarsbenning. Om sedan detta gäller även för Marit Hennikasdotters del så har Per Henniksson och senare hans sonson Hans Holstensson den tredjedel i Halvarsbenning, som jag skrivit om i mina kommentarer till Östra gården. Det förefaller otroligt att denna tredjedel skulle ha övergått i någon annans ägo, inte ens Per Östensson torde ha fått köpt den utan protester från Bengt Hennikssons arvingar och krav från dem om lika delning. Herman Henniksson köpte ju andelarna från sina systrar i Köping, men sedan Anders Bengtsson klagat, efter Hermans död, blev detta ändrat så att Hermans och Bengts arvingar fick lösa var sin systerdel.
Detta gör mig praktiskt taget helt övertygad om att Bengt Hansson är son till Hans Holstensson och att Kjellfast Holstensson är son till Holsten Persson. Jag önskar dock fortfarande att få se det i klartext och när det gäller Bengt Hansson skall jag fortsätta sökandet efter "den gamla lagmansdomen". Citatet skrevs 1672 och domen behöver kanske inte vara riktigt så gammal som jag förutsatt, d.v.s. från 1500-talet. Den kan kanske vara från början av 1600-talet som en följd av Per Östenssons och Anders Bengtssons kamp om bitarna. Det finns lagmansrättsböcker från 1626.
Tack också för Dina uppgifter om bytet Stigsbo-Snickarbo. Det var intressant att få den förklaringen att en faster till Eric Andersson tidigare fanns på gården. Jag kan komplettera med att Brita Ersdotter är född eller döpt 22 mars 1703 och hon var alltså bara 4 år när fadern dog. Vid mitt senaste besök såg jag som hastigast igenom Husbys tingsprotokoll åren 1602-1615, men jag fann ingenting intressant om våra anor.
Jag har också besökt Lantmäteristyrelsen i Gävle och studerat en del av deras kartor över Norbergs byar i gångna tider.
För Fragg fanns det en karta från 1698 visande södra gårdens ägor. På dessa fanns hyttan och två kvarnar placerade i den bäck som går till Nedre Dammsjön. En karta från 1793 visar hela byn med de tre gårdsgrupperna. Det fanns också en beskrivning som omtalade:
Sörgården 1/2 hemman varav Jan Persson äger 1/4-del, Anders Hansson 1/8-del och Hans Ersson 1/8.
Mellangården 1/2 hemman varav Per och Eric Perssöner i Norbergsby äger 1/4-del, Matts Andersson i Halvarsbenning 1/8 samt Per Jansson 1/8.
Norrgården 1/2 hemman äges av Lars Larsson, Hans Nilsson samt Anders Andersson.

Jag skall med hjälp av kyrkoböckerna och mantalslängderna försöka föra detta tillbaka till 1600-talet. Det kanske kan hjälpa mig att placera mina förfäder i rätt gård.
Det är litet förvånande med Matts Anderssons innehav i Mellangården, men jag tror att det i verkligheten är hans andra hustrus, Brita Ersdotter från Spjutsbo, arvejord. Detta bestyrks av att hennes äldsta son i första äktenskapet, Per Olsson med sin familj senare flyttar till Fragg. Det skulle betyda att Spjutsbo behöll en del i gården trots löftet till Johan Mattsson att han skulle få lösa tillbaka sin jord.
Det var nog allt för denna gången.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 1 augusti 1979.

Högt Värderade Frände Arne Sohlström.

Tack än en gång för lunchen och samtalen i går! Och tack särskilt för Ditt häfte om Halvarsbenning! Det var mycket stimulerande och klargörande att läsa, inte minst som komplettering till vad Du tidigare meddelat bl.a. i samband med Dina anlinjer till Vad.
Särskilt intressant var det att konstatera, att vi är befryndade på ytterligare ett sätt utöver alla de andra vi tidigare konstaterat, nämligen genom Johan Bengtssons i Halvarsbenning (s. 18) dotter Karin, som var gift med Johan Kjellfastsson i Fragg och är min morfars farmors mormors farmor (Släkt och hävd 1950, s. 29). Om hennes ursprung visste jag tidigare intet. Deras son Johan Johansson (1716-1747) kom tydligen att bli bosatt i Fragg, men själva flyttade de redan 1718 till Stora Skedvi, där jag ej tidigare efterforskat dem. Eftersom Johan Bengtsson enligt Din framställning härstammade från Vad, är det tydligt, att även min antavla har s.k. "anförluster", om man tränger tillräckligt långt tillbaka.
Konstaterandet av min härstamning från Johan Bengtsson i Halvarsbenning föranleder mig att be Dig klart precisera, från vilka av hans tre giften Karin Jansdotter och hennes syskon härrörde. Att systern Brita, född 1679, ensam var född av den första hustrun, död 1681, är ju klart, men avsaknaden av dödsuppgift för den andra hustrun och vigseluppgift för den tredje hustrun gör att endast Kerstin med hjälp av Din framställning

såkert kan hänföras till andra kullen

Eftersom Du bett mig om "hård kritik", har jag efter genomläsningen sökt samla mina intryck för att tillmötesgå Denna Din begäran. Framför allt måste jag då framhålla, att inte ens jag, som har så många års träning inom det genealogiska området, kunde få någon överblick över Din framställning utan att vid genomläsningen rita släkttavlor som grafiskt åskådliggör de invecklade släkt- och arvsförhållandena. Om Din skrift skall kunna bli läsbar, för även genealogiskt obevandrade släktingar, måste Du således rita släkttavlor för de båda gårdarna. Om Du gör dem uppslagsvis, såsom jag i fråga om Vad gjorde i Släkt och hävd 1971, s. 234-235, blir det inte alls omöjligt att få riktigt utrymme. Väster gårdens släktförhållanden lyckades jag åskådliggöra med en tabell med 6 personer jämsides och Öster gårdens med ungefär lika många. Möjligen skulle Du kunna omredigera hela framställningen till sådana släkttavlor som jag för Vad har i Släkt och hävd 1971, s. 234-236, och presentera syskon, andra ~~källor~~ släktingar och källor i noter. ~~såsom~~ som jag har på s. 237-238. Dessa släkttabeller borde likesom i Släkt och hävd fullföljas fram till gårdarnas försäljning. Källhänvisningarna anser jag vara för sparsamt meddelade i Ditt häfte. På s. 3 exempelvis kanske uppgifterna om Per Holsteinssons syskon och barn är dokumenterade med hänvisningen till VLRD, volym 28, f. 1010 r, men varifrån Du har uppgifterna om Per Holsteinssons farbröder, får läsaren inte veta. ~~På samma sätt har Du på s. 11 dokumenterat bröderna Öster, Bengt och Herman Henriksson med hänvisningar till KLRD och~~ DD, och

~~syskonen Per, Effika, Ragnar och Marit~~ När det gäller yngre led, förstår jag, att kyrkoböckerna spelat stor roll, men det skadar inte att ge volymsiffror och sidhänvisningar även till dem. Då jag satt i redaktionen för Riddarhusets ättartavleverk Äldre svenska frälsesläkter (tryckår 1957–1965), experimenterade jag ett hänvisningssystem, som visserligen är mest behövligt i fråga om medeltidssläkter, men det skulle nog inte skada, om Du studerade detta verk för att bättre förstå mig.

Ytterligare exempel på hur långt jag vill gå i fråga om fullständiga källhänvisningar ger min bok Den skånsk-norrländska släkten Svenonius (Skrifter utgivna av Personhistoriska samfundet 16 = Personhistorisk tidskrift 1965:1-2), som behandlar mina barns mödernesläkt. Tyvärr har jag inga exemplar kvar att ge Dig av vare sig Äldre svenska frälsesläkter eller Svenonius-boken, men Du hittar säkert lätt båda i Västerås bibliotek.

Avslutningsvis vill jag komplettera mitt föregående brevs uppgifter om Stigsbo med att gården enligt Dalarnas landskapshandlingar 1552:10, f. 58v, innehades av en Olof Jonsson och enligt 1540:4, p. 88, och 1547:1, f. 75, av en Michel. Vad jag vid vårt samtal i går åsyftade beträffande bytet Stigsbo - Snickarbo var riksarkivets serie Skiftesprotokoll, vol. 82, f. 676, enligt vilket Erik Andersson 30/10 1764 fick fäste uppbud på hemmanet Snickarbo, som han bytt till sig av advokatfiskalen Reinhold Mäckerschiöld mot sina från syskon inlösta delar i Stigsbo och den rättighet han genom lagmansrättens dom i augusti 1757 fått efter sin faster hustru

Brita Ersdotters i Stigsbo död mot unge Johan Larsson där.
Det vore värdefullt, om Du ville meddela mig
närmare om Dina i går muntligen nämnda fynd
i Ströms äldre domböcker.

Med hälsningar

Hans G-n

Solna den 29 juli 1977.

Högt Värderade Släkting Arne Sohlström.

Tack för Ditt brev av den 21 dennes med bilagor!
Jag har nu begärt inlån från Falu stadsbibliotek av "Husby socken i Dalarna" och "Husby-Rocken" men hittills endast fått de första tre häftena av den förstnämnda.
Beträffande Stigsbo har jag nu fortsatt undersökningen bakåt i tiden och konstaterat, att Jon Hansson i de äldre jordeböckerna och ännu i längden för den första uppbörden 1615 av Älvsborgs lösen är ensam "herre på tappen" i Stigsbo (Älvsborgs lösen 1613, vol. 45A: häfte II, f. 16v). Redan samma år redovisas emellertid Stigsbo i längden för andra uppbörden (vol. 45 B: häfte VI, f. 124) under två ägare med lika stor avgift, Jon Hansson och Per Jonsson, ~~och~~ men i de tre följande uppbördslängderna (1616 i vol. 46: häfte III, f. 135; 1617 i vol. 47: häfte III, f. 131v; 1618 i vol. 48: häfte III, f. 120v-121) taxeras Jon Hansson för mer än Per Jonsson. Exakt samma siffror återfinns i den i mitt föregående brev åberopade sista uppbördslängden, också från 1618 (vol. 49: häfte III, f. 155v), men där redovisas det mindre hemmanet under Jon Hansson och det större under Anders Pålsson. Om vi ej i dombäckerna skulle träffa på uppgifter om någon försäljning, bör vi sålunda räkna med att både gamle Per Jonsson och Anders Pålsson var mågar till Jon Hansson. Unge Per Jonsson har jag kunnat belägga först 1629 i boskapslängden, och man kanske bör fästa avseende vid att han som i 1640-talets mantalslängder kallas "~~unge~~ gamle" Per Jonsson.

P.S. Under fortsättningen av vår norska resa besökte vi utanför Fredrikstad den nu 84-årige sonen till en av min mormors morbröder ([illegible]) rymt från Avesta som 14-åring 1889 och efter några år som rallare blivit kommissionär vid ett pappersbruk i Norge, där han som 20-åring gift sig med en 18 år äldre änka. 84-åringens måg var socialchef, och till familjen hörde en 22-årig dotterdotter och en 20-årig dotterson, båda studenter, trevliga ungdomar.

X: Förnamnet Per tyder kanske på att Jon Hansson blev måg hos Per Månsson och sedan uppkallade sin son Per Jonsson efter dennes morfar Per Månsson. Per Månsson finnes i Stigsbo redan i kyrkogärdslängden i Dalarnas 1560:8 och var kanske son till Måns Henriksson i Stigsbo (Dalarna 1556:6, f. 36).

i 1629 års boskapslängd står utan attribut, vilket både tyder på att han är identisk med den från längderna för Ålsbyn tiden kände bäraren av namnet Per Jonsson. "Unge" Per Jonsson har tydligen efter gårdsdelning avlöst sin far Jon Hansson. Jon Hansson har jag tidigast funnit i tiondelängden i Dalarnas handlingar 1598:8. I tiondelängderna 1591 och 1593 samt årligen sedan 1596 finns i Stigsbo en Per Månsson X

Då jag läser om min mammas kusins brev av den 4 December 1978, finner jag formuleringen, att hennes dubbelkusins dotter Nancy Lindquist "married a Dr. by the name of Bill Lawe and they now live in Alaska". Det är inte så lätt att säkert utan vidare uttala sig om i vilken fakultet maken är "Dr.", men mitt engelska skollexikon redovisar under uppslagsordet "doctor" i första hand "univ. doktor" med äldre specialbetydelse "lärd", illustrerat med satsen "who shall decide when doctors disagree?", i andra hand "läkare; doktor" med specialtermerna "family doctor" = husläkare och "doctor's stuff" = medicin. Förhållanden i svenska och engelska språken är tydligen relativt likartade; och det förefaller mig därför sannolikast, att min mammas kusin i sitt brev med "Dr." menar läkare; annars skulle hon nog uttrycka sig på annat sätt och nämna hans ämnesområde. Säkrast är nog att Du i Din utskrift kallar vederbörande "Dr. Bill Lawe", så har Du inte sagt för mycket.

Jag gratulerar till att Din senaste sonson fortsätter att leva och frodas och kommit så långt att han skall döpas. Själv har jag inte tillstymmelse till utsikt att få barnbarn än, men så är ju också mina barn betydligt yngre än Din son. Maria har fortfarande 4 1/2 år kvar av sin veterinärutbildning, och Henrik, som aldrig kom i gång riktigt med Chalmers och nu tills vidare försörjer sig som fabriksarbetare på en maltfabrik i Stockholm, förefaller inte ännu vara inriktad på familjebildning, och det är ju angeläget, att de ej förhastar sig som jag gjorde i fråga om deras mor. Hjärtliga hälsningar! Hans

P.S. Jag bifogar xeroxkopia av ett klipp ur Svenska Dagbladet. Jag skrev i går till Rörs för att få veta priset på hans bok och om den kan köpas från honom själv eller finns i bokhandeln och i så fall exakt titel.

Västerås den 21 juli 1979

Fil. dr Hans Gillingstam, Solna

Bäste Hans

Tack för Ditt Brev och för kortet från Er semester. Hoppas fortsättningen blev lika trevlig.
Häftena "Husby socken i Dalarna" förefaller att ha utgivits i Sockenbokskommittens egen regi och är tryckta i Dalarna Hedemora, häfte 1 1973 och häfte 4 1978. Du kan få dem på interurbanlån från Faluns Stadsbibliotek, som har dem som separata häften. Jag var in i Hedemora bokhandel veckan efter min semester och jag såg då att hade dem i en hylla, vilka nummer undersökte jag inte.
Tack för Dina upplysningar om Stigsbo. Jag är ledsen att ett förbiseende från min sida kanske gjorde Ditt arbete onödigt omfattande. Vid omnämnandet av Ingevald Jonssons bror i Stigsbo stodedet faktiskt gamle Per Jonsson. Jag uppfattade dock inte detta som en benämning avsedd att skilja honom från en yngre namne, utan endast som en åldersbestämning vid den omskrivna tiden, 1640-talet.
I tidskriften "Husby-Rocken", mera om denna nedan, finns några äldre bomärken, bland dem Hans Perssons som anges som nämndeman i den äldre Jansgården i Stigsbo. Jansgården kan vi väl tills vidare anse som en felskrivning eller -läsning av Jonsgården, och namnet kan då tänkas komma från Jon Hansson.
Din undersökning samt ovanstående två kompletteringar visar då att unge Per Jonsson troligen var Hans Perssons far samt Jon Hansson hans farfar. Gamle Per Jonsson var ju måg i Stigsbo, kanske då till Anders Pålsson som Du fann 1618, och Pålssons gård kan senare ha delats mellan gamle Per Jonsson och Pålssons son (?) Håkan Andersson. Med gissningar kan man få det mesta att gå ihop. Något bevis kanske kan dyka upp så småningom.
Husby-Rocken utgavs av "Christopher-Gillet", som jag inte alls känner till. Den började utgivas 1948 och upphörde omkring 1970. Efter vad jag kan förstå kom den med ett nummer vid jultiden och i de nummer jag nu sett finns ingen redaktion angiven och inga redaktionella kommentarer. I Faluns Stadsbiblioteks register över Dalasamlingen finns angivet att de har vissa nummer, dock ej komplett. Jag har sökt den de senaste åren, men den har aldrig funnits inne.
I samband med ett släktbesök i Sandviken veckan efter min semester körde vi vägen över Husby och Hedemora för att försöka få se den på deras bibliotek. Husby var stängt hela juli och i Hedemora hade de aldrig hört talas om den. Hedemora ville dock ha mitt telefonnummer och lovade att undersöka. Till min stora förvåning ringde de även om någon vecka då de hade funnit några nummer i Långshyttan.
Tidskriften är säkert intressant för äldre Husby-bor som en påminnelse om deras Barndomsår, men för mig gav den inget nytt. Det fanns ett par artiklar om Rörshyttan, som tillsammans med Bröt-Anund förefaller att vara Husbys Stolthet. "Husby socken i Dalarna" ger dock en bättre beskrivning. En artikel om Koberga förefaller rätt rörig och besvärlig, men jag skall försöka att studera den närmare. I förbindelse med ett tingsmål nämnes att Anders Olssoni Backegården, Anders Olofssons i Kälsbyn svärfader, var nämndeman.
I slutet av nästa vecka börjar vi en ny tvåveckors semester då vi reser till Örnsköldsvik för att bl.a. döpa den senaste ättlingen, preliminärt till Arne Martin. Jag meddelar Dig det definitiva senare.
I samband med att jag kopierade några exemplar av Erik Anderssons ättlingslängd förra veckan och jag kompletterade då med uppgifterna om 317 Ernst Eriksson, som vållat Dig så mycket arbete. Nya blad bifogas. Det var även min avsikt att Komplettera med 12384 Nancy Jane Lidquists nya man, men det stupade på att jag inte visste hur jag skulle skriva hans titel. "Doktor i Alaska" betyder nog för de flesta svenskar att han är läkare, men bl.a. Du är ju ett exempel på att så inte behöver vara fallet. Jag är tacksam om Du avgör hur jag skall skriva.

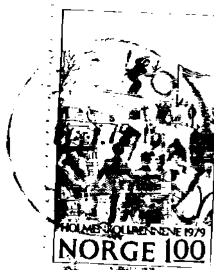
Hjärtliga hälsningar

Oslo, Norway 16/7 1979
Akershus Festning
Akershus Castle

Härmed en hälsning på vår resa västerut. Vi har haft ett par givande dagar i Karlstads-trakten tack vare dels en fädernesyssling dels ~~en~~ ett mödernesysslingbarn. I dag har vi orienterat oss här och sedan går resan vidare söderut längre fram i veckan.

Teresa och Hans

PRINTED IN NORWAY

Familjen Sahlström

Vitmåragatan 9C,

722 26 VÄSTERÅS,

Sverige

M-1305/18

MITTET

Solna den 10 juli 1979

Käre Frände Arne Sohlström.

Tack för Ditt kort från Rättvik och nu senast för Ditt brev av den 8 dennes med bilagor!
Jag har nu ånyo rekvirerat filmen med Norbergs kyrkoräkenskap för att kontrollera hur där står, om det kan vara fråga om Anders Nebb d.y:s änka, eller om jag läst fel.
Häftena om "Husby socken i Dalarna" måste vara alldeles nyutkomna, ty jag finner dem ej i Svensk bokkatalog, som vi har på arkivet, och vars senast publicerade årgång är 1977. Det vore bra, om Du kunde meddela, på vilket förlag de utkommit och var och när de tryckts, så att jag kan beställa dem på något bibliotek eller i bokhandeln. Från Husby har jag nämligen även förfäder på min mormors sida, och jag har ~~nyligen~~ sedan flera år en omfattande korrespondens med en genealogiskt intresserad amerikansk ättling till en i Husby med en medlem av vallonsläkten Pierrou gift moster till min mormor.
Jag har i dag undersökt Stigsbo-problemet i det kamerala materialet. Hans Persson finner jag tidigast i mantalslängden 1674 och då tillsammans med Per Jonsson, som jag kunnat spåra där ända sedan 1629 (Boskapslängder: Dalarna, vol. 1: häfte 2, f. 20). 1675 är Hans Persson ensam på gården.
I Stigsbo fanns emellertid ytterligare två gårdar, som på 1660- och 1670-talen redovisas under Erik Persson resp. Hans Jonsson. Erik Persson förekommer tidigast i slutet av 1650-talet, då hans granne ännu kallas "unge Per Jonsson", och före Erik Persson uppträder på den gården en "gamle Per Jonsson", som

jämsides med unge Per Jonsson nämnes redan i den nämnda boskapslängden 1629. Den tredje gården redovisas då under en Anders Pålsson, vars gård på 1640- och 1650-talen innehades av en Håkan Andersson. Före 1629 lyckades jag ej finna Stigsbo senare än i den sista uppbörden av Älvsborgs lösen 1618 (Älvsborgs lösen 1613, vol. 49: häfte III), då Stigsbo endast tycks ha haft två bönder, Jon Hansson och Anders Pålsson. Jag kan tillägga, att Per Jonsson enligt mantalslängderna 1671 och 1673 hade två söner, enligt mantalslängderna 1657 och 1659 två söner och en dotter, enligt mantalslängden 1656 två söner och tre döttrar och enligt mantalslängden 1654 en son. Hans hustru försvinner ur mantalslängderna någon gång på 1660-talet. Gamle Per Jonsson hade 1654 och 1656 en son och en dotter och 1657 en son och två döttrar.

Det är alltså utan domboksstudier omöjligt att avgöra om det var gamle eller unge Per Jonsson i Stigsbo som var son till Jon Hansson i Stigsbo resp. Jon Persson i Hanåker, men förnamnet på Hans Persson, som ju sannolikt var son till unge Per Jonsson, tyder ju snarast på att det var denne som var son till Jon Hansson i Stigsbo och att det alltså var gamle Per Jonsson som var son till Jon Persson i Hanåker och Brita Ingevaldsdotter.

Kapten Per Larsson på Hinshyttan är en gammal bekant till mig sedan jag skrev släktartikeln Hammarström för Svenskt biografiskt lexikon (band 18, 1969-1971, s. 219), för vilken jag till riksarkivet fick låna in handlingar från Klosterverkens arkiv i Långshyttan, som Örnulf Tigerstedt citerat i Fagerstabrukens historia 4 (1957).

I nästa vecka skall jag ha semester och visa Teresa Värmland, Oslo och Bohuslän, och 26 juli kommer hennes systerson hit från Polen för några veckor. Vi känner E. genom Hans

Västerås den 8 juli 1979

Fil. dr Hans Gillingstam

Bäste Hans

Tack för Ditt brev. Det blev jäktigt den första veckan efter semestern så det är först i dag jag kunnat se ordentligt på det.
Jag hoppas Du observerade att jag skrev att jag möjligen har en anlinje till Jöran Finnes gård. Johan Ericsson finns på ett anblad på min mormors sida och av någon anledning har jag behandlat det utan större intresse. Förutom Johan Ericsson finns det ytterligare ett par oklarheter på bladet. Den enda anledningen till att jag tror han tillhör Jöran Finnes gård är att jag inte kan passa inhonom i någon av de övriga gårdarna,som jag känner bättre till. Han är inte identisk med Joen Ericsson, vilken ju begravdes 1628.
Det är förvånande att Du funnit att Anders Nebbs änka hette Dordi. Jag har noterat Elisabeth med ledning av fadderuppgifter i dopboken. Den 18 mars 1669 finns "Hustru Elisabeth Salig Anders Nebbs efterlevande" och i september 1670 eller 1671 " Hustru Elisabeth Sal. Anders Nebbs Enka". Hon finns även vid tidigare dop tillbaka till omkring 1645.
Jag hade inte observerat Ingemar Österberg på Lidingö. Tack för påpekandet och jag skall kontakta honom.
Under resan till Rättvik gjorde vi som vanligt en mellanlandning på Faluns bibliotek för att se vad som fanns inne av Dalasamlingen. Det var magert i år och jag fick, vad jag då tyckte, endast några häften av "Husby socken i Dalarna", utgiven av Husby Sockenbokskommitte. Det visade sig dock vara ett fynd med intressanta uppgifter om våra anor i Husby.
När jag kom fram till Hans Persson och Brita Andersdotter i Stigsbo och endast Britas moder Karin fanns i livet i den förste mantalslängden trodde jag att fortsättningen måste bli ett sökande i domböcker och mantalslängder, men för Britas del fanns den i häfte 4 av ovannämnda.
Enligt artikeln om Rörshyttan, kopia av gårdens innehavarlängd bifogas, var hennes far Anders Jönsson, född omkring 1597, fortsättningen enligt längden till Töris.
För Hans Perssons del är det inte lika enkelt, men i häftet omtalas att bergsnämndemannen Ingevald Jonsson hade en bror Per Jonsson i Stigsbo under första hälften av 1600-talet. Deras fader var Jon Persson i Hanåker, Husby, och deras moder var Brita Ingevaldsdotter, syster till Malin Ingevaldsdotter, nr 10 i Innehavarlängden för Rörshyttan. Brita och Malin härstammar från Olof Guldsmed i Guldsmedshyttan, Stora Skedvi, och han levde omkring år 1500. Som kända namn i denna släkt nämnes Anders Ingevaldsson, guldsmed i Stockholm, Knut Ingevaldeson, guldsmed i guldsmedshyttan. Dessa är bröder till Malin och Brita. En brorson var komminister i Säter,Ingewaldus Laurentii Schedviensis, och dennes son Laurentius Elingius, död 1688, var professor i Uppsala.
Trots rätt namn och rätt tid är det inte säkert att Hans Persson är son till Per Jonsson. Enligt min minnesbild av den första husförhörslängden för Stigsbo fanns där två familjer, dessutom tror jag att även den andra familjefaderns patronymikon var Persson.
Jag hoppas att Du, som har mantalslängderna inom räckhåll, vid tillfälle kan se efter om det är Hans Persson som kommer efter Per Jonsson. Jag har noteringar från begravningsboken mellan åren 1653 och 1670 och där finns ingen vuxen från Stigsbo, endast ett par av Hans Perssons barn. Hans Persson gifte sig 1654 och jag föreslår att Du börjar med detta år för att se om Per Jonsson finns kvar. Finns han då dör han troligen mellan 1670 och 1673, men blir kanske överårig och tas bort från mantalslängden tidigare.
Hans Persson var bergsman och ägde i likhet med ett 60-tal andera bergsmän i Husby en halv andel i Bispbergs gruva.
Hans Perssons syster Elisabeth gifte sig 1656 med Brita Andersdotters bror Matts. Ytterligare ett av de barnbyten jag sett så många av i Norberg.

Du kanske minns att jag berättat för Dig om en forskare i Uppsala landsarkiv, som började tala med mig därför att jag studerade Husbys kyrkoböcker. Han nämnde att Eric Jöransson i Långshyttan kom från en intressant släkt och från en Björn, som kom till Husby i början av 1500-talet. Denne Björn är nog identisk med Björn Olofsson i en artikel om Hinshyttan i häfte 3 av "Husby socken", kopia bifogas. Artikeln ger visserligen ingen anknytning till vår Eric Jöransson, men det skulle väl vara mycket underligt om det kom ytterligare en Björn till Husby vid samma tid och som dessutom blev stamfader för en "intressant släkt".
Jag har ringt upprepade gånger den senaste veckan, men utan att få något svar, vilket kanske inte är så konstigt i dessa semestertider. Jag återkommer med bekräftelse eller dementi.
I samband med Rörshyttan glömde jag att omtala att en antavla över Töris släkt finns i Husby dombok 10 juni 1594. Jag antar att den inte innehåller mera än vad som finns i innehavarlängden, men jag skall skaffa oss kopior nästa gång jag besöker Uppsala.
Ett arvsmål mellan Anders Eriksson i Rörshyttan och hans svågrar i Skedvi och Stockholm finns omnämnt i Stockholms stads tänkebok den 9 aug 1589.
Det var väl ett ganska gott resultat av en semestervistelse i en sommarstuga i Rättvik.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 26 juni 1977

Högt Värderade Frände Arne Sohlström.

Tack för Dina brev av den 5 och 9 dennes!
Det var ju intressant, att även Du härstammar från den tredje gården i Fragg. Är den Johan Eriksson Du härstammar från identisk med den Jo(e)n Eriksson jag funnit där i början av 1600-talet, och hur härstammar Du från honom?

Dina självkritiska reservationer föranledde mig att begära inlån av filmerna av tillgängliga kyrkböcker för Norberg och Skinnskatteberg. Den förra har nu kommit, och jag konstaterade, att Per Joensson i Fragg brud 3 sept. 1654 ej hette Kerstin Månsdotter utan Kerstin Andersdotter. Någon kronologiskt lämplig Anders i Fragg känner jag emellertid ej, varför Din slutsats kvarstår, nämligen att hon "endast var piga där eller vistades där av någon annan anledning".

Din tanke, att Pers omgifte skulle kunna konstateras i kyrkoräkenskaperna, visade sig ej ge något, men dessa gav annat: Förutom testamenten 1666 efter Anders Neb ~~och~~ efter Casper Gyssels barn fanns där uppgifter om att både Anders Nebb (troligen den yngre) och Johan Nebb detta år måst betala för "lönskaläger", och jag fick också veta, att Anders Nebs änka hette Dordi.

Tack också för den nya antavlekopian och kontrollnotisen! ~~Det är väl ett förbiseende, att Du låtit den först 1720 gifta Kerstin Larsdotter kvarstå som mor till hennes make Per Anderssons~~ i Gränsjö (Gränse, ~~Gräntse) 1717 födde son Johan Persson~~ i Spelsbo? Eller tror Du han ~~var född före äktenskapet?~~

Hjärtliga hälsningar!

Hans

P.S. Du har väl sett, att en ingenjör Ingemar Österberg på Lidingö enl. Sv. släktforskarförteckning 1978 forskar i släkten Liljeholm från Hedemora?

Kjellkarl i Lisdal begraven 27 maj 1655
h:u Brita i Klingen begraven 30 aug 1655
h:u Kerstin i Hästebyn 20 jan 1665

Västerås 9 juni 1979

Fil. dr Hans Gillingstam, Solna

Bäste Hans

I torsdags tog jag mig samman och åkte till Uppsala, men när jag kom dit satt det en lapp på landsarkivets dörr att "enligt vederbörligt tillstånd" var arkivet stängt den dagen. Jag gjorde ett nytt försök på fredagen och då var det fritt tillträde. Resultatet blev följande.
Anders Olssons i Boslätten hustru Catharina Persdotter dog 26 dec 1760. Hon begravdes i januari och överst på sidan står alltså årtalet 1761, vilket tydligen lurat mig.
Anders Perssons i Gräntse hustru Kestin Nilsdotter dog 20 april 1749.
Testamentspengar för Lars Anderssons i Varggården änka lämnades den 31 mars 1710. I husförhörslängd AI2 anges att hon dog i febr 1710 och båda uppgifterna kan ju vara riktiga.
Jag kunde inte finna Matts Gissel från 1711 och fram till 13 okt 1717 då testamentspengar gavs för Matts Gissels änka.
Jag försökte också komma litet längre med mina anor i Hedemora, men det är hårdarbetat. Visserligen finns husförhörslängd till 1660, men de lämnar just inga upplysningar utöver namn. Vigselboken ger endast namnen på brudgummarna och i dopboken finns inte barnets namn. Jag fann dock att fadern till Per Persson Tälgkniv, som vi tidigare talat om, också var soldat, Per Andersson, och deltog i krigen i Polen. Han dog mellan 1704 och 1719, om det skedde i Polen eller Vikmanshyttan framgick dock ej. Tälgkniv föddes 8 dec 1700.
Jag bifogar en ny kopia av antavlan.

Hjärtliga hälsningar

Västerås 5 juni 1979

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev av 22 maj med kopian av amerikabrevet. Det var trevligt att Verna kanske kommer med flera uppgifter. Även om hon inte hittar något om Jan Erik Johansson finns det ju flera av Molins ättlingar.
Det var intressant att Du har en anlinje till Jöran Finnes gård i Fragg och att det på 1700-talet förekom äktenskap mellan Jörans ättlingar och de två övriga gårdarnas. Jag tror inte det var fallet under 1600-talet, i varje fall inte under den första hälften. Möjligen har jag också en linje dit genom en Johan Eriksson och hans hustru Kerstin, men jag har ännu inte fullföljt undersökningen.
Jag har samlat på allt jag sett om Fragg och jag har några anteckningar om Jörans ättlingar som kanske intresserar Dig.
Per Joensson gifte sig 3 sept 1654 med Kerstin Månsdotter från Fragg. Tyvärr måste jag lämna en liten reservation för fel tydning av brudens patronymikon. Jag tror dock att det är rätt och därmed tror jag också att hon inte är född i Fragg utan endast var piga där eller vistades där av någon annan anledning. Hon begravdes 6 mars 1664. Per gifte troligen om sig och fick dottern Karin 1666. Tyvärr saknas vigselbok 1661-1669, men kyrkoräkenskaperna kan möjligen ge något.
Han är säkerligen identisk med den Per Jönsson Du sett i mantalslängderna 1642-1654. Vissa år redovisades ju familjernas sammansättning, så t.ex. 1645 då Per Jönsson har hustru, två söner och en dotter. 1647 är hustrun borta och det finns endast Per och barnen. Jag har inte sökt efter hustruns begravningsdag.
Den 11 maj 1647 döptes Per Jönssons oäkta dotter Kerstin. Ingen moder finns angiven.
År 1663 var Per Joensson instämd till tinget för lägersmål med sin piga Brita Bengtsdotter, dotter till Bengt Hansson i Halvarsbenning.
Hans syndaregister kan utökas med att hans första barn med Kerstin Månsdotter, dottern Sara, kom till världen för tidigt och döptes den 28 jan 1655. Det kanske föranledde mera böter till kyrkan.
Samtidigt med Per Joensson gifte sig hans syster Sara Joensdotter med Per Mattsson från Simonsbo, Skinnskatteberg. Hon dog 1692 och i Skinnskattebergs dödbok finns noterat att hon är född 1622 och att hennes fader dog när hon var ett år. Minst en av dessa uppgifter är dock felaktig då Joen Ericsson enligt Norbergs dödbok begravdes 16 april 1628. Möjligen kan jag ha misstagit mig på 2 och 7 så att födelseåret skall vara 1627. Så här på äldre dagar har jag fått bekymmer med min bristande läskunnighet.
Före Jöran Finne, jag har också på ett par ställen tytt det till Joen Finne, fanns i Fragg Bengt Siffridsson eller Seffredsson, som ju låter ganska finskt. Det är möjligt att Jöran inte var den första finnen i Fragg.
Ovannämnda Sara Joensdotter fick sin dotter Annika vid ett besök i Fragg 1657 och Per Mattsson presenteras då som mag till hustru Cherstin, alltså Joen Ericssons hustru.
Jan Persson gifte sig 1689, 19 efter Trefaldighet, med Sara Hansdotter från Högfors.
Jag ber att få återkomma till oklarheterna i Erik Anderssons antavla. Det har varit så vackert väder den senaste veckan att jag inte haft någon lust att stänga in mig på landsarkivet, utan jag har i stället ägnat mig åt trädgården. Jag skall försöka bättra mig den här veckan.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 22 maj 1979

Ingenjör Arne Sohlström, Västerås.

Tack för Ditt brev av den 10 dennes med bilaga! Och de hjärtligaste gratulationer till den senaste sonsonen!

Det var mystiskt, att Du vid Din påringning till riksarkivet fick besked, att det skulle vara stängt 2 maj. Mig veterligt var det öppet då. Visserligen skulle den nye riksarkivarien hälsas välkommen kl. 9 - 930, men nog fanns det väl service i expedition och forskarsal även då.

Vad beträffar Fragg härstammar jag även från den av Dig nämnda tredje gården, eftersom Johan Richardssons son Johan Johanssons i Fragg hustru Anna Olsdotter, född 1714, var dotter till Olof Johansson i Fragg och dennes hustru Brita Jonsdotter, som var född 1686 och oäkta dotter till Jon Persson i Fragg med en Anna Olsdotter. Jon Persson i Fragg finns i mantalslängderna 1687-1716 och före honom en Per Johansson, som begravdes 27/12 1686 och förekommer i mantalslängderna redan 1655 och kanske är identisk med den Per Jonsson som nämnes på samma gård i mantalslängderna 1642-1654. I tiondelängden i Dalarnas handlingar 1607:14 och ännu i boskapslängden 1624 redovisas gården under en Jon Eriksson, och i årliga räntan i Dalarnas handlingar 1600:6 liksom i tiondelängden i Dalarnas handlingar 1606:5 representeras den av en Erik Persson, före vilken Jöran finns

uppträder där.
Beträffande Mats Gisell, som kallas masmästare i mantalslängden 1702, fann jag i mantalslängderna, att han ännu 1711 (men ej 1712) bodde i Lillhöjen i Norberg.
Då jag skrev mitt tackbrev till Verna Edwards, sände jag henne en bok med engelsk text och en mängd representativa färgbilder från olika trakter av Sverige, och nu har jag i dag fått hennes
1. tackbrev, av vilket jag bifogar xeroxkopia, eftersom det innehåller litet om släktingar.
Varen hälsade!
Hans

1

Palo Alto, May 14th 1979

Dear Mr. Gillingstam,

We have received the beautiful book you sent, "The Face of Sweden", and we are enjoying it so much. My Mother had told us of the beauty of the land and the forest they walked through to get to school. Thank you so much for this taste of my mothers home land.

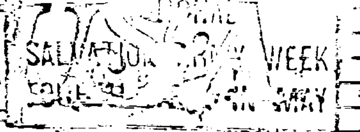
I think so often, what a shame we dident know of each other, while mother or Aunt Tena were here. I feel sure that with your knowledge of the family, it would have brought back memories to them.

Aunt Tena & Uncle Albert Anderson, were in Sweden in 1924, they were there as Mormon missionaries.

I did not know of my grandfathers half sister, or any thing of her son Jan Erik Johansson. I'm making a list of the people you have asked about, when I get to Salt Lake City, I will try to find their records.

VERD W EDWARDS
723 E CHARLESTON RD
PALO ALTO CA 94303

Dr. Hans Gillingstam
Riksarkivet
100 26 Stockholm 34
Sweden

AEROGRAMME VIA AIRMAIL PAR AVION

(2) Second fold

Additional message area

Of course that is only likely, if they have joined the Mormon church. But I will try.

Thank you again for this beautiful and informative book.

Best wishes to you and your family.

your cousin
Verna Edwards

Västerås den 10 maj 1979

Fil. dr Hans Gillingstam, Solna

Käste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev och för de vänliga orden om mitt hantverk. Ditt antagandetom samband med min yrkesverksamhet är nog riktigt. I mitt arbete ingår bl.a. att upprätta lättöverskådliga och förståeliga testprotokoll, principschemor o.dyl. Därför är denna slutfas i hobbyverksamheten ganska enkel för mig medan jag har betydande svårigheten med det övriga.
Jag har glädjen att rapportera en ny ättling till Erik Andersson. Det är 213413, född i måndags och därför ännu så länge namnlös. Det blev även denna gång en pojke och vi reser upp på måndag och träffar honom.
Mitt påstående om Per Anderssons i Gräntse äktenskap 1720 var ett misstag, som jag rätt snart upptäckte. Då Du inte gjorde några kommentarer antog jag att Du kände till det rätta förhållandet och jag var bara tacksam om det kunde sjunka i glömska.
På mitt textade familjeblad för Anders Olsson och Catharina Persdotter i Boslätten har jag dödsaret 1760 utan datum. På den kopia jag har i min arbetspärm har jag med kulspetspenna ändrat till 1761-12-26.utan notering om varifrån uppgiften härstammar. För Anders Olsson har jag också kompletterat till 1755-01-31.
För Anders Perssons i Gräntse hustru Kerstin Nilsdotter har jag noterat 1749-04-20. I detta fall vet jag att jag läst dödboken eftersom jag där fick bekräftelse på mitt tidigare antagande att hennes fader var Nils Persson i Dräckie. Jag kan dock ha skrivit fel år.
För Lars Anderssons i Varggården hustru Malin har jag på familjebladet enbart året 1711, vilket jag sedan på min kopia ändrat till 1710-02. Inte heller här har jag någon notering om ursprunget, men i detta fall finns ingen dödbok att tillgå. Hur detta sedan kunnat bli 1718 på antavlan har jag ingen förklaring till. Sedan jag färdigställt den gjorde jag, enligt vad jag tyckte, en noggrann kontroll av alla årtal. Den var tydligen inte så noggrann.
Jag skall kontrollera dessa saker vid nästa besök i Uppsala. P.g.a. Örnsköldsviksresan, som kommer att sträcka sig över Kristi Himmelsfärdsdag,kan det dock inte ske förrän vid månadsskiftet.
Dina uppgifter om Semla innebär alltså att den Hans Holstensson jag i förbigående sett 1008 inte är Hans i Vad. Om det blir någon fortsättning på mina studier av jordeböckerna för nordvästra Norberg skall jag utsträcka dem att även gälla Semla. Jag hade planerat en resa till Stockholm den 2 maj, men vid en kontrollringning fick jag upplysningen att arkivet var stängt.
Det var intressant att även Svea Gustavsson sett sambandet, som möjligen är ett släktband, mellan Fraggs gårdar. Jag har dock fått det intrycket att detta endast gäller Kjellfasts och Esbjörns gårdar medan den tredje, som på 1590-talet innehades av en Jöran Finne, står litet p å sidan.
Under en paus i skrivningen har jag letat i mina anteckningar och funnit att uppgiften om hustru Malin i Varggården kommer från husförhörslängd AI 2. Jag hittade också en notering att Matts Gissel i Gruvtorpen möjligen levde till 1715. Det saknas dödbok för tiden 1706-1727 varför det är svårt att säkert fastställa dessa saker. Möjligen att kyrkoräkenskaperna kan ge något. Dessa är mycket bra förda fram till 1660-talet, men övergår sedan till att endast ge summor för hela året utan specifikation av givare. Hur de ser ut på 1700-talet har jag inte undersökt.

Hjärtliga hälsningar

Jag bif. ändrat blad för 32453

Solna den 6 maj 1979.

Ingenjör Arne Sohlström, Västerås.

Tack för Ditt brev av den 2 maj med bilagor, framför allt Erik Anderssons i Snickarbo kompletterade antavla! Jag avundas Dig Din förmåga att göra allting så snyggt och prydligt, men det kanske härrör från Din yrkesverksamhet? På några punkter är jag tveksam:
1/ Du har tidigare fäst min uppmärksamhet på att Per Andersson i Gräntses hustru Kerstin Larsdotter torde ha varit den hustru han gifte sig med först 9/10 1720, varför sonen Johan Persson i Sjulsbo bör ha varit född i ~~hans~~ Pers tidigare äktenskap, då han var född redan 1717. I denna antavla är hon emellertid Johan Perssons mor. Har Du ändrat mening?
2/ I fråga om Anders Olssons i Bostället hustru Catharina Persdotter uppger Du i denna antavla dödsåret 1761. I mina anteckningar uppges hon emellertid ha dött redan 26/12 1760.
3/ I fråga om Anders Perssons i Gräntse hustru Kerstin Nilsdotter uppger Du dödsåret 1749, men jag har i mina anteckningar 20/4 1748.
4/ I fråga om Lars Anderssons i Varggården hustru Malin har Du tidigare uppgett dödsåret 1711, men nu har Du 1718.

Vid utskrivningen av det senaste materialet från U.S.A. har Du för 32453 adressen "Portland, Oregon" i enlighet med uppgifterna om födelseort för sönerna 1965-1968. Men i övre högra hörnet har vår uppgiftslämnare som nuvarande adress "Spokane, Washington".

Beträffande Hans Holstensson i Semla har jag, sedan mitt föregående brev skrevs, observerat, att han torde ha varit son till

en Hålsten Bengtsson i Semla, som innehade samma gård ännu enligt årliga räntan i Dalarnas landskapshandlingar 1597:5. Jag hade tidigare förbisett detta, emedan gården närmast före Hans Holstensson redovisas under en hustru Elin (1600:6 – 1607:14), sannolikt Hålsten Bengtssons änka.

Nyligen fick jag svar från Svea Gustavsson, varav xeroxkopia ./. bifogas.

Hjärtliga hälsningar!

Hans

SOFIEDALSKOLAN
81800 VALBO
Telefon 026-~~121180~~
131372

Datum 790429

Fil.Dr Hans Gillingstam
Wiboms väg 6 III
171 60 Solna

Med glädje och tacksamhet avslutade jag läsningen av Edert brev ang. bergsmanssläkter i Fragg. Det var ytterst vänligt att skriva och berätta om denna släkttavla, och jag har skrivit till Genealogiska Föreningen och bett dem skicka mig ett ex. av Släkt och Hävd, om denna ännu finns till salu, eller ge mig upplysningar om var jag kan finna den för studium. Jag känner väl igen namnen som nämns i antavlan, men jag har dem inte i rakt nedstigande led själv, men har stött på dem flera gånger i periferin av mina egna forskningar både i Fragg-gårdarna, när jag läst deras gamla släkttavlor och i kyrkböcker. Så vitt jag förstått av allt jag fått fram via kyrkoarkivalier och på Lantmäteriverket via alla bykartor finns det ett mycket rikt samband mellan alla gårdarna i Fragg, men jag har ännu inte haft tid att undersöka alla trådar jag hittat. Jag skulle gärna vilja höra av mig igen, när jag studerat denna nämnda antavla och hunnit överblicka och sätta mig in i mina sedan någon tid övergivna tankegångar. Släktforskningen får för mig bara vara en hobby, ty skolan i dagens samhälle kräver hundraprocentigt engagemang. Dessutom och som förklaring till att jag ej svarat tidigare vill jag tala om att jag varje påskferie far till Paris med ett 40-tal ungdomar från min skola, och i år fann jag Edert brev just efter hemkomsten från den tolfte resan, detta år i 15 dagar med 39 ungdomar i en buss.

En annan person, som också har sina anfäder i Fragg är nr 553 Siv Thorsell i Svensk släktforskarförteckning, och hon har också hört av sig till mig med sin antavla, där jag har en del namn av ungefär samma bekantskapsgrad som de i Edert brev. Det artar sig till en intressant sommar ur forskarsynpunkt med alla dessa samband att utreda.

Vänliga hälsningar Svea Gustavsson

Studierektor, Fil. mag.
SVEA GUSTAVSSON
Bäckvägen 15
818 00 VALBO
Tel 026 - 13 01 45

Västerås den 2 maj 1979

Fil. dr Hans Gillingstam, Solna

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Dina brev och det bifogade materialet från U.S.A. Jag bifogar kompletterde blad för ättlingslängden.
Kopia av den tidigare omnämnda antavlan för Erik Andersson i Snickarbo bifogas också. Den innehåller några nya anor i Husby, somjag känt till ganska länge men det har inte blivit av att meddela Dig dem på grund av alla andra saker, som kanske legat mig närmare om hjärtat. Angivna födelsedatum för generation X har hämtats från husförhörslängder varför de får betraktas som ungefärliga.
Jag beklagar min tidigare, felaktiga uppgift att Anders Mårtenssons hustru Brita Ericsdotter, X:202, var från Berga. Det var tydligen så att hon vistades i Berga vid tiden för vigseln.
Jag får också beklaga min slarviga skrivning om Kjellfasts arvingar i Semla. I vekligheten menade jag att han inte hade några arvingar där, därav mitt påpekande att inga kontakter förekom mellan Fragg och Semla. Även ominte Hans Holstensson i Semla är identisk med namnen i Vad är det väl ändå möjligt att Hans i Vad efterlämnade arvingar i Semla. Jag nämnde i mitt förra brev att det fanns kontakter med Västra Djupkärra. Dessa gick dock inte till Hans Persson och hans son Hennika utan till granngården, som till början av 1600-talet innehades av Hemming Hanssons i Hemshyttan farbror Jöns Larsson. Kjellfasts hustru var ju också från Hemshyttan, vilket kanske förklarar det umgänget. Det kan ju vara en kusin till Kjellfasts hustru som efterträdde Jöns Larsson.

Jag har noterat uppgifterna om Ernst Eriksson och skall vid tillfälle skriva om bladet, där finns plats för kompletteringarna. Det var ett bra arbete pastorsexpeditionerna utfört.
Även jag uppmärksammade Svea Gustavsson i Valbo när jag läste genom släktforskarförteckningen och jag övervägde att skriva till henne. Detta har dock inte blivit gjort trots att Britt-Marie levererat många påtryckningar. Du kanske kan informera mig om hur mycket hon har forskat i Fragg.
Om Anders Franzelius, klockaren i Norberg, lever till efter 1750 kan man i dödboken återfinna uppgifter om hans föräldrar, hustru och datum för äktenskapet. Eftersom han är född 1700 finns det ju utsikter att så är fallet.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 19 april 1979

Käre Frände Arne Sohlström.

./. Härmed kopia av den senaste genealogiska försändelsen från vår medarbetare i USA!

Landsarkivet i Uppsala har letat igenom fångrullorna från Långholmen men har ej kunnat finna hennes anfader Erik Ersson, ehuru kyrkböckerna vid två tillfällen (1853 och 1868) uppger, att han återvänt därifrån. Inte påstår man väl, att man suttit där, om det inte är så? Jag skall vid tillfälle titta i domböckerna, hur där står.

Den nyutkomna Svensk släktforskarförteckning 1978 (Skrifter utgivna av Genealogiska Föreningen, 11) innehåller uppgifter om en hel rad personer, som forskar om Norberg. Jag skrev i påskhelgen till två av dem, dels studierektor Svea Gustavsson i

Valbo, som ~~[illegible]~~ forskar om bergsmanssläkter i bl. a. Fragg, dels journalisten Ing-Britt Landenstedt i Västra Frölunda, som forskar om klockaren Anders Franzelius från Norberg, tydligen en ättling till våra av Siv Thorsell funna förfäder i Grödö (jfr Ekströms herdaminne II:1, s. 712), och dessutom tycks härstamma i rakt nedstigande led på fädernet från en ~~[illegible]~~ bror till en av de Grytnäs-förfäder jag ej har gemensamma med Dig.

Hälsningar!

Hans

Solna den 5 april 1979

Ingenjör Arne Sohlström, Västerås.

Bäste Arne,
Hjärtligt tack för Ditt brev av den 29 mars!
Din formulering, att "Kellfast hade arvingar i Semla", torde vara en missuppfattning. I brevet står ju bara, att Per Nilsson på Johan Matssons i Fragg vägnar inlöst från Semla-arvingarna ett skuldebrev av den 15 augusti 1658. Efter vem i Semla de var arvingar uppges ej, ej heller vad dessa arvingar hette. 1666 års brev fastslår endast, att Per Nilssons son har en fordran hos Johan Matsson, bestående av bl.a. denna post.
Hans Holstensson i Semla kan inte vara identisk med Hans Holstensson i Vad. Den förre levde ännu enligt 1656 års mantalslängd, och 1657 redovisas hans gård i Semla under en Erik Hansson, medan Hans Holstensson i Vad dog senast 1651 (se Släkt och hävd 1971, s. 226 och 233). Därtill förekommer Hans Holstensson i Semla bland nämndemännen i det av Dig åberopade tingsprotokollet 1638 om hur Hans Holstensson i Vad bytte bort hemmanen i Semla och Lilla Bråfors.
Vad beträffar Kjellfast Holstenssons ursprung anser jag ej bevisat, att han var son till Holsten Persson i Vad, men de domboksnotiser från 1610 och 1611 Du i Ditt brev av den 26 febr. 1978 redovisade om Kjellfast Holstenssons inlösen av jord i Fragg från bl.a. Holsten Perssons syskon Bengt Persson i Gäsjö och Anna Persdotter utgör mycket beaktansvärda indicier för att så var fallet. I så fall föreligger här en av de gunnars – så vitt jag vet – ytterst fåtaliga "anförlusterna" (under de av arkivmaterial belysta tiderna) i min antavla, d.v.s. jag härstammar från Vad på två sätt.
Till sist kan jag meddela, att min förfrågan till pastorsämbetet i Sala den 16 januari om Snickarbo-ättlingen

(om nu modern verkligen var helsyster till Molin) Ernst Eriksson nu äntligen blivit besvarad efter att ha passerat en lång rad pastorsämbeten. Han flyttade till Enåker 19/11 1926, därifrån till Huddunge 8/12 1927, därifrån tillbaka till Enåker 24/11 1928, därifrån till Västerlövsta 15/11 1929, därifrån till Norrby 15/11 1930, därifrån till Kila 17/11 1931, därifrån till Norberg 7/11 1932, därifrån till Gryttnäs 10/5 1935, därifrån till Folkärna 29/11 1937 och därifrån till By 5/7 1938. Där dog han 26/5 1968. Hans änka Lydia Margareta Vikman (född 14/5 1905 och gift 13/12 1926) bor kvar i Åshaga Näs, 770 60 Horndal. En dotter Maj-Britt Viktoria föddes 23/5 1926 och en son Lars Ernst 10/8 1941. Vart dottern tagit vägen meddelades ej, men sonen flyttade från By till Krylbo 31/7 1961.

Med hjärtliga hälsningar

Hans

Västerås 29 mars 1979

Fil. dr Hans Gillingstam
Solna

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Dina informationer om Fragg och Spjutsbo. Delvis kände jag till dessa förhållanden förut, men det var ett par saker, som var särskilt intressanta.
När jag för några dagar sedan till Jöhnemark i Motala kompletterade Oskar Anderssons i Kallmora uppgifter om Spjutsbo, skrev jag att Carl Perssons i Spjutsbo svärmor troligen var dotter till antingen Kellfast Holstensson eller Esbjörn Halvardsson. Hon är alltså i stället syster till Kellfast. Trots min noggranna genomgång av mantalslängder, jordeböcker och domböcker har jag aldrig påträffat någon Holsten i Fragg. Den enda som ägt jord där är Holsten Persson i Vad.
Det var också intressant att Kellfast hade arvingar i Semla. Det har inte i böckerna setts några kontakter, t?ex. i form av dopvittnen, mellan Semla och Fragg. Umgängeskretsen tycks söderut sluta i Västra Djupkärra. Som jag tidigare omtalat för Dig hade Hans Holstensson ett hemman i Semla, som han köpt från kronan och som han 1638 bytte mot hemmanet Lilla Bråfors. Samtidigt gjorde Hans Holstensson och Hennika Hansson i Västra Djupkärra ett byte så att Hennika fick lilla Bråfors och Hans två brodersdelar i Vad. En Hans Holstensson i Semla förekommer i jordeboken från 1608. I boskapslängden 1625 finns Hans Holstensson med och har den största besättningen i Semla. Jag har tidigare trott att detta var en annan än Hans Holstensson i Vad, men det kanske trots allt är han. Även om han inte själv bor i Semla kanske han kan skatta för hemmanet och någon annan, t.ex. en son, brukar d.t. Semla-arvingarna skulle i så fall vara ättlingar efter Hans Holstensson och deras krav härröra från Holsten Perssons innehav av jord i Fragg. Finns Du om det fanns några namn angivna på dessa Semla-arvingar.
Den del av Fragg som Kellfast Holstensson övertog i början av 1600-talet innehades enligt jordeboken av Hennika Persson år 1600 och av Hans Eriksson åren innan 1600. I samband med övertagandet löste Kellfast andelar från Holstens Perssons syskon. Jag vet att Du inte tycker om gissningar, men kan Du inte göra ett enstaka undantag och våga Dig på ett antagande om Kellfasts och Annas fader.
Gamle Anders Persson i Halvarsbenning var gift med Barbro Kellfastdotter, därav hans arvejord i Fragg. Malin Kellfastdotter var gift med Anders Mattsson i Andersbenning. Det är möjligt att Johan Mattsson är bror till Anders, att byta barn var ju mycket populärt bland bergsmännen på den tiden. Germund Olsson var från Lifsdal och var först gift med Brita Kellfastdotter och efter hennes död gifte han om sig med Brita Esbjörnsdotter. Tillsammans med sin nya Brita fick han kanske också ett nytt hemman i Granngården. Lars Persson var gift med Karin Esbjörnsdotter och flyttade till Fragg omkring 1660.
Några ord också om Esbjörn Halvardssons far Halvard Eriksson, säkerligen bördig från Persbo i Grangärde. Under ett par år på 1590-talet skattade han för den del av Fragg som Herman Henniksson hade övriga år. Efter Hermans död kom Halvard tillbaka i jordeboken och han bytte då sin arvejord i Persbo mot den arvejord Hermans son Halvard i Persbo hade i Fragg. Halvard Hermansson hade då tidigare även löst sina syskons delar i Fragg. Detta tyder väl på något släktförhållande mellan Herman och Halvard Eriksson, närmast till hands ligger väl att Halvard är Hermans måg. Det kanske är ett nytt byte av barn.

Dessa fyra, Kellfast och Esbjörn i Fragg, Per Nilsson i Spjutsbo och gamle Anders Persson i Halvarsbenning, Per Östenssons son, samt deras efterkommande förefaller att ha utgjort en intim bekantskapskrets. Det var nära nog obligatoriskt att några av dem var vittnen vid dop inom kretsen, och det förekom flera giftermål dem emellan. Detta fortsatte även senare på 1600-talet.
Per Nilsson hade tydligen blivit ganska förmögen på att odla upp Spjutsbo, som endast var 1/4 hemman, eller också hade han en säck pengar med sig från Västergötland. Germund Olssons hemman köpte han för 156 skeppund tackjärn och samtidigt lånade han sonen Lars 35 skeppund för att köpa halvdel i Esbjörns hemman. Han köpte även Esbjörns hammarsmedja i Fragg och Germund Olssons pantjord Norrtäkten. Dessutom de arvedelar i Kellfasts hemman som Du nämner i Ditt brev.
Hjärtligt tack för Ditt tips om Filip Liljeholms artikel om medeltida skattelagar och släktskapsbestämning. Jag reser nu till Rotterdam på några dagar, men när jag kommer hem skall jag låna den, speciellt arvslagarna skulle jag behöva få litet klarhet i.

Med hjärtliga hälsningar

Solna den 25 mars 1979

Ingenjör Arne Schlström, Västerås

Bäste Arne.

Hjärtligt tack för Ditt brev av den 21 dennes med bilagor! Frågan om i vilken utsträckning man kunde använda beteckningen "broder" och andra släktskapsangivelser om andra än köttsliga bröder etc. har för medeltidens vidkommande behandlats av Din frände Filip Liljeholm på s. 96 ff. i första delen av hans stora uppsats Medeltida anslagar och släktskapsbestämning (Personhistorisk tidskrift, årgång 48, 1950) och på s. 23 i hans uppsats Till frågan om Spane av Tofta- och Ulvättemes äldre historia (Personhistorisk tidskrift, årgång 56, 1958). Det citat Du anför om att Peder Östensson och Anders Bengtsson "woro komna af hwar sin broder" förefaller emellertid klart tyda på att de verkligen härstammade från två köttsliga bröder, även om intet meddelas om antalet led tillbaka till dessa bröder. Vad Liljeholm skriver om, och som väl i viss utsträckning har giltighet även efter medeltiden, är bruket att kalla någon broder m.m., ehuru släktskapen kunde vara avlägsnare.

För en tid sedan var jag i tjänsten sysselsatt med en artikel om den store finansmannen Mårten Augustinsson Leijonsköld, en av dem som hjälpte Karl X Gustav att låna ihop pengar för anfallet mot Polen 1655. Då jag behövde verifiera uppgiften i Elgenstiernas ättartavlor om att hans svärmor var dotter till kyrkoherden i Vika Daniel Danielsson (Svinhufvud), beställde jag från Kungliga Biblioteket lån till Riksarkivet av en handskrift M 37, som enligt Ekströms herdaminne skulle innehålla uppgifter om denne Daniel Danielssons barn. Denna handskrift visade sig innehålla diverse brev från olika trakter av Västerås stift, bl.a. en

(i M37:3a)

fascikel med den för mig lockande rubriken "Fragg". Den visade sig innehålla tre pergamentsbrev, av vilka två av intresse för mig (och kanske även för dig). Det ena är daterat 1-2 mars 1666 och utfärdat av landsdomaren i Västerbergslagen Erik Erlandsson, som då höll ting i Gamla Norbergs sockenstuga. Där företedde Per Nilsson och Lars Persson i Spjutsbo åtskilliga köpe- och gäldskrifter: Per Nilsson hade av Germund Olsson i Fragg köpt en halv part i Kelffrusts hemman där och av gamle Anders Persson i Halvarsbenning och hustru Malin Kelffrastdotter i Andersbenning deras arvejord efter sin fader i Fragg. Vidare hade Per Nilsson crediterat Johan Matsson i Fragg på hans fasta jord och ägors underpantning i Fragg enligt obligation, daterad Fragg 18 mars 1658 samt lånat pengar till Johan för betalning till Anders Nebb. Enligt en företedd gäldskrift, daterad i Simla 15 augusti 1658, hade Per Nilsson inlöst av Simla-arvingarna på Johan Matssons vägnar, men den övriga gälden söker Simla-folket av Johan själv. Lars Persson i Spjutsbo lovade på sin fars vägnar, att Johan Matssons pantejord i Fragg skulle få igenlösas av hans arvingar inom 3 år. Med en kvittens, daterad Norberg 7 mars 1663, bevistes, att Per Nilsson utlöst Mattias Påhl för en fordran av Johan Matsson i Fragg.

Det andra pergamentsbrevet var utfärdat 19-20 augusti 1679 av vice lagmannen i Västmanland, Bergslagen och Dalarna Johan Gustafsson Ornewinge, som vid lagmansting i Norrbärke bekräftade det ovannämnda brevet av 1666 samt samme Erik Erlandssons fastebrev 21-22 september 1666 i Gamla Norberg, att Carl Persson i Spjutsbo av sin salig svärmor hustru Anna Holstensdotter i Flykan köpt den jordedel hon ärvt efter sina framledna föräldrar i mellangården i Fragg, som var halvparten av nämnda gård

Med hjärtliga hälsningar
Hans Tillingstam

Västerås 21 mars 1979

Fil. dr Hans Gillingstam
Solna

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev med de många intressanta bilagorna. Genom att jag tillbringade förra veckan i Genua har jag först nu varit i tillfälle att studera dem.
Kopia av Oskar Anderssons i Kallmora manuskrift bifogas. Det blev för mig en stor besvikelse och om resten var i samma stil är det ju inte svårt att förstå att det inte blev någon bok. I mitt svar till Jöhnemark skall jag ge honom de kompletterande data jag har om Spjutsbo på 1600-talet.
Tyvärr har jag ingen kopia av protokollet om Bengt Henniksson och Östens broderskap, endast en avskrift av det läsbara: "Kom Anders Bengtsson i Nordansjö och lade ett synebref .... 12 mäns bomärken sampt och .... lydandes huru di hade den 15 maj 1608 warit på en synemellan Päder Östansson i Halvarsbenning och för^m^ Anders Bengtsson och huru di gode män hafver.....dem emellan. Efter desse båda woro komna af hwar sin broder då jämkade de." Det är från Kopparbergs renoverade domböcker, volym 1, p 382r. Norbergstinget 1609.
Jag har också en ~~note~~tidigare en notering med ungefär samma innehåll, men kan inte finna den bland mina tyvärr dåligt ordnade papper.
Det är ju möjligt att Ångman har fel om Ursilia. Visserligen skrev han sin bok i början av 1800-talet, men det var ju ändock några generationer efter de aktuella händelserna. Det är väl ändå inte helt omöjligt att Anders Holstensson kan ha haft en giftasvuxen dotter 1620. Holsten Andersson är född före 1555, vilket möjliggör att Anders Holstensson kan vara född före 1575 och ha egna barn 1595. Var vänlig observera "kan", jag har ingen aning om hur det förhåller sig.
Det var tråkigt att jag missade Anders och Eric Andersson i Älvsborgs lösen. Orsaken till detta var att de stod på nästa sida. Jag har dock hört att i denna längd benämnes barnen iblan söner och döttrar och ibland drängar och pigor och i december 1616 har Anders Holstensson 1 dräng. I mars 1619 ~~finns~~ finns endast Anders Holstensson med två pigor samt Anders Andersson med hustru. Eric Andersson är borta, om han är död kan Anders Holstensson döpa sin son, född 1622, till Eric, även om den förre Eric Andersson var hans son, men jag tror inte längre på detta.
Fru Brita Lundh i Uppsala skriver att Holsten Henniksson var ett sladdbarn. Hennika fick ytterligare ett sladdbarn, dottern Maria, döpt 10 febr 1650. Han hade även Kerstin gift i Sörbo samt Margareta gift i Semla. Några flera söner har jag inte sett. Detta bör rimligen betyda att Hennikas hustru är född några år in på 1600-talet. Är Du säker på att hon placerats i rätt generation?
Jag får vänta med att se på våra nya anor i Hedemora och Grytnäs, i Husby har jag också några nyheter att komma med, men jag behöver kontrollera en del saker på en film jag har beställt.

Hjärtliga hälsningar

Frågan om Hennikas hustru var bara en allmän undran, som inte behöver något svar. Saken ligger litet utanför mitt intresse.

Solna den 8 mars 1979.

Bäste Arne.

Tack för Dina försändelser av den 4 och 6 dennes!
Vad beträffar Anders Andersson Näbb har jag en anteckning om att han 11 oktober 1673 representerade sal. Anders Näbbs arvingar i Norberg i ett skuldmål mot en Anders Eriksson i Nås vid Hedemora ting.
I fråga om de åldersförhållanden, som enligt olika tiders författningar var avgörande för om en person skulle upptagas i mantalslängderna, finns numera en diger bok av numera pensionerade landsarkivarien Gösta Lext i Göteborg med titeln Mantalsskrivningen i Sverige före år 1860. Den publicerades redan 1968, men jag har hittills inte hunnit mer än bläddra i den.
Johnemarks uppgift om Oskar Anderssons i Kallmora manuskript och Norbergs-bibliotekariens meddelande, att detta torde ha brunnit, har föranlett mig att xeroxkopiera såväl Johnemarks som Ditt brev och lämna kopiorna till riksarkivets privatarkivinventering. Om Du fortsätter korrespondensen med Johnemark, vore det värdefullt, om Du utnyttjade hans erbjudande att "sända ett av hans (Oskar Anderssons) utdrag till påseende", så att vi får klart för oss om det bara är fråga om utdrag ur kyrkoböcker, eller om han även har uppgifter ur gårdspapper i trakten.
Vad beträffar Ursilia Holstenia har jag svårt att tro, att Ångman placerat henne i rätt generation, då han uppger, att hon, som enligt Västerås stifts nya herdaminne II:1, s. 685, fick barn redan 1620, skulle ha varit dotter till Anders Holstenson, som enligt Ångman fick sonen Jonas 1615; i min artikel i Svenskt biografiskt lexikon nämner jag därtill Jonas' bror Erik Holstenius såsom född 1622. Detta föranledde mig att slå upp den av Dig studerade längden för Älvsborgs lösens första uppbörd (1615), ur vilken Du uppger, att den skulle nämna

Anders Holstenssons mor, Anders Holstensson samt hans "två söner och en dotter". Då jag läste samma längd, fann jag Holsten Anderssons hustru, Anders Holstensson med hustru, två drängar, en piga, Anders Andersson med hustru och Erik Andersson med hustru. De sistnämnda, som Du observerat först i nästa uppbördslängd, var alltså med redan 1615 och kan ej vara identiska med Anders Holstenssons två drängar, om det är dem Du uppfattat som hans söner. Enligt Domprosten D. Herweghrs visserligen ofullständiga genealogi över släkten Holstenius, som publicerades i C. C. Gjörwell, Biographia Sveo-Gothica (1768), s. 51-61, som ej nämner Ursilia, och som ligger till grund för min artikel i Svenskt biografiskt lexikon, var Anders Holstenssons bror Domprosten Gabriel Holstenius född så sent som 1598, varför det är svårt att tänka sig att Anders Holstensson skulle kunna ha vuxna och gifta söner redan 1615, i all synnerhet ej någon med namnet Erik, som ju gavs åt hans 1622 födde son.

Vad Du skriver om att den i släkten Holstenius ingifte häradsdomaren Holsten Henriksson i Västra Djupkärra var sonson till den i Vad födde Hans Persson i Västra Djupkärra var obekant för mig. Med utgångspunkt i min artikel i Svenskt biografiskt lexikon, där jag nämner Holsten Henriksson som far resp. farfar till prästen Holstenius i Björksta och Lillhärad, sökte jag ättlingar i det äldre herdaminnet för Västerås stift och fann, att prästen i Björksta hade en dotter som var gift med en kyrkoherde D. Westling i Vila, vars dotter blev stammor för den senast i Svenska släktkalendern 1936 behandlade släkten Wising eller Vising och farfars mor till medicine professor Johan Wising (1842-1912) och professorn i nyeuropeisk lingvistik i Göteborg Johan Vising (1855-1942), som var sysslingar med varandra.

Den förre blev svärfar till landshövdingen i Blekinge Sven Hagströmer och en annan dotter till honom blev mor till den så omskrivne i Ryssland försvunne Raoul Wallenberg och hans halvbror fysikprofessorn Guy von Dardel. Det har ju bara kuriositets-intresse att min mamma sålunda var 11-männing med Raoul Wallenberg, men det saknar ändå ej intresse att också han sålunda härstammar från Vad!

Vad beträffar frågan om Per Östenssons i Halvarsbenning far var son eller måg till Henrika i Vad letade jag i kväll förgäves i de dombooksutdrag Du sänt mig för att finna hur det står i Dina källor. "Broder" kan i vissa sammanhang betyda svåger, men jag vågar ej uttala mig om denna fråga förrän jag fått veta i vilket sammanhang ordet står och den exakta ordalydelsen.

Häromdagen fick jag brev från en för mig tidigare obekant avdelningsdirektör i Socialstyrelsen vid namn Siv Thorsell, som sett mina skriverier i Släkt och hävd och funnit släktskap med mig på flera sätt. Bl.a. härstammar hon från vår anfader Lars Jonsson i Sjulsbo och ger indicier för att dennes svärmor skulle ha varit dotter till en Johan Fransson i Grådö i Hedemora, från vilken jag även härstammar på min morfars morfars sida. Över denne Johan Franssons släktkrets hade jag tidigare fått en släkttavla av en Björn Ikheden i Borås, som dock ej hade rätt ~~datum~~ år för den dombok ur vilken den hämtats. Eftersom han fått uppgift om denna släkttavla från en gymnasielärare Sten Gustafsson på Sollerön, skrev jag till denne och fick svar i dagarna. Jag bifogar xeroxkopior

av breven från Siv Thorsell och Sten Gustafsson liksom även av min korrespondens 1971 med lexikonets dåvarande ombud vid Landsarkivet i Uppsala om Holsteniernas släktingar i Västra Djupkärra.

Med de hjärtligaste hälsningar från
Hans Hillingstam

P.S. Bomans måg Gösta Berglund står i 1978 års statskalender som docent och universitetslektor i pedagogik och pedagogisk psykologi i Uppsala sedan 1965. Professor måtte han ha blivit nyligen, eftersom han ej står i Vem är det 1979.

Spånga 1979-03-04

Till
Dr Hans Gillingstam
Wiboms väg 6, 3 tr
17160 Solna

Bäste dr Gillingstam!

Jag har tagit del av Er artikel i SoH 1950 ("Min antavla") samt kompletteringar i SoH nr 1-2 1978.

Min morfars och farmors förfäder återfinns till större del i Hedemora samt Husby, Säter, Söderbärke och Norberg. Så det var väl inte så underligt att jag kände igen flera av Era förfäder:

1) Er mmffffff Lars Jönsson i Prästhyttan, hammarsmed d. 1723 och hustru Elisabeth Olsdotter d.1723. Sonen Anders Larsson g.m. Sara Ersdotter ifrån Davidshyttan (fader Erik Gulliksson) var min morfars mffff.

2) Er mfmmfmmf Lars Jonsson i Sjulsbo 1707-80 ooh hustru Anna Eriksdotter 1710-90. Dottern Kerstim Larsdotter 1743-83 (gm Anders Larsson 1744-88 i Mälby) var min morfars mfmmm.

3) Er mmffmff Mats Göransson i Norrby d. 1727 och hustru Sara Danielsdotter 1684-1764. Deras son Johan Mattsson 1715-43(gm Anna Samuelsdotter 1721-95) i Davidshyttan) var morfars fmfmf.

Beträffande nr 1 tror jag att Lars Jönsson kom från Söderbärke. Jfr vigselbok för Hedemora 1672.

Vad gäller nr2 har jag,sedan jag sattes på spåren av ingenjör Arne Sohlströms bidrag i SoH, 1978, lyckats gå lite vidare på Er mfmmfmmm Kerstin Jansdotter f. ca 1679 och död 1758 17/2 i Sjulsbo, Hedemora. Med ledning av dopvittnen till deras barn som flera var från Grådö började jag titta där och fann en Kerstin, med fader Johan Fransson och moder Karstin Johansdotter d. 1704 16/4, som hade gift sig i Vretbo - eller Forssen som byn också kallades. I jordeböckerna har jag sett att det tidigare fanns en Frans Larsson, skattebonde i Grådö. Det kan vara han som var Er mfmmfmmmmff, tror jag det blir.Så många Frans fanns det inte i Hedemora, så det finns anledning att misstänka en linje där.

Jag tror också att Erik Janssons, dvs Er mfmmfmmmfs farfar, bör vara Matts Eriksson i Vretbo/Forssen. Jag har hittat en Matts Eriksson i mantalslängder och jordeböcker i Vretbo/Forssen. Det fanns två byar med det namnet i Hedemora, en nära Nås och en nära Vikmanshyttan. Men i vårt fall är byn med grannskap till Nås den rätta. För övrigt härstammar min morfar också från en annan son till denna Matts Eriksson från Vretbo, en broder till Johan Mattson vid namn Erik Mattson.

När det gäller nr 3 så tyder mycket på att Er mmffmff Matts Jöransson i Norrby (måg hos Daniel Danielsson) d. 1737 kom från Grytnäs. Det står i husförhörslängd 1705-19 för Norrby i Hedemora att han var "ifr. Grytnäs". Vid ett av hans barns dop var Jöran Mattsson från Grytnäs dopvittne/fadder. Det var möjligen hans fader.

Det har varit intressant och glädjande att ta del av Ert material i SoH och även annat av Er forskning, som är av speciellt intresse eftersom Ni är en så skicklig medeltidsforskare. Det är ju där flera av oss släktforskare stannar.

En sak som slagit mig är att det finns så lite och dåligt material om den tidiga finska invandringen i Sverige. Jag har kommit in på den frågan genom släkt både i Husby, Hedemora och Söderbärke. Det är ju inga typiska finnmarker. Därför är de föga uppmärksammade. Men materialet om det mera utpräglade finnmarkerna är också gammalt och dåligt. Har Ni någon synpunkt på detta eller råd att ge den som vill gå in på dessa frågor. Vilka källor ska man ge sig in på? Jordeböcker och mantalslängder ger ju en del men egentligen lite. Domböckerna kan kanske ge mer.

Samtidigt med detta brev skickar jag en liten artikel till SoH om släkten Iverus. Jag bifogar en kopia av den med tanke på att Ni är professionell biograf.

Med vänlig hälsning

Siv Thorsell

Siv Thorsell, avd.dir.
Bergengatan 4 5 tr
16335 Spånga

B368 Anders Larsson
Hugnora, Söderbärke

B369 Carin Jansdotter
Varggården, Norberg

B372 Hans Gissell
d.1673 i Gruvtorpen, N-g

B373 Malin
d.1687 i Gruvtorpen, N-g

B376 Matts Eriksson
Vretbo(Forssen), Hedemora

B380 Frans Larsson
Grådö, Hedemora

B184 Lars Andersson
d.före 1705 i Varggården, Norberg

B185 Malin
d.1711 i Varggården, Norberg

B186 Matts Gissell f. trol. i Gruvtorpen, Norberg
d.före 1705

B187 Kerstin Larsdotter
d.1717 i Heden, Norberg

B188 Johan Mattsson
Vretbo, Hedem.

B189 Kerstin Ersdotter
d.1718 i Vretbo Hedemora

B190 Johan Fransson
Grådö, Hedem.

B191 Kerstin Johansdotter
d. 1705 16/4 i Grådö, Hedemora

B92 Johas Larsson f.1671 i Varggården, Norberg
d.1737

B93 Margareta Mattsdotter f.1680 i Heden, Norberg
d.1769

B94 Erik Jansson f. i Vretbo, Hedemora
d.1742

B95 Kerstin Jansdotter f.1679(?) i Grådö, Hedemora
d.1758 17/2

B46 Lars Jonsson f.1707 i Heden, Norberg d. 1768 aug.

B47 Anna Ersdotter f.1710? i Vretbo (Forssen), Hedemora
d.1791

E:B23 Kerstin Larsdotter f.1743 13/8 i Sjulsbo, Hedemora
d. 1783 15/1

Sollerön 99-02-28 1

Hej!

Tack för Ditt brev! Det är alltid roligt att komma i kontakt med "nya" släktingar speciellt om de är intresserade av släktforskning.

Jag hoppas Du ser mitt dröjsmål med att svara ur en släktforskares perspektiv, och inte som ett tecken på ointresse.

Några ord om mig själv: Jag har pysslat med släktforskning nästan åtta år och blev inspirerad till det genom Björn Isheden – en barndomskamrat. Sedan några år tillbaka leder jag släktforskningscirklar på Sollerön. Vi har f.ö. vaga planer på att starta en genealogisk förening här. Filateli är min andra stora hobby och jag är ordförande i Ovansiljans filatelistförening. Mitt levebröd tjänar jag som lärare i svenska och tyska på gymnasiet i Mora.

Till din första fråga ang. Johan Franssons i Gåde hustrus släkt. Släkttavlan finns i en dombok från <u>1685</u> (p. 236*). På ett bifogat blad har jag ritat av själva släkttavlan, men det finns också en intressant text.

Det var synd att det inte fanns något

om min ana Bengt Markusson i Gisselbo-arkivet. Den Hans Hansson, som du nämner är en svärson gift med Bengt Markussons dotter Anna Bengtsdotter. Bengt Markusson förekommer i en del handlingar i domböckerna, men ingen upplysning om hans härkomst. Jag utgår från att han är gift till Gisselbo, och han verkar ha varit gift 2 gånger. sonen Anders Bengtssons dödbok uppges modern hета Christina Matsdotter. 1694 avlider hans (Bengts) hustru som då benämns Kierstin Elsdotter. Bengt Markusson köper jord tillsammans med Pär Jönsson och senare med dess son Lars Pärsson, vilket tyder på släktskap. Jag vore intresserad av att ta del av vad Du kommit fram till om Gisselbo-släkterna under 1600-talet. Jag har inte läst vad Du skrivit i SoH 1950 och 1952, då dessa årgångar varken finns på Mora bibliotek eller på Länsbiblioteket i Falun.

Jag "plöjer igenom" domböcker för Folkare och har överkat perioden 1648-1698 samt 1705-09. Från de tidigare åren har jag gjort en hel del anteckningar och hänvisningar och jag står gärna till tjänst med upplysningar.

Nu till övriga gemensamma anor:

1) Bifogade släkttavla

2) mm fm ff f Jöns

mf mf mm fm ff Hans Jönsson

mf mf mm fm f Jöns Hansson f. ~ 1638 + (3/6)1694 Västansjö (Folk.)
g.m. Malin Johansdotter f ~ 1634
+ 1717 Väst.

mf mf mm fm Kersti Jönsdotter f. 1663 i Västansjö + 2/9 1737 Nickarvet (Folkärna)

g.m. Erich Olsson f 1677 i Nickarvet + 1706 i Nickarvet

mf mf mm f Olle (Olof) Ersson f. 6/4 1707 i Nickarvet + 19/6 1761 Nickarvet

g.m. Margreta (Marita) Matsdotter f. 20/7 1697 i Överbo (Folk)
+ 20/3 1757 St. Nickarvet

mf mf mm Lisbet (Lisa) Olofsdotter f. 24/2 1733 Nickarvet + 2/4 1808 i Mörtarbo (Folk)

g.m. Eric Jansson f. 4/3 1733 Mörtarbo, + 1/8 1799 Mörtarbo (Folk)

mf mf m Christina Ersdotter f. 13/8 1761 Mörtarbo + 23/11 1821 Knutsbo

g.m. Olof Andersson f 1/12 1754 Knutsbo + 7/5 1807 Knutsbo

mf mf Eric Olsson f 22/10 1796 Knutsbo + 21/4 1875 Knutsbo

g.m. Anna Andersdotter f 7/6 1793 Lejde (Folk) + 6/6 1871 Knutsbo

mf fm Greta Ersdotter f 9/1 1827 + (ingen exakt uppgift)

g.m. Lars Fredrik Östlund f 11/8 1821 Strömsholm (Kolbäck)
+ 23/8 1899 i Knutsbo

Eric Östlund f 17/6 1855 Knutsbo + 5/12 1937 Jäder (Folk)

g.m. Sofia Teresia Sundell f. 16/3 1874 i Hedemora stad
+ 8/10 1962 i Avesta

m Anny Erika Östlund f. 5/10 1911 i Nyängen (Folk)

g.m. Nils Gustav Evert Gustafsson f. 8/10 1904

prob. Sten Hugo Gustafsson f 23/1 1938 i Jäder

g.m. Astrid Irmgard Weber f 2/9 1941 i Weilheim
(Ober-Bayern) BRD

b) mf mf mm fm mf — Johan Hansson Smedsarvet
g.m. Anna Erichzdotter † 1685 i Smedsarvet

mf mf mm fm m — Malin Johansdotter f ~1634 † 1717 i Västansjö

g.m. Jöns Hansson Se a)

c) mf mm mm fm mf f — Jöns Se a)

mf mm mm fm mf — Knut Jönsson
g.m. Anna Erichzdotter † 1685 i Smedsarvet

mf mm mm fm m — Marita (Margreta) Knutsdotter
† 1709 i Smedsarvet

g.m. Anders Iliansson från Knallastenning

mf mm mm fm — Anna Andersdotter f 1678 i Östanbyn (Smedsarvet ?)
† 10/3 1752 i Björkarsbo (Folk.)

g.m. Eric Ersson f 1665 i B. † 18/10 1742 i B

mf mm mm f — Anders Ersson f 6/3 1706 i Björkarsbo
† 25/2 1738 i Björkarsbo

mf mm mm — Anna Andersdotter f. 28/10 1736 i Björkarsbo
† 23/1 1818 i Björkarsbo

g.m. Petter (Pehr) Pehrsson f. 18/2 1732 Svensbo (Folk)
† 15/9 1799 Björkarsbo

mf mm m — Anna Pehrsdotter f 1759 i Björkarsbo
† 13/7 1851 i Lejde

g.m. Anders Matsson f. 8/11 1756 Lejde
† 4/2 1840 Lejde

mf mm — Anna Andersdotter f 7/6 1793 i Lejde
† 6/6 1871 i Knutsbo

g.m. Eric Olsson f 22/10 1796 Knutsbo † 21/4 1875 Knutsbo

Se a)

Stockholm den 31 augusti 1971

Fru Brita Lundh
Gropgränd 2 A, II

752 35 U p p s a l a

Under arbetet med släktartikeln Holstenius har jag observerat, att sedermera biskop Daniel Herweghr (1720-1787) i C.C. Gjörwell, Biographica Sveo-Gothica (1768), s. 52, publicerat en uppgift, att kyrkoherden i Björksta Olof Holstenius (1678-1761) var son till en Holsten Henriksson, vilken i sin tur skall ha varit systerson till kyrkoherden i Stora Skedvi Erik Holstenius (1588-1640) och till domprosten i Västerås Gabriel Holstenius (1598-1649). Muncktells herdaminne, 3, s. 273, kallar Olof Holstenius' far Holsten Henningsson (ej Henriksson) och uppger, att han skall ha varit bergsman och häradsdomare och bosatt i Djupkärra, Norberg. I domboken 1700 finner jag den gamle häradsdomaren kallad Holsten Hennichsson, men i mantalslängderna växlar denna namnform med "Henningsson" och "Hemingsson". Han förekommer där senast 1718, då han uppges vara gammal och skötas och försörjas av sin son Per Holstensson. Lexikonet ber Er kontrollera namnformerna i kyrkoböckerna med utgångspunkt i sonen Olofs födelse 13 januari 1678 och undersöka om han dog 1718 eller senare. Om ålder eller födelsedatum anges i dödboken, är det måhända möjligt att med hjälp av födelseboken eller den enligt kyrkoarkivförteckningen bevarade husförhörslängderna 1628 och 1635-1638 kontrollera Herweghrs uppgift, att Holsten var systerson till Erik och Gabriel Holstenius och sålunda dotterson till deras far Holsten Andersson i Kallmora, Norberg.

Med hälsningar
H. G—

Gropgränd 2A, 75235 Uppsala
den 2 sept. 1971

Fil. Dr Hans Gillingstam
Riksarkivet
Stockholm

Beträffande kyrkoherdens i Björksta Olof Holstenii fader Holsten i Djupkärra, Norberg har jag med säkerhet kunnat konstatera att han hette Henricks son. Så kallades den gamle domaren i Väster Djupkärra vid sin död i både hfl. och testamentslängd och någon annan skrivning förkommer aldrig. I Norbergs hfl (AI:2 p. 102) säges han ha dött "in octobris 1722" men testamente till kyrkan gavs redan den 30 september 1722 "effter Domaren Holsten Henriksson i Wäster Diupkiära, som war 76½ åhr gammal." Norbergs dopbok meddelar att den 14 mars 1647 döptes "Henrick Hanssons barn i Wästerdiupkiärna Hålsten."
I hfl 1628 (åren 1635-1638 gäller endast en vigselbok) står på sid. 2 "Diupskierna Henrika Hansson. h. Karin Ögnasinsk." Om hustrun var dotter till gamle Holsten Andersson i Kallmora vet jag inte. Makarna voro som synes vigda före 1628 och den tidigaste vigselboken är den ovan nämnda 1635-1638. Dopboken börjar 1643 och känner inga barn till Henrika födda 1643-1647. Hålsten torde vara ett "sladdbarn," såvida inte Henrika gift om sig — i så fall skedde det inte i Norberg, som har vigselbok från 1643. "Henricka Hansson i W. Diuptierna" begrofs den 18 december 1663 och

"Sahl. Hennickas efterlefwerska i W. drugst." den 13 april 1673. Möjligen kan vad uppgifven att hon skulle vara syster till Erik o. Gabriel Holstenius återfinnas i den likpredikan över Erik H. som enl. Ekströms herdaminne II:1 sid 310 not 3 blev hållen och även gav upplysning om brodern Gabriel.

Jag måste hafa litet för brått om när jag skrev sist eftersom jag glömde ange att citaten ang. studenterna Andreas Jonæ och Georgius A. Holsten hämtats ur Västmanna-Dala nations matriklar och naturligtvis inte Upps. Universitetsmatrikel

Eder
Brita Lundh

P.S. Olof Holstenius födelseuppgift riktig D.S.

Nya blad, 227, 324, 2131, 2243, 3131, 3248, 22211, 22621, 32441, 213221 och 224511 sända den 6 mars. 1979. till Gillingstam.

Västerås 4 mars 1979

Fil. dr Hans Gillingstam
Wiboms väg 6
17 160 Solna

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Ditt brev. Strax efter det att jag postat mitt förra brev fick jag lust att göra inbrott i postlådan och ta tillbaka det. Jag upptäckte nämligen senare på kvällen att det inte var någon felskrivning av Johannes Sundius. Anders Andersson Näbb hade även vid andra tillfällen varit dopvittne, de gångerna med sin hustru Ingeborg. Jag antar därför att Johan hade en broder Anders, vilket jag antar Du tidigare känt till. Han är antagligen född före 1643 då dopboken börjar. Jag har vid flera tillfällen gått igenom denna första dopbok utan att upptäcka honom. Jag har ju heller inte direkt sökt efter honom varför jag inte kan lämna någon garanti.
Som jag tidigare meddelat Dig har jag tyckt mig finna att de infördes i mantalslängden vid 17 års ålder. Detta har bekräftats i en artikel jag läste förra året. Där angavs gränserna vara 17-60 år i början av 1600-talet, men att de ändrades till 15-63 år under 1670-talet. Detta skulle alltså betyda att han var född 1669-1671 med 1671 som mest troligt.
Uppgifterna från Emil Boman har just kommit och jag skall föra in dem i längden och sända Dig nya kopior.
För att få bli ihågkommen vid en eventuell genomgång av Spjutsbos gårdsarkiv gav jag mig tillkänna för Torsten Jöhnemark i Motala. Jag bifogar en kopia av hans vänliga svarsbrev. Jag har varit i förbindelse med Norbergs biblioteks bibliotekarie, som har gjort en sammanställning över all litteratur om Norberg. Hon berättade att gården i Kallmora brann för ett år sedan och att sonen innebrändes. Hon förutsatte att Oskar Anderssons papper förstördes vid samma tillfälle. Sedan vårt första samtal har hon undersökt med tänkbara personer, som kunnat få överta papperen, men bekräftade i fredags att de tycks vara borta.
Släkten Holstensson i Kallmora är en sidogren på min antavla, varför jag inte känner till så mycket om den. Bergsfogdens son Holsten Andersson var gift med en syster till Johannes Sundius och Johannes Sundius dotter var gift med kyrkoherde Georgius Holstenius i Norrbärke. Det är också möjligt att min anfader Per Olofsson i Häste var gift med en syster till ovannämnde Holsten Andersson. Britt-Marie hade dock gjort en notering att släkten omnämns i Ångmans "Försök till beskrivning om Norbergs Bergslags härad" och hon har skaffat en kopia som bifogas.
Ångman påstår där att hon var dotter till bergsfogden Anders Holstensson och Älvsborgs lösen 1615 motsäger inte att så kan vara fallet. Vid den första uppbörden 1615 är Holsten Andersson uppförd på listan över de som är för gamla att betala skatt, vilket ju betyder att han är över 60 år och alltsa född tidigare än 1555. Hans hustru är fortfarande skattepliktig liksom den ende kvarvarande sonen Holsten Holstensson. Anders har två söner och en dotter, som är skattepliktiga och därför över 17 år.

Vid uppbörden 1616 är både Holsten Andersson och hans hustru döda. Det har då tillkommit två familjer, Anders Andersson och Eric Andersson, gissningsvis Anders Holstenssons söner föregående år, som bildat eget. Anders Holstensson har en vuxen son, men ingen dotter. Ursilahar gift sig?
Vid Älvsborgs lösen 1571 är det hustru Karin som skatter, vilket torde betyda attfadern, Anders Andersson är död. Vid den förmögenhetsbeskattningen lär det inte ha funnits någon åldersgräns. Barn upptogs ju inte i den längden.
Mera än så kan jag tyvärr inte säga. Antingen är Larsdotter fel eller också hade Holsten Andersson en son Lars, död eller bortflyttad före 1615.
Jag var i Uppsala förra veckan, men det gav tyvärr inga sensationella nyheter. Medan jag väntade på böckerna läste jag Din artikel i Svenskt biografiskt lexikon. Du har väl upptäckt att den Holsten Henniksson Du omnämner är en Vad-ättling och sonson till Hans Persson.
Apropå Vad har jag nu fått veta att Hemming Hanssons, död 1710, hustru var dotter till Bengt Hansson i Halvarsbenning, som jag förut nämnt några gånger. Per Östensson i Halvarsbenning bildade en verklig nämndemannafamilj. Han var själv nämndeman liksom sin eventuelle broder i Sunnansjö, Grangärde. Hans son och sonson var nämndemän. Hans sonsonsson var kyrkvärd och gift med en nämndemansdotter, men dog för ung för att bli nämndeman. Två av hans döttrar var gifta med nämndemän och den tredje med Berngt Hansson, som ju jag enligt min tidigare framförda teori vill ha till nämndemansson. Och nu dotterdottern också gift med en nämndeman. Per Östenssons far omnämns i domböckerna som broder till Bengt och Herman Henniksson, vilket kanske inte behöver betyda att han är son till Hennika. Är det inte möjligt att "broder" i ett sådant sammanhang även kan användas för en svåger och att han alltså är måg till Hennika?
När jag sökte efter en gammal lagmansdom förra året fick jag ett tips av Dig att det fanns "Strödda domböcker och rättegångshandligar" i Riksarkivet. Vid genomsökandet fann jag inte min lagmansdom men i en annan handling talade Hemming Hansson i Hemshyttan till sin farbror Jöns Larsson i Väster Djupkärra. Hemming Hansson är med all säkerhet far till Hans Holstenssons i Vad måg Hans Hemmingsson. Det fanns på den tiden två gårdar i Väster Djup-kärra, den en gifte Hans Persson sig till och den andra hade alltså Jöns Larsson. Jag vet ju inte om det fanns några förbindelser mellan Vad och Hems-hyttan innan Hans Hemmingsson, men nästan allt nytt jag ser om västra och nordvästra Norberg kan på mer eller mindre invecklade vägar föras tillbaka till Vad.
Min forskning har legat i träda den senaste tiden. Jag hade bland annat tänkt mig att som komplement till ättlingslängden göra upp en antavla lika den som Du bifogade med Ditt brev för en tid sedan. Den skulle göras efter samma mönster som min egen, men genom att använda mindre stil och bara ange bostadsort i stället för både födelse- och dödsort hade jag tänkt mig att få med ytterligare två generationer. Vi får se om det blir någon. Det är ju ännu litet kvar utav vintern.

Hjärtliga hälsningar

Solna den 25 febr. 1979

Högt Värderade Frände Arne Sohlström.

Tack för Ditt brev för några veckor sedan!
Johan Näbbs dopdatum kände jag till men ej Anders (Eriksson) Näbbs begravningsdatum.
Om Per Johanssons ålder vet jag endast, att en son markerats vid Johan Näbbs namn i mantalslängden 1686 men ej 1685, vilket kan vittna om när han blev stor nog att markeras där. Men det kan ju ha funnits flera söner eller styvsöner, och om Johan Näbbs första hustru vet jag endast, att hon begravdes 6 juni 1680. 25 sept. 1681 gifte han om sig.

Nyligen fick jag brev från en O. Nordberg i Göteborg, som undrade över en uppgift i Västerås stifts herdaminne II:1 (1971), s. 685, att kyrkoherden Nicolaus Nicolai Krokius i Ryttene, född 1620, var son till konstmästaren vid Salberget Nils Jönsson Krok och Ursilia Larsdotter Holstenia från Norberg. Hennes patronymikon stämmer illa med min släktartikel

i Svenskt biografiskt lexikon 19 (1971–73), s. 325, att släkten Holstenius härstammade från bergsmannen Holsten Andersson (+omkr. 1615) i Kallmora, Norberg, som var far till prosten Erik Holstenius i Stora Skedvi, född 1588, och till domprosten i Västerås Gabriel Holstenius, född 1598. Vid kontroll i den av herdaminnet uppgivna källan, Hülphers genealogier 2, p.157, i Västerås stadsbibliotek, har jag ej kunnat verifiera Usilias uppgivna patronymikon, men ändå återstår att bevisa, att hon var syster till Erik och Gabriel Holstenius. Om Du iakttagit något därom, vore jag givetvis tacksam för några rader.

Med hjärtliga hälsningar

Hans

1979-02-11

Fil. dr Hans Gillingstam
Solna

Bäste Hans

Hjärtligt tack för Dina brev med intressanta upplysningar från Amerika. Jag skall inordna våra nya fränder i släktingsraden, men jag väntar fortfarande på Emil Bomans upplysningar. Vid det telefonsamtal jag hade med honom trodde jag det var var klart att skicka, men så var tydligen inte fallet. Jag avvaktar ytterligare ett par veckor.
Det var träkigt att inte Norberg P5 kunde besvara Din undran om Per Johanssons härkomst. Jag har kopior av födelseboken åren 1664-89 och när jag här om dagen sökte i dem fann jag följande:
20 sept 1969: Per"Gunnarssons barn i Norbergs by ..... . Johan Näbb soldat ibid och .....
sept 1670 eller 1671: Helfast Olofs barn i Rosendal benämnt Anna. V Anders Anderson Näbb uti Norbergs by och hustru Elisabet, Sal Anders Näbbs enkia.
Det var ju inte obligatoriskt, men ändock ganska vanligt att man och hustru var samtidiga vittnen vid ett barndop. Att han inte i något av de två fallen hade sin hustru med sig kan betyda att han var ogift. Du nämnde en gång 1669 som troligt födelseår för Per.
Den andra dopnoteringen är ett nytt exempel på de många felskrivningar jag påträffat i kyrkoböckerna från denna tiden. Min frände, Johannes Sundius, eller hans medhjälpare måste ha haft det svårt att hålla reda på namn.
I mina noteringar från Norberg har jag också att Anders Nebb begravdes 14 jan 1666 och att Johan föddes 23 aug 1646.
I den kommande veckan skall jag försöka komma iväg till Uppsala, jag hoppas att inget oväder lägger hinder i vägen. Jag hoppas mina nyupptäckta böcker skall kunna ge några kompletterande upplysningar. Inte bara P5 utan även P6, P11 och O3 med diverse handlingar om socknen och enskilda personer.
Finner jag någonting om Nebb skall jag givetvis notera det.

Hjärtliga hälsningar

Arne Sohlström
Vitmåragatan 90
722 26 Västerås

Solna den 22 jan. 1979

Högt Värderade Frände Arne Sohlström.

Härmed kopia av i dag bekommet svar från Verna D. Edwards!

Samtidigt kan jag meddela, att Norbergs kyrkoarkiv P 5 kommit från Uppsala. Jag fann där inventarieförteckningar från Näbbgården från 1715 (då Per "Hanssons" änka Kerstin Germundsdotter skulle gifta om sig) och 1724 (då Johan Näbbs änka Margareta Persdotters måg Hindrik Mickelsson övertagit gården). För genealogien gav de intet nytt, men den senare inventarieförteckningen hänvisar till en Dom av Lagmansrätten i Norberg 16/10 1718, som jag nu efterfrågat i landsarkivet.

Med hälsningar till Er alla från Teresa och Hans

Solna den 29 januari 1979.

Högt Värderade Frände Arne Sohlström.

./. Härmed kopior av de antavlor jag nu sänt till mrs Edwards (jämte foton av mig och Teresa, min mamma, mina morföräldrar och min morfars föräldrar)!

Ernst Eriksson flyttade från Norberg till Fagersta till Gryttnäs 29/9 1917 och därifrån till Sala landsförsamling 29/12 1925.

Norberg P: 5 har nu återgått till landsarkivet i Uppsala.

Med hälsningar

Hans

Solna den 26 dec. 1978

Bäste Arne!

Tack för jul- och nyårskort samt meddelande om Utah-korrespondensen!

Jag har i jul förberett sökandet av kontakt med Molin-ättlingarna. För mig ter det sig mest psykologiskt att sända kopior av Din uppställning till var och en av de fem personer Du gav mig adressen till och be dem komplettera med vad de vet. Jag har därför tagit fem kopior av Din uppställning och börjat skriva missiv men hejdar mig inför vissa inkonsekvenser: Framför allt är det då "3221 Lena Mary Petersson, Gift Barrow" i Din stora uppställning, som uppges vara dotter till Hilma Erika Molin och Peter Peterson men enligt Ditt brev av den 9 december är född Barrow och gift med en son till Hilma Erika Molin. En annan detalj är att "3241 Ray Willard Dabell" (i Din stora genealogi) kallas "Ray Willard DaBell" i Ditt brev av den 9 december. Beror dessa inkonsekvenser på något slarv eller är uppgifterna från Utah motstridiga? Jag vill akta mig för att ha fler fel än nödvändigt, då jag skriver till Molin-ättlingarna. Det kan göra dåligt intryck och försämra utsikterna till ambitiöst gensvar från deras sida.

Jag har också sänt ett par kopior av Din uppställning som jul- och nyårshälsning till Birger Eriksson (13121) och Lennart Bjurling (12362). Därvid upptäckte jag, att den senares adress uppfattats som "Fornberg". På 1236 står det rätta "Fornby".

Besvarat per telefon

Med hjärtliga hälsningar till Er alla.

Hans

Solna den 16 dec. 1978

Ingenjör Arne Sohlström, Västerås.

Tack för Ditt brev av den 9 dennes, som jag ej kunnat besvara tidigare, eftersom jag varit upptagen av förberedelserna för ett föredrag om släkten Lettströms ursprung, som jag i dag hållit inför Lettströmska släktföreningen, ett slags betalning för att jag för lexikonets släktartikel Lettström fick se på Lettströmska släktarkivet på Sköldnora kungsgård i Fresta.

Det var intressant att formuleringarna "veterinäre doktor" och "veterinäre kandidat" finns. Det är tydligen jag som inte är tillräckligt orienterad på detta område.

Jag tackar också för hänvisningen till Norberg P 5, som jag tidigare förbisett och nu begärt att få låna till riksarkivet från landsarkivet. Av riksarkivets förteckning framgår, att dessa volymer ej förvaras hos pastorsämbetet utan i landsarkivet.

Nyligen fick jag ett nytt brev från min mammas kusin Esther Hemming, född Lindquist, genom vilket jag fått veta, att 12832:s barn 128324 heter Kurt Roger Hallen och är född 1978. Vidare fick jag veta, att hennes bror Ed (12831), som också är verksam som politiker, skilts från sin hustru "a couple of months ago", och att även deras syster Nancy (12834) skilts, emedan hennes make hatade barn och inte ville ha några, samt gift om sig med Dr. Bill Lawe, med vilken hon bor i Alaska och fått sonen Craig Robert Lawe (128341) 1978. Som bilaga till mitt svar har jag sänt Esther en xerotkopia av Ditt släktregister, och jag har i svaret berättat om Din släktskap med oss på olika sätt och om släktingarna i Utah.

Beträffande de sistnämnda vore det bra, om Du kunde sända mig xerotkopior av de ytterligare brev Du fått från Utah utöver den stora uppställningen Du lämnade mig vid Ditt besök i riksarkivet. Det blir lättare att formulera breven till släktingarna, om jag vet exakt vad som uppgetts och vem som uppgett.

God jul och gott nytt år!

Hans

Västerås 9 december 1978

Fil. dr Hans Gillingstam
Solna

Tack för Ditt brev. Jag har fört in våra nya släktingar på min arbetskopia, men avvaktar en stund med kompletteringen, det kommer kanske flera den närmaste tiden. Beträffande Din dotters titel hade Du skrivit vet. stud. i Ditt brev, vilket jag bedömde som svårförståeligt för en stor del av våra släktingar. Jag rådfrågade SAOL och under veterinär fanns exemplen "veterinäre doktor, kandidat", vilket fick mig att tro att veterinäre studerande var den rätta utskrivningen. Jag beklagar och skall ändra.
Det är svårt att få till något brev till Molins i U.S.A. när man inte vet vad det är för människor. Trots släktskapen är de ju fullständiga främlngar och det är svårt att veta hur de reagerar. Jag ger Dig här de adresser vi har för ev. användning.
Mrs Lena M Peterson, 2217 Van Buren Ave, Ogden, Utah 84401. Hon är född Barrow och gift med en son till Hilma Erika Molin.
Mrs Verna D Edwards, 723 Charleston, Palo Alto, Calif. Enligt uppgift barnbarn till Erik Leonard Molin d.ä.
Mrs Bessie T Peterson, 557 Cook St, Ogden, Utah 84404. Gift med Joyce T Peterson, sonson till Hilma Erika Molin. Joyce troligen död.
Ray Willard DaBell, 259 West Main Street, Rigby, Idaho 83442. Son till Signe Maria Molin.
Mrs Carla M Thomas, Box 97, Lorenzo Rte, Rigby, Idaho. Född DaBell, sondotter till Signe Maria Molin.
Ingenting anges om vilken tid adresserna var aktuella.
Spjutsbo får nog vila tills vidare, jag har tillräckligt med svårlösliga problem.
För Dina forskningar om Näbo-gården kan jag lämna ett nytt tips. I Norbergs kyrkoarkiv finns en volym P5 innehållande bouppteckningar för åren 1695--1757 och dessutom "husesyn på Näbb-gården 1726". Om jag minns rätt utan stöd av anteckningar var det en syster till Per Johansson som övertog gården 1709 varför de är möjligt att den fortfarande var i släktens ägo 1726. Om jag fortfarande minns rätt var det först 1727 gården brabb ber. Det är ju också också möjligt att Dina förfäders bouppteckningar finns i volymen.
Även jag är mycket intresserad av volymen, men jag kan nog inte komma till Uppsala före Jul. Du har kanske någon bekant oä arkivet som kan hjälpa Dig. Skulle volymen av någon anledning förvaras i Norberg ber jag Dig meddela detta. Margit och jag träffade tillfälligtvis komministern i Norberg och hans fru för några dagar sedan. Vi fick förebråelser för att vi ännu inte hälsat på dem och det blev bestämt att vi skall åka upp efter Jul. Han har varit tjänstledig en tid men återinträder i tjänst till Jul. Jag får ju då tillfälle att besöka deras arkiv. I arkivförteckningen finns också volymerna P6 och 03 med "Div. handlingar om socknen och enskilda personer" för åren 1695-1730 resp. 1695-1722.
Jag har fått svar från Elna i Snickarbo, men tyvärr visste hon inte så mycket utan hänvisade till Emil Boman och jag skriver till honom samtidigt med detta. Hon hälsar till Dig och skriver om Din mor "det tyckte jag var en "riktig" människa jag ska sent glömma henne".

Hjärtliga hälsningar

Solna den 2 Dec. 1978

Ingenjör Arne Sohlström, Västerås.

Tack för besöket och lunchen och nu senast för Ditt brev av den 28 nov. med den omfångsrika bilagan! Vid genomögnandet av denna finner jag, att jag kan komplettera med det senaste amerikabrevets underrättelser om nyfödda: 1283/24 vet jag inte namn på ännu, men det är en pojke, född 1978, och 129711 heter Jarrod Lindquist, född 1978; hans mor heter Jeanie. Beträffande folk i Sverige heter ~~122222~~ 1222222 Mattias Petrin, och beteckningen "veterinäre studerande" för 122311 bör nog bytas ut mot "veterinärstuderande". Som jag nämnde vid Ditt besök, har jag beträffande 317 Ernst Eriksson fått svar från Grytnäs, att han utflyttade därifrån 14/11 1914 till Norberg, men pastorsämbetet i Norberg tycks ha ledsnat på mina många förfrågningar, ty jag har fortfarande efter sju veckors väntan ej fått svar därifrån. Som jag nämnde, är 3:s faderskap till 31 ovisst, och jag redde egentligen ut Samuelssönerna och deras ättlingar och halvsyskon mest för att få en utgångspunkt för förfrågningar till dem angående Molinarna i USA, och där har ju Du genom brevväxlingen med Utah gjort denna omväg onödig. Sedan jag fick Dina uppgifter därifrån i kopia, har jag undersökt riksarkivets kopia av Emigrantinstitutets förteckning över sina mikrofilmer av kyrkoböcker för svenska församlingar i USA och funnit, att där finns en liten rulle för Weber i Utah. Den lånade jag in, men den visade sig ej innehålla något om Molins. Jag emotser med spänning vad Du eventuellt ytterligare finner genom korrespondens med Utah, särskilt som jag gärna skulle vilja vidarebefordra ev. aktuella släktadresser i Utah till Lindquistarna i Oregon och Washington; det vore ju värdefullt, om vi på detta sätt kunde stärka släktbanden mellan våra amerikanska släktingar och ge dem möjlighet att bekanta sig med varandra.

Jag bifogar (xeroxkopia av) svar från Motala. Som Du ser, har han nog inga historiska kunskaper, men det är väl inte uteslutet, att de av honom nämnda gårdshandlingarna på Spjutsbo i Järvik kan vara av intresse för Dig. Själv tror jag inte mycket på att hans handlingar ska kunna ge mig något om Johan Eriksson i Ingelsbenning, ty mantalslängderna visar, att det fanns inte mindre än sju bönder där i slutet av 1600-talet. 1670 fanns där en Erik Israelsson med två söner och en dotter och en Mats Ersson. Tills vidare låter jag nog detta spår vara, men om Du genom ev. korrespondens med Motala får se på Jöhnemarks gårdshandlingar, vore jag givetvis tacksam, om Du ~~[illegible]~~ ville meddela, om Du ev. finner något om ovannämnde Johan Eriksson, med vars änka Nåbb gifte sig.

Med hjärtliga hälsningar
Hans Tillingstam

Västerås 28 nov 1978

Fil dr Hans Gillingstam
Wiboms väg 6
17 160 Solna

Härmed ytterligare en sats renskrivna blad för ättlingslängden. Därmed skulle alla av oss kända uppgifter om gren 1 vara införda, förhoppningsvis även rätt införda. Tyvärr har jag dock redan upptäckt ett fel, jag har missat ë i Din moster Gunnies efternamn. Jag vänta med rättelsen för den händelse de dyker upp flera. Ser Du något är jag tacksam för ett påpekande. Jag väntar med grenarna 2 och 3 till dess jag fått svar från Elna i Snickarbo.
Jag får nog sänka min ambitionsnivå när det gäller att klara upp förhållandena i Halvarsbenning och Fragg omkring år 1600. Mitt senaste besök på Riksarkivet gjorde klart för mig att det nog var för komplicerade förhållanden inom vår släkt på den tiden för att jag skall kunna klara ut det.
Givetvis kommer dock mina funderingar att fortsätta liksom mina försök att finna nya källor till upplysningar.
Apropå nya källor nämnde Du i torsdags en person, som möjligen hade upplysningar om Johan Nebb och som hade förvaltat Spjutsbo. Om Du kontaktar honom skulle jag vara mycket tacksam om Du samtidigt ville fråga honom om han har några uppgifter om Spjutsbos tillblivelse, d.v.s. från början av 1600-talet. Enligt vad jag fått fram var pionjären en västgöte, Per Nilsson, möjligen eller kanske t.o.m. troligen gift med en dotter till Halvard Ericsson i Fragg.

Hjärtliga hälsningar

Arne Sohlström
Vitmåragatan 9 C
72226 Västerås

Solna den 29 oktober 1978

Ingenjör Arne Sohlström, Västerås.

Tack för Dina senaste försändelser! Min mamma, den (enda levande) genealogiska förbindelselänken mellan oss, dog den 16 okt., vilket föranlett en del extra arbete, som försenat besvarandet.

Vad beträffar problemet med släktskapen mellan familjerna på östra och västra gårdarna i Halvarsbenning förefaller det svårt att uttala sig på grundval av de fakta Du meddelar. Du skriver ej, (huruvida) om "denne gl^e Bengt" tidigare omtalats i texten. Kan han vara identisk med Bengt Henriksson i Nordansjö?

Vad beträffar Din renskrift av katalogen över Snickarbo-ättlingarna vill jag påpeka, att min kusin Tavell inte hette Bruno utan Brune. För fullständighetens skull kanske jag också bör nämna, att han hade en äldre halvsyster Birgit Linnea, född 1911 av min äldsta moster och vid 12 dagars ålder utskriven från Matteus församling i Stockholm till Ås församling i Jämtlands län, där hon aldrig blev införd, troligen på grund av att destinationsorten ändrats efter flyttningsbetygets utskrivning (aviseringstvånget från mottagande till utfärdande församling infördes ju först senare). Då jag frågade min moster i denna känsliga sak, som först sent kom till min kännedom, uppgav hon sig ej veta vart dottern bortadopterades. Eftersom barnafadern var känd för släkten men avliden, tog jag kontakt med hans syskonbarn, och en systerdotter till honom i Göteborg uppgav, att morbrodern sagt att han sökt upp fosterföräldrarna, för att bekosta flickans utbildning, men då fått veta, att hon avlidit "i 13-14-årsåldern".

Jag lyckades få pastorsämbetena i Gryttnäs och Folkärna att ta kontakt med varandra i fråga om Greta Stina Ersdotter och

hennes barn Albin och Anna Maria, så att de återfanns.
Inflyttningen i Folkärna hade tydligen blivit något försenad.
./. Jag bifogar xeroxkopia av svaret från Folkärna, som ju
ger dödsdatum för både modern och barnen samt uppgift om
./. ytterligare en son, beträffande vilken jag bifogar xeroxkopia av svar från
Grytnäs, dit han ju flyttade. Det föranledde mig att skriva
till Norberg, men därifrån har jag ej fått svar ännu.

Med hjärtliga hälsningar
Hans Gillingstam

SLÄKTINTYG

Reg Fol. 271, A I 19:b

Bostad Nordanö egor

Efternamn och alla förnamnen			Föd. år mån. dag	föd. nr[1]
Ersdotter, Greta Stina			1844 02 22	
Födelse(hem)ort och län/stad: Grytnäs, Kopp.		Civilstånd (og, g, s, ä): og	år mån. dag	—
Yrke eller titel: Lösa pigan	Utflyttad/Överförd till		år mån. dag	—
Infl. från Grytnäs, Kopp. 1888 24/7		Död	år mån. dag 1920 11 12	—

Makes/Makas efternamn och alla förnamnen			Föd. år mån. dag	föd. nr[1]
Födelse(hem)ort och län/stad		Civilstånd (g, s, ä)	år mån. dag	—
Yrke eller titel	Utflyttad/Överförd till		år mån. dag	—
		Död	år mån. dag	—

Övriga anhöriga (kryss i tillämplig ruta)

	Efternamn och alla förnamnen			Föd. år mån. dag	föd. nr[1]
[X] Barn	Albin Eriksson Sidenmark			1877 03 01	
[ ] Fader	Födelse(hem)ort och län/stad: Grytnäs, Kopp.		Civilstånd (og, g, s, ä): og	år mån. dag	—
[ ] Moder	Yrke eller titel: Måleriarb.	Utflyttad/Överförd till		år mån. dag	—
[ ] Syskon	Infl. från Grytnäs, Kopp. 1888 24/7		Död	år mån. dag 1907 01 17	—
[X] Barn	Anna Maria			1887 04 17	
[ ] Fader	Födelse(hem)ort och län/stad: Folkärna, Kopp. (ej i föd.bok här)		Civilstånd (og, g, s, ä): og	år mån. dag	—
[ ] Moder	Yrke eller titel	Utflyttad/Överförd till		år mån. dag	—
[ ] Syskon	Infl. från Grytnäs, Kopp, 1888 24/7		Död	år mån. dag 1889 11 19	—
[X] Barn	Ernst Eriksson			1889 01 30	
[ ] Syskon	Födelse(hem)ort och län/stad: Folkärna, Kopp.(finnsi föd.bok här)		Civilstånd (og, g, s, ä): og	år mån. dag	—
[ ]	Yrke eller titel	Utflyttad/Överförd till: Utfl. t. Grytnäs, Kopp.		år mån. dag 1905 02 21	—
[ ]			Död	år mån. dag	—
[ ] Barn	Efternamn och alla förnamnen			Föd. år mån. dag	föd. nr[1]
[ ] Syskon	Födelse(hem)ort och län/stad		Civilstånd (og, g, s, ä)	år mån. dag	—
[ ]	Yrke eller titel	Utflyttad/Överförd till		år mån. dag	—
[ ]			Död	år mån. dag	—
[ ] Barn	Efternamn och alla förnamnen			Föd. år mån. dag	föd. nr[1]
[ ] Syskon	Födelse(hem)ort och län/stad		Civilstånd (og, g, s, ä)	år mån. dag	—
[ ]	Yrke eller titel	Utflyttad/Överförd till		år mån. dag	—
[ ]			Död	år mån. dag	—

[1] fyra siffror [illegible]

Stockholm den 9 okt. 1978.

Tack för svaret på min senaste förfrågan. Med hjälp av pastorsämbetet i Folkärna har jag nu lyckats följa familjen vidare. En son, Ernst Eriksson, född 30 januari 1889 i Folkärna, utflyttade emellertid därifrån den 21 februari 1905 till Grytnäs, varför jag vore tacksam för upplysning om hans vidare öden och ev. familj.
Förlåt, att jag på detta sätt än en gång besvärar!

Vördsamt
Hans Pilengstam

773 09)

Svar: Ernst Eriksson utfl. till Norberg, Västm. län 141114. Ogift.

Med hälsn.
G. Ekling

Västerås 17 oktober 1978

Fil. dr Hans Gillingstam
Wiboms väg 6
17 160 Solna

Bäste Hans,

Hjärtligt tack för Dina kompletteringar till ~~antavlan~~ ättlingslängden och för de intressanta upplysningarna om Filip Liljeholm och hans förfäder. Det var tydligen personligheter litet utom det vanliga och det är synd att vi inte känt till släktskapet. Jag visste inte att min farfars mor hette Liljeholm förrän jag såg det i Kyrkböckerna för några år sedan.
Jag skall skriva om antavlan, men tyvärr tar det ytterligare några dagar. Förra veckan hade vi besök av Stig med familj och i morgon reser jag till Lissabon för ett jobb.
Jag bifogar en sammanställning av mina anor till Hennika. Det blev tydligen något fel i den hastiga sammanräkningen jag gjorde i samband med förra brevet, det var bara fyra på min mormors sida men i stället fler på min morfars. Det stora antalet beror mycket på att Per Östensson är gift med Hermans sondotter varigenom endubblering erhålles. Förutom dessa helt klara linjer är jag nästan säker på en linje via Västra gården och Bengt Henniksson. Det skulle vara trevligt att höra Din åsikt om följande indicier.
Som jag förut omtalat bestod Halvarsbenning av två gårdar. Den östra innehades av Herman och senare av Per Östensson. Den västra innehades av Holsten Persson, samtida med Herman, och därefter av hans son Per Holstensson, genom utlösen av syskonen ensam ägare till gården.
Vid skiftet av östra gården då, enligt en gammal lagmansdom, Bengt Henniksson på Nordansjö skulle ha en tredjedel och Per Östenssons arvingar, sonen Anders Persson och mågen Bengt Hansson, två tredjedelar, jämkade Per Holstenssons arvingar på sina rågångar för att underlätta skiftet. Motiveringen var att även de "af denne gl[e] Bengt å mödernet hafva sitt ursprung".
Vid arvsskiftet efter Per Holstensson, som var gift två gånger, framförde den äldre barnkullen att de borde bli delaktiga i den andra hustruns arvejord eftersom deras moders arvejord i Västra Djupkärra var såld och behållningen tillförd västra gården i dess helhet. Jag tycker detta betyder att den andra hustruns arvejord finns i Halvarsbenning.
Några år efter detta arvsskifte klagar Per Östenssons son, gamle Anders Persson, på att unge Anders Persson, son till Per Holstensson i andra giftet, ger mindre skatt för sin hälft av 1/3 hemman i Östra gården, som han brukar tillsammans med gamle Anders Persson. Efter skiftet i Östra gården återköptes jordedelar från Bengts arvingar. Detta kan förklara varför de båda Anders Persson har lika delar och brukar dem gemensamt.
På en skifteskarta från 1697 anges att västra gården har 1/8 hemman i östra gården.
Bengt hade två söner och tre döttrar, däribland en Anna, som var namnet på Per Holstenssons andra hustru.
En dotter ärvde alltså 1/7 av 1/3 av 3/4 mantal. Jag har trott att mantal och hemman var synonymer på den tiden, men ett hemman var kanske redan då en persons eller familjs jordinnehav i en by. I så fall stämmer det nästan med ovanstående uppgifter. 2/7 är ju inte riktigt 1/3 och 1/7 är inte heller riktigt 1/8, men det kanske var godtagbara avrundningar vid en jordedels omnämnande, skifteskartan gav ju det exakta omfånget.
Anser Du detta vara tillräcklig bevisning för att påstå att Per Holstenssons andra hustru var dotter till Bengt. Holsten Perssons hustru var en Michelsdotter från Rosendal.

Om hon är dotter till Bengt är unge Anders Persson, Per Holstenssons son, syssling till Per och Anders Hansson i Vad, vilka har var sin av Anders Perssons döttrar till sonhustru. Om man sedan leker med tanken att min tidigare framförda misstanke är rätt, att Bengt Hansson är son till Hans Holstensson får man en ganska fascinerande bild av giftermål inom en släkt.
Hans Holstensson är brylling till Bengt Hanssons hustru. Bengt Hanssons son, Hans Bengtsson har en hustru från Ulvön, nära Vad, och efter Hans död gifter änkan om sig med Matts Persson från Vad, alltså ev. en kusin till Hans Bengtsson. Matts Persson har förut varit gift och hans son från första äktenskapet gifter sig med Hans Bengtssons dotter. Matts Persson blir både styvfar och svärfar för henne. Det sistnämnda brudparet är alltså bryllingar om mitt antagande är riktigt. Matts Perssons enda barn i det andra äktenskapet, en dotter, blir gift i Dalvik.
En sonson till Hans Bengtsson dör ung och hans änka gifter om sig med Matts Perssons brorson Anders Andersson i Vad.
En senare ättling dog barnlös och testamenterade sin gård till fosterdottern Stina, född i Vad, och hennes man Eric Ersson från Dullbo.
En annan son till Bengt Hansson, Johan Bengtsson, har en hustru från Tolvsbo. Man kan nog anta att även detta leder till Hennika om man kunde följa hennes anor.
Inom parentes kan jag nämna att Hans Bengtssons son, Anders Hansson, var gift med Sara Persdotter från Fragg, säkerligen en syster till Din mffmmmmmf.
Mellan sidogrenar till min antavla förekom ett flertal äktenskap. Jag föreställer mig att samtliga innevånare i Halvarsbenning omkring 1700 var släkt med varandra.
Jag har ytterligare ett par fall där jag endast har en känsla av att de kan ha närmare förbindelse med Vad än vad min antavla visar. Något påtagligt bevis har jag inte och jag har heller inte hittills haft tid att allvarligt söka efter något sådant. De kanske i alla fall kan intressera Dig efter ovanstående belysning av giftermål inom Vad-släkten.
Sara Persdotters i Västra Djupkärra man Eric Andersson är troligen son till en västgöte Anders Arwidsson. Han kommer till Västra Djupkärra omkring 1640. Jag förutsätter att han inte bara kan komma dit och slå sig ner utan han måste väl rimligen ha gift in sig i byn. Därvid finns bara två alternativ, en dotter till Hennika Hansson eller en dotter till min anfader Eric Mattsson. En dotter till Eric Andersson blev gift med gamle Anders Perssons i Halvarsbenning sonson och en sondotter till Anders Persson gifte sig med Eric Anderssons son. En annan dotter till Eric Andersson blev gift med nämndeman Hans Ersson i Bråfors och Hans Erssons son gifte sig i Halvarsbenning mrd Matts Perssons sonsons dotter.
Carl Åkerberg har i Hembygdsvännen skrivit en artikel om Lilla Bråfors. Hans sakuppgifter tål nog inte en närmare granskning, men om själva ramen är rätt är det inte omöjligt att Hans Erssons far Eric Carlsson har den gård som Hans Holstensson först bytte till sig mot ett kronotorp i Semla och som sedan Hennika Hansson övertog mot två brodersdelar i Vad.
De här funderingarna har jag haft länge, det var väl uppgörandet av min antavla som gav dem ny näring. Det är synd att man inte kan få dem bekräftade eller vederlagda.
I Norbergs äldsta begravningsbok finns nöterat "1635 15 febr Hans Perssons moder i Semla. Hennika ger 200 järn till kyrkan". Någon annan Hans Persson eller Hennika än Vad-ättlingarna finns inte i närheten varför det måste vara Per Hennikssons hustru som avses. Men varför kallas hon inte Per Hennikssons änka och bor i Vad? Kan det möjligen vara så att Per Henniksson var gift två gånger och att denna andra hustru inte går bra ihop med den äldre barnkullen.
Nu får jag överge de här funderingarna för några dagar och i stället ägna mig åt parallelldriftsprov mellan dieselaggregat i Lissabon. Kanske väl så komplicerat, i varje fall duger det inte då med lösa antaganden.

Med hjärtliga hälsningar

Arne Dahlström

Solna den 1 okt 2 oktober 1978

Ingenjör Arne Sohlström, Västerås.

Tack för Ditt brev av den 24 september med den stora bilagan!

Att jag i hastigheten råkade skriva Erik Andersson i stället för Erik Ersson var ett rent skrivfel. Det är intressant detta med "släktens svarta får". Ur Grytnäs mormonfilm har jag fått fram, att han återkom från Långholmen till Snickarbo 9 juni 1853 och 10 september 1868, så jag har nu till riksarkivet från landsarkivet i Uppsala rekvirerat registren till Långholmens fångrullor och kyrkoböcker i hopp om att få fram hur länge han satt där och framför allt hänvisningar till data för domarna, så att vi får veta, hur svåra hans förseelser var. Greta Stina Ersdotter står till en början som hustruns oäkta dotter men senare även som hans och bär patronymikon efter honom, som ju gifte sig med modern redan 27 oktober 1844, alltså ett dryga halvår efter Greta Stinas födelse 22 februari 1844. Jag har genom brevväxling med pastorsämbetena sökt få fram hennes ättlingar i hopp om att så småningom genom kontakt med dem kunna få fram adresser i USA till (? halv-)brodern Molins ättlingar där. Det är ju nödvändigt att göra sådana försök medan släktingar med upplysningar att lämna lever kvar på ömse sidor Atlanten. Jag kan alltså komplettera Din genealogi med följande uppgifter:

31+315+316 har ej kunnat återfinnas inflyttade i Folkärna 1887

311 dog ogift 1897 som piga i Stockholm efter att ha ändrat Jansdotter till Eriksson

313 dog 1947 som skogsarbetare i Bondarvet, Folkärna och var gift med Sofia Matilda Rapp 1879-1908

314 bodde som arbetare i Västerlösta, där han 1918 infördes i obefintlighetsboken och var gift med Tekla Vilhelmina Eklund 1877-1914.

3131 Carl Emanuel Samuelsson 1900 är bosatt i Avesta som f.d. "gravarbetare" (skall kanske vara "grovarbetare" eller "gruvarbetare") och änkling sedan 1970

3132 Edit Sofia Samuelsson 1902- bosatt i Uppsala och gift med Axel Johan Harry Flod 1900-1961

3133 Carin Ingeborg Samuelsson 1905-1976 gift med Nils Oskar Tore Björklund i Avesta 1904-1969

31331 Bernt Tore Björklund 1946-1964

3134 Erik Martin Samuelsson 1907-1908

3135 Sofia Matilda Samuelsson 1908-1972 gift med Vilhelm Artur Nordström i Fagersta 1896-1968

31351 Karl Georg Samuelsson 1926- Fagersta gift med Ingrid Maria Melin 1926-

313511 Gunnel Ingrid Margareta Samuelsson 1947-

31352 Albin Edmund Samuelsson 1928- troligen död

31353 Olga Maria Samuelsson 1933- gift med Axel Borman i Fagersta 1928-

313531 Eva Marie ~~Samuelsson~~ Borman 1952-

313532 Ann-Sofi Borman 1955-

31354 Bo Gustaf Samuelsson 1937- Fagersta gift med Rosa Elisabet Blomkvist 1938-

313541 Britt Elisabeth Samuelsson 1959-

313542 Bo Ulf Samuelsson 1964-

31355 Jack Vilhelm Nordström 1943- Flyttade 1977 till Västerås gift med Wenche Elin Olsen 1944

313551 Vilhelm Joey Andreas Nordström 1975-

3141 Signe Vilhelmina Samuelsson 1897- Stockholm gift med chauffören Gustaf Reinhold Alexander Berggren i Stockholm 1897-omkr. 1932.

3142 Sigurd Axel Samuelsson 1900- troligen död som barn

3143 Sigrid Axelina Samuelsson 1902-1904

3144 Sigfrid Axel Birger Samuelsson 1905- flyttade 1924 till Edsta, Villberga

3145 Albin Alvar Samuelsson 1908-1947 montör i Stockholm gift med Anna Alva Elisabet Gustafsson 1911-

31451 Siv Gunhild Samuelsson 1933-

3146 Anna Margareta Vilhelmina Samuelsson 1911-1912

Eftersom jag ser att Du i Din renskrift även medtagit tidigt döda barn, har jag nu gjort så i fråga om Samuelssons. Eftersom min Hyertsskiss endast var avsedd som en allmän orientering för Dig, utelämnade jag dem där. Jag vill därför här komplettera med att min morfar hade två tidigt avlidna syskon, Sofia Matilda Lindquist 1874-1875 och Anders Gustaf Lindquist 1876-1881, och att min mamma hade en tidigt avliden bror Evert Birger Fredriksson 1902-1903. I det sammanhanget vill jag påpeka inkonsekvensen att Du kallat min morbror Birger Engquist för Fredriksson i redovisningen av mina morföräldrars barn.

I övrigt är det inte mycket jag har att invända mot Din renskrift. 126 dog dock 1941, ej 1948. Vid genomgång av mina anteckningar finner jag, att 1264 hette Norman Albin. I redovisningen av barnen till 127 har Du glömt understrykning av tilltalsnamnen för flera som fått sådana understrykningar i det följande.

161 dog 1951 och hennes man, som blev snickeriarbetare i Örebro, 1943.
1611 Anny Linnéa Karlsson 1900- , Örebro.
1612 Ester Emilia Karlsson 1902- gift med Karl Gösta Hagström
1613 Eva Maria Karlsson 1903-1924
1614 Märta Elisabet Karlsson 1905- gift med Karl Mauritz Ståhlberg, Örebro
1615 John Gustaf Folke Karlsson 1907-
224 var hemmansägare i Gryhttäns kyrkby och kyrkvärd samt gift med Johanna Augusta Larsson 1874-
225 var gift med Anna Leontina Johansson 1879-1943
2241 Emil Boman 1903- hemmansägare i Gryhttäns kyrkby och kyrkvärd
2242 Edith Augusta Boman 1905 - flyttade 1935 till Avesta
2243 Signe Matilda Boman 1907- flyttade 1931 till Brännkyrka församling i Sthlm

2244 Berta Erika Borman flyttade 1942 till Simtuna
2245 Klas Bertil Borman flyttade 1935 till Katarina församling i Stockholm
2221 Engla Augusta Widén 1901-
2222 Sven Axel Widén 1912-
2223 Nils Erik Widén 1914-
2224 Hans Emil Widén 1916-

Ur tidningarna har jag noterat vigsel 30/7 1967 i Gryttjås kyrka för ingenjör Jan A. Jonsson från Stockholm med sekreterare Gudrun Borman, dotter till fabrikör Emil Borman och hans hustru Edit Davidsson, och förlovning 31/12 1958 mellan folkskolläraren Gösta Berglund i Falköping och fil. mag. Kerstin Borman, också dotter till fabrikör Emil Borman och hans hustru född Davidsson, men det har aldrig blivit av att undersöka, om denne fabrikör Emil Borman, som vid bröllopsfotot uppges ha adressen Stockholm kan vara identisk med 2241, som i så fall skulle ha "hoppat av" från gården i Gryttjås kyrkby.

12431 heter "Gunnie", ej Gunnie.
1271 kallas "Bob"
~~1264 s andra förnamn är Albin~~
121112 Anders Harry Lind 1951-
121113 Sören Ingemar Lind 1957-
121114 Christer Roland Lind 1961-
122711 ~~och~~ är med. stud. i Göteborg
122712 är med. stud. i Umeå
122713 är tekn. stud. i Göteborg
122721 och 122722 bor i Stockholm
126414 heter Sherald Lindquist
Såväl 121111 och 121112 som 122111 och 122112 bor i Västervik
122311 är numera fet. stud. i Uppsala.

Vad beträffar depositöret Johan Ersson Bjurling 1779 är det mycket möjligt, att det var Johan August Bjurlings farfars farfar, ty Johan August Bjurlings farfars far hette Anders Jansson Bjurling och denne uppges i husförhörslängderna ha varit född i Bjurfors 1760, men filiationen tycks vara svår att bevisa, ty den äldsta födelseboken börjar först i september detta år, och Anders är ej med bland notiserna från årets sista månader.

Vad beträffar Filip Liljeholm, skrev han 7 juli 1955 till mig: "Min far råkade som ung pojke ut för en olyckshändelse genom vilken benet gick ur led vid höften och den tiden kunde de tydligen inte sköta sådana skador, så lårbenet kom inte ordentligt i led varför ena benet blev något kortare så att han haltade. Han blev därför enligt tidens åsikt olämplig för normalt arbete – min farfar Erik Liljeholm hade Markens gård vid Hedemora, i ägande av ett stort järnbruk – och förvisades därför till läraryrket och avlade folkskollärareexamen i Uppsala 1871. Som han var en duktig karl och dessutom gifte sig med min mor, som hade en del förbindelser fick han genast plats i Göteborg och blev efter ett halvår ordinarie. Han skötte sig så bra att han sedan 1887 blev vald till riksdagsman för Göteborgs stad och när överlärare-institutionen inrättades blev han omedelbart överlärare, men de ville då i folkskolestyrelsen att han skulle avsäga sig riksdagsmannaskapet. Det ville han inte själv utan avsade sig i stället överläraresskapet och kvarstod i riksdagen till 1902, då han gick tillbaka till skolarbetet och blev överlärare på nytt."

Filip själv hade i ungdomen tagit en bred fil.kand. i Uppsala med både naturvetenskapliga och språkvetenskapliga ämnen, var en kort tid journalist och läste sedan juridik i Lund, där han kom

in i de begåvade men vidlyftiga kretsarna kring Fritiof Nilsson "Piraten" och Frank Heller. Han var född 1883 och lär ha gått i konkurs i 30-årsåldern men räddades genom bekantskapen med en katolsk telegrafist, som gifte sig med honom 1922, födde tre döttrar och fick honom att ta ut en licentiatexamen i latin 1925, varefter han i många år var adjunkt vid Hvitfeldtska läroverket i Göteborg. På 1930-talet hjälpte han en vän, Sölve Gardell, med de språkliga besvärligheterna i dennes doktorsavhandling om gravmonument från Sveriges medeltid och kom därvid att läsa Svenskt diplomatarium för latinets skull. I samband därmed blev han intresserad av släktförhållandena mellan personerna i medeltidsbreven och hamnade så i det arbetsfält där han efter sin pensionering kom att göra sin allra viktigaste insats, skildrad av professor Bengt Hildebrand i dennes Handbok i släktforskning (1961), s. 354. Han var något av den evige studenten både i fråga om festande men framför allt i fråga om studier och forskning. Till kroppsformen var han nästan lika tjock som Lång.

Det var intressant med Dina 14 anlinjer till Hennika i Vad, 8 på morfädernet och 6 på mormödernet. I Ditt första brev till mig 10 april 1976 redovisade Du endast 3 (via Sara Persdotter i Västra Djupkärra, Mats Persson i Halvarsbenning och Per Persson i Vad). Det vore värdefullt för mig, om Du ville delge mig även de övriga elva.

Jag har sänt Isheden xeroxkopia av Ditt senaste brev och sänder nu till Dig xeroxkopia av hans senaste brev till mig, eftersom han däri på flera ställen kommer in på släktkretsar som Du tangerat.

Med hjärtliga hälsningar

Hans Gillingstam

P.S. Vad beträffar dombokenotiserna om Hennikas arvslott i Karbenning gör bristen på annat källmaterial att det är svårt att utnyttja dem.

Filip Liljeholms yngsta dotter blev under språkstudier i England bekant med en affärsman från Melbourne. De gifte sig och bosatte sig i Melbourne, dit även Filips änka flyttat, sedan hon blev änka.

Arne Sohlströms anlinjer till Hennika Bengtsson i Vad, Söderbärke

Tabell 1

mf	Johan Holstensson, 1847-1876. Kolningberg, Norberg
mff	Holsten Jansson, 1815-1895. Halvarsbenning, Malmkärra, Norberg
mfff	Jan Holstensson, 1770-1838. "
mffff	Holsten Andersson, 1735-1812. "
mfffff	Anders Persson, 1686-1761. "
mffffff	Per Persson, -1719 "
mfffffff	Per Hansson, -omkr.1670 Vad
mffffffff	Hans Holstensson, -omkr.1650 Vad
mfffffffff	Holsten Persson, "
mffffffffff	Per Henniksson "
mfffffffffff	Hennika Bengtsson, -omkr.1550. "

Tabell 2

mffff	Holsten Andersson, 1735-1812. Se tabell 1
mfffm	Anna Jansdotter, 1740-1820
mfffmf	Johan Persson, 1714-1759. Östra Djupkärra
mfffmff	Per Andersson, 1668-1729 " "
mfffmfm	Sara Jansdotter, 1676-1750
mfffmfmf	Johan Hansson, 1614-1701. Sundbo, västanfors
mfffmfmm	Karin Andersdotter, 1631-1717
mfffmfmmf	Anders Persson, -1694. Halvarsbenning
mfffmfmmff	Per Östensson, -1639 "
mfffmfmmfm	Karin Persdotter, -1655. Se nedan
mfffmfmmfff	Östen Henniksson
mfffmfmmffff	Hennika Bengtsson Vad

mfffmfmmfm	Karin Persdotter, -1655
mfffmfmmfmf	Per Hermansson -omkr.1600. Halvarsbenning
mfffmfmmfmff	Herman Henniksson, -omkr.1595. "
mfffmfmmfmfff	Hennika Bengtsson

Tabell 3

mfff	Jan Holstensson, 1770-1838. Se tabell1
mffm	Lisa Persdotter, 1775-1852
mffmf	Per Andersson, 1732-1781. Halvarsbenning
mffmff	Anders Andersson, 1709-1754. "
mffmfff	Anders Persson, 1667-1710. "
mffmffff	Per Andersson, 1643-1706. "
mffmfffff	Anders Persson, -1694. "
mffmffffff	Per Östensson, -1639 "
mffmffffm	Karin Persdotter -1655

Därefter lika tabell 2 till

mffmfffffff Hennika Bengtsson

och

mffmffffmfff Hennika Bengtsson

Tabell 4

mffmf	Per Andersson, 1732-1781. Se tabell 3
mffmm	Elisabet Carlsdotter, 1743-1808
mffmmf	Carl Hansson, 1704-1752. Halvarsbenning
mffmmff	Hans Ersson, 1674-1747. Bråfors
mffmmfm	Catarina Ersdotter, 1677-1737
mffmmfmf	Eric Andersson, 1645-1698. Västra Djupkärra
mffmmfmm	Sara Persdotter, 1646-1699
mffmmfmmf	Per Hansson, -omkr 1670. Vad

Därefter lika tabell 1 till

mffmmfmmfffff Hennika Bengtsson

Tabell 5

mffmff	Anders Andersson, 1709-1754. Se tabell 3
mffmfm	Catarina Mattsdotter, 1712-1773
mffmfmf	Matts Ersson, 1688-1771. Karsbo
mffmfmff	Eric Ersson, 1650-1724. Karsbo
mffmfmfm	Carin Andersdotter, 1660-1725
mffmfmfmf	Anders Persson, .Flängan
mffmfmfmff	Per Jönsson, "
mffmfmfmfm	Persdotter
mffmfmfmfmf	Per Östensson, -1639. Halvarsbenning
mffmfmfmfmm	Karin Persdotter, -1655

Därefter lika tabell 2 till

mffmfmfmfmfff Hennika Bengtsson

och

mffmfmfmfmmfff Hennika Bengtsson

Tabell 6

mffmfff	Anders Persson, 1667-1710. Se tabell 3
mffmffm	Kiersten Ersdotter, 1669-1756
mffmffmf	Eric Andersson, 1645-1698. Västra Djupkärra
mffmffmm	Sara Persdotter, 1646-1699

Därefter lika tabell 4 till

mffmffmmfffff Hennika Bengtsson

Tabell 7

mffmmf	Carl Hansson, 1704-1752. Se tabell 4
mffmmm	Sara Mattsdotter, 1719-1768.
mffmmmf	Matts Hansson, 1689-1746. Halvarsbenning
mffmmmff	Hans Mattsson, 1663-1723. "
mffmmmfff	Matts Persson, -1679 "
mffmmmffff	Per Hansson, -omkr.1670. Vad

Därefter lika tabell 1 till

mffmmmfffffff Hennika Bengtsson

Tabell 8

mffmmmff	Hans Mattsson, 1663-1723. Se tabell 7
mffmmmfm	Anna Hansdotter, 1668-1742
mffmmmfmf	Hans Bengtsson, -1676. Halvarsbenning
mffmmmfmff	Bengt Hansson, -1674. "
mffmmmfmfm	Marit Persdotter, -1673
mffmmmfmfmf	Per Östensson, -1639. "
mffmmmfmfmm	Karin Persdotter, -1655

Därefter lika tabell 2 till

mffmmmfmfmfff Hennika Bengtsson

och

mffmmmfmfmmfff Hennika Bengtsson

Tabell 9

mm	Anna Stina Boholm, 1850-1897. Kolningberg, Norberg
mmf	Gustaf Boholm, 1814-1874. Västra Djupkärra
mmff	Per Boholm, 1780-1857. Häste
mmfff	Jan Boholm, 1756-1808. Bogärdet
mmffff	Lars Persson, 1729- . Bogärdet
mmfffff	Per Jansson, 1690-1750. Bogärdet
mmffffff	Johan Bengtsson, 1654-1717. Halvarsbenning
mmfffffff	Bengt Hansson, -1674. Halvarsbenning
mmffffffm	Marit Persdotter, -1673
mmffffffmf	Per Östensson, -1639. Halvarsbenning
mmffffffmm	Karin Persdotter, -1655

Därefter lika tabell 2 till

mmffffffmfff Hennika Bengtsson

och

mmffffffmmfff Hennika Bengtsson

Tabell 10

mmfff	Jan Boholm, 1756-1808. Se tabell 9
mmffm	Anna Persdotter, 1757-1825
mmffmf	Per Andersson Ekebom, 1719-1794. Halvarsbenning
mmffmff	Anders Jansson, 1687-1760. Halvarsbenning
mmffmfff	Johan Bengtsson, 1654-1717. "
mmffmffff	Bengt Hansson, -1674. Halvarsbenning
mmffmfffm	Marit Persdotter, -1673
mmffmfffmf	Per Östensson, -1639. "
mmffmfffmm	Karin Persdotter, -1655

Därefter lika tabell 2 till

mmffmfffmfff Hennika Bengtsson

och

mmffmfffmmfff Hennika Bengtsson

Västerås 24 september 1978

Fil. dr Hans Gillingstam
Wiboms väg 6
17 160 Solna

Bäste Hans,

Än en gång hjärtligt tack för Dina många brev och upplysningar. Som Du förstod av mitt kort var det gabska länge sedan jag sysslade med släktforskning. Vi har varit bortresta fem veckor i sommar och sedan den verksamheten slutade i början av augusti har jag byggt om vårt uterum och vår entré. Det har varit ett för mina förhållanden stort och arbetssamt byggnadsarbete och dito jordbruksarbete. Utan delpensionen hade det varit nära nog omöjligt att genomföra, vi har talat om det i flera år, men först nu har det kunnat realiserats. det återstår nu bara en del smärre saker, vilka i nödfall kan anstå tills i vår. Det får bli beroende av hur välvilliga vädrets makter blir.
Vid sådant grovarbete kan man ju tänka på andra saker än de man har för händer, bl.a. kläckte jag idén att skriva av den utomordentliga ättlingstavla Du sände mig för något år sedan och resultatet bifogas. Den huvudsakliga anledningen var att blyertsskriften inte tålde behandling utan hade en tendens att suddas ut, speciellt i vikningarna. Nu kan jag sätta undan den med påskrift "Får ej utlånas" efter mönster från de riktiga arkiven.
Jag antar Du lätt ser idén med numreringen. Den sista siffran är ättlingens ordningstal inom syskonskaran med den äldste som nr 1. De övriga siffrorna hänför sig till anorna. Alla vars nummer börjar med 1 är en ättling till Stina Ersdotter, alla vars tre första siffror är t.ex. 123 härstammar från Johanna Katarina Lindquist, men också från Karin Jansdotter, 12, och Stina Ersdotter. Eric Anderssons son Eric (2) ger Du efternamnet Andersson i Din ättlingstavla och det överensstämmer med min minnesbild, men när Du i ett av Dina brev omtalar att Du efterfrågat Karl Emanuel Samuelsson skriver Du "Erik Erssons ättling"
Jag är tacksam om Du meddelar mig de felaktigheter Du finner. Jag är rädd att det finns en del sådana, dels på grund av materialets omfattning, dels i något fall på den ovannämnda otydligheten. Jag rättar och skriver eventuellt om sidorna om så erfordras. Jag har inte numrerat sidorna för att göra det lättare med eventuella kompletteringar.
Ditt antagande i det senaste brevet att min ffm, Stina Liljeholm född 1811, hade en bror Eric född 1816 är helt riktigt. När Du nämner att Filip Liljeholms mor var från Bjurfors påminde jag mig att vid dopet av min mmfm, dotter till bruksskomakare Johan Georg Lindbom i Bjurfors, var en bokhållare Liljeholm vittne. Han har inget med familjen i Vikmanshyttan att göra eftersom dopet var 1779 innan ffmf var född. Men när jag kontrollerade detta upptäckte jag en annan intressant sak med detta dop. Vittnen var också Johan Ersson Bjurling och hans hustru Lisa Andersdotter. Är det möjligen en anfader till Johan August Bjurling, gift med Katarina Lindquist.
Vi har inte haft några förbindelser med släkten Liljeholm. Min ffm dog 1886 mär min far var 17 år varför han torde haft minnen av henne, men jag kan inte påminna mig att han någon gång nämnde henne, han verkade enbart vara intresserad av Spelbo och Snickarbo samt i någon mån även av kusin Widén i Fellingsbro.
Björn Ishedens brev var intressant. Det är trevligt att få nya släktingar, speciellt när han som i det här fallet härstammar från min älsklingsby Halvarsbenning. Jag har ju sett litet på Grangärde, inte därför att jag har några direkta anor där utan för att söka efter Hennikas förlorade son Östen och att därigenom kanske få upp något spår efter Hennikas förfäder.
Björns uppgifter om Spelbo kan jag komplettera med att han hade ytterligare barn. Sonen Bengt gifte sig 1636 med en hustru Brita Persdotter och sonen Nils 1637 med Marit Mattsdotter i Norbo, dit Nils flyttade i samband med giftermålet. Om jag lyckats tyda skrifterna rätt hade han också en dotter Kerstin, gift med Per Hemmingsson i Norrbjörke och död i barnsäng 1645.

Halvard Hermansson är ju son till de rike Herman Henniksson, förmögnast i hela Norberg 1571, son till Hennika i Vad. Han hade brodern Per, som Björn nämner, som ett döma av domböckerna hade svårt att förvalta det pund han ärvt. Han har även systrarna Rigmor, gift med nämndeman Hans Persson i Vik, samt Marit, gift med nämndeman Nils Andersson, även han i Vik. Han har flera syskon men jag har inte lyckats identifiera dem till namn och hemvist.
Halvard Hermansson samlade en del jordedelar i Fragg i slutet av 1500-talet. Förutom sitt eget arv löser han ut syskonen samt köper av Anders i Nordansjö, hans kusin, samt av en hustru i Vik. 1598 gör han ett byte med Halvard Eriksson i Fragg som innebär att Halvard Hermansson får all Halvard Erikssons jord i Persbo och ger i utbyte all den jord han har i Fragg.
Halvard Eriksson härstammar med all säkerhet från Persbo. I jordeböckerna omkring 1600 benämnes han Halvard Dalekarl. 1606 har han en tvist med Eric i Persbo om ett arv, som Halvard anser tillkommer hans barn. Han fick en son Esbjörn, vilken var upphov till ganska många Esbjörnsson och Esbjörnsdotter som i mitten av 1600-talet förekommer i skilda Norbergs-byar.
En av de sista sidorna i Dalarnes domböcker I AI:4 upptar en ättlingstavla utgående från Lasse Persson med anmärkningen "åtte persbo". Detta är troligen den Lasse Persson som var nämndeman på 1550-talet. Jag har svårt för att tro att han ägde hela Persbo, som vid den tiden representerades i nämnden även av Halvard Larsson och Bengt Nilsson. 1550 klagar bergsfogden över att han blivit hindrad av hustrun när han skulle väga järn hos Bengt i Persbo.
Ättlingstavlan sträcker sig fram till barnbarnen och i något fall till barnbarns barn. Halvard Hermansson förekommer ej varför vi kanske kan stryka Lasse Persson bland svärfars-kandidaterna.
Att identifiera den tidens hustrur är ju svårt. Jag vågar mig på den gissningen att Sara är dotter till Halvard Hermansson och hustru till Hans Holstensson. Vi känner ju tidigare till att Hans Holstensson haft intressen i Halvarsbenning och haft jord där och det gör ju inte gissningen sämre.
I Sörgovik fanns många Halvardssöner. Vid reparation av prästgården 1648 deltog Per, Hennika, Hans, Widing och Anders Halvardsson. Om vi till detta lägger de av Björn nämnda Johan och Lars får vi en samling namn som gör det troligt för mig att Per Henniksson är far till Halvard. Vad säger Du? Widing faller utanför ramen, men jag har fått det intrycket att det var ett populärt namn i Grangärde på den tiden och mor Sigrid har väl lyckats få igenom det namnet i stället för Bengt eller Herman. Men en förutsättning är naturligtvis att det finns en Torsten som far till Sigrid.
Det var allt vad jag känner till om Grangärde. Jag har läst igenom en hel del av deras domböcker för att söka efter Östen Henniksson, eventuell fader till Lasse Östensson i Sunnansjö, men jag har inte gjort några noteringar om saker som endast periferiskt intresserat mig. Det blir ju i alla fall en hel del papper i den här hobbyn.
En eftermiddag när min rygg protesterade mot grovarbetet var jag till biblioteket för att söka efter Carl Samuelsson, född 1873, som enligt Din antavla flyttade till Norberg 1888. Jag fann honom, naturligtvis i slutet av filmen, som dräng hos landbonde G. Norström i Östra Djupkärra. Han var där endast ett år och flyttade tillbaka till Grytnäs 11 nov 1889.
Karl Emanuel Samuelsson, som Du sökt i Norberg, känner jag inte till. Är det en son till ovannämnde Carl?
För en tid sedan sände jag Dig kopior av två domstolsprotokoll över Hennikas arvslott i Karbenning. Har Du haft tid att se på dem och innehöll de något av intresse.
Det blev litet magert dt här, jag hoppas det kan bli bättre i vinter.

Hjärtliga hälsningar

Arne Sohlström
Vitmåragatan 9 c
722 26 Västerås

P.s. Vi talade om anförluster vid vårt senaste sammanträffande. Jag har gjort en sammanställning av min antavla och finner då 14 anlinjer till Hennika i Vad, 8 på min farfars sida och 6 på min mormors. Dessutom dubbla anor till ett par av Hennikas ättlingar.

Solna den 19 september 1978.

Högt Värderade Släkting Arne Sohlström.

Tack för Ditt kort! Känn Dig för all del inte stressad av mina brev utan svara då Du får tid! Emellertid är jag en impulsiv natur som har svårt för att "lägga på hög" och i stället vidtar åtgärder så snart det blir anledning därtill. Jag hoppas därför Du ursäktar, att jag härmed till Dig översänder xeroxkopia av ett brev jag här om dagen fick från en för mig tidigare obekant Björn Isheden, som tydligen är prenumerant på Släkt och hävd och läst mina rättelser. Eftersom jag hittills endast kunnat svara honom med att sända referat av det i Vad påträffade brevet 1628 om Johan Halvardssons i Sörgovik arvejord i Vad, hoppas jag Du vid tillfälle kan förse oss med ytterligare notiser och synpunkter.

I samband med den förnyade genomgång av Dina brev, som Ishedens förfrågan föranledde, kom jag att reagera för att Du nämnt, att Din farfars mor hette Stina Liljeholm och var född 1811 i Vikmanshyttan i Hedemora. Då jag sökte andreopponent till min doktorsavhandling 1952, blev jag nämligen rekommenderad att ta kontakt med den genom sina medeltidsgenealogiska uppsatser i Personhistorisk tidskrift kände pensionerade läroverksadjunkten Filip Liljeholm i Göteborg, som blev min andreopponent och synnerligen gode vän och recenserade min avhandling i Personhistorisk tidskrift 1955. Under flera år skrev vi ungefär tio sidor i veckan till varandra, och jag sätter sådant värde på hans uppgifter och kombinationer att jag gjort person-, ort- och sakregister till hans brev. I ett av dessa kom han att i förbigående nämna, att hans farfar var från Hedemora och

hans mor från Bjurfors mellan Avesta och Norberg, där även min mor är född. Jag blev givetvis nyfiken på om vi, som hade så likartade intressen, kunde vara besläktade även biologiskt, men vid undersökning i Landsarkivet i Uppsala fann jag inga gemensamma anor. Då jag nu med anledning av namnet Liljeholms förekomst i Din antavla tar fram mina anteckningar från 1957 om Filip Liljeholms förfäder, finner jag, att hans farfar Eric Liljeholm var född just i Vikmanshyttan 1816. Det förefaller sålunda som om Filip Liljeholms farfar var bror till Din farfars mor, d.v.s. att Din far var syssling inte bara med min morfar utan även med Filip Liljeholm. Det vore av intresse att vid tillfälle få veta, om Din familj haft kontakt med släkten Liljeholm på senare år trots det geografiska avståndet mellan Bergslagen och Göteborg, där Filip Liljeholms far blev folkskollärare och riksdagsman. Jag kan nämna, att en biografi över Filip Liljeholm av min gamle vän diplomatarieredaktören Jan Liedgren kommer att publiceras i ett av de närmaste häftena av Svenskt Biografiskt Lexikon.

Hjärtliga hälsningar!
Hans Gillingstam

Borås 78 09 23

Hans Gillingstam
Wiboms väg 6 III
171 60 SOLNA.

Tack för brevet och kopiorna av Dina antavlor i Släkt & Hävd. Det var med stort intresse jag tog del av dem, och det visade sig att vi har flera gemensamma anor.

Bl a hör Anders Olsson i Garphyttan, Grytnäs till mina anor. Detta är dock en osäker gren för där finns två oäkta barn på min antavla. Jag skulle gärna återkomma till detta för att få Dina synpunkter på vissa problem.
Bland Anders Olssons barn finns Olof född 12/4 1728 i Garphyttan. Han var Mm ff ff och kallade sig Olov Lannerstedt. Han blev gästgivare i Norberg och var bosatt på Näbbgården. Han var gift 1) 1762 m Anna Olsdotter, och 2) 1773 m Anna Maria Norsten. Han dog i Norberg 27/9 1793.

Anders Olssons föräldrar:

Oloff Andersson död 1692. När det gäller denna gren från Garphyttan, har jag med hjälp av en kollega Sten Gustafsson på Sollerön genom domböckerna fått fram ytterligare 2-3 generationer, som jag kan återkomma till om Du inte känner till dessa.
Hustrun hette Sara Johansdotter född 1659. Hon gifte om sig 1693 med Mattz Andersson från Born och dog där 1729.

Sara Johansdotters föräldrar:

Johan Frantzon och Kersten Johansdr i Grådö, Hedemora.
De hade bl a barnen Sara, Anna, Erich, Frantz, Johan.

Kersten Johansdrs föräldrar:

Johan Nansson och Anna Carlzdotter
Smedsarvet, Grytnäs kyrkby.

Jag är själv född i Skogsbo, Grytnäs 1939 och bodde i Avesta till 1964. Min far Rune Persson f 1912, död 1975. Farfar hette Johan August Persson och var född 1882 i Krabbsjön, Grangärde och dog 1936 i Skogsbo. Bland hans förfäder är större delen Grangärdebor.

Mellanleden till Spelbo Persson blir:

Ff f Per Johan Jansson 1851-1931
Ff ff Jan Peter Danielsson 1826-1860
Ff ff f Daniel Larsson 1798- 1842
Ff ff fm Stina Andersdotter 1771 Västansjö- 1813 Lågnäs
Ff ff fm m Anna Pehrsdotter 1732 Gonäs-
Ff ff fm mm Karin Jönsd: 1704 Gonäs- 1769
Ff ff fm mm m Kerstin Hansdotter 1667 Persbo- 1746 Gonäs
Ff ff fm mm mf Hans Hänikson 1642 - 1714 i Persbo
Ff ff fm mm mf f Hennicka Spelbosson ca 1603 - 1655 Persbo
Ff ff fm mm mf ff Spielbo person ca 1565 - 1629

Angående Spielbos ålder säger begravningsnotisen: " 1 Martij/ Spielboo persson i persboo öfr sine sextijio åhr". Således är han född något tidigare än 1569.

Bland Dina förfäder finns Mårten Mårtensson f 1614 Sunnansjö, Grangärde och Mats Mårtensson f 1614 ibm. Dessa var förvisso tvillingar och söner till Mårten Franson, vilken roligt nog är min Ff ff ff ff ff ff!

Mårten Franson f omkr 1569, begr 22/7 1649 i Sunnansiö
Hustru Marit Mattsdotter f 1572, död 1666
Barn:

Anders	f ca 1599	
Per	" " 1603	(min Ff ff ff ff ff f + Ff mm mm mf mf)
Hans	31/5 1606	
Christoph	/3 1609	(min Ff fm ff mm mf f)
Mårten	1614	(min Ff mm fm mm fm f)
Matz	/5 1614	
Karin	1617	

Som synes hör tre av barnen till mina förfäder.

Mårten Mårtenson f 1614 Gärdet, begr 13/4 1696 Sunnansiö
Hustru Sara Larsd f 1619, begr 15/5 1695 Sunnansiö
Barn:

Karin	1640	Sunnansiö	
Frans	/4 1642	"	
Barbro	27/12 1646	"	(min Ff mm fm mm fm)
Christopher	9/12 1649	"	
Lisbet	" "	"	
Sara	/10 1652	"	
Marga:	/5? 1655	"	

Vad gäller Sara Larsdotters föräldrar så har jag inte kunnat fastställa helt säkert vilka de är. Men hon ser ut att vara född i Sunnansjö.
Mårten Franson går ej att spåra tidigare än 1613 i Grangärde, då han finns upptagen i årliga räntan under Rosshaga.

Här är ytterligare gemensamma anor:
Min FF ff ff ff mf Erik Hanson f ca 1621, död 8/9 1708 Sunnansiö
Hustru Elin Ersdotter döpt 2/6 1628 Wästansiö, död 26/8 1695 S-siö

Ff ff ff ff mm f Erik Erson f ca 1587, död 1671 Wästansiö
Hustru Kerstin Ersd. f 18/12 1597, begr 27/4 1684 Wästansiö

Ff ff ff ff mf f Hans Andersson f ca 1573, död 1661 Sunansiö
Hustru 2) Malin Lars f ca 1607, död 1669 (dock ej mor till Erik)

(Din Mf ff ff mm f):
Min Ff mm fm ff ff Bro Anders Olson f 20/2 1632 Sönnanziö, död 24/10 1709 Broby
Hustru Karin pärsd. f 8/9 1635(ej i dopboken), död 2/12 1720 Broby

Ff mm fm ff ff f (+Ff ff ff ff fm f +Mm fm ff mf f)
Olof Andersson död 1636 Broby
Hustru 2) Marit troligen död 1641-43 (då begr-notiser saknas)

Olof Anderssons föräldrar:
Anders Larson död ca 1620-24
Hustru Elin f omkr 1578, begr 12/4 1628 Sunnansiö

Karin pärsdotters föräldrar:
Per Masson "Broper" f ca 1573, död 1659 Brooby, Sunnanssiö
Hustru Marit Matzd f 1592, död 1676 Sunnansiö

Begr 1632 "H: Karin p Matz Suärmoor j Broby".

Om Du önskar mer uppgifter om dessa anor (barn etc), så kan Du tala om.

Jag har inte redogjort för mitt släktskap med Johan Halffvardson i Sörgowijk.
Angående hans bomärke så förefinns en egendomlighet.
I Älvsborgs lösen 1619 och 1621 har jag ritat av detta bomärke:

Barnen voro:

Hans f omkr 1590
Lars Johansson Liten, borgare i Köping
Olof Johansson Buur f 10/8 1612
Anna

Anna Johansdotter hade dottern:
Carin Mönick 1636-1714, gift m Hans Adrian Rebock 1625-1693
dotter:
Karin Hans Adrians 1661-1710, gift m Anders Kart 1663-1715
son:
Benjamin Karth 1689-1760, gift m Brita Pehrsdotter 1692-
dotter:
Catharina Karth 1730-177?, gift m Lars Hellström 1728-1800
son:
Lars Petter Hellström 1758-1814, gift m Cathrina Persdr 1764-1826
dotter:
Catharina Hellström 1794-1849, gift m Anders Persson 1780-1857
dotter:
Johanna Andersdr. 1822-1860, gift m Carl Wigert 1826-1917
dotter:
Hilda Johanna Wigert 1852-1920 -som var min Ff m.

De övriga anorna i Din antavla, som härstammar från Grangärde, har jag nog möjlighet att söka fram ytterligare någon generation till - om de inte redan är bekanta.

Slutar för denna gång med bästa hälsningar

Björn Hedlgren

Solna den 12 sept. 1978.

Högt Värderade Släkting Arne Sohlström!

Eftersom jag ej finner Dig i Genealogiska föreningens medlemsförteckning, översänder jag härmed xeroxkopia av de tillägg och rättelser till mina bidrag i dess tidskrift "Släkt och hävd" 1950 och 1971 som Dina påpekanden inspirerat mig att publicera i årgång 1978. Sedan jag i våras insände manuskriptet dit, har Du kunnat förse mig med ytterligare kompletteringar, som jag ej lyckades få med, eftersom redaktionen glömde sända mig korrektur.

Med de bästa hälsningar

Hans G-n

Borås 1978 09 09

Hans Gillingstam
Birger Jarlsgatan 118 A 6 tr
114 20 Stockholm.

Tar mig friheten att skriva till Dig, eftersom jag med intresse tagit del av artiklarna i Släkt & Hävd 1-1971 och 1-2-1978, som behandlar byn Vad i Söderbärke.

Min farfar var född i Grangärde, och bland hans anor finns några med anknytning till byn Vad.

Hänika Spielbosson född ca 1603, död 1655 i Persbo, Grangärde.
Fadern Spielbo Person född ca 1565, död 1629 i Persbo.
Spielbo finns från första terminen 1615 i Älvsborgs lösen upptagen under Persbo. 1619 antecknas han som änkling.

Halffvard Hermanson död 1640 i Persbo.
Hustru Karin död 1632 i Persbo.
Återfinns redan 1582 i Persbo vid årliga räntan. Utöver uppgifterna i Släkt & Hävd har jag funnit honom vid tinget 1593, då han byter jord med sin bror Per Hermanson i Halvarsbenning. Halvard gav Per en brorsdel i Halvarsbenning och Per gav Halvard en brorsdel i Fragg.
1598 sitter han själv med i nämnden.
1600 behandlas ett jordbyte med Haluard erikson i Fragg.
1629 (renov dombok) Halfuardh Hermansson i Pedersboda fick brev på all hustru Saras anpart ibidem som Hans i Wad sålt har för 3 fat osmundsjärn.
Hur skall man tolka detta? Vem är hustru Sara?

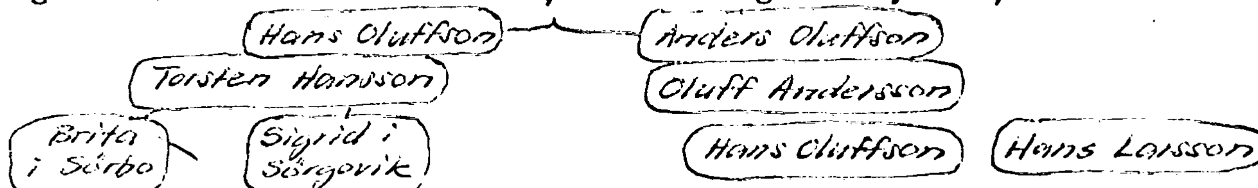
Bland Halvards barn fanns Bengt Halfwarsson i Barkesta i Malma som bl a nämns vid tinget 1696 och 1698. (Ang. arvingars utlösen).
Det är dock sonen Anders Halffuarson född ca 1601, död 1659 i Persbo, som ingår i mina anor.

Enligt S & H 1971 sid 233 skulle Johan Halffvardson i Sörgovik ägt arvejord i Vad. Detta är av intresse för mig eftersom Johan också hör till mina anor. Han var född ca 1573 och död 1629 i Sörgovik. Hustrun hette Sara död ca 1641-43.
Johan Halffvardsons föräldrar var:
Haluard Pederson död före 1604.
Sigrid Torstensdoter död ca 1620-24
Barn:

Per	född ca 1568,	död 1658
Johan	ca 1573,	död 1629
Lars		flyttade till Västermoren Norrbärke 1616
Hennecha	ca 1591,	död 1651

Halvard Person finns första gången i räntelängden 1582. (1539 finns en Per Nilsson i Sörgovik.)
1592 bjuder han upp ett hemman Laggarbo, köpt av Sebastian Tysk och Margreta Oluffsdoter.
1592 bjuder han också upp en del i Sörgovik, köpt (?) av Hans Person i Vik, Söderbärke.
1608 kom hustru Sigrid Torstensdoter inför rätten och gav till känna att hennes salig man Haluard Pederson hade köpt någon jord i Sörgovik i Stora Täckten av som är en tredjedel i en brodersdel

av hustru Karin i Peders boo och hustru Marit i Lerende boo och Oluff Pederson i Alsarkby i Rätuik Sochen.
I 1562 års räntelängd är en utjord benämnd Storetäckten skattlagd.
Domboken 1597 tar upp en förlikning mellan hustru Sigrid i Sörgovik och Oluff Anderssons arvingar i Starbo angående en brodersdel efter hennes farfar Hans Oluffson, vilken var Oluff Anderssons farbror.
Hans Oluffson i Starbo gav Sigrid en sked och Hans Larson i Starbo gav hustru Brita i Söderbo, som är Sigrids syster, en sked.

Skulle vara intressant att höra om dessa uppgifter ger ledtrådar till släktskapsförhållanden. Finns det några andra uppgifter om släktskapen mellan Sörgovik, Persbo och Vad?

Jag har sysslat speciellt med forskning i Grangärde och kartlagt en hel del släkter på 1600-talet och in på 1500-talet.
Tyvärr har jag inte tillgång till S & H 1950 och Din antavla och kan således inte konstatera om vi har andra gemensamma förfäder.
Utöver Grangärde forskar jag även i Norrbärke, Söderbärke, Norberg, Västanfors, Grytnäs, Folkärna, By med flera socknar.

Med släktforskarhälsning

Björn Isheden

Björn Isheden
Döbelnsgatan 34
502 40 Borås.

PASTORSÄMBETET I NORBERG
Ågatan 21
778 00 NORBERG

August Widén f 1844-12-15 i Västerfärnebo, Västm avled 1926-01-29 i Norberg, Västm.

Hustrun Stina Andersson f 1847-02-11 i Grytnäs, Kopp avled 1925-02-01

Dottern Augusta Matilda f 1875-05-01 i Västerfärnebo, Västm gift 1897-05-22 med Karl August Berggren f 1870-03-19 i Norberg, Västm. Augusta Matilda avled 1916-03-27 fick en son Bernhard Vitalis f 1897-07-26 avled 1919-01-17 och en dotter Berta Matilda f 1899-12-12 gift 1928-03-31 med Ernst Ludvig Norström f 1892-02-21 änka 1955-02-04 aktuell adress Pl 629 Rönningstorp, Norberg.
Sonen Carl August f 1877-04-16 i Västerfärnebo, Västm utflyttade till Sala stad, Västm 1897-09-25.
Sonen Otto Hjalmar f 1879-06-20 i Västerfärnebo, Västm utflyttade till St Nikolai förs. Stockholm 1898-08-11.

Karl Emanuel Samuelsson f 1900-05-21 i By, Kopp utfl t Folkärna, Kopp 1932-01-19

Pastorsämbetet i Norberg
Ågatan 21, 778 00 NORBERG
Tel. 0223/200 62

L. Sundhall

Solna den 8 aug. 1978.

Käre Frände Arne Sohlström.

Tack för Ditt kort!
Vid återkomsten från Polen hade jag fått lånet av mikrofilmen ang. Norberg, som visade, att Kjellfast Johanssons vigseldatum var 11 juli 1685, samt svaret från pastorsämbetet i Norberg,
./. av vilket xeroxkopia bifogas. Som Du ser hade jag samtidigt frågat om Erik Erssons i Snickarbo ättling Karl Emanuel Samuelsson.
I riksarkivet har vi ett exemplar av de årliga stencilerade registren över Stockholms-befolkningen.
Jag kunde där följa Otto Hjalmar Widén till

August Widén
1926-01-29 i

Hustrun Stina
avled 1925-02

Dottern Augus
Västm gift 18
-03-19 i Norb
03-27 fick en
1919-01-17 oc
gift 1928-03-
änka 1955-02-
Norberg.
Sonen Carl Au
utflyttade ti
Sonen Otto Hj
utflyttade ti

Karl Emanuel
utfl t Folkän

1903, då han uppges vara svarvare med adress Klara norra kyrkogata 14. Sedan har han tydligen flyttat, om han ej dött. Jag har nu skrivit till tingsrätten i Sala och bett om makarna Widéns arvingars namn och adresser enligt deras bouppteckningar 1925 och 1926.
Jag återkommer, då jag får besked därom.

Hälsningar!

Hans Gillingstam

Solna den 28 juli 1978

Ingenjör Arne Sohlström, Västerås.

Stort tack för Ditt innehållsrika senaste brev med alla dess bilagor!

Pastorsämbetet i Norberg har ännu ej svarat mig om Widéus. Sannolikt är där semester med någon vikarie som ej har tid med större forskningar.

Widstrands översättning av dissertationerna om Näsgårds län köpte jag, då den var nyutkommen 1943 och jag råkade få se den i bokhandelsfönstret i Avesta, dit jag då hade cyklat från mina (fädens) släktingar i Roslagen, men av Diplomatarium Dalekarlicum har jag endast lyckats få köpa första häftet. Vad Du skriver om Stigsbo gruva hade tidigare undgått mig, men jag finner nu att det finns uppgifter om den även i J. A. Almquists viktiga verk Den civila lokalförvaltningen i Sverige 1523-1630, 2 (1919-1922), s. 281, 299 och 303-304.

Det är alldeles riktigt, att Kætilwast(er) förkortats till Kelfest eller Kjellvast liksom vårt moderna Kjell återgår på fornsvenskans Kettil.

Din uppgift om att Helge Forsell publicerat ett "relativt nyutkommet" arbete "Berkebygden" föranledde i dag mycket resultatlöst letande i riksarkivets bibliotek och i Svensk bokkatalog, som dock ej (ännu) omfattar tiden efter 1976. Om det verkligen heter "Berkebygden" och alltså ej är identiskt med Forsells 1947 utkomna bok "Söderbärke. Vår hembygd", som jag citerat i Vad-uppsatsen, vore jag tacksam, om Du ville meddela mig tryckår, så jag kan hitta det. Jag sände särtryck av uppsatsen om Vad till Forsell 1971, vilket föranledde ett mycket vänligt tackbrev. Detta var emellertid formulerat på ett sätt som jag tolkade

(ytterligare
som att Forsell var gammal och ur stånd att göra några)
forskningar, varför det skulle överraska mig, om han senare publicerat något.

Särskilt tacksam är jag för kopiorna om Henrika. Beträffande identifieringen av "Karijneböning" (på s. 116 är namnet delat på två rader och har det sista n-et förkortat till ett s.k. nasalstreck över raden; där står alltså ej Kariabo) har jag svårt att tro att det är fråga om något annat än Karbenning.

Viktiga för mina fortsatta forskningar är också Dina excerpter om Fragg och Karsbo. Jag har i dag till riksarkivet från Västerås stadsbibliotek beställt en kyrkoboksfilm för att undersöka hur jag uppfattar Eric Tomassons sons namn 7 april 1650, som Du haft svårt att läsa, och hur det är med Kjellfrist Johanssons vigseldatum, av Dig uppgivet till 9. juli 1685; jag har tidigare noterat 11 juli, men jag har dumt nog ej noterat, om jag har detta datum från vigselboken eller från någon husförhörslängd.

I fråga om mantalslängderna har jag i dag konstaterat, att Johan Näbb har en son i årgång 1686 men ej 1685, men kvar står ovissheten om det är fråga om en son till honom i tidigare gifte (han har ju en son Johan döpt 22/9 1678, ehuru hans vigsel med Margta Persdotter noterats först 25/9 1681) eller en styvson, alltså född i Margta Persdotters äktenskap med Johan Eriksson i Tyrsbenning. Jag har tidigare letat i denna dopbok och skall nu inrikta mig på den av Dig tillrådda 17-årsbestämningen, alltså tiden omkr. 1669, då den ovannämnda filmen kommer.

Dina uppgifter om Ernst Olsson i Norberg, Carl Åkerbergs arkiv och ev. arkiv på Karsbo har föranlett mig att lämna en xeroxkopia av slutet av Ditt brev till riksarkivets privatarkivinventering.

I dag har jag köpt flygbiljetter för resa till Warszawa söndagen 31/7, eftersom jag tidigare ej ~~[illegible]~~ besökt Teresas föräldrar (hon kunde ej resa till Polen från hon i vintras blev svensk medborgare och befriades från sitt polska medborgarskap), så nu blir det en veckas avkoppling från forskningarna. Hälsningar! Hans G-n

Fil. dr Hans Gilliågstam
Wiboms väg 6
17 160 Solna

Tack för Dina brev med upplysningarna om min Farmors syster. När jag efter hemkomsten från semestern fann Ditt första brev tänkte jag erbjuda mig att överta fortsättnigen av forskningen. Vi är bekanta med komministerparet i Norberg och har en inbjudan att hälsa på dem och samtidigt läsa kyrkböcker. Nästa dag kom emellertid Ditt andra brev där Du omtalade att Du redan tillskrivit Norberg så vi får väl se vad de åstadkommer.
När jag såg namnet Widén påminde jag mig att min far i samband med sina besök hos oss även besökte en kusin Widén i Fellingsbro. Det kanske är en av sönerna. Det finns fortfarande två lantbrukare Widén i Fellingsbro.
Tack också för särtrycket ur PHT med Din Recension av "Sveriges medeltida personnamn". Ju mer jag hör om och ser av Ditt och andra historikers arbete ju mer imponerad blir jag av hur mycket Ni får fram ur det begränsade och, efter vad jag tror mig förstå, många gånger ofullständiga material som står till buds. Er noggrannhet är fantastisk.
På resan till vår semester i Rättvik besökte jag Faluns bibliotek och då de var så vänliga att de godkände hemlån för Diplomatarium Dalekarlicum passade jag tillfället till nya studier. Jag fann inte så mycket nytt, men det är ju alltid trevligt att läsa den, speciellt som den är tryckt så att även jag kan tyda de gamla akterna.
Jag fann ett kungligt brev där Gustaf I lägger ned Stigsbo gruva på grund av dålig lönsamhet, det är tydligen inget nytt problem för vår tid. Du har väl antagligen sett det, men jag bifogar en kopia av min avskrift.
I en tolvmannanämnd i Norberg 1462 satt Kaetilwaster j Hommansbenning, kanske far eller fafar till den Spelbo vi tidigare diskuterat. Detta äe väl en tidigare skrivning av Kelfast?
I samma nämnd satt också Bengt i Bråfors, som jag länge har intresserat mig för som en lämplig far till Hennika. Efter den här upplysningen om 12-mannaskapet är det dock svårt, om än inte helt omöjligt, att kronologiskt passa samman dem. Om Bengt var nämndeman 1462 var han troligen kommen till mogen ålder och det går inte bra ihop med att Hennika levde till 1560-talet. Även om det på 1620-talet fanns en Rikmor och en Bengt Hansson i Bråfors får jag nog i alla fall försöka finna någon lämpligare Bengt.
Flera forskare anser ju att en del av Söderbärkes bebyggelse har sitt ursprung från Norbergs bergsmän. Bl. a. Helge Forsell i sin relativt nyutkomna "Berkebygden" där han dels påstår att Vad tillhör den yngre bebyggel-sen på 1500-talet, vilket skulle kunna betyda att Hennika var den förste. Dels säger han att bl.a. Vad är en lokalisering utgången från Norbergs bergsmen, som velat utvidga järnhanteringen utanför själva gruvdistriktet.
Mitt tidigare antagande att Spelbo i Hommansbenning var bror till Hennika stupade ju på att vi fann att Hennika troligen endast hade en syster, Om vi i stället säger att denna syster är gift med Spelbo ger detta Per Henniksson samma anledning att döpa sin son till Spelbo. Spelbos hustru hette Karin och Per hade också en dotter med detta namn.
Jag bifogar de utlovade kopiorna av domstolsprotokollen om Hennika. Jag hoppas Du kan tyda dem och finna något om Hennikas förflutna. Sedan återstår att finna var Karinbo eller -benning finns, varken Karmansbo eller Karbenning förefaller tt passa in.
Du har ju intresseen i Fragg och Karsbo och jag bifogar de noteringar jag gjort ur födelse- och vigselböcker. Böckerna är delvis svårlästa varför jag inte kan garantera att anteckningarna är fullständiga. Jag kan ju trösta mig med att inte ens böckerna själva är fullständiga. Det kanske i alla fall kan vara till hjälp.

Beträffande Dina anfäder Johan Näbb och Per Johansson finns det kanske en möjlighet att gå via mantalslängderna. Jag tror mig ha funnit att barnen införes i längden när de blir 17 år, i varje fall var det fallet tidigare oå 1600-talet. Om man alltså ser när Johan Näbbs första son kommer i längden kan man få en idé om födelseåret. systemet kan ju kontrolleras genom att man tar ett barn med känd födellsetid.
Jag känner till hembygdsföreningens arkiv och försökte förra året få kontakt med föreståndaren, men gav upp efter flera försök, Jag kom fram till att han heter Ernst Olsson och har telefon 0223-21270. Det föreföll dock som om telefonen var helt obemannad.
Ett annat säkerligen intressant arkiv år det som utgivaren av "Hembygdsvännen", Åkerberg, efterlämnade. Det förvaras av Västanfors pastorsexpedition och man är välkommen att sudera det om man säger till en dag i förväg.
"Släkttavlan med utgång från Per Henriksson" är ett mysterium. Jag har inte sett den, i så fall skulle jag givetvis ha skrivit av den. Britt-Marie förnekar också all vetskap om den. Din förklaring är kanske rätt.
Den hyresgäst Din mamma hade var säkerligen ingen släkting till mig. Vår son Stig har i sitt arbete också kontakt med en Sohlström från Avesta, men inte heller där har vi kunnat spåra någon släktskap. Den enda möjligheten skulle vara att dotterbarn till Aron Sohlström i Bjurfors skulle tagit sig namnet Sohlström. Bröder till Aron kan givetvis ha tagit sig namnet, men det är i så fall ingensläkt till mig. Aron var ju styvfar till min fff.
För att återgå till Johan Näbb finns det möjligheter att Karsbo gård har ett arkiv. Jag har träffat den nuvarande ägaren och han var mycket intresserad av det forna Karsbo. Jag lovade att sända honom resultatet när jag har forskat litet mera. Han heter Otto Hirch och har adressen Karsbo gård, 77800 Norberg. Jag skall också hålla ögonen öppna för något om Johan Näbb när jag studerar Norbergs- skrifterna.

Med vänlig hälsning

Solna den 2 juli 1978.

Ingenjör Arne Sohlström, Västerås.

Tack för matsedeln från Wärdshuset Engelbrekt! Jag har skrivit dit en förfrågan, om där finns gårdspapper, som möjligen skulle kunna lösa frågan, om jag härstammar från Johan Näbb eller från hans hustrus föregående make, men har ännu ej fått något svar. Av riksarkivets dossierer från privatarkivinventeringen framgår, att Norbergs hembygdsförening vid Ringvägen i Norberg har rätt omfattande samlingar av arkivalier. Jag har också sökt lösa problemet genom att undersöka, om lagfartsprotokollen har någon åtkomsthandling registrerad i samband med att Per Johansson i Näbbgården x/ som Per Persson omkr. 1735 flyttade till 1/8 skattehemmanet Finnbo i Norberg, men ej funnit något. Enligt mantalslängderna och jordeböcker bodde där 1734 en Johan Perssons änka, sedan maken drunknat, och före honom finns där på 1710-talet en Johan Matsson.

Tack också för Dina anteckningar ur Dalarnas domböcker! Jag har nu lånat in ett par av dem från landsarkivet. Ortnamnet, som Du ej lyckats läsa i AI:7, f. 69, skall vara "Öffuerbo" i Folkärna (bostad för den 1600 nämnde anfadern Lasse), och efter "tredje led" står det: "som här äffter förmält. Skal skrif(trasigt!) till Erik Ryning" (ståthållare på Västerås och över Västmanland och Dalarna sedan 1600 enligt Elgenstiernas ättartavlor). Jag slog också upp AI:8, f. 233, där Du uppger, att det skall finnas "släkttavla med utgång från Per Henriksson", men hänvisningen visade sig vara fel. Sannolikt åsyftas släkttavlan f. 222v, som jag citerat i Släkt och hävd 1971, s. 226 med not 8. Den följes av en annan släkttavla, som visar, att lägersmålskontrahenterna också var släkt genom att

x/ Drottning Kristinas brev 12 nov. 1646 på Mattes Eriksson Näbbs [illegible] i Norbergs by finns i avskrift av i Västmanlands [illegible] kopiebok 5, p. 370-371, riksarkivet

Kerstin Holstensdotter i Vad mor Karins mor Brita Torstensdotter var ~~[illegible]~~ syster till Hans Olofssons far, den med Peder Henrikssons dotter Karin gifte Olof Torstensson i Tolfsbo. Detta torde ge bakgrunden till att Holsten Persson i Vad gav en av sina söner namnet Torsten, som alltså kan på vederbörande sons mormors far.

Jag bifogar xerokopia av landsarkivets i Uppsala svar om var Din farmors svåger August Vidén bosatte sig i Norberg. Jag har nu skrivit till pastorsämbetet i Norberg, som har husförhörslängden 1883, och återkommer, då svar kommit därpå.

Avslutningsvis kan jag nämna, att min snart 85-åriga mamma, Din kusin, då jag nämnde Ert besök, påstod, att min morfar Johan Fredriksson en tid haft en hyresgäst med namnet Sohlström i sitt hus i Avesta. Kan det ha varit någon av Dina släktingar? Min morfar byggde detta hus ~~omkr.~~ ~~1910~~ 1908 och bytte bort det mot gården i Klämshyttan 1926. Det låg vid Corneliusgatan och är nu rivet till följd av de stora moderna hyreshusens expansion i staden.

Med de hjärtligaste hälsningar till Er alla från Teresa och

Hans G-n

LANDSARKIVET I UPPSALA
Box 135
751 04 UPPSALA 1
~~Telefon 018/13 01 60 vx~~
~~Postgiro 18 44 32-5~~
Telefon 018/15 21 70 Vx
Amanuens
C Björkman/GT

1978-06-28

Hans Gillingstam
Wiboms väg 6, 3 tr
171 60 SOLNA

Ang August Widén med familj

Med anledning av Eder skrivelse 1978-06-20 får landsarkivet meddela följande.

I Norbergs församlings inflyttningslängd finns införda arb. Aug. Vidén med hustru, 2 söner och 1 dotter såsom inflyttade från Västerfärnebo församling till Rönningen (fol 82/4 i hfl) i Norbergs församling år 1883.

Enligt uppdrag

Cecilia Björkman
Cecilia Björkman

78-08-15 fick vi
nedanstående från
Gillingstam. Finns i
foliepärmen.

Bouppteckning efter
August Widén 1926

Bouppteckning efter
Kristina Widén 1925

Xerokopia

Översändes för kännedom
med hälsning
på Hans Gillingstam
som skall söka
fullfölja forskningen

Fil. dr H. Gillingstam
Riksarkivet
100 26 Stockholm 34.

Stina Andersdotter, f. 1847-02-11 i Grytnäs, Kopp
gifte sig 1873-11-02 med
arbetaren August Widén, f. 1844-12-15 i Norr Salbo, Västerfärnebo.
De bosatte sig i Engsholm. Där föddes dottern
Augusta Mathilda 1875-05-01.
Familjen flyttade till Stäfre 1875 och till Norr Salbo 1876.
I Norr Salbo föddes sonen
Carl August 1877-04-16.
År 1878 flyttade familjen till Islingby. Där föddes sonen
Otto Hjalmar 1879-06-20.
År 1883-11-05 flyttade hela familjen från Västerfärnebo till
Norberg, Västm.

1978-06-19
Pastorsämbetet I
Västerfärnebo och Fläckebo
Fack 41, 730 70 Västerfärnebo
Tel 0224/400 03 Allan Pettersson

Solna den 4–5 juni 1978.

Ingenjör Arne Sohlström, Västerås.

Tack för Ditt brev av den 15 maj med alla uppgifter om Din närmaste släkt. Jag har nu skrivit till pastorsämbetet i Västerfärnebo om Din farmors syster Stina men ännu ej fått något svar.

Det var intressant med Dina uppgifter om Johan Näbbs hustrus släkt. De inspirerade mig att låna in kyrkoboksfilmerna för Norberg, av vilka jag nu fått ett par stycken. Uppgiften, att Johan Näbb var ryttare, finns i 1678 och 1679 års mantalslängder, men i begravningsboken 1692 kallas han fjärdingsman. I går tittade jag på Livregementets till häst rullor i Krigsarkivet men lyckades ej finna någon ryttare i Norberg.x Anders Nebbs son Johan i Norbergs by döptes 23 augusti 1646. Anders Näbb förekommer i jordeboken ännu 1667 och hans änka 1670 i mantalslängden. I mina anteckningar fann jag en notis ur Hedemora dombok 1 oktober 1662, att Anders Eriksson Näbb vid Norberg lånat ut pengar till Anders Persson i Nås, och en notis ur Hedemora dombok 11 oktober 1673 om ett skuldmål mellan Anders Ericsson i Nås och salig Anders Näbbs arvingar i Norberg, representerade av sonen Anders Andersson, samt en notis ur Hedemora dombok 19 september 1691, att gamle Anders Nebb i Norberg 28 april 1660 lånat ut pengar till Ingelbrekt Brynolphsson i Nås, och att summan fastställdes till 28 daler koppармynt, samt att "Nebben" ur sin salig fars bok uppvisade, att salig Ingelbrekt var ändå något skyldig, vilket av rätten upphävdes såsom förlegad gäld. En dotter till Anders Näbb begravdes i Norberg 1695. Johan Näbbs dotter Brita, döpt 19/8 1684 och död 1723, gifte sig 22/1 1711 med drängen Hindrich Michelsson i Prästgården, som enligt 1715 års jordebok innehade 1/2 mantal i Näbbgården i Norberg men avskils ur huvfor-

x/ Krigsarkivarien Bertil Broomé har vid telefonsamtal 5/6 fått mig uppmärksammad på att Bergsregementet inte enbart bestod av infanteri, så jag skall i höst titta på dess rullor.

husförhörslängden anno 1727. I övrigt fann jag i dopboken Johan Näbbs barn Johan, Sara och Margta ~~och Anna~~, döpta 22 sept. 1678 resp. 10 okt. 1686 och 7 juli 1689, samt Anna, född 9 febr. 1692. Johan var född av Johan Näbbs första hustru x/, som begravdes 6 juni 1680, och är sannolikt identisk med det Johan Näbbs ~~[illegible]~~ i begravningsboken (ej namngivna barn som begravs 12 sept. 1680. Min anfader Per Johansson, död 1709 i Norbergs by, som jag i husförhörslängd funnit bokförd som son till ~~tillsammans med~~ Johan Näbbs änka i början av 1700-talet, lyckades jag ej finna i dopboken, så jag har börjat undra, om man skall förklara det faktum, att han inte hette Näbb med Din iakttagelse, att Johan Näbbs andra hustru Margta Persdotter tidigare varit gift med Johan Ericsson i Ingolsbenning. Men jag har ej lyckats finna några barn till Johan Ericsson i dopboken och ej heller honom själv i begravningsboken.

Johan Matsson i Fragg som Kelevast fann jag i dopboken 10 september 1643. Han gifte sig 10 september 1674 med Kerstin Pedersdotter i Fragg, men ur husförhörslängderna har jag tidigare som hans hustru i början av 1700-talet noterat en Brita.

Genomgången av Norbergs dopbok och begravningsbok ger även kompletteringar till Dina uppgifter om släkten Gitzel (Gissell). Mats Gis döttrar Elisabeths och Margaretas data 17/2 1678 resp. 14/11 1680 visade sig vara dopdata, ej födelsedata, som Du uppgav. x Hans Gitzel i Gruftorpet begravdes 19 januari 1673 och Wantzil Gissel 1694 den 22 juli. 26 sept. 1680 hade Vansell Gitzels barn Gabriel döpts, och 26 nov. 1683 begravdes Vansel Gitzels barn i Norbergs by. Senare förekommer en masmästare Gabriel Gissel, som vid 55 års ålder begravdes 13 maj 1697. Johan Gitzel i Norbergs by gifte sig 29 okt. 1676 med Lars Nilssons änka Ingri Matsdotter där. Hans barn Johan och Elisabet döptes 12 aug. 1677 resp. 12 mars 1682. Johan Gissels "oäkta son" Erik föddes 6 juni 1690 och är sannolikt identisk med den Johan Gissels "oäkta son"

x/ Jfr Pontus Möller, Ett och annat om skillnaden mellan dop-, lysnings- och begravningsböcker samt födelse-, vigsel- och dödböcker (Släkt och hävd 1962, s. 56-61).

x/ Jag har ej hittat deras vigsel.

som begravdes 1 mars 1691. 10 febr. 1695 begravdes gruvfogden Casper Gissel och 15 april 1696 hans med namn ej angivna svärmor i Norbergsby, (i Norbergsby) som var 76 år gammal. Casper Gitzel hade många barn. Jag har i dopboken observerat Malin, döpt 11 juni 1673, Anna, döpt 7 aug. 1678, Margareta, döpt 20 aug. 1680, Sara, döpt 17 april 1682, Maria, född 30 jan. 1690 och Anna, född 31 maj 1692, men det var inte alla, ty barn till honom har bokförts i begravningsboken dec. 1670, 8 okt. 1671, 27 juli 1673, 22 dec. 1678, 15 juni 1679, 2 maj 1680 (son), 3 dec. 1682, 22 juli 1683, 5 april 1686, 28 aug. 1687 (son) och 2 juli 1690 (dotter). 29 maj 1698 begravdes Jöran Gissels hustru Malin Andersdotter i Kylsbo vid 58 års ålder.

Till sist vill jag fråga om källunderlaget för Din uppgift att Per Andersson i Karsbo (Johan Näbbs andre svärfar) "troligen" var född i Meling.

Med vänlig hälsning
Hans Gillingstam

P. S. 6/6: Vid ytterligare genomläsning konstaterade jag, att Kelevast Jansson första hustru begravdes 28/2 1684, och att han 11/7 1685 gifte om sig med Brita Andersdotter från Uggarsbo. Sonen Johan i första giftet döptes 28/2 1683 och sonen Anders i andra giftet 24/6 1686. Samtidigt konstaterade jag att Wakusel Gissels i Nyhyttan son Gustaf döptes 27/6 1675, samtidigt det Waussil Gitzels barn i Nyhyttan som begravdes 19/9 1675. 4/3 1677 döptes Wensel Gitzels i Nyhyttan son Mats, 12/9 1686 Casper Gitzels son Hans, 30/1 1687 densammes son Christopher (dopen ägde tydligen ibland rum långt efter födelsen!) och 10/9 1687 Mats Gissels i Gruvtorget dotter Kerstin

Västerås 15 maj 1978

Fil. dr Hans Gillingstam
Blooms väg 6
17 160 Solna

Hjärtligt tack för Ditt brev med den utomordentliga uppställningen över ättlingarna till Erik Andersson i Snickarbo. Jag kompletterar med min farmors, Carin Andersdotter, ättlingar och som Du ser är antalet betydligt blygsammare än vad hennes kusin Karin Jansdotter har presterat. Men det är kanske inte hennes fel.
Med min faster Anna, först sömmerska i Västerås omkring 1900 och sedan bosatt i Sala, hade vi inga närmare kontakter från mitt föräldrahem. Därför avsaknaden av datum för födslar och dödsfall. När vi skaffade oss bil i början av 50-talet besökte vi henne några gånger i samband med våra besök i Sandviken, men hennes dåliga hörsel och hennes avsaknad av hjälpmedel mot detta omöjliggjorde nästan samtal. Den enda kvarvarande dottern, Svea, är mycket sjuklig och vårdas i Uppsala. Underligt nog var båda de gifta döttrarna barnlösa medan den ogifta hade en son Stig. Han var tidigare sjöman men bor nu i Stockholm och jag vet inga detaljer om honom.
Med min andra faster, Johanna, umgicks vi så flitigt som dåtida kommunikationer tillät. Det har varit en sällsynt olycksdrabbad familj. Faster Johanna fick strax efter giftermålet något fel i sina ben och tillbringade sedan livet i en rullstol varifrån hon utförde sysslorna i hemmet. Sonen Emil drabbades vid några års ålder av hjärnhinneinflammation, som gjorde att han blev dövstum. Han var dock för övrigt frisk och drev skomakarrörelsen till sin död. Sonen Gunnar var fullt frisk och var idrottsman i Norberg, men han dog ung, jag tycker mig minnas att det var någonting med lungorna. Frida har varit sjuk hela livet och haft en riklig provkarta på förekommande sjukdomar. Hon har dock tagit det med jämnmod och ända in i det sista varit fullt klar i huvudet och angenäm att träffa. Margit och jag var på hennes begravning i mars och vi var då de enda släktingarna. Frida hade fram till 50-talet kontakt med sin fars släktingar i Garphyttan, fam Wise, men de har senare helt upphört. Det är alltså endast min fars gren som tycks leva vidare och där är förteckningen ganska komplett. Jag reserverar mig endast för att det hat kunnat komma till något brodersbarnbarn den senaste tiden .
Beträffande min farmors syster Stina har jag endast samma notering att hon flyttat till Västerfärnebo. Jag gjorde en gång ett försök att se efter om hon gift sig i Västerfärnebo, men det var så besvärligt att jag gav upp.
Vid mitt dombobsläsande har jag påträffat ytterligare en av våra gemensamma förfäder. I Västmanlands renoverade domböcker, volym 52, f • 25, klagar Johan Näbb övre att hans svärfader, Per Andersson i Karsbo, testamenterat de 350 daler han nedlagt i Näbbgårdeb-till sin son Lars Persson. Pengarna hade använts för att lösa Näbbgården från krono- till skattehemman. Johan Nebb klagar på sina egna och sina svågrars vägnar och jag tror att den här transaktionen bekräftar vad jag förut trott, att den äldee sonen Anders är död och att Per Andersson vill att pengarna skall stanna på Karsbo gård och inte hamna hos döttrarna runt Norberg.
Johan Nebbs hustru, Margareta Persdotter, är född på Karsbo 9 nov 1651 och föräldrarna är Per Andersson troligen född i Meling och Brita Mattsdotter född på Karsbo. Brita Mattsdotters föräldrar är Matts Larsson, död 1645-10-22 och Marit, död 1666-08-12. Brita hade en syster Karin Mattsdotter gift med Eric Tomasson från Rabbatsbenning och dessa två mågar driver alltså Karsbo gård tillsammans. Margareta Persdotter gifte sig 1669-08-06 med Johan Ericsson i Ingolsbenning och 1681-09-25 med Johan Nebb.

När vi var på min kusins begravning åt vi lunch på värdshuset Engelbrekt och på matsedeln fanns en förteckning över tidigare innehavare av Näbbgården. Johan Näbb tituleras där "ryttare". I min frus släkt i Västergötland förekom det ryttare, men det är första gången jag träffar på det i Norberg.
Jag har anlinjer både till Per Andersson och Eric Tomasson. Om jag någon gång i framtiden blir färdig med Halvarsbenning har jag tänkt mig att se närmare på Fragg ocj Karsbo. Dessa tre byar, i Karsbos fall närmasten gård, har många familjeband.
Jag hade hoppats kunna besöka Dig och Riksarkivet omkring senaste månadsskifte men det blev inte så. Nu reser vi till Österrike på två månaders semester så får vi se vad som sedan händer.

Med vänlig hälsning

Arne Sohlström
Vitmåragatan 9c
72226 Västerås

Solna den 5 mars 1978

Ingenjör Arne Sohlström, Västerås.

Hjärtligt tack för Ditt senaste brev!

Den "Fru Mätta till Hörningsholm", som ägde frälsehyttan i Nordansjö, är identisk med den i Sturemorden 1567 av Erik XIV mördade Svante Stures änka Märta Eriksdotter (Leijonhufvud), såsom framgår av J. E. Almquist, Den jordbesittande adeln i Närke och Bergslagen 1576-77 (Släkt och hävd 1975), s. 273, där hon uppges ha en gård i Norbergs By och en i Nordansjö. Johan Turesson (Tre rosor), som tidigare (1539) ägt Nordansjö, var Svante Stures styvfar (jfr t. ex. min artikel om Johans maka och Svantes mor Kristina Gyllenstierna i Svenskt biografiskt lexikon 17, 1967-69, s. 599). I Almquists nämnda uppsats, s. 272, är Fagersta-gården redovisad under den ryktbara Görvel Fadersdotter, som tidigare varit gift med dess av Dig nämnde ägare 1539 Trued Gregersson Ulfstand (se t. ex. min artikel Sparre av Hjulsta och Ängsö i Äldre svenska frälsesläkter, I:2, 1965, s. 195), d. v. s. Trued, ~~[illegible]~~ som var dansk, torde ha kommit i besittning av gården genom sitt äktenskap med svenskan Görvel.

Vissa av Vad-släktens ovanliga namn kan tyda på att det funnits tyska inslag i dess äldre led. Redan i min uppsats om medeltidsätten Slaweka (Personhistorisk tidskrift 1947), s. 12, var jag inne på den smeknamn- och diminutivbildande lågtyska ändelsen -eke (den lågtyska motsvarigheten till högtyskans bekanta -chen), och jag nämnde då, att Henneka eller Henneke är bildat på Johan. Effrika är motsvarande smeknamn på Evert, och även Herman är ursprungligen tyskt och ovanligt bland svenskar under medeltiden.

Jag är mycket tacksam för alla Dina påpekanden om våra släktingar i domböckerna. Eftersom jag tidigare även fått en hel del uppgifter av Dig om våra släktingar i senare tid inom Din gren,

vill jag nu kritisera med uppgifter om Svickarbo-ättlingar, särskilt i min egen, numera ofantligt stora gren, som är så omfattande, att jag måst presentera min morfar och hans syskon och deras ättlingar i en särskild släkttavla. Jag hoppas Du ursäktar, att jag sänder dessa utdrag ur mina anteckningar i detta relativt konceptartade skick, så olika de prydliga maskinskrifter Du sänt mig, men jag har haft ont om tid på grund av andra arbetsuppgifter. Om något är oklart eller svårtolkligt, är Du välkommen med frågor, och jag är givetvis också tacksam för ev. kompletteringar, om Du skulle råka känna till någon eller några av de nämnda personerna på något sätt. Som Du ser, har jag helt utelämnat Din farmors och hennes syskons ättlingar, eftersom Du torde känna dem bättre än jag (om Din farmors ättlingar visste jag ingenting, innan Du gav mig upplysningar om dem). Förutom brodern Anders Andersson Borman i Svickarbo hade Din farmor även en syster Stina, född 11/2 1847, som jag antecknat utflyttade till Västerfärnebo 3 november 1873. Om Du vet något om hennes ev. ättlingar, vore jag givetvis tacksam för meddelande.

Med vänlig hälsning
Hans Gillingstam

P.S. 6 mars: Återkommen till arkivet, passade jag på att före detta brevs avgång titta litet på Tragg i landskapshandlingarna. Jag fann då, att de tre bönderna där 1575 var Herman Henriksson, Hans Eriksson och Johan Finne, 1600 Halvar, Henrik och Erik Persson och 1604 Halvar Dalekarl, Kelmast Hilstensson och Erik Persson.
Jag vill också påpeka, att de av Dig i skattelängderna förgäves sökta prästlandbönderna ofta nämns i riksarkivets serie tionde- och rusttjänstlängder, över vilka en utmärkt förteckning finns i expeditionen.

Västerås den 26 febr 1978

Fil. dr Hans Gillingstam
Wiboms väg 6
17 160 Solna

Jag har använt den senaste tiden åt att sortera mina anteckningar från studiet av domböcker, skattelängder etc. En del noteringar om Hennikas ättlingar kanske intresserar Dig.

Bengt Henniksson fanns, åtminstone omkring 1570, på Nordansjö i Norberg, skrives även Nolansjö eller Nollansjö. Detta är en frälsehytta, som 1539 tillhörde Johan Turesson, men senare på 1500-talet "Fru Metta till Hörningsholm". I uppbörden av Älvsborgs lösen 1571 tillhör Bengt, liksom sina bröder Herman och Lasse de mest förmögna i Norbergs socken. Trots detta ingår inte i hans förmögenhet något järn och inte heller någon malm eller kol, vilket det gör för hans bröder och i allmänhet för övriga bergsmän. Detta får mig att tro att han inte är bergsman utan snarare arrendator eller landbo, som det kanske hette på den tiden.

Effrika utan patronymikon har jag påträffat i Fagesta vid uppbörden av kol 1556 (Dalarnas handlingar 1556:7). Liksom Bengt förekommer han inte i övriga skattelängder, viket kan betyda att även han är landbo. Frälsegodset Fagersta tillhörde 1539 Trued Gregersson, vilken torde vara väl känd av Dig. För hyttan i Fagersta skattar 1552 en Lasse Larsson. Effrika kan inte återfinnas i Älvsborgs lösen 1571. Jag antar att detta betyder att han är död eller har flyttat från Norberg.

Landborna är tydligen svåra att följa då de inte förekommer i skattelängderna. Bengt är ju redan klarlagd genom tingsärenden och man kan väl förutsätta att det finns någon mer än Hennikas son med namnet Effrika, i varje fall inte i Norberg.

Lasse Henriksson är 1539 och 1552 ensam om Melings hytta. I Älvsborgs lösen 1571 återfinns han i Fagersta där vi tidigare hade Effrika, men Lasse är otvivelaktigt bergsman. År 1600 har han efterträtts av sonen Olof Larsson och i Älvsborgs lösen 1614 uppträder Kjellfast Olsson, troligen en son till Olof Larsson.

Hennika utan patronymikon finns i Snytsbo, Väster Färnebo, år 1600 då han skattar tillsammans med en Lasse. I Älvsborgs lösen förekommer bara Larssöner i Snytsbo. Snytsbo hade både hammare och hytta, men det var besvärligt med vatten och ved i den här delen av Bergslaget och det är möjligt att inte båda delägarna kunde försörjas. Hennika kan inte återfinnas någonstans i Älvsborgs lösen och jag har inte funnit någonting som anger att han varit i Fragg.

I ett tidigare brev sände jag dig en kopia av ett tingsprotokoll där Hans Persson i Vik säljer sin hustrus jord i Halvarsbenning till Hennika i Vad och använder likviden till att lösa Spelbos i Homansbenning del av gården i Vik. Spelbo är ju ett mycket speciellt namn och jag blev intresserad av att undersöka vem han var.
Homansbenning är alltså det senare Hoffmanbenning i Grytnäs. I skattelängden 1539 står hustru Karin som ensam ägare till hyttan. Spelbo är antingen död eller för gammal för att vara skattepliktig. Samma år skattar hans son Olof Spelbosson för hyttan Blomdal i Väster Färnebo. År 1552 skattar en Per Jönsson för hyttan o Homansbenning och Olof är kvar i Blomdal. Vid tinget i Norberg 1549 (Dalarnas domböcker I AI:1 f 136) meddelar Olof Spelbo son att han sålt sin brodersdel i fädernehemmet till Per Jönsson, troligen måg till Spelbo.

Det verkar som om släkten i Vad försöker ge sina barn ovanliga namn, en företeelse som åtminstone inte jag har stött på hos någon annan släkt. Hennika, Spelbo, Effrika, Östen, även Herman var relativt sällsynt på den tiden. Kan man finna något gemensamt mellan de namnen kan man kanske få en idé om Bengts ursprung. På kvinnosidan är det svårare eftersom de förekommer så sällan i handlingarna men jag tror att Rikmor, Agnes och Barbro får betecknas som sällsynta.
Detta får mig att förmoda att Spelbo i Homansbenning tillhört släkten i Vad och att han är t. ex. broder till Hennika. Att seadn Per Henniksson ger sin son namn efter sin farbror är ju fullt naturligt. Om sedan Spelbo är gift med en faster till Hans Persson i Vik ger det denne den anknytning till Vad som det förefaller att han har.

Jag har även litet nytt om Kjellfast Holstensson och Fragg. Först ett par sammandrag av tingsprotokoll:
Dalarnas domböcker I AI:6 f 43. Norberg 1598: Holsten Persson i Vad samt hans broder Hennika Persson gav till känna att de bytt jord. Hennika gav Holsten all sin brodersdel i Vad. Holsten gav igen all den del som honom tillkom i Fragg samt den del han köpt av sin syster Agnes och den del han köpt av Hans Äffriksson.
Kopparbergs renoverade domböcker, volym 1 f 421 v och f 455 v. Norberg 1610, 1611.
Kjellfast i Fragg bjuder följande delar i Fragg: En brodersdel köpt av Bengt Persson i Gäsjö, en systerdel köpt av hustru Anna Persdotter, en systerdel köpt av hustru Elin (?), en systerdel köpt av hustru Barbara i Norbergsby, en systerdel köpt av Olof Torstensson i Tolvsbo.
Detta torde innebära att av den jord som familjen i Vad ägt i Fragg har Kjellfast minst lika stor del som Hennika. Det är dock osäkert vem som har Spelbos och Hans Perssons i V. Djupkärra delar.
Omkring år 1600 är det livliga affärer med delar i Fragg. Förutom släkten i Vad deltar Anders Bengtsson i Nordansjö, Per Hermansson och Per Östensson i Halvarsbenning, Halvard Hermansson i Persbo och Hans Persson i Vik. När Halvard Hermansson byter jord i Fragg mot jord i Feagbo undantar han den del i Fragg, som tillfaller Nils Anderssonsi Vik, Halvards svåger. I alla affärer med andelar i Fragg vid denna tid är en eller flera av dessa inblandade.

Nu har jag uttömt mina anteckningsblock och nu lämnar jag också detta område åtminstone till i höst. Den tid jag kan disponera i vår skall jag använda för Östra gården I Halvarsbenning under 1600-talet. Där återstår en del frågetecken att räta ut.

Med vänlig hälsning

Arne Sohlström
Vitmåragatah 9 C
72226 Västerås

Västerås den 16 febr 1978

Fil. dr Hans Gillingstam
Wiboms väg 6
17 160 Solna

Tack för Dina brev. Tyvärr har jag inte det returnerade kuvertet i behåll, men det var en stämpel på baksidan och bland olika alternativ till orsak för returen var förkryssat att adressaten hade flyttat samt att tiden för eftersändning var utgången. Jag hade tidigare sänt Dig två brev under Din gamla adress. Det första, 16 jan, vet jag att Du har fått. Jag hoppas att även det andra, 19 jan, innehållande ett tiotal kopior av domstolsprotokoll har kommit fram.
Jag har förut sökt efter Persbo på kartan utan att finna det. Med hjälp av Dina anvisningar gick det lätt. Att det inte nämndes i böckerna och inte fanns med i husförhöret beror kanske på ändring av sockengränserna.
Observerade Du i mitt senaste brev att skiftet av Östra gården i Halvarsbenning baserades på ett gammalt lagmansdom. Jag har sett någonstans att till lagmansrätterna hänsköts sådana mål som var för komplicerade för de vanliga tingen. Om så är fallet skulle den domen kanske kunna ge upplysningar inte bara om förhållandet mellan Herman och Bengt utan även om tidigare förhållanden och tidigare ägare till Östra gården. I Västmanland finns inga så tidiga protokoll från lagmansrätterna bevarade. Det är dock en möjlighet att det kan finnas i Dalarnas samling och jag hoppas bli i tillfälle att undersöka detta. För närvarande har jag dock ingen lust att ge mig ut efter vägarna utan håller mig helst inomhus i värmen.

Med vänlig hälsning

Arne Sohlström
Vitmåragatan 9 C
72226 Västerås

Solna den 13 febr. 1978

Ingenjör Arne Sohlström, Västerås

Tack för brevet av 5 februari!

Enligt Svenska orter III (Sthlm 1934) finns Persbo kvar nordost om Sörvik och består av 37 jordbruksfastigheter och 61 andra fastigheter.

Begravningsboksnotisen tolkar jag såsom "Spielboo Perssen i Persboc öfver sine sextijie åhr"

På den andra kopian finner jag ingen "Lasse Efriksson". Jag förmodar Du feltolkat "Carl Ehricsson".

Din lilla vidfästa lapp ingen mig de värsta farhågor, eftersom eftersändningen av post fungerar illa, ehuru jag särskilt betalat

för ett års eftersändning. Jag påtalade
nyligen, att post från november eftersändes
i januari. Om Du har kuvertet kvar
med påteckningen om returnering, ber jag
Dig sända det till mig i annat
kuvert, så att jag kan använda det som
argument vid fortsatt skriftväxling med
postverket.

Med vänlig hälsning
Hans G-n

Solna den 12 febr. 1978

Ingenjör Arne Sohlström, Västerås.

Tack för Ditt brev av den 8 dennes! Huvudkällan för min kunskap om Hans Holstenssons i Vad barn är det i Mora befintliga och i Släkt och Hävd 1971 s. 226 (jfr not 6) refererade brevet 1651 om Lars Hanssons i Utmeland försäljning av sin arvslott efter Hans Holstensson till sina bröder Peder och Anders och sin svåger Hans Hemmingsson. Att det fanns fler syskon framgår emellertid av de notiser om systrarna Sara och Karin Hansdotter som jag redovisat å s. 237, not 7. Med anledning av

Ditt brev har jag ånyo gått igenom mina excerpter, som jag i min uppsats sökt redovisa så mycket som möjligt, men tyvärr finner jag intet om någon broder Bengt Hansson. Det behöver dock inte betyda, att Din förmodan om hans existens skulle vara felaktig. Jag hoppas Du så småningom finner något belägg i Domböckerna, och i så fall är jag givetvis tacksam, om Du underrättar mig.

Med vänlig hälsning
Hans G-n

Västerås den 8 febr 1978

Fil. dr Hans Gillingstam
Wiboms väg 6
17160 Solna

Vid vårt telefonsamtal nämnde jag att jag började luta åt den uppfattningen att Östra gården i Halvarsbenning ägdes av Hennika Bengtsson och att Herman endast brukade den för stärbhusets räkning som det väl skulle heta i dag. Det kanske kan intressera Dig att höra skälen för min idé.
Halvarsbenning har i varje fall sedan mitten av 1500-talet bestått av två gårdar, Östra och Västra gården, vardera på 3/4 mantal. Det har jag lyckats fastställa genom arvsskiften och genom att sedan göra relativt säkra antaganden kan man fortsätta till 1400-talet.
Om vi först klarar upp den Västra gården så är ägarna bakåt i tiden nämndeman Per Holstensson, död 1646, nämndeman Holsten Persson, död 1607-13, nämndeman Per Larsson, död 1553-71 samt möjligen Laurens, tolvman vid ett ting år 1496.
För den Östra gården är Herman med i skattelängden 1539 tillsammans med Per Larsson samt vid Älvsborgs lösen 1572 tillsammans med Holsten Persson. Vid tinget 1496 finns tillsammans med Laurens även Halvard i Halvarsbenning.
I skattelängden 1600 finns jämte Holsten Persson även en Hans utan patronymikon. I Älvsborgs lösen 1614 är Per Östensson upptagen tillsammans med Per Holstensson i Västra gården.
Den okände i denna uppräkning är Hans, men han är säkerligen identisk med Lasse Henniksssons i Fagersta son. I Dalarnas domböcker I AI:6 f 267 byter Hans Larsson i Halvarsbenning jord med Hans Persson i Vik och i samma bok 25 jan 1598 klagar Nis Andersson i Vik över att Hans Persson i Vik köpt jord ov Olof Larsson i Fagersta och Hans Larsson i Halvarsbenning "vilka voro båda Nils Och Hans Perssons hustrurs syskonbarn".
Han var alltså brorson till Herman och var tydligen huvudman för Östra gården, vilket väl rätteligen borde varit Hermans son Per, som även han var bosatt i Halvarsbenning vid den tiden. Per hade dock sålt och pantsatt en del lotter, som sedan Per Östensson löste tillbaka.
I mitt förra brev nämnde jag att Herman löst sina systrars systerlotter i Halvarsbenning, vilket dock rätten sedan ändrade så att Herman fick lösa en lott Och Bengt i Nordansjö en lott.
I Din artikel om Vad anger Du att Holsten i Vad löser ut sina systrars och bröders del i Halvarsbenning. Mera om detta nedan.
I Västmanlandds läns renoverade domböcker, volym 21 f 604 v finns följande:
" Anno 1672 den 22 sept voro undertecknade lagl. kallade till Halvarsbenning där att skilja gamle Bengts arvingar i Nordansjö eller deras söners Anders och Eric Bengtsöner i Hinsebo samt systrars Karin, Ingeborg och Anna Bengtsdöttrars eller deras rättshavande som efter en gammal lagmansdom prövades vara arv uti Östergården i Halvarsbenning till en tredjedel ifrån Anders Persson samt Bengt Hansson boende på benämnda Östra hemmane som två delarna däremot borde hithöra". Därefter följer en detaljerad uppdragning av gränserna mellan delarna.
I och med detta har de flesta av Hennika Bengtssons söner varit inblandade i Östra gårdens öden:
Herman var brukare fram till sin död c:a 1590
Lasse övertog gården vid Hermans död genom sin son Hans och brukade den till omkring 1606.
Östen övertog gården 1606 genom sin son Per.
Bengt avstyckade sin del.

Återstår Per i Vad och nu kommer den vanliga bönen om hjälp, som brukar finnas i mina brev.
På 1630-talet gifter sig en Bengt Hansson med Per Östenssons dotter Marit. Han är som klippt och skuren till att vara en son till Hans Holstensson och att föra med sig i boet den ovannämnda jordedelen. Har Du möjligen påträffat honom i Dina forskningar i Vad. Jag har inte lyckats och jag har inte heller kunnat utforska vart Holsten Perssons jordedel i Halvarsbenning har tagit vägen. Inom parantes kan jag nämna att Bengt Hanssons son dör ung och hans änka gifter om sig med Matts Persson från Vad, bror till Anders Persson.
Halvard år 1496 lönar det sig inte att spekulera om. Det förefaller ju troligt att byn redan då bestod av två gårdar, men vem Halvard var kan man nog aldrig konstatera. Lika osäkert är det ju om Laurens är far till Per Larsson, men där har man i alla fall namnet att stödja sig på.
Hennikas ättlingars inflytande i Halvarsbenning stärks senare. Omkring år 1700 äger de förutom den Östra gården även 3/5 av den Västra. Du talar om inavel i Din artikel om Vad. Jag tror den är ännu värre i Halvarsbenning.
Jag hoppas få tillfälle att komma till Stockholm när den här vinterkylan har släppt sitt tag

Med vänlig hälsning

Sedan jag sett mina tankar i skrift tog jag fram Din artikel för kontroll av ett par saker och då upptäcker jag plötsligt ett skrivfel nederst på sidan 232. Det var inte Holsten Persson som löste in jord i Halvarsbenning 1614 utan Hans Holstensson, vilket Du också själv säger i nästa mening. Detta har ju ingen större betydelse för Din artikel. I mitt speciella fall för det Hans Holstenssons söner närmare jorden i Halvarsbenning.

Till sist ytterligare en rättelse. Halvard Bonde, som jag nämnde i telefonsamtalet omnämns i boken "Norberg genom 600 år". Jag citerar från sidan 255. "Den tidigare nämnde Halvard Bonde är av allt att döma jordägare av stora mått. Enligt skattelängden 1371 har han landbor i Färnebo, Tillberga och Harakers socknar. Av andra dokument framgår, att han förvärvat mark i Bråfors 1354 och att han 1367 deltar i ting i Söderbärke. Det är möjligt att denne storbonde-bergsman givit namn åt Halvarsbenning lika väl som Hemming antagligen namngivit Hemshyttan."

Arne Sohlström
Vitmåragatan 9 C
72226 Västerås

Solna den 5 februari 1978.

Ingenjör Arne Sohlström,
Vitmåragatan 9 C,
722 26 Västerås.

Hjärtligt tack för Dina korrigeringar och kompletteringar till min antavla och till min uppsats om Vad! Jag har noga studerat både vad Du skrivit och de bifogade kopiorna och gjort litet jämförande undersökningar i både riksarkivets material och i inlånade kyrkoboksfilmer, och det hela har lett till att jag (med åberopande av Din hjälp) skrivit ihop några bidrag till Släkt och Hävds spalt "Kompletteringar och rättelser till genealogiska arbeten", eftersom det gäller vad jag publicerat i Släkt och Hävd 1950 och 1971. Bl. a. behandlar jag de båda Hans Persson. Vad beträffar Per Östenssons äktenskap med sin kusins dotter kan jag hänvisa till professor Jan Eric Almquists bok Strödda bidrag till civilrättens historia (Stockholm 1953), s. 8 ff., av vilken framgår, att reformationen i Sverige medförde en liberalare syn på äktenskapshinder än den katolska kyrkans. Olaus Petri påpekade sålunda, att den påvliga bestämmelsen om äktenskapshinder på grund av släktskap intill femte led ej överensstämde med bibeln, som endast förbjöd äktenskap med moder, syster, sondotter, dotterdotter, faster och moster. Ännu 1572 års kyrkoordning medtog dock släktskap i tredje och fjärde led som äktenskapshinder, men det Rosengrenska lagförslaget i början av 1600-talet satte gränsen vid tredje led, och Karl IX:s lagförslag ville ej betrakta avlägsnare släktskap än kusiner som äktenskapshinder. Almquist framhåller emellertid, att alla äktenskapshinder på grund av släktskap kunde undanröjas under svenskt 1500-tal, om det ej var fråga om de ovannämnda i bibeln förbjudna leden. Jag tror därför Du kan räkna med att Per Östensson fått gifta sig med sin kusindotter, men papper om ev. dispens torde vara svåra att leta fram, om de nu är bevarade.
I kyrkoboksfilmen fann jag, att Lars Jonsson och Anna Eriksdotter enligt Hedemora kyrkoarkiv A I:4, f. 127v, flyttade från Vretbo till Sjulsbo 1744. Detta föranledde mig att i lagfartsprotokollen efterforska, om de köpte gården där eller ärvde den. Jag fann emellertid ingenting vare sig 1743 eller 1744. Av jordeböckerna framgår, att gården närmast före dem innehades av en Anders Jakobsson. Vad beträffar Folkärna skriver Du, att Du har anor i Krylbo, Sonnbo och Ön. Men enligt uppslagsböckerna ligger där även Mörtarbo, Jöran Erikssons i Långshyttan hustru Kerstin Matsdotters födelseort, som Du i den tidigare översända antavlan uppger ligga i Husby. I Sonnbo hade min morfar en farbror (Anders Persson 1827-1903), hos vars svärson i Korskrogen jag på 1950-talet lyckades förvärva en i släkten ärvd kökssoffa, som uppgavs vara gjord 1797 till min mammas farfars morföräldrars bröllop. Men det är kanske en annan släkt?
Ett litet fel har jag funnit i Ditt blad om Johan Matssons i Vretbo familj: Årtalet 1718 för Kerstin Ersdotter måste väl flyttas från kolumnen "Gift" till kolumnen "Död"?
Sedan vi senast hade kontakt, har jag flyttat. Min nya adress är Wiboms väg 6 III, 171 60 Solna (tel. 08:7301885). Det vore roligt, om Ni kunde komma till oss vid tillfälle, t. ex. i samband med forskningsbesök i riksarkivet. Tunnelbanestationen är Västra skogen (2 stationer från Fridhemsplan).

Med vänlig hälsning

Hans Gillingstam

Västerås 5 februari 1978

Fil. dr Hans Gillingstam
Ernst Ahlgrens väg 3
11255 Stockholm

Först av allt får jag be Dig om ursäkt för att jag stör ännu en gång. Jag tröstar mig med att jag tycker mig ha märkt att Du fortfarande är intresserad i Vad.
När jag fick se att även Herman Hemmiksson hade en son i Persbo, i samma by som Spelbo Persson, och dessutom Per Östensson möjligen en broder i Sunnansjö, fick jag en ide att det möjligen fanns något att hämta där. Jag har lånat de böcker om Grangärde, som jag kunnat finna, men enfast i en av dem nämndes Persbo som en av för lång tid sedan nedlagda hyttor. Det fanns ingen antydan om var den legat.
Grangärdes äldsta kyrkbok, C 1, gav litet mera. Förutom vigde, födda och döda fanns där en del skrivelser, förteckning över byar, anteckningar om reparationer på prästgåden m.m. Allt från omkring 1600.
Byförteckningen såg ut så här:
Öster: Östanmyra samt en by jag inte kan tyda
Öster söder: Rosshaga, Stensbo, Norgovik, Brunnsvik, Södergovik, Persbo samt Ludvik hammar
Söder: Ludvika, en by jag inte kan tyda samt Klenshyttan
Väster söder: Söder Björken, Norr Björken, något som ser ut som Yxen och kanske skall vara Saxen, Rävåla, Sunnansjö, Botåker och Västansjö.
Väster: Kyrkbyn
Nordväst: Norbo
Detta betyder alltså att Persbo legat mellan Sörvik och nuvarande Ludvika centrum. I ett husförhör från 1852 fanns ej Persbo med i registret. Tidigare husförhör har jag inte varit i tillfälle att se.
Spelbo Persson nämns endast i begravningsboken. Jag bifogar en kopia för ålderbestämningens skull. Jag gissar på 69 år, men Du kanske kan se det bättre och vara säkrare i bedömningen.
Från begravningsboken har jag noterat:
1629 1 febr. Johan Halvardsson i Södergovik. 56 år
1629 1 mars Spelbo Persson i Persbo. 69 år (?)
1632 Hustru Karin, Halvard Hermanssons. (Herman Hennikssons sonhustru)
1636 Hennika Halvardssons hustru
1640 Halvard Hermanssonsi Persbo
1644 Nils Spelbossons barn i Norbo
1645 Hustru Kerstin, Spelbos dotter i Persbo, Per Hemmingssons hustru i Norrbärke (ev. Norr Björken), död i barnsäng

Från vigdeboken:
1635 Hennika Halvardsson hustru Brita Ericsdotter. (Brita död 1636)
1635 Hans Halvardsson Elisabet Hansdotter, Persbo
1636 Bengt Spelbosson i Persbo hustru Brita Persdotter
1637 Nils Spelbosson i Persbo Marit Matzdotter i Norbo
Som framgår av ovanstående lämnade Nils Spelbosson Persbo och troligen gäller detta de övriga sönerns till Spelbo.

En Förteckning över kyrkbänkarna upptar nämligen ingen Spelbosson. "Persbo"-bänken upptar följande:

Vidic Holstensson	Hans Jansson
Hans Halvardsson	Bengt Vidicsson
Olov Nilsson	Halvard Olofsson
Anders Holstensson	

Förteckningen är inte daterad, men att döma av kringsittande papper gäller den för mitten av 1600-talet
I Södergovik fanns 1648 följande Halvardssöner: Per, Hennika, Hans, Widic och Anders. Man kan kanske våga en gissning att det funnits en Henniksson eller Henniksdotter i Södergovik, särskilt som de haft arvejord i Vad.
I kyrkoboken hittade jag också en Lasse Efriksson som arendator vid ett mål. Jag bifogar en kopia.
Föeutom vad jag ovan nämnt fann jag ingenting mera om Persbo än att en Hans Hansson i Persbo hade skänkt ett altarkläde 1685 och ett förhänge 1695. Han var även sexman vid denna tid.
Halvard Hermansson är även nämndeman liksom Per Östenssons eventuella broder Lasse Östensson.
I de sista skälvande minuterna av mitt senaste Uppsala-besök hittade jag i Dalarnas dombok I AI:4 bängst bak antavlor, som såg ut som minnesanteckningar för rätten. En av dem behandlade Sörbo I Söderbärke och den andra förbindelser mellan Grangärde och Norberg. Även den förstnämnde anger förbindelse med Grangärde. Om jag får tillfälle skall jag gå tillbaka till dessa domböcker och då närmare studera Grangärdes tingsprotokoll. Det förefaller som om Grangärde, Söderbärke och Norberg har många släkt- och egendomsförhållanden gemensamma.

Med vänlig hälsning

Arne Sohlström
Vitmåragatan 9 C
72226 Västerås

Den Spelbo jag nämner i brevet 19 jan 1978 till Hans G-stam
är från Homansbenning i Grytnäs Socken. I skattelängden
för 1539 upptages endast hustru Karin, säkerligen Spelbos
änka.
I Dalarnas domböcker I AI:1 1549 sida 136 säljer Olof
Spelbosson i Blomdal (V. Färnebo; se skattelängd 1552) en
brodersdel i sitt fädernehemman i Homansbenning till
Per Jönsson. Han finns i skattelängd 1552 och är troligen
måg till Spelbo.
Spelbo eller hans hustru Karin är troligen syskon till Hans
Perssons i Vik far.

(Har inget att göra med Spelbo i Persbo, Grangärde)

Västerås den 19 jan 1978

Fil. dr Hans Gillingstam
Ernst Ahlgrens väg 3
11255 Stockholm

Sedan jag sänt mitt sebaste breevkom jag att täna på att det kanske skulle underlätta för Dig att ha kopior på domstolsprotokollen, varför jag bifogar sådana. De renoverade domböckerna har Du ju ? i huset ", varför jag e endast bifogar från Dalarnas domböcker.
Sidan 116 v är ganska dålig. Detövre stycket handlar ju om Lasse Henniksson och det undre om Hans Pehrsson i Vik, som säljer sin hustrus jord i Halvarsbenning till Hennika i Vad för en läst järn. Han lämnar sedan järnet till Spelbo i Hämmansböning eller något liknande namn. Jag kunde inte heller tyda det på originalet.
Det är inte mycket utöver de inblandade personernas namn vi kan tyda i I AI:1. Hittar Du något intressant är jag tacksam om Du låter mig veta.

Med vänlig hälsning

Bilagor:
I AI:1 fol 15
15 v
116
116 v
117
195
196
208
253
253 v
32
41 v

Västerås 16 jan 1978

Fil. dr Hans Gillingstam
Ernst Ahlgrens väg 3
11255 Stockholm

Hjärtligt tack för de intressanta böcker jag fick till nyår. Speciellt intressant var det att se litet av Folkärna där jag har anor till Krylbo Sonnbo och Ön. Jag har inte haft tillfälle att se något på detta och har heller aldrig varit i Folkärna trots att mina vägar hem till Sandviken går bara några km på sidan. Det får väl repareras när jag gjort litet mera i Norberg.
Jag bifogar en ny uppställning över våra anor i Sjulsbo. Genom detta kommer Du även till Warggården, lika gammal och välkänd som Nebbgården, som ju förut är med i Din antavla.
Anna Eriksdotter dör inte förrän 1791-10-22 och i dödsboken anges att hon är född i Wretbo 1710, gift 1737, ha haft fyra döttrar, som samtliga är döda och att dödsorsaken är ålderdomsbräcklighet. Hon finns inte med i födelseboken för 1710 och inte heller för åren däromkring. Vi får väl acceptera att prästen glömt att notera henne liksom han glömt att notera faderns begravning. I begravningsboken finns på sista sidan endast hans namn plus ytterligare ett namn, tydligen bortglömda i bokföringen.
Britt-Marie och jag har läst domböcker den senaste tiden, bl. a. på Riksarkivet några lördagar.
Vi har ju sökt efter ärenden gällande Halvarsbenning, men har även påträffat saker som jag tror intresserar Dig. Nämndeman Hans Pehrsson i Vik är gift med en dotter till Herman Henniksson i Halvarsbenning varför vi sett på de ärenden där han varit inblandad. Detta visar tyvärr att Din slutsats i artikeln om Vad att Hans Pehrsson är bror till Holsten Pehrsson i Vad säkerligen är felaktig.
Hans Pehrsson i Vik, Pehr Östensson i Halvarsbenning, som är brorson till Herman och gift med hans sondotter samt Anders Bengtsson i Nordansjö, även han brorson till Herman, gör i slutet av 1500-talet och början på 1600-talet en mängd affärer med jord i Halvarsbenning, Fragg och Vad. Även andra byar förekommer och jag glömde att Östenssons svärfar Pehr Hermansson även förekommer före 1600. Hans Pehrsson dör tydligen 1608-10 för sedan fortsätter affärerna med hans hustru och med hans arvingar.
Hans Pehrsson i Västra Djupkärra, som ju vid jordinlösen direkt säges vara bror till Holsten Pehrsson, är tydligen inte samma person. Han finns i Västra Djupkärra 1600,troligen även tidigare, då han löser in sin hustrus syskons delar i hennes fädernegård. Han lever sedan in på 1620-talet då han efterträds ov sonen Hennika. I Kopparbergs läns renoverade domböcker, volym 1, fol 142, har vi hittat ett ärende, som kanske är en bekräftelse. Olof Hermansson berättar där att en man Peder Hansson bodde i Vik med sin hustru Ingeborg. De fick 4 barn av vilka tre är döda men en son lever, Hans Pehrsson. Pehr Hansson gifte om sig, återigen med en Ingeborg, och fick 2 barn, Jacob och Karin, den sistnämnde nu Olof Hermanssons hustru.
I samma volym 1, fol 141 v anges att Hindrik Andersson i Näsby sålt sin hustrus jord i Vad och Fragg och samtidigt sålt sitt faste fäderne i Vik. Gäller det ytterligare en syster till Holsten Pehrsson? Hindrik kan möjligen vara en bror till nämndeman Nils Andersson i Vik, även han gift med en dotter till Herman i Halvarsbenning.

I Din artikel säger Du att Du inte har något belägg för att Herman i Halvarsbenning är son till Hennika i Vad. Vi har heller inte funnit något direkt bevis, men vi kan säga att vi har funnit ett par indicier som pekar i den riktningen.
I Dalarnas domböcker I AI:2 15 jan 1592 talar Hans Pehrsson i Vik till Anders Bengtsson i Nordansjö om en hermansdel i Vad, som hans svärfar Herman Henniksson sält till Anders. "Nu vill för nämnden Hans Pehrsson igen lösa sin hustrus fäderne för samma värde ...... dömde jag att Hans Pehrsson måtte lösa sin hustrus faders jord igen."
Om Herman köpt denna jord så att säga i "öppna marknaden" skulle den då ha kallats för "fäderne" och skulle Hans Pehrsson ha fått lösa tillbaka den?
Ett ärende i I AI;6 finns ett ärende om jord i Halvarsbenning, som Pehr Hermansson och Anders Bengtsson tvistar om. Där konstateras att Herman i Halvarsbenning och Bengt i Nordabsjö är bröder samt att Herman köpt jorden av sina systrar Rigmor och Brita i Köping. Du säger inte i Din Artikel var Pehr Henniksons syster Rigmor är bosatt, men eftersom han har en systerson i Köping är det väl inte otroligt att han även har en syster där.
Dalarnes domböcker I AI:2 fol 115 har ett ärende där Halvard Hermansson i Persbo,Grangärde, son till Herman byter jord med Hans Pehrsson i Vik. Halvard ger Hans Pehrsson en brodersdel liggande i Vad med hus och får igen en systerdel i Fragg med hus därtill.
I dalarnas domböcker I AI:6 25 jan 1598 talas om Hans Åffriksson, som är syskombarn med Hermans döttrar.
I Kopparbergs renoverade domböcker, volym 1, fol 143 kräver Hans Åffriksson Holsten Pehrsson i Vad på 3 fat järn för att han har byggt en hytta åt honom i Fragg.
I Dalarnas domböcker I AI:6 26 jan 1598 talas om jordebyte mellan Holsten och Hennika pehrsson där den del som Holsten lämnar delvis består av jord, som han köpt av Hans Åffriksson.
Är denna Hans Åffriksson identisk med Pehr Hennikssons brorson Hans Evriksson så är också Herman och Bengt bröder till Pehr Henniksson.
Pehr Östensson är ett litet speciellt problem, som jag kanske får rådfråga Dig om. Han är gift med Hermans sondotter. Pehr Östensson och Anders Bengtsson skiftar jord i ett domstolsärende och däri sägs att de är "fallna efter var sin broder". Detta betyder att Östensson är gift med sin kusins dotter vilket jag trodde var förbjudet på den tiden. Är Du lagkunnig i sådana frågor?
Jag har en mängd uppgifter om transaktioner mellan Vad, Vik och Halvarsbenning men ovanstående är nog de enda som kan ge något nytt.
Det skall bli intressant att höra Dina åsikter.

Med vänlig hälsning

PS Sedan jag skrivit brevet har Britt-Marie gjort en samman ställning av ovanstående, vilken bifogas. I övre högra hörnet finns det vi hämtat ur Din artikel och nedanför finns våra antaganden.
Jag bifogar även en kopia av domstolsprotokollet som nämner Hermans systrar.

Bilagor: Antavla VIII: 55-56
Familjeblad VIII: 55-56
" IX: 109-110
IX: 111-112
X: 217-218
X: 219-220
X: 221-222
XI: 433-434
XI: 437-438
Sammanställning Hennikas ättlingar
Domstolsprotokoll Dalarnas domböcker I AI:6 28 jan 1599

Arne Sohlström
Vitmåragatan 9 C
72226 Västerås

Hennika Bengtsson i Vad

- Rigmor Henniksdr
- Evrik Hennikson (son Hans Evrikson i Bennebo, dr Brita, Kerstin, Maria, Anna Evriksdöttrar)
- Marit Henniksdr (dr Anna Olofsdr gm Anders Ingevaldson i Stimmerbo, Norrbärke)
- systerson Olof Hinderson i Köping
- Per Hennikson i Vad

Åffrik Hennikson i — Bengt Hennikson i Nordansjö, Norberg — Östen Hennikson i — Herman Hennikson i Halvarsbenning — Rikemor Henniksdr i Köping — Brita Henniksdr i Köping — Lasse Hennikson i Faggrsta

- Åffrik Hennikson i
  - Hans Åffrikson i Fragg
    Fragg
- Bengt Hennikson i Nordansjö, Norberg
  - Anders Bengtson i Nordansjö
  - Erik Bengtson
  - Karin
  - Ingebor
  - Anna Bengtsdr
- Östen Hennikson i
  - Per Östenson i Halvarsbenning gm Karin Persdr
  - Lasse Östenson i Sunnansjö, Grangärde
- Herman Hennikson i Halvarsbenning
  - Per Hermanson i Halvarsbenning
  - Marit Hermansdr gm Nils Anderson i Vik, Söderbärke
  - Halvard Hermanson i Persbo, Grangärde
  - Holsten Hermanson i
  - Brita Hermanson i
  - Rikemor Hermansdr gm Hans Person i Vik
- Rikemor Henniksdr i Köping
- Brita Henniksdr i Köping
- Lasse Hennikson i Faggrsta
  - Halvard
  - Peder
  - Hinnik
  - Larssöner "på Norberg"
  - Hans Larson i Halvarsbenning
  - Olof Larson i Fagersta

Stockholm den 30 dec. 1976.

Ingenjör Arne Sohlström,
Vitmåragatan 9 C,
722 26 Västerås.

Tack för Ditt senaste brev med antavlan för de äldsta i Snickarbo! Den innehöll en hel del som jag ej tidigare beaktat. Särskilt intressant var uppgiften, att Lars Jonsson i Sjulsbo skulle ha varit son till en Johan Andersson i Prästhyttan. Såsom jag nämnt i min i Släkt och Hävd 1950 tryckta antavla, bodde nämligen min mormors fädernesläkt, i vilken Lars var det vanligaste förnamnet, i Prästhyttan åtminstone sedan 1600-talet och långt in på 1800-talet, även om jag ej noterat någon Johan Andersson bland släktingarna där. Dock vill jag nämna, att jag i mina papper har en anteckning, att Lars Jonsson enligt någon husförhörslängd var född i Norberg, så det finns kanske anledning till kontroll.
Vid jämförelsen mellan Dina och mina anteckningar finner jag, att jag i vissa fall har data, där Du endast meddelar årtal. I allmänhet är det nog husförhörslängdsuppgifter, som jag ej kontrollerat i ministerialböckerna, men jag vill i alla fall sända Dig dessa kompletteringar: Johan Perssons i Sjulsbo födelsedatum var 19 okt. 1717, och hans hustru Greta Larsdotters dödsdatum 12 nov. 1774. För Johan Perssons farfar Anders Persson i Gränse har jag ett dödsdatum 4 juni 1735. I fråga om mellanledet Per Andersson i Gränse, för vilken Du har födelsedatum 26 nov. 1686, har jag endast dopdatum 26 dec. s. å. men de båda uppgifterna är ju ej oförenliga.
I fråga om Keluast Holstensson har jag en anteckning, att jag påträffat honom i Fragg redan i jordeböcker 1604 (Dalarnas handlingar 1604:8: årliga räntan, f. 66) och 1605 (Dalarnas handlingar 1605:6: årliga räntan, f. 65v).

Med de bästa nyårshälsningar till Er
Hans

Hans Gillingstam,
Ernst Ahlgrens väg 3,III
112 55 Stockholm.

Örnsköldsvik 1976-12-23

Fil. dr Hans Gillingstam
Ernst Ahlgrens väg 3 III
11255 Stockholm

Ännu en gång ett hjärtligt tack för den intressanta visning av Riksarkivet Du gav oss vid vårt senaste besök. Det var trevligt att få veta hur det ser ut och hur det försiggår bakom kulisserna.
Enligt överenskommelse bifogar jag en uppställning över våra Husbyanor. Detta gjordes i början av min släktforskning och eftersom jag senare sett hur lätt det är att komma fel, har jag försökt kontrollera mina första uppgifter. Jag har ännu inte kontrollerat det här bladet, men jag skall göra det och underrätta Dig om jag hittar något galet. Förutom från husförhören härrör de flesta uppgifterna även från övriga kyrkböcker varför jag tror att de är rätta. Som jag nämnde för Dig omtalade en Husby-Kännare i Uppsala att Eric Jöransson, Jöran Ericsson etc. härstammade från en Björn, som kom till Husby i början av 1500-talet.
Jag kan komplettera Dina noteringar om Snickarbo med att Anders Anderssons dotter Selma Kristina, född 1887-01-14 gifte sig i Sandviken med Albert Nyblom och de umgicks flitigt med mina föräldrar. De är nu döda och efterlämnade barnen Helge, Gunborg och Birgit. Carl Eric Widén, född 1871-08-18, bodde också i Sandviken, men var inte omtyckt av mina föräldrar varför de inte hade några förbindelser. Med sin första hustru, som begick självmord genom drunkning, hade han en dotter Elna och med den andra hustrun tre söner.
Nämndeman Anders Andersson i Vad, som Du nämner i senaste brevet gifte sig 1689-09-15 med Elisabeth Andersdotter som med all säkerhet är dotter till unge Anders Pehrsson i Halvarsbenning och syster till Pehr Pehrssons hustru. Jag blir allt mer övertygad om att Pehr Pehrsson är son till Pehr Hansson och alltså kusin till Anders Andersson.
Beträffande Keluast Holstensson i Fragg kan jag nämna att Britt-Marie funnit ett domstolsprotokoll från 1672 där arvingarna efter Pehr Holstensson i Halvarsbenning fördelar arvet. Det går även tillbaka till arvet efter farfadern Holsten Persson och denne hade sonen Pehr+ sonen Anders i Rosendal+ ej namngivan son+ fyra döttrar. Pehr hade löst ut samtliga utom Anders i Rosendal, vilket kvitterades med Holsten Pehrssons arvejord i Rosendal. Anders hade endast en dotter och denna uppgörelse träffades med mågen Clof Keluastsson. Varken Holsten eller Keluast var väl ~~här~~ direkt unika namn i Norberg den tiden, men jag känner mig en liten aning styrkt i min gissning att Keluast är den okända sonen i Holsten Pehrssons barnaskara. Det var många förbindelser mellan Halvarsbenning och Fragg i mitten av 1600-talet då man kan se dem i kyrkböckerna. I tidigare domböcker har vi även sett jordbyten mellan dessa byar dock utan att släktskapen berörts.
1571 fanns endast Olof Larsson i Fragg och i skattelängden för 1600 kan jag inte finna någon. 1615 är de tre bergsmän samt Halvard Ericssons hustru, vars son är en av bergsmännen. Detta bör rimligtvis betyda att Keluast inte är född i Fragg.
Vi firar julen hos Stigs familj i Örnsköldsvik och skall delta i dopet av deras son Henrik på Annandagen. Vi alla önskar Dig och Din familj ett Gott Nytt År.

Hjärtliga hälsningar

Arne Sohlström
Vitmåragatan 9C
72226 Västerås

8/10 1976. Besök på Riksarkivet, Stockholm.

Vi träffade där Hans Gillingstam. Han tog oss med ner i det berggrum 20m under marknivån där arkivalierna förvaras. Han har sprängt ur en grotta som rymmer ett "sex-vånings-hus". Endast de två översta våningarna ligger över mälarens vattenlinje. Där förvaras bla. Jordeböcker, Mantals-längder, Skattelängder, landskapshandlingar Domböcker, Riksregistratur, statsförvalt-ningarnas arkiv.

Vi pratade om.

- Vad: Många ättlingar från Vad har kontaktat Gillingstam. Ingen har dock så många anknytningar med honom som vi (Vi är släkt med honom på 3 sätt)
- Lilla Bråfors: Artikeln om ägare till Lilla Bråfors i "Hembygdsvännen" är ant. fel-aktig när det gäller 1600-t.
- Stigsbo: Erik Andersson har bytt hemmanet i Stigsbo mot ett hemman i Snickarbo, Grytnäs med en lantmätare.
- Vi talade om en del gemensamma släktingar. Vi hade kommit lite

längre bakåt på en del grenar och lovade att skicka kopior på detta.

- Boken "Dalarnas Domböcker --" av G. Forsgren.

Stockholm den 1 sept. 1976.

Ingenjör Arne Sohlström,
Västerås.

Tack för det vackra kortet från Norge!

Till följd av korrespondensen med Dig blev jag inspirerad att göra en undersökning i lagfartsprotokollen om Swickarbo, där jag gjorde ett besök 8 augusti tillsammans med min mor

och min fru och träffade Elna och
Magnus Andersson, vilkas son dagen
förut reagerat för att vi talade om
Smickarbo, då han i Avesta körde oss
i taxi. Jag har nu utarbetat en
släkttavla över våra släktingar i
Smickarbo, som jag härmed över-
./. sänder, samtidigt som ett annat
exemplar avgår till Smickarbo.

Med vänliga hälsningar

Hans Gillingstam

ERIK ANDERSSON 1728-1780
Bytte till sig Snickarbo 1764 mot sin del i Stigsbo i Husby

ANDERS ERSSON i Snickarbo 1756-1815

ERIK ANDERSSON i Snickarbo 1785-1848

STINA ERSDOTTER 1813-1886
gift med JAN OLSSON
i Snickarbo 1805-1847

CAJSA ERSDOTTER 1816-1866
gift med
BOMANS ANDERS ANDERSSON
1812-1895
som 1849 på auktion köpte
större delen av Snickarbo
av sin hustrus syster
Stina Ersdotter

KARIN JANSDOTTER
1836-1907
gift med
FREDRIK LINDQVIST
1832-1914
som 1864 av Bomans
Anders Andersson
köpte Morbacken i
Snickarbo men 1868
sålde denna lägenhet. Han brukade
senare länge Sågtorpet i Bjurfors

ANDERS JANSSON
1834-1868
köpte 1860 av
sin mor och
sina syskon
den del de
hade kvar i
Snickarbo

ANDERS ANDERSSON BOMAN
i Snickarbo 1844-1922

ANNA STINA
ANDERSDOTTER
1863-1894,
vars förmyndare
1872 sålde hennes del i
Snickarbo
till Anders
Nyström.
Hon gifte sig
sedan med
FREDRIK SOHLSTRÖM i Sjulsbo
1850-1927

JOHAN FREDRIK
FREDRIKSSON
1865-1936
byggmästare
i Avesta

EMMA FREDRIKA
SOHLSTRÖM
1883-1933
gift med AXEL
EMANUEL
BOMAN i
Snickarbo
1882-

GUSTAF ALBERT
BOMAN
i Snickarbo
1879-1928

EDITH EUGENIA KUNIGUNDA
FREDRIKSSON, född 1893
gift med handlanden
ERNST VILHELM ERIKSSON
i Stockholm 1881-1970

ELNA FREDRIKA BOMAN, född 1905
gift med ANDERS MAGNUS ANDERSSON
i Snickarbo, född 1905

HANS VILHELM GILLINGSTAM
född 1925

Vykort 76-04-19

Tack för Ditt brev, som jag p.g.a. besök i Sandviken över helgen inte fick se förrän i dag. I morgon förmiddag reser jag ut i stora världen igen för några veckor, varför ett närmare studium av Ditt brev måste anstå till mitten av maj.
Beträffande Snickarbo tycker jag mig minnas att i "Svenska gods och gårdar" omnämnes 2 st. "Bomans" vilket kanske tyder på att en delning förekommit vid något tillfälle

Bästa hälsningar

Stockholm den 15 april 1976.

Ingenjör Arne Sohlström,
Vitmåragatan 9 C,
722 26 Västerås.

Hjärtligt tack för Ditt innehållsrika och intressanta brev! Vid studium av mina anteckningar fann jag, att jag observerat Dina farföräldrar, som enligt dessa mina anteckningar gifte sig 17 juli 1862 och flyttade från Snickarbo till Hedemora församling redan 1863 (ej 1865, som Du uppger, men jag har ej haft tillfälle till kontroll).

Min mor och alla hennes syskon flyttade i unga år från föräldrahemmet i Avesta till Stockholm, och min morfar (byggmästare Johan Fredriksson) och mormor hamnade också i stockholmstrakten på äldre dagar, sedan han 1926 bytt bort sin fastighet i Avesta mot Klemshyttan och därefter förlorat en mängd pengar på en process om återgång av denna affär, då han ansåg sig lurad beträffande uppgifterna om Klemshyttans ägovidd. Vi kom på detta sätt att alltmer förlora kontakten med min mors hembygd; min far var upplänning. Sedan jag börjat släktforska, gjorde jag visserligen besök där då och då för att hälsa på släktingar och bese de orter jag läste om i kyrkoböckerna, men jag har dock i stort sett förblivit en främling för min mödernebygd; då jag i somras först besökte min dotter och hennes pojkvän under den senares veterinärvikariat i Avesta och sedan visade bygden för tre av min mors kusiner, som rest hit från Amerika, hade jag ej varit där sedan min mormors yngsta systers begravning 1957, delvis beroende på att jag på grund av höggradig närsynthet ej kan köra bil utan måste anlita de kommuna fortskaffningsmedlen. Under ett av mina besök i dessa trakter på 1940-talet cyklade jag emellertid förbi Snickarbo, min morfars födelseby, och jag hälsade då på hos det i Dina anteckningar nämnda paret Magnus Andersson och Elna Boman. Jag fick emellertid ingen uppfattning om huruvida deras gård är identisk med den gård där min morfar föddes 1865; enligt det topografiska uppslagsverket Svenska orter fanns på 1930-talet i Snickarbo fem jordbruksfastigheter. Av Dina anteckningar framgår, att Din farmors (och Elna Bomans farfars) föräldrar flyttade till Snickarbo 1850, alltså ett par år efter det att Din farmors morfar Erik Andersson dött där 1848 såsom mångårig änkling i sextioårsåldern. 1847 hade min morfars morfar Jan Olsson från Gisselbo, som var gift med en syster till Anders Andersson Bomans hustru (alltså en annan dotter till Erik Andersson) dött i Snickarbo efter att där ha fått fem barn under åren 1834-1846, och i Snickarbo bodde även Jan Olssons äldre son Anders Jansson, som dog där 1868 efter att 1863 där ha blivit far till Fredrik Sohlströms hustru Anna Stina (Elna Bomans mormor), och min morfars föräldrar (Fredrik Lindqvist och Anders Janssons syster), vilka flyttade därifrån 1868, och Jan Olssons änka - i vår släkttradition känd som "snickarmor" - dog i Snickarbo 1886. Man frågar sig alltså, om Anders Jansson och Anders Boman och Fredrik Lindqvist/delat på den gård som Erik Anderssons farfar och namne flyttat till 1764, och i så fall om Anders Janssons del gick ur släkten efter hans död, eller om det är fråga om flera olika gårdar i byn, och i så fall vilkendera som är identisk med den äldste Erik Anderssons gård. Det vore intressant att få erfara, om Du vet något om detta, innan jag gör ett försök att reda ut saken med hjälp riksarkivets lagfartsprotokoll och mantalslängder samt ev. fastighetsböckerna hos tingsrätten i Krylbo.

I hopp om att det kan intressera Dig vill jag nämna, att jag ur

mina excerpter kan komplettera Dina anteckningar med följande data: Anders Andersson Boman dog 27 nov. 1922 och hans hustru 14 mars 1925, sonen Anders Eric 1 febr. 1871, sonen Anders Johan 10 sept. 1940 och sonen Gustaf Albert 11 maj 1925. Sonen Carl Erik, som antog namnet Widén, gifte sig 9 april 1898, sonen Anders Johan 4 okt. 1902, sonen Axel Emanuel 1905 och dottern Selma Kristina 31 okt. 1908. Fredrik Sohlström dog 3 juni 1927.
I fråga om Dina förfäder i Vad fann jag, att jag gjort en anteckning ur 1713 års lagfartsprotokoll om uppbud av Per Perssons i Halvarsbenning arvejord i Vad, som nämndeman Anders Andersson i Vad bytt till sig 20 febr. 1690 mot sin hustrus arvedel i Halvarsbenning. Enligt notisen om Anders Anderssons död 1749 i Söderbärke dödbok hette dennes hustru Elisabet (i andra källor förkortat till Lisa), och även där nämnes hennes härkomst från Halvarsbenning. I lagfartsprotokollet 1722 nämns, att bröderna Anders Anderssons i Halvarsbenning och Hans Anderssons i Vad arv efter fadern Anders Persson i Vad såldes till brodern Henrik Andersson i Vad.
I fråga om våra förfäder i Fragg fann jag en notis i Dalarnas domböcker A I:8, f. 344v, i landsarkivet i Uppsala, att Keluast Holstensson i Fragg 16 mars 1608 ville lösa igen en jordadel i Pedersbo, som hans hustrus mor, hustru Barbro i Hemmingshyttan, sålt till Jon Larsson i Pedersbo, och en notis i A I:9, blyertsfol. 313, att Keluast Holstensson i Fragg 18 juli 1614 talade till Peder Larsson i Lifzdal om ängen Spjutsängen, förebärande, att hans föräldrar pantsatt den till Jon Larsson i Fragg, som var Peder Larssons morfar.
Jag kom att intressera mig för släktforskning redan som tolvåring 1937, då min far ej kunde besvara min fråga, vem som var hans farfar, och redan följande år började jag forska i landsarkivet i Uppsala under lovdagar och ferier. Sedan har jag fortsatt i samma hjulspår, hamnade som student i adlig medeltidsgenealogi och blev doktor 1952 på en avhandling om Ätterna Oxenstierna och Vasa under medeltiden. Efter tio års tjänstgöring i riksarkivet befordrades jag 1963 till min nuvarande tjänst som en av redaktörerna i Svenskt biografiskt lexikon, en statlig institution som har sina lokaler i riksarkivet. Där är min huvuduppgift att på grundval av böcker och arkivhandlingar skriva släktartiklar om kända släkter, ett arbete som mer är ett njutningsmedel än ett brödfödejobb och ger mig så oerhört mycket av spänning och stimulans, att jag inte behöver så mycket fritid.
Du är välkommen till mitt rum i riksarkivet nästa gång Du kommer dit. Rummets nummer är 1042, och det ligger alldeles ovanför huvudingången. Där brukar jag vara mellan 8.30 och 17.10 med undantag för lunch någon gång mellan 12 och 13. För säkerhets skull kan Du ju ringa i förväg. Min tjänstetelefon har nummer 542357 och min bostadstelefon 519343.

Med vänlig hälsning
Hans Gillingstam

Hans Gillingstam,
Ernst Ahlgrens väg 3,III
112 55 Stockholm.

P. S. Jag bifogar ett särtryck av min uppsats om Vad med en del tillägg och rättelser. ./.

Västerås 1 7[illegible]-04-10

Doktor Hans Gillingstam
Ernst Ahlgrens väg 3^III
11255 Stockholm

Hjärtligt tack för Ditt brev. Det skall bli mig ett nöje att tala om vad jag känner till om våra släktskapsförhållanden.
För att börja med mig själv är jag född 1917 och närmar mig alltså den sedan en tid efterlängtade pensionen. Jag är anställd på ASEA och sedan 1946 har min huvudsakliga sysselsättning varit att resa runt till världens hamnstäder för service på fartyg. För mig gäller i ännu högre grad än för de flesta andra det gamla talesättet att arbetet tar bort mycket tid. Jag har i praktiken endast halv fritid.
Vi är ännu närmare släkt än vad Du antar i Ditt brev. Min fmm var syster till Din mfmm och jag är alltså fyrmänning med Din mor. Anförskjutningen kommer sig av att jag är ett s. k. sladdbarn, född en generation för sent. Jag bifogar en antavla där Du kan se förhållandena.
Min fff köpte gården i Sjulsbo 1850 och den är fortfarande i släktens ägo. Tyvärr är den nuvarande ägaren, den av Dig nämnda Gunnar Sohlström, ogift varför gården vid hans död kommer att gå ur släkten. Gunnar lever ganska mycket likt en enstöring och jag har ännu inte velat fråga honom om ev. efterlämnade papper efter fff och ff. Min farfar lämnade Sjulsbo för Hackspettbacken i Norberg medan hans bror Fredrik övertog gården. Brodern Johan gifte sig till gården "Pelles" i Västerby, Hedemora, där hans ättlingar fortfarande bor. I samband med giftermålet ändrade Johan efternamnet till Andersson. Systrarnas öden efter 1896 vet jag inget om.
På min mors sida har jag två linjer klara till Vad. De går via Sara Pehrsdotter i Västra Djupkärra (IX:147-148 i min an-numrering) och Matts Pehrsson i Halvarsbenning (X:313-314) till Pehr Hansson. Dessutom har jag en rak faderslinje från min morfar till Pehr Pehrsson i Vad (VIII:65-66). Allting talar för att han är son till Pehr Hansson, men jag har inte kunnat finna ett slutligt bevis. Men jag har inte heller kunnat finna någon annan Pehr som möjlig far till honom. Pehr Pehrsson gifte sig på nyåret 1686 i Vad med christina Andersdotter från Halvarsbenning och 1689 uppenbarar han sig i mantalslängden för Halvarsbenning. I AI1 för Söderbärke förekommer i Vad hustru Anna med sönerna Lars Pehrsson och Anders och denna familj har jag antagit vara Pehr Hanssons änka. I samma familj förekommer Pehr och hustru Chierstin med anmärkning att de flyttat till Norberg. Bredvid Pehr står emellertid även hustru Marit, vilket jag hoppas skall betyda en tidigare, avliden hustru till Pehr. I familjen ingår även dottern Annika, som 1676 gifter sig med Anders, son till Jacob Olsson i Busjön (IX:133-134). Inom parentes kan nämnas att hustru till Torsten Holstensson i Vad, 1646-1727, är en dotter Anna till ovanstående Jacob Olsson.
Anders Pehrsson i Halvarsbenning (X:279-280) var första gången gift med Barbro Kjellfastdotter, som säkerligen är en dotter till Kjellfast Holstensson i Fragg och en syster till Johan Mattssons hustru, Kiersten Kjellfastdotter. Genom dopvittnesnoteringar kan jag bekräfta att Ditt försiktiga antagande i Din antavla är riktigt.
Anders Pehrsson gifte sig andra gången med Marit (X:289-290) och jag har en anfader även i den barnkullen.
Även den med Kjellfast samtida Esbjörn Halvardsson och hans far Halvard Ericsson tillhör mina anfäder på min mormors sida och de är även involverade i Halvarsbenning. Min dotter Britt-Marie, som intresserat

deltar i forskningsarbetet, har i förbigående sett ett domstolsprotokoll från slutet av 1620-talet där ett byte av hyttandelar i Fragg och Halvarsbenning sker mellan Halvard och Pehr Östensson. Hon hade inte tillfälle att studera det närmare, men hon får väl gå tillbaka till det senare.
Vittnena vid barndopen i mitten av 1600-talet visar att det var nära förbindelser mella Halvarsbenning och Fragg. Det kanske så småningom visar sig att Kjellfast är son till Holsten ♦ Halvarsbenning.
Mitt största intresse det senaste året har varit Halvarsbenning medan mina övriga intresseområden i Bergslagen har kommit i skymundan. Det har länge varit min önskan att kunna göra en lika grundlig utforskning av denna, för mig så intressanta by, som den Du gjort av Vad. Min tid och min ork räcker dock inte till för det grundliga studium av domböckerna som detta måste innebära. Speciellt som det tydligen även måste innefatta Söderbärkes domböcker.
Den Herman Hennikssson, som Du nämner i Din artikel, var 1571 den mest förmögna bergsmannen i Norberg men han försvinner utan att lämna några spår efter sig i form av Hermanssöner eller Hermansdöttrar. Samtida med Herman var Holsten och de båda är 1613 ersatta med Pehr Holstensson och Pehr Östensson. Mellan Herman och Pehr Östensson förekommer 1600 en Hans, möjligen en son till Herman.
Det där blir ju en lämplig nöt för mig att knäcka när jag får pension.
Det skulle också vara intressant att veta vad det är för förbindelser mellan Vad och Söderbärke som gör att Holsten Persson kan lösa in jord i Halvarsbenning 1614.
Jag skall inte trötta Dig med flera av mina bekymmer, de är många i Halvarsbenning och övriga Norberg. Nästa gång jag besöker Riksarkivet hoppas jag att jag får störa Dig med ett personligt sammanträffande.

Med vänlig hälsning

Arne Sohlström
Vitmåragatan 9C
72226 Västerås

Bilagor:
Ahtavla blad I;1
" blad VI:17-18
" blad VI: 19-20
" blad X:261-262
" blad X:279-280
Familjeblad I:1-2
" II:1-2
" III:1-2
" III:1-2A
" III:3-4
" IV:1-2
" IV:3-4
" V:5-6
" V:7-8

Stockholm den 7 april 1976.

Ingenjör Arne Sohlström,
Vitmåragatan 9 c,
722 26 Västerås.

I enlighet med Din önskan har riksarkivet låtit mig ta del av Ditt brev av den 3 dennes. Eftersom vi är släktingar, hoppas jag Du för enkelhetens skull ej har något emot, att vi kallar varandra för Du.

Din uppgift, att vi har gemensamma anfäder i Snickarbo i Grytnäs, har jag försökt kombinera med Ditt släktnamn. Då jag för mer än trettio år sedan genom pastorsämbetet i Grytnäs fick uppgifter om min morfars möderneslākt, fick jag veta, att min morfars morbror Anders Jansson (1834-1868) i Snickarbo hade en dotter Anna Stina (1863-1894), som i äktenskap med Fredrik Andersson Sohlström (1850-1927) i Sjulsbo, Hedemora, bl. a. hade en son vid namn Klas Ferdinand Sohlström (1885-1957) i Sjulsbo. Är Du möjligen son till den sistnämndes son Gunnar Sohlström (född 1919)? I så fall kanske det kan intressera Dig, att jag hos min morfars [redacted] mosters sonson [redacted] framlidne Sigfrid Eriksson i Gisselbo fann handlingar om dennes farfar Erik Janssons i Gisselbo förmyndarskap för den ovannämnda Anna Stina. Riksarkivet har på mitt initiativ låtit mikrofilma Sigfrid Erikssons stora gårdsarkiv (sammanärvt från Gisselbo, Garphyttan och Abrahamsbo), och dessa mikrofilmer kan Du genom Västerås stadsbibliotek låna från riksarkivet.

Det var intressant att erfara, att Du också härstammar från min morfars fars förfäder i Fragg och Vad. Eftersom jag ej orkat reda ut alla deras ättlingar men ändå givetvis är intresserad av att få veta, vilka dessa är, vore jag tacksam, om Du ville meddela mig, hur Du härstammar från dem.

Med vänlig hälsning

Adress: Ernst Ahlgrens väg 3 III
112 55 Stockholm

1976-04-03

Riksarkivet
Fack
10026 Stockholm 34

Jag har med stort intresse tagit del av doktor Gillenstams artikel "Byn Vad i Söderbärke", vilken visar att ~~vi har~~ vi inte endast har gemensamma anfäder i Snickarbo, Grytnäs, och Fragg, Norberg, utan även i Vad.

För vidare studium ber jag Er vänligen sända mig ~~en~~ xerox-kopior av följande handlingar, som omnämns i artikeln:

J Kopparbergs läns renov. domböcker vol. 1 f. 143 (232 (163)

Kopparbergs läns renov. domböcker vol 1 f. 552 V. Holsten Persson löser jord i 146.

~~Örebro läns renov. domböcker volym 16-17 f 26 v Hans i Vad vandeman~~ (sid 237)

Kopparbergs läns mantalslängd, den sida eller de sidor som gäller Vad för åren 1667, 1670, 1673, 1676, 1679, 1682, 1685, 1686, 1687, ~~och~~ 1688 eller närliggande år om de nämnda saknas.

~~Kopparbergs läns renov. domböcker, vol 296, f. 860 v~~ A. Persson i Vad utlöser ~~ind (237)~~

~~Kopparbergs läns renov. domböcker vol 21 f. 946 v~~ Vad består av 6 gårdar (239)

Samtidigt med att Ni sänder mig ovanstående mot postförskott ber jag Er meddela, om det är möjligt att genom Västerås Stadsbibliotek få låna mikrofilmerna av Leonard Perssons arkiv eller om de endast är avsedda för studium vid besök hos Er.

M. v. h.

P.S. Vänligen låt doktor Gillenstam för information ta del av detta brev.